5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mironescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 2048 – Duminică 1 Decemb. 1913

POLITICE

IN PARLAMENT

Ședința de eri a Camerei a fost interesantă și instructivă.

Instructivă, mai cu seamă pentru a se cunoaște starea de spirit cu care partidul liberal reprezentat prin „matadori" ca d-nii Vintilă Brătianu, V. A. Morțun, Ilariu Isvoranu etc. întimpină proiecte de uriașă utilitate socială cum este proiectul împrumutului pentru căile ferate.

Răspunsurile drastice ale d-lor miniștri Al. A. Badareu și Al. Marghiloman au fost necesare și bine venite; ele au calmat excesul de zel și excesul de limbagiu al d-lor Brătianu et comp. și Camera, convinsă, a întrat în discuțiunea importantului proiect de lege.

Nu mai puțin interesantă a fost acea parte a ședinței, în care d. Badareu a răspuns interpelării d-lui G. Scorțescu, cu privire la micii funcționari ai C. F. R.

In esență d. ministru al lucrărilor publice a zis:

„Funcționarii de la C. F. R. cu ocazia mobilizării de astă vară, au dat dovadă de mari calități, care au fost relevate și în Mesagiul Regal.

D. Scorțescu are perfectă dreptate în cele susținute de d-sa. Vina este poate a noastră a tuturora, pentru că de multe ori facem legi de organizare, care însă nu se pot aplica din cauza lipsei de mijloace. Instituția C. F. R. are un budget foarte mare. Numai la cheltueli are 107 milioane.

Bazat pe acest enorm budget, ministrul de finanțe reduce totdeauna din cifra lui, însă această reducere răsfringe dureri asupra zecilor de mii de funcționari ai vastei instituții a C. F. R.

Din această cauză nu s'au putut face la 1 Aprilie înaintările prevăzute de lege, care au fost amînate pentru 1 Octombrie. Dar nici de data aceasta nu s'au putut face din aceleași cauze.

Rog deci pe d. Scorțescu să țină seamă de tot complexul de lucruri, și că în călcarea aceasta de lege nu e nici un vinovat în carne și oase, ci numai imprejurările. Trebue să amînăm deci aplicarea legei și funcționarii să fie siguri că guvernul are toată solicitudinea pentru ei și nevoile lor".

Cuvintele d lui ministru, clare și convingătoare, mult aplaudate, vor întări speranța celor mici și mulți funcționari ai C. F. R. a căror situație preocupă guvernul și pe d. ministru al lucrărilor publice în deosebi.

SPRE PACE?

Se pare că guvernul ungar va fi înțeles, care e adevărata și singura cale de urmat, în politica internă, față de maliliositățile nemaghiare, atîta vreme cît Ungaria se simte o putere de viață și o chemare a ei în viitor.

In adevăr după cum glăsuește „Romînul"—organul comitetului național romîn, de peste munți,—„adevărul acesta este recunoscut azi, de către însuși Contele Tisza, atunci cînd spune că: problema aceasta nu atîrnă nici de schimbările zilnice ale politicei interioare, nici de acele ale politicei exterioare... ci aici—adică într'o împăcare definitivă cu naționalitățile—sînt însăși marele și indescriptibilele interese ale *noțiunei maghiare*,—ele impunînd calea aceasta".

Un adevăr de netăgăduit — care e de mirare că nu a fost înțeles pînă acum de bărbații politici unguri,— căci în amalgamul ce alcătuiește dualitatea vecină, lăsînd de o parte imperiul austriac, — singurele neamuri care pot dăinui numai din reciprocitatea susținerei intereselor, sunt frații noștri — romînii de dincolo — și maghearii, atît de izolați în mijlocul seminților slave și germanice.

Pentru aceasta însă și după cum declară însuși d. dr. Vaida-Voevod prin „Gazeta Transilvaniei"—trebuește ca guvernanții maghiari să se convingă că ori ce întîrziere nu poate fi decît o pierdere pentru statul și nația ungurească.

Satisfacerea postulatelor naționalităților și—în primul loc—acele ale Romînilor, a încetat—în urma păcii de la București—de a mai fi o chestiune internă a Ungariei, ci a devenit o chestiune europeană.

Intrucît acesta e un adevăr, viitorul o va spune, — căci e o lege comună — în acest veac al recunoașterei și înfăptuirii libertății, că veacurile de obidă cer—netăgăduit — răsplătirea lor, — și această răsplătire nu poate să fie decît totala și necondiționata satisfacere a postulatelor de care vorbeam mai sus.

Astăzi — în urma declarațiunilor făcute de Contele Tisza, cu toată greșala restricțiunei că: soluția problemei romînești se impune numai de considerațiuni de politică internă, și că ea n'ar fi întru nimic legată de interese de-acele decurgătoare din politica exterioară — se pare a se încerca să se șteargă și să se dea uitării pacatul vechei politice a barbaților de stat maghiari.

E și timpul, și credem că drumul spre pacea și liniștea monarhiei vecine nu e de cît acel pe care primul ministru ungar caută să-l deschidă.

Dinu.

NOTA ZILEI

Ghinion.—Deși în aparență om foarte norocos, protectorul mult norocosului Șumuleanu, economistul Cuza are un ghinion afurisit.

Reflectați numai asupra cîtor-va momente:

Plagiatele descoperite; procesele la jurați; ex-cursurile divulgate; monopolizatul Centru studențesc dispărut; umbra lui Socor în preajma universității... și cîte încă!

Iată acum ultima pățanie.

Un adversar îl laudă în „Opinia" de eri că a făcut, la un curs, un spirit foarte reușit.

Și cînd colo?

Acea spirituală frază se găsește întreagă în Boerne („Essay"-uri). Ba încă e cunoscută și la noi, căci a servit de *motto* unei broșuri a defunctului doctor Stincă.

— Iar un jidan! Ba încă doi...

Așa e norocul d-lui Cuza. Cînd plagiază pe cîte un neamț, se întîmplă să fie tocmai un jidan.

Nu de geaba-i ureste!...

MICI POLEMICI

O singură scăpare i-a rămas guvernului bulgar, după alegeri: să guverneze cu opoziția.

Iată o țară care n'are o opoziție .. miluită!

*

„Nadul de seară" se va lucra, pe viitor, la Bele-Arte, sub privigherea profesorilor.

...Iată niște profesori demni de invidiat.

*

Alegerile bulgare au dat 47 de mandate partidului socialist.

Și d-rul Racovski a preferat să rămînă un perpetuu candidat fără șansă în țară la noi!

*

Iașanii pot să continue a nu cumpăra „Cuvîntul".

Le-om da noi de știre cînd s'o isprăvi romanul lui Cehan...

*

Un titlu de foileton pentru cei de la Cuvîntul: „Inimi zorite", cînd va isprăvi romanul „Inimi zdrobite".

*

S'a dat de urma unui complot ofițeresc în contra Țarului Bulgar.

Dovadă că Ferdinand are flairul bun, cînd e în joc pielea sa proprie și nu a țării...

*

Se anunță în Iași o revistă „Absolutio".

— De n'ar fi de o valoare... relativă!.

*

„Evenimentul" publică, cu slove, colosale, în prima pagină: „Afacerea Titu Maiorescu".

Primul ministru al țării om de afaceri?

CRONICA

In ajunul unei întruniri

Mica sala „Caragiale„ continuă să fie adăpostul multor feluri de întruniri publice. Mîni, duminecă, va veni rîndul unei întruniri socialiste, consacrată, cum glăsuiesc afiptele, populațiunii țărănești și acelei evreești.

Două categorii sociale, cari vor alimenta și decora în chip prea sărăcăcios modesta sală și cari apar, oarecum, ca un simbol al acelei mișcări politice ce aparține mai mult—și aparține foarte de mult — viitorului și prea puțin prezentului.

O caracteristică a mișcării, la noi, este aceasta: cine dintre oamenii noștri politici, mai vechi și mai noi, n'a aparținut cîndva, sub o formă oarecare,—măcar platonic, fie numai prin afinități și simpatii vagi, socialismului? Și cu toate aceste, ca mișcare politică propriu zisă, cît de puțină tărie a moștenit socialismul de la contactul mai intens, ori mai atenuat cu atîtea personalități!

Pe vremea lor, promotorii marilor prefaceri, Cogălniceanu, Rosetti, Boliac, Bolintineanu chiar ca și alții au fost bănuiți de socialism. Iar dintre contemporani, cine, dela Gh. Panu pînă la d-nii Cuza și Iorga, n'a făcut „turul de vals" cu doctrina socialistă? Afară de „Caetul roșu" al d-lui C. Mille, nimeni n'a scris strofe mai roșii, mai socialiste, în țară la noi de cît cei doi șefi ai naționalismului romîn.

Dar acesta nu e cel mai mare paradox în viața mișcării socialiste romîne!

*

In jurul d-lui M. Ferekide, la banchetul proiectat pentru a 70-a aniversare a acestui om politic, nu vor lipsi generoșii. In rîndurile acestora —facem constatarea cu toată obiectivitatea și numai ca documentare istorică—sunt acei liberali cari au aparținut decenii întregi mișcării socialiste în faza ei cea mai activă și care se încheie cu gestul excesiv de sever al d-lui Ferekide, în numele partidului liberal, — condamnarea cîtorva socialiști, întemeietorii primelor cluburi la sate.

E pur si muove!

Am lipsi de obiectivitate, dacă n'am spune că, ori-cum, acele elemente cari au aparținut odinioară socializmului, au imprimat partidului liberal o nuanță mai... roșie, care dă unora dintre generoși mulțumirea sufletească, sentimentul reabilitării în fața lor înși-le.

E aci poate rostul adevărat, unic, al tuturor partideler socialiste din lume, de a sili doară partidele burgheze să primească, treptat, în programele lor, cîte ceva din cerințele revoluționare și atîta tot. Vedeți ce se petrece în Anglia, în Italia, în Franța, în Germania — și chiar în Orientul Europei.

Dar socialiștii?

Intransigenți, doctrinari, academici, sectari—cum vreți să-i priviți și să-i porecliți — persistă, dispar și reapar, sub alte figuri de idealiști temporari, ca pasărea Phenix din legendă...

*

Războiul din Balcani; conflictul romîno-bulgar în special, au fost faze de încercare grea și iarăși producătoare de stări paradoxale în viața socializmului romîn.

In afară de Dobrogeanu-Gherea, singurul intelectual din fruntea mișcării socialiste, s'a nemerit a fi d-rul Racovski, bulgar de origine, în a cărui campanie anti-războinică —i-o spune acum și Arghezi, cum i-au subliniat-o și alții — a sîngerat, fără nici o îndoială posibilă, și uneori s'a tradat, sufletul originar.

Dar ceilalți?

Unii - o, inevitabil paradox!—au plecat în războiu, ca mobilizați.

Iar la reîntoarcere, cum fu cazul d-lui Toma Dragu, — somați a se retrage, pentru vina de a colabora — fie și în nota anti militaristă — la ziare... burgheze.

Iată dar, după cunoscutele frămîntări, intelectuali ca Mille, Dragu, Cocea, Arghezi,—pentru a nu vorbi decît de acei cu drepturi politice — eliminați, rămași neînlocuiți într'o mișcare atît de lipsită de forțe intelectuale.

Paradoxul intransigenței!

Dar e într'adevăr intransigență?

Acum vre-o 3 ani doi tineri intelectuali s'au văzut escomunicați pentru că au atacat în publicația iașană «Pamflete socialiste» tactica socialistă oficială, între altele legătura cu *Adevărul* în interesul d-rului Racovski, pe atunci expulzat.

Astăzi comitetul executiv... execută, pe rînd, pe toți acei cari, pe atunci, făceau forța socializmului romîn în coloanele... «Adevărului» și altor reviste ori ziare burgheze cu nuanțe democrate.

Nu e oare prea multă... intransigență și prea puțină consecvență pentru o plăpîndă mișcare politică, expusă a rămînea mereu a viitorului și nu a prezentului?

R.

OAMENI ȘI LUCRURI

Lefurile mici

Săptămîna care se încheie n'a aparținut numai congreselor care au un caracter academic, teoretic, ci și acelor practice, cari urmăresc de-adreptul schimbarea unei stări de lucruri în vederea îmbunătățiri traiului.

Și nu e vorba numai de congrese în stil mare, ci și de modeste întruniri, consfătuiri, audiențe și delegațiuni cu memorii, toate întocmite în acelaș scop: ușurarea vieței.

E o problemă care, în general privită, n'are nimic de ascuns, nimic de osîndit, nici de ridiculizat.

Cînd nemuritorul Caragiale pune pe micul funcționar să recurgă la „trucuri", pe tema că e „remunerația la budget mică"—spune, în realitate, un mare adevăr și anume că funcționarul neremunerat, nerăsplătit, e nevoit să alerge la mijloace necinstite. Insă-și opinia publică îi devine favorabilă în aceste condițiuni, căci marele public îi scuză oarecum abuzurile, deși el însu-și, publicul, poate cădea victima lor.

Filosofia ciupelei, a bacșișului merită a fi aprofundată. Și atunci devenim indulgenți. Filosoful, triceputul, e totdeauna indulgent și iertător.

Poate fi combătut funcționarizmul, ca instituție și educație socială; poate fi privit ca o plagă. Dar odată ce statul, legea, crează funcționari, este dator să-i trateze nu ca pe niște paraziți, ori miliuți, ci cu toată demnitatea ce comportă situația lor de demnitari ai statului.

Pună condițiuni mai grele de numire, facă ce-i se pare că ar chezășui moralmente, intelectualicește, mai mult nivelul și prestigiul statului, relativ la funcționarism. Dar odată titularul numit, condițiunile de existență să fie omenești, pentru o mai grabnică și sigură stîrpire a abuzului.

Astăzi nu numai funcționari mici, dar și mulți dintre acei înalți nu pot exista din salariile lor oficiale.

Iată dară însu-și Statul — expresia superioară a societății — silind și îndemnînd la abuz, indirect.

Din acest punct de vedere corul acelor multe categorii de funcționari cari cer o îndreptare este o manifestare socială de laudă și nu de ocară.

Rodion

ECOURI

Atena nouă.—Se pare că Grecii au de gînd să transforme cu totul Atena. In primul rînd ei voesc să desvolte portul Falere, Pireul ne mai ajungînd nevoilor maritime ale metropolei elene moderne. Falere era portul vechei Atene și fu părăsit, după cum se știe, în urma stăruințelor lui Temistocle, care găsea că Pireul este mai bine situat din toate punctele de vedere.

Se va construi și o catedrală în memoria soldaților morți în războiul Balcanic, se va asana regiunea din jurul Atenei, o regiune mlăștioasă și care face în fie care an o sumă de victime.

*

O călătorie.—O fetiță de 4 ani, Margarethe Rischen, a călătorit în timpul din urmă de la Viena la California, avînd drept tovarășă de drum numai o tăbliță, cusută de haine și pe care era scris: „Vă rog aveți grijă de mine. Mă duc la mama. Vă rog să nu mă sărutați".

Note școlare

Părinți și copii

II

Un alt elev tot în clasa întâia vine mereu cu întârzieri în clasă, la prima oră de lecțiune. Nici odată nu vine la ora 8 dimineața, ci după 5, 10, 15 minute. Odată dă ca motiv că a stat ceasornicul acasă, nefiind întors la vreme și s'a sculat tîrziu din această cauză; altă dată că a fost trimis de acasă să se ducă în tîrg, etc. etc.

Deși nu e bine de primit în clasă pe cei cari vin tîrziu, totuși un sentiment de milă mă determină să mă abat de la principiu și să-i primesc în clasă. Mi-e milă să-i știu pe acești copilași stînd afară în frig o oră.

Cine are copii, știe foarte bine că nu pot merge toate lucrurile cu regularitatea unui cronometru. E de dorit, dar greu de îndeplinit. Și apoi gîndul că stînd copilul în frig se poate și îmbolnăvi,—de multe ori elevul știind că e în întîrziere aleargă, fuge de asudă și să mai stea în frig asudat, ușor poate să se îmbolnăvească,—mă determină să calc principiul pedagogic al bunei rînduieli și să-i primesc în clasă. Pacatul acesta îl am de a fi prea bun de inimă.

Văzînd că acest elev mereu vine tîrziu îl chem deoparte în cancelarie și-l cercetez mai deaproape. Aflu cît e de nevoiaș și că nu are cu ce trăi, deși din familie bună; că e nevoit să stea la rude, să facă treabă. să muncească din greu ca să poată învăța. Că de multe ori întîrzie tocmai din pricina treburilor mărunte ce e nevoit să facă pe lîngă casă.

Cunoscînd din spusele elevului, să-i zicem T., greutățile traiului ce duce; știind că e greu de dus timp de opt ani, cît durează liceul, o asemenea viață de școlar; aflînd multe din gura școlarului, lucruri din care videam că judecă și cunoaște ce spune, am îndrăznit să-i dau sfatul să se lase de școala liceală și să urmeze o meserie sau un comerț.

Zic am îndrăznit, pentru că nu-mi place să dau sfaturi de cît celor cari îmi cer. Nu e plăcut să dai sfaturi celor ce nu-ți cer.

Și apoi nu are loc să dai sfat copiilor, școlarilor, ci părinților, rudelor, cari-l cresc. Din moment ce un copil e trimis să învețe la liceu, e semn că părinții nu voesc să-l dee la meșteșug sau negoț.

Așa că cu aceste gînduri și văzînd elevul în stare a judeca, i-am zis:

— Cu atîtea greutăți cîte duci, cred că n'ai să poți sfîrși studiile liceale. Ai să fii nevoit să părăsești liceul înainte de a-l termina.

Nu crezi c'ar fi mai bine pentru tine să îmbrățișezi o meserie sau să intri într'o negustorie.

Muncind sapte, opt ani într'un meșteșug, sau într'o prăvălie, ai să ajungi să-ți cîștigi frumos existența.

— Aș, nu e de demnitatea mea, a zis elevul, să mă duc la o meserie sau negoț.

— De ce?

— Ar fi să înjosesc memoria tatălui meu, dacă m'aș face meseriaș sau negustor. Dv. știți că tatăl meu a fost funcționar cu trei sute lei lunar. Se poate ca eu să mă fac meseriaș?

Ce ar zice rudele mele? Dv. știți că am un moș profesor universitar, care a

CURA — Cea mai rațională de **Unt de pește** pentru ADULȚI și COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT DE PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru bersoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.*

Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani*, la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER**, *furniz. Curţei Regale* **Iaşi.** Pentru Bucureşti: *la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

zis că-mi dă ajutor să învăţ carte, numai să învăţ. Oare ar fi frumos, cînd am aşa rude de seamă, să mă fac un meseriaş sau comerciant? Nu, nu mă fac negustor şi nici meseriaş; vrau să învăţ carte. Veţi vedea dv. că voiu învăţa şi voiu face cum ziceţi.

Am văzut că îndrăzneala mea de a-i de un sfat, fără să mi se ceară, a fost răsplătită prin rezultatul că am cunoscut sufletul şcolarului.

Dar cine nu vede că în sufletul şcolarului se oglindeşte sufletul părinţilor, rudelor, societăţii în mijlocul căreia trăeşte? Să fii meseriaş sau negustor e ceva înjositor, dar să înveţi carte în şcolile secundare în condiţii de a sluji pe rude e înălţător.

Cît de adînc trebue să fie înrădăcinat în societate dispreţul către meserii şi negoţ, dacă în sufletul copiilor din clasa întâia liceală se constată un aşa dispreţ revoltător!

Cînd oare să se schimbe asemene idei?

Valeriu Hulubei

TRIBUNA LIBERA

UN SILOGISM

1) Se ştie că Natura s'au Creatorul (Iehova sau Alah?) ce domneşte peste milioane de planete şi astre, de milioane de ani,—nu a delegat pe nimeni să-l reprezinte pe pămînt, adică pe una din cele multe milioane de planete ale sale;—nimene nu i-a văzut figura, nici cu ce e îmbrăcat şi nimene nu i-a auzit voacea („Mica biblie" pag, 1—11).

Mii şi mii de muritori însă, s'au instituit ei singuri reprezentanţi ai lui Jahveh; *Conduita* acestora în decursul tuturor veacurilor şi la toate popoarele, a fost de aşa natură subt toate punctele de vedere omeneşti şi sociale,—încît existenţa acestor reprezentanţi—şi astăzi mai ales ca factori sociali de stat,—este proba cea mai evidentă şi logică, de neexistenţa lui Iehova, Alah, Brama, Buda, Vişnu, Manitu, Jupiter etc, etc.

2) Se ştie că,—Isus la etatea dintre 12 şi 30 ani, a părăsit Ierusalimul („*Mica biblie*", romînă cu icoane;—pag. 200 din 1913), unde se reîntoarce la vîrsta de 30 ani şi trăeşte încă 3 ani; în acest interval de viaţă publică („*Mica biblie)*" pag. 202—306), îmbrăcămintea sa şi a apostolilor, era din cele mai simple, din cele mai modeste şi din cele mai sumare.

3) *Conclazia.* Cele de mai sus fiind cunoscute,—acum vine partea demonstrativă.—Spre aceasta ne întrebăm,—oare preoţii ortodoxi—creştini şi călugării, sunt reprezentanţii lui Dumnezeu? Căci îmbrăcămintea acestuia, nu i-a văzut o nimeme;—iar Isus şi apostolii aveau o îmbrăcăminte, ce abia le acoperia trupurile.

Considerînd apoi că evlavioşii creştini romînii au dat averile lor *Epitropiei Sft. Spiridon din Iaşi*,—pentru alinarea suferinţelor şi sărăciei omeneşti, tratarea bolnavilor şi ocrotirea copiilor orfani, că sunt încă mii de săraci, lipsiţi de cele mai esenţiale necesităţi ale traiului şi mii de bolnavi în Iaşi; *ne întrebăm deci, cum s'a putut efectua asta risipă* şi asta neasămănare cu exemplele date de Adonai, Elohim, Kurios, Dominus şi de Isus,—*spre a se cheltui 4.700 (patru mii şapte sute lei, cu 2 rînduri de haine preoţeşti n fir de aur, matasă şi atlas* pe cînd Isus curăţa templul de la Ierusalim („*Mica biblie*". pag. 210 şi 273) de lux, de farisei şi zarafi, zicînd: „eşiţi afară de aci şi nu faceţi în biserică luxură şi negoţ".

Prin urmare cred că,—cheltuiala de mai sus,—despre care cetesc o notiţă a ziarului „Opinia de la 29 c.; este în detrimentul ajutorărei celor nevoiaşi, care au trebuinţă de haine, mîncare şi lemne şi este contra intenţiei donatorilor;—*căci la ce poate servi scliviseala vestmintelor preoţeşti cînd mii din cei ce vin la biserică, tremură de foame şi de frig?*

Cred că, cei 4.700 lei, s'ar fi putut întrebuinţa în o altă direcţie de cît în cumpărarea unor haine de lux, atît de inutile timpurilor actuale.

Iar lucrul la care trebue să ne gîndim totdeauna este: ameliorarea bunului traiu al săteanului şi mai ales la *Instrucţia poporului; şcoala rurală; deci clădiri şcolare, cărţi şi haine copiilor de săteni* căci pe moşiile Epitropiei sunt de sigur lipsuri de aceste şi alte nevoi vitale. In această direcţie deci trebue îndreptată mentalitatea epitropiei; iar nu la idoli, icoane de aur şi argint, la haine preoţeşti de o exorbitantă scumpete etc.

Prof. **Dr. C. Thiron**

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 12 Decembrie a. c. ora 11 a. m. se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică prin oferte închise pentru construirea unui trotuar de beton de ciment în curtea Bisericii Bărnovschi.

Valoarea lucrării după deviz este de 2500 lei. Garanţia lei 100.

Devizul se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serv. Administrativ.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilităţii publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 23021 29 Nov. 1913

INFORMAŢII

M. S. Regele a lucrat aseară cu d. Take Ionescu, dela 7—8 seara.

D. Matei Cantacuzino, primarul oraşului, care se află în Capitală, va insista ca chiar zilele aceste parlamentul să voteze transacţia făcută între comuna Iaşi şi societatea tramvaielor, pentru prelungirea liniilor de tramvai de la Socola, Copou şi Nicolina.

Comandamentul corpului al V-lea de armată a hotărît ca toţi ofiţerii de rezervă de ori-ce armă, cari aparţin numitului corp, să raporteze comandamentului la Constanţa, printr'o carte poştală, locul şi data naşterei şi domiciliul ce are în prezent.

Se vor lua măsurile legale contra celor ce nu vor executa acest ordin.

Ni se afirmă că mîni, cu ocazia alegerei de comitet, a „Centrului Studenţesc" se va ventila, între altele, şi ideia desfiinţării „Centrului"

Iată cel mai bun mijloc, ca să scape Iaşul de o permanentă şi gălăgioasă actualitate universitară.

Oficiosul conservator pur ia sub protecţie pe d. Alexandrescu-Tololoi. E un semn de recunoştinţă pentru cele vr'o opt zile cît a fost şi în partidul boeresc.

D. Profesor Murgoci va ţine mîne Duminică, 1 Decembrie, oara 5 p. m. în aula Universităţii o conferinţă publică, al cărui subiect va fi: "Ţara nouă" „Dobrogea şi Deliormanul". La această conferinţă d. profesor va arata şi o sumă de proecţiuni fotografice cu privire la subiectul conferinţei.

Consiliul technic superior s'a întrunit eri la ministerul lucrărilor publice fiind la ordinea zilei mai multe chestiuni, între care şi proiectul în valoare de 400 mii lei pentru amenajarea şi restaurarea palatului comunal din Iaşi.

In sarcina unui fost funcţionar de la administraţia financiară locală s'a descoperit un falş în acte publice.

Parchetul a fost sezizat în acest scop şi fostul funcţionar a fost citat pentru a fi interodat.

Luni 2 Decembrie reîncep şedinţele, societăţei de ştiinţi. Ele vor fi ţinute tot în amfiteatrul laboratorului de zoologie, seara de la orele opt jum.—11 seara.

Pentru zina de 15 Decembrie, d-na Elena dr. Riegler, organizează o frumoasă serbare, în beneficiul societăţii „Pinea Săracilor" înfiinţată acum zece ani, de către d-nele Marie Al. Hinna şi M. Donici, preşedintele societăţii.

Prin strămutarea d-nei Hinna, — distinsa şi muncitoarea fostă preşedintă a societăţii—la Bucureşti, acum patru ani—şi plecarea d nei Donici, la Lausanne, — greaua misiune de preşedintă a acestei societăţi a fost încredinţată d-nei dr. Riegler—care cu o stăruinţă vrednică de admirat, a lucrat mereu pentru propăşirea societăţii.

La înfiinţare, societatea venea în ajutorul săracilor, dîndu-le masa la sediul societăţii din strada Palat şi ajutînd cu lemne, pe cei lipsiţi.

Astăzi societatea are şi 10 interni,—5 femei şi 5 bărbaţi, bătrîni şi bolnavi, cărora li se dă şi locuinţă în odăile înadins construite în curtea societăţii.

Dela 1 Octombrie se împarte regulat dejunul şi masa, la cîte o sută săraci,—150, zilnic.

E de datoria tuturor sufletelor alese, azi, a veni în ajutorul acestei societăţi de caritate, procurîndu-şi bilete, pentru frumoasa serbare, ce va avea loc în salonul Cercului militar, în ziua de 15 Decembrie, răsplătind prin aceasta zelul şi munca grea ce o depune pentru a susţine societatea, buna şi mărinimoasa d nă Elena dr. Riegler.

In seara de 21 Decembrie societatea filarmonică „Muzica" va da prima audiţie publică în sala teatrului naţional, cu un program ales.

„Memoriul" Personalului Sanitar Inferior al Oraşului Iaşi, adresat Domnului Director General, al Serviciului Sanitar.—Corpul Sanitar inferior din ţară a devenit astă-zi cel mai uitat şi horopsit dintre toate categoriile de funcţionari deşi prin munca excesivă ce o depune, aduce foloase reale ţerii, după cum s'd putut vedea în actualele împrejurări prin care a trecut ţara în anul 1913.

In vederea acestei stări de lucruri, personalul sanitar inferior al oraşului Iaşi, vine înaintea d-voastră, a vă supune plîngerile şi nevoile pe care le îndură această modestă categorie de funcţionari ai Oraşelor.

Vă rugăm cu tot respectul să ni se vie în ajutor şi nouă, să ni se îmbunătăţească şi nouă starea materială, aşa cum s'a făcut pentru alte categorii de funcţionari ai statului, precum: Invăţători Preoţi, Oficianţi postali etc.

In trecut prin Legea Sanitară şi regulamentele după care se conduceau serviciile, atribuţiunile personalului Sanitar inferior de la oraşe, erau cu mai mult limitate faţă cu acele de astă-zi, iar salariile mult mai mari ca acum.

Au intervenit reducerile timporarii ale Salariilor la toţi funcţionarii ţării, după anii de criză însă, pentru acele categorii de funcţionari s'a revenit la normal, la noi însă nu,—ba, din contra, Salariile au fost treptat, treptat scăzute.

După timpul de astă-zi, cu scumpetea mereu crescîndă a traiului şi a locuinţelor, cerem o ameliorare a situaţiei, prin mărirea Salariilor în modul următor:

1) Agenţii Sanitari ai Oraşelor să fie plătiţi cîte 120 lei lunar.

2) Moaşele oraşelor de asemenea. 120 lei lunar.

3) Aplicarea la tot personalul (Agenţi şi Moaşe) a gradaţiilor prevăzute în legea Sanitară din 1910—iar la acei care întrunesc condiţiunile de serviciu să li se acorde gradaţia chiar de la Una Aprilie a anului 1914.

4) Idemnizaţiii de locuinţe de la 20 la sută din salar pentru tot personalul care locueşte în oraşe.

Cunoaşteţi, Domnule Director, că mulţi dintre noi ne expunem sanatatea şi chiar viaţa în serviciul pentru care ne-am destinat, fiind în contact permanent cu boalele epidemice, care bîntue în multe părţi populaţia orăşenească, suntem, în schimb şi lipsiţi de multe ori de cele strict necesare asa că aducem traiul familiar într'un mod mizerabil.

Expunîndu-vă aceste plîngeri, avem toată nădejdea în d-voastră, ca într'un bun ocrotitor al celor mici, că ne veţi arăta o bună-voinţă părintească, venind în ajutorul nostru aşa fel că, la formarea noului budget, să se aibă în vedere dreptele cereri şi plîngeri al întregului Personal Sanitar inferior de la Oraşe.

Vă salutăm cu profund respect

(Urmează semnăturile)

Un caz de scarlatină s'a declarat în strada I. C. Brăteanu 64.

La întrunirea de aseară a studenţilor, preşedintele fiind d. Savel Cîrlan şi secretar d. Şt. Petrovici, s'a decis abţinerea de la alegerile fixate pe mîne rămînînd ca ulterior să-şi reclame drepturile ce li se cuvin.

Plutonierul major reangajat Pavel Dumitriu, din regimentul 12 artilerie a fost înaintat administrator sublocotenent în rezervă, repartizîndu-se la corpul IV de armată.

In astă seară se vor întruni în şedinţă membrii consiliului de higienă a oraşului.

Candidatele reuşite la proba orală de la examenul de capacitate, grupa ştiinţilor, vor trece Luni 2 Decembrie, examenul de probă pedagogică.

Comisiunea pentru examenul de absolvire a cursului superior de liceu (capacitate) sesiunea suplimentară va începe în localul Liceului Naţional la 1 Decembrie a. c.

Comisiunea se compune din: Preşedinte, d. Em. Constantinescu; Membrii d-nii Valeriu Hulubei, A, D. Ionescu, X. Gheorghiu, Octav Erbiceanu şi M. Ţilenschi.

— Azi 30 Noemcrie se vor întruni la orele 5 jum. spre a face planul lucrărilor. Duminică la 1 Decembrie, ore 9 dimineaţa se va afişa orarul de examen, cînd urmează a se ţine probele scrise şi disertaţia.

Toţi elevii vor fi supuşi unui examen general la toate probele nu la examene, de corigenţă şi vor prezenta comisiunii recipisa de 40 lei şi certificatal de clasa VIII-a.

Secretarul comisiunei va fi d. G. Nica.

D. dr. Zosin va ţinea Duminică 1 Decembrie, ora 4 p. m., în amfiteatrul liceului naţional, prelegerea sa pentru cultura generală pozitivă, tratînd despre *Fiinţele colective umane.*

Intrarea liberă.

Mîne Duminică, după amiază se va întruni la Universitate, comisiunea de judecată a institutorilor şi învăţătorilor spre a judeca pe Ion Hobincu, învăţător din judeţul Fălciu.

Primim din partea d-lui Arthur Bergman student, o scrisoare prin care se anunţă întemeiarea unei noui societăţi studenţeşti în localitate, în urma imposibilităţii de al se constitui un „Centru" a tuturor studenţilor.

Am înregistrat ştirea.

D-lui I. Gavriliu, secretar la parchet, a obţinut un congediu de 10 zile.

Consiliul de războ a ţinut astă-zi şedinţă sub preşidenţia d-lui Colonel Burghelea, judecînd procese privitoare la soldaţi dezertori.

La întrunirea de mîne a funcţionarilor judecătoreşti, care are loc în localul palatului pe justiţie, vor asista cîţi-va deputaţi precum şi un număr de avocaţi.

De asemenea şi-au anunţat participarea la întrunire, delegaţi din circumscripţia Curţii de Apel din Iaşi.

Societatea ştiinţifică şi literară „Arhiva" şi-a ţinut aseară şedinţa săptămînală.

Au fost prezenţi d nii: Th. Burada, A, D. Atanasiu, D. Longinescu, Gh. V. Botez—Gordon, Gh. Savul şi C. R. Ghiulea.

S'a cetit manuscrisul d-lui N. Răut, despre o însemnată gramatică romînească a lui Golescu, din 1840.

Comitetul „Cercului Didactic" s'a întrunit aseară în localul din str. Lăpuşneanu şi a decis ca şedinţele plenare ale cercului să se ţie în fie care Mercuri, de la ora 4 şi jum. la ora 7 p. m.

Iată numele, în ordine alfabetică a celor reuşiţi la examenul de notar: Al. Chiriac, I. Chiru, Gh. Coşula, Radu Filipescu, D. Florea, I. Mîrtz, V. Movilă şi Teodor Petraru.

Necunoscuţi rău-făcători au furat prin efracţie, o mare cantitate de alimente, din hambarul d-lui Berman Gutman, arendaşul moşiei Sîrca.

Se fac cercetări.

Astă-zi a sosit leafa învăţătorilor, pe luna Noembrie.

Dl. Marcel Sepeanu, de la Biroul de informaţiuni al ziarelor „Adevărul" şi „Dimineaţa", s'a înscris în Baroul de Ilfov.

Fiind cunoscută competenţa d-sale în ce priveşte rezolvirea chestiunilor militare, administrative şi de pensii, d-sa se va ocupa şi cu asifel de chestiuni,—pendinte de instanţele judiciare şi tribunalele militare.

Adresa: Marcel Sepeanu, avocat, Bucureşti str. Brezoianu No. 5 bis.

Astă-zi, 30 Noembre apare în Iaşi o nouă revistă literară, intitulată „*Absolutio*".

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ŞI VIILOR

A. A. BADAREU

IAŞI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoştinţa Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă şi pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producţie de toamnă în burduhi şi în putini; caşcaval de penteleu, caşcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce şi ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub preţul pieţei.

De asemenea vinurile naturale albe şi negre se vînd cu litru şi în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum şi deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproşabil

O anchetă interesantă. — D. Charles H. Levermere, directorul instituţiei *The World Peace Foundation* din Boston, a adresat d lui C. Disescu, ministrul instrucţiunei publice, scrisoarea ce urmează:

Excelenţă,

„Instituţia noastră are menirea de a se informa de felul şi întinderea învăţămîntului universitar, în ceia ce priveşte dreptul internaţional, istoria diplomatică şi ştiinţele politice şi sociale, atingînd sfera relaţiunilor internaţionale.

In legătură cu această anchetă, dorim a obţine şi pune în evidenţă publicaţiunile oficiale ale tuturor instituţiunilor de învăţămînt superior din ţara noastră. In consecinţă, vă rugăm de a ne ajuta să obţinem a ni se trimete anuarele sau buletinile ce ni-ar da putinţa de a cunoaşte cursurile făcute la universităţi ca şi în şcoalele particulare sau profesionale, cu privire la istorie, politică, filosofie, morală, sociologie, dreptul şi diplomaţie.

Am dori de asemenea ca să binevoiţi a ne ajuta să primim buletinele cuprinzînd numele, adresele şi statistica tuturor studenţilor străini, astăzi înregistraţi în învăţămîntul superior din România. Dacă n'aveţi nimic de obiectat, am dori să primim aceste anuare în toţi anii, acoperind noi cheltuelile.

Primiţi, vă rugăm, Excelenţă, asigurarea omagiilor noastre cele mai profunde

Al vostru devotat

Charles A. Levermere

Concert I. Sliwinski, se anunţă pentru ziua pe 9 Decembrie un concert I. Sliwinski *un nume* şi odată cu el evocaţiunea uneia din cele mai splendide manifestaţiuni muzicale. O relaţiune: Piano, care avea eroii lui să împrospătă, şi reînviază din puterea unui talent incomparabil care prin perfecţiune originalitate şi prin emoţiune întrece tot ce s'a auzit mai înainte. E un luxos sezon artistic acel ce soseşte aducînd din nou la noi pe acel cărnia i se zice în străinătate: *Incarnaţia sufletului marelui Chopin.* I. Sliwinski va concerta în seara de 9 Decembrie în sala teatrului Naţional.

Biletele la Agenţia Thalia.

Diverse întîmplări

— D-na Ecaterina Dumitriu, învăţătoare la şcoala din Trifeşti-Hermeziu, a obinut un concediu de 25 zile.

— D-na Maria Simionescu, institutoare din localitate, a obţinut un concediu de 18 zile.

S'a acordat un concediu de 3 luni d-nei Rozalia Ghibănescu, institutoare la şcoala „Alexandru Lambrior" din localitate.

— D-na Elena Silvestru, institutoare din Iaşi, a obţinut un concediu de 2 luni.

BANCA MOLDOVA

SOCIETATE ANONIMĂ

S'a mutat de la 26 Oct. în palatul ei propriu din Str. Cuza Vodă.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, IAŞI

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA" a DOCTORULUI RĂTIANU,** şi feriţi-vă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse **„SINTEZA".**

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEŞICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAŢIE** etc.

Observaţi bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** şi **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebue să poarte numele meu **Dr. A. RĂTIANU** şi marca **„SINTEZA".**

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

Liceul agricol. — Astăzi la ora 10 a. m. s'a întrunit în localul Universităţii de Iaşi, laboratorul d-lui profesor I. Borcea, comisiunea numită de ministru pentru a întocmi programele pentru acele licee.

Au luat parte d-nii: *Munteanu Margoci. I. Borcea, Th. D. Speranţă, Mircea Badareu, Druţu, Haralamb Vasiliu, Marcel Brandză, V. I. Radu, V. Buţureanu.*

S'a citit programa pentru grupa limbei Romîne, Istorie şi Filozofie, întocmit de d. Speranţa şi s'a aprobat.

Dl. M. Badareu a citit programele pentru Matematică, întocmit de d. I. Otescu, apoi cele de mecanică, irigaţii, drenaj, construcţii rurale şi maşini agricole. Aceste din urmă întocmite de d. M. Badareu. Acestea de asemenea au fost aprobate.

Printre ideile ce s'au schimbat cu ocaziunea acestei reuniri s'a recunoscut că elevii vor fi interni şi cel mult se vor putea admite şi semi-interni.

Elevii vor face practică în laborator iarna, de la Noembre până la Marte, iar vara la cîmp. Se decide a se face instrucţiuni asupra modului de predare a fiecării materii.

De asemenea se va discuta asupra grupării materiilor şi a profesorilor ce vor fi chemaţi a profesa în aceste licee agicole.

Cum chestiunile nu s'au putut termina acum, se decide o reunire a comisiunei tot pentru astăzi după amiază la oara 2 jum. p. m. tot la Universitate.

Judiciare.—Curtea de apel s. I a condemnat la una lună închisoare pe Michel Carniol, pentru bancrută simplă.

— De asemeni a condemnat la 6 luni închisoare pe Galano de Mayo, pentru falş în acte comerciale.

— Curtea s. II a condemnat la 15 zile închisoare corecţională pe Al. Băboi, pentru sustragere de bani publici.

— Astăzi Curtea se va pronunţa în procesul dintre Ana Iliescu şi Alex. Iliescu pentru reziliarea contractului de arendare a teatrului din Slănic.

— Curtea s. 1 judecă astăzi procesul dintre Marcu Fischer cu principele M. Sturza şi procurorul trib. Botoşani, privitor la legea trusturilor.

Curtea de apel în procesul d-lui V. Kostache judecat eri a respins apelul făcut de Veniamin Kost şi acel făcut de I. V. Kosttache şi confirmă sentinţa trib. care sentinţă zice aşa:

„Trib. condamnă pe V. Kost a-i restitui lui I. V. Kostaki suma de 36.750 lei cu procente de 5 la sută de la data reclamaţiei şi 600 lei cheltueli de judecată.

Tipuri caracteristice din armata franceză, scene pline de humor din viaţa de cazarmă a Parisului sunt cu măestrie înfăţişate în comedia „Escadronul vesel" care se reprezintă astă-seară Simbătă la Cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli.

Escadronul vesel este o prelucrare minuţioasă, după scrierea lui Courteline „Les gaietés de l'Escadron. O bogată inscenare, o expunere admirabilă şi o interpretare magistrală a celor mai de seamă artişti—comediani pariziani dau un farmec incomparabil acestei admirabile comedii care cuprinde trei părţi.

Noul program al Cinematografului Pathé-Frères din sala Sidoli de astă seară mai conţine între altele:

In curtea gospodarului: Capra, scene şi vederi instructive.

Şanghai, interesante vederi după natură.

Actualităţi: O mare vînătoare în Germania.

Beilis e dus înaintea juraţilor (Kiew).

Averea lui Tîndală, scene foarte humoristice.

O aventură a lui Tîndală, comedie.

Noul program viitor se reprezintă mîne Duminică 1 Decemb. două matineuri (3 şi 5 ore, şi reprez. serală la 9 ore. Program nou duminical: „Primul ministru" (Duşmănie şi ertare", film suedez în 3 părţi. —Ceremonii religioase în India etc. La al doilea matineu se intercalează subiecte noue.

Luni 2 Dec. „Regele Aerului" cu Alexandre şi d-ra Robinne dela Comedia Franceză.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

A apărut:

Noua lege a firmelor

Toţi comercianţii să se grăbească să şi-o procure pentru a se conforma. Noua lege prevede amenzi pînă la 5000 lei pentru contravenienţii.

Se află de vînzare la Tipografia H. Goldner. **Un exemplar 25 bani**

MAGAZINUL

IOSEF HIRSCH & Co.

— IAŞI —

Mobile şi articole de lux

Liquidează complect şi vinde toate mărfurile cu preţuri foarte scăzute.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Căile ferate sîrbeşti

— Călcarea convenţiei din 1883 —
— Intervenţia Austriei —

Viena.— „Viener Allgemeine zeitung", află că administraţia căilor ferate ale statului sîrb, violînd în mod flagrant convenţiunea Cvadruplă încheiată în 1883, între Austro-Ungaria, Bulgaria, Turcia, şi Serbia, şi care se bazează pe tratatul de la Berlin, a emis acum cîte-va zile o publicaţiune după care mesageriile pentru noua Serbie şi între altele pentru Monastir, Salonic etc. trebuesc să fie însoţite, de la Belgrad, Pirot etc., de alte noi documente de transport.

*

Ziarul „Viener Allgemeine Zeitung afla că administraţia căilor ferate orientale a cerut la Belgrad restituţio în integrum, cu privire la serviciul pe liniile sale în Serbia, cea ce guvernul Austroungariei a sprijinit în mod oficial la Belgrad.

Ciuma în Rusia

Petersburg.—Se comunică în mod oficial că în ţinutul Podolsk s'au constatat 4 cazuri noi de ciumă.

Tabloul „Gioconda" a fost găsit

— Furtul fusese o răsbunare politică —

Roma. — Directorul Artelor Frumoase a telefonat din Florenţa, ministrului instrucţiunei, că celebrul tablou «Monna Lisa» a fost regăsit. Tabloul a fost oferit unui anticvar florentin; acesta a înştiinţat pe directorul muzeelor care a comunicat ştirea directorului Artelor Frumoase. Deţinătorul tabloului e un italian, locuind la Paris şi care a declarat că a comis furtul de la Luvru spre a răsbuna toate furturile comise în Italia de către Napoleon. Tabloul a fost depus la prefectura din Florenţa.

Scădere de scont

Berlin. — Banca Germaniei a scăzut scontul său la 5 la sută.

Din Delegaţiunea Austriacă

— Importanta cuvîntare a d-lui Neuman —

Viena. — Delegaţiunea austriacă continuă discuţiunea budgetului. Delegatul Neuman acuză pe guvernele austriac şi ungar de a se fi supus, în ce priveşte politica comercială faţă de statele balcanice, la toate veleităţile agrarienilor, şi pledează pentru permiterea trecerei ca transit a vitelor vii din ţările balcanice. Permisiunea importaţiunei vitelor vii ar trebui să depinză de concesiile ce statele balcanice ne-ar face. Industria austriacă are mare intares să fie relaţiunile amicale cu statele balcanice.

Pacea dela Bucureşti va fi revizuită, însă nu de către diplomaţi. Bulgaria nu poate rămînea în situaţiunea actuală; Serbia trebuie a obţine un drum direct la mare; Grecia nu poate părăsi pe epiroţi în mîna principelui Albaniei. Revelaţiunile convenţiunilor serbo-bulgare probează că dragostea de pace a Rusiei, mergînd pînă la abnegaţiune şi aplicarea de metode drastice în contra Serbiei, e o metodă ungurească.

Serviciul Telefonic

Romînii din Ungaria şi alegerele judeţiene

Sibiu.—Pentru întăia oară romînii au luptat în alegerile judeţiene.

La Bratu s'au ales toţi candidaţii romîni. La Sebeş şi Petişor, şasii au ales de bună voe patru romîni.

Deficitul budgetului turc

Constantinopol.—După evaluarea făcută se prevede că noul budget se va încheia cu un deficit de 60 milioane.

PARLAMENTUL

Luarea în consideratie a creditelor pentru căile ferate

— Explicaţiile d-lui ministru Al. A. Badareu —

CAMERA

Bucureşti. — Şedinţa de aseară a fost prelungită, continuîndu-se discuţia cu privire la creditul de 420 milioane cerut de ministerul lucrărilor publice, pentru a face faţă marelor nevoi ale căilor ferate.

După ce vorbeşte d. *Morţun*, care combate proectul, sub motiv că partidul liberal nu va mai avea banii necesari pentru expropiere, ia cuvîntul d. *Ion Grădişteanu*, care cere înfiinţarea de noui linii.

D. *Ghica Comăneşti* aprobă proectul.

D. *Ghibănescu* arată că proectul prezentat răspunde interesului general şi nici de cum unui interes personal.

D. Ghibănescu insistă asupra nevoei urgente, de a se modifica linia Crasna-Huşi în linie largă, care ne va pune în o mai directă legătură cu Basarabia. Ar trebui ca linia să fie prelungită pînă la Belcic.

D. *Dimitropol* arată că toate liniile prevăzute în proect au fost discutate în comitetul delegaţilor şi găsite toate ca răspunzînd nevoiei generale.

Cere luarea în consideraţie a proectului.

*

D. **Al. A. Badareu,** *ministrul lucrărilor publice, luînd cuvîntul, zice, că modul cum s'a discutat acest proect, dovedeşte că întreaga cameră este pătrunsă de nevoile ţărei.*

D. **Vintilă Brătianu.**—*Nu ne solidarizaţi şi pe noi?*

D. **Al. Badareu.** — *Regret că nu înţelegeţi şi dv. aceste mari nevoi.*

Toată lumea ştie de aceste necesităţi pentru căile ferate şi d. Morţun, fost ministru de lucrări publice, spune că este praf în ochii lumei.

Ţara întreagă cere să se facă sacrificiul ce i se cere, pentru ca să aibă căi ferate.

Cît perdem noi din preţul exportului, pentru că nu avem căi ferate, căci nu putem preda la timp marfa,— prin complectarea reţelei de căi ferate, vom cîştiga sume însemnate şi se poate prevedea că din preţul produsului de export s'ar realiza 150 milioane pentru ţară, efectuîndu-se lucrările prevăzute în proect (Aplauze).

D. ministru de lucrări publice continuînd, spune că se va introduce în proect linia Cobadin-Dobrici-Balcic.

In ceia ce priveşte facerea unei linii transversale a noului teritoriu, e o chestie a viitorului, şi în tot cazul nu este o necesitate economică imediată.

In ceia ce priveşte linia Sinaia-Moreni-Petroşica, d. ministru spune că ea este de o mare utilitate, întru cît leagă Bucureştiul cu Predealul printr'o nouă linie —şi nu se poate contesta utilitatea acestei linii din punctul de vedere al traficului internaţional

D. Al. A. Badareu, explică apoi utilitatea liniei Filaret-Obor, care va fi o linie de descărcare a celorlalte linii ce vin la Bucureşti.

Cît pentru linia Dorohoi—frontiera, ea de asemenea prezintă o mare utilitate, căci deserveşte şi valea Jijiei şi Valea Prutului.

D. Ministru Al. A. Badareu încheie, cerînd Camerei să ia în consideraţie acest proect, care răspunde unor nevoi reale şi este spre binele ţărei. (Aplauze prelungite.

Proectul de lege se ia în consideraţie

*

Şedinţa continuînd, se ia în discuţie proectul pe articole.

La articolul I, d. *Vintilă Brătianu,* spune că d. Badareu a dat o altă interpretare cuvintelor d-lui Morţun.

Apoi consideră proectul de faţă, ca un deziderat de linii—ce sunt necesare şi de aceia, sub forma de amendamente, vom propune şi alte linii utile.

D. *Isvoreanu,* propune un amendament prin care se introduce combinarea liniei Baia de Aramă—Turnu-Severin. D-sa imploră camera de a accepta acest amendament.

D. *Take Ionescu,* roagă Camera să nu admită nici o linie mai mult, de oarece va fi cu neputinţă realizarea.

In ceia ce priveşte linia Baia de Aramă, recunoaşte că e necesară şi va fi efectuată ca prilejul facerei liniei Craiova-Dunăre.

Şedinţa se ridică la orele 6 jum. seara.

Cumpărare de submarine

Bucureşti.—Ministerul de răsboiu a hotărît ca pe lîngă cele 4 torpiloare noi, să se înzestreze marina militară cu 2 submarine.

Convenţia Serbo-Romînă

Viena.—Faţă cu cele afirmate de ziarul *Budapesti Hirlap* cu privire la convenţia serbo-romînă, ziarul oficios *Reichpost* spune că ele au avut de scop să paralizeze acţiunea de împacare între România şi d. Tisza, căutînd un alt mod de a stabili relaţiuni mai bune între România şi Austria.

Ridicare de măsuri

Bucureşti. — Guvernul turc a înştinţat ministerul nostru de interne, că a rădicat toate măsurile luate în potriva proveniencilor din România.

Holera la Constantinopol

Bucureşti. — Direcţia generală a serviciului sanitar a fost înştiinţată, că în ultimele zile s'au constat la Constantinopol 45 cazuri noi de holeră, cu numeroase decese.

Liniştea în Balcani

Londra.—Ziarul „Daily News" zice în primul său de azi, că liniştea în Balcani e numai aparentă. E o linişte de istovire, care însă nu va dura mult timp.

Cauza trebue căntată în esitarea Europei, de a fi mai energică.

Procesele ziariştilor

Bucureşti.—Consiliul de revizie al corpului 2 de armată, a judecat azi recursul ziaristului Milian, condemnat la 4 luni închisoare de consiliul de războiu.

Au pledat d-nii Sadoveanu şi C. Mille

Consiliul, după o scurtă deliberare a respins recursul.

*

Tot azi consiliul de revizie a judecat recursul ziaristului Teodorescu din Brăila, condemnat la 8 luni închisoare de consiliul de războiu.

Şi acest recurs a fost respins.

Demisia d-lui N. Catargi

Bucureşti.—Ministrul de interne a primit demisia d-lui Nicu Catargi, prefectul judeţului Suceava.

Grigore Dimitrescu

profesor universitar—fost magistrat

AVOCAT

S'a mutat în strada Buzdugan, 1. (casele Teodor)

Consultaţiuni 7 — 8 seara.

Colosal de ieftin!

Numai pentru **95 bani** Cassa de Export A. Reifler, Cernăuţi (Bucovina) oferă un elegant ceas din renumitele fabricaţiuni ale Şviţeriei de aur, argint şi sidef pentru domni şi dame precum şi elegante braţare cu ceas de sidef şi în fine ori-ce obiect de aur şi argint în urma unui Sistem adoptat de mine. **Cereţi prospecte gratis!**

Toate obiectele se dau cu garanţie pe 3 ani! Serviciu conştiincios. Spre convingere încercaţi! O cartă poştală se franchează cu **10 bani.**

Colosal de eftin

la depozitele mele din **Str. Sft. Andrei No. 63** în curtea „Otelului Cernăutz", şi în **Str. Cucu No. 10,** lîngă podul de fier.

Am redus **100 kgr. lemne tăiete la Lei 2.60.**

Cu stimă, U. KLIGHER.

Foarte important

Aducem la cunoştinţa onor Public că am concedat depozitul renumitului

UNT-DE-LEMN

marca „PRINCESSE" garantat pur d-lor

FRAŢII SMIRNOV

şi garantăm că va fi servit din acest depozit cu marfa noastră originală garantată pură.

Caisson & Brocard
Fabricanţi
Nice (Franţa)

MARCEL SEPEANU

AVOCAT

Bucureşti—Str. Brezoianu No 5 bis

S'A REDESCHIS

Hotelul şi restaurantul „CENTRAL"

— Iaşi, Strada Gh. Mîrzescu —

Vis-a-vis de Tip. H. Goldner

ARANJAT CU MOBILĂ NOUA

Bere, vinurile cele mai bune şi Aperitive speciale

ub direcţiunea cunoscutului **Leon From**

Preţuri foarte convenabile

Se primesc Abonamente Lunare trimis la Domicilia.—Asemenea se primesc angajamente pentru Nunţi şi Baluri

De Inchiriat sau de vînzare o casă cu 4 odăi, coridor de sticlă, bucătărie pivniţă şi grădină, Str. Nicolina 70 Tramvai la scară.

A se adresa în str. Albinetz 22 Iaşi, la d-na Colasiu.

Absolvent al Şcoalei superioare de Comerţ, dispunînd de ore libere aranjează registre la comercianţi.

Doridorii se vor adresa la ziar.

Doamnă Germană instruită caută loc, la Copii sau ca Dame de Compagnie.— Weigel, Strada Armeană, 16 Iaşi.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

reîntorcîndu-se şi-a reluat consultaţiunile în

Str. Lăpuşneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

IMPORTANT

Fac cunoscut onor. mele clientele, că soţia mea D-na A. VOGT după o practică îndelungată în Germania, a preluat conducerea frizeriei mele pentru Dame, asociindu-şi o domnişoară specializată în frizeria Beer din Calea Victoriei din Bucureşti, astfel că onor. dame din Iaşi vor avea la îndemînă un salon de coafură adevărat model.

Execut: toate lucrările de păr, Manicure, şamponarea şi uscarea părului cu aparat electric. Masaj facial. Tenturarea părului. *Ondulaţiuni à la Marcelle.* Frizuri p. vizite, suarele, teatru, nunţi. Ape contra mătreţei, pentru unghii, mîni, etc.

La frizuri pentru nunţi pentru mai multe persoane de odată reduceri mari la preţ.

Georges Vogt
Friseur-Coiffeur
Str. Lăpuşneanu

Doctor S. Dulberger

de la Facultatea de Medicină din Viena

după o practică de 17 ani în spitalele din Iaşi, Viena şi Berlin sub direcţiunea d-lor profesori Sculy din Iaş', Drasche din Viena şi Bum din Berlin, specializat în bolile de femei, faceri şi în noul tratament cu băi de lumină electrică, avînd aparatele cele mai perfecţionate proprii pentru următoarele boli: Reumatism, boli de femei, ischias, gută, obezitate, diabet, nefrită. artrite, astmă, bronchită, tuberculoza în primul stadiu, pleurezia tuberculoasă, anemia, neuralgia, tabes, scrofuloză şi toate intoxicaţiile cronice, dă consultaţiuni dela 10—12 m. şi 3—5 p. m în locuinţa sa din:

Iaşi, Str. Costache Negri No. 10

(foasta str. Veche), vis-à-vis de Biserica Bărboi.

— Telefon No. 101 —

De Inchiriat

Casele Str. L. Catargiu, 17

Camere, bae, apă, canal, grajd, etc.

De vînzare *Trăsură cauciuk şi 2 cai de trăsură, jum. sînge.*

Str. Lascar Catargi, 17.

Menageră *la o persoană bine situată fie la ţară fie la oraş, cu sau fără copii caută loc. A se adresa str. Lozonski No. 17.*

Conversaţie franceză

în scurt timp — după metoda Berlitz — individual şi în grup. Pînă la 9 seara — Condiţii avantajoase. — **Lecţiuni mai înaintate** *de literatură franceză, romînească, filosofie în familii distinse — d-ra Harnagea, Mitropoliei 2, în casele Băncei.*

10 lei lunar *învaţă ori cine franceza sau germana la curs seara de la 8—11 de 3 ori pe săptămînă.*

Se fac preparaţii speciale elevilor de curs primar şi secundar.

V. EMIL *Profesor Str. Sf. Teodor 36 (în curte).*

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decisi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru **DELTA** și aceasta numai în schimbul plăței lucrului, adică cu 11 **Lei bucata.** Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganță modernă, montat într'o cutie de argint **Gloria** și care costă **20 Lei**. Avem dispuse pentru acelaș scop alt gen de **2000** de ceasornice **DELTA** aur pentru domni și doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului și care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil astfel ca după aparența lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitație de aur și îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni și d-ne, numai în schimbul plăței lucrului, adică 14 lei bucata.

Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în fradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice și noi presupunem ca în schimb veți recomanda ceasoarnicele și cassa noastră cunoștințelor dumneavoastra. Puteți pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun și irreprosabil pentru că în urma recomandatiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un benefici.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite și stocul pus la dispoziție va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiți să profitați de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiți a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda și veți primi un ceasornic de care veți rămâne încântat și care vă va da servicii prețioase o timpul vieței d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte Pentru porto și ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanțuri foarte moderne în argint **Gloria** asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,50 în loc de 8. Adresați comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse).

Francati scrisorile cu 25 bani.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Reumatismele* acute și dureroase cari c... resistă celor-lalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă se ia 3 hapuri, unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit o ușurare, se ia 3 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să se ia mai mult de cât 6 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

25% !

ECONOMIE

prin întrebuințarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" București

Dacă doriți să fiți bine serviți, visitați

Renumita croitorie **Bărbătească și Uniforme școlare „LA BUCUREȘTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost șef de atelier la cele mai reputate croitorii din București

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** și mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Școlare cu **prețuri reduse.**

Ceasornicăria RUDOLF JASSY

CEASORNICE

de mare Precisiune

ALPINA. Union Horlogère

și toate mărcile bune cunoscute cu prețurile originale.

Catalogul gratis

Piața Unirei Str. Seulescu No. 1.

Berlineză-Iași DULBERG

Pendule Moderne

Ceasuri de Masă

Bijuteri în aur

Verighete de logodnă

argint și imitații.

Prețuri eftine

Expediție în provincie

Ateliere speciale pentru Ceasornicăria, Bijuteria, Gravure, Optică și Mecanica fină.

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentații în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele și Sărbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentațiile noastre iau parte toți corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ȘTIINȚIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitorești regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat și pe mare

INVENȚIILE ȘI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal și Eclair-Journal

Ziarele însuflețite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ȘI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentații cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 4.

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît și Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său și i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum și **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

Asemenea a primit **25.000** plăci, începînd de la **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăți** ca: **Dansuri, Opere** și toate operetele noui, cîntate de artiștii trupei **„Grigoriu"**, precum și **Plăci speciale** cîntate de celebri artiști ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Mașini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn și fer** etc.

Vinde și cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Pașcani str. Mare
Sucursala. — Codăești, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ștefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea știe
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulțumind pînă și gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin și icre negre
Sardele, ori și ce cutii,

Jambon de Praga și pastrămuri
Coloniale cum doriți
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniți

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi și noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri și liqueruri
Champanie, mărci care d riți
La Aberman găsiți de toate
Ca să fiți prea mulțumiți.

Și-acum vreți să știți misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu prețuri mici, foarte reduse!

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 2049 - Marți 3 Decemb 1913

POLITICE

Libertatea întrunirilor

Nu știm pînă la ce punct trebue să facem legătura între cele două «evenimente» ale zilei de ieri,— alegerea centrului studențesc — de altfel ne efectuată — și rolul elementului studențesc în spargerea întrunirii socialiste de ieri, urmată de devastarea sălii Caragiale.

Dar legătura există, în tot cazul, între actul unui grup studențesc —și cele întîmplate în sala de întrunire unde, încă odată, sub cunoscute auspicii universitare, s'a călcat în picioare un sacru drept constituțional, acel al libertății întrunirilor, al libertății cuvîntului. Căci întrunirea n'a dat loc unei ciocniri de păreri, de principii, ci numai unei ciocniri violente puse la cale cu premeditare.

In cursul celor din urmă două luni, atît mica sală Caragiale, cît și marea sală a Teatrului Național, au adăpostit, amîndouă, întruniri naționaliste, convocate fie pentru a bîrfi împotriva marelui succes politic, cîștigat de guvernul țării pentru bunul ei renume și înălțarea prestigiului ei,—fie pentru a indica guvernului «soluțiuni» în diverse chestiuni la ordinea zilei. Soluțiuni pe cari nu le-a cerut nimeni și de cari nu era nevoe decît doară pentru alimentarea activității unei instituțiuni menită a fi culturală și în pericol de a deveni unealtă politică.

Făcut-a cineva dificultăți acelor întruniri? Li s'a aplicat oare procedeul inaugurat în ultimii ani la Iași, de cînd cu spargerea întrunirii publice pentru comemorarea lui Ferrer în sala Pastia, astăzi «Caragiale»?

Acea întrunire prezidată de un profesor universitar, d. Paul Bujor, s'a terminat, ca și acea de ieri, prin devastarea sălii. Asemănarea de procedeu este o dovadă mai mult, că autorii intelectuali sunt aceiași, lucru care, de altfel, se va afla fără întîrziere, căci presupunem că autoritatea chemată să facă ordine și să garanteze întru cîtva ordinea publică a întrunirilor, va avea mai puțină îngăduire părintească față de acei cari au înscenat excesele acum, ca și în alte împrejurări, în puterea veșnicei impunități.

De ce nu s'ar bucura de impunitate un pumn de studenți — care sunt și studenții pumnului — dacă pentru lucruri mult mai grave, — de esență morală și intelectuală — un profesor al lor, un mentor al lor, un apostol al lor, continuă a profita de impunitate?

Dintre toate pacatele însă care ar trebui să apese conștiința acestui profesor, acel de a fi propagat excesul în contra libertății gîndirii și cuvîntului, va cîntări mai greu în fața viitorului, care va fixa răspunderile și va aplica sancțiunile.

△

Tutela Tribunului

Presa imundă, care mai acordă o interesantă atențiune răsuflatului tribun, exploată de luni de zile niște pretinse neînțelegeri dintre ministrul de finanțe și acel de lucrări publice.

Iată din ultima zi parlamentară lămuririle date de d. Al. Marghiloman și la ce se reduc insinuările ziarelor de șantagiu:

La art. II d. *N Fleva* întreabă dacă la toate legile de credit similar se găsește dispoziția art. II anume, că nici o cheltuială nu se va angaja în contul creditului în discuție fără o prealabilă autorizație a consiliului de miniștri.

D. *Al. Marghiloman* răspunde că probabil în toate legile de credit se găsește această dispoziție. Pot să vă spun însă că la venirea mea la minister am găsit că multe cheltueli erau angajate fără prealabila autorizație a consiliului de miniștri și în deosebi a ministerului de finanțe, care trebue să știe cum stă tezaurul.

D. Fleva. — Așa dar o dispoziție nouă, din care vedem, că ministrul de lucrări publice este pus sub tutela consiliului de miniștri?

D. Al. Marghiloman. — *Noi instruiți de situația ce am găsit-o acum trei ani, am voit să luăm măsuri ca starea aceea să nu mai continue. Cînd am venit la putere am găsit numeroase credite, multe milioane de titluri de rentă de care ministerul de finanțe habar n'avea.*

Proectul acesta prevede cheltueli pe șapte ani! Nu e vorba deci numai de actualul ministru de lucrări publice ci de o măsură generală. De altfel, între ministerul de finanțe, cel de lucrări publice și direcția C. F. planul de lucru pentru anul 1914 este făcut.

Ministrul de finanțe poate da 60—70 milioane la care se mai poate adăuga o sumă oare-care pentru a se începe imediat linia Cobadin—Dobrici—Balcic. Lucrările prevăzute pe 1914 vor lua tot ce putem da. Nu știm însă cine va fi la minister în 1915 și noi nu mai voim să se înceapă lucrări fără rost și apoi guvernul să se găsească în fața unui fapt împlinit.

Este vorba în articolul II de o gestiune serioasă a banului public și nimic mai mult (Aplauze).

Art. II se votează.

Se votează toate articolele următoare fără discuție.

Proectul se votează în total cu unanitate. Opoziția s'a abținut.

Explicațiile date, unanimitatea votanților probează de ce calibru sunt balivernele cu care tribunul și trepăduții lui căutău să amețească publicul, care însă nu se lasă amăgit de ramoliți și șantagiști.

NOTA ZILEI

Sistem practic.

Celebra sufragetă londoneză Mrs. Pankhurst a fost eliberată pentru o săptămînă de zile din închisoare. Se știe că bărbătescă sufragetă a fost arestată la întoarcea ei din America și transportată de-adreptul de pe vapor în temniță.

Dar d-na Pankhurst și-a pus în aplicare vechiul procedeu, rezistență pasivă la.. mîncare, refuzînd să guste alimente.

Toate încercările au fost în zadar. Și după o săptămînă de tortură pentru autorități, eroina fu eliberată pentru 7 zile după care va fi din nou încarcerată.

Și tot așa își va face pedeapsa cu rîndul...

Sistemul poate fi brevetat și generalizat ca singurul garantat de guvern—S. G. D. G.—în Anglia.

MICI POLEMICI

Ce se cere unui ministru ca să aibă unanimitate în Parlament, cum a avut d. Al. Badareu cu creditul C. F. R.?

— Să nu aibă încrederea tribunului Fleva...

*

„Seara" face socoteala că pe Blank l'a costat 1000000 lei procesul cu ziarul lui Cinpeți.

...Și acesta din urmă nu cerea decît 30000!

*

D. Cehan se plînge că Opinia *n'a salutat pe oaspeții ardeleni.*

— Nu prea le suntem recunoscători că ne-au dăruit pe Cehan...

*

„Gioconda" s'a reîntors la Luvrul din Paris.

— Așa sunt ele: *dispar, dar se reîntorc.*

*

„Cuvîntul" crede că △ se ocupă prea mult în „Opinia" de încurcături.

...Cîte încurcături financiare ar putea descoperi la gruparea „Cuvîntului"!

*

„Le Temps" vorbește de d. „Mr. Arion, ministre de justice" într'o corespondență din Romînia.

...A plătit-o scump?

*

Artiștii ieșani vor să rîdice defunctului Haret un monument, ca autor al legei rabatului de 5 la sută.

...In schimb, publicul nu i-a rămas recunoscător.

*

Tribunul s'a scuzat că n'a vorbit la Cameră, ca să apere la tribunal libertatea presei.

...Intrupată în isprăvile bandei Bogdan-Văcărești et comp...

„PROIECTE CRIMINALE"

Așa a calificat d. Vintilă Brătianu —în desvoltarea chestiunii prealabile pe care a ridicat-o eri la Cameră—proecte ca acela, pentru creditul de 408 milioane destinat căilor ferate. Proect criminal, pentru că guvernul n'a consimțit amănarea lui la infinit — cel puțin pînă atunci cînd liberalii ar putea avea putința de a și-l însuși și aplica.

D. Vintilă Brătianu, în patima de care era stăpînit, a combătut însuși principiul proectului, contestînd că el ar răspunde unor nevoi urgente, vitale ale țării. D-sa nu înțelegea ca un guvern, altul de cît unul liberal, să mănuiască un credit de importanța celuia în discuție și, orbit cum era, a aruncat ca un lest ambarasant, toate considerațiunile cari militează în favoarea grabnicei satisfaceri a necesităților vieții noastre economice. „Sunt nevoi mai urgente, de mai mare importanță", a afirmat fostul primar al Capitalei —și s'a mulțumit cu această afirmare, spre a conchide că proectul e criminal.

D. Vintilă Brătianu a stăruit în această părere și atunci cînd d. Badareu, în documentata'i expunere, a arătat la ce dezastru ne-am expune, dacă am mai amîna votul creditului și începerea lucrărilor. Sunt două rapoarte ale direcțiunii generale a căilor ferate, care declară că nu-și mai ia răspunderea, dacă Parlamentul nu dă mijloacele pentru remediarea unei stări de lucruri care nu mai poate dăinui, fără periclitarea intereselor economice. Numai la exportul de cereale, a relevat d. ministru al lucrărilor publice, țara pierde anual 190 milioane — diferența de preț și stornările datorite imposibilității în care se găsesc căile ferate de a face, la timp, transporturile.

— „Nu ne solidarizați!"—a strigat d. Brătianu, perseverînd în concepțiunea-i sălbatecă—atunci cînd d. Badareu, în discuție generală, i-a întins o scîndură de scăpare, prin constatarea că întreaga Cameră ie pătrunsă de nevoile țării, pe cari proectul ie chemat să le satisfacă.

— „Regret că nu înțelegeți și dv. aceste trebuințe ale țării"—i-a ripostat d. ministru al lucrărilor publice, — ripostă usturătoare, distrugătoare pentru reprezentantul unui partid de guvernămînt, dar pe care d. Vintilă Brătianu a lăsat-o fără răspuns.

Fostul primar al Capitalei, care pe ziua de eri a fost în funcțiune de leader al minorității liberale și e mereu în funcțiune de ministeriabil, a mai dat dovadă de o necunoaștere surprinzătoare a chestiunii de însemnătatea aceleia care se discuta. Ajunge să sublienem că d. Vintilă Brătianu s'a rîdicat în deosebi contra liniei cu podul la Hîrșova,—pod a cărui construcție guvernul, după cum a accentuat d. Badareu, o consideră în deosebi, nu numai necesară, dar și urgentă. — „Chiar înainte de alte lucrări?" — a stăruit cu naivitate d. Brătianu. — „Inainte de ori-ce" — i-a replicat d. ministru al lucrărilor publice, iar fruntașul liberal a rămas iarăși dator cu răspunsul.

„Și fostul primar al Capitalei, care e deputat de Argeș, și-a regăsit glasul, cînd a venit momentul să plaseze o cerere pentru favorizarea acestui județ. A cerut două linii pentru Argeș. „Proectul criminal" devenia acum un proect util, susceptibil chiar de o amplificare a economiei sale! D. Vintilă Brătianu a fost în nota partidului său: politică de șicană, politică de acaparare, politică de salturi, politică de meschine interese electorale.

ECOURI

Colorarea artificială a portocalelor.— Tribunalul din Paris a condemnat sever o vînzătoare care vopsea coaja portocalelor, dîndu-le aparența că sunt coapte bine.

Faptul n'ar merita atenție dacă desbaterile n'ar fi arătat că această falsificare se face pe o scară întinsă.

Nu e ușor să cunoști cu siguranță care portocală e coaptă și care nu, mai ales că portocale cu adevărat coapte se găsesc numai în localitățile de producțiune de unde ele se culeg pentru export înainte d'a se coace, socotindu-se timpul drumului ce au de făcut.

De obicei pentru noi portocala coaptă e acea care are coaja fină și plăcută la pipăit, forma regulat sferică și culoarea de un frumos galbăn auriu cu lumini roșii de mahon.

Ne ferim de cel galbăm deschis, al căror miez e ceva cam uscat și gustul cam acru.

De aceia vînzătorii au început să le dea acestora o culoare mai închisă.

Ar fi bine prin urmare să udăm degetul în gură, să dăm pe portocală și numai dacă nu se ia vopseaua, s'o cumpărăm.

*

In măsură să judece!... Doi oameni discutau cu aprindere asupra meritelor unei cărți. La urma urmelor, unul din ei, el însuș autor, zise către celălat: „Nu, Ioane, tu nu poți să o judeci, dat fiind că tu n'ai scris niciodată vre-o carte". „Auzi vorbă la el!", răspunse Ion. „Așa eu n'am făcut nici ouă, dar lucrul acesta nu mă împedică să apreciez mai bine valoarea unui omlet decît oricare găină din lume."

OAMENI ȘI LUCRURI

Casa morții

Titlul e al lui Dostoievski care a cunoscut, sărmanul, toate torturile închisorilor rusești.

Un foarte recent apel semnat de peste 500 persoane din Rusia și din alte țări, și publicat la 25 Noembrie conține detalii îngrozitoare:

„De la proclamarea libertății și a constituției, în Octombrie 1905, pînă astăzi au fost condamnate în Rusia din cauze politice, *peste patru zeci de mii* de persoane.

Dintre acestea *mai bine de trei mii* au fost executate *și vre-o zece mii și cîte-va sute* au fost încarcerate în așa numitele case ale morții.

Cea mai mare parte din sentințe au fost date de *tribunalele militare.*

Amnistia din urmă și care a avut loc cu ocazia jubileului familiei domnitoare, nu a fost întinsă mai de loc și la condamnații politici pe umerii cărora apasă aceleași suferințe îngrozitoare ca și înainte de serbări.

Prizonierii au *o viață aproape de nesuferit* acuma în Rusia. Prost hrăniți, lăsați aproape să moară de foame, îngrămădiți unii peste alții, fără alt așternut de cît podeala închisorilor, tratați cu o brutalitate care întrece toate închipuirile noastre.

Locurile unde sunt deportați sunt în genere friguroase, și cum nu li se dă în deajuns haine și mîncare, ei se văd dintr'odată părăsiți acolo, fără de nici o milă și fără speranță.

Descrierile lui George Kennan stîrnise, în vremea lor, revolta Europii apusene; acum după un sfert de veac, lucrurile stau încă și mai rău. Acum ca și atunci nu este vorba de o chestiune care ar privi numai pe Rusia! Faptele pomenite mai sus trebue să atragă luarea aminte a tuturor popoarelor civilizate, fără deosebire de gruparea politică cărora ar aparține ele.

De cîțiva ani a început în țările din vestul Europei o mișcare în contra acestei stări de lucruri. In 1909 un comitet englez, compus din parlamentari din toate partidele, din jurnaliști, preoți și reprezentanți de ai universităților, publică un „Apel către națiunea engleză" intitulat „Teroarea în Rusia". „Liga drepturilor omului și cetățeanului", din Franța, a pornit și ea o mișcare analoagă. Alte țări s'au asociat apoi acestei mișcări și ea a luat astăzi caracterul unei lupte a întregei lumi civilizate.

Subsemnații s'au grupat cu scopul de a aduna și publica toate faptele, prin care deținuții, barbați și femei, au fost torturați, biciuiți și așa mai departe.

Printre prizionieri s'a ivit o adevărată *epidemie de sinuciderі.* Nefericiții aceștia văd în moarte o mîntuire; unii dintre ei, merg pînă acolo în cît să spere că sinuciderea lor va deștepta opinia publică și că aceasta va sili guvernul să îmbunătățească starea tovarășilor lor cel puțin".

Se pare într'adevăr „că închisorile Rusiei constituționale nu sunt mai... dulci de cîte ale Rusiei autocrate. Dac'ar fi să judecăm după amănuntele date dăunăzi de către achitatul Beilis unui ziarist american,—care n'a stat de cît în interesul instrucției,—ar fi să credem că marea noastră vecină e încă un stat medieval.

Dar cine crede ce spun ziarele, ce spun ocnașii, ce spun robii?

Rodion

EFEMERA

— Fantazie —

Ce lume curioasă și ispititoare, nu numai pentru un zoolog, e și acea a insectelor!

Natura pune atîta artă, atîta farmec, în cel mai mic lucru care l creiază, că norodul acesta mărunt și nespus de variat de viețuitoare, merită o privire de interes din partea noastră.

Dacă nu v'ajută propria voastră observație, tratatele speciale vor putea să vă minuneze cu descrierea vieții lor atît de ordonantă, atît de aparent cugetată, atît de apropiată în linii generale de viața omenească.

Aceiaș putere care prin putința ei de creare a ajuns să plămădească omul, a născocit și formele acele, abia văzute adesea, minunatele și însuflețitele forme artistice, care'și îmbină atît de frumos bogăția de nuanțe cu lumea florilor.

*

De aceia viața lor ne sugerează, reflexii profund omenești.

Hărnicia înfrigurată a furnicilor și munca delicată a albinelor grațioase, cu sociabilitatea lor castă, cu legile și moravurile lor, cu tactica lor de luptă, — ar fi deajuns să amintesc numai aceste pilde,—sau dansurile svelte în pulberea de raze a fluturilor — acești decoratori ai cîmpurilor, cu paletele lor smălțuite— apoi toată clasa imensă a coleopterelor, începînd cu zalea de aramă a comunului cărăbuș și cu fosforescența fulgerătoare a licuriciului—toată lumea de gîndaci ce se strecoară printre firele de iarbă, cu speciile lor oropsite. Familia de scurmătoare subterane și hoarda veninoasă și pînditoare a arachnoidelor, elegantele lăcuste săltărețe și nevăzutul grier cîntăreț, toate par o omenire în miniatură, căci aceiași viață e îmbracată în haine diferite.

*

Efemera, regină între aripatele insecte din preajma apelor, mi-a arătat în ființa ei imaginea cea mai expresivă a vieții pe pămînt.

Pe timpul Rusaliilor, din larva informă în care fermentează timp de trei ani seva vieții ca un foc înăbușit sub cenușă, în liniștea adîncă a bălților, spre apusul soarelui, țîșnește ca o apariție mistică, efemera.

Mică, lungăreață, cu aripioarele albe, scînteietoare. ea întrupează cea mai deplină eleganță a formelor. In mișcările ei repezi posedă o delicateță, o mlădiere, care farmecă ochiul observatorului atent.

Și micile nimfe înaripate țîșnesc din oglinda sinilie a lacului, se adună în stoluri tot mai mari și încep să danțeze în umbrele ce se lasă din adîncul cerului.

E o agitație neînfrînată,—frămîntarea

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentanți: Sam. Löhl, București.

lacomă a vieții care abia începe să se manifeste. Norul de fulgi se înlănțuește, se distramă ca a pînză, apoi se strînge ca un bulgăre de zăpadă,.... și joacă, și joacă mereu, înalțîndu-se să mai prindă ceva din licăririle soarelui care coborîse de mult.

La intervale se rupe cîte o firămă din gramada lor jucătoare, lunecă ca o săgeată de lumină și se lasă unde-va, printre arbori.

Și'n clipa aceea se săvîrșește actul suprem al vieții, siogurul scop al ființei lor: și-au depus ouăle—nevăzute puncte în care au concentrat viața lor, transmițîndu-o generației următoare. Și-au perpetuat speța, —menirea lor s'a împlinit.

O, misterul creațiunii !...

Și iar se adună și grămada de aripi se lățește, se distramă și se adună iar, și joacă tot mai neînfrînat, mai sălbatic,... și cîntă,—cîntă melodia neauzită a vieții care se stinge, în fîlfîirea aceea neîncetată.

Și noaptea se lasă mai neagră,... și mai albe lucesc fantomaticele aparițiuni... și viața curge, curge...

Deodată, o efemeră se desface din grup și taie aerul în goană nebună. Tot mai slab, dar în sforțări disperate, voind să mai fure o clipă de viață, — bat aripele, și încordîndu-se, mai sorb un strop din eterul existenții și alunecă, căzînd ca o lacrimă pe luciul întunecat al apei.

Și altele o urmează; din mii de corpuri se desface sufletul, care se 'ntoarce, poate, în lumea de viață veșnică pe care a părăsit'o o clipă, — și pe ochiul încremenit al lacului, după cîteva ceasuri de viață pămîntească, se întinde pînza albă de cadavre și 'n aer se așează neființa,... tăcerea adîncă... Dar viața nu s'a stins. Urmașii vor veni...

. . . . . .

Și omul, ce-i? — O efemeră în stil mare!

Din necunoscut apare și creațiunea aceasta raționabilă, și îndată începe să joace și ea. Repede urcă treptele înflorite și naive ale copilăriei; saltă de pe trampolina tinereții spre avînturile și visurile ei, rar ajunse; se acață de colțurile, abea acoperite de-o urmă de mușchi, de pe stînca maturității și —, dacă mai poate să scurteze, din vîrful idealului ajuns, mărețele depărtări, — se coboară apoi lin pe panta bătrîneții, susținut de fîlfîirea albă și înviorătoare a amintirilor, și se prăbușește în cele din urmă în neantul veșniciei.

Și ce rămîne în urmă-i? Rămîn urmașii zămisliți din instinctul disperat de conservare și operile fecundate de mințile îndrăznețe...

Ce-i viața? — O punte împestrițată și aurită, pardosită cu lacrimile cristalizate ale durerii, și care leagă cele două veșnicii. Pe ea aleargă omenirea gonită de biciul nemilos al Destinului...

Ce-i viața dar? Un fulger care despică întunericul...

O, efemera, efemera...

Eug. D. Relgis

INFORMAȚII

— Prinderea banditului Pantelimon se datorește excelentelor măsuri de pază și de poliție, luate la timp de către vigilentul prefect de Suceava, d. Nicu Catargiu.

Deși demisionat astăzi, se cuvine a se releva acest merit al fostului prefect de Suceava.

■ *La 10 Decembrie, se va ținea examenul de definitivat pentru conducătoarele de grădini de copii.*

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii D. Pompei, Gh. Ghibănescu și d-ra Miller Verghi, directoara Azilului „Elena Doamna", membri.

■ *Alegerea Centrului studențesc n'a mai avut loc eri. Nu se știe bine din ce cauză studenții nu s'au mai prezentat la vot. In parte, de sigur, faptul se datorește senzaționalului eveniment de la teatrul „Caragiale" unde erau ocupați o parte din studenții ieșani.*

■ *D. Romulus Voinescu, inspectorul Polițiilor, a sosit azi dimineață în localitate, pentru a ancheta cele petrecute eri în localitate, cu prilejul întrunirei din sala Caragiale.*

Aceasta în urma telegramei de protestare trimisă primului ministru de către clubul social-democrat.

D. Voinescu a vizitat în primul rînd sala Caragiale, convingîndu-se de chipul sălbatic cu care a fost devastată.

D. Voinescu continuă ancheta.

■ A apărut „Razna", revistă săptămînală—no. 2.

Intrunirea din sala Caragiale

In sala Caragiale urma să aibă loc eri dimineață o întrunire publică, convocată de clupul social-democrat, pentru a discuta: reforma electorală, chestia agrară și chestia evreiască.

Intrunirea a fost însă împedecată și a dat loc la mari turburări.

*

Aseară a avut loc la clubul social-democrat o întrunire de protestare în potriva celor petrecute.

Au vorbit d-nii Cristescu, Vrînceanu, Bujor și alții, cari au povestit cele petrecute la întrunire.

Iată ce arată conducătorii socialiști:

Intrunirea începuse la ora 10 dimineață. Sala era arhipiină și muncitorii foarte calmi. Au vorbit d-nii: Vrînceanu, Diaconiță, Cristescu și Bujor. Acesta din urmă a vorbit de necesitatea expropierei marei proprietăți și a domenilor Coroanei.

In acest moment un grup infim de studenți, între cari se găsea în frunte d. Stratin, reporter la *Evenimentul* și Stroja, fratele prefectului de poliție, încercară să tulbure întrunirea, adresînd insulte oratorilor. Muncitorii atunci au scos din sală pe turburători și întrunirea a continuat.

După cîteva momente grupul infim de studenți, care se afla în curte, se îngroșase cu alte elemente și cerca să pătrunp în sală. Muncitorii apărau intrarea și întrunirea continuă. Aceasta a ținut pînă la sosirea poliției, care a încurajat pe turburători. Numai cu încurajarea poliției, grupul de turburători a îndrăznit să spargă diferitele intrări, și să pătrundă în sală, după ce mai întăi au spart geamurile și s'au înarmat cu bucăți de lemne și pietre.

O dată pătrunși în sală, s'a produs o învălmășală, din care au eșit răniți din ambele părți. Poliția — mai spuneau cuvîntătorii dela clubul social-democrat — a ținut partea turburătorilor, lovind și arestînd pe muncitori.

După terminarea cuvîntărilor, s'a redactat și expediat telegrama următoare:

D lui Ministru Președinte,
București

„Partidul socialdemocrat ținînd astăzi întrunire publică în sala Carageale pentru chestia agrară, evreiască și votul universal, o mînă de studenți în frunte cu redactorul „Evenimentului" Stratin și fratele prefectului Stroja, însoțiți de o bandă de tulburători de profesiune, au devastat localul sub ochii și protecția poliției.

Muncitorii uzînd de dreptul de apărare au fost bruscați de poliție care a îngăduit și supraveghiat săvîrșirea brutalităților. Sînt numeroși răniți, sala complect devastată. Numai calmului nostru se datorește că n'au fost omoruri.

Cerem anchetă întrucît însuși prefectul de poliție, care patronează bande antisemite și antisocialiste, este o permanentă primejdie pentru ordinea publică a Iașului și libertății cetățenești.

In numele partidului social democrat:
M. Gh. Bujor, C. Popovici, Gh. Cristescu, Em. Vrînceanu, Vasile A. Diaconiță.

*

Din cercurile studențimei naționaliste ni se arată că propunerea unui mic grup de studenți de a se întrerupe întrunirea socialistă a fost dezaprobată de majoritatea studenților naționaliști, care nu se solidarizează cu acțiunea micului grup de întrerupători. Intre alții d. V. Iamandi a declarat unui colaborator al nostru cele de mai sus.

*

Ziarul *Dimineața*, înregistrează o declarație a Prefectului de poliție, care zice că n'a fost informat că întrunirea va fi tulburată și că bănuește, că tulburarea se datorește unei înțelegeri între naționaliști și liberali.

*

Cei mai mulți dintre răniți au fost pansați la farmacia Verner și apoi s'au risipit pe la casele lor. Au fost răniți din ambele tabere.

Cei arestați au fost puși curînd în libertate, în afară de muncitorii Duca și Posner, cari nu se cunosc motivele, pentru care continuă încă a fi deținuți.

In oraș a domnit toată ziua o mare surexcitare, în urma celor întîmplate.

■ Vineri 6 Decembrie hramul bisericei Sf. Neculai Domnesc, serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

P. S. S. Arhiereul Antim, vicarul Mitropoliei, va oficia hramul la biserica Sf. Neculai din str. Socola.

※ D. Francisc Spanier, absolvent al facultății de medicină din Iași, a fost numit medic auxiliar pentru combaterea epidemiilor în județul Teleorman.

Mișcarea functionarilor judecătorești

— Congresul funcționarilor judeciari din Iași —

Eri Duminică 1 Decembrie ora 1 jum. p, m. s'a deschis congresul parțial al funcționarilor judeciari, la care au participat funcționarii din circomscripția curței de apel din Iași.

Apoi d-nii Lascar Antoniu senator, G. Săndulescu, decanul baroului de avocați, E. Herovanu deputat, G. Mîrzescu deputat, Osvald Teodoreanu avocat, Cezar Simionescu avocat, C. B. Penescu avocat, X. Eraclide avocat, G. Netter avocat, St. Gheorghescu avocat, Septilici avocat, Mihai Borcea avocat, Paul Eraclide avocat, etc.

Să proclamă ca președinte pe cel mai vechi grefier, d. T. Vasiliu, grefierul trib. Roman, care mulțumește pentru onoarea ce i s'a făcut ca să prezideze acest congres parțial al funcționarilor judeciari, deschis în Capitala Moldovei, care este leagănul unirei și d-sa e de 32 de ani la carul justiției și regretă că nu poate prezida congresul, fiindcă aici se află un grefier mai destoinic de cît el, care e d. I. Mancaș grefier de curte.

D. *I. M. Mancoș*, mulțumește pentru onoarea ce i se face de a prezida acest congres, arată scopul întrunirei pentru ca să se îmbunătățească soarta funcționarilor judeciari.

D. *T. Vasiliu*, arată rolul funcționarilor judecătorești în magistratură, arată cît de puțin sunt plătiți și zice că ne-am adunat aici, pentru ca să ne expunem nevoile și păsurile noastre care le cunoaștem cu toții și trebue să fie conoscute și de alții.

D. Lascar Antoniu senator și avocat salută pe congresiști în calitate de avocat al Iașului, vorbește pe larg despre revandicările drepturilor funcționarilor judeciari, care sînt atît de legitime cereri și dorește realizarea dorințelor ca domnitorul statului, care contribue prin umărul care-l pune prin ramura lui, să fie ținut cererea lor în seamă, făgăduind că tot ce va sta prin putință va face, adică pe lîngă ca avocat și în calitate de om politic să ducă în parlamentul țărei glasul sincer și interesul obștesc al funcționarilor.

D. *G. Mîrzescu* e de părere că această întrunire să aibă caracterul pur profesional, vorbește mai departe despre munca care o depun funcționarii judecătorești, începînd de la arhivarul de la judecătorul de pace pînă la grefier și despre stabilitatea funcționarilor făgăduind să susție, ce atîrnă prin d-sa.

D. *Eugen Herovanu*, D-sa se socotește chemat ca să iee cunoștință de doleanțele funcționarilor și în puterea care o are să deie tot ajutorul pentru satisfacerea drepturilor lor, și urează ca congresul general al funcționarilor judecătorești din țară, să deie roadele la care ne așteptăm cu toții.

D. *G. Săndulescu*, mulțumește pentru cinstea ce i s'a făcut de a fi chemat la cel d'intîiu congres parțial al funcționarilor judecătorești, să asociază la doleanțele cunoscute de toți, cu tot sufletul fiindcă sunt întruniți într'un singur corp toți funcționarii judecătorești, și urează un bun succes.

D. *Osvald Teodoreanu*, avocat, arată munca ce o depune funcționarul judecătoresc, începînd de la copistul de la judecătorul de pace, arată cît de mult funcționarii judecătorești ajută pe magistrați, arată cît de mizerabilă e starea funcționarilor.

D. *C. B. Pennescu*, mulțumește pentru manifestarea pe care i-o arată funcționarii judecătorești, vorbește nu numai în calitate de avocat al Iașului, ci ca fost decan al acestui baron, urînd congresului general, succesul dorit de toți.

D. *C. Roban*, Grefier de Curte, mulțumește tuturor funcționarilor judecătorești cari s'au adunat într'un număr așa de mare, și spune cît de înălțător ar fi congresul general, dacă va fi prezidat de d. Ministru de Justiție.

D. *G. Vartic* e de părere ca d Roban și d. Osvald Teodoreanu, avocat, să fie delegații funcționarilor din Iași ca să vorbească la congresul din București.

D. I. Mancaș, citește telegrama, adresată d-lui Ministru de Justiție, pe care o dăm în întregime:

D-lui Ministru de Justiție

București

Deplin încrezători în înaltele Domniei Voastre sentimente de dreptate și protecțiune pentru noi, respectuos vă rugăm să bine-voiți a patrona cu prezența D-voastră, întrunirea prin delegați a tuturor funcționarilor judecătorești din țară în Capitală, în zilele de 8—9 Decembrie pentru consfătuire spre îmbunătățirea soartei lor.

In numele funcționarilor judecătorești, urmează iscăliturile grefierilor din circumscripția Curței de Apel din Iași.

Inainte de a se sfîrși întrunirea D. I. Mancaș, citește moțiunea prin care funcționarii judecătorești își arată doleanțele lor.

■ Pensiile civile și militare pe luna curentă se vor plăti la Administrația financiară, cu începere de la 12 Decembrie.

■ *Pentru eri au fost chemați la ministerul instrucțiunii, absolvenții școalei normale pentru a-și alege locurile în învățămînt.*

■ Biserica Sf. Dimitrie din Hîrlău, zidită de Petru Rareș, fiind declarată ca monument istoric, în curînd se va începe restaurarea ei.

■ Societatea cîntăreților „Dimitrie Suceveanu", care a dat un concert în sala episcopală, din Kișinău, sub conducerea d-lui Grigoriu, a avut un strălucit succes.

A asistat elita orașului, precum și vicarul episcopei, care a felicitat călduros pe d. Grigoriu, pentru frumoasele cîntări bisericești și naționale ce le-a produs.

■ Preotul D. Dimitriu parohul bisericei din Lungani comuna Voinești, diplomat al școalei normale Vasile Lupu, a fost numit pe ziua de 1 Decembrie învățător la școala din acel sat.

■ Ministerul instrucțiunii publice a hotărît un al doilea examen, pentru absolvenții de liceu căzuți la examen, dacă au vrista de 20 ani.

Comisiunea examinatoare la Iași se compune din d-nii Em. Constantinescu, președinte. A. D. Ionescu, X. Gheorghiu, Hulubeanu O, Erbiceanu și M. Țilenschi, membri.

■ **De la societatea de medici și naturaliști.** — Joi seara 28 Noembre a avut loc în localul societății de Medici și Naturaliști din localitate, ședința științifică a societății sub președinția d-lui prof. dr. G. Demetriade, președintele societății.

Membri prezenți au fost d-nii d-ri: Bacaloglu, Borcea, Botez, Gane, Imerwol, Konya, Moțoc, Mironescu, Stenner și Stoian.

La ordinea de zi au fost următoarele:

I. *Prezintări de bolnavi.*

a). Dl. prof. dr. Bacaloglu: Bolnavi din Clinica Medicală.

b). Bolnavi din clinica Dermatologică. Dl. prof. dr. Demetriade.

II. *Comunicări.*

a). Dl. Prof. dr. Demetriade: note și impresiuni din Campanie.

Viitoarea ședință va avea loc la 12 Decembre.

■ **Liceul agricol.** — Comisiunea instituită de ministerul Instrucțiunei pentru reorganizarea învățămîntului agricol s'a continuat sedința după ameaza de Simbătă, tot în localul Universității locale.

S'a aprobat restul programelor printre cari cele întocmite de d. profesor Murgoci, pentru geografie, agrogeologie, ete.

S'a decis a se întruni comisiunea pe Simbăta viitoare în localul ministerului, București, pentru a lua dispozițiuni de ordin general, adică a se ocupa:

1). Cu modalitatea admiterei elevilor în școală.

2). Cu gruparea materiilor.

3). Cu alegerea și numirea profesorilor.

4(. Cu reformarea programelor școalelor inferioare de agricultură.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 18 Ianuarie 1914 oara 11 a. m. se va ține în localul Primăriei licitație orală pentru vinderea parcelei No. 14 situată lîngă proprietatea No. 52 din Șoseaua Moara de Foc, avînd o suprafață de 780,60 m. b.

Garanție 50 lei.

Condițiunile de licitație se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Dispozițiunile art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice se vor aplica acestei licitațiuni.

No. 24557 30 Noem. 1913

■ A apărut „Noua Revistă Romînă" cu data de 1 Decembre.

■ Suntem pozitiv informați că în județul Fălciu și orașul Huși bîntuie cu furie epidemiile de pojar, tifos și anghină difterică. Autoritățile fac sforțări titanice pentru combaterea flagelelor.

■ Ieri s'a inaugurat noua „Maternitate" întemeiată de societatea lehuzelor izraelite cu ocazia aniversării a 35-a a societății. Au rostit cuvîntări d-na Schönberg, d nii M. Wachtel, dr. Burștin și dr. Steuerman. Din partea Epitropiei sf. Spiridon a luat parte d. prim-efor dr. Riegler.

■ Astă-zi a început proba scrisă a absolvenților de liceu chemați a da un nou examen.

A fost chemați următorii elevi: Pastia Ioan, Goldenberg Lupu, Galin V., Popovici Aurel, Zalman Aron, Herșcovici Herman, Busilă C., Cazimir Const, Ionescu Romulus, Zipa St. Anghel, Valdman Isidor, Schäfer I, Aron Gabriel, Bontaș N. Manea M. Manu Alex. Stavăr I. Gh. Vasiliu Ortansa, Kern Iacob, Filșer Gherșin, Goldenberg Lascar, Leibovici Leon, Obreja Xenopol, Văleanu Isac, Leibovici Leon și Patriciu Corneliu.

S'a dat teză la limba romînă și franceză, Marți la limba latină și matematică iar oralul va începe Mercuri 4 Decembrie.

■ Un număr de locuitori de pe strada Nicolina ne reclamă că o parte din becurile electrice nu ard pe acea stradă. Atragem atenția celor în drept să se ia măsură.

■ Astăzi la orele 2 jum. a început la universitate examenul de pedagogie al candidatelor la capacitate secțiunea știinților.

Din cele 39 candidate înscrise, intră la acest ultim examen numai 13 candidate, reușite la teze și oral.

■ In localul berăriei „Carul cu Bere" din str. Anastase Panu, mai mulți indivizi s'au luat ieri la bătae.

Numitul vasile Rotariu a fost lovit la cap de către C. Căciucă.

Agresorul a fost arestat.

■ Societatea de Ştiinţe de la Universitatea noastră, care publică revista de cercetări: *„Annales scientifiques de l'Université de-Iassy,* va ţinea şedinţă publică, astă seară Luni 2 Decembrie, la ora 8 jum, în amfiteatrul laboratoarelor de Zoologie şi Fiziologie.

La ordinea zilei sunt următoarele comunicări.

A. Dare de samă asupra mersului şi stărei actuale a societăţei şi revistei, făcută pe d. *I. Borcea,* secretarul societăţei şi prim redactorul revistei.

Comunicări originale. — D. V. Butureanu. Calcaruri şi Dolomii cristaline din masivul cristalin de la Broşteni.

D. C. Popovici — Asupra ecuaţiei lui La place.

D. P. Bogdan. — Repegiunea sunetului în licide.

D. I. Scriban — Structura celulei adipoase la ciclostomi şi Hirudinee.

D. M. David. — a) Despre Rhinoceros leptorhinus din Terţiarul moldovenesc; b) Plante fosile din pliocenul moldovenesc.

D. Finţescu — Contribuţii la biologia fluturelui Hyponomenta malliuella.

■ In urma disensiunilor de la centrul Studenţesc, o parte din studenţi declaraseră că se abţin de la alegerea ce urma să aibă loc eri Duminică; cealaltă parte a înaintat Rectorului următoarea:

Declaraţiune

Subsemnaţii studenţi ai facultăţilor de Drept, Litere şi Ştiinţi, candidaţi pentru locurile de reprezentanţi ai facultăţilor respective în comitetul „Centrului Studenţesc".

Avînd în vedere că enorma majoritate a studenţimei ieşane se desinteresează în mod complect de mersul „Centrului Studenţesc"; avînd în vedere că numai o minoritate de studenţi, şi-a manifestat în diferite chipuri interesul său pentru această societate; avînd în vedere că în sînul acestei universităţi studenţeşti o grupă s'a declarat pentru votarea pe facultăţi şi o altă grupă împotriva acestei modalităţi de votare; avînd în vedere că chiar dacă această minoritate de studenţi n'ar fi fost divizată, ş'ar fi participat toată la alegeri, comitetul ales n'ar fi nici pe departe reprezentantul real al studenţimei ieşene; avînd în vedere faptul că şi această minoritate este divizată, agravează şi mai mult situaţia lucrurilor; avînd în vedere că a participa în felul acesta la alegeri este a da o existenţă artificială „Centrului studenţesc"; avînd în vedere că cauza acestei stări este însuşi temeiul greşit al înfiinţărei Centrului o societate generală a studenţilor neputînd exista din cauza diversităţei de preocupări şi nici nu există, după cunoştinţa noastră, în nici un oraş universitar din lume.

Subsemnaţii declară că-şi retrag candidaturile pentru locurile de reprezentanţi ai facultăţilor respective în comitetul „Centrului Studenţesc".

■ Mulţumim celor 160 de studenţi, care înaintînd memoriul cunoscut, au crezut că pot da viaţă, prin stabilirea unei norme sănătoase de votare, unei instituţii care n'avea germenii de viaţă în însăşi constituţia ei.

Şi credem că un început de organizare sănătoasă a vieţei studenţeşti nu poate avea loc de cît pornind, ca orice organizare de indivizi, de la organizarea grupelor mai mici studenţeşti, în specie a studenţilor diferitelor facultăţi, rămînînd ca viitorul să rezolve chestia unificărei tuturor acestor asociaţii studenţeşi în una generală.

C. Motăş, P. Constantinescu, G. A. Mitache, A. Popov, D. Botez, P. C. Popovici, D. P. Georgescu, I. Romaniuc.

Iaşi, 1 Decembrie 1913

■ **Un congres al directorilor de închisori.**—Din iniţiativa d-lui Gh. Mihail, directorul inchisorii centrale din Iaşi se va ţinea un congres al directorilor de închisori. D-sa a adresat un apel celor chemaţi a se întruni fixînd data de 9 Decembrie 1913 în Capitală. In esenţă ordinea de zi a congresului ar urma să discute următoarele chestiuni:

1) Mijloacele cele mai eficace şi posibile faţă de starea actuală a localurilor închisorilor cari pot constitui un regim raţional tinzînd la corecţiunea condamnaţilor, ferindu-i de contagiune.

2) Modalitatea reorganizărei închisorilor cuprinzînd încorporarea aresturilor preventive la închisorile centrale, sub privigherea şi controlul exclusiv al direcţiunei generale.

3) Selecţionarea personalului; stabilitatea în funcţiuni şi mărirea lefurilor.

■ **Şcolare.**—D-na Lucreţia Borcescu, institutoare la şcoala No. 6 din Nicolina a obţinut un concediu de o lună.

— S'a acordat un concediu de o lună d-nei Hrisia Pantelimonescu, învăţătoare la şcoala din Tomeşti-Goruni.

— D-na Alexandrina Gaman s'a fost numită învăţătoare suplinitoare la şcoala din Frumuşele (com. Mădirjani).

— Preotul D, Dimitriu a fost numit învăţător la şcoala din Lungani, com. Voineşti, în locul d-lui I. Berescu demisionat.

— D. C. Mircea, învăţător la şcoala din Frumuşele, a fost permutat la şcoala din „Alexandru cel Bun" com. Vlădeni.

— Pe zina de eri, au fost chemaţi la minister normaliştii şi normalistele absolvente, pentru a-şi alege locuri în învăţămîntul primar rural.

■ Aflăm cu multă părere de rău încetarea din viaţă a d-nei Maria Lupu, soţia d-lui Gh. Lupu, secretarul serviciului sanitar al oraşului. Defuncta e mama d-lui judecător de instrucţie Lupu şi soacra d-lui Th. Bădăreu, directorul liceului internat.

■ **Conferinţă.**—Ieri Duminică la ora 5 p. m. d. prof. Murgoci, şi-a dezvoltat conferinţa ce o anunţase de mai înainte asupra teritoriilor anexate, *Dobrogia şi Deliormanul.*

Asistă un public numeros, care a răsplătit cu aplauze repetate pe meritosul conferenţiar.

D-sa s'a luat ca parte specială de tratat structura geologică a terenului din acele localităţi şi mai seamă hidrografia acelor ţinuturi.

Ast fel asemănarea dintre aceste părţi noi şi restul Dobrogiei e aproape perfectă, singur Deliormanul (pădurea blestemată) face excepţie. Aici, unde au fost altă dată păduri, dar acum aproape nu mai sunt lipsa de apă e aproape completă.

Sunt pe ici colea fîntîni foarte bine construite, aproape monumentale, dar ele nu pot deservi localitatea aşa ca lipsa apei să nu se simte.

In multe sate oamenii au săpat pămîntul şi au făcut lacuri artificiale, cari se alimentează cu apa de ploae, apă care stă fără a se primeni.

Aici apoi se varsă necurăţeniile din sat stau bivolii, porcii etc.; iar oamenii în caz de lipsă mare tot de aici iau apă de băut.

D. profesor a arătat prin proecţiuni toase cele explicate de d-sa.

D-sa a spus că din 280.000 locuitori cît ţine acea regiune anexată, pe care găseşte că rău o numeşte lumea cadrilater, majoritatea o formează turcii, mai ales în Deliorman.

Se crede după cum spune d-sa că această regiune ar fi fost dea dreptul ocupată de Turci, iar că pînă la venirea lor, după bătălia din 1444 de la Verna, nu se găsea pe acolo nici un neam de oameni.

Locuitorii de prin acele regiuni ţin reuniri pe la cişmele. Proecţiunile care îi arătau îngrămădiţi pe acolo în haine de sărbătoare erau interesante. Ei ţin fiveocklockurile la zile anumite, de aceia se zice cişmelelor: cişmeaua de Mercuri, cişmeaua de Vineri.

Dl. conferenţiar a făcut să treacă pe dinaintea ochilor spectatorilor, *coasta de argint,* care începe de la capul Caliocra. Ne spune că d-sa împreună cu alţi cîţiva călători au botezat regiunea aceasta cu numirea de mai sus. Se perindează coasta mării pînă la Balcic. De asemenea malurile Dunării cu oraşele şi poziţiunile înconjurătoare.

D-sa face aprecieri foarte importante asupra productivităţii agricole pe care o găseşte chemată la un frumos viitor.

Arată că în vizitele ce a făcut a fost bine primit d-sa împreună cu alţi colegi ca d. profesor I. Ursu şi alţii, cu cari s'a întîlnit în Cavarna. Primirea a fost la înălţime din partea Turcilor şi Grecilor, dar nu tot aşa din partea Bulgarilor. In special fiind în Cavarna, grecii ne-au primit ca liberatori.

Şi în adevăr ne spune d. Murgoci, un fruntaş grec era condamnat la moarte de Bulgari. Dînsul stătea într'un beciu, aşteptînd executarea sentinţei. Se înţelege bucuria lui şi a celorlalţi cînd oştile romîne au intrat în acea localitate şi i-a liberat?!

Conferinţa s'a terminat la ora 6 jum. producînd mulţumire sufletească tuturor celor ce au asistat.

■ **Judiciare.**—Curtea de apel s. II a condemnat la o lună închisoare corecţională pe I. N. Popa din com. Focuri, pentru faţă în acte publice.

— De asemenea a condemnat pe Herman Grünştein din Bălţăteşti, jud. Neamţ la 15 zile închisoare, pentru abuz de încredere.

— A mai condemnat la 100 lei amendă pe Neculai Grigoraş pentru bancrută simplă.

— De asemeni a condamnat pe P. Iosă a o lună închisoare pentru lovire.

— A admis în parte apelul lui Alex. Iliescu în procesul pentru reziliarea contractului de arendare a teatrului din Slănic, obligînd pe d-na Ana Iliescu să-i plătească în termen de 15 zile, suma de 3100 lei cu titlul de daune.

— Continuarea desbaterilor în procesul dintre Marcu Fischer cu principele M. Sturza şi procurorul trib. Botoşani, privitor la legea trusturilor. vor continua la Curte s. 1 mîne Marţi 3 Decembre.

■ **Concertul Sliwinski.** Se anunţă pentru ziua pe 9 Decembrie un concert Sliwinski-artistul pianist pe care presa străină nu se sfieşte al numi „Cel mai mare virtuos al timpului".

Biletele la Agenţia Thalia.

A apărut:

Noua lege a firmelor

Toţi comercianţii să se grăbească să şi-o procure pentru a se conforma. Noua lege prevede amenzi pînă la 5000 lei pentru contravenienţii.

Se află de vînzare la Tipografia H. Goldner. **Un exemplar 25 bani**

■ Cel mai mare succes al cinematografului, „Regele Aerului" grandioasă desfăşurare din viaţa modernă se reprezintă astă seară Luni 2 Decembrie pe ecranul cinematografului Pathé-Frères din spaţioasa sală a Circului Sidoli.

D-ra Gabrielle Robinne

„Regele Aerului" cuprinde 5 părţi mari şi poate fi clasată cu drept cuvînt printre cele mai reuşite filme apărute pînă astăzi. Această desfăşurare prin expunerea ei clară, prin inscenarea ei fără seamăn şi interpretare superioară este perfecţia artei în imaginea însufleţită.

„Regele Aerului" e cea mai modernă piesă care ne arată lupta înverşunată şi fără încetare a omului contra dezlănţuirei elementelor şi pe lîngă abundenţa situaţiilor emoţionante şi interesante filmul cuprinde cele mai senzaţionale atracţii, sporturi, vederi instructive, ştiinţifice etc. etc.

Marele public va înţelege, va avea o vie plăcere văzînd desfăşurarea şi va aplauda acest film.

D-ra Gabrielle Robinne, cea mai frumoasă femee a Franţei, steaua Comediei Franceze din Paris, interpretează primul rol.

Noul program mai cuprinde o splendidă comedie finală.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

SALI PORJES

Vechea şi renumita Magazie de
MODE ŞI CONFECŢIUNI PENTRU DAME

aduce la cunoştinţa Onor. sale clientele şi a Onor. Public, că s'a mutat şi nou aranjat în **PIAŢA UNIREI,** *vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova", unde a înfiinţat şi un atelier pentru Confecţiuni.*

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

In combaterea Holerei

Berlin.—„Lokal-Auzeiger" află că profesorul Stumpf din Wurtsburg a descoperit un nou mijloc de a combate holera, care constă în argila kaolin şi alte substanţe pămîntoase care ucid bacilii în intestine.

Dl. Stumpf a încercat cu succes noul d-sale mijloc, în timpul războiului balcanic.

O comunicare

Sofia. — Agenţia telegrafică bulgară comunică: informaţia agenţiei balcanice care spune că într'un discurs pronunţat în campania electorală, ministrul agriculturei bulgare ar fi declarat că ordinul de atac se datoreşte sfaturilor venite din afară, este nesocotită pe dea 'ntregul.

In chestia convenţiei romîno-sîrbeşti

Petersburg.— Ca complinire a dezminţirii ce biroul presei din Belgrad opune ştirii despre convenţiunea dintre Serbia şi Romînia, agenţia Westnik este autorizată a declara că informaţia din Pesti-Hirlap despre participarea Rusiei la tratativele dintre cele două puteri este neadevărată.

Serviciul Telefonic

Mesajul la Cameră

Bucureşti. — In şedinţa de azi a Camerei, s'a depus Mesajul. Probabil că tot în această şedinţă, se va vota legea de anexiune.

D. Disescu în străinătate

Bucureşti.—D. Disescu, ministrul cultelor şi instrucţiune, simţindu-se tot indispus, va cere un congediu şi va pleca zilele aceste pentru un timp, în străinătate.

Podul peste Dunărea

Bucureşti.— Astă-zi se'ntruneşte din nou comisiunea mixtă, care urmează să dea o soluţie definitivă chestia podului peste Dunăre.

Noi cargoboturi

Bucureşti. — Guvernul a hotărît să cumpere două nuoi cargoboturi, pentru serviciul maritim.

Creditul se urcă la 3 milioane.

Consiliul de miniştri de eri

Proectul de organizarea Dobrogiei

— Interpelările privitoare la libertatea presei — Creditul de 63 de milioane—Ministerul de instrucţiune şi filmele cinematografice —

Bucureşti.—Eri s'a ţinut un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Titu Maiorescu.

S'au discutat diferite chestiuni importante la ordinea zilei.

*

In primul rînd s'a luat hotărîrea ca miniştrii să întocmească legea de organizare a Dobrogei.

Fiecare ministru va întocmi un proect aparte, cuprinzînd părţile privitoare la departamentul său,—apoi guvernul va întocmi o lege unică, care va sintetiza toate cele prevăzute în proectele speciale.

Proectul de lege va fi semnat de toţi miniştrii.

*

Consiliul de miniştri a hotărît apoi să introducă oare cari modificări în creditul de 63 de milioane ce a fost depus la cameră încă în luna Iunie şi care se impune astăzi, faţă de noile trebuinţe ale Statului.

*

Consiliul de miniştri s'a ocupat apoi de chestia teatrelor, de cinematografe şi a hotărît ca fiecare film cinematografic să fie revizuit de ministerul de instrucţie.

Se va aplica pe film un timbru special şi se va încasa o taxă, socotit pe metri.

*

Consiliul de miniştri a discutat apoi ordinea discuţiunei la mesagiu şi răspunsurile la interpelările în chestia libertăţei presei.

Prima interpelare a fost fixată pentru Mercuri la Cameră.

*

In fine consiliul a aprobat donaţia făcută de d. Bellu casei şcoalelor.

Tot în şedinţa de azi, d. Vespasian Pella, a adresat o interpelare ministrului de război, cu privire la arestarea preventivă a ziariştilor, inculpaţi de delicte de presă.

Răspuns la Mesagiu

Bucureşti. — Astăzi s'a întrunit la Cameră, comisiunea de răspuns la Mesagiu, spre a lua cunoştinţă de raportul d-lui Titulescu.

O moară cu totul modern

cu motor de benzină cu două rînduri de pietre a 42 se vinde în condiţiuni avantajoase cu înlesnire de plată. A se adresa la administraţia ziarului.

Berăria „LUTHER"

— PIAŢA UNIREI —

Primul local de consumaţii cu băuturi indigene şi străine.

Bucătărie de primul rang. Mîncări calde şi reci la ori-ce oră din zi şi noapte.

Bere specială din renumita

Fabrica „LUTHER"

Bere neagră Bock şi *Bere blondă* a la München.

CONCERT

sub conducerea maestrului *Gh. Drîgoi*

Simbătă, Duminicele şi sărbătorile
Matineu de promenadă

Localul este încălzit cu calorifere.

Se primesc abonamente lunare.

Banchete şi *Nunţi* cu preţuri cît se poate de avantajoase.

HOTEL EUROPA de primul rang, camere dela 3 lei în sus, calorifer şi lumină electrică.

Sub conducerea cunoscutului

Antreprenor, **I. ZENTNER.**

Un Piano *scurt (Bondoir) fabrică reputată, în stare perfectă se cumpără de urgenţă. Adresa Tipografia H. Goldner.*

Borhotul *Fabricei de bere „Zimbru" strada Păcurari No. 91 este* **DE VÎNZARE.** *A se adresa la Fabrică.*

Fabrica de Vată şi Plapome

„GLORIA"

LAZARE & GUSTAV RECHLER

— IAŞI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecţiuni

albă şi neagră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biuroului de agentură şi comision

Maurice Brauchfeld, Iaşi

De vînzare *sau* **DE ÎNCHIRIET** *una casă cu 6 odăi, un Antret, un vitroj, deosebit un Antret cu eşire în stradă şi prin curte, Sub sol, odae care poate servi de sofragerie bucătărie, camară, Lemnărie, Lumină, Apă în stradă. Adresa Sfîntul Sava No 6.*

Doamnă vieneză, perfectă menaj şi bucătărie doreşte loc, ca Menageră.—Bune referenţe. Germană, Post restante, Iaşi.

Magazinul de Confecţii

PENTRU DAME

Maximilian Demek

s'a mutat în strada Lăpuşneanu

(*Casele d-nei Drossu*)

Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes

Se recomandă pentru Confecţionare *de* Rochii *Tailleur şi de* Bal, Soiree, *etc*

— PĂLĂRII MODEL —

Se vînd **Stofe, Garnituri,** *etc. Se îmbracă* **Bumbi** *din stofa clienţilor.* **Se plisează** *orice stofe.*

Expoziţie de modele de Rochi ultima creaţiune

Colosal de eftin

la depozitele mele din **Str. Sft. Andrei No. 63** în curtea „Otelului Cernăutz", şi în **Str. Cucu No. 10,** lîngă podul de fier.

Am redus **100 kgr. lemne tăiete la Lei 2.60.**

Cu stimă, U. KLIGHER.

D-ră germană de bună condiţie, profesoară autorizată, dispunînd încă de cîteva ore, doreşte a da lecţiuni de l. germană în familii mai bune. Informaţii la administraţia acestui ziar.

S. MAGDER

AVOCAT

Strada Căpitan Păun No. 8

S'a pierdut *Un cîţel de vînătoare, alb cu urechi galbene, puţin creţ.*

Cine îl va aduce în Str. Păcurari 21 la d. dr. Sava-Goiu, va capata o bună recompensă.

MARCEL SEPEANU

AVOCAT

Bucureşti—Str. Brezoianu No 5 bis

De Închiriat Camere mobilate şi nemobilate. In strada Spinzi No. 8.

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele noastru cronometru **DELTA** şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice **DELTA** aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este întradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem că în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un benefici.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase n timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanturi foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francati scrisorile cu 25 bani.

---

25 % !

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi sindecă *Nevralgiile* cele mai grele de *Cap, Migrenă, Ceafă, Sciatice, Afecţiunile reumatismale* acute şi cronice cari resistă tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi un' la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ameţire, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

Ceasornicăria RUDOLF

CEASORNICE de mare Precisiune

ALPINA. Union Horlogère

şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.

Catalogul gratis

JASSY

Piaţa Unirei Str. Seulescu No. 1.

Berlineză-Iaşi DULBERG

Pendule Moderne
Ceasuri de Masă
Bijuteri în aur
Verighete de logodnă
argint şi imitaţii.
Preţuri eftine

Expediţie în provincie

Atelere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravure, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

---

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

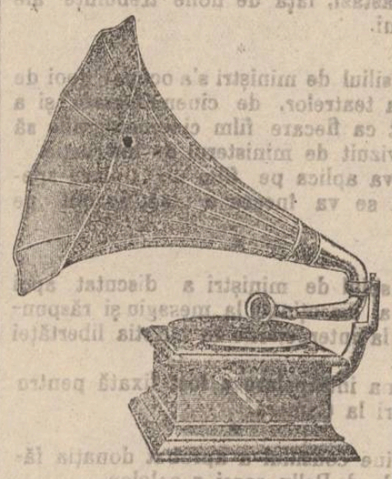

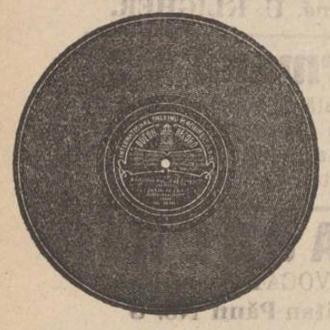

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător !

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse ?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse !

H. Goldner, strada Gheorghe Mizil No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mironescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 2050 Mercuri 4 Decemb 1913

POLITICE

Cercul vicios

Singura chestiune care pare să animeze momentan discuțiunile presei liberale, este acea a creditului de 408 milioane pentru C. F. R.

Chiar confratele nostru liberal din localitate, îi consacră primul articol de astăzi, reproducînd raționamentul și proza unor confrați liberali din București.

Se știe că deputații liberali s'au abținut dela votarea creditului, dînd astfel votului parlamentar amploarea unei unanimități.

A fost unanimitate, căci abținerea minorității liberale și... a „tribunului“ deochiat, nu contează, și nu poate reduce din importanța acestui vot.

In deosebi în ce privește abstențiunea liberalilor, ea e cel puțin ciudată, după avalanșa amendamentelor lor pentru favorizarea cutărui ori cutărui interes electoral local. Căci, de vreme ce d. Vintilă Brătianu și amicii săi au găsit că proectul nu înglobează toate nevoile și că, după ei, ar mai trebui extinsă economia lui, au mărturisit ipso facto că creditul cerut de d. ministru al lucrărilor publice are în vedere interese reale a căror satisfacere nu mai poate întîrzia. Și, dacă totuși minoritatea liberală s'a abținut, trebue să vedem în această atitudine pasivă, de la sfîrșit, o manifestațiune a aceluiaș parapon, care ne-a fost servită în momentul luării în discuție a proectului, atunci cînd d-nii Vintilă Brătianu și V. G. Morțun au pledat amînarea, unul pe motive de rea credință, celalt cu o argumentație copilărească. De vreme ce nu partidul liberal e acela care să fie chemat de a solicita Parlamentului un credit de importanța acestuia și de vreme ce nu i se admit, în subsidiar, nici măcar postulatele sale cu caracter de interese electorale de partid,—partidul liberal se desinteresează de rest, adică de tot. Nevoile țării lasă indiferent pe d. Vintilă Brătianu, odată ce nu d-sa, partidul d-sale, e chemat să le arate solicitudine.

ÎNCOTRO?

Intru cît pot fi adevărate destăinuirile făcute de „Pesti Hirlap“, — nimeni nu cred să poată fi în stare să ne spună.

Un fapt e sigur însă,—un ziar autorizat, un ziar ale cărui informațiuni — ori cît de relative vor fi — nu sunt dintre acele care nu pot trece nebăgate în samă și, prin urmare, să nu aibă nici o influență, face astăzi destăinuiri de-o gravitate excepțională. E vorba nici mai mult nici mai puțin de cît de îmbucătățirea României „în cazul unei conflagrațiuni, cu prilejul celui de al doilea războiu balcanic“ — îmbucătățire pusă la cale — zice-se — în urma unei alianțe... austro-bulgare.

Intrucît ne privește facem toate rezervele,—neputîndu-ne opri însă mirarea că un ziar „ungar“ publică, din sursă vieneză, o informațiune potrivnică tocmai păcei și apropierei romîno-austriace, — apropiare atît de zdruncinată de evenimentele anului acestuia.

Aceste sunt faptele care—adevarate sau nu— ne privesc dintr'un îndoit punct de vedere, înfățișînd două rosturi în strînsă legătură și cu demnitatea noastră, în prezent—și cu siguranța existenței noastre viitoare.

Din întâiul punct de vedere e o gravă atingere a demnității naționale cînd se vorbește de îmbucătălirea țării noastre, tocmai astăzi, cînd am dovedit că sîntem statul de ordine în această parte frămîntată din Europa,—tocmai azi cînd—sprijiniți pe o armată și numeroasă și valoroasă ni se caută prietenia, tocmai de imperii de acele care erau deprinse să ne nesocotească ;— tocmai astăzi cînd — în urma ultimelor succese — am dovedit prin cumințenia, prin simțul diplomatic și bărbăția noastră hotărîtoare, că suntem o necesitate imperioasă a unei păci sigure și a prosperității civilizației sud-est europene.

Din al doilea punct de vedere — acel al existenții noastre viitoare — inseratiile de felul acelora ale lui „Pesti Hirlap“ ne învață ce trebueste să facem pentru a ne garanta în chip absolut, ceia ce ni se discută încă astăzi.

E vorba de întărirea noastră cît mai intensă, — e vorba de atenția mare pe care trebue să o dăm armatei — singura garanție a dăinuirei naționale viitoare.

Departe de-a face din ele o lozincă — mi-aduc aminte de vorbele pline de rost, spuse de unul din generalii noștri—astăzi pensionar.

Cu prilejul unei discuțiuni asupra celei mai nimerite politice externe, pe care ar trebui s'o ducem, —și după multe păreri emise — vorbea generalul : — „eu, unul, cred că ar trebui să avem o singură grijă, — cît mai multe baionete și... să stăm cuminți. Să stăm de-o parte văzîndu-ne de celelalte nevoi, iar cînd vecinii se vor încăera, e sigur că vor apela la noi. Atunci, numai, vom sta de vorbă, și fiindcă totul e tocmeală „vom merge numai cu acei care ne vor da mai mult“.

Poate că avea dreptate generalul.

Azi cînd vedem atîtea dușmănii, atîta necuviincioasă nesocotire a puterei aceleia ce-am devedit-o a fi,—e cuminte să ne întrebăm : încotro ?

Și—gîndindu-ne bine—cel mai înțelept lucru e a ne hotărî să mergem... numai cu noi înșine.

Dinu

NOTA ZILEI

La școală !

Intr'un ziar local se discută necontenit măsurile luate de către direcția liceului național pentru bunul mers al școalei într'un an cu deosebire greu cum e anul acesta.

Autorul criticei scrie și reproducem întocmai :

«...A opri pe elevi de a circula ziua pe stradă, sărbătorile, este a le lua cea mai inofensivă dintre distracțiile lor și a-i sili să caute alta în casă.

Prima va fi întinderea jocului de cărți.

Nu e de admis ca silind elevii să stea în casă nu se va produce acest efect funest, căci nu poți cere ca zile întregi de sărbătoare să stea în casă, fără ca mintea lor în veșnică cercetare, să nu caute o soluție și sunt puține șanse ca acea soluție să fie arta, fie muzica, desen, pictură sau chiar literatură, în mod firesc mintea sa caută ceva rău iar finalul va fi întindera unei pasiuni de care suferim așa de mult».

Intr'un cuvînt criticul crede că în loc de *cărți* elevii vor prefera cărțile de... joc. De ce ?

Cetind proza confusă și cam caraghioază de mai sus, ni se pare că domnul în chestie a legat cam de tînăr cărțile... de gard și ar avea nevoe să-l mai dăscălească nițel cuconu Manolachi la liceul d-sale.

Fără supărare !

Chestia agrară în Rusia

— Asemănări cu împrejurările de la noi —

In precedentul meu articol, am aratat că dacă în Rusia se simte lipsa de pămînt cauzele sunt :

1) că populația rurală formează majoritatea națiunei ;

2) că în părțile unde populația e foarte deasă, o parte a populații nu trece în fabrici, în industrie ;

3) că pămîntul cultivat e relativ mic față cu pămîntul care ar putea fi cultivat ;

4) din reana cultură a pămîntului.

Or cari ar fi cauzele, răul e însă de față : lipsa de pămînt.

Și lipsa de pămînt a produs o serie de alte rele, de care ne vom ocupa în acest articol.

Mai intăi lipsa de pămînt a făcut că creșterea vitelor să cadă desăvîrșit în acele regiuni, unde se simte mai mult această lipsă. Și asta e explicabil : Cu progresul realizat, cu necesitățile cari se măresc, cu scumpirea traiului, țaranul e nevoit să lucreze cît mai mult pămînt pentru a putea și trăi și vinde pe piață din produsele căpătate. De aceia el utilizează tot pămîntul de care dispune, pentru arătură și nu lasă nimic pentru pășune. In regiunile în care este lipsă de pămînt țaranii n'au decît animalele pe care le poate utiliza la lucru și acestea în cel mai restrîns număr.

Nici vaci, nici oi, doar două sau cel mult trei perechi de cai.

Neavînd animale, el care întrebuințează numai îngrășăminte naturale, se va lipsi și de ingrășăminte și productivitatea solului său cade pe zi ce trece,

Lipsa de pămînt a făcut pe de altă parte, din cauza hranei rele în regiunile unde acest fenomen se observă, ca populația să sufere toate nevoile și boli mai multe și mortalitate mai mare, etc.

La relele acestea s'au adăogat altele.

In primul rînd țaranii au trebuit ca să poată satisface celor mai capitale trebuinți să arendeze de la proprietari pămînt în condițiile cele mai mizerabile pentru ei, cele mai favorabile pentru proprietari.

Felul acesta de arendă, fie în natură, fie în bani, a făcut că țaranii să lucreze și mai rău pămînturile lor. Obligați de a lucra mai întăi pămîntul proprietarului, ei nu odată ară mai tîrziu, lasă grîul sau ovăzul nesecerat și uneori lasă cu totul ogoarele lor în sama lui D zeu,—pentru ca ei să satisfacă trebuințele boerești.

Proprietarii pe lîngă multe avantagii din acest soiu de arende, au și avantajul că nu au nevoe de nici un inventar gospodăresc, căci țaranul trebue să lucreze cu instrumentele lui de muncă și cu vitele sale.

Pentru agricultură însă și acest fapt e unul din cele mai mari rele.

1) că proprietarii nu întrețin vite, nu au lucrători agricoli și al

2) nu fac nici un fel de îmbunătățiri în ceia ce privește instrumentele de muncă.

In multe regiuni unde se practică o astfel de arendă, se ară, seceră, seamănă ca și acum cinci zeci de ani.

Bine înțeles productivitatea solului nu este acea care ar trebui să fie, dar proprietarii cîștigă cam tot atîta cît ar cîștiga dacă ar aplica un alt principiu în gospodăria lor, căci dacă veniturile nu sunt mari, cheltuelile sunt de asemeni foarte mici.

Nevoia e așa de mare din cauza tuturor acestor pricini, în cît țaranii ruși emigrează în Siberia, unde li se poate da suficient pămînt.

Mișcarea de emigrare în Siberia a luat după 1891 o mare extindere. Așa în anul acela au emigrat 82.150 de oameni ; patru ani mișcarea n'a atins 50.000, dar în 1896 ea atinge cifra de 202.302 de oameni și de la acea dată ea nu a fost inferioară acestei cifre, ba în 1900 ea este de 230.000 de oameni.

Prima cauză a emigrărei e lipsa de pămînt, dar mai ales lipsa de cîștig, căci în acele gubernii unde este lipsă de pămînt dar țaranul poate lucra la proprietar și în condiții mai omenești, țaranul nu emigrează, el emigrează mai ales în acele ținuturi unde pe lîngă lipsa de pămînt plata pentru arendă e foarte urcată.

După statistica ministerului de agricultură emigrează în Siberia în proporția următoare :

fără pămînt	16 o/o
cu 1 desetina pămînt	8.3
cu 3 desetine	33.0
cu 5 „	20.5
cu 10 „	17.6

Ultimii cari au pămînt, s'ar zice suficient, emigrează căci n'au mijloace de a lucra pămîntul, n'au vitele necesare.

Aceste din urmă constatări că nu lipsa de pămînt face pauperă o bună parte a populații dar și lipsa de mijloace de a-l lucra, se ridică în contra acelor cari văd în darea de pămînt țaranilor panaceul universal al rezolvirei chestii țărănești și dau dreptate celor ce cer pentru țarani pe lîngă pămînt și mijloace de a putea lucra și produce cît mai mult.

Dar asupra programelor de reformă agrară vom vorbi cu altă ocazie.

De remarcat încă un fapt, că lipsa de pămînt se observă mai ales în acele gubernii unde pămîntul e excelent, în așa zisele gubernii în pămînt negru, *cernoziom*.

Aci și condițiile de arendă în natură *meteiajul* e cel mai răspîndit și aci tocmai din cauză că pămîntul e tot bun de lucru, pășunatul lipsește și lipsește și creșterea vitelor. Pe acest pămînt așa de mănos e și cea mai neagră mizerie.

In guberniile celelalte unde pămîntul e mediocru, pămîntul nu e atît de rar, țaranii au pămînt, dar n'au mijloacele de a-l lucra, n'au vite suficiente și plata muncei este ridicul de mică.

Cum ar fi situația țaranului rus nu este de invidiat și e identică cu acea de la noi. Inainte de 1905 au fost mari mișcări agrare mai în toată Rusia cari au precedat teribilul 1907 al nostru.

Dar despre acestea și despre reformele propuse de diferitele partide politice în viitoarele articole.

Dr. I. Duscian

Străinătatea și Creditul C. F. R.

Ziarul Neues Wiener Journal *sosit azi în localitate, se ocupă pe larg de creditul de 430 milioane acordat de parlamentul romîn pentru căile ferate și relevă marile îmbunătățiri și crearea de noi linii, care respund la nevoi urgente, în interesul propășirei economice a țerei.*

Ziarul adaugă, că realizarea se va face pe cale normală budgetară, și prin un împrumut la Creditul Comunal și județean, care va emite obligațiuni cu o dobîndă de 4 și jum. la sută.

*

Tot despre importantul credit pentru C. F. R. se ocupă și marele ziar vienez „Neue Freie Presse“, care arată noile linii ferate ce urmează a se construi pe rînd din noul credit.

Un rezumat din cuprinsul legei votată de Cameră pentru împrumutul C. F. R. găsim și în ziarul „Le temps“ sosit astăzi în oraș.

MICI POLEMICI

Se convoacă un congres al directorilor de închisori. E de prevăzut că nu va lipsi nici clientul cel mai obișnuit al închisorilor, d. Bogdan-Văcărești...

*

Studenții naționaliști au acum un îndoit motiv să devasteze sala Pastia, de oarece se cheamă sala „Caragiale“. E numele celui mai neîmpacat dușman al studentului Coriolan Drăgănescu, ca tip social.

*

„Dincolo“ se intitulează noul volum al d-lui H. G. Lecca.

...Hotărît lucru, talentul se află dincolo de activitatea d-lui Lecca.

*

Consimțim și noi ca delictul lui Bogdan-Ciupești să fie numit un delict de presă.

A vrut omul numai să preseze asupra lui Blank. Atîta tot.

*

In ultimul d-sale ex-curs d. A. C. Cuza și-a bătut iar joc de laboratorii, de profesorii de științi ocupați cu viermi, fluturi, broaște, etc.

D. dr. L. Cosmovici va trimite martori.

*

Același chilometric corespondent lăudînd pe o doamnă, se miră că „nu era amestecată în comitet“.

...Ce s'amestecă dobitocul, dacă scrie așa de baroc ?

*

„Un articol nenorocit — pentru Opinia“ se intitulează proza cuiva în „Cuvîntul“. Pentru că e atît de nenorocit, l'am lasat „Cuvîntului“.

*

„Seara“ vorbește azi despre „Ghișeftul ce se prepară“.

Mereu prepară cîte unul pe seama cuiva.

OAMENI ȘI LUCRURI

Pe urma unei dispărute

Nu am citit nicăiri vre-un „discurs“ ce s'ar fi rostit la înmormîntarea defunctei doamne de onoare a Reginei Elisabeta. Dar e o tristă coincidență că mult simpatica doamnă, în puterea vîrstei încă, moare în ajunul jubileului de 70 ani al Carmen Sylvei, căreia i-a fost, timp de zeci de ani, o nedespărțită și devotată tovarășă.

E greu de definit rolul extrem de delicat și de gingaș, complicat în felul său, de „Doamnă de onoare“ pe lîngă Suverane. Aci, discrețiunea este lege pe care nimeni nu se încumetează s'o calce ; seriozitatea este un consemn pe care nimeni nu-l bravează și nu-l iea în glumă.

Dar se ocupă oare societatea, massa cea mare și anonimă a lumei să pătrundă în misterul Curților, ca să cunoască de aproape rolul acela ? Intrebare la care n'am putea răspunde, pentru că nu cunoaștem nici noi misterul acela.

Numai despre regretata doamnă Zoe Bengescu doriam să spunem aici cîteva vorbe, pentru-că am văzut-o adese-ori în exercițiul funcțiunei sale gingașe și am prețuit delicatețea cu care și-o îndeplinea.

E o psihologie cu totul aparte, acea candidaților la cinstea de a svea audiențe la Palat.

Firește, aci vorbim de una din formele acestei psihologii, pentru că ne gîndim la Palatul Carmen Sylvei și la audiențele literare ale Reginei Poete, cea mai primitoare dintre suveranele Europei.

In atari audiențe rolul Doamnei de onoare este oarecum ușurat prin marea bună-voință cu care persoana Suveranei preîntîmpină și micșorează solemnitatea emoțiunilor. Dar în acelaș timp gîndiți-vă la varietatea temperamentelor atîtor scriitori și artiști tineri, uneori foarte tineri,—și la momentul emoționant care precedează audiențele.

In atari momente misiunea „doamnei de onoare“ apare adese-ori salvatoare, —misiunea de a întreținea printr'o convorbire plăcută, cu acea aparență de grațioasă indulgeață și indiferență,—moralul acelui care așteaptă să-l vină rîndul. Și toți acei, numeroși de sigur, cari s'au perindat în fermecătoarele săli în care, după cîteva clipe de convorbire cu defuncta Zoe Bengescu, aveau să vadă pe Augusta Regină-poetă, au păstrat în sufletele lor o reală mulțumire. E o datorie a lor să însoțească numele acelei bune femei dispărute cu cîte un cuvînt de recunoscătoare aducere aminte.

Rodion

INTRIGI

In numărul său de aseară „Evenimentul“, îmi atribue „un rechizitoriu la adresa întregei noastre magistraturi“, pe care l'ași fi făcut în întrunirea de Duminecă a funcționarilor judecătorești din Moldova de sus. Informatorul „Evenimentului“, ori n'a priceput cele ce-am spus, ori dacă le-a priceput, ie de rea credință. Nu scriu aceste rînduri spre a mă justifica. Magistrații vrednici, capabili și muncitori, știu prea bine că am curagiul tuturor opiniunilor mele. Țin însă să restabilesc adevărul, Desigur că sunt și magistrați leneși, incapabili și nevrednici, dar cari din fericire, sunt în mică minoritate. Dacă în treacăt și numai cu titlu de comparațiune a tratamentului economic, am vorbit despre disproporțiunea de situațiuni dintre magistrați și funcționarii judecătorești și am pomenit faptul necontestat al vieții și muncii istovitoare a acestor din urmă, am făcut-o fiindcă, condițiunile în cari sunt puși să lucreze aceștia sunt cu mult inferioare și munca necesară și brută ce o prestează în acele condițiuni timp de 10 ore pe zi în biurou, ba luîndu-și de lucru acasă și pentru noapte, ie ceva nedemn de timpul în care trăim.

Cei mai sîrguitori magistrați nu stau de cît maximum 6 pînă la 6 jum. ore pe zi, în aierul mizerabil și confinat al Caselor improprii în care se adăpostește justiția și lucrările iei, și ori-cum ar fi stau și ceva mai comod și ceva mai higienic, Funcționarii judecătorești, trăesc în condițiuni mai răle de cît servitorii păcătoși și de cît animalele neproteguite de S. P. A., îmbulziți în odăi mici, umede, fără aier, fără lumină și muncind peste 10 ore pe zi. Iată lucruri cari trebuie să preocupe pe toată lumea, fără nici o considerațiune de ordin politic. Acestea m'au determinat să-mi spun cuvîntul în întrunirea lor. Pe cît știu nimeni n'a rostit batjocuri la adresa superiorilor lor; n'ar fi fost de altfeliu nici util, nici estetic.

Dacă ași fi socotit necesar și oportun un rechizitoriu, și încă la adresa întregei noastre magistraturi“, să fie sigur informatorul „Evenimentului“, că n'ași fi pregetat să-l fac. De cît nu în întrunirea funcționarilor judecătorești și nici dela tribuna unei instanțe judecătorești. Sunt slava Domnului, destule tribune și destule mijloace de a face cunoscute și a răspîndi anumite critici și idei. Și-a închipuit poate că mă va pune într'o lumină neplăcută față de „magistratura întreagă“, și mă va atinge în activitatea mea profesională, de altmintreli aproape unica și exclusiva mea preocupare, în toate celelalte fiind un diletant, cum o mărturisesc totdeauna cu plăcere, ei bine să afle un lucru pe care țin să-l știe toată lumea, în toate profesiunile izbînda ie a acelora cari pot, știu și voiesc să muncească. Acei cari se gudură, cari lingușesc, cari în lipsă de mijloace intelectuale și de orice rază de talent, doresc să ajungă, fără a munci, aceia vor izbuti cîte odată, dar nu prin puterea și voința lor, ci prin mila stăpînului.

Muștele nu fac miere. Cu aceia însă nu stau de vorbă.

Oswald A. Teodoreanu.

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

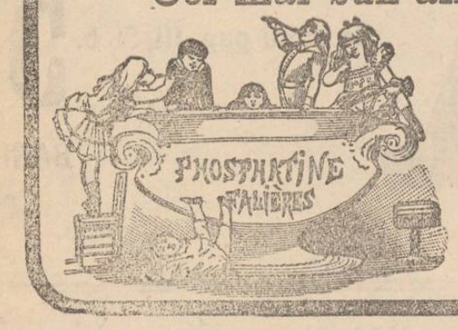

Recomandat de la vărsta de 7-8 iuni, in momentul inţercărei şi in timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

Discuţii sociale

Despre Farmacie

III

In numărul precedent formulasem problema moştenirii asupra exercitării unei profesiuni, care se dobîndeşte numai în virtutea unui titlu academic. Discuţia asupra acestei probleme ar fi aşa de largă, în cît sunt convins, ar trebui să facem abuz de îngăduirea ziarului.

Ar putea să ridice glasul medicul, avocatul, profesorul etc. Li s'ar răspunde că nici într'o epocă urmaşii lor n'au avut dreptul de moştenit profesia, pe care ar fi putut-o vinde sau închiria, dar acest răspuns venit desigur tocmai din partea celor direct interesaţi scoate în evidenţă anormalitatea dreptului lor.

S'ar răspunde, poate, că medicul, avocatul, profesorul etc. nu sunt condiţionaţi de reprezintarea unei instituţii publice ca farmacia. Desfidem acest răspuns şi aşteptăm discuţia lui, îndată ce s'ar grăbi vre-un interesat să-l rostească.

Farmacia de astă-zi nu se mai aseamănă cu farmacia de altă dată de cît foarte puţin. Lista medicamentelor altă dată se mărginea la un număr foarte restrins, în special de erburi, a căror valoara era destul de mică.

Astă-zi numărul medicamentelor a sporit considerabil, au dispărut aproape cu desăvîrşire erburile, iar în locul lor apar din ce în ce mai multe chimicale şi mai în detrimentul farmaciei, potopul socialităţilor.

Profitul farmaciştilor de altă dată nu se poate compara cu profitul celor de astă-zi.

Atît de mare este numărul obligaţiilor unui farmacist proprietar din punct de vedere financiar, în cît, afară de capitalul de bază, el are nevoe zilnic de un venit mare, pentru ca să poată acoperi toate cheltuelile.

Dacă e astfel cu farmacistul proprietar, atunci ce se poate spune despre farmacistul arendaş? El este victima a două exploatări : una o exercită proprietarul localului şi a doua o exercită proprietarul farmaciei.

Se ştie că astă-zi sporul chiriilor creşte îngrozitor pe zi ce merge. Proprietarii avînd în vedere — de altfel în mod cu totul greşit ca şi publicul—că farmacistul cîştigă „sută la sută" pe zi ce merge urcă chiria la sume fabuloase. Arendaşul farmacist, chiriaşul localului este forţat să rămie pe loc din două cauze : 1) fie-care într'un timp mai lung sau mai scurt ajunge să-şi formeze o clientelă într'un anumit punct ; 2) farmacia are nevoe de un local încăpător şi higienic prin urmare nu se poate instala în orice casă. Aşa dar el este nevoit să plătească chiria pe care i-o cere prprietarul şi prin aceasta să renunţe la multe din satisfacţiile sale din punct de vedere moral şi material.

*

A doua exploatare şi cea mai simţită, este cea a proprietarului de farmacie. Ea este mai dureroasă pentru că se plăteşte fără nici o justificare. El a muncit ani de zile pînă ce a capatat titlul de farmacist şi libera practică, iar la urmă se vede pus la jug, vîrît la stăpîn, căruia trebuie să-i numere în fie care an zeci de mii de lei, strînşi cu multă trudă şi cu multă abnegaţie.

Astă-zi a ajuns arenda aşa de mare în cît ameninţă cu imposibilitatea rezistenţei arendatorilor. In medie generală astă-zi la 30 mii lei dever anual, se pretinde o arendă de 10—12 mii lei. Dacă se socoteşte pe lîngă aceste 12 mii toate celelalte cheltueli destul de numeroase precum şi cea ce este mai de samă, costul medicamentelor, şi se scade suma din dever, uşor se poate convinge ori cine cu ce profit se poate alege un farmacist arendaş.

El este nevoit să renunţe la toate cerinţele sociale relativ la persoana şi familia sa, pentru a evita cheltuelile.

Munceşte din zori şi pînă la mezul nopţii neîntrerupt,—ba este aşa de modest în cît se mulţumeşte să mănînce cu întreruperile provocate de vizita clienţilor, se mulţumeşte chiar cu mîncarea răcită pe care o mănîncă în fugă—trebue să renunţe la personaiul care să-l ajute, pentru că sporirea arendei nu-i mai permite să-l plătească. Rămîne în necunoştinţă deplină cu orice mişcare ştiinţifică, literară sau artistică pentru că nu-i permite ocupaţia, în sfîrşit, se condamnă singur la închisoare pe viaţă, la munca silnică şi plăteşte această condamnare „văduvelor vesele şi moştenitorilor fericiţi" cu zeci de mii de lei, iar în urmă se alege cu tuberculoza sau neurastenia încoronate de sărăcie.

Atunci pentru ca să poată exista, farmacistul arendaş recurge la toate mijloacele posibile pentru a mai avea un venit, fie el cît de neînsemnat. Aşa se explică cum cei mai mulţi încep a pune în desfacere fel de fel de preparate fie chiar ape gazoase, fie muştar pentru masă, fie multe altele, asupra cărora ar fi mult de vorbit.

Acesta este rezultatul dăinuirii legei primitive a moştenirii farmaciei, care din acest punct de vedere, tinde la nimicirea unei ramuri sociale, de oare ce cea mai mare parte din arendaşii farmacişti îşi au un sfîrşit prea de timpuriu şi în condiţiuni triste.

Farmaciştii bătrîni s'au gîndit la urmaşii lor, le-au asigurat pe lîngă venitul material şi venitul de 10—12—20 mii lei anual ca arendă, iar moştenitorii neumani şi lacomi astă-zi nu vor să se gîndească că şi farmaciştii arendaşi îşi au menirea lor în viaţă şi că pe urma lor pot rămînea copii fără nici un sprijin.

Aşa fiind oricine îşi poate pune întrebarea: ce va fi cu tinerii viitori farmacişti, care astă-zi îşi cheltuesc capital material, fizic şi intelectual, pentru ca după după ani de dobîndească un titlu de care să nu se poată servi ?

Intrebarea aceasta caracterizează epoca tristă de evoluţie a farmaciei iar răspunsul ei anunţă cauza revoluţiei care ameninţă această instituţie.

Moştenirea farmaciei tinde mai întăi la distrugerea unei şcoli înfiinţate aşa de greu la noi, distrugerea şcoalei de farmacie. De sigur că afirmaţia aceasta uimeşte naivii care cred că progresul culturii a ajuns la un grad destul de înalt.

Justin Adace

INFORMAŢII

▪ Conservatorul *de astăzi publică sub titlul „Zvonuri false" următoarea notă :*

Unele ziare atribue d-lui prim-ministru Maiorescu diferite intenţii şi afirmaţii, în timp ce altele interpretează articolele din noul statut ce şi-a dat partidul conservator, în senzul dorinţei ce ar avea preşedintele consiliului de a pleca într'o lungă călătorie în străinătate.

Toate aceste zvonuri, pornite din intenţii cari urmăresc să producă confuzie în opinia publică, sunt absolut neîntemeiate şi le dăm cea mai categorică dezminţire.

▪ *„Epoca" injură, pe ziua de azi, pe d. Badarau, pe tema licitaţiei pentru tunelul „Isvorul".*

Răspunsul nostru, deocamdată, e acesta, scrie Presa.

„E inexact că prima licitaţie a fost anulată cu intenţia de a desavantoja pe antreprenorul Bertolero a cărui cauză o pledează ziarul d-lui Filipescu. Dacă d. ministru al lucrărilor publice ar fi voit să „desavantajeze" pe d. Bertolero, ar fi putut pur şi simplu să ordone excluderea acestui domn de la licitaţie—pentru antecedentele sale ca antreprenor de lucrări publice.

Anularea licitaţiei din Maiu trecut s'a făcut pentru a se complecta condiţiunile acestei licitaţiuni—lucru ce s'a şi făcut şi care foarte uşor poate fi pus în evidenţă prin aşezarea pe două coloane a condiţiunilor primei şi celei de a doua licitaţiuni.

▪ *O notiţă a ziarului parizian „Le Temps" arată că compatriotul nostru Alex. C. Sturza îşi începe la Universitatea din Paris cursul liber de istorie romînă vorbind, în acest an despre „Naţionalismul romîn dintre 1821—1866".*

D. Sturza este autorul unei recente lucrări istorice asupra Mavrocordaţilor, despre care s'a ocupat presa pariziană zilele trecute.

▪ *D. Romulus Voinescu, inspector general al poliţiilor, şi-a terminat aseară ancheta asupra scandalului din sala Caragiale.*

D-sa va înainta azi rectoratului universităţii un tablou cu numele tuturor studenţilor cari au participat şi provocat scandalul la întrunirea socialistă de la 1 Decembrie.

Presa şi creditul C. F. R.

Intr'un prim articol ziarul *„Conservatorul"* se ocupă de creditul votat pentru C. F. R. şi scrie între altele :

...„Camera nu s'a lăsat influenţată de nici o stăruinţă de felul acesta, a respins în bloc toate amendamentele care aveau menirea să creeze linii electorale şi a votat legea primind numai modificările propuse de guvern.

De altfel Camera, nu numai din motivul disciplinei politice şi spre a-şi exprima încrederea în guvern, dar şi pentru că o lucrare însemnată ca aceea care a motivat cererea creditului de 430 milioane, nu se poate începe şi urma pe temeiul unor amendamente redactate în pripă, şi inspirate de interese personale ; o asemenea lucrare trebue să fie neapărat armonică şi să fie motivată de studiile şi de observaţiile oamenilor competenţi.

Or toate liniile propuse prin proectul de lege al creditului de 430 milioane, nu au fost născocite de închipuirea ministrului ori de interesele partizanilor, ci au fost cerute de către direcţiunea generală a căilor ferate precum şi de trebuinţele strategice".

*

Ziarul oficios „La Politique", ocupîndu-se de „Creditul C. F. R. observă între altele :

„După ce a taxat drept criminal cuvîntul ne face să zîmbim — proectul guvernului, d. Vintilă Brăteanu n'a putut inventa ceva mai bun decît a face să se propună cîte un amendament de către fiecare membru al minorităţii, care, în lipsa d-lui Costinescu se inspiră negreşit de la d. Vintilă Brătianu. Fiece liberal şi-a propus drumul său de fier, dacă nu pentru sine, măcar pentru vecinul său..."

*

— Ziarul *„Inainte"*, tot într'un prim articol, scrie între altele :

„...Credem că nimeni mai bine decît au făcut-o d. Vintilă Brătianu şi tovarăşii d-sale, nu putea să dovedească absurditatea criticelor aduse de reprezentanţii opoziţiei liberale proectului de lege.

Nostimă a fost ca logică şi atitudinea d-lui N. Fleva.

Deputatul independent, a ţinut să constate că pentru prima dată un proect de lege cere garanţia controlului consiliului de miniştri pentru cheltuelile ce prevede. Este o dovadă că nu se are încredera în ministrul de lucrări publice.

D. Marghiloman a explicat că consiliul de miniştri a voit să împedice repetarea în viitor a situaţiei ce era acum trei ani, cînd se angajase mulţime de milioane fără ştirea ministerului de finanţe.

Proectul actual este pentru şapte ani deci priveşte pe toţi miniştrii cari se vor succeda la departamentul lucrărilor publice în acest timp.

D. N. Fleva, care în fiecare zi îşi manifestă neîncrederea în d. Badarau, a declarat totuşi că nu va vota nici un ban cît timp d. Badarau se va afla pe banca Ministerială. Adică d. Fleva ar fi votat dacă nu era articolul 2 al proectului.

Se înţelege că atitudinea opoziţiei n'a emoţionat pe nimeni. Camera a respins toate acele amendamente comice şi a votat cu unanimitate creditul de 430 milioane.

Camera a îndeplinit un act patriotic. Proectul acesta de lege reprezintă un act important de guvernămînt, o măsură dintre cele mai serioase pentru dezvoltarea economică şi pentru apărarea ţării".

*

Ziarul *„La Roumanie"* arată, în primul său articol, importanţa lucrărilor şi a creditului votat, care se ridică la 430 milioane.

Scandalul de la Iaşi

Sub titlul de mai sus cetim în „Presa" de astăzi:

O nouă categorie socială a apărut de cîtva timp pe arena politică şi socială a ţării : Scandalagiii. Aceştia au menirea de a turbura ordinea publică în virtutea marelui principiu, că nimeni nu are voie de a se manifesta şi de a uza de libertăţile constituţionale fără învoirea lor prealabilă.

Iaşii, „oraşul ideilor mari", „leagănul culturii romîneşti" este în deosebi cîmpul de operaţiune al acestei categorii nouă, care cuprinde elemente atît de diferite: bătăuşi de meserie, oameni fără ocupaţii stabile, studenţi universitari etc., toţi însufleţiţi de cele mai pure sentimente... naţionaliste.

Se ştie ce a fost Duminică la Iaşi.

Partidul social-democrat convocase pentru acea zi o întrunire, în scopul de a discuta chestiunea ţărănească şi evreească. Suntem departe de a împărtăşi concepţiunea socialiştilor în aceste chestiuni, ca şi în toate celelalte la ordinea zilei. Aceasta însă nu ne opreşte de a le recunoaşte dreptul de întrunire şi propagandă, întru cît uzează de căile legale, de libertăţile constituţionale.

Dar dacă orice om cu bun simţ şi orice partid de ordine are respectul dreptului şi libertăţei altuia, nu tot aşa e cu gruparea scandalagiilor de la Iaşi. Aceştia se cred în drept să modifice Constituţia... fără s'o revizuiască.

Scandalul întîmplat la Iaşi, devastarea complectă a sălei Caragiale, capetele sparte, toate acestea nu sunt de natură a spori patrimoniul nostru de popor civilizat. Şi este mai ales regretabil, că între scandalagii s'au remarcat şi cîţiva studenţi universitari în frunte cu cîţiva derbedei de la gruparea „Cuvîntul" şi din redacţia ziarului „Evenimentul".

Se pare însă că de astădată scandalagii n'au avut complectă reuşită. Prima lor tentativă de a sparge întrunirea a eşuat. Ei au fost scoşi afară din sală, iar întrunirea a continuat. A doua tentativă, care s'a produs către sfîrşitul întrunirii, a fost o încăerare sălbatică, din care scandalagiii au eşit cu capetele sparte şi cu oasele muiate.

Ne pare rău şi pentru dînşii, dar cine i-a pus să se aventureze în comiterea unor asemenea scandaluri revoltătoare?

D. A. C. Cuza, promotorul acestor mişcări ruşinoase, nu va putea savura în linişte deliciul unor asemenea operaţiuni. Sîngele care a curs, capetele, vaetele ciracilor săi îi vor apăsa conştiinţa, dacă mai are conştiinţă.

▪ Comitetul societăţii lehuzelor sărace, a acceptat oferta d-lui dr. Brenner, mamoş, de a funcţiona gratuit ca medic, director al „Maternităţii", inaugurată dumineca.

▪ *Senatul universitar a fost convocat de urgenţă pentru astăzi la ora 5 p. m. pentru a lua cunoştinţă de rezultatul anchetei cu privire la amestecul studenţilor la întrunirea socialistă.*

▪ *D. N. Iorga, a adresat studenţilor naţionalişti telegrama următoare :*

„Ca profesor al vostru, îmi exprim părerea mea de rău, că în vechea Capitală a Moldovei viaţa romînilor este ameninţată de bandele de străini şi înstrăinaţi".

▪ In comuna Podul Iloaei, ivindu-se un caz de scarlatină. consiliul comunal a ţinut şedinţă Duminică, hotărînd măsurile pentru combaterea epidemiei.

D. medic arătînd necesitatea absolută ca să-şi procure comuna o etuvă pentru desinfectarea cu vapori, d. Primar C. Benuce, a promis de a aviza la mijloacele pentru îndeplinirea acestei nevoi.

▪ Pe ziua de 1 Decembrie a. c. au rămas în spitalul din Podul Iloaei 30 cazuri de scarlatină. Toate aceste cazuri sunt din plăşile vecine şi anume din comunele : Focuri, Fîntînele, Şipote, Sineşti Dumeşti şi Lungani.

▪ D. I. Sibianu, profesor la Conservator, a vizitat oraşele Odesa şi Kişinău unde a concertat.

▪ S'au ivit cîte un caz de scarlatină în străzile Trompeta şi Balţi. Cazurile au fost izolate în spital.

▪ D. Anibal Ciurea, ajutor de primar, a plecat aseară în Capitală în interes de serviciu.

▪ D-ra Ecaterina Miron, a fost numită maestră de croitorie la şcoala din Podul-Iloaei.

▪ „Unirea Educatoarelor Romîne" îşi va ţine obicinuita şedinţă, Joi 5 Decembrie, orele 4 şi jum.—6, la şcoala secundară de fete „Oltea Doamna".

Se va relua discuţia asupra „Femeii faţă cu legea" şi anume va fi vorba despre „paternitate şi filiaţiune".

▪ D. Traian Ştefănescu, învăţător la şcoala din Ulmi-Liteni (com. Belceşti), a demisionat din învăţămînt.

▪ Administraţia moşiei princiare din Poeni a dăruit şcoalei din numita comună un portret al familiei regale, de o aleasă pictură şi în valoare de 1000 lei.

▪ In „Opinia" de Simbătă, în informaţia privitoare la cercetarea de la şcoala de Belle-Arte, să se citească : „studiul nudului de sară după natură, dacă se face, să fie sub privigherea profesorilor".

▪ Din eroare s'a spus în darea de samă a întrunirii funcţionarilor judecătoreşti că d. G. Vartic ar fi cerut că la congresul de la Bucureşti să fie trimis d. avocat Osvald Teodoreanu.

D-sa a cerut ca din partea grefelor să să fie trimişi d-nii Roban de la curtea de Apel şi T. Vasiliu, grefierul trib. Roman.

▪ D. Al. D. Ionescu, student, face cunoscut că d-sa n'a fost rînit la întrunirea de Duminică. In acest sens a făcut depunerea în faţa d-lui Romulus Voinescu.

▪ Un Te-deum se va oficia în ziua de 6 Noembrie în catedrala mitropolitană cu ocazia onomasticei Ţarului Rusiei.

▪ Mînăstirea Hîncea zidită de Vasile Vodă la 1660, a fost declarată metanie a mănăstirii Cetăţuia.

▪ Cu începere de eri Epitropia Sfţ. Spiridon a început distribuirea ajutoarelor de lemne ce se dau cu ocazia hramului bisericei de la 12 Decembrie.

▪ Vineri 6 Noembrie economul Ţincoca protoiereul judeţului va oficia hramul bisericei din satul Lungani, cînd se va face şi instalarea ca paroh a acelei biserici, a preutului D. Dimitriu.

▪ D. dr. Octav Petrescu medic primar provizor al judeţului Tulcea, se transferă la azilul de tuberculoşi de la Bîrnova.

▪ D. Căpitan Cantuniari din Regimentul 13 Ştefan cel Mare, a fost mutat la statul major, din Bucureşti.

▪ Din cauza campaniei din vara trecută şi a epidemiei de holeră, congresul învăţătorilor anunţat pentru August, se va ţinea la Bucureşti în zilele de 28, 29 şi 30 Decembrie a. c.

La ordinea zilei : Recrutarea şi pregătirea învăţătorilor ; modificarea statelor asociaţiei darea de seamă a comitetului central şi a cenzorilor şi alegerea noului comitet central al „Asociaţiei".

Călătoria pe C. F. R. se va face cu carnetele de reducere ce le are fie-care învăţător.

▪ Astă noapte a încetat din viaţă colonelul în retragere Ioan Tereuzescu.

Defunctul a luat parte la campania de la 1877.

Trimitem familiei condoleanţele noastre.

▪ Cu o mare părere de rău aflăm că astă noapte a incetat din viaţă în urma unei grele suferinţi d-na Tity Niţescu, soţia d-lui inginer Richard Niţescu inspector la inspecţia VI-a mişcare.

Rugăm îndurerata familie să primească expresiunea sincerilor noaste păreri de rău.

▪ In judeţul Iaşi s'au ivit numeroase cazuri de scarlatină. D. dr. Grigoriu, medicul primar al judeţului a luat severe măsuri de izolare.

Cura cu Untură de Peşte

nu se face cu folos decît cu

„Emulsia-Racovitza"

300 de atestaţiuni medicale, cît şi 150,000 flacoane vîndute pînă acum dovedesc puterea ei curativă neîntrecută!..

Adoptată de toate spitalele din ţară pentru tratamentul

Rachitismului, Scrofulelor, Oaselor moi, Anemia şi Poale albe a Femeilor. Inoftigă sau Tuberculoză, în Bronchite şi Tuse învechite pentru a Ajuta Hrănirea Anevoioasă a Copiilor slabi şi Surmenaţi şi pentru Curăţirea Sîngelui Stricat

Modul de întrebuinţare se află la fie-care flacon.

De vînzare în toate farmaciile şi drogueriile din România. Preţul flaconului 3 Lei 70 b.

Feriţi-vă de contrafaceri şi substituţiuni!

Din Hîrlău. — Cetesc ziarul „Mişcarea“ din 28 Nov. a. c. în care un corespondent din Hîrlău dă relaţiuni asupra adunărei generale a Băncei populare din localitate ţinută la 24 Noembrie a. c. Ca unul ce în calitate de membru am luat parte la acea adunare, mă revolt de neexactităţile debitate de corespondentul din Hîrlău. Inspre restabilirea adevărului iată cum stau lucrurile:

Banca populară „Voevodul Ştefan cel Mare“, înfiinţată de 6 ani pentru ajutorarea populaţiei nevoiaşe din Hîrlău şi împrejurimi, în loc de a-şi îndeplini menirea sa, este un focar de intrigi politice. Ca dovadă că populaţia nevoiaşă nu e ajutată, este că dintr'un capital de 25.000 lei, peste 20.000 lei s'au dat împrumut consiliului de administraţie, din care sumă numai d. preşedinte „Eugen Totoescu“ e dator cu 6.900 lei pe poliţă. Populaţia nevoiaşă indignată că consiliul de administraţie ia zeci de mii de lei, iar un muncitor de pămînt umblă luni de zile pînă să poată împrumuta, pe amanet sigur, cu o sută sau două de lei şi nu poate, s'a hotărît să înlocuiască actualul consiliu de administraţie, care îi exploatează şi să dea o nouă îndrumare în conducerea Băncei.

La adunarea generală iată ce s'a întîmplat cînd d. Preşedinte E. Totoescu a făcut darea de samă asupra mersului Băncei arătînd, că peste 28.000 lei sunt împrumutaţi numai pe poliţe fără garanţie sigură şi mai mult la funcţionari, atunci întreaga adunare a murmurat cu indignare.

Asupra acestei dări de samă a luat cuvîntul d. A. Hanus membru în consiliul de administraţie şi casier şi după actele oficiale pe care le cunoştea atît de bine a arătat adunărei generale modul cum este condusă această Bancă şi cum ar trebui condusă. Adunarea cu exclamări de indignare subliniază fie-care datorie de mii de lei a membrilor consiliului de administraţie şi cu aclamări aprobă propunerea făcută de mai mulţi membri şi încredinţată spre cetire d-lui A Hanus, prin care se cere o nouă îndrumare băncii şi schimbarea actualului consiliu de administraţie. A vorbit şi preotul I. A. Parfenie despre felul cum trebue condusă o Bancă şi a cerut biroului să pune la vot propunerea citită de d. Hanus.

Adunarea prin aclamaţiuni aprobă din nou acea propunere. Prin aprobarea acestei propuneri vechiul consiliul trebuia să se demită şi să dea pe seamă. D. preşedinte Eug. Totoescu spre a zădărnici legalitatea acestei propuneri, caută a părăsi sala dar e reţinut de membri.

Ia cuvîntul preotul C. Constantinescu care în loc să dea lămuriri de modul conducerei băncii începe a insulta adunarea. Indignaţi, membrii adunărei fie-care personal răspund cu acte săvîrşite în mod ilegal în cei 6 ani de conducere.

Văzînd că membrii sunt, contra atît d. preşedinte Eug. Totoescu cît şi preotul C. Constantinescu, a părăsit cu ruşine sala fără să stea să se urmeze după lege ordinea de zi. Biroul compus din d-nii E. Stumbea, D. Ursoiu secretari şi V. Crucenschi şi G. Scripcariu scrutători, aleşi de adunarea generală au înaintat lucrările Onor. Casse Centrale de modul cum au decurs lucrurile.

Aceaste e adevărul. Nu preotul Parfenie, nici funcţionarii primăriei, care n'au interes şi nu se pot plînge de actuala conducere a băncei, căci ei însuşi au datorii de mii de lei, ci poporul nevoiaş, s'a ridicat indignat şi a cerut înlăturarea actualului consiliu şi darea unei noi îndrumări băncei.

Scriu aceste rînduri ca membru şi învăţător care din suflet iubesc adevărul şi cooperaţia şi doresc să se îndrepteze şi la banca populară din Hîrlău, lucrurile spre binele şi propăşirea poporului nevoiaş.

Nicolae Vidrighin.
Învăţător
Deleni-Botoşani

D. prefect Stroja a fost reclamat parchetului pentru arestare ilegală de către d. avocat Magder din localitate.

Arestarea s'a făcut cu ocazia scandalului din sala Caragiale.

A apărut în editura „Flacăra“ un elegant volum cuprinzînd „Bunicul“ noua piesă a d-lui A. de Herz. Asupra lucrării vom reveni.

Pentru astăzi 3 Decembrie au fost chemaţi a-şi alege locuri în învăţămînt, următorii absolvenţi, ai şcoalei normale „Vasile Lupu“; Gheorghiu Toader, Emanoil Grosu, Mihai Gavrilescu, Gheorghe Ispir. D. Vartolomei, Traian Mărculescu şi Gh Gorbea.

Inmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatei Maria Lupu, soţia concetăţeanului nostru Gh. Lupu va avea loc mîne la ora unu jumătate.

Cortegiul funerar va pleca de la locuinţa familiei str. Cogălniceanu No. 8.

D. Bondescu profesor la gimnaziul din Rîmnicul-Sărat a fost transferat la liceul din Focşani.

Individul Simion Filip Lecunschi din Copou şi concubina sa Floarea Iosub au pus foc la casa lui N. Ocheană.

Locuinţa a ars cu desăvîrşire. Rău-făcătorii au fost arestaţi.

Copilul Vasile Luca, în etate de 3 ani, din Ungheni, fiind lăsat singur în casă, s'a apropiat de foc şi — aprinzîndu-se—a fost complect carbonizat.

Se fac cercetări.

In zilele de 26, 27 şi 28 Decembrie a. c., va avea loc în oraşul nostru, un congres al notarilor din întreaga ţară.

Şcoalele din P.-Iloaei şi Cîrioaia au fost închise pe cîte 5 zile, din cauza epidemiei de scarlatină.

La examenul de capacitate pentru fete, în specialitatea fizico-chimice, au reuşit la teză d-rele:

Olga Popovici, Ecaterina Gheorghiu, Paula Teohar, Zamfira Iosif, Ruxanda Leu, A. Curcumeli, Ştefania Mărăcineanu, Smaranda Ştefănescu, Lucia Tătăranu, Livia Antonovici şi Agripina Bordeanu.

Examenul oral se va începe Luni 9 Decembrie c.

Universitare.—D. dr. Bălăcescu, profesor de medicină operatorie, a obţinut un concediu de 3 luni.

— La rectoratul universităţii au sosit confirmările de decani ai facultăţilor de ştiinţe, drept şi litere.

— Ministerul de instrucţie a admis înfiinţarea unui seminar de arheologie pe lîngă catedra d-lui O. Tofrali, de la facultatea de litere.

— Rectorul universităţii a convocat consiliile tuturor facultăţilor, pentru a discuta şi întocmi un tablou de îmbunătăţirile necesare laboratoriilor şi seminariilor fiecărei facultăţi.

— D. dr. I. Badareu, asistent la clinica I, chirurgicală, a obţinut un concediu de 6 luni.

In tot acest timp, d-sa va fi suplinit de d. dr. A. Vrînceanu.

— Rectorul a confirmat alegerea de preşedinte a societăţii studenţilor medicinişti, în persoana d-lui Gh. Nastase.

— Consiliul facultăţii de ştiinţe a recomandat ca bursier al fondului „Carol“ pe studentul Isidor Margulies.

— D. M. Berceanu îşi va începe cursul de drept roman, cu studenţii anului 1 de la doctorat, Sîmbătă 7 Dec.

— D. Dim. Alexandrescu şi-a început astăzi cursul de drept civil, cu studenţii an. 3 de la doctorat.

— D. prof. I. Peretz a început astăzi cursul de istoria dreptului, cu studenţii an. 3 de la licenţă.

Judiciare.—Curtea de Apel s. I a condemnat la 1 an închisoare pe comerciantul Natan A. Rorlich, pentru bancrută simplă.

— De asemeni a condemnat la o lună închisoare pe Haim L. Schild pentru bancrută fraudulousă.

— Inaintea aceleiaşi Curţi continuă desbaterile în procesul dintre M. Fischer cu principele M. Sturza, privitor la legea trusturilor.

— De asemeni Camera a admis în parte opoziţia procurorului tribunalului Suceava şi reformînd ordonanţa judelui instructor al acelui tribunal, ordonă trimiterea tipografului I. M. Saidman în judecarea curţii de juraţi, pentru atentat la pudoare prin violenţă.

Dela invenţia cinematografului şi de la crearea filmelor lungi teatrale, n'a obţinut nici un film atît succes ca „Regele Aerului“ reprezentat aseară pe ecranul cinematografului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

Fiecare act a fost viu aplaudat de numeroşii spectatori şi succesul era justificat cu prisosinţă, de oarece întreaga desfăşurare este o adevărată capo de-operă, „Regele Aerului“ este o înscenare care întrece absolut totul ce ne-a arătat pînă azi cinematograful.

Acest mare succes al cinematografului, „Regele Aerului“ grandioasă desfăşurare din viaţa modernă se mai reprezintă pentru ultima oară astă seară Marţi 3 Decembrie pe ecranul cinematografului Pathé-Frères din spaţioasa sală a Circului Sidoli.

„Regele Aerului“ cuprinde 5 părţi mari şi poate fi clasată cu drept cuvînt printre cele mai reuşite filme apărute pînă astăzi. Această desfăşurare prin expunerea ei clară, prin înscenarea ei fără seamăn şi interpretare superioară este perfecţia artei în imaginea însufleţită.

„Regele Aerului“ e cea mai modernă piesă care ne arată lupta înverşunată şi fără încetare a omului contra dezlănţuirei elementelor şi pe lîngă abundenţa situaţiilor emoţionante şi interesante, filmul cuprinde cele mai senzaţionale atracţii, sporturi, vederi instructive, ştiinţifice etc. etc.

Marele public va înţelege, va avea o vie plăcere văzînd desfăşurarea şi va aplauda acest film.

D-ra Gabrielle Robinne, cea mai frumoasă femee a Franţei, steaua Comediei Franceze din Paris, interpretează primul rol.

Noul program mai cuprinde o splendidă comedie finală.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

Magazinul de Produse alimentare
Dr. I. MANOLESCU
— Str. Lăpuşneanu No. 12 —
(Telefon 233)
vinde în afară de produsele de fermă
Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.
Coloniale şi Delicatese
din cele mai fine
— Cu preţurile cele mai convenabile —
Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanţie ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproşabil.
Conducerea magazinului este încredinţată d-lui N. Ciocîrlan bine cunoscut onoratei clientele.
Serviciu la domiciliu.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei“

Serviciul Telegrafic

Prezentarea scrisorilor de acreditare

de către ministrul romîn la Sofia.

Sofia.—D. Derussi, ministrul romîn, a prezentat azi Suveranului scrisorile de acreditare, în primire solemnă.

D. Derussi, luînd cuvîntul a zis:

„Augustul meu Suveran mi-a ordonat să reînoesc Majestăţii Voastre asigurarea sa foarte reală şi să spun cît de vie îi este dorinţa de a vedea relaţiile dintre cele două ţări, reluîndu-şi cursul lor tradiţional de bună vecinătate. Regele mi-a spus să depun toată grija mea de a lucra în acest senz şi de a nu neglija nimic, spre a obţine bună voinţa şi încrederea Majestăţei Voastre“.

Regele a răspuns: „Vă mulţumesc pentru ambele sentimente ale căror interpret vă faceţi, din partea Augustului Vostru Suveran şi pentru termenii în care v'a însărcinat să-mi exprimaţi via sa dorinţă de a vedea relaţiunile între cele două ţări, reluînd cursul lor tradiţional de bună-vecinătate; căci sentimentele Majestăţei Sale Regelui Romîniei, ca şi alegerea persoanei d-voastră atît de doritoare de a imprima înţelegerea şi stima reciprocă, sînt pentru mine garanţie de grija şi zelul ce'l veţi aduce întru îndeplinirea înaltei d-voastre misiuni, şi realizărei unui scop al cărui interes şi necesitate se înţelege de ambele popoare.

Holera la Constantinopol

Constantinopole. — Ieri au avut loc două cazuri noi de holeră şi un deces.

Misiunea germană în Turcia

— Intervenţiile triplei înţelegeri —

Constantinopol.—Misiunea militară germană a fost primită în audienţă de Sultan,

*

In demersul lor pe lîngă Poartă, cei trei ambasadori ai triplei înţelegeri au întrebat, dacă prin luarea comandamentului corpului 1, de către generalul Liman, independenţa politică a Turciei nu ar fi atinsă întru cîtva. Se afirmă că, în răspunsul ce l'a dat, Marele Vizir a declarat că aceasta este o chestie internă şi nu va putea răspunde asupra acestui punct. Se mai în reabă dacă paza strîmtorilor Dardanelelor şi Bosforului sunt sub comanda şefului misiunei germane. In cursul recepţiei diplomatice de asi, Marele Vizir a răspuns verbal celor trei ambasadori că trupele ce apără strîmtorile nu sunt sub comanda lui Lyman.

Frămîntările din Bulgaria

— Situaţia guvernului — Declaraţia agrarienilor — Propunerea socialiştilor—

Sofia.—Din declaraţiile şefului socialiştilor agrarieni, rezultă că un compromis al guvernului cu opoziţia nu are şanse.

D. Stamboliski, şeful agrarienilor, declară în ziarul său că agrarii nu vor negocia cu guvernul actual atîta vreme cît d. Ghenadieff nu va părăsi guvernul.

D. Stamboliski este convins că negocierile nu vor da rezultate, că trebuaşte un cabinet compus din toate partidele. Socialiştii propun o republică democrată, o federare cu statele vecine, pentru ca soarta bulgarilor macedoneni să fie îmbunătăţită în mod pacific.

Incercare de distrugere a unui pod

Belgrad. — Necunoscuţi, au încercat ieri să asvîrle în aer podul de cale ferată de pe lîngă Demir-Kaput.

Ministerul lucrărilor publice

şi congresul funcţionarilor judecătoreşti

Bucureşti. — D. Lascar Antoniu, senator, solicitat de funcţionarii judecătoreşti din Moldova, s'a prezentat d-lui ministru de lucrări publice, rugîndu-l să acorde o reducere pe căile ferate, pentru congresul pe care funcţionarii judecătoreşti îl vor ţine în Bucureşti.

D. ministru Al. A. Bădăreu şi-a aratat toată solicitudinea pentru aceşti funcţionari şi a promis că va acorda reducerea cerută.

Mişcare în armată

Bucureşti.—Ziarul *Adevărul* anunţă următoarea mişcare în armată:

D. general Averescu, şeful statului major, a fost numit comandant al corpul I de armată.

D. general Costescu, comandantul corpului I, a fost numit comandant al corpului II de armată, în locul d-lui general Crăiniceanu, a cărula demisie din armată a fost primită.

Relaţii diplomatice greco-bulgare

Constantinopol. — Consulul general bulgar în Egipt, Dobroeff care se affa aci, a plecat la Atena însărcinat, zice-se, să negocieze reluarea relaţiunilor diplomatice între Bulgaria şi Grecia.

Imbolnăvirea d-lui Caton Leca

Bucureşti. — D. Caton Leca, inspector general administrativ, se află grav bolnav.

SENATUL

Discuţia la Mesagiu.—Interpelarea d-lui Lascar Antoniu

Bucureşti.—La Senat începe azi discuţia Mesagiului. D. Ionel Brătianu va vorbi cel dintăi. Inainte de a se începe discuţia Mesagiului, d. Lascar Antoniu adresează d-lui Ministru de justiţie, următoarea interpelare:

„— Am solicitat cuvîntul, pentru a aduce un fapt la cunoştinţa d-lui Ministru de justiţie,—faptul următor:

Cred că aveţi cunoştinţă, domnule Ministru, că Duminică 1 Decembrie a avut loc la Iaşi congresul funcţionarilor judecătoreşti din întreaga Moldovă.

Nu mai puţin îmi place a crede, că d. Ministru este în curent cu revendicările acelor funcţionari, care se rezumă în sporirea salariilor, indemnizare de chirie, regularea orelor de muncă şi reducerea anilor de pensiune.

Cum însă pregătirea budgetară pentru anul viitor este în curs şi în ipoteză că tot acest memorabil guvern va prezida şi la alcătuirea acestor budgete, rog pe d. Ministru de justiţie, să binevoiască a ne lămuri, dacă se gîndeşte din timp a introduce îmbunătăţirile cerute, animat de cuvenita solicitudine pentru aceşti mici dar vrednici funcţionari judecătoreşti.

Prima Franzelărie Naţională
— DE LUX —
M. Grünberg (fost Forşt)
Este în totdeauna eea mai bine asortată cu: Chifle de apă, Colăcei, Covrigei cu sare, Franzele de apă, de lapte şi cu cartofi, Porumbar, Brăileni, Cartofe mici, Coilici, Colaci, Kaisersemel, Stanghe, Chifle, Cozonaci, Chifle cu nuci, Cozonaci, Grafle şi Brânzoie.
Primeşte aseminea comenzi speciale, pentru or-ce fel de ocaziuni.
Cu ocazia Sf. Sărbători. Laboratoriile de lucru, sunt din nou amenajate şi înzestrate cu cuptoare speciale şi masini moderne, puse sub directa conducere şi supraveghere a d-lui **M. Grünberg,** cunoscut onor clientele, ca vechiu specialist în această branşă, aşa că onor clienţi, precum şi onor public în generul, vor fi pe deplin mulţumiţi, procurându-şi cu încredere, tot ce atinge această branşă de la
Prima Franzelărie de Lux
M. GRÜNBERG
Str. I. C. Brătianu 168.
Rog. Onor. clienţi a observa bine, atît firma cît şi No. ca să nu confundă adresa.

Depozit de cărţi postale
En-gros şi detailles
M. H. SCHOENFELD
(LIBRĂRIE)
Strada Lăpuşneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Fraţii Dr. Konya).
Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport** de *cărţi postale ilustrate* din cele mai frumoase, sujete noi şi alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de *modele noi* cu motive alese de
CRACIUN şi ANUL NOU
ultimele creaţiuni.
Preţ-curent de En gros:

Presate (chromo)	Lei	3.50	suta
Gelatine	„	4.80	„
Gelatine aurite	„	5.50	„
gelatine roşie	„	5.90	„
Platin veritabil	„	6.50	„
Platin colorat	„	8.50	„
Sepia veritabil	„	7.—	„
Sepia colorat	„	10.50	„

Deviza mea este, vînd **eftin** *ca să vînd* **mult.**
A sosit şi un mare transport de jucării.
M. H. SCHOENFELD.

Dr. Suzana GROSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43 —

FABRICA DE
Cafe turcească şi coloniale
SETRAC H. OHANNESIAN
Este cea mai bine asortată în *Undelemnuri* de la cele mai renumite fabrici franţuzeşti, grecesti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*
Rahat de *Constanţinopol*, *Smochine* şi *Malaga* de *Smyrna*, *Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.
— Conserve „COROANA“ —
Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale **Setrac H, Ohannesin**
str. Cuza Vodă 42

Marele Magazin de Muzică
„MICHELSOHN“
fondat în anul 1879
Iaşi, palatul Creditului Urban, Iaşi
PIANE şi PIANINE
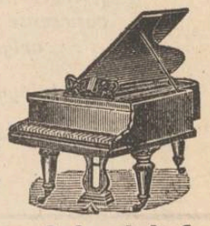
Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York
precum şi din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu preţurile originale a fabricei.
Pianine electrice
Kühl & Klatt—Berlin
Orchestrioane automate
Peters—Leipzig
Ori-ce fel de instrumente muzicale şi accesorii.
Note clasice şi moderne
Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat.*
La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a ţărei.

Mutînd Magazinul meu în **Str. Ştefan cel Mare No. 11.** Fac cunoscut clienţilor mei, că mi-am asortat Magazinul, cu noi mărfuri de *Lux—Articole de voiaj—şi menaj.*
Permanentă Expoziţie Jucării de copii.
GARTENBERG FIU.

Telegramă Urgentă
Răsboiu pe toată linia
Flota generală gata de plecare
La Lazăr Iosef în str. Mare
Asalt de „Fine Bijuterii“
Adevărate minunăţii

Ceasoarnice de preciziune
Ultima invenţiune
Mîndre podoabe de frumuseţe
Pentru cadouri la logodne şi pentru mirese

Cu mic cu mare daţi năvală
La *Lazăr Iosef* în str. Mare
Căruia s'a dus vestea peste hotare
Că vinde mai eftin ca ori şi care.

Renumitul magazin
Caranfil
s'a mutat sub Hotel Continental, Piaţa Cuza-Vodă.

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu sconul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru DELTA şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru DELTA, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice DELTA aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal DELTA cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul DELTA este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este întradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase o timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau plata înainte. Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

În cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanţuri foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur DELTA cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Franciţi scrisorile cu 25 bani.

25% !

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameliorează şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de Cap, Ochi, Urechi, Gât, Spate, Şiatică, Reumatismele acute şi cronice, Gripa, Durerile de cap, Durerile de dinţi, Durerile de ficat, Durerile de rinichi, Durerile de ovare, Durerile de menstruaţie, Durerile de naştere, Durerile de cap, Durerile de gât, Durerile de spate, Durerile de şiatică, Durerile de reumatism, Durerile de gripă, Durerile de nevralgie, Durerile de migrenă, Durerile de insomnie, Durerile de epilepsie, Durerile de isterie, Durerile de febră, Durerile de frig, Durerile de căldură, Durerile de sete, Durerile de foame, Durerile de somn, Durerile de oboseală, Durerile de slăbiciune, Durerile de anemie, Durerile de tuberculoză, Durerile de cancer, Durerile de sifilis, Durerile de blenoragie, Durerile de ulcer, Durerile de hernie, Durerile de apendicită, Durerile de colică, Durerile de diaree, Durerile de constipaţie, Durerile de hemoroizi, Durerile de fistulă, Durerile de abces, Durerile de furuncul, Durerile de eczemă, Durerile de psoriazis, Durerile de lepră, Durerile de ciumă, Durerile de holeră, Durerile de febră galbenă, Durerile de febră tifoidă, Durerile de febră recurentă, Durerile de febră malaria, Durerile de febră reumatismală, Durerile de febră de fân, Durerile de febră de mare, Durerile de febră de munte, Durerile de febră de pădure, Durerile de febră de câmp, Durerile de febră de oraş, Durerile de febră de sat, Durerile de febră de casă, Durerile de febră de familie, Durerile de febră de copil, Durerile de febră de om, Durerile de febră de animal, Durerile de febră de plantă, Durerile de febră de pământ, Durerile de febră de apă, Durerile de febră de aer, Durerile de febră de foc, Durerile de febră de lumină, Durerile de febră de întunerec, Durerile de febră de viaţă, Durerile de febră de moarte, Durerile de febră de eternitate, Durerile de febră de infinit, Durerile de febră de absolut, Durerile de febră de perfecţiune, Durerile de febră de adevăr, Durerile de febră de frumos, Durerile de febră de bine, Durerile de febră de rău, Durerile de febră de păcat, Durerile de febră de virtute, Durerile de febră de vicii, Durerile de febră de sănătate, Durerile de febră de boală

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mironescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 2051 – Joi 5 Decemb 1913

POLITICE

Cleone cel fără de rușine

Nimica nu s'a schimbat din fondul pervers al tristului personagiu care răspunde la numele de Nicolae Fleva. Iată de ce dar se poate utiliza la adresa lui epitetul, cu care a fost calificat acum treizeci de ani.

Acest Cleone fără de rușine obsedează zilnic Camera cu întrebări și interpelări de natură a invedera, că n'are încredere în actualul ministru al lucrărilor publice. Vă închipuiți însemnătatea ce poate avea pentru un om ca Alexandru Badareu, încrederea sau neîncrederea unui Fleva!

Zilnic Fleva pune chestiuni și nu-și dă seamă că ori de cîte ori se rădică să spuie ceva, parlamentul manifestă un amestec de ilaritate și milă pentru starea de decrepitudine a răsuflatului fost tribun.

Dar răbdarea are o margină, și fără ca prin aceasta să se prejudicieze fondul gestiunei actualului ministru al lucrărilor publice, ie timpul ca să se puie în parlament o chestie cu adevărat de ordin moral: are sau nu N. Fleva calitatea și autoritatea morală de a discuta gestiunea cuiva, de a vorbi despre cinste în genere?

Nicolae Fleva, calificat cu cuvintele cele mai aspre de tot ce țara aceasta a avut mare. Fleva, care a avut tristul prilej să audă pe un șef de guvern spunînd: „Răspund or-cui, unui Fleva nici odată"; Fleva, care ca ministru are în sarcina sa celebra gestiune a fimului; Fleva, care a furat banii acționarilor foastei societăți Unirea; care a spoliat sătenii de pe moșia Vatra Vacărești și a încercat să fure statul luînd bani care nu ierau ai lui: acest Fleva dovedit cu acte — pe care n'a fost în stare să le dezmintă nici odată — că este un pungaș, să se transforme în cenzorul vieței noastre publice și să vorbească de rana adîncă a resurselor noastre, iată un ce cu adevărat imoral și care nu trebue tolerat!

Chestiunea trebuie pusă—și sperăm că va fi pusă.

Documentele sunt la îndămîna ori-cui, ca să „invedereze valoarea morală a acestui tip necinstit al vieței noastre parlamentare. Dovadă se poate face oricînd, că cel de pe urmă om, care are dreptul să se ocupe de cinstea altora, ie acest Cleone fără de rușine.

2 Decembrie 1913

E ziua care va rămîne—nu în istorie, în care—de multe ori — ca într'un inventar al faptelor omenești, se trec întîmplările mici și chiar acțiunile neroade, —ci ziua care va rămîne în inimi, ca o satisfacție dată mîndriei romînești, înfrîntă și nesocotită de atîtea ori.

Votarea legei de încorporare nu a fost îndestularea nesațiului și instinctului hrăpitor omenesc,—de aceia Camera a votat cu atîta simplicitate — cu atîta mîndră simplicitate—această lege de încorporare, —ci a fost o firească mulțumită adusă soartei, care a înturnat patriei mume, un pămînt peste care se întindea stăpînirea Voevozilor de altă-dată.

Camera nu a „expediat legea anexiunei ca pe un proiect oare-care de alipire a două comuni rurale" — cum insinuiază cu atîta răutate și invidie unele ziare liberale,—nu!—căci în adîncul inimelor reprezentanților națiunei străfulgera bucuria de-a fi putut fi acei ce au fericirea de a cetlui, prin votul lor una din cele mai glorioase fapte ale unei domnii, tot pe atît de glorioase,—căci — ceia ce ne-au refuzat tractatele încheiate în marile capitale — unde figuram ca o îngăduință, ne-am dobîndit prin tractatul încheiat în Capitala noastră, de unde ne-am afirmat ca o putere. Și trebuește să fim cu atît mai mîndri cu cît—dacă o altă dată sacrificiul sîngelui—curs din belșug—nu ne-a dot, ceia ce dreptul cerea să dobîndim,—astăzi o simplă trăgere a săbiei a făcut să fim cu prisosință ascultați.

De aceia—în cartea neamului—ziua de 2 Decemurie 1913, marchează definitiv data de începere a unei noui epoci în viața poporului romînesc.

Dinu

MICI POLEMICI

Ziarul „L'Indépendance" a angajat colaborator pe Ioan Pipera.

Uneori scrie piperat, dar nicio-dată sărat.

*

„Cuvîntul", într'un sigur număr, pomenește de două ori pe d. Cuza, ca făcînd parte din... „gruparea noastră".

Pe Homer și l'au disputat 7 orașe; cu d. Cuza e și mai lată... „Cuvîntul" îl dispută „Evenimentului", care l'a răpit „Unirii, care îl furase „Neamului Romînesc". Aceasta din urmă îl luase în brațe de-a dreptul de la liber-cugetători, care-l înșfăcase de la socialiștii ortodocși...

Ce vă spuneam? Se repetă povestea celor 7 orașe...

*

Agramatul Chilone de la „Dreptatea" relatează că la congresul femeilor ortodoxe „s'a băut, s'a mîncat"... Bietul băiat! Se cunoaște că e lihnit.

*

Același chilonetric corespondent lăudînd pe o doamnă, se miră că „nu era amestecată în comitet".

...Ce s'amestecă dobitocul, dacă scrie așa de baroc?

*

Știți cum numește „Seara" definitiva consacrare că directorul ei a comis un șantagiu comun?

— „Triumfurile noastre"!

Corespondentul „Faclei" dă de știre că a văzut cu ochii săi proprii un om cetind „Cuvîntul" într'o cafenea.

— Era o reclamă vie, aranjată de administrația gazetei...

*

Faimosul dr. Cook anunță conferințe la un Music Hall din Londra.

— El aparține muzicei, căci e cel mai mare... șantagist al secolului.

*

In chestia bătăii de Duminică d. Iorga bate recordul prefăcătoriei, cu telegrama de compătimire adresată studenților victime...

NOTA ZILEI

Sexul lor.

Comerciul anunciului cu două și cu mai multe înțelesuri continuă. Aproape ne-am obișnuit... nervii cu producțiuni ca aceasta:

Plutonier major, fizic plăcut bine sub *toate rapoartele* voește corespondență și eventual căsătorie cu doamnă bogată *indiferent etatea.* Adresa la ziarul «Minerva», rubrica diverse sub Zapciu.

Un... zapciu care merită o judecată severă „sub toate raporturile".

Tot indiferentă este etatea pentru:

Domn etate 30 ani doresc a mă căsători cu o doamnă văduvă bogată ori-ce etate, ori trai comun după plăcere, acea doamnă care dorește să mă anunțe în gazetă după pronumele meu și să-și dea adresa unde stă Ionel Dumitrescu.

Pare foarte grăbit de-a avea adrese, domnul Ionel, care garantează plăcere, oricării... vriste, numai să fie bogată.

Cînd cetim atari oferte, o singură întrebare avem:

Oare „domnii" aceștia, fără sex precis posedă.., conducțe în interesul higienei publice?

PROBLEME ACTUALE

E cert că problemele sociale nu stau una față de alta în anumită rînduială, cu alte cuvinte se poate zice că ele nu sunt așezate ca într'un catalog.

Intr'un catalog, negreșit să iau lucrurile în ordine. Strigi, de exemplu, pe un elev, dar nu treci la al doilea pînă n'ai lămurit situația celui întâi, dacă adică el e prezent ori absent.

Problemele sociale cîte odată se îngrămădesc, iar altă dată sunt mai rari, mai distanțate una de alta.

Ele nu așteaptă ca una să fie rezolvită, pentru ca să treacă la cercetarea și soluționarea unei alteia.

Vi se întîmplă de multe ori că de voiți să obțineți, de exemplu, o audiență dela un personagiu mai însemnat și vedeți prea multă lume adunată în același scop, să vă ziceți „lasă să isprăvească aceștia și apoi voiu veni eu la rînd".

Ce se întîmplă însă? N'apucă să se termine seria ce ați găsit-o înainte și alta i-a luat locul.

Dacă nu te grăbești, nu te silești să-ți faci drum chiar printre cei ce i-ai aflat mai înainte acolo, dînd la o parte din timizi, rămîi fără să poți vorbi, fără să poți spune păsurile pentru cari ai venit.

Tot așa se petrec lucrurile și cu chestiunile sociale.

Astfel nouă celor, cari ne ocupăm în deosebi de soarta orașului nostru și de a Moldovei în genere ni se zice, „tocmai acum, cînd la ordinea zilei stau atîtea chestiuni mari, mai veniți și voi cu revendicări pentru Iași și Moldova. Poate veți fi avînd dreptate, dar nu acum e momentul pentru aceasta".

Ba mai mult de cît atîta. A fost de ajuns ca d. I. Simionescu, profesorul universitar bine cunoscut, să se pronunțe pentru îndreptarea lucrurilor, arătînd halul în care ne aflăm noi, pentru ca de dincolo de Milcov să se strige: separatizm.

Și pe tema aceasta să se denunțe întregei lumi romînești că d. Simionescu vrea să încerce a reveni la separația ce a domnit altă dată între Moldova și Muntenia, taxînd cuvintele sale de imprudențe după cum face ziarul „Viitorul".

Trebue să recunoaștem că aceasta a fost gogorița cu care au fost totdeauna speriați ai noștri.

Și de sigur pentru noi cari avem pretențiunea a cunoaște cît de puțin din istoria vieții noastre politice și sociale, evocarea unui asemenea trecut are ceva impunător.

La auzul cuvîntului separatizm cei mai dîrji campioni ai drepturilor acestei jumătăți de țeară, au depus armele.

Astăzi însă socotim că asemea amenințări nu trebue să mai sperie pe nimeni. E imposibil ca trecutul să reînvie sub forma lui de altă dată.

Insă e drept că Moldova și în special Iașul n'a obținut încă ce i s'a promis, necum o atențiune mai deosebită.

S'a promis orașului nostru Curtea de Casație, Curtea de conturi și altele. Nimic nu s'a realizat, ba încă dacă se cer oare cari îmbunătățiri pentru el, se aude de multe ori „iar Iașul, nu ne mai slăbesc cu Iașul?"

Cunoaștem împrejurări cînd unii de pe aici trimiși în celelalte părți ale țărei, au fost socotiți că au venit să mănînce pînea celor de pe acolo, să le ia locurile la care dînșii au dreptul.

Cunoaștem cazuri cînd unii au pus îndărătnică stăruință ca nu care cumva să fie trimis în vre-un oraș din Moldova, fie el chiar Iașul. Iar dacă se face cîte odată concesiune pentru acesta, se face cu gîndul ca la cea dintâi ocaziune, el să fie părăsit.

Dacă suntem un număr cari cugetăm că Moldova în genere nu e tocmai alintată prin atențiunea și îngrijirile ce i s'au dat, nu înțelegem ca din aceasta să facem chestiune politică.

Or, se pare că tocmai așa vor să facă acei cari amestecă politica în toate, cari nu se dau în lături de a înjosi cele mai nobile porniri, acoperindu-le cu toate micșorările la cari politica duce pe cei ce nu văd altfel lucrurile decît numai și numai prin ea.

Să nu vorbim de persoane, dar cum vom putea judeca noi cei de pe aici cele ce s'au petrecut cu discuția din urmă în Camera deputaților?!

S'a cercetat după cum se știe, creditul necesar pentru căile ferate.

Pentru ca propunerea făcută de guvern în acest scop, să nu roșască, s'a zis, că trebue mai înainte de ori ce realizată navigabilitatea Prutului și Siretului. Or, acestea sunt cele două mari ape cari interesează Moldova. Era la mijloc o tactică politică de a deturna chestiunea, pentru că se făcea apel la sentimentele deputaților moldoveni, cari negreșit trebue să aibă dorința de a-și servi localitățile în primul loc.

Aceasta însă după cum am zis, era numai o simplă tactică politică pe care toți partizanii guvernului au înțeles'o și de aceia ea nu a putut prinde.

In adevăr, voim îmbunătățiri, dorim rectificarea și navigabilitatea unor ape de însemnatatea celor de cari am vorbit, dar doream ca aceasta să se facă pe față, în mod cinstit, iar nu să fie această chestiune ca o armă pentru a lovi în adversar.

De aceia toți oamenii de bine, toți acei cari doresc în adevăr ridicarea acestei părți de țară la înălțimea la care are drept, nu vor cădea în cursă cu insinuări de felul acelora spuse.

Am dovedit de atîtea ori și în împrejurări mari că ținem la această țară, în cît chiar dacă am avut în mîna noastră oare care amărăciune, nu ne-am dat nici odată îndărăt de la datoria noastră.

Am fost soldați viteji în vreme de război, am fost colaboratori prețioși și sinceri pentru progresul țării noastre romînești și aveam dreptul a cere să nu ni se suspecteze sentimentele atunci cînd ridicăm glasul în favorul părții de dincoace de Milcov. Nu putem permite să fim taxați de separatiști. E o injurie aceasta și am credința că ori ce Moldovean o respinge cu indignare.

Dacă în unile privinți mentalitatea noastră diferă întru cît-va de aceia a fraților noștri de peste Milcov, pentru că s'a zis totdeauna că Moldovenii sunt oameni de cugetare, de teorie, iar Muntenii oameni de practică, aceasta nu împedică să fim adevarați frați, să ne complectăm unii pe alții.

Nu ne putem ține însă, discutînd această chestiune, numai și numai în abstracțiune.

Noi toți cari trăim în Iași, știm că un adevarat moldovan, care a pus umărul și a contribuit la înzestrarea acestei părți din țară cu multe îmbunătățiri este actualul ministru de Lucrări Publice A. A. Badareu.

Badareu are în Moldova mulți și mari adversari. S'a auzit vorbind de multe ori și în ocaziuni diferite despre el.

Dacă nu pe față, dar între noi, toți i-au recunoscut meritul de a fi fost veșnicul apărător al Iașului și Moldovei, și de a fi contribuit în mare măsură la micile progrese, ce s'au putut săvârși în ele.

Nu e însă tot așa pentru partea de dincolo a țerii. Acolo s'a făcut propagandă furioasă contra lui. Acest moldovean e ponegrit prin acele părți nerecunoscîndu-i-se nici un merit.

Atacurile cele mai nedrepte și de o violență fără seamăn tot de acolo vin.

Și noi ținem samă, facem aprecieri că în aceste loviri, în afară de partea politică a lucrului e și ceva, ba poate mult, care nu e decît reflexul neîmpăcării între spiritul de aici adică de dincoace de Milcov și cel de dincolo.

V. I. Radu

OAMENI ȘI LUCRURI

DILEMA

O cartă postală — una între multe—pe biroul redacțiunii.

Un elev „în numele clasei" — e vorba de o clasă superioară—apelează la ziar să dea de știre directorului școalei că unul dintre profesori nu e destul de bine înzestrat face cursuri cari lasă de dorit.

De ce scrie lucrurile aceste ziarului—iar nu chiar directorului școalei de-a dreptul? S'ar părea, pentru motivul simplu, că aci e mai la adăpostul indiscrețiunii, căci — dincolo—s'ar putea lesne stabili paternitatea după slova cărții poștale. Dar nici risicul acesta nu e prea greu de înlăturat. Atunci?

Rămîne să punem faptul în seama obișnuinței tot mai mari a tuturor categoriilor de cetitori de a recurge la elementul oarecum senzațional al publicității și nimic mai mult.

Profesorul indicat ne este prieten și încă dintre cei mai simpatici. Dar și fără de aceasta, nu putea fi vorba de a face elevilor anonimi dubiosul serviciu de a mijloci ceea ce ne cereau.

Dilema are însă și o altă față și nu dintre cele mai puțin interesante din punctul de vedere psihologic.

Am fi putut să punem la dispoziția profesorului carta poștală... Dar expuneam poate pe un elev matur la răspundere și consecinți, ușurînd a se recunoaște autorul după scris.

Divulgări de atare natură ni se par cu siguranță în potriva dreptului general de a profita de discrețiunea la care au recurs și apelează atîtea categorii sociale, în atîtea împrejurări.

Apoi, înainte de a servi pe cineva, e atîta de penibil să-i faci sînge rău, chiar cu cele mai bune intențiuni din lume!

...Și iată de ce, anonime corespondent, carta d-tale și-a greșit adresa și nu va avea consecințe de nici un fel.

Rodion

ECOURI

Sania sub Marină.— Această invenție este menită să înlesnească explorările fundului mărilor și ale vaselor scufundate Aparatul se numește astfel, pentru că se aseamănă cu sania. La mijloc este locul destinat scufundătorului surmontat de o cupolă semicirculară. In cele două părți ale scaunului se găsesc rezervorii metalice cari pot fi umplute cu aer comprimat. In față se așează o cîrmă de profunzime, în dos la spatele scaunului cîrma de direcțiune.

Cît timp rezervoarele sunt pline cu aer comprimat, sania plutește și alunecă pe suprafața apei. Pentru a o scufunda în apă, pilotul coboară cîrma de profunzime, ceea ce face ca rezervoarele să se golească în parte și ajunge astfel progresiv, la fund. Pentru a reveni la suprafață, se introduce în rezervoriu o nouă proviziune de aer comprimat, care se obține în mod chimic, ridicînd cîrma de profunzime, ceia ce face valoarea acestui dispozitiv constă în a evita întrebuințarea tuburilor cari pun în comunicație pe scafandru cu aerul exterior.

Scafandrii nu se scufundă decît la cel mult 40 de metri și nu pot rămîne sub apă decît cel mult trei ore. Sania e prevăzută de o lampă electrică care luminează pe exploratori în timpul nopței. Această sanie, condusă de un pilot experimentat, zboară sub apă, cum ar zbura un aeroplan în aer.

Discuții sociale

Despre Farmacie

IV

Cine s'a revoltat odată că este criză de personal?

Se știe că personalul în mare parte este angajat din tinerli studenți ai facultății de farmacie și că acești tineri sunt cei care vor deveni la rîndul lor arendași și foarte puțini proprietari. Ei bine cînd aceștia văd în față viitorul în realitatea lui amenințătoare, de cele mai multe ori renunță la această branșă bine-cuvîntată și tot ei dau sfaturile cele mai bune și cele mai adevărate celor care ar mai voi să îmbrățișeze arta pe care ei au părăsit'o.

Desigur că—dacă cei care s'a revoltat de criza de personal a avut convingerea că tinerii nu mai vor să mencească și astă-zi ca altă dată,—el a fost un proprietar, un moștenitor fericit.

Iar dacă s'a revoltat îndurerat de această degenerare a farmaciei, datorită viitorului negru pe care îl au tinerii farmaciști, atunci el a fost un om modern și prin glasul său a grăit societatea întreagă.

S'a spus că drogueriile sunt cauza de distrugere a farmaciei. Aceasta este o aberație și nu poate să o spue de cît cel care nu are de loc în vedere interesele societății. Nu drogueria aceste acea care distruge farmacia ci fără a depăși atribuțiile ei, se distruge prin sine însuși.

Sunt trei puncte de interes înalt pe care le cere societatea prin glasul de revoltă a farmaciștilor moderni:

1) Societatea are nevoe a avea medicamente cît mai ușor la îndămînă în orice punct al unui oraș.

2) Ea are nevoe a le avea cît mai eftin, pentru că gradul de cultură nu mai îngăduie exploatarea ei.

3) Societatea are nevoie de farmaciști.

Iată în ce direcție se orientează astă-zi lupta pentru reforma legei sanitare privitor la farmacie. Ea are în vedere societatea și nu numai interesele unei clase privilegiate. Din scopuri înalte derivă punctele principale ale acestei evoluții sociale și trebue luptă pentru realizarea lor.

Prima cerință imperioasă a societății este formulată prin înființarea a cît mai multor farmacii. Aceasta înseamnă moar-

CURA — Cea mai rațională de **Unt de pește** pentru ADULȚI și COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT DE PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe expozițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamațiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru persoane *slăbite* precum și un excelent tonic la *reconvalescențiі sifilitici.*

Pentru copii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterei copiilor, în stările limfatice și a studiului pubertății.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani*, la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER**, *furniz. Curței Regale* **Iași.** Pentru București: *la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

tea legii primitive a moștenirii și viața liberă a instituției și a tinerilor urmași ai lui Aesculap.

Nu se cere de o cam dată comerțul liber, de și aceasta este ultima expresie a civilizației. Dar se cere darea posibilității tuturor tinerilor titrați și independenți.ca sub firma lor, să întemeiască farmacii noi, să servească societatea în conformitate cu ultimele cerinți, modificîndu se prin aceasta multe din legile care nu și mai au astă-zi rostul.

Am pomenit în treacăt de păcatele concursurilor pe baza cărora s'au capatat concesiunile, dar cine poate să ne asigure că astă-zi comisiunea este infailibilă.

Concursul în condițiuni tainice n'are nici o rațiune și față cu dînsul se ridică măreața idee a libertății.

Se va zice că vor fi prea multe farmacii și că prin urmare deverul fie căreia în parte va fi neînsemnat și atunci farmaciștii nu vor dispărea de la sine contrar cerinței sociale menționată la punctul 3.

Această părere esențialmente greșită. Numărul farmaciștilor titrați relativ cu numărul populației este foarte restrîns, chiar cu numărul populației este foarte restrîns, chiar insuficient, pentru ca să poată există în condițiunile reformelor cerute.

Dacă în viitor numărul farmaciștilor se va înmulți?

La această întrebare se poate răspunde că, dacă sub influența reformelor de liberă exercitarea farmaciei, va fi o afluență de candidați, îndată ce se va echilibra numărul lor cu numărul populației, afluența lor va înceta de la sine. Cel ce va fi supra numerar direct sau indirect, nu va mai putea rezista și dela sine va începe o moderație a numărului candidaților.

Acest număr însă va fi totdeauna suficient pentru că nici odată nu va suferi o presiune directă egală cu greutatea celor 12—20 mii lei anual, pe care îi duce astă-zi în spate arendașul la palatul bogat al proprietarului.

Se va zice că comerțul liber' quasi liber, va fi în dauna societății, de oare ce medicamentele nu vor mai fi ca cele expediate astă-zi de farmacii. Oare dacă băcăniile astă-zi sunt una lîngă alta noi mîncăm masline putrede, cașcaval mucegăit, conserve stricate etc?

Veți zice că nu cunoașteți taina medicamentelor?

La această părere opunem ideia de înființare a unui serviciu de control cît mai viguros posibil.

*

Este în interesul Societății ca medicamentele să fie eftine. Aceasta explică desființarea taxei oficiale. Nu vor putea însă farmaciștii să abuzeze și să speculeze publicul pentru că vor avea de luptat cu concurența cea mai cu efect, cea care atrage clientelă mai multă este moderațiunea prețurilor. Iată deci că printr'o singură reformă se răspunde la două cerinți sociale.

Societatea are nevoe de farmaciști. Aceasta este o condițiune esențială pe care o cere sanatatea publică.

Prin cuvintele de farmaciști moderni înțelegem pe acei farmaciști care prin cultura și inteligența lor pot satisface societatea în cel mai larg înțeles al cuvîntului. Comerțul liber pentru farmacie este și un folos imens pentru societate care pînă acum avea de suferit prin faptul că elemente care ar fi meritat locul întâiu, se vestejeau în întuneric în neputința de a servi societatea pentru că nu le permitea capitalul sau favorismul.

Așa dar să ne unim cu toții cei care suntem conduși de principiile progresului și să dărîmăm zidurile cetății învechite invocînd și cunoscutele principii ale revoluției franceze:

Vrem *egalitate*, vrem *libertate!*

Justin Adace

De Inchiriat Camere mobilate și nemobilate. In strada Spinzi No. 8.

Ştiri din Berlin

(De la corespondentul nostru special)

—Concertul marelui violonist romîn Georges Enesco.—O revistă romînă—

In sala de concerte Blüthnner din Berlin, a avut loc aseară concertul compatriotului nostru, marelui violonist Georges Enescu.

Succesul a fost desăvîrșit. Tunete de aplauze au acoperit pe iubitul nostru artist la finele fiecărei piese:

Prima bucată de G. Tartini: Sonata un sol minor numită Teufelstriller a captivat auditorul de la început pînă la finalul „Allegro assai", unde d. Enescu a desvoltat o precisiune technicei fără greș fiind acompaniat la piano (Bechstein) în mod foarte discret de d. dr. Ernest Wolf. Concertul nr. 2 în „Re minor de Bruch" o bucată foarte deficilă pentru violină cu acompanient de piano a fost executat cu multă fineță, tonul dulce al vioarei a captivat întreaga asistență.

Cel mai mare succes însă al serei l'a obținut cu bucata „Partita" în Re minor de I. Bach pentru violină solo.

Aci iubitul artist a aratat nu numai tonul dulce, technica precisă și înalta școală ce posedă, dar s'a aratat și de o energie fără de seamăn. A cîntat fără odihnă cele 5 părți.

Allemande, Courante, Sarabande, Gigue și admirabila duioasă „Chaconne".

O plăcere mi-a fost ascultarea acestei piese. M'am simțit în un templu al muselor.

Aplausele nu mai conteneau.

Ministrul nostru, Excelența d. dr. Alex. Beldiman cu ataşatul de Legație d. Lahovary au felicitat călduros pe iubitul nostru artist. Dl. dr. Beldiman l'a invitat pentru Marți la Legațiunea romînă.

Un mare industriaș din Berlin, care a asistat la concertul artistului îmi spune la sfârșit înaintea plecărei sale: că e atît de mulțumit de cele auzite în cît nu se poate opri a spune că fericită e țara romănească că posedă astfel de fii. Onoare face neamului și numelui de romîn.

Tot aseră a avut loc în Philarmonie și concertul marelui virtuos „Isaye" astfel că marele critic al ziarului Berliner Tageblatt: d. dr. Leopold Schmit numai o singură piesă cîntată de d. Enescu a putut asculta. Marile ziare germane din Berlin sunt pline de laude la adresa iubitului nostru compatriot.

Păcat că astfel de concerte așa de reușite numai odată sau de două ori pe an se pot gusta în marele centru musical (Berlin).

*

In Ianuarie apare în Berlin un ziar în limba română redijat sub auspiciile societății Berlineze pentru Balcani.

Vom reveni mai detailat în momentul ce vom cunoaște cuprinsul și tendințele ce urmărește. **S. Z.**

INFORMAȚII

Eri la Senat, cu ocazia discuțiunii mesagiului, s'a produs un fapt caracteristic, care a format pînă tîrziu apoi obiectul comentariilor în cercurile politice.

D. Ionel Brătianu, vorbind despre succesul României, a recunoscut că țara a repurtat un mare succes, că aspirațiile României, au fost îndeplinite și că această mare operă a fost apoi consolidată prin pacea de la București și acțiunea d-lui Take Ionescu de la Atena.

Cînd a pronunțat aceste din urmă cuvinte, înainte chiar ca Senatul să poată sublinia prin aplauze această constatare, d. Maiorescu al dat semnalul, aplaudînd cu efuziune, imitat apoi de d nii Marghiloman și Arion, care se aflau pe banca ministerială alături de d-nii Take Ionescu și Badareu

Relevînd faptul, credem că e de prisos să facem vre un camentariu, căci enunțarea lui caracterizează suficient tot ce să raportă la succesul de la Atena, recunoscut și devenit astăzi un act important național care va rămîne în istorie.

Pentru ziua de 5 Decembrie se organizează un mare banchet la Focșani, dat de corpul didactic în onoarea d-lui Gh. Lascar.

D-sa fiind însă cam suferind, banchetul s'a amînat pentru altă dată.

Întru cît împrejurările vor permite d. Al. A. Badareu ministrul lucrărilor publice va sosi în Iași Vineri dimineață 6 Decembrie.

Concomitent cu constituirea unei societăți romînești pentru navigația fluvială, liberalii lucrează pe capete pentru constituirea unei bănci viticole.

Banca va avea tot marca cunoscută V. B., cu care d. Vintilă Brătianu este sigur de reușita, întru cît este convins că această marcă are multă trecere în public.

„Evenimentul" ține să se știe că direcțiunea ziarului dezaprobă procedeurile de care s'au făcut vinovați unii turbarători cari au participat la întrunirea de Duminică, între care s'a găsit și un domn student, reporter la „Evenimentul". Tot în acea notă se înregistrează că d. căpitan Stroja, prefectul poliției dezaprobă actele fratelui d-sale, student de asemenea.

Ambele dezaprobări sunt venite la timp.

Senatul universitar s'a întrunit aseară, sub președinția d-lui C. Stere, rectorul universității, pentru a discuta și a se pronunța, asupra amestecului unora dintre studenți în tulburările de Duminică.

D. Stere a dat cetire raportului d-lui Romulus Voinescu, inspectorul general al Poliției, din care se constată amestecul direct a 7 studenți, cari se găseau în fruntea manifestației turbulente.

După o desbatere ce a ținut timp de 2 ore, senatul universitar, a hotărît să aplice acelor studenți pedeapsa avertisementului.

Senatul a mai hotărît ca pe viitor să nu mai tolereze amestecul studențimei în atari manifestațiuni.

Funcționarii ministerului de Culte și instrucțiune publice vor lua vacanță Joi seara, pînă Luni.

Lista de subscripție a „Vieții Romînești" pentru monumentul defunctului Spiru Haret se ridică în ultimul număr la 6373.65 lei.

A apărut „Viitorul Romîncelor" cu un interesant sumar literar femenist.

Știrea care a circulat în unele gazete din Capitală că s'ar fi eliminat elevi de ai liceului internat pentru participare la turburările de Duminică nu este exactă.

Nici un elev din acea școală n'a fost găsit vinovat și n'a fost pedepsit.

Mîne seara, joi, are loc o representație la teatrul național în folosul cantinelor școlare.

„Viața Romînească" cuprinde, în numărul nouă număr— pe Octembrie— un articol de d. A. Onciul, despre chestia romînă în Bucovina, nuvele de I. Agîrbiceanu, G. Calaction și R. Cioflec; studii literare de G. Ibrăileanu (Opera lui Vlăhuță) și Aureliun Weiss (Teatrul d-lui G. Diamandi. D. Ioan Botez are o cronică externă despre Chestia rurală în Anglia, iar d. G. Topîrceanu o crudită cronică teatrală iașană în care nu vorbește nimic despre actori, et pous cause...

Partea mai slabă a numărului — este de astă dată acea poetică.

Ca de obiceiu, recenzii, polemici și miscelanee interesante.

In ziua de 6 Decembrie fiind onomastica principelui Nicolae al României, se va oficia la mitropolie un tedeum, cînd însuși I. P. S. S. mitropolitul va oficia, asistat de preoții profesori.

D-ra Penelope Abramovici o foarte talentată pianistă, laureată a conservatorului de muzică (din școala maestrului Sibianu) va da un Concert în seara de 24 Decembrie în sala „Cultura".

La locuința sa din strada Sft. Teodor a încetat din viață în urma unei scurte suferinți bătrînul pensionar Dimitrie Erbiceanu.

D. Iustin Teodorescu, licențiat în drept de la Universitatea din Iași, a fost admis oficiant inferior gradul al III-lea pe baza licenței.

In chestia bonurilor de pensie sustrase de la administrația financiară, d. inspector Volceanu continuă ancheta.

D-sa a ascultat pe toți pensionarii și funcționarii acestei administrații.

Brigada de siguranță a descoperit la ceaușul Iancu Albert din strada Sărărie, o mare cantitate de tabac rusesc de contrabandă pe care-l desfăcea în oraș.

Sus numitul a fost condemnat la 380 ei amendă în folosul statului.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 11 Ianuarie 1914 ora 11 a. m. se va ține în localul Primăriei licitație publică orală cu respectarea dispozițiunilor art. 72—83 din legea asupra comptabilității publice, pentru vinderea parcelelor No. 10, 11, 12, 13, 14 și 15 situate între șoseaua Națională și Mahalaua Lipovană.

Licitația va începe de la 40 bani metrul patrat.

Garanția 50 lei de fiecare parcelă.

Condițiunile de licitație precum și planul parcelar se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 23845 28 Nov. 1913.

Școlare.—S'a acordat un concediu cerut de d. profesor I. N. Popovici de la seminarul din Iași.

— D. Costăchescu a fost numit profesor titular în învățămîntul secundar la Buzeu pe ziua de 1 Decembrie a. c.

— S'a acordat concediu d-lui Grigore Negură profesor de matematici la liceul „Codreanu" din Bîrlad, avînd suplinitor pe d. Alex. Moldovanu.

Duminică 8 Decembrie va avea loc redeschiderea biserlcii sf. Ioan Botezătorul restaurată de d-na Maria și Vasile Rusovici.

Sorviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

Tot odată în aceiaș zi va avea loc și inaugurarea internatului pentru elevii școalei de cîntări înființat tot de d. Rusovici.

In ziua, de 12 Decembrie fiind hramul spitalului Sft. Spiridon d-nii efori au lansat invitațiuni, pentru a se asista la serviciul religios, care urmează a avea loc la orele 10 dimineață în frumoasa catedrală a sft. Spiridon, care precum se știe a fost din nou restaurată sub actuala epitropie.

După serviciul divin și pomenirea ctitorilor și donatorilor acestei casse va avea loc în saloanele epitropiei o recepțiune, cu prilejul căreia d. profesor dr. Riegler va ținea o mică cuvîntare.

Tot atunci se vor împărți sărăcimei. sumele lasate în acest scop și lemnele,

Consiliul comunal va fi convocat încă în cursul acestei săptămîni, pentru a rezolvi mai multe chestiuni urgente.

D. Matei Ștefănescu a fost numit învățător suplinitor la școala din Uimi-Liteni (com. Belcești), în locul d-lui Traian Ștefănescu, demisionat.

D-na Maria Olmeanu, învățătoare la școala din Scobinți, a obținut un congediu de o lună, pentru cauză de boală.

Intre elevii școalei de agricultură din Belcești s'au ivit două cazuri de malarie.

Pentru ridicarea monumentului lui „Vlaicu" la Cetățuia-Iași, s'au mai primit următoarele sumi:

300 lei I. P. S. Mitropolit Primat Conon, 138 lei 80 bani Prefectura județului Tulcea, 58 lei Brigada 7 Artilerie, 36 lei Regimentul 16 Artilerie, 47 lei 75 bani Batalionul de Pontonieri Brăila, 77 lei 95 bani Regimentul 8 Roșiori Botoșani, 160 lei d. C. Miron Fabrica Bragadiru, 130 lei 50 bani Monitorul Oficial București, 100 lei Ministerul Lucrărilor Publice, 50 lei Regimentul 11 Artilerie Focșani, 100 lei Z. N. Chrisoveloni Ghidigeni, 29 lei Direcția Navigați.i Fluviale Romîne, 20 N. Lupan București, 23 lei Gimnaziul Șincai-București, 22 lei 60 bani dr. V. Bocescu București, 120 lei V. N. Orghidan București, 4 lei Prefectura județului Fălciu, 24 lei Econ. P. Savin Direct. Seminarului Veniamin, 27 lei 20 bani, Școala Normală Cîmpul Lung, 180 lei d. Prim Președinte Tribunalului Iași Vasp. Erbiceanu, 60 lei Colonel Langa Iași, 100 lei 75 bani Biroul Vamal Galați.

Universitare.— D. Virgil Arion a fixat definitiv cursul de filosofia dreptului, cu studenții anului I de doctorat, în fiecare Mercuri la ora 5—6 seara și cursul de sociologie, cu studenții anului II de doctorat, în fie care Vineri la aceiași oră.

Becuri electrice „OSRAM"

Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"**—*Iași, Lăpușneanu 24.*

Prețul a: **LEI 1.75.**

Expediție în provincie.

Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrșită.*

Observați bine adresa.

Numiri în învățămînt.—In învățămîntul primar rural s'au făcut următoarele nouă numiri: Carpus Maria la Voinești postul II; Manoliu Eugen la Andrieșeni postul II; ambii a 110 lei lunar; preutul D. Dimitriu la Voinești-Lungani a 65 lei. Fălciu: Lovin Sultana la Albești postul II a 110 lei lunar; Avereşti I (Armășeni) Nestor Ilie a 110 lei; Tufibate a 65 lei; Cozma I. Mihai; Valtoteşti I a 65 lei, Mircea C. Const; Pașcani I a 65 lei Mihail C. Ioan.

La farmacia d-lui dr. Racoviță s'au comis în nenumărate rînduri furturi de bani; ultimul furt s'a comis în ziua de 30 Noembrie cînd s'a furat 1400 lei, bani ce erau ținuți provizor într'o casetă mică.

Făcîndu-se cercetări de brigada de siguranță, comisarul Uță a descoperit pe autor în persoana lui Constantin Florescu, laborant la acea farmacie.

Hoțul a mărturisit faptul, găsindu-se și banii furați.

Se fac cercetări de oare ce numitul a mai comis și alte furturi.

Vineri 6 Decemv. aniversarea nașterei Țarului Rusiei, un Te-Deum se va oficia la biserica Sf. Neculai Domnesc, la cari au fost invitate autoritățile civile și militare.

Afacerea privitoare la falșurile descoperite în sarcina unui fost funcționar la administrația locală, a fost repartizată la cabinetul d-lui jude instructor Bușilă.

Concert I. Sliwinski.—Teatrul Național acest frumos templu al artei va avea prilejul să primească artiști mari în trecerea spre apus. Mă opresc asupra unui nume pe care străinătatea ni-l trimite înconjurat de aureola marilor reputațiuni: *Joseph Sliwinski*, pianistul virtuos, care a captivat, anul trecut publicul muzicant bucureștean printr'o virtuozitate minunată, complectată de o sensibilitate muzicală de care vorbind ori cine amintește pe Chopin, va da un singur Concert în orașul nostru în seara de 9 Decembrie.

Bilete la Agenția Thalia.

D. Neculai Ripeanu revizorul școlar cl II-a al județului, a inspectat eri și astă-zi școlile din Popricani, Vultur, Holboca și Aroneanu.

Locuitorul Gh. Bozgan, din comuna Țiganași, a încetat din viață în urma maltratărilor suferite de la consătenii săi Gh. Tanta și Marin Constantin.

D-tru Margoță, servitor la N. Toma din Golăești, s'a împușcat din imprudență.

Starea lui nu e gravă.

Ministerul de Interne a recomandat prefecturilor de județ să interzică purtarea și jucarea urșilor, maimuțelor etc. prin satele și orașele țării.

Președintele comitetului central pentru ajutorul incendiaților, a înaintat prefecturei de județ suma de 780 de lei, pentru a fi distribuită incendiaților și inundaților din jud. Iași.

D. conductor cl III, Culger Gh. din serviciul de poduri și șosele al județului Iași se transferă pe ziua de 16 Noembrie la serviciul de poduri și șosele din jud. Botoșani.

Duminică 8 Decembrie curent, au fost convocați toți foștii sub-ofițeri, a se întruni în casele d-lui Sp. Irimescu din Șoseaua Arcu No. 18, pentru a vota statutele unei noi societăți de bine facere ajutor și protecțiune, a căror baze s'au pus în ziua de 24 Noembrie-

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, IAȘI

sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA" a DOCTORULUI RĂTIANU,** și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse **„SINTEZA".**

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEȘICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAȚIE** etc.

Observați bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** și **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebue să poarte numele meu **Dr. A. RĂTIANU** și marca **„SINTEZA".**

Refuzați ori ce substituție.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

■ D. Alexandru Mînăscurtă controlor la administrația financiară Tecuci, a fost transferat la Iași.

■ Din inițiativa d lor I. Golăescu administratorul plășii Bivolari și N. Rîpeanu revizorul școlar al județului, se va da un bal popular în localul școalei din Bivolari, în folosul elevilor saraci.

■ Astăzi la orele 3 a avut loc înmormîntarea regretatului colonel Tereuzescu, tatăl d-lui judecător G. Tereuzessu.

Onorurile militare au fost dat de 2 companii din Regimentul 13 Ștefan cel Mare conduse de căpitanii Roșiescu și Manolache sub comanda d-lui maior Dumbravă.

Tot astăzi a avut loc, înmormîntarea regretatei doamne Lupu.

■ **Judiciare.** — Curtea de Apel secția a II-a condemnat la una lună închisoare corecțională pe Neculai Stoleriu pentru distrugere de hotar.

— De asemeni a condemnat pe comerciantul Samoil Mendelovici, din Bîrlad la una sută lei amendă, pentru bancrută simplă.

— Toader D. Bălănică din comuna Cosula județul Botoșani a fost condemnat de aceiași curte la una lună închisoare pentru rînire și să plătească pacientului D. Rîpă 500 lei despăgubire.

— De asemeni a codemnat la o lună închisoare corecțională pe comerciantul Marcu Horodniceanu pentru bancrută simplă.

— Neculai V. Stănilă a fost condemnat la 5 zile închisoare pentru abuz de încredere.

■ In sala Circului Sidoli, cinematograful Pathé-Frères reprezintă pe miraculosul său ecran, astă seară Mercuri 4 Decembrie „Fiica gardianului de far", film danez de mare artă în 5 acte. Sujet senzațional, desfășurare fără seamăn, interpretare grandioasă datorită artiștilor dramatici ai scenelor scandinave, cunoscuți astăzi în lumea întreagă.

Filmul „Fiica gardianului de far" e un film menit a face epoca în seria desfășurărilor grandioase.

„Fiica gardianului de far" e o zguduitoare tragedie din viața intimă și reală a înaltei artistocrații și a clasei de jos, a cărei aproape întreagă acțiune se desfășoară în largul oceanului.

„Fiica gardianului de far" este cea mai grandioasă desfășurare filmenată pe ecran, este primul film de lung metraj al celebrei case daneze „Nordisk".

Această mondială casă, care strălucește în arta cinematografică, ne dă pentru prima oară un film în 5 acte mari (opt părți), a cărui desfășurare va fi o extraordinară senzațiune.

Cu toate sacrificiile făcute pentru procurarea acestei monumentale capo de-opere, direcțiunea cinematografului Pathé-Frères pentru satisfacerea vizitatorilor săi, a hotărît să dea „opera întreagă" (neîmbucătățită) cu prețurile obișnuite.

Acest filme se reprezintă pe ecranul din spațioasa sală a Circului Sidoli astă seară Mercuri și mîne seară Joi.

Poimîni Vineri 6 Decemv. matineu la 3 1/4 ore ziua și reprezentație serală la 9 ore.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR

A. A. BADAREU

IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoștința Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă și pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producție de toamnă în burduf și în putini; cașcaval de penteleu, cașcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce și ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub prețul pieței.

De asemenea vinurile naturale albe și negre se vînd cu litru și în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum și deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproșabil

TAȘERONI pentru lucrări de terasamente și scoaterea pietrei în cariere cu transportul și sfîrmatul la punctul lucrărei, în județul Iași, găsesc imediat angajament la subsemnatul, lucrul dîndu-li-se în acord, cu metrul cub, punîndu-le la dispoziție material de cale (vagonete, șine) și sculele necesare, depunîndu-mi garanție potrivită cu valoarea lucrului ce le voi încredința. Pot adresa ofertele la biroul meu în strada Elena Doamna 29 Iași și se pot prezenta personal în fie-care zi de Duminică sau sărbătoare între orele 2—4 p. m.

Vasile C. Braiesou

Automobil de lux

Landolet-Limousin putere 20—30 cai, în perfectă stare; se vinde imedial, informațiuni la tipografia H. Goldner, str. Mîrzescu 17.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Camera italiană

— Expunerea d-lui di San Giuliano —

Roma.—Camera. — In discuțiunea adresei de răspuns la mesagiul Coroanei, d. di San Giuliano a pronunțat un mare discurs. Expunînd politica externă, declară că în fața marelui spirit de conciliațiune și dorinței unanime de pace din partea tuturor Puterilor, Italia și Austro-Ungaria vor vedea, fără complicațiuni serioase, realizate legitimele și echitabilele lor cereri.

In ce privește hotarele Albaniei, Italia voește să facă din Albania o națiune independentă.

In ce privește insulele Egee—continuă oratorul—vom rămînea ferm, pe terenul tratatului de la Lausauna; vom stărui în principiu ca nici o mare Putere să nu tragă avantagii teritoriale din criza orientală actuală. Turcia trebue menținută neatinsă și tare.

Guvernele francez și italian sunt în excelente raporturi; relațiile noastre cu Rusia s'au probat a fi amicale; raporturile între Italia și Anglia sunt inspirat de o amiciție nestrămutată.

Sunt foarte bune raporturile noastre cu Serbia, Muntenegru și Bulgaria.

Raporturile noastre cu Romînia n'au fost nici odată așa de intime și de cordiale, ca acum.

Am motive a crede că și pe tărîmul economic această intimitate și cordialitate va continua a nu rămînea nerodnică.

O prea plăcută amintire a lăsat printre noi vizita tînărului principe care va dirija într'o zi soarta noțiunii surore pe care Roma a așezat-o pe malurile Dunării pentru apărarea cizilizației latine.

Soarta insulelor Egee

— Cuprinsul notei Engleze —

Londra.—Ziarul „Daily Telegraph" află că nota engleză relativă la insulele Egee conține propunerile următoare:

Adjudecarea definitivă la Grecia a insulelor ocupate de aceasta, afară de Imbros și Tenedos care rămîn turcești. Garanții speciale vor exclude putința ca Grecii să facă, pe aceste insule, contrabandă de arme pent.u Asia Mică. Insulele nu trebue să fie fortificate.

Insulele ocupate de Italia vor reveni Turciei.

Se asigură că propunerea engleză încearcă să lege chestiunea evacuării, de către Greci, a teritoriilor date Albaniei.

Depresiunea financiară austriacă

Viena.—In ședința plenară a consiliului industriei, ministrul comerțului—expunînd situațiunea economică—a declarat că depresiunea financiară și industrială a atins mai grav pe Austria. Totuși nu se poate judeca acuma cu pesimizm situațiunea economică.

Franța și cercurile străine de împrumut

Paris.—D. Doumergue, răspunzînd unei întrebări, declară că nu știe nimic despre un împrumut de mai multe milioane, de bani francezi, care ar fi fost consimțit în favoarea Turciei.

Înțelege a pastra resursele naționale pentru trebuințele naționale.

Amintește circularea d-lui Caillaux, emisă azi, prin care dă instrucțiuni stabilimentelor de credit, ca nici o operațiune financiară, tinzînd a procura împrumuturi statelor străine, să nu fie făcută fără autorizarea guvernului.

Tratatul turco-sîrb

Constantinopole.— D. Pavlovici, care a negociat pînă acum tratatul de pace turco-sîrb cu titlu, oficios a înaintat pînă la pregătirea unui proect oproape complet al tratatului.

Dacă nu se vor prezinta piedici, tratatul de pace ar putea fi iscălit poimîne.

Moartea Cardinalului Rampolla

Roma. — Cardinalul Rampolla fost în vremuri candidat la scaunul nunțiului papal, a încetat din viață.

Serviciul Telefonic

Intrunirea comitetului executiv conservator

Bucureşti. — Comitetul executiv al partidului conservator a fost convocat pentru Sîmbătă,

Dimineață, la ora 10, va avea loc consfătuirea comitetului consultativ, iar după amează va avea loc o ședință plenară, la care vor participa și șefii organizațiilor din provincie.

Impăcarea romîno-maghiară

Budapesta.—Tratativele pentru împăcarea romîno-maghiară, merg destul de bine. Se crede că pînă în săptămîna viitoare, împacarea va fi fapt îndeplinit.

Banchetul Ferechide

Bucureşti.—Aseară a avut loc în sala Liedertafel, banchetul dat în onoarea d-lui M. Ferechide.

Au rostit cuvîntări d-nii Ionel Brătianu, Duca, Al. Constantinescu și alți.

Intrunirea de protestare

Bucureşti.—Socialiștii din Capitală au convocat pentru astă-seară, la clubul lor, o întrunire de protestare în potriva celor petrecute Dumineică la Iași.

Greva factorilor poștali din Capitală

Bucureşti. — Factorii poștali, în număr de 300 s'au pus azi dimineață în greră, refuzînd să distribue poșta.

Ei s'au adunat în una din salele palatului de poștă și au refuzat s'o părăsească.

In zadar a intervenit dirigintele poștei, precum și d. colonel Moruzzi, prefectul Capitalei, pentru a liniști pe greviști și a-i îndupleca să reia posta.

La urmă a fost nevoe de intervenția jandarmilor pedeștri, ordinea publică fiind greu amenințată.

La refuzul greviștilor de a părăsi sala, o ciocnire a avut loc între ei și jandarmi, cari au făcut uz de baionetă.

Dintre factorii poștali sunt zece răniți.

In cele din urmă factorii poștali primind asigurarea că la 1 Ianuarie se va pune în aplicare legea nouă a poștelor, au consimțit să-și reia activitatea.

Se știe că prin această lege se aduc mari îmbunătățiri și în situația funcționarilor poștali.

Arestarea z'ariștilor

Bucureşti.—D-nii Scarlat Lahovari, Lascar Antoniu și Eugen Herovanu, au înmînat azi, în numele avocaților, ziaristului Milian, o petiție ministrului de răsboi, prin care cer punerea în libertate a ziariștilor condamnați de tribunalele militare, pînă se va pronunța Casația.

Casa cea mai înaltă

New-Jork.—O societate a luat inițiativa de construi aci casa cea mai înaltă. Clădirea va avea o înălțime de 240 metri.

Convenție poștală romîno-sîrbă

Bucureşti.—Directorul general al poștelor din Serbia, a sosit azi dimineață în Capitală, pentru a intra în tratative cu autoritățile romîne, în vederea încheerei unei convenții poștale între Romînia și Serbia.

CAMERA

Bucureşti. — Ședința se deschide la 2,35 și după facerea formalităților obicinuite se depune mai multe proiecte de legi între care și acele pentru înființarea catedrelor de clinică genito-urinară și de clinică oftalmologică pe lîngă facultatea de medicină din Iași.

Deputații trec apoi în secțiuni.

SENATUL

Bucureşti.— D. Ionel Brătianu, șeful partidului liberal, Continuă azi discursul seu, la dezbaterea Mesagiului.

*

D. I. Brătianu continuînd desvoltarea susținirilor sale, repetă mereu că guvernul n'a prevăzut nimica și că nici odată n'a solicitat linia Turtucaia-Balcic până în momentul izbucnirei celui de al doilea război.

Ședința continuă.

Chestiunea tunelului de la Isvor

Bucureşti.—In chestiunea tunelului de la Isvor în privința căreia ziarele de scandal au publicat o sumedenie de neadevăruri al căror ecou s'a făcut N. Fleva, raportul direcțiunii lucrărilor noui constată, în analiza ce face diferitelor oferte prezentate că de fapt nu există diferența de preț, de un milion 200 mii lei între casa Bertolero și alte case ofertante.

Incetul cu încetul se face dovada minciunilor al căror ecou se face răsuflatul ex-tribun.

Consiliul de Miniștri

Bucureşti.—Astă-seară după ședința dela Senat va avea loc un consiliu de miniștri.

Se grea poate ca acest Consiliu să albă loc chiar în biuroul presidentului Senatului.

CÉCILE LACK
ALEXANDRE EMANUEL
LOGODIȚI
Iași. București

Numai pentru un scurt timp
GRABIȚI-VA
Galoși, Șoșoni, Ghete
pentru **Barbați, Dame și copii** cu prețurile cele mai **eftine posibile.**
Veniți și vă veți convinge
La renumitul magazin LUVRU
Str. Cuza Vodă 42 *(Casele Cristofor. Lîngă Banca Moldova).*

Colosal de eftin
la depozitele mele din **Str. Sft. Andrei No. 63** în curtea „Otelului Cernăutz", și în **Str. Cucu No. 10,** lîngă podul de fier.
Am redus **100 kgr. lemne tăiete la Lei 2.60.**
Cu stimă, U. KLIGHER.

SALI PORJES
Vechea și renumita Magazie de
MODE ȘI CONFECȚIUNI PENTRU DAME
aduce la cunoștința Onor. sale clientele și a Onor. Public, că s'a mutat și nou aranjat în **PIAȚA UNIREI,** *vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova", unde a inființat și un atelier pentru Confecțiuni.*

Un Piano *scurt (Boudoir) fabrică reputată, în stare perfectă se cumpără de urgență. Adresa Tipografia H. Goldner.*

Borhotul *Fabricei de bere „Zimbru" strada Păcurari No. 91 este* **DE VÎNZARE.** *A se adresa la Fabrică.*

De vînzare *sau* **DE INCHIRIET** *una casă cu 6 odăi, un Antret, un vitroj, deosebit un Antret cu eșire în stradă și prin curte, Sub sol, odae care poate servi de sofragerie bucătărie, camară, Lemnărie, Lumină, Apă în stradă. Adresa Sfîntul Sava No 6.*

De vînzare *Trăsură cauciuk și 2 cai de trăsură, jum. sînge. Str. Lascar Catargi, 17.*

✝

Intristații: Ecaterina Erbiceanu; Octav Vespasian, Agricola și Emil Erbiceanu cu soțiile și copiii; Aglaia Erbiceanu; Lucia și Gh. Stănilescu cu fiica Constanța, Laurențiu cu soția; Constantin și Eduard Erbiceanu; Ortansa și Ion Dr. Nimerianu; EcaterinaP opescu cu copiii; căpitan Gh. Mărgineanu, Lct.-Col. Alexandru Mărgineanu, cu soțiile și copii, Natalia și Victoria Mărgineanu, cu familiile Scriban, Serion, Mihailuc au durerea a face cunoscut încetarea din viață a prea iubitului lor soț, unchiu, cumnat și văr

Dimitrie Erbiceanu

Profesor pensionar, Cavaler al ordinului Coroana României

în etate de 69 ani, decedat Marți 3 Decembrie 1913, ora 1.30 p. m., după o lungă suferință și roagă pe toți amicii și cunoscuții să bine-voiască a asista la înmormîntare care va avea loc Joi 5 Decembrie a. c.

Corteginl va pleca dela biserica Sft. Teodor la orele 10 a. m. spre Cimitirul „Eternitatea".

Iași, 4 Decembrie 1913

Aceasta ține loc de ori-ce altă invitație.

I. BEINER
Str. Ștefan cel Mare No. 2 bis.
Cel mai bine și complect asortat cu
INCALȚAMINTE (străină)
Fabric. original **Fortschritt** și **Viro** calitate prima-durabilitate garantată.
Jambiere de pele și stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne și Copii
Transport nou de **Șoșoni** și **Galoși** (Veritabil Rusești).
Mare depozit de cămași, flanele, ciorapi, golere, manșete, cravate, batiste etc. Calități superioare — Forme frumoase și distinse.
Mare depozit *de Articole de voiaj, umbrele și bastoane.*
Bogat asortiment de *Mănușerie* de la cele mai repurtate Case franceze și engleze. Precum și tot felul de obiecte de toilletă.
Toate se vînd cu prețurile cele mai convenabile.
Cu ocazia Sft. serbători *„Exposiție Permanentă"* cu *Ultimile noutăți.*

SALA SIDOLI
CINEMA PATHÉ-FRÈRES
Joi 12 Decembrie 1913
Mare Reprezentație de Binefacere
— Cu un program special ales —

IMPORTANT
Fac cunoscut onor. mele clientele, că soția mea D-na A. VOGT după o practică îndelungată în Germania, a preluat conducerea frizeriei mele pentru Dame, asociindu-și o domnișoară specializată în frizeria Beer din Calea Victoriei d n București, astfel că onor. dame din Iași vor avea la îndemînă un salon de coafură adevărat model.
Execut: toate lucrările de păr, Manicure, șamponarea și uscarea părului cu aparat electric. Masaj facial. Tenturarea părului. *Ondulațiuni à la Marcelle.* Frizuri p. vizite, suarele, teatru, nunți. Ape contra mătreței, pentru unghii, mîni, etc.
La frizuri pentru nunți pentru mai multe persoane de odată reduceri mari la preț.
Georges Vogt
Friseur-Coiffeur
Str. Lăpușneanu

Doctor A. SPIRT
Specializat la Paris și Berlin în boalele de
Gură, Gît, Nas și Urechi
reîntorcîndu-se și-a reluat consultațiunile în
Str. Lăpușneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

MAGAZINUL
IOSEF HIRSCH & Co.
— IAȘI —
Mobile și articole de lux
Liquidează complect și vinde toate mărfurile cu prețuri foarte scăzute.

De închiriat de la Sfîntul Gheorghe **1914** localul berăriei **„Carul cu bere"** din *strada Anastasie Panu No. 35.*
A se adresa proprietarului, d. Petigrew strada Banu 16.

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decisi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru **DELTA** si aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu **11 Lei bucata.** Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice **DELTA** atât pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-tradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandatiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a două oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase a timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte. Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanturi foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francaţi scrisorile cu 25 bani.

25%!

ECONOMIE

prin **întrebuinţarea**

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGOFILIC

Hapurile Doctorului Mossner

ADVERATELE HAPURI MOSSNER [illegible]

ADVERATELE HAPURI MOSSNER [illegible] la masă, în dina ces d'antaia [illegible] la cina, sera. Dar [illegible] şi cor la cina, sera. Dar [illegible] şi 2 dimineaţa [illegible] mult de cât 4 pe zi.

[illegible]

Ceasornicăria RUDOLF — **Berlineză-Iaşi DULBERG**

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA. Union Horlogère şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.

"JASSY" Piaţa Unirei Str. Seulescu No. 1.

Pendule Moderne
Ceasuri de Masă
Bijuteri în aur
Verighete de logodnă
argint şi imitaţii.
Preţuri eftine
Expediţie în provincie

Catalogul gratis

Atelere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravure, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAF

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Sărbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată

Comedii scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Cea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Humme aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

Asemenea a primit **25,000** placi, începînd de la **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzături fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse!

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
" " " IV, 40 "

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mirzescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 2052—Vineri 6 Decemb 1913

POLITICE

Incidentele de Duminică

Deși atitudinea noastră în privința regretabilelor incidente, petrecute Duminică, cu ocazia întrunirei convocată de socialiștii din Iași, nu se preta la echivocuri, „Evenimentul" a crezut de cuviință să se ocupe mereu de ea și să atribue cărdășii, care, în realitate nu există.

De aceea ne vedem siliți să precizăm mai bine lucrurile.

Două au fost chestiunile cari s'au impus discuțiunei, cu ocazia acelor incidente.

Prima. Prin incidente de asemenea natură nu se aduce atingere uneia din libertățile cele mai importante în viața noastră politică constituțională? Dacă da — și nimenea nu poate contesta că așa este—atunci acei care au împiedicat întrunirea nu trebuiau dezavuați? Și lucrul acesta l'am făcut.

A doua. Turburări de asemenea natură trebuiesc evitate, împiedicate? Autoritățile în drept nu sunt datoare să facă acest lucru pentru respectul ordinei publice, care le este dată spre pază? Dacă da, făcutu-și-au datoria autoritățile?

Părerile sunt împărțite în această din urmă privință și numai o minimă minoritate susține că da. Ceva mai mult. S'ar părea că însăși unii din șefii autorităților au mărturisit că au fost surprinși de evenimente, că n'au bănuit ceea ce se va petrece.

Acest lucru ie regretabil — el nu trebuia să se intîmple, nu trebuie să se mai intîmple în viitor.

Crede însă d. Stroja că poliția și-a făcut datoria? S'o spuie și noi vom lua act.

De aceste două chestiuni însă s'a ocupat „Opinia" și în privința lor și-a spus cuvîntul.

Cît d e s p r e fondul problemei ne-am ferit să dăm proporții celor întîmplate Duminică. Aceasta pentru că în primul loc, scene de astea s'au mai întîmplat și se vor mai întîmpla, la noi ca și aiurea, or-cînd vor veni în conflict reprezentanții curentelor extreme. In al doilea loc, nu de astă-zi se pune în Iași curioasa chestiune că studențimea universitară, în loc să fie propovăduitoarea ideilor mari și generoase, s'a transformat în unelta unor oameni, care nu se dau în lături de la cele mai antidemocratice manifestări, pentru a satisface vederele lor, discutabile din toate punctele de vedere.

Am precizat atitudinea noastră. Să sperăm că confrații dela „Evenimentul" ne vor face grația de a lua act de spusele de față și nu ne vor mai atribui cărdășii, care de fapt nu există.

A tăgădui și-a face...

S'au ispărăvit sau nu? — Nu știm, — poate nici ei! E de-ajuns că s'au înfăptuit. Ce?... Intrunirile! — S'au tîrnuit,— ar zice unii, — au glăsuit — zicem noi — de la un capăt la celalt al țării, dar ce-cu vroit să ne spună, în cele ce ne-au făcut să auzim, — e foarte sigur că tocmai ei sunt acei ce singuri nu știu și nu vor ști nici odată. — Și atît pentru cele ce spun, cît și pentru cele ce vroiesc să ne facă să credem, că... vor face — o aceiași profeție ca a „Corbului" lui Poe... niciodată!

Și spunem aceasta pentru că în toată frămîntarea liberală nu găsim de cît... vorbe, — vorbele goale care se mistue atît de ușor în vînt, în cît zboară, zboară, pînă o uiți cu desăvîrșire.

Ori, cînd împrejurările par atît de... grozave nu e timpul paradei de vorbe.

„Dacă țara se găsește într'o suferință atît de grea — spune confratele nostru *Acțiunea* — în cît reformele constituționale se impun cu o urgență implacabilă atunci nu mai e timpul discursurilor și debuturilor, ci se cere să se spună — clar și precis — ce anume vrea să facă partidul liberal.,. Nu suntem la prima, nici la a doua întrunire și cu toate astea nu știm nimic. Intrunirele au scopul să popularizeze reformele și să atragă încrederea publicului. Dar popularizarea și încrederea nu sunt posibile cînd explicațiile sunt simple divagațiuni, — și de sigur că vina nu este a oratorilor liberali, inclusiv d. Brăteanu, fiind-că nici dînșii nu cunosc materia pe care o predau".

Dar ce are a face? — A venit vremea cum să zicem...? a nerăbdări,

De aceia acțiunea partidului liberal este pe cît de curioasă, tot pe atît de îngrijitoare, căci, după cum constată acelaș confrate, pomenit mai sus—dacă liberalii neposedînd chestiunile pe care vroește să ni le facă cunoscute ca patrimoniu a vitoarei lor activități și cu toate aceste vrînd, în adevăr, să reformeze reformele vor da rezultate negative.

De-aceia aceste două verbe: a făgădui și a face — de și active — puse în practica politică, nu se vor putea conjuga nici odată în același chip,— căci ideologia — în cazul cel mai bun — va pune pe „a făgădui" la activ, — pe cîtă vreme practica va transforma într'o vecinică negație pe „a face".

Dinu

MICI POLEMICI

Prefectul nostru de poliție a intrat în dandanale pe degeaba, cu întrunirea de Duminică: îi s'a aplicat versul din fabula lui Lafontaine:

Si ce n'est toi, c'est ton frère...

*

Americanii construiesc o casă de 240 metri înălțime.

...Ce ar fi pentru dînșii biata noastră Golie!

*

Dosarul „păruelei" de duminica va fi mare, ca povestea lui Na...Stratin.

*

A apărut în Anglia o carte nouă: „Apoteoza pumnului". Se crede că e un rezumat al cursului de economie... pumnitică al d-lui Cuza.

*

Cel mai modest primar al Capitalei a fost, pe vremuri, d. N. Fleva. S'a mulțumit să mănînce... finul primăriei, în lipsă de ceva mai bun.

*

Un cinematograf bucureștean reprezintă pe „Manasse din Cracau".

Numai de n'ar prinde de veste naționaliștii...

Asupra situației politice

Situația politică este foarte tulbure. Acesta e un adevăr pe care 'l cunoaște toată lumea. In adevăr, de multă vreme se vorbește că între membrii guvernului nu există armonie. Ziarele cele mai multe, ch'ar dau știri despre desfacerea colaborării.

Și negreșit aceasta nu ar avea în sine nimic, care să nu să fi prevăzut. Dacă ne amintim condițiunile în cari actualul guvern a luat în mînă conducerea terii, de sigur că dacă colaborarea s'ar desface, aceasta nu va fi o surprindere.

Două partide politice cu persoane și programe politice deosebite s'au dat mîna într'un moment de grea cumpănă pentru țară. Deasupra persoanelor și programelor s'a avut în vedere primejdia ce amenința națiunea.

Vremile de restriște au trecut și atunci, ce poate fi mai natural și logic decît ca fiecare din cele două partide să-și reia firul de unde l'a lăsat, să reintre fiecare în individualitatea sa.

Dar dacă acesta poate fi mersul logic și de pură rațiune a evenimentelor, el nu mulțumește pe acei cari pe lîngă rațiune adaugă și bunul simț.

Și sunt mulți acei cari cu *bunul lor simț* cred că nu așa ar trebui să se petreacă lucrurile, după cum se pare că se pregătesc.

Își ziceau aceștia că indiferent de motivul ce a provocat formațiunea actuală, avem la guvern două partide, *ambele conservatoare*.

Nu se puteau găsi deci momente mai prielnice pentru o mai mare apropiere între ele.

Își ziceau oamenii aceștia că persoanele sunt trecătoare. Astăzi Carp, mîne Maiorescu, poimîne Take Ionescu ori Filipescu, dînșii vor trece, dar e ceva care trebue să fie mai presus de ei, ceva care nu va dispărea, *e ideia*.

Căci negreșit nu intră în mintea nimărui că nici o idee n'ar fi conducătoarea unei așa mari mulțimi strînsă împrejurul steagu lui conservator.

Credea lumea aceasta cu bun simț, că cei chemați a sta împreună de veghe pentru apărarea drepturilor țării vor ști să pună mai presus de orice. **idealul unei așezări temeinice și statornice a economiei și ordinei în această țară.** Credea această lume că nu vor veni vremurile că liberalii, cari își primesc impresiunile și directiva de la alte guverne, să-și zică ei *conservatori* ba încă să pretindă că dînșii reprezintă *adevaratul conservatorism* cum a spus șeful lor.

Din cauză însă că lucrurile nu se înțeleg așa cum le judecă lumea cea cu bun simț, am ajuns la această falsificare a regimului constituțional, că adică *un singur partid să ia asupră-și rolul de a fi cînd liberal, cînd conservator după împrejurări.*

E întristător de sigur pentru generațiile noi, să vadă că după aproape 50 ani de viață constituțională ne găsim acum poate mai rău, de cît la început.

In adevarat regim constituțional partidele au neaparat o mare însemnatate. Altfel fără partide politice nu e luptă, luptă de idei, luptă de întrecere de a face mai bine, ci totul s'ar reduce la bunul plac al cîtorva. Fenomenul acesta de intregire a grupurilor politice n'ar fi de alt fel ceva particular nouă.

O țară de la care am împrumutat multe lucruri folositoare, e Franța. Și acolo se petrec în ordinea politică lucruri ce au oare care asemănare cu cele de la noi.

Știu că zicînd acestea vor sări unii cari să zică: „ce are Franța cu noi, altă lume, altă mentalitate, alte tradiții"? Cu toate acestea e oare care asemănare.

Partidul radical din zisa țară s'a contopit cu cel radical socialist, sub presedenția d-lui Caillaux.

Dintr'un discurs al acestuia se desprind cîte-va idei cari, cum ziceam, s'ar potrivi foarte bine și la noi.

D. Caillaux luîndu-și ca temă politică, lupta de partid contra politicei de liniștire, de unirea politică a tuturor Francezilor, zice:

„Cine nu vede răul ce s'ar face terii prin somnolența partidelor? Controversele limpezi de principii, marile cuvinte de opinii sunt singurile, cari mențin neatinse în mulțime gustul și simțul interesului național".

Și cu toate acestea și aici s'au găsit spirite răzlețe cari s'au manifestat contra formării unui atare grup politic.

Astfel unul dintre ei, Tissier, zice: „Sunt radical-socialist și cuvîntul socialist mă diferențiază de radicali. Nu primesc de altfel să suprim existența mea proprie de radical-socialist, ceia ce s'ar întîmpla cu formarea acestui nou partid".

Citind acestea, auzind și despre cele ce se petrec în alte țări, conduși și de bunul nostru simț, ne întrebăm:

Nu s'ar putea adică găsi și în țară la noi unul sau cîteva elemente alese, cu ascedent care să ia în mînă cauza conservatoare?!

Nu s'ar putea adică organiza un partid, fie el conservator, cu oameni pricepuți, care să-și croiască un ideal, pe care să-l pună înainte și pentru urmărirea căruia să cheme toată lumea?!

Caillaux zicea în discursul său: „Dacă egoizmul de sus și ignoranța de jos nu vor fi combătute prin principii, forțele corupțiunii nu vor găsi frîu și cu ușurință vor stabili jugul lor asupra unei mulțimi fără aspirațiuni".

In procesul de la noi dintre cele două partide conservatoare, mulți așteptau o directivă, o indicațiune de la corpurile legiuitoare.

Credeau aceștia că se vor găsi și între deputații și senatorii noștri cîțiva cari constituiți în grup vor forța mîna acelora, cari vor să croiască partidului conservator un drum de decepțiuni.

Se preconizează astăzi reprezentarea minorităților în parlament. Sunt însă unii cari înțeleg că în acea adunare să fie reprezentate toate interesele cooperative.

Or pentru moment, ce interes mai mare ar putea fi pentru parlamentul actual de cît acela de a nu lăsa să se sfărîme un partid întreg pentru capriciul cîtorva.

Și francezii cînd au format grupul de 150 deputați radicali și radicali socialiști au avut adversari chiar dintre aceștia, după cum arătăm aici cazul unuia dintre ei. Aceasta însă nu i-a împedicat de a forma grupul.

Iar această formațiune, care cuprinde mai mult de un sfert dintre toți deputații a putut forța mîna celor cari vor conducerea țării, ca să se țină samă de ideile și programul lor.

La noi nu s'ar putea face așa ceva? Cei mulți nu vor putea oare zice nimic și vor fi siliți să primească deciziunile de a gata luate de cei puțini?

Se părea la început, că astfel înțeleg misiunea lor actualele corpuri legiuitoare.

Să fi ostenit oare cei ce un moment au dat iluziunea că vor să dea și partidului conservator locul ce i se cuvine în dezvoltarea și progresul țării și au renunțat lăsînd și de astă dată totul în mîna unui singur partid, partidul liberal?!

V. I. Radu

NOTA ZILEI

La ordinea zilei.

Sunt cinematografele. Ele domnesc ele tronează, ele încasează. Nu e de mirat că pînă și ultimul consiliu de miniștri s'a ocupat de ele.

Intr'un ziar matinal, de-adreptul cointeresat în exploatarea unui cinematograf— găsim următorul sumar:

„Adulterul în 1213".

„Adulterul în 1913".

Nu știm ce înseamnă, anume, această alăturare,—dar ne gîndim ce atrăgător va fi titlul acesta pentru generația de elevi, care formează clientela cinematografelor.

...Apoi să nu le trimitem regulamentul lui conu Manolachi de la liceul nostru național, ca să le treacă pofta să peardă nopțile la cinematograf?...

ECOURI

Studii sexuale.—La Berlin s'a înființat o asociație internațională pentru studiarea științifică a chestiunilor sexuale. Ea este prima societate de natura aceasta. Pînă acum se aveau în vedere sau numai reformele practice imediate (reforma condițiilor sanitare, juridice, pedagogice etc. în mijlocul cărora se desăvîrșește fenomenul sexual), sau se trata chestiunea din punctul de vedere curat medical. Societatea de care vorbim va lasa chestiunea reformelor imediate la o parte și va trata chestiunea socială dintr'un punct de vedere absolut teoretic; dar ea va ține seamă, contrariu societăților cu un caracter medical, de toți factorii care intră în joc cînd este vorba de chestiunea sexuală și în primul rînd de societate. Presedintele ei este economistul Iulius Wolff.

*

Regres german.—Germanii dau îndărăt. Profesorul Wolff prezice chiar că pe la 1910 Germania va fi îndărătul Franței în ceia ce privește natalitatea. La 1875 procentul nașterilor era în adevăr de 39 ¼ la mia de locuitori; azi el a scăzut la 29

Salvarea imperiului, după ministrul de războiu, a stat pînă acum în împuținarea numărului morților. La 1875 mureau 26 locuitori la mie, pe cînd astă-zi nu mai mor de cît 16 jum.

OAMENI ȘI LUCRURI

PROZA LOR...

De sigur, dilemele cele mai grele pentru publicist nu sunt acele de natura dilemei intelectuale, de care ne-am ocupat eri. Pe birourile redacțiunii unui ziar răspîndit se găsesc adeseori cărți poștale mai puțin delicate ca nuanță psihologică. In rîndul acestora, punem, bună-oară, carta postală care fu adresată eri „redacției și administrației" și anunța „domnului redactor", după o primă serie de amenințări, următoarele:

„Ia deci aminte acestea și încredințează-te că e primul și *ultimul* avertisment, după care vom trece la fapte. Sîntem mulți indignați de modul în care ne prezinți prin darea de seamă a păruelei din sala „Caragiale" și fereasca d-zeu de furia mulțimei: *ai putea fi chiar linșat*".

Sublinierile sunt ale autorului, anonim se înțelege, care semnează „un naționalist".

Semnătura era de prisos; tot de prisos era și avertismentul; pentru că dacă ar fi să adunăm toate „ultimele" avertismente cîte, în decursul celor zece ani, s'au adunat în... coșul redacțiunii, am face un volum.

Dac'ar fi să răspundem anonimului cu o... epigramă, i-am spune doară:

Dumnia-ta vorbești de fapte;
Nu ești unul,—sunteți șapte.

Cei șapte, despre care vorbește raportul inspectorului de poliție Voinescu și cari au fost la rîndul lor... avertizați de senatul universitar.

Dar ce puțin cunosc anonimii sufletul acelora cari au curagiul de a nu fi anonimi! Ce puțin îi cunosc, dacă-i pun în atari dileme naive...

Rodion

De la Universitate

Conducătorul *Seminarului de Slavistică* al Facultății noastre de Litere, *d. profesor Ilie Bărbulescu*, e de demult de părere că, menirea Universității nu e de a fi numai un laborator de știință pură și o fabrică de profesori secundari, ci că acest înalt așezămînt cultural nu trebue să radieze și în afară de zidurile sale, adică *și în massa publicului*, nu numai între studenți, rezultatele științei și ale cercetărilor sle proprii. Massa publicului contribue la întreținerea materială a Universității; așa că, și de aceasta, Universitatea e datoare să se intereseze de cultivarea acestei masse.

Potrivit cu această vedere a profesorului, care desigur că e cea mai potrivită cu interesele culturei noastre și ale Universității, *„Seminarul de Slavistică"* va căuta și în anul acesta să răspîndească în masa publicului, prin mijlocirea ziarelor, ideile pe care studenții și studentele le vor dezbate într'insul. Se va sili dar să fie cît mai folositor și să-și împlinească rostul, legîndu-se ast-fel sufletește de public.

De două săptămîni acest Seminar și-a început activitatea cu conferințe, ca și anul trecut; iar ieri, 4 Dec. a luat iarăși ședință. Au luat parte pe lîngă profesor, următorii 26 studenți și studente: d-soarele Colomei, Strat, Marg. Ștefănescu, Lupaucu, Sotirescu, Cerchez, Zamfirescu, Răuțu, Sachelarescu, Creangă, Neculau, Decio Bogdan, Drăgușanu, și *domnii*, Romaniu, Panait Popovici, Răuțu, Constantinescu, Alecu, Negrescu, Minar, Grigoraș, Palade Andronachi, Rom. Demetrescu.

Atît la 27 Noembrie cît și eri, a ținut conferință studentul din anul al 3-lea d. Răuțu, vorbind *„Ceva despre Donici și Costache Negruți, ca traducatori ai lui Antioh Cantemir"*. Comparînd originalul *rusesc* cu traducerea lui Donici și Negruți d. Răuțu ajunge la concluzia, prin care caută s'o dovedească prin dese citații și alăturări ale textelor, că aceștia doi, redînd în romînește pe Antioh Cantemir, l-au „prelucrat" în sensul strict al cuvîntului, iar nu l'au tradus".

Pornește pentru aceasta de la *analiză*: analizează, punînd față în față traducerea exactă, făcută după textul rusesc al autorului, cu „traducerea" lui Donici și C. Negruți, bucăți reprezentate în volumul lui Cantemir: 1) Dedicația, 2) Satira I, 3) odă, 4) o epistolă, 5) o fabulă și 6) o epigramă. Din analiză, constată *schimbări voite* de fond și de formă la Donici și Negruți.

După cercetările făcute, autorul mai constată că nu se poate hotărî matematic *cu cît* anume, în înțelesul calitativ și cantitativ, au contribuit la redarea în românește a lui Cantemir, fiecare din cei doi scriitori romîni. Se poate presupune, însă, că rolul prim a fost al lui Donici și că Negruți a corectat limba greoaie a celui dintăi, întru cît Donici știa bine rusește, Negruți bine românește.

Sintesa, însă, a tuturor cercetărilor sale duce pe autor la conclusia că Antioh Cantemir ie *prelucrat* în românește și explicarea faptului că autorii prelucrării n'au declarat-o public ie următoarea, după părerea sa: lucrarea apărea în timpul cenzurei. Cantemir ie un scriitor liberal din toate punctele de vedere. Frica de a nu li se sacrifica opera și dorința

Magazinul de Produse alimentare
Dr. I. MANOLESCU
— *Str. Lăpușneanu No. 12* —
(Telefon 233)
vinde în afară de produsele de fermă
Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.
Coloniale și Delicatese
din cele mai fine
— Cu prețurile cele mai convenabile —
Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanție ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproșabil.
Conducerea magazinului este încredințată d-lui N. Ciocîrlan bine cunoscut onoratei clientele.
Serviciu la domiciliu.

lor ca să pătrundă la Romîni și să fie cunoscută, i-a făcut să prelucreze, să îmblînzească unele situații prea crud zugrăvite de Cantemir. Declarînd pe de altă parte că sînt „traduceri", răspunderea lor în fața cenzurei iera însă micșurată. Se știe, însă, că, cel puțin pentru o satiră, (I-a) au fost trași la răspundere.

Fapt ie, însă, că: schimbările de formă au adus schimbări de fond în chip poate incoștient, pe de o parte, iar pe de alta schimbările adevărate de fond sînt voite și conștiente.

A urmat apoi discuție, la care au luat parte mai cu deosebire d-nii Minar, Palade și Rom. Demetrescu.

Lucrarea aceasta a d-lui Răutu are meritul nu numai că analizează textul rusesc *în original*, dar încă și că aduce vederi personale ale autorului ei. De aceea ea a fost admisă, spre a fi tipărită ca lucrare a „Seminarului de Slavistică"; așa precum în anul trecut școlar a apărut lucrarea de Seminar a studentului (azi licențiat) d. A. Epure: *„Influența fabulistului rus Krylov asupra fabuliștilor noștri Donici și Stamate"*, despre care vorbește, cu mari elogii, d. profesor universitar Simion Mehedinți în ultimul număr din „Convorbiri literare".

INFORMAȚII

Ziarul *Evenimental* atacă pe ministrul de interne pentru că l'a trimis la Iași pe d. Romulus Voinescu să ancheteze în privința scandalului petrecut Duminică, cu ocazia întrunirii socialiste din sala „Caragiale".

Numitul ziar se arată nemulțumit că ministrul a dat urmare reclamației avocatului Bujor și se folosește de aceasta, pentru a spune lucruri pe care unii le-ar putea considera ca expresia amărăciunilor ce le resimte actualul prefect de poliție, de cînd d. Take Ionescu este în fruntea departamentului internelor.

Din această cauză unii susțin că notița în chestie ie opera prefectului de poliție.

In ce ne privește refuzăm a crede că d. Stroja ar fi putut scrie sau inspira acea notiță.

Este de presupus ca d-sa posedă prea mult simțul respunderei situației ce ocupă și știe prea bine că nu este admisibil ca un prefect de poliție să atace prin ziare pe ministrul său, pentru ca să putem admite că este ceva adevarat în privința celor ce se șoptesc asupra paternității notiței apărute în *Evenimental* de aseară.

De aceea, avem motive a crede că d. Stroja se va grăbi a declara că n'are nimica comun cu zisa notița, că n'a scris'o și nici n'a inspirat'o.

D. Ilie Bărbulescu, profesor universitar, și-a înaintat astăzi demisia din demnitatea de membru al Senatului universitar din Iași.

Credem a ști că, d-sa a demisionat, între altele, și pentru motivul că Senatul universitar a crezut de cuviință să dea numai un simplu avertisment studenților, cari au participat la turburările de Duminecă, pe cînd același Senat universitar, cu ocazia conflictului cu fostul rector dr. Bogdan, a luat hotărîrea principială că trebuie procedat cu severitate or de cîte ori se va face dovadă că studenții se dedau la acte politice nepotrivite situației și chemărei lor.

— Ziarul «Cuvîntul», luîndu-și dorințele drept realitate, anunță în numărul seu de aseară, demisia d-lui Al. A. Badareu.

Cît de mult adevăr cuprinde această știre, cetitorii se pot convinge din textul telegramelor ce le publicăm la ultima oară, cu privire la plecarea d-lui Take Ionescu.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, sosește mîne dimineață în Iași,

Inaugurarea școalei de agenți sanitari va avea loc în ziua de 15 Decembrie.

Revenim în detaliu în privința chestiunei lucrărilor de la tunelul „Isvor".

Afirmațiunea apașilor că Bertholero s'a obligat să facă tunelul cu 11 milioane pe cînd casa I. Bergher a cerut 12 milioane este absolut falșă.

Nici una din oferte nu conține vre-un preț total. Ambele conțin serii de prețuri. Calculul costului total a fost făcut după seria de prețuri, de direcția lucrărilor noui.

Raportul acestei direcții afirmă că, dacă calculul se face după un profit ideal, special prevăzut în condițiunile de adjudecare, oferta Bertholero este cu 1 mil. 200 mii lei mai eftină, iar dacă acest calcul se face după profitul real de construcțiune, după care are să fie executat tunelul, atunci cele două oferte se echivalează.

Pentru acest motiv, peste altele multe, direcțiunea susține că trebue să se dea preferință Casei I. Bergher.

Vineri 6 Decembre fiind sărbătoare (Sf. Neculai) ziarul «Opinia» nu va apare până Sîmbătă 7 c., la orele obicinuite.

D. I. G. Ioan, procurist al Băncei Agricole, din localitate, a fost înaintat Director și însărcinat cu conducerea sucursalei acestei Bănci la Dobrici.

Elevul Ioan Bottez din școala de meserii din comuna Trușești a fost adus la Iași și internat în spitalul de izolare de sub conducerea profesorului Manicatide.

Școala urmează a fi închisă pe cîteva zile, în vederea desinfectării ei.

I. P. S. S. Mitropolitul a hotărît ca tedeumul ce urmează a-l oficia mîne cu ocazia zilei onomastice a M. S. Țarului Nicolae și A. S. R. Principelui Nicolae al României, să fie oficiat în catedrala Sft. Nicolae Domnesc.

Mîne va avea loc instalarea preotului D. Dimitriu la biserica din Lungani.

Congresul preoților, s'a hotărît a se ținea în cursul lunei Ianuarie.

Rămîne a se hotărî dacă el va avea loc în Iași sau în București.

In str. Ciric 12 s'a declarat un nou caz de scarlatină.

Ministerul de domenii a cedat un teren de 10.800 m. p. pentru clădirea unei școale în comuna Valea Oilor.

Ioseph Sliwinski marele artist pianist ale cărui concerte sunt cu nerăbdare așteptate în Iași și București, nu-i din numărul virtuoșilor ce sperie mulțimea. Sliwinski, în divina sa interpretare, e accesibil numai adevăraților muzicanți. Concertul ce-l va da la Iași e fixat în sara de 9 Decembre și va avea loc în sala Teatrului Național.

Bilete la Agenția Thalia.

Din noul număr al „Vieței Romînești" aflăm că d. Ioan Botez, neobositul cercetător, a descoperit încă două izvoare engleze, autori vechi cari vorbesc de călătorii prin Romînia în secolii trecuți. Cu aceasta bibliografia d-sale anglo-romînă se complectează definitiv.

In strada C. Negri 80 s'a constatat un caz de anghină diferică.

Duminică 8 Decembrie fiind sărbătoarea „Neprihănita Zămislire a Maicei Domnului", la catedrala catolică din localitate va oficia I. P. S. S. monsegniorul Iosif Camilli.

I. P. S. S. monsegniorul Iosif Camilli se află de cîte-va zile la Huși, în vizită canonică parohială.

La 29 Decembrie se va serba în salonul Sălei de Muzică, gimnastică, serbarea pomului de Crăciun, pentru copii, săraci, organizată de P. S. S. părintele Anton — directorul institutului catolic ieșan.

A apărut No. 3 din revista constănțeană „Romînia Mare".

In ziua de 20 Decembrie a. c. se va ține, în Podul-Iloaei, licitație publică pentru concedarea transportului expedițiilor postale din Podul Iloaei.

Duminică dimineață mitropolitul Moldovei va oficia serviciul divin de sfințire a bisericei Sft. Ioan din str. Gh. Mîrzescu, restaurată de d. Rusovici,

„Viața Romînească" cuprinde, în numărul noului număr — pe Octembrie — un articol de d. A. Onciul, despre chestia romînă în Bucovina, nuvele de I. Agîrbiceanu, G. Calaction și R. Cioflec; studii literare de G. Ibrăileanu (Opera lui Vlăhuță) și Aureliun Weiss (Teatrul d-lui G. Diamandi. D. Ioan Botez are o cronică externă despre Chestia rurală în Anglia, iar d. G. Topîrceanu o crudită cronică teatrală iașană în care nu vorbește nimic despre actori, et pous cause...

Partea mai slabă a numărului — este de astă dată acea poetică.

Ca de obiceiu, recenzii, polemici și miscelanee interesante.

Un apel. — *Funcționarii și serviciul de control al administrației financiare Iași au adresat următorul apel reprezentanților parlamentului:*

Funcționarii și serviciul de control al administrației financiare Iași, îndrăznesc a solicita marele Domniei Voastre sprjin pentru îmbunătățirea situației lor, care este dintre cele mai nenorocite.

De 30 de ani mult stimate d-le deputat nu s'a făcut nici o îmbunătățire pentru noi, cei mai apasați salahori dintre funcționarii țărei.

De 30 de ani nimeni nu s'a gîndit la noi și la nevoile noastre.

Suntem funcționari, ni se cer titluri academice pentru avansare, muncim din greu, avem răspunderea cea mai mare dintre toți breslașii condeiului, dar noi și familiile noastre ne găsim într'o stare adevărată de mizerie.

Viața, după cum știți, s'a scumpit împătrit, chiriile au devenit extra-ordinar de ridicate, lemnele au atins prețuri exorbitante, iar articolele de primă necesitate sunt din ce în ce mai scumpe.

Mai toate clasele de funcționari, din țară, au cerut sprijinul Statului.

Corpul didactic începînd cu învățătorul, corpul telegrafo-poștal, magistrații, medicii, au obținut îmbunătățiri reale și sporiri budgetare.

Găsindu-ne foarte nenorociți, ne îndreptăm disperați glasurile către Domnia Voastră, mult stimate Domnule Deputat și vă cerem respectuos sprijinul pentru îmbunătățirea situației noastre.

Cerem: 1) sporirea salarului cu 50 la sută; 2) acordarea de îndemnizație pentru chirie ca și colegii noștri de la Vamă și da la Administrația Financiară Constanța și 3) desființarea taxei de 3 la sută asupra salarului.

Cererile noastre nu sunt mari, pentru că salariile noastre de astăzi sunt cele mai mici de cît a tuturor funcționarilor din țară.

Solicităm sprijinul Domniei Voastre prețios și vă rugăm a bine-voi să ne susțineți cererile, atît prin Parlament cît și prin presă și mai ales pe lîngă Domnul Ministru de Finanțe, pentru că în budgetul anului viitor să fie înscrise aceste îmbunătățiri.

Fiți sigur Mult Stimate Domnule Deputat, că susțineți una din cauzele cele mai drepte și veți avea tot dreptul la recunoștința noastră și a familiilor noastre.

D-ra Penelope Abramovici o foarte talentată pianistă, laureată a conservatorului de muzică (din școala maestrului Sibianu) va da un Concert în seara de 21 Decembrie în sala „Cultura".

Biletele la Magazinul Conservatorului

De la cercurile culturale din județ. — In Dumineca trecută s'a ținut la școala din Șipote-Chișcăreni, conferența cercului cultural „Șipote" sub presedența d-lui Gr. Racoviță inst. înaintat pe loc.

In ședința de dimineață, d. Învățător Gh. Botez a tratat: „care ar fi mijlocul ca învățătorul să poată învinge lenea și neinteresul multor copii în clas, mai cu seamă în lecțiunile indirecte."

D-sa arată că ocupațiunile indirecte fiind produsul lipsei de învățători și a numărului prea mare de copii și împărțirea lor în clase și divizii pe seama unui singur învățător, ca ocupațiuni indirecte din clasă, duc fatal — la desordine și lipsa de interes din partea copiilor, dar cu toate acestea ele sunt o necesitate indispensabilă din viața școalei primare rurale.

Arătă că înnainte de a se da ocupațiunile, copiii trebue să fie intăi inițiați asupra lucrărilor ce se vor face și apoi să lase singuri a lucra; cu tot chinul depus de dascăl, aceste ocupațiuni rămîn pentru școala primară rurală de un folos prea redus.

D. Gr. Racoviță din Șipote, arată că actuala organizare a școalei primare rurale, ocapațiunile indirecte sunt indispensabile și că, învățătorul trebue să chibzuiască bine felul ocupațiunilor indirecte spre a nu cultiva lenea și reaua credință între școlari. Valoarea ocupațiunilor indirecte, atîrnă de intensitatea lor, cuprinsul și izvorul din care sunt luate. Arată apoi felul ocupațiunilor indirecte.

După amează în ședința publică, d. Inv. Gh. Botez vorbește despre „Greșalele părinților în educația cepiilor".

D-sa lămurește prin exemple luate din viață, apoi rezultatele la care cu ajuns părinții ce au contribuit în rău la educația copiilor lor.

Preotul I. Ursu Iparohul din Șipote, într'o cuvîntare bine simțită arată: „Foloasele cele trage creștinul din frequentarea bisericei" Ambele conferinți atît a d-lui Botez cît și a preotului I. Uusu au fost foarte bine tratate și pe înțelesul poporului.

Al. Constant.

Becuri electrice „OSRAM"
Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"** — *Iași, Lăpușneanu 24.*
Prețul a: **LEI 1.75.**
Expedițiile în provincie.
Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrșită.*
Observați bine adresa.

In sala Circului Sidoli, cinematograful Pathé-Frères reprezintă pe miraculosul său ecran, astă seară Joi 5 Decembrie „Fiica gardianului de far", film danez de mare artă în 5 acte. Sujet senzațional, desfășurare fără seamăn, interpretare grandioasă datorită artiștilor dramatici ai scenelor scândinave, cunoscuți astăzi în lumea întreagă.

Filmul „Fiica gardianului de far" e un film menit a face epocă în seria desfășurărilor grandioase.

„Fiica gardianului de far" e o zguduitoare tragedie din viața intimă și reală a înaltei artistocrații și a clasei de jos, a cărei aproape întreagă acțiune se desfășoară în largul oceanului.

„Fiica gardianului de far" este cea mai grandioasă desfășurare filmenată pe ecran, este primul film de lung metraj al celebrei case daneze „Nordisk".

Această mondială casă, care strălucește în arta cinematografică, ne dă pentru prima oară un film în 5 acte mari (opt părți), a cărui desfășurare va fi o extraordinară senzațiune.

Cu toate sacrificiile făcute pentru procurarea acestei monumentale capo de-opere, direcțiunea cinematografului Pathé-Frères pentru satisfacerea vizitatorilor săi, a hotărît să dea „opera întreagă" (neîmbucătățită) cu prețurile obișnuite.

Acest filme se reprezintă pe ecranul din spațioasa sală a Circului Sidoli astă seară Joi și pentru ultima oară a matineul de mîne Vineri.

Mîni Vineri 6 Decemvrie matineu la 3 1/4 ore ziua și reprezentație serală la 9 ore:

„Alungată din casa părintească" mare roman în 2 părți — Banda Griffard roman polițienesc în 2 părți — Hector e băiat serios, scene foarte humoristice — Precum și cel mai nou număr din Pathé-Journal cu telegramele însuflețite din lumea întreagă.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

Numiri în cadrilater, șc. rurale.—

Damian Emilia Aidomir, Silistra.
Teodor Ion Bogdanow, Dobrici.
Coroi Mih., Cara Omer I.
Carp Gregore, idem II.
Juscu Tudôsă, Ghianin juseciuk.
Sghibaș Țit, Duvan Iuasi I.
Laoric Har. idem II.
Motăș Cerneliu, Cujuchioi.
Popescu Dim. Staroselo I.
Toma Ion Staroselo II.
Corneliu Vas. Babuc I.
Cicropide Ioachim Babuc II.
Capris Maria Kiusta-Silistra.
Barliba Nec. Papina I.
Bicleanu Ion Popina II.
Spulber Ilie Șabla I
Vizitiu Dim. „ II
Ionescu V. Cost. Vetreni-Silistra I
Tulbureanu Ilie „ „ II
Niculescu Gh. nefixate locurile
Platon Alexandru „ „
Stoian Gh. Cara-Orman I
Popescu C. „ „ II
Cribaniu Panaite, Teke I
Niculescu Ovid „ II
Popescu Nic., Bosna I
Sandu Carp, „ II
Rădu Dim., Gargalic I
Mardare V. „ II

Din inițiativa d-lor I. Golăescu administratorul plășii Bivolari și N. Ripeanu revizorul școlar al județului, se va da un bal popular în localul școalei din Bivolari, în folosul elevilor saraci.

DE VÎNZARE
pentru strămutare de domiciliu:

1) Una vie numită Mitoc satul Todireni, comuna Ciurea jud. Iași, întindere de 30 ha pămînt, compus din 16 ha arătură, 5 ha fînaț, 8 ha pădure tînără, cu foarte mulți pomi roditori; casă, două crămi, casă pentru vier, două fîntâni. Via este împrejmuită cu seci și este răscumpărată. 8 klm. depărtare de oraș.

2) Una vie în satul Lunca Bîrnovei com. Ciurea, 6 ha întindere, 2 ha jum. plantată cu viță americană, al 3-lea an, restul arătură, fînaț și pădure tînără, casă pentru vier, fîntînă. Via e răscumpărată.

3) Două rînduri de case str. Albineț, No. 12, Iași, un rînd cu patru camere și paravane și un rînd în două etaje compus din șase camere și 3 bucătării, cu pivniță sub ele, ogradă și cu 4000 m. p. loc deosebit.

4) Un rînd casă mahalaua Broscăriei 98, construcție nouă, compusă din 4 odăi, 2 antreturi și alte atenanse, cu grădină cu pomi roditori și pentru zarzavaturi, locuită de proprietar unde doritorii se pot adresa.

A apărut „Sănătatea și Viața fericită" cu data de 1 Decembrie, avînd un sumar bogat de articole și lustrații.

p Elevii liceului național vor da o rerezentație de cinematograf pentru sporirea fondului bibliotecei școalei.

Amintim cititorilor că la 15 Decembrie va avea loc o splendidă serbare în saloanele cercului militar, organizată de d-na Elena dr. Riegler în folosul societății de ajutorarea cerșetorilor „Pînea Saracilor".

Diverse întîmplări

— D-na Sabina Veveriță, învățătoare la școala din Popești, a obținut un concongediu de 2 luni.

— S'a acordat un congediu de 15 zile d-nei Virginia Sebastian, învățătoare la școala din Poeni.

— Școala Stornești-Sinești a fost închisă pe 3 zile, din cauza epidemiei de scarlatină care bîntue.

— D. C. Potop, notarul comunei Balțați și care fuse lasat în disponibilitate, a fost reîntregat în serviciu.

— Prefectura de județ a intervenit la ministerul de interne, cerînd izgonirea din țară a supusului rus Ion Vasiliu din Voinești, periculos ordinei publice.

— Au fost ridicate măsurile sanitare aplicate provenienței și călătorilor din Grecia, stingîndu-se epidemia de holeră, în numita țară.

Berăria „ZIMBRU"
Restaurant German de primul rang
Ca reclamă de deschidere
Intre orele 9 1/2 și 11 1/2, a. m. se servește
Gulaș, Țap sau șpriț, cu pîine 55 bani
Băuturi indigene, și străine
Precum și mîncări calde și reci la orice oră din zi și noapte cu prețuri moderate.
Serviciu prompt

Cura cu Untură de Pește
nu se face cu folos decît cu
„Emulsia-Racovitza"
300 de atestațiuni medicale, cît și 150.000 flacoane vîndute pînă acum
dovedesc puterea ei curativă neîntrecută!
Adoptată de toate spitalele din țară pentru tratamentul
Rachitismului, Scrofulelor, Oaselor moi, Anemia și Poale albe a Femeilor, Inofligă sau Tuberculoză, în Bronchite și Tuse învechite pentru a Ajuta Hrănirea Anevoioasă a Copiilor slabi și Surmenați și pentru Curățirea Sîngelui Stricat
Modul de întrebuințare se află la fie-care flacon.
De vînzare în toate farmaciile și drogueriile din România. Prețul flaconului 3 Lei 70 b.
Feriți-vă de contrafaceri și substituțiuni!

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Delegaţiunea Ungară

Situaţia Romînilor din Ungaria
Discuţia chestiei evreeşti din Romînia
Propunerea unei intervenţii a Puterilor pentru respectarea tratatului din Berlin

Budapesta.—Delegaţiunea ungară a urmat discuţia budgetului afacerilor externe.

Apoi contele Hadic s'a ocupat de tratativele contelui Tisza cu Romînii din Ungaria. Oratorul crede că guvernul maghiar are în această privinţă, un punct de vedere imposibil.

Contele Hadic declară că nu recunoaşte chestiunea naţionalităţilor din Ungaria, nici drepturile de acordat, de oare ce ar fi să recunoaştem că pînă acum naţionalităţile au fost prigonite în Ungaria. Contele Karoly din partidul independenţei, a depus apoi o interpelare în privinţa executărei art. 43 şi 44 ale tratatului din Berlin. Oratorul declară că se pare că Romînia are de gînd să nu întindă egalitatea drepturilor promise evreilor din Silistra, vechilor supuşi ai Bulgariei, tuturor evreilor din Romînia. Regatul vecin vrea după cum se pare, să retragă promisiunile făcute înainte de războiul supuşilor evrei din teritorul anexat. Oratorul zice că nu vrea să se ocupe de afacerilor interne ale Romîniei dar că e de datoria să se interpeleze în privinţa tratatului de la Berlin.

Contele Karoly întreabă pe ministrul de externe dacă ar fi dispus să invite Puterile semnatare ale tratatului de la Berlin să intreprindă o acţiune comună în favoarea punerei în aplicare a sus ziselor articole şi dacă ministrul ştie că în Anglia a avut loc iniţiativa unor asemenea demersuri, precum şi ce atitudine guvernul menarhiei va lua faţă de acest demers. Contele Berchtold a declărat că în ceia ce priveşte art. 44 din tratatul de la Berlin, succesul nu poate fi dobîndit de cît atunci cînd toate Puterile semnatare ar proceda împreună, dar că nu crede că astfel de demers comun s'ar putea face. Ministrul mai declară că, cu toate simpatiile de care a inspirat în favoarea egalităţei de drepturi religioase, monarhia nu are nici un interes a lua o iniţiativă în această afacere.

Contele Berchtold declară că de-ocamdată nu are cunoştinţă de vre'o iniţiativă directă a guvernului britanic, în chestiunea sus zisă; apoi ministrul adaugă că nu crede că un demers internaţional ar fi de folos evreilor din Romînia, de oare ce guvernul consideră această chestiune ca o chestie internă.

Contele Tisza relevă inportanţa mare a acţiunei sale pentru restabilirea bunelor raporturi între Unguri şi Romînii din Ungaria şi îşi exprimă speranţa că aceste negocieri vor fi încoronate de succes.

Contele Appony declară că condiţiunea pentru ca să existe bune raporturi cu Romînia e ca guvernul romîn nu numai să se poarte într'un mod corect şi să rămîie în afară de încercările unor anumite elemente în afacerile ungare, ci trebuie cerut ca guvernul regatului vecin să se împotrivească acestor fapte. Oratorul găseşte o anumită conexitate între politica externă şi străduinţele preşedintelui consiliului, în scop de a ajunge la o înţelegere între Romîni şi Unguri. Oratorul e de părere că chestia naţionalităţilor nu poate fi soluţionată prin negocieri, ci printr'o politică viguroasă, o justiţie dreaptă şi o politică culturală conştientă de scopurile sale.

Vaszony declară că nu e mulţumit de declaraţiile contelui Berchtold în urma interpelărei privitoare la evreii din Romînia şi zice că nu se poate admite ca regatul vecin să-şi bată joc de un tratat internaţional.

(Şedinţa va continua mîine).

Chestia albaneză şi a insulelor Egee

— Nota britanică —

Londra. — Agenţia Reuter află că nota circulară engleză, privitoare la Atena şi la insulele egeice, a fost înmînată Sîmbătă Puterilor. Această notă conţine 10 paragrafe şi stăruesţe pentru ca concesiunele cerute de Grecia, în privinţa Epirului să fie compensate prin insulele ocupate de Grecia. Toate aceste insule, afară de Imbros şi Tenedos, ar trebui să rămînă Greciei, iar în ceea ce priveşte Hio şi Mitilene, să se ceară ca Grecia să nu le fortifice şi să nu facă staţiuni navale.

In privinţa insulelor ocupate de Italia, să propune ca ele să fie restituite Turciei.

Convenţie romîno-bulgară

Sofia. — D. Kiroff, şeful controlului şi directorul poştelor şi telegrafelor bulgare va pleca poimîne spre Bucureşti în scop de a stabili o conexare a convenţiunilor telegrafo-postale romîno-bulgare.

Serviciul Telefonic

Socialiştii şi turburările de la Iaşi

Bucureşti.—Aseară a avut loc la clubul socialist din Capitală, o întrunire publică sub preşidenţia d-lui Spataru.

Au vorbit d-nii G. Cristescu, Ivaşceanu, advocat Gheorghian etc. Oratorii au atacat cu multă vehemenţă purtarea studenţimei ieşane care cu concursul autorităţilor poliţieneşti ar fi comis vandalizme cu prilejul întrunirei socialiste.

S'a stabilit că singurul mijloc de apărare a socialiştilor este de a răspunde şi ei în acelaşi mod la întrunirile studenţimei naţionaliste.

După închiderea discuţiunilor s'a votat următoarea moţiune:

Muncitorii şi cetăţenii din Capitală, întruniţi în sara de 4 Decembrie, protestează cu tărie în contra atentatului la libertatea întrunirilor, comis de o bandă de derbedei, care, cu concursul tacit al poliţiei, s'a introdus în sala Caragiali şi s'au dedat la scandaluri şi bătăi.

Infierează cu toată energia apucăturile banditeşti ale acestor derbedei, care, în derîdere, se numesc şi studenţi romîni.

Cere ca guvernul să ia măsuri, să fie urmăriţi şi pedepsiţi acei cari au provocat scandalul şi au devastat sala.

Cere anchetă şi pedepsirea poliţiei, care a dat concurs cetelor de bătăuşi.

Refuz

Bucureşti.— Noul prefect de Suceava, d. Davidel Tatos, refuză să depue jurămîntul cuvenit.

Balamace în audienţă la M. S. Regele

Bucureşti. — D. Andrei Balamace fost inspector al şcoalelor şi bisericelor comunităţilor romîneşti din Albania a fost primit în audienţă de către M. S. Regele.

Suveranul s'a interesat cu deamănuntul de situaţia aromînilor din Albania.

D. Balamace a expus M. Sale reala stare a lucrurilor create de evenimentele desfăşurate în cursul acestui an.

Faliment

Bucureşti.— Parchetul Tribunalului de Ilfov a declarat în stare de faliment „Banca Centrală" care era condusă de Testiban, sinucis în împrejurările cunoscute.

Noui prefecţi

Bucureşti.—In „Monitorul Oficial" de azi, au apărut decretele de numire de prefecţi.

D. Victor Bilciurescu, prefect la Silistra, a fost transferat la Dobrici.

D. I. Cămărăşescu a fost numit prefect la Silistra.

Delegaţia ungară şi pacea din Bucureşti

Budapesta.—In delegaţia ungară, contele Lichtenburg, şef de secţie la ministerul de externe, vorbind de pacea din Bucureşti, a zis că n'au fost atinse raporturile austro germane.

Mai constată că guvernul romîn şi-a dat seama de la început că guvernul austro ungar a susţinut cu cea mai deplină lealitate diversele interese ale regatului romîn.

Moartea unui bancher

Botoşani.—Azi dimineaţă a fost găsit mort bancherul Beriş Moscovici, cel mai de seamă bancher din Nordul Moldovei.

Ferma Dersca

Bucureşti.— In viitoarea şedinţă a Camerei d. ministru de domenii va supune proectul de lege, prin care se cere un credit de 6 sute mii lei, pentru cumpărarea fermei Dersca din judeţul Dorohoi, împreună cu clădirile şi 160 fălci pămînt.

Aci statul va înfiinţa o mare crescătorie de vite.

Noi şcoale române la Turtucaia

Buc. — Faţă de marele număr de şcolari înscrişi în şcoalele romîne din Turtucaia (numărul trece de 800) şi de imposibilitatea de a mai primi alţi elevi din lipsă de locuri ministerul instrucţiunei a decis înfiinţarea încă a trei şcoli primare.

Audienţă la Rege

Bucureşti, — D. Al. A. Badareu, va fi primit în astă-seară, la orele 7, de M. S. Regele.

Firul telefonic Iaşi-Viena

Bucureşti.—Directorul general al poştelor şi telegrafelor a luat azi dispoziţia, ca din materialul existent, să se înceapă imediat lucrările pentru legarea Iaşului cu firul telefonic direct Viena.

Până în trei luni cel mult, Iaşul va putea beneficia dar de acest fir, pe lângă că va avea o nouă legătură şi cu celelalte fire speciale.

Consiliul de Miniştri

Bucureşti.—Aseară, după şeninţa Senatului, a avut loc, după cum am anunţat, un consiliu de miniştri.

Până acuma n'a transpirat, de cît, că consiliul s'a ocupat de convenţiunea telegrafo-postală cu Serbia şi Grecia.

Astăzi, după şedinţa Senatului, consiliul de miniştri va continua, la ministerul de interne.

O evadare îndrăzneaţă

R. Sarat.—Azi dimineaţa deţinutul Iosif Abdulah, fiind trimis la R. Sarat a profitat de un moment cînd trenul trecea peste un pod, pentru a sări din tren şi a se face nevăzut.

Agentul care îl însoţea n'a avut curajul să-l imiteze. Şi s'a mulţumit să înştiinţeze despre aceasta autorităţile din R. Sarat.

Până în acest moment, deţinutul n'a putut fi regăsit.

Inaugurarea monumentului Patriciu

Bucureşti. — Duminică, precum se ştie, are loc la Berlad inaugurarea monumentului Patriciu, fost profesor şi inspector şcolar.

Vor azista d-nii Tache Ionescu şi Al. A. Badareu.

SENATUL

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la ora 2 şi 40. După facerea formalităţilor obicinuite, d, Maiorescu, în mijlocul unor mari ovaţiuni, depune legea vnexărei.

Senatorii trec în secţii şi după un sfert de oră se întorc în şedinţă şi votează, cu mare aclamaţie, proectul în chestiune.

După aceasta se intră în ordinea de zi şi d. Take Ionescu ia cuvîntul în discuţia Mesagiului.

Se prevede că discuţia se va termina astăzi şi proectul de răspuns va fi votat în şedinţa de azi, — după carre Senatul şi Camera vor lua vacanţă pînă Luni.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa se deschide la ora 2 jum. Dup ă formalităţile obicinuite, d. Ştefan Ioan, insistă pentru proectul d-sale de lege, cu privire la desfiinţarea art. 81 din legea învăţămîntului.

Deputaţii trec apoi în secţiuni.

Concediile miniştrilor

Bucureşti.—D. Take Ionescu îşi va petrece vacanţa de Crăciun şi Anul nou la Londra.

Interimatul ministerului de interne va fi ţinut de d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice.

De aseminea va pleca în concediu şi d. C. Diseseu.

Banchet în onoarea guvernului

Bucureşti.—Luni sara va avea loc, în sala Liedertafel, un mare banchet oferit guvernului de către parlamentarii conservatori şi conservatori democraţi, pentru serbătorirea triumfului Romîniei, înfăptuit sub guvernul de colaborare.

Berăria „LUTHER"

— PIAŢA UNIREI —

Primul local de consumaţii cu băuturi indigene şi străine.

Bucătărie de primul rang. Mincări calde şi reci la ori-ce oră din zi şi noapte.

Bere specială din renumita

Fabrica „LUTHER"

Bere neagră Bock şi *Bere blondă* a la München.

CONCERT

sub conducerea maestrului *Gh. Drîgoi*

Simbătă, Duminicele şi sărbătorile
Matineu de promenadă

Localul este încălzit cu calorifere.

Se primesc abonamente lunare.

Banchete şi *Nunţi* cu preţuri cît se poate de avantajoase.

HOTEL EUROPA de primul rang, camere dela 3 lei în sus, calorifer şi lumină electrică.

Sub conducerea cunoscutului

Antreprenor, I. ZENTNER.

Fabrica de Vată şi Plapome

„GLORIA"

LAZARE & GUSTAV RECHLER

— IAŞI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecţiuni

albă şi neagră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biroului de agentură şi comision

Maurice Brauchfeld, Iaşi

Doamnă vieneză, perfectă menaj şi bucătărie doreşte loc, ca Menageră.—Bune referenţe. Germană, Post restante, Iaşi.

Magazinul de Confecţii

PENTRU DAME

Maximilian Demek

s'a mutat în strada Lăpuşneanu

(*Casele d-nei Drossu*)

Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes

Se recomandă pentru **Confecţionare** *de* **Rochii** *Tailleur şi de* **Bal, Soiree,** *etc*

— PĂLĂRII MODEL —

Se vînd **Stofe, Garnituri,** *etc. Se îmbracă* **Bumbi** *din stofa clienţilor.* **Se pliseazâ** *orice stofe.*

Rochii gata de la 70 lei în sus.

Expoziţie de modele de Rochii, ultima creaţiune

FABRICA DE

Cafe turcească şi coloniale

SETRAC H. OHANNESIAN

Este cea mai bine asortată în *Undelemnuri* de la cele mai renumite fabrici franţuzeşti, grecesti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*

Rahat de *Constanţinopol*, *Smochine* şi *Malaga* de *Smyrna*, *Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.

— Conserve „COROANA" —

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale **Setrac H, Ohannesin** *str. Cuza Vodă 42*

Cofetăria TEODOR NEDEF

Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**

Sub conducerea şefului de laborator

IANCU MOLDOVEANU

Maestru în Confiserie şi Patiserie care a lucrat mulţi ani la casa Georges *şi* Tuffli.

Se primesc comenzi pentru onomastice, logodne, botez şi ori-ce fel de ocaziuni, **cu preţuri reduse.**

Cu ocazia Sfi. serbători, ziinie *torturi, cozonaci şi prăjituri proaspete şi alese.*

Marele Magazin de Muzică

„MICHELSOHN"

fondat în anul 1879

Iaşi, palatul Creditului Urban, Iaşi

PIANE şi PIANINE

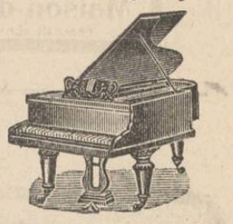

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York

precum şi din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu preţurile originale a fabricei.

Pianine electrice

Kühl & Klatt—Berlin

Orchestrioane automate

Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale şi accesorii.

Note clasice şi moderne

Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat.*

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a ţărei.

Depozit de cărţi postale

En-gros şi detailles

M. H. SCHOENFELD

(LIBRĂRIE)

Strada Lăpuşneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Fraţii Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport** de *cărţi postale ilustrate* din cele mai frumoase, sujete noi şi alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de *modele noi* cu motive alese de

CRACIUN şi ANUL NOU

ultimele creaţiuni.

Preţ-curent de En-gros:

Presate (chromo)	Lei	3.50	suta
Gelatine	„	4.80	„
Gelatine aurite	„	5.50	„
gelatine roşie	„	5.90	„
Platin veritabil	„	6.50	„
Platin colorat	„	8.50	„
Sepia veritabil	„	7.—	„
Sepia colorat	„	10.50	„

Deviza mea este, vînd **eftin** *ca să vînd* **mult.**

A sosit şi un mare transport de jucării.

M. H. SCHOENFELD.

Mutînd Magazinul meu în **Str. Ştefan cel Mare No. 11.** Fac cunoscut clienţilor mei, că mi-am asortat Magazinul, cu noi mărfuri de *Lux—Articole de voiaj—şi menaj.*

Permanentă Expoziţie Jucării de copii.

GARTENBERG FIU.

Telegramă Urgentă

Răsboiu pe toată linia

Flota generală gata de plecare
La Lazăr Iosef în str. Mare
Asalt de „Fine Bijuterii"
Adevărate minunăţii

Ceasoarnice de preciziune
Ultima invenţiune
Mîndre podoabe de frumuseţe
Pentru cadouri la logodne şi pentru mirese

Cu mic cu mare daţi năvală
La *Lazăr Iosef* în str. Mare
Căruia s'a dus vestea peste hotare
Că vinde mai eftin ca ori şi care.

Renumitul magazin Caman

s'a mutat sub Hotel Continental, Piaţa Cuza-Vodă.

S. MAGDER

AVOCAT

Strada Căpitan Păun No. 8

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43 -

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decisi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu sconul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronumetru **DELTA** si aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice **DELTA** aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur si îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este întradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireproşabil pentru că în urma recomandatiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un benefici.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a două oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase o timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanturi foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse).

Francati scrisorile cu 25 bani.

25% ECONOMIE

prin intrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIILE

cu

Hapurile Doctorului Mousselle

ADVERATELE HAPURI MOUSSELLE [illegible] Nevralgiile cele mai grele de [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], Afecţiunile reumatismale [illegible] [illegible] [illegible]

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 2053 – Duminică 8 Decemb 1913

IN CHESTIA REFORMELOR

Programe pozitive, Programe negative

Discuția este deschisă în privința reformelor care, în curînd, urmează să fie înfăptuite—și, desigur, pe zi ce vine, ea va fi tot mai aprinsă, mai pasionată. S'au pus doar în cumpănă lucruri care pun sfîrșit la atîtea privilegii!

Partidele, ca și personalitățile politice, își expun punctul lor de vedere, și, cu această ocazie, apar programe pozitive și programe negative, se afișează, ce ar trebui să se facă și ce n'ar trebui să se facă.

In ce privește partidul conservator-democrat, șeful a făcut o enunțare de considerațiuni, cari vor forma baza discuțiunei pentru complectarea programului.

Pînă la fixarea acestor puncte de program discuția, și în lăuntrul partidului, este admisibilă, și, de aceea, cred că-mi sunt permise cîteva observațiuni.

*

In ce privește lărgirea colegiilor aproape toți suntem de acord că sistemul actual nu mai poate dăinui.

Prin însă-și abuzul priviligiaților, prin docilitatea lor, prin obediența față de cei a tot puternici, prin oportunismul său, colegiul restrîns s'a dovedit impropriu unei vieți constituționale sănătoase.

Prin urmare, în ce privește reforma electorală, acordul n'ar fi greu de stabilit și, or-cît s'ar împotrivi priviligiații, reforma s'ar putea ușor îndeplini.

Argumentul acelora, care văd în colegiul lărgit o diminuare a garanției de independență nu rezistă, căci doar numai independent nu s'a dovedit colegiul restrîns.

Educația spiritului public, conștiința interesului general, imposibilitatea de a trafica cu votul, vor asigura,—mai puțin poate la început, cu siguranță, însă, mai tîrziu—o expresiune reală a voinței țărei, vor da vieței noastre publice posibilitatea de a sfîrși odată cu contrastul de astăzi, între ceea ce este și ceea ce ar trebui să fie.

*

Nu tot astfel este, însă, cu chestia exproprierei. Ca să fiu drept trebuie să recunosc că ideea aceasta n'a pătruns în opinia noastră publică, ea a surprins, ea găsește adversari chiar în rîndul acelora, cari n'au fost, nu sunt și nici nu speră să fie vr'odată proprietari și mai puțin încă latifundiari.

Și lucrul se explică.

Pe cînd reforma electorală schimbă un mod, o formă de organizare, exproprierea admisă, înseamnă o schimbare, în fondul însăși al organizației noastre economico-socială.

Se vor schimba raporturile între proprietari și muncitori, se vor modifica relațiile de producție, vor apărea alți factori determinatori ai organismului nostru de stat.

Și dacă este astfel, se explică lesne grija, frica de acest mare necunoscut. Ceva mai mult. Unele din consecinți, abia întrezărite, nu pot să mulțumească nici pe intelectuali și nici pe iubitorii cu adevărat ai țărănimei.

Transformarea Romîniei într'un stat țărănesc, de mică proprietate; crearea unei burghezii sătești și chemarea ei la plenitudinea vieței politice, toate aceste nu vor însemna oara o scădere în nivelul intelectual al acestei țeri, care, or-ce s'ar zice, s'a dovedit, cu forma actuală a repartiției proprietății, splendidă în toate formele de manifestare ale cugetărei? Idealul unui stat după modul de organizare al Bulgariei actuale, nu ne va duce la rezultate ca cele de curînd din acea țară, cînd a reușit în alegeri un partid zis agrarian, în realitate țărănesc, care însă trebuie să recunoască inferioritatea sa culturală și intelectuală?

Tot ast-fel, cu dispariția marei proprietăți, ce se vor face proletarii agrari, cînd nu vor avea pămîntul lor și nici pe acel al marelui proprietar unde să poată munci? Ce se vor face aceștia? Vor emigra? Vor trece hotarul — ca bulgarii și sîrbii astăzi—pentru a lucra la moșiile latifundiarilor de peste hotare? Observația în acest senz, făcută de d. Filipescu, în lungul său program negativ, apărut în «Epoca», mi se pare foarte judicioasă, singura poate din întregul articol menționat.

*

Cum am spus. Chestia exproprierei ie departe de a avea în favoarea ei, nu numai unanimitatea, cum se întîmplă în chestia reformei electorale, dar nici chiar sufragiile majorității.

Se pare, din contra, că pe această chestie, se vor produce mari rezistenți. Dovadă articolul d-lui Filipescu, care a prilejit observațiile de mai sus.

Am notat, pentru moment, aceste lucruri, acum cînd d. Filipescu a crezut de cuviință să spuie ce n'ar trebui făcut.

Cît despre avertismentul și apelul d-lui Filipescu pentru constituirea unei legi, chestia va trebui discutată, cînd va eși din domeniul unei simple enunțări și va căpăta o formă concretă. Voiu face la timp, acest lucru.

Const. Vera

NOTA ZILEI

Dintr'ale lor...

Știm că suntem dezagreabili d-lui dr. Cosmovici, dar nu ne putem lipsi de plăcerea de a cita dintr'o singură notiță a „Cuvîntului" de eri, următoarele perle ortografico-gramaticale,

„Nehotărîrea și dezorientarea a domnit.

„Discursul este confirmarea unei campanii *a cărui* merit..."

„*Lăsa-ți* poporului gloria, *recunoaște-ții* meritul..."

Notăm că n'am citat din foiletonul lui Cehan, ci din partea politică a „Cuvîntului".

POLITICE

O nouă legendă distrusă

Discuția la mesagiu a fost închisă, după ce, pentru a mări și mai mult solemnitatea momentului actual, n'au luat cuvîntul de cît șefii celor trei partide. Proiectul de răspuns la adresă a fost votat cu unanimitatea membrilor maturului corp, care a consacrat, prin însuflețirea votului său, succesul României.

Cel din urmă care a vorbit a fost d. Take Ionescu — iar unanimitatea oamenilor politici este de acord a recunoaște că, în Senat, a resunat Joi un mare discurs al unui mare romîn.

Înălțimea concepțiunei și marile însușiri ale șefului nostru au fost puse din nou și cu strălucire în evidență — și cei mai ireductibili adversari au trebuit să-și plece fruntea.

Vom avea ocazie să revenim asupra acestui mare discurs. Pentru moment, însă, relevăm că el a însemnat distrugerea unei nuoi legende, pusă în circulație în potriva d-lui Take Ionescu și prilejită de discursul pronunțat de d-sa la Caracal.

Sunt încă proaspete în mintea tuturor, atacurile îndreptate în potriva șefului nostru, fiind-că, prin discursul dela Caracal, ar fi declarat năzuințele României satisfăcute prin obținerea Silistrei, «acest mormînt al demnității naționale». Ceva mai mult. Acel discurs era prezentat drept dovadă zdrobitoare că nu prevederea guvernului ci norocul a adus succesul țărei.

Or, d. Take Ionescu a dovedit, cu documente irefutabile, că nu numai că *prevedea* **ce se va întîmpla, dar că la 30 Mai, înainte de întrunirea de la Caracal,** *știa* **că vom avea al doilea războiu balcanic; că nu numai că nu vedea în Silistra sfîrșitul năzuințelor romînești, dar știa că prin intrarea Romîniei în acțiune—lucru ce era atuncea iminent—vom obține linia Turtucaia-Balcik și sporul de prestigiu internațional; că nu numai că** *știa* **acest lucru, dar că l'a** *înștiințat* **despre aceasta și pe d. Brătianu — ceea ce șeful liberalilor s'a văzut nevoit să confirme în plin Senat.**

Legenda a fost distrusă — iar lumea prezentă nu s'a putut opri de a nu medita asupra ticăloșiei moravurilor noastre, întru cît cei inițiați, cunoscînd adevărul adevărat, permiteau totuși ziarelor partidului lor să brodeze legende ticăloase în potriva adversarilor, fie chiar în chestiuni cari, mai presus de partide privesc și interesează țara.

MICI POLEMICI

Ziarul lui Bogdan-Văcărești dă un atestat de cinste ex-tribunului Fleva.

Și-i face această... cinste tocmai de Sf. Nicolai!

*

Se proiectează un telefon Iași-Viena?

Ce glumă! Cu telefonul ieșan nu poți vorbi măcar... la Iași.

*

S'a stabilit că un Cuza—junior, ar fi luat parte la devastarea sălii Pastia.

...Povestea fructului care nu cade departe de pom.

*

Intr'un reportagiu, un ziar arată că de la banchetul Ferekide, d. Ionel Brătianu a plecat în automobilul d-lui Al. Constantinesca.

Imposibil! In acel automobil s'a plimbat acum trei luni d. Mille...

*

După memoriile polițistului Gologan, „Dreptatea" publică pe ale trădătorului Golescu.

Pe cînd ale lui Pantelimon?

*

De greva factorilor poștali nu ne temem acum: la bacșișurile de anul nou nu or să renunțe.

*

„Cuvîntul" cel mai nou publică un poem în proză cu refrenul: „Este timpul de-a învinge..." Semnat de M. Negruzzi, poemul va fi pus pe note și cîntat la producțiuni.

UNIVERSITARE

O singură măsură

Cea mai nouă ședință a Senatului universitar a avut și surpriza ei: demisiunea d-lui profesor I. Bărbulescu. S'a arătat în ziare motivul acestei demisiuni. Dl. profesor Bărbulescu își păstrează convingerea — pe care altă dată, în senatul universitar — a reprezentat-o și a manifestat-o de repetate ori d. Paul Bujor — că în anumite ocaziuni—mijloacele prea blînde au urmări rele și că nu cu ajutorul lor se va tămădui vre-odată acel mare rău care roade universitatea noastră, — lipsa de disciplină în rîndurile studențimei.

Părerea d-lui profesor Bărbulescu —intransigentă și bine sprijinită,—exprimată într'un raport care a găsit, acum un an aprobarea Senatului universitar, a adus după sine demisiunea din recto al a d-lui profesor Bogdan, partizan al acelor mijloace blînde de pe urma cărora reputația de oraș cultural, a Iașului a suferit înfrîngeri morale.

Astăzi lucrurile se vede unde au ajuns. Nume de studenți figurează în procese verbale polițienești și Senatul este nevoit a reacționa.

Li se aplică avertismentul, — pedeapsa platonică, mai mult morală și menită să nu prea îndrumeze către liniște grosul „Centrului".

Starea de lucruri a ajuns atît de plictisitoare, încît—s'a văzut—însu-și „Centrul" nu mai găsește întemeiată propria sa continuare și existență de instituție care dă atîtea plictiseli lumei intelectuale, profesorimei, ziarelor, autorităților.

Consecvent, d. profesor Bărbulescu preferă a se demite din Senatul universitar. Dar actul acesta va deschide multora ochii și tot mai mult se va înrădăcina convingerea că o singură măsură este cea bună: acea care va încheia cu o oară mai înainte procesul dintre studențime și opinia publică ieșană; care are dreptul la odihnă.

△

ECOURI

Secrete publice. — In Anglia se îmbolnăvesc anual 130.000 de persoane de sifilis, dintre care 40.000 în Londra. Faptul acesta a sfîrșit prin a mișca opinia publică, din mijlocul căreia a răsărit în zilele din urmă o societate pentru combaterea boalelor lumești. O astfel de societate există și în Germania.

Guvernul englez a instituit pe de altă parte și el o comisiune „Roial Comission" care să se ocupe în chip serios cu aceeas problemă. Semnificativ este faptul că societatea engleză, care n'ar fi vorbit pentru nimic în lume în public despre asemenea lucruri, și-a schimbat cu totul felul de a vedea. Citim de ex. că jurnalele cele mai mari din Anglia, consacră articole întregi chestiunei și boalelor sexuale, iar lumea bună, în loc să se revolte, se grupează în vederea învingerii răului.

*

Flirt.—Poliția din New-York a interzis acum de curînd „flirtul" cu fetele de pe la prăvălii, care fie zis în treacăt, sunt ades frumoase și elegante, așa că tentația a fost în totdeauna foarte mare. Domnii cari calcă hotărîrile poliției, sunt arestați imediat de detectivi și în cîteva ore condamnați și pedepsiți. Intr'o singură zi au fost arestați unsprezece bărbați dintre care opt au fost condamnați să plătească amenzi, unul la 10 zile și ceilalți doi la cîte 30 de zile de închisoare. Caracteristic este faptul că fetele ajută chiar ele pe detectivi!

OAMENI ȘI LUCRURI

Al cui e zîmbetul...

Marea emoțiune prin care a trecut Franța în momentul cînd a aflat dispariția „Jocondei" nu are pereche de cît în emoțiunea celuilalt moment, cînd opera fu regăsită.

Peripețiile se cunosc și e de prisos a mai reînoi povestirea împrejurărilor în care pînă genială a lui Leonardo da Vinci dispăru din galeria Luvrului și în care, zilele aceste, fu regăsită la Florența. E o serie de coincidențe captivante, — serie plină de senzații cari ar forma un roman.

S'a putut crede, o clipă, că reîntoarcerea tablouluí în Franța e nesigură; că proprietatea operei va fi disputată—și că un incident artistico-diplomatic, va lua naștere între cele două mari țări latine.

Dar relațiile între Franța și Italia nu vor suferi nimic; din potrivă vor deveni mai cordiale, după cavalerismul arătat de patria lui Leonardo, după graba cu care s'a decis restituirea unui obiect de o incalculabilă valoare și care aparținea Franței numai grație unei sumare proceduri napoleonene.

Dar nu era Napoleon însuși — un italian și aparține ele oare, prin aceasta, mai puțin gloriei franceze, istoriei franceze?

Capo d'opera lui Da Vinci va reveni dară muzeului parizian, unde se va perinda, ca și odinioară, toată lumea dorită să admire zîmbetul sublim al Jocondei, acel zîmbet ideal creat de mîna genială a maestrului într'un moment de supremă de inmitabilă inspirație.

Are oare acel surîs nemuritor ceva specific italian? Pus-a marele artist cerul albastru al seninei sale patrii în surîsul Jocondei?

De sigur. Dar a pus, înainte de toate, frumusețea eternă și universală, care nu e a nici unui popor, ci este patrimoiul lumei întregi. Și în jurul ei nu se pot îndușmăni țările, ci se pot numai înfrăți și iubi.

Rodion

O carieră frumoasă pentru femei

Vreau să arăt aci una din cele mai frumoase cariere demne de invidiat și de îmbrățișat de femei; firește țin să arăt și în ce condițiuni se cuvine ca femeile s'o îmbrățișeze.

Cariera la care mă gîndesc e ziaristica. A intra în activitatea uriașă desvoltată de un ziar, e ceva fermecător. In această activitate ce se desfășură pentru susținerea unui ziar e totdeauna loc pentru elemente serioase și muncitoare. Cine zice *ziar*, e pornit a crede că cunoștințele celor ce lucrează la un ziar sunt cam... uniforme. Mare greșală. Din mulțimea celor cari muncesc zilnic la o gazetă, făcînd-o să apară spre folosol cititorului și deci a publicului. vreau să vorbesc de o singură categorie de profesioniști în ziaristică.

Citiți o gazetă răspîndită la noi în țară. Urmăriți în ea rubricile telegramelor cu știri din lumea întreagă. Telegramele acestea sunt sorbite cu lăcomie în cea dintăiu clipă cînd citim ziarul. Ele ne dau știre la moment de ce se petrece în Anglia, Franța, Germania, Italia, Portugalia, Spania, Austro-Ungaria, Rusia, Bulgaria, Serbia, Grecia, Asia, Africa, America, Oceania. Nu e colț din lume din care să nu se primească știri care interesează pe oamenii culți.

Ei bine, toate acele telegrame le citim în ziarele noastre în limba romînă; însă ele sosesc în limbele engleză, franceză, germană, italiană, rusă, greacă. etc., și apoi din aceste limbi se traduc de cunoscători în romînă și se dau la tipar. Operația aceasta a dării telegramelor în limba romînă, se face cu grăbire în fiecare zi și trebue să se facă de cunoscători și ai limbii romîne și ai celor străine. Ziarele mari au nevoe de personal cu cunoștinți de limbi străine și de limba romînă; cu cît o persoană știe mai multe limbi cu atît e mai bine, căci va fi mai preferată la un ziar.

In fine la un ziar se primesc zilnic ziare străine în toate limbile: rusă, engleză, germană, italiană, franceză, ungară, bulgară, greacă, sîrbă, etc. Aceste ziare oglindesc în ele sufletul poporului, de unde vin si unde sunt scrise. In ele pe lîngă foarte multe știri referitoare la evenimentele ce se petrec în țara de unde vin, mai cuprind aprecieri asupra poporului romîn. Ei bine, toate aceste ziare și reviste din limbi străine trebuesc citite, cuprinse cu mintea de romîn și din ele trebuesc culese toate cîte interesează cititorul romîn.

A face toate aceste înseamnă o muncă uriașă în toate zilele; înseamnă o minte limpede, în care să se oglindească idealul și interesele neamului romînesc, dar în acelaș timp și ale fiacărui popor în parte, precum și în raporturile dintre ele. A pune în curent pe cititorul romîn, care nu poate sau nu are timpul necesar a mai citi și alte ziare străine, din alte limbi, înseamnă, ca tu ziarist să culegi, întocmai ca o albină harnică, din toate ziarele mari europene cele ce interesează neamul tău și să dai în limba romînă în ziarul ce redactezi.

Pentru a ajunge la exercitarea acestei profesiuni ce cere o pregătire anumită. Și pentru o asemenea carieră nu pot în deajuns să îndemn fetele. Părinții, cari vor pentru fetele lor o carieră frumoasă și care dispun de mijloace, să educe pe fetele lor în vederea acestui scop, s'o facă căci vor aduce mari servicii societății.

Firește că în vederea acestei carieri de ziaristică pentru partea privitoare la corespondență cu străinătatea și cetirea ziarelor și revistelor străine, se cere ca fata să urmeze liceul și cursul universitar. Posedarea cunoștințelor liceale și universitare e numai de cît de nevoe pentru orice om cult; cu atît mai de nevoe pentru un ziarist, care trebue să aibă în suflet izvor de idei, pentru ca să știe să

comunice și cititorilor ziarului din fondu-i sufletesc.

Dar în afară de cultura liceală și universitare, tocmai în vederea acestei cariere, cere ca fata ce se destinează acestui scop să posedă bine limbile, romînă, franceză, germană, engleză, italiană. Aceste limbi să fie cunoscute nu numai după cum se învață din liceu și universitate, ci să le știe a vorbi și a le scrie cu ușurință și repeziciune.

Pentru a se cunoaște o limbă în acest fel se cere șederea în Franța, Italia, Anglia sau Germania timp de 5—6 luni, sau un an și această ședere în o țară străină să fie făcută în vederea apropierii limbii, a o vorbi bine, curent precum și a o scrie.

De adaos ceva. Fiind-că sunt multe limbile necesare a fi știute azi în interesul lucrării la o gazetă,—franceză, germană, italiană, engleză, spaniolă, ungară rusă, bulgară, elină, sîrbă, turcă etc., — și fiind-că un singur om e greu a le cunoaște pe toate egal, de aceia e bine să se aleagă numai o grupă de 3—4—5 limbi O persoană poate să cuprindă în o serie de ani cu mintea sa 4—5 limbi bine și să servească de ele la colaborarea corespondenței telegrafice externe de la un ziar, o altă persoană și-ar putea alege o altă grupă de 4—5 limbi. Și atît teoretic cît și practic,—mai ales prin ședere în țări străine în sînul familiilor se pot deprinde bine limbile.

Fetele au o îndemânare deosebită în cuvîntarea limbilor în ce privește vorbirea. Le-ar rămîne o silință și pentru ale mânui scriere.

Cu posedarea a 3—4 limbi europene, o femee își poate asigura una din cele mai frumoase cariere, acea de ziaristă, destinată la corespondența cu străinătatea, va fi căutată totdeauna. Și să se noteze că e destul de bine remunerată în asemenea posturi.

Dacă ar munci numai la ziarul la care ar fi angajată și încă ar avea existența asigurată, cu prisos.

Dar ar mai avea și un adaos de cîștig. In societatea noastră raporturile multiple cu străinătatea ne aduce în nevoia de a traduce în romînă acte scrise în alte limbi. Această muncă se poate face în ori ce moment liber și produce în destul ca să fie preferită.

Repet că e foarte frumoasă cariera aceasta și se poate obține prin cunoașterea temeinică a limbilor, unită cu o cultură liceală și universitară.

Frumusețea acestei cariere stă în faptul că face din persoana ce o exercită o ființă independentă. Astă-zi toată lumea umblă după funcțiuni bugetare la stat. Ei bine, nu numai că se dobîndesc cu greu asemenea funcții budgetare la stat, dar ce e mai dureros e că le obții de cele mai multe ori cu prețul milogelei la alți oameni și apoi și după ce ai intrat în funcțiune, cît de greu de pastrat! Din contra, cariera, de care mă ocup, e independentă, se obține prin tine și numai prin tine.

Alții te caută și te doresc. Odată ce ți-ai făcut dovada cunoștințelor și aptitudinilor, toată lumea te mențile și recunoaște că ești necesară.

Frumusețea acestei carierei stă în faptul că îndeplinești un rol frumos în societate: faci pe cititor să știe ce e lumea toată; faci legătura dintre parte și tot. Toate problemele ce frămîntă omenirea sunt materia zilnică a ziarelor; aceste probleme înaltă și pe cei ce lucrează la ziare ca și pe cititorii lor.

Nici o carieră nu mi se pare mai frumoasă și atrăgătoare pentru o femee.

Natura sufletească a femeei e de a fi mai curioasă ca bărbatul. In curiozitatea ei, femeia mereu întreabă ce e nou; și îndată ce știe ceva, îl și comunică altora Curiozitatea aceasta la unele femei se transformă într'un colportaj... de mahala. Ei bine, într'un ziar sufletul femeesc găsește mijlocul a-și satisface cuziozitatea. Ea află veștile de tot felul din lumea întreagă' Ea cea dintâi le află și cu o mare mulțămire le comunică poporului.

Alegerea acestei cariere pentru femei ar avea și rezultatul de a pune în toate ziarele noastre elemente naționale. Cu alte cuvinte ar face ca un suflu curat românesc să treacă prin ziarele românești. Străinii cari ar mai lucra la ziare s'ar simți îmboldiți la o simțire mai românească, atunci cînd culegerea materialului din gazetele mari europene și acelorlalte continente s'ar face de femei superioare în cultură și cunoștinți. Asemenea femei cunoscînd așa de bine limbile romînă și străine, ori cînd și-ar cîștiga existența dînd chiar lecții de limbi străine.

Independența unei asemenea cariere reeșă la fie-care pas. Firește că se cere desfășurare de muncă.

Valeriu Hulubei

Foarte important

Aducem la cunoștința onor Public că am concedat depozitul renumitului

UNT-DE-LEMN

marca „PRINCESSE" garantat pur d-lor

FRAȚII SMIRNOV

și garantăm că va fi servit din acest depozit cu marfa noastră originală garantată pură.

Caisson & Brocard
Fabricanți
Nice (Franța)

INFORMAȚII

In ultimul consiliu de miniștri s'a decis a se da cuvenita autorizație directorului general al poștelor și telegrafului, pentru a încheia convenția cu Serbia și Grecia.

Se pare, dacă traficul nu va fi sporit, că budgetul poștelor se va resimți cu un minus de 100,000 lei anual, în primul timp, pe urma acestor convenții.

S'a mai decis ca de la 1 Ianuarie să fie pusă în aplicare noua lege a corpului telegrafo-postal, cu tot sporul budgetar necesar.

Banchetul ce urma să fie oferit Luni seara în onoarea guvernului nu va mai avea loc.

S'a obiectat, și cu drept cuvînt, că solemnitatea momentului nu reclamă banchete, întru cît consacrarea succesului Romîniei, s'a făcut și se face în mod strălucit de parlamentul țerei.

Din cauză că parlamentarii conservatori nu sunt astăzi prezenți în Capitală, întrunirile comitetului central și al comitetului executiv al partidului conservator, anunțate pentru astăzi, vor avea loc Miercuri 11 Decembrie.

D. Al. A. Badarea, ministrul lucrărilor publice, sosit ieri dimineață în Iași, a plecat aseară în Capitală.

Un accident nenorocit a cărui victimă a fost șeful de tren Mihai Dunea, s'a întîmplat Sîmbătă noaptea în gara Iași.

Pe la orele 4 venea un tren de marfă dinspre Vaslui, mergînd spre magazie; de obicei aceste trenuri nu se opresc în gară, ci merg deadreptul spre magazie, micșorîndu-și în stație numai viteza.

Șeful de tren, pentru a nu se mai duce pînă la magazie și apoi să se reîntoarcă în stație, a voit să scurteze din drum și cînd trenul ajunse în fața stației dînsul voi să sară jos. Cum însă a alunecat, a căzut între vagoane, iar trenul trecînd peste el l'a mutilat îngrozitor.

Cadavrul a fost lasat pe linie pînă la sosirea procurorului și a d-lui dr. Tudor, care constatară moartea nefericitului, iar în urmă cu „Salvarea" a fost dus la morga spitalului Sf. Spiridon.

Pe urma sa a rămas o soție și cinci copii.

Prin o deciziune ministerială din 4 Decembre curent, România se declară indemnă de holeră și se ridică toate măsurile luate în privința provenienților și traficului de călători din toate localitățile foaste contaminate în țară.

O nouă deraiare s'a întîmplat ieri în gara Manteoru, despre care ne lipsesc amănunte.

Din această cauză, toate trenurile, au suferit mari întîrzieri.

Expresul de București, care urma să sosească la ora 11, a sosit la ora 3 de noapte.

Se știe că în urma stăruinților administrației comunale, brutarii din localitate au redus prețul pînei cu 5 bani la chilogram.

Eri brutarii au adresat un memoriu administrației comunale, prin cari arată, că față cu cheltuelile ce au, nu pot accepta reducerea de preț ce li s'a impus.

O comisiune de aiar, se va întruni luni la Primărie, pentru a verifica însinuările brutarilor.

In vederea congresului notarilor, care va avea loc în Iași, în zilele de 25—28 Decembrie curent, d. ministru al lucrărilor publice a acordat reducere pe căile ferate de 50 la sută pentru cl. II-a și 75 la sută pentru cl. III-a.

Pentru ducere, biletele vor fi valabile între 24—27 Decembrie, iar pentru întoarcere, între 27—30 inclusiv.

Identitatea va fi dovedită prin un certificat al primăriilor respective.

La serbarea de inaugurare a bustului regretatului profesor Gr. Petriciu, ce va avea loc Duminecă la Bârlad, școala normală Vasile Lupu din Iași, va fi reprezentată prin d. Gh. Ghibănescu, decanul corpului didactic al acestei școli,

D-sa va depune o jerbă de flori naturale.

Luni 9 Decembrie, d. rector al universității va redacta decizia luată în senatul universitar, privitor la studenții care au luat parte la scandalul de la întrunirea socialistă.

Consiliul facultății de litere a decis a se institui o sesiune de examene parțiale în Ianuar, și pentru facultatea de litere.

Eri dimineață o delegație de funcționari ai administrației financiare s'au prezentat reprezentanților Iașului în parlament, înmînîndu-le memoriul prin care cer îmbunătățirea soartei lor, rugîndu-i să le susțină cauza în parlament.

D. deputat Eugen Herovanu le-a promis că va face o interpelare la cameră în acest senz.

Conducătoarele de copii chemate la examenul de definitivat.— Pentru ziua de 10 Decembrie au fost chemate la examenul de definitivat, următoarele reușite:

Lupescu Aurelia, Brusturoasa; Praveț Maria, Cleja; Demetriade Zoe, Dărmănești; Vasiliu Ortansa, Fărcani; Berlescu Ecaterina, Gioseni; Patrichi Safta, Grozești; Vasianu Lucreția, Gîrleni; Danfi Eliza, Călugăra (detașată Silistra); Iscu Maria, Fărcani; Stegariu Vasilae, Camber; Agafian Sofia, Constanța; Ghețu Constanța, Constanța; Vasilescu Eugenia București; Ionescu Demetra, București; Rusescu Clementina, București; Davidescu Victoria, Bîrlad; Filip Lucreția, Brăila; Patrașcanu Ecaterina, Onești; Săndulescu Alexandrina, Scorțeni (detașată Ploești); Ștefănescu Agripina, Pîrgărești Marian Maria, Valea Seacă; Ioanițescu Maria, Prăjești; Dospinescu Armenia, Mărgineni; Bărbulescu Zoe, Brusturoasa; Nicu Constanța, Valea Seacă (galbană); Gane Lucreția, Trotuș; Murgulescu Maria, Răcăciuni; Dimitriu Elena, Zimnicea; Lăscărescu Eugenia, Almatan; Butoianu Maria; Caulia; Munteanu Elena, Cara Harman; Marinescu Eugenia, Peletlia; Vernescu Alexandrina, Cara Murat; Ionescu Elena, Carol I; Anastasescu Lucreția, Canara; Poclitariu Elena, Cobadin; Ștefănescu Maria, Dobromira-Vale; Vezbianu Elena, Esechioi; Bobei Dochia, Caulia; Bozodoc Maria, Esechioi; Stoicescu Elena, Hasancea; Arsenescu Alex. Lipnița; Mușătescu Maria, Murfatlar (detașată Silistra); Ionescu Ecaterina, Alacap; Marinescu Paulina, Anadalchioi; Bruckner Eugenia, Camara; Oprea Paraschiva, Seimeni; Marinescu Maria, Tuzla (detașată Balcic); Niță Anastasia, Caranasuf; Stăniloi Ecaterina, Diungi; Burada Vasilichia, Casapchioi (detașată Balcic); Gheorghe Ecaterina, Cogealic; Georgescu Caliopi; Cogealic; Otavă Maria, Cogealic; Ionescu Ecaterica, Carapchioi (detașată Dobrici); Mihailescu Henrietta, Caracicula; Șolț Elena, Gargalicul mare; Constantinescu Eugenia, Mangalia; Boeresca Zoe, Tekirghiol; Boeriu Valeria, Băleni; Constantinescu Niculița, Urzicița; Petrovici Natalia, Tureatca; Popescu Ana Ciocănești; Teodorescu Maria, Dudești-Cioflea; Manolescu Elena, Dudești; Dumitrescu Lucreția, Chiajna; Pîrvulescu Vasilchia, Cringu-Fundulea; Manolescu Maria, Popești-Leordeni (detașată la București la școala ortodoxă); Niculescu Elena, Pantelimon; Iosif Alexandrina, Vărăști; Stravolca Vasilina, Brănești; Gheorghiu Iulia, Bălțoani; Șerbănescu Eugenia Brăbeni (detașată Turtucaia); Popa Maria, Gherăști; Roguski Sabina, Băcești-Bărticești; Munteanu Elena, Mircești; Blidescu Ecaterina, Miclăușani; Gheorghiu Vera, Hălăucești; Mădîrjac Lucreția, Sagna; Ivănceanu Lucreția, Saboani; Viselariu Maria; Saboani; Macu Ana, Răkiteni; Georgescu Vasilchia, Simionești detașată Turtucaia); Paladi Smaranda, Uidești; Ripeanu Magdalina, Găiceana; Tașcă Raluca, Horhocea, Hina Eufemia, Smîrdioasa; Mihail Olimpia, Antonești; Mihail Teofana, Țigănești; Boujog Valeria, Alibichioi; Spiridon Maria, Alibichioi; Teodoru Maria, Balabancea; Adam Demetra, Baschioi; Georgescu Elena, Baidand, (detașată Dobrici); Dimitriu Eleonora, Cauda-Bugeak; Vișinescu Zoe, Cara Orman (detașată Ploești); Stoian Paraschiva, Caramanchioi; Ciobanu Aurelia, Carcaliu; Papadina Silvia, Cataloi, (detașată Tulcea); Hiandachi Silvia, Chilia Veche; Petrițapol Olga, Cerna; Petreanu Victoria, Ciucurana; Niculescu Elena, Frecăței; Ciulei Elena, Jurilofca (detașată Tulcea); Stănescu Ioana, Mih. Cogălniceanu; Iugescu Constanța, Malcoci; Izafte Paraschiva, Moringhiol; Stan Paraschiva, Dumănațul de Jos; Racaghef Elena, Dumănațul de sus; Dumitrescu Eugeia, Malmudia; Neculaide Eliza, Sarichioi (detașată București școala societății); Ionescu Sofia, Sf. Gheorghe; Husăreanu Ecaterina, Slava rusă; Bulai Lucreția, Telița; Lascu Eliza, Gratia; Mîndreanu Ermina, Epurești; Protopopescu Dara, Slobozia; Dimitriu Maria, Pitești; Mălădărescu Verania, Tg. Ocna; Zisu Ana Cernavoda; Profiriu Cornelia; Ostrov; Botez Maria, Constanța; Georgescu Profira, idem; Drăghescu Maria idem; Bălănescu Eliza; Medjidia; Popa Caranfila Calați; Ipac Elena, Tîrgoviștea; Livianu Matilda idem; Dimitriu Sevastia, București; Eusatiu Maria, București-Elena Doamna; Dragomirescu Elena, București, Cămin; Honornolu Adela, București 3; Rusescu Clementina, București 6; Călin Laura, București 2; Niculaide Elena, București 1; Popescu Constanța, București 4; Panaitescu Elvira, București 3; Dimitriu Semiramia, Iași; Polidor Elena, Ploești; Cioacă Cecilia, Cîmpina; Hisa Sombola, Focșani; Podoleanu Luxandra, Tulcea 1; Constantinescu Aurora, Tulcea 2; Angheluță Eugenia, Tulcea 3; Hamza Maria, Tulcea 4; Mihail Florica, Tulcea 5; Rîșcanu Ana, Babadag; Deliu Alisa idem; Lobel Charlotte, Isacea; Georgescu Sevastia, Sulina; Gheorghiu Agripina, Sulina 2; Popescu Cristina, R. Vîlcea.

La societatea de gimnastică și sport, se pregătesc mari serbări pentru Crăciun și anul nou.

Cu prilejul acestor serbări, va debuta și noul cor, întemeiat din inițiativa acestei societăți.

Cîntăreții din Iași au făcut un memoriu pe care îl vor prezenta corpurilor legiuitoare cerînd îmbunătățirea soartei lor.

In urma raportului înaintat de membrii comisiunei pentru examenul de capacitate al conducătoarelor la grădinile de copii, ministerul de Culte luînd în vedere însemnătatea propunerilor făcute a dispus ca de urgență să se întocmească un program analitic al tuturor materiilor atît de partea literară cît și de partea științifică, pe care să-l aibă în vedere candidatele pentru acest examen. Din totalul de cunoștinți secundare se vor alege acele cari au o valoare generală și specifică românească, de neam și țară.

Utilitatea acestui program analitic e de actualitate, întru cît statul nu are școli speciale de pregătire pentru grădinile de copii.

S'a mai cerut crearea de secții normale pentru fete pe lîngă unul sau două externate secundare, cu curs special de Pedagogie și puericultură, cum și putința de a face practică pedagogică la o școală froebeliană.

Din faptul că pentru această dată s'au primit la concurs candidate cari aveau vrîsta de peste 40 ani, ministerul a opinat dacă nu e locul de a prevedea în regulamentul acestor școli dispoziția că pot funcționa la grădinile de copii numai până la vrîsta de 40 ani, iar mai apoi să fie trecute în învățămîntul primar ca învățătoare.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestor modificări s'a numit o comisie compusă din d-nii Pompei D., Munteanu Victor și Gh. Ghibănescu.

Ioseph Sliwinski. — Celebrul artist pianist care va concerta în sala teatrului mîne Luni 9 Decembrie e socotit și la noi în țară ca și în străinătate *unic* în interpretarea operilor lui Chopin. Iată cum să exprimă unul din cei mai pretențioși critici muzicali d. M. Margăritescu:

„Grație nobilei inițiative a d-nei Constanța Marino-Moscu, — inimă aleasă, scriitoare distinsă, — datorim fericirea de a fi auzit din nou, în două audițiuni, pe pianistul I. Sliwinski, care ne lăsase, la concertul său de acum două luni, o impresie atît de fermecătoare.

Programul primului concert,— eclectic întru toate, — conținea numele tuturor marilor maeștri cari au imortalizat literatura pianistică: astfel, minunatul virtuos a desăvîrșirat fețele multiple ale firei sale artistice în Sonata op. 31 de Beethoven și în pagini de Mendelssohn, Schumann, Liszt fără a uita pe Chopin, compozitorul său de predilecție (Balada op. 47 și Scherzo-op. 39). Singur Bach, bătrînul cantor, lipsea la această serbare a sunetelor.

Al doilea și ultimul concert, pianistul polonez l-a închinat în întregime lui Chopin.

Pe Chopin nu l-am cunoscut, pentru motivul binecuvîntat că m'am născut cu vre-o cinsprezece ani după moartea sa. Am căutat însă de a mă pătrunde nu numai de compozițiile sale, de caracterul lor în care spiritul și năzuințile unui neam sunt atît de minunat exprimate, dar și de felul cum le interpreta compozitorul: numeroasele biografii, consacrate poeticului maestru și mai cu seamă contactul în care am avut fericirea ca copil și ca adolescent, să mă aflu cu doi elevi de predilecție ai săi, d-na Janin și fratele ei Bovy-Lysberg, celebrul pianist compozitor, cu Anton de Kontsky, compatriotul, prietenul și rivalul său, tus-trei maeștri mult iubiți cari mi-au călăuzit pașii admirativi pe calea încîntătoare a muzicei, a fost de un preț cu totul dorinței legitime de a putea cunoaște pe acest visător de o personalitate atît de atrăgătoare, de a-mi putea da seamă de felul cum își interpreta el operile. Și, din toate ce le știu despre dînsul, nu cred că Chopin le-ar fi cîntat altfel ca demnul său urmaș Iosef Slivinsky.

Din pleiada actuală a marilor interpreți ai nemuritorului polonez, d. Sliwinky formează, împreună cu d-na Wanda Landowska și Paderewsky, o trinitate fără de seamăn și nu știu dacă în acea treime ilustră, locul de frunte nu-i revine pianistului de care ne ocupăm.

Chopin n'a iubit decît pianul; pianul singur l-a tentat, indiferent fiind mrejelor atît de atrăgătoare ale falangelor corale și orchestrale; din acest instrument însă, a știut să tragă efecte noui, efecte de sonoritate, de polifonie, de armonii încîntătoare; scumpului său piano i-a încredințat el tainele inimei sale poetice, gîndirile sale triste, amoroase, eroice.

Și acele visuri de iubire, acele strigăte de revoltă ale polonezului răzvrătit, acele lacrimi sîngerinde ale celui mai mîndru din patrioți, au fost exprimate de I. Sliwinsky cu o sinceritate, o emoțiune, o poezie, o simplicitate, care nu puteau fi decît ecoul credincios al interpretărilor cerești ale lui Chopin, — căci de șasezeci și patru de ani, resună în cer lyra vibrătorului inspirat! Intrevedeam în seara de Sîmbăta trecută umbra palidă și tristă a marelui polonez, planînd binevoitoare deasupra capului expresiv al demnului său tîlmaciu!

Visător, elegant, delicat, aristocratic, de un idealism lipsit cu desăvîrșire de afectațiune, modul de interpretare al lui Sliwinsky e de un farmec atît de comunicativ, atît de fluid îi e tușeul, încît un singur acord placat ppp îți desmeardă fibrele cele mai intime ale întregei ființe. Tehnica sa prodigioasă dă acelui tușeu o rafinare cu totul deosebită și stilul său delicat învăluește fraza melodică într'o rețea de cea mai elegantă simplicitate.

Toate aceste calități fac din pianistul polonez un ales, înaintea căruia trebue să ne descoperim cu iubire și cu admirație, un apostol care a cucerit marea cetățenie artistică printre noi.

Numele său va figura în fruntea virtuoșilor cari au lăsat urme neperitoare pe scena Ateneului nostru și încredințat să fie acest ales de o primire pururea entuziastă printre admiratorii săi bucureșteni. (Flacăra).

Consiliul comunal se'ntrunește azi la orele 3 p. m.

Consiliul se va ocupa între attele și de transformarea Palatului comunal.

Pe ziua de 15 Decembrie sunt chemate la București pentru a-și alege locuri, reușitele la examenul de conducătoare de grădini de copii.

Vor fi numite titulare, reușitele care au vîrsta de la 20 ani în sus, iar celelalte vor fi numite suplinitoare.

In poliția de Iași s'au făcut următoarele numiri; d-nii C. Alexandrescu, C. Nedelcu și d. Vasilescu subcomisari cl. II iar d. Stelian Vasiliu subcomisar cl. III-a.

O veste bună!!

Nu comandați nici o haină pînă nu vizitați

Magazinul „Lumei Elegante"

Asortat în totdeauna cu cele mai bune stofe engleze și franceze, precum și ultimile modele de veste fantezie.

Magazinul „Lumei Elegante"
Str. Cuza-Vodă, 42

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

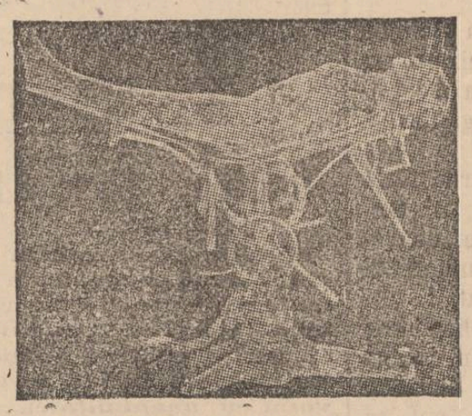

Facerl. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase *Electroterapie*, curenți electrici băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 1—3 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

■ In cursul săptămînei viitoare va apărea de sub presă la tipografia „Dacia“ vol. VIII din colecția „Surete și Izvoade“ de Gh. Ghibănescu. In acest volum se publică documente Racoviți, din arhiva lui Gheorghieș Racoviță de la Șoroneți, Vaslui, cum și acte vechi și noua, în limba slavă și romînă ce privesc neamul Cehan-Racoviță.

Volumul e întovărășit de un indice complect de nume și lucruri; apoi o tabelă cronologică a tuturor documentelor cuprinse (266 la număr) și un arbure geneologic al familiei Cehan-Racoviță, începînd din suta a XV-a până azi. Neamul Cehănesc e unul din cele mai vechi din Moldova și a dat țărilor romîne o serie de Voevozi: Mihai, Constantin și Stefan Vodă Racoviță, cari au domnit și în Iași și în București.

■ *Farmaciile.*—Un colaborator ocazional ne scrie:

„In proectul de lege a farmaciilor, se fixază *o farmacie la 3000 de suflete.*

In Iași, după ultima statisică, avem 75000 locuitori, iar farmacii avem în timpul de față, *14*; iar cînd s'ar pune legea în aplicare, atunci la Iași trebue să ne *56 de farmacii.*

Articolele publicate în „Opinia“ de d. farmacist Adace, au un răsunet bun, bun, pentru lumea suferindă.

■ Mercuri fiind hramul bisericei St. Sava, s'a serbat și patronul școalei profesionale cu același nume.

D-na directoară Apostolescu, a ținut o cuvîntare; a asistat multă lume.

■ *Deciziuni sanitare.* — In „Buletinul Asociațiunii generale“ a medicilor din țară găsim o interesantă jurisprudență a Curței de cassație din Roma prin care se decide că:

„Particularul ale cărui obiecte mobile au fost distruse sau vatamate prin măsuri sanitare cerute de maladii contagioase — în caz special, holera — nu are dreptul a pretinde daune.“

Același număr al Buletinului publică o deciziune a tribunalului de Dîmbovița, după care „Ruperea tăbliței pusă la o casă pentru a încunoștiința existența unei boale molipsitoare și a realiza astfel izolarea ei, constitue o împedecare a realizării măsurilor dictate de lege și o infracțiune prevăzută de art. 59 din legea sanitară.“

■ Eri 6 Decembre 1913, a avut loc ședința cercului cultural preoțesc în parohia Mogoșești com. Mogoșești.

La oara 6 dimineața a început serviciul Divin în biserica parohială cu hramul sf. M. Mucenița „Varvara“. Serviciul utreniei s'a făcut de parohul M. Bombea, iar serviciul Sf-tei Liturghii a fost oficiat de sf. s. Părintele Stavrofor I. P. Tinco, Protoiereu județului asistat de Economul Neculae A. Popoviciu Paroh Ciurea și parohul local M. Bombea. A luat parte părinții cercului no. 7 Econ. A. Sofiicu, Petru Ignat, Haralambie Hanganu și Eromonahii S. Pescariu.

La finea sf tei liturghii părintele Protoiereu a ținut o cuvîntare publicului foarte frumoasă și alinătoare sufletului omenesc, vorbind asistenței de „Cunoașterea legii Dumnezeești“ și „Trebuința mîntuirei prin Isus Hristos“. Mîntuirea Divină, comparată și demonstrată cu exemple din viața omenească, consecințele binelui și a răului în omenire față cu faptele săvîrșite de fiecine, a electrizat asistența care în semn de recunoștință și mulțumire, în cor i-a adresat cuvintele: sărutăm mîinele și să trăiți.

Nu mai puțin în sf. altăr, a fost viu felisitat în numele tuturor preuților de Econ. N. A. Popovici pentru această cuvîntare prea frumoasă și innobilătoare de suflet.

Ora fiind 12 cu toții au mers la casa parohului unde au luat masa, iar la 2 p. m. a urmat conferința, care s'a terminat la ora 4 p. m.

■ S'a acordat dreptul de a purta medalia „Răsplata serviciului militar“ pentru 20 ani de serviciu subofițerului de administrație cl. I Stancov Manole din regimentul 13 Ștefan șel Mare.

■ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen dorind ca în fie care oraș din eparhia Moldova unde se găsesc trupe, preoții să țină conferinți în fie-care Duminecă și sărbători în fața soldaților, a hotărît să convoace pe toți preoții din orașele eparhiei pentru a se consfătui asupra acestei inițiative și a lua măsurile în consecință.

La această consfătuire vor lua parte toți protoereii din eparhie.

■ La clinica Veterinară s'a practicat Iuni de către d. dr. Buzenchi operațiunea cesariană, la o vacă a d-lui Pulcheria proprietar din Com. Copou. Prin deschiderea pîntecelui s'a extras fătul (un monstru); operațiunea a reușit pe deplin, animalul fiind în afară de ori ce pericol.

■ *Noutăți literare.* „Viața Nouă“ sub direcția d-lui prof. Ovid Densușianu anul IX, No, 10 cu articole literare interesante și ilustrații de artă.

„Razna“ No. 3 anul I cu numeroase actualități, polemici și articole.

※ In urma unei intervențiuni a epitropiei spitalului izraelit d. Matei Cantacuzino a decis a autoriza provizor pe timp de un an 12 dintre cele 40 de covrigării închise. Autorizarea de funcționare se va da în urma unui referat al d-lui medic șef al orașului.

■ Ministerul de instrucție a trimis o circulară tuturor institutorilor și învățătorilor din țară, arătîndu-le necesitatea creărei de cursuri complimentare, pe lîngă școlile primare.

Invățătorii sau institutorii care vor să instituească astfel de cursuri. să facă cunoscut ministerului.

■ Astăzi după amiază s'a făcut înmormîntarea lui Neculai Grigoriu, fost funcționar la serviciul technic al județului.

■ Duminica în 8 a lunei, are loc adunarea generală a ligei culturale, secția Iași, pentru alegere de 3 membri în locurile rămase vacante din Comitet.

■ Mîne Duminecă, P. C. Arhidiaconul Chesarie Ștefănescu, va ținea în catedrala mitropolitană o predică despre evlavie și pietate în opoziție cu fățărnicia și ipocrizia din Vechiul testament și cu ipocrizia și fățărnicia din timpurile de astăzi

■ Duminică a avut loc la Botoșani, în casele părintești, logodna domnișoarei Elenuța Jipa fiica d-lui colonel Jipa cu d. locotenent Ioan Ferderber.

Felicitări.

■ Următorii elevi au reușit la examenul de absolvire a liceului național: Bontăș Neculai, Cazimir Constantantin, Cheru Iacob, Fișler Ghersin, Galiu Vasile Goldenberg Lascar, Herșcovici Herman Jipa Anghel Leibovici Leon, Panu Iacovache, Schöfer I. A. Gabriel, Stavăr I. Gh. Manu Alexandru, Obreja Xenofonte, Patriciu Cornelia, Manea Mihail, Vasiliu Ortansa, Văleanu M. Isac, Zalman Aron, Ursachi Gheorghe și Ionescu Romul.

■ In editura Masson et Comp din Paris a apărut „Les Reflexes conditionnels ou associatifs“, studiu datorit colaboratorului nostru dr. I. Duscian și publicat în „La Presse Médicale“, în luna Noembrie.

■ D. dr. Flor, medicul primar al orașului a trimis eri direcțiunii generale a serviciului sanitar memoriul personalului sanitar inferior din Iași, însoțindu-l de un raport elogios asupra modului cum acel personal își îndeplinește îndatoririle în orașul Iași.

■ „O excursie în Nordul Moldovei“ (Imprejurimile Broștenilor) se intitulează o nouă mică lucrare beletristică a distinsului profesor universitar iasan d dr. I. Simionescu.

Lucrarea cuprinde un număr de fotografii luate la fața locului, în regiunile pitorește descrise.

■ Direcțiunea liceului de fete „Oltea Doamna“ a trimis părinților instrucțiuni asupra felului cum au a se purta elevele școalei în afară de oarele de clas. Intre altele s'a cerut părinților să comunice direcțiunii itinerare pe care au-l parcurge elevele în drumul lor de acasă pînă la liceu.

■ Mîine Duminică 8 Decembre are loc sfințirea bisericei sf. Ioan Botezătorul din strada Gh. Mărzescu, care a fost restaurată de pioșii creștini d-na Maria și Vasile Rusovici.

Oficiarea serviciului divin se va face de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

Tot odată se va face și inaugurarea internatului pentru elevii școalei de cîntări, înființat pe lîngă acea biserică de aceiași pioși creștini; deocamdată au fost internați 10 elevi ai școalei de cîntări.

■ **Noii licențiați ai fecultății de litere.**—*Filologia modernă.* Eliza Vrabie (magna cum laudae). Viorica Coroi (cum laudae), Aneta Gheorghiu, Al. Epure (cum laudae).

Filosofia. Cecilia Trantomir (cum laudae), Gh. Savul (magna cum laudae) și I. Setlacec (cum laudae).

■ Toate candidatele, la examenul de capacitate pentru științe Naturale, au reușit la proba practică.

Cu începere de astăzi, se va anunța data și locul începerei lecțiilor de probă.

■ Eri s'a serbat patronul regimentului 7 roșiori „Cuza Vodă“.

La orele 10 jumătate s'a oficiat un serviciu divin în manejul regimentului, de către preotul Roșescu, confesorul garnizoanei, în prezența ofițerilor și trupei.

Păr. Roșescu a ținut o cuvîntare ocazională iar în urmă ofițerii împreună cu d. colonel Cătuneanu au luat o mică gustare împreună cu soldații, cu care ocazie d. colonel Cătuneanu a tuastat pentru familia regală, în uralele trupei.

■ **Universitare.**—Consiliul facultății de litere a recomandat ministrului ridicarea la rangul de profesor definitiv a d-lui I. Ursu, pe baza lucrărilor sale istorice, la catedra de istorie medie și contemporană.

— Mîne Duminică, consiliul facultății de litere și filosofie se va întruni pentru a hotărî asupra împărțirei burselor de cîte 50 și 100 lei.

— Mercuri 11 Decembrie c, la seminarul de slavistică al d-lui I. Bărbulescu, studentul P. Constantinescu va comunica lucrarea d-sale „Isvoare bulgare relative la epoca de regenerare a Bulgariei“.

— D. rector al universității a luat decizia a consulta facultățile, în privința întomirei budgetului universității.

— Consiliul facultății de litere a cerut rectoratului să ajute cu suma de 295 lei pe studentul Al. Epure pentru lucrarea sa „Fabulistul Krylov“.

■ **In jurul morții bancherului Moscovitsch.**—*Stirile prime cu privire la condițiile, în care a încetat din viață multimilionarul Beriș Moscovitsch din Botoșani, nu corespund realității.*

Sfîrșitul marelui bancher nu se datorește unei morți naturale. Beriș Moscovitsch a fost găsit strangulat. Prin urmare problema care se pune este: suntem în fața unei sinucideri sau a unei crime?

*

Beriș Moscovitsch a fost găsit spînzurat în closetul vastului său palat din Botoșani.

Din informațiile date de personalul de serviciu ar rezulta că Miercuri noaptea, pe la ora 11, Moscovitsch și-a pus halatul de noapte, s'a îndreptat spre closet, de unde n'a mai revenit. Soția lui și servitoarea s'au apersevat de abia la ora 6 dimineața de acest fapt. L'au căutat și l'au găsit spînzurat cu cordonul halatului.

*

Evident că se pun o sumă de chestiuni. Dacă e sinucidere, din ce cauză? Beriș Moscovitsch era om de 82 de ani, de mai multe ori milionar, afacerile îi mergeau splendid, sănătatea pururea desăvîrșită. Atuncea de ce sinuciderea? Mister—dacă nu cumva s'ar lua drept adevărate, cele ce se șoptese în Botoșani. despre un adînc și tragic conflict de ordin intim familiar, care exista de mai mult timp.

Ceea ce rămîne cu toate acestea inexplicabil, ie faptul că soția, care dormea în același ietac cu Moscovitsch, și personalul de serviciu, care știa că plecase din ietac, nu și-au amintit de cît la ora 6 dimineața, să cerceteze ce s'a întîmplat.

Cum am spus se pune cu adevărat problema: este vorba de o sinucidere sau de o crimă?

*

Din demersurile făcute de autorități se pare că problema preocupă pe toți—și, după cît ni se comunică, ieri s'a și făcut autopsia. Nu se știe pînă acum concluziile medicilor legiști. Pentru autorități este însă un mare cîmp de investigații și se prea poate ca sfîrșitul lui Moscovitsch să rămîie de apururea un mister.

■ In sala Circului Sidoli, cinematograful Pathé Frères reprezintă pe miraculosul său ecran, astă seară Sîmbătă 7 Decembrie *Uzurpătorul sau telefonul trădător*, mare roman contimporan în 3 părți. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroși artiști pariziani. In rolul principal apare Claude Garry de la Comedia Franceză.

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Banda Griffard, roman polițienesc în 2 părți.

Hector e băiat serios, scene foarte humoristice.

Cel mai nou număr din Pathé Journal cu telegramele însuflețite din lumea întreagă.

Noul program viitor se reprezintă mîne Duminică 8 Decemb. două matineuri (3 și 5 ore, și reprez. seală la 9 ore. Program nou duminical: „Puntea tragică“ roman în 3 părți.—etc.

Distracții acrobatice, interesante scene artistice sportive, etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

Grigore Dimitrescu

profesor universitar—fost magistrat

AVOCAT

S'a mutat în strada Buzdugan, 1. (casele Teodor)

Consultațiuni 7 — 8 seara.

Prima Franzelărie Națională

— DE LUX —

M. Grünberg (fost Forșt)

Este în totdeauna cea mai bine asortată cu: Chifle de apă, Colăcei, Covrigei cu sare, Franzele de apă, de lapte și cu cartofi, Porumbar, Brăileni, Cartofe mici, Coilici, Colaci, Kaisersemel, Stanghe, Chifle, Cozonaci, Chifle cu nuci, Cozonaci, Grafle și Brînzoie.

Primește asemenea comenzi speciale, pentru or-ce fel de ocaziuni.

Cu ocazia Sf. Sărbători. Laboratoriile de lucru, sunt din nou amenajate și înzestrate cu cuptoare speciale și masini moderne, puse sub directa conducere și supraveghere a d-lui **M. Grünberg**, cunoscut onor clientele, ca vechiu specialist în această branșă, așa că onor clienți, precum și onor public în generul, vor fi pe deplin mulțumiți, procurându-și cu încredere, tot ce atinge această branșă de la

Prima Franzelărie de Lux

M. GRÜNBERG

Str. I. C. Brătianu 168.

Rog. Onor. clienți a observa bine, atît firma cît și No. ca să nu confundă adresa.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei“

Licitația pentru tunelul „Isvor“

Bucureşti.—Se dă ca probabil că rezultatul licitației ținut pentru adjudecarea tunelului de la „Isvor“ va fi anulat.

Congresul agrarienilor bulgari

Sofia.—Congresul agrarienilor a fost deschis. Leaderul Temboliski a dezvoltat programul partidului său și a stabilit cererile radicale cunoscute.

Va deprinde de deciziile congresului dacă va fi cu putință un compromis între guvern și agrarieni.

Conflictul din Zabern

— Condamnarea lui Förstner —

Strassburg.—Tribunalul militar a osîndit pe locotenentul Förstner la 43 zile închisoare, pentru întrebuințare ilegală de arme.

Förstner a făcut apel.

Expoziția națională agricolă

Bucureşti.—Societatea națională agricolă, a luat inițiativa reorganizărei unei expoziții naționale agricole pentru Mai 1914, în parcul Carol din Capitală. Se vor distribui premii în valoare de 50,000 lei.

Audiență

Bucureşti.—D. V. Bațaria, senator otoman și fost ministru a fost primit aseară în audiență de M. S. Regele.

Deraierile de ieri

Bucureşti.—Eri, la orele 5 și 40 seara, trenul de marfă 855 a deraiat între stațiile Ulmeni și Monteoru. din cauza opririi brusce a frînilor, provocată prin semnale de oprire.

Opt vagoane au fost deteriorate.

Din cauza acestei deraiări, diferitele trenuri au trebuit să fie oprite și să sufere întîrzieri, pînă s'a deblaiat linia.

*

Tot eri, la orele 12 și 15 o mașină de manevre, a deraiat între Mogoșoaia și Bucureşti. Din această cauză, trenul Fulger a suferit o întîrziere însămnată.

Starea d-lui Costinescu

Bucureşti. — Se știe că de cîteva zile d. Emil Costinescu se află suferind.

Cercetînd aseară, putem comunica știri mai bune despre starea sănătății d-lui Costinescu.

Prînz

Bucureşti.—D. Take Ionescu, ministru de interne, a oferit aseară un prînz, în onoarea directorului Poștelor sirbești, care se află în Capitală, în vederea încheierei unei convențiuni poștale între Romînia și Serbia.

Suspendare de audiențe

Bucureşti.—Marea Doamnă de onoare anunță că M. S. Regina a suspendat audiențele pînă la 7 Ianuarie.

Retragerea guvernului de colaborare

Bucureşti.—Ziarul «Adevărul» publică un reportagiu politic, prin care arată, apropiata retragere a guvernului de colaborare și chemarea partidului liberal la cîrma țerei.

Ziarul arată, că în această privință, o perfectă înțelegere s'a stabilit între d-nii Maiorescu și Take Ionescu.

Cu privire la data retragerei, după unii ea ar avea loc la 23 Decembrie, după alții la 15 Ianuarie.

Ziarul „Adevărul“ mai publică o sumă de amănunte, cu privire la modul cum înțeleg liberalii se convoace constituanta, în timpul cel mai scurt posibil.

Onomastica d-lui Pasici

Bucureşti. — Eri fiind ziua onomastică a d-lui Pasici, d. Take Ionescu a trimis primului ministru al Serbiei o călduroasă telegramă de felicitări.

Invățămîntul agricol universitar

Bucureşti. — S'a numit o comisiune compusă din d-nii dr. Istrati și Sandu Aldea, care să studieze chestia învățămîntului agricol universitar,

D. Pasici și aromînii din Serbia

Bucureşti.—Legațiunea sîrbă din București, a transmis d-lui Pasici, plîngerile semnalate de presa romînă, cu privire la persecuțiile aromînilor din Serbia.

D. Pasici a răspuns că nu are nici o cunoștință despre aceasta și că e hotărît a reprima orice abuz.

Prăbușirea unei case

Paris.— O casă în construcțiune, de pe strada Belgrad din arondismentul 20, s'a prăbușit. Vre-o 15 lucrători au fost acoperiți sub dărămături. Mai mulți inși au fost grav răniți.

Se pare că nu este nici un mort.

Camera ungară

Buda-Pesta. — Camera deputaților a adoptat proiectul regulării provizorii a raporturilor comerciale cu statele streine.

Deputatul Szialssy, din partidul muncei, declară că de și se caută a se obține bune relații comerciale cu statele balcanice, nu se mai pot face și alte sacrificii pentru tratatele de comerț. Oratorul combate mai ales suspendarea interzicerei importațiunei vitelor vii. Menționează contrabandă sîrbă și romînească.

Pichon și Romînia

Paris. — In ziarul „L'homme libre“, d. Clemenceau, publică un interesant articol, în care acuză pe d. Pichon că a neglijat Romînia, în ultimile evenimente politice.

D. Clemenceau să rîdică în potriva faptului că împrumutul romîn n'a fost realizat în Franța, și fără nici o nevoie d. Marghiloman a fost trimis la Berlin.

Ceva mai mult, timp de trei luni, d. Blondel, ministrul Franței, a stat la Paris și n'a putut fi primit în audiență de către d. Pichon.

Dacă n'ar fi isbucnit criza ministerială—adaugă ziarul—d. Blondel s'ar fi întors la București, fără să fi comunicat cu ministrul de externe asupra evenimentelor, ale cărora centru este Romînia.

Colosal de ieftin!

Numai pentru **95 bani** Cassa de Export A. Reifler, Cernăuți (Bucovina) oferă un elegant ceas din renumitele fabricațiuni ale Șvițeriei de aur, argint și sidef pentru domni și dame precum și elegante brațare cu ceas de sidef și în fine ori-ce obiect de aur și argint în urma unui Sistem adoptat de mine. **Cereți prospecte gratis!**

Toate obiectele se dau cu garanție pe 3 ani! Serviciu conștiincios. Spre convingere încercați! O cartă poștală se franchează cu **10 bani.**

Doamnă Germană instruită caută loc, la Copii sau ca Dame de Compagnie.— Weigel, Strada Armeană, 16 Iași.

Menageră *la o persoană bine situată fie la țară fie la oraș, cu sau fără copii caută loc. A se adresa str. Lozonski No. 17.*

Numai pentru un scurt timp

GRABIȚI-VA

Galoși, Șoșoni, Ghete

pentru **Barbați, Dame și copii** *cu prețurile cele mai* **eftine posibile.**

Veniți și vă veți convinge

La renumitul magazin LUVRU

Str. Cuza Vodă 42 *(Casele Cristofor. Lîngă Banca Moldova).*

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru DELTA şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru DELTA, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice DELTA aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal DELTA cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul DELTA este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-tradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase o timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanturi foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur DELTA cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francati scrisorile cu 25 bani.

25% !

ECONOMIE

prin intrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurăţă şi vindecă Nevralgiele cele mai grele de cămăduit, Migrenele, Cefaleegia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureroase cari se resistă la toţi celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să se ia mai mult de cât 6 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

Ceasornicăria RUDOLF — **Berlineză-Iaşi DULBERG**

JASSY

Piaţa Unirei Str. Seulescu No. 1.

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA. Union Horlogère şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.

Catalogul gratis

Pendule Moderne
Ceasuri de Masă
Bijuteri în aur
argint şi imitaţii.
Verighete de logodnă
Preţuri ieftine
Expediţie în provincie

Atelere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravură, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească şi Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— *Maistru croitor* —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Sala de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Traian, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

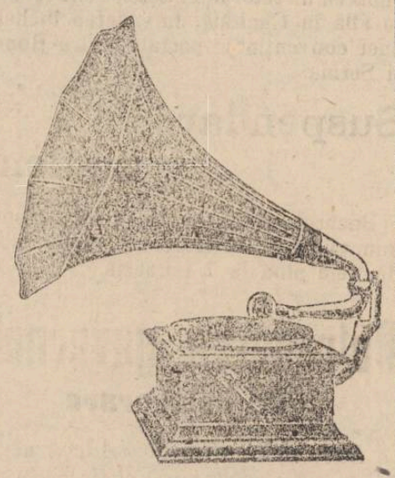

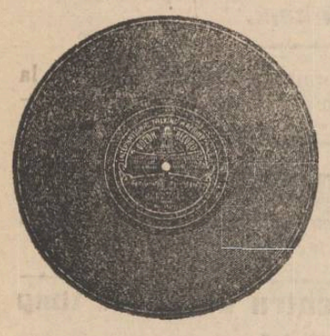

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca

Carusso, Tita Rufo, Tamgua etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse!

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 2054 – Marți 10 Decemb 1913

Cuvîntarea d-lui Take Ionescu

— la inaugurarea bustului lui Gr. Patriciu —

„Eram ministru pentru întâia oară, cînd Patriciu a întrat în învățămînt și și-a început strălucita carieră în slujba culturei păturei țărănești.

Pentru a patra oară în guvern, îmi este dat să asist la desvelirea bustului care are să perpetueze memoria celui mort atît de timpuriu. Apropierea acestor două date îmi dă dovada lungimei vremei care a trecut de cînd s'a aratat primele manifestații ale organismului, care trebue să se desvolte, cum s'a desvoltat într'un puternic instrument de muncă materială în slujba țărei și a coroanei. La mărirea și strălucirea acestui organism, a partidului nostru politic Patriciu și-a închinat toată putința lui de inteligență și de inimă. Un singur lucru trecea la el înainte de dragostea pentru partidul nostru de 1908 încoace. Menit cum trebuia să fie menit, conservator democrat, acest lucru era școala.

Grigore Patriciu nu s'a distins în erarhia școlară prin faptul că a făcut o politică oarecare, el s'a impus prin muncă și o pricepere deosebită, calități ce l'au ajutat să ajungă în scurtă vreme o podoabă prețioasă a corpului profesoral, o binefacere pentru învățămînt.

Grigore Patriciu a trăit puțin, dar a muncit mult, și cît a fost scurtul fir al vieței sale, eu unul l'am urmărit cu dragoste pe calea ce o străbătea, și am plîns îndurerat, cînd ne-a părăsit pentru totdeauna, lipsindu-ne de spiritul său distins.

Salut deci pe acei cari au înfăptuit o inimoasă recunoștință, glorificînd pe acest modest dar prețios luptător pentru binele obștesc.

Și cel mai mare elogiu ce-i putem aduce aci memoriei lui, este de a da dovadă că înțelegem pe deantregul felul în care el știa să-și facă datoria.

Pentru Patriciu ar fi fost o mare bucurie, dacă ar fi văzut cu ochii gloria strălucită în care se află Romînia, sporită și așezată în scaunul de arbitru al păcii. Romînul s'ar fi mîndrit și Conservatorul-democrat s'ar fi înveselit. Patriciu și-a făcut datoria cît a trăit. El merită acest bust și generațiunile viitoare se vor îmbărbăta privindu-l".

SOFIȘTII!

Nimic mai periculos în educarea publicului,—pe această cale largă, care se numește gazetă,—de cît gazetarii — sofiști, acei gazetari cari —de sigur conștienți— mistifică datele, iau din întîmplările zilnice numai acele fapte, din texte numai acele rînduri — care, izolate, să le poată îndreptăți anumite concluzii, de sigur favorabile lor și patronilor lor.

Incă o probă evidentă de sofism gazetăresc o dă oficiosul liberal, „Viitorul", atunci cînd legîndu-se de afirmația șefului partidului conservator-democrat, — și anume că: guvernul de colaborare n'a condiționat neutralitatea României numai de cedarea Silistrei, —alăturează această afirmație unei circulări diplomatice—acelei de la pag. 89 din „Cartea Verde", — circulară în care se spune că: „România *va putea* privi în toată liniștea mersul ulterior al evenimentelor din Balcani"— în cazul cînd „va dobîndi Silistra *cu o linie de frontieră* rezonabilă la Marea Neagră".

Această alăturare o face, bine înțeles, pentru a dovedi falșitatea (?) afirmațiunei d-lui Take Ionescu, — trăgînd concluzia că — cu toată afirmația verbală de mai sus, rămîne scris, deci netăgăduit, că România se mulțumea cu Silistra în schimbul neutralității.

Curioasă mentalitate! Revoltătoare rea credință!

Evident că d. Take Ionescu n'a rostit condiționarea neutralității noastre *numai* de cedarea Silistrei.

Nu! Căci chiar din textul pe care l reproduce oficiosul liberal—fără a ni preciza din ce epocă a evenimentelor balcanice datează, ceia ce e netăgăduit importantul în cazul acesta — zicem, chiar din acest text reiese că este vorba, nu numai de Silistra, ci și *„de o linie de frontieră rezonabilă la Marea Neagră"*.

Ori, pentru că redactorul în chestie se face a uita, înaintea războiului de al doilea balcanic, — războiu care schimbînd fața lucrurilor, a schimbat — firește — și pretențiunile noastre,—cererile României consistau și într'o linie de frontieră „de la Silistra la Cavarna". — Iată, deci, că afirmația d-lui Take Ionescu rămîne, — guvernul de colaborare nu a condiționat neutralitatea noastră *numai de cedarea Silistrei.*

Și iarăși nu,—căci, după cum am spus, chiar în circulara diplomatică, de care vorbește redactorul liberal, e vorba încă de alte puncte, care într'o circulară nu puteau fi date de cît foarte succint, — e vorba încă de bisericele și școlile românești, din teritoriile cucerite, deci *nu numai de Silistra.*

Cînd s'a schimbat fața războiului balcanic, evident, s'au schimbat și pretențiile noastre... Dar nu de acestea vorbește oficiosul liberal.

Rămîne deci că concluzia trasă de „Viitorul" *e falșă* și e izvorîtă din alăturarea de vorbe și documente, care departe de a se contrazice, se întăresc.

Acea ce încearcă a face confratele liberal, nu e corect, și întruchipează un sofism — gazetăresc, care, departe de-a rădica prestigiul unei gazete, o scoboară în mocirla cancanurilor și gogoriților, foilor menite să trăiască din ele și nu să deie directive și învățăminte masselor către care se îndreaptă, cum pretinde a face confratele „Viitorul".

Dinu

MICI POLEMICI

Se afirmă cu multimilionarul evreu M. din Botoșani, de 82 de ani, n'a murit, de moarte naturală, ci s'a sinucis.

Evreii au început să aplice reșeta d-lui Bogdan Duică: se sinucid.

*

Un fost director al teatrului din București critică toaletele prea scumpe ale artistelor de-acolo.

...Se gîndește oare la dedesubturi?

*

Pentru întîia dată — scrie o revistă — Edison și-a îngăduit o vacanță de două săptămîni și a căzut bolnav.

...Dacă venia la noi în țară, se deprindea cu vacanțe mai lungi...

*

Un reporter al nostru a înregistrat în ultimul număr de ziar numeroase reușite universitare „cum laudae".

La universitate se scrie: „cum laude".

*

„Flacăra" dă două fotografii: d. de Herz înainte de reprezentarea „Bunicului" și una „după..."

Să se mai fi gîndit autorul la poze după o astfel de cădere?

*

Se reia la teatrul național „Cafeneaua cea mică".

...In speranță că se vor mări încasările?

*

Se vorbește de o agitație evree la București contra filmului cinematografic „Manasse din Kracau".

Așa e predestinat Manasse; cînd nu-l vor unii cînd nu-l vor ceialalți...

ECOURI

Monumental lui Henric Heine. — Viețuind 56 ani, fără să onoreze cu nici o suvenire pe unul din cei mai mari poeți ai ei, Germania a rîdicat, în sfîrșit, lui Heine, primul monument.

Inaugurarea a avut loc la Francfurt pe Mein. Opera e datorită sculptorului George Kolmde. Subiectul, în bronz, înalt de doi metri, e cu totul simbolic și e așezat pe un soclu patrat de granit care poartă în relief capul poetului și inscripția: „Poetului Heine".

După ce doctorul Weigt, vice-primarul Francfurtului, precum și alți oratori, au reamintit viața zbuciumată a poetului, numeroase coroane au fost depuse. Pe una din aceste coroane, oferită de un sindicat muncitoresc, era o inscripție prin care se celebra nu numai scriitorul și artistul care a fost Heine, ci și marele patriot care se străduînui întreaga-i viață să facă o apropiere între Franța și Germania.

*

Vechimea Americei. — Cercetările făcute de Muzeul La Plata, în America de sud au avut drept rezultat descoperirea unor fosile omenești în straturile de pămînt din epoca terțiară.

Lucrul acesta are o importanță cu mult mai mare de cît s'ar părea. El dovedește în primul rînd că America este locuită tot atît de mult ca și Europa, adică de mai bine de cinci sute de mii de ani și confirmă odată mai mult credința că cele două continente au fost în trecut legate între ele.

*

Automobilele. — In lumea întreagă se aflau în 1912 1.169.911 automobile. Mai mult de jumătate din ele 628.185 erau în Statele-Unite, 182.728 în Anglia, 89.185 în Franța, 70.000 în Germnia etc...

ZIUA TRIUMFULUI

Discuția Mesagiului la Senat s'a încheiat cu discursul d-lui Take Ionescu.

Șeful partidului conservator-democrat a ținut să facă pe lîngă expunerea obiectivă și luminoasă a politicei externe ca răspuns criticei d-lui Ion Brătianu, și o incursiune în domeniul faptelor personale, cari sunt în strînsă legătură cu criza balcanică și cu politica guvernului. D-sa a vorbit despre discursul de la Caracal, despre falșurile ce intenționat s'au comis cu acest discurs și despre consecințele dezastruoase ce pot decurge din sistemul patentat balcanic, în care înțeleg unii oameni politici de la noi să facă politică.

A fost o aluzie transparentă la acțiunea d-lui Nicu Filipescu în decursul anului de dificultăți externe prin cari, a trecut țara noastră. D. Nicu Filipescu a găsit că-și poate face mendrele tocmai atunci, cînd politica noastră externă necesita încordarea tuturor energiilor; d. Nicu Filipescu punea mai pre sus, interesele sale de politică personală, sau chiar gusturile sale pentru obiectele de artă industrială orientală, de cît interesele de politică generală ale Statului romîn.

A fost necesar ca acum, cînd s'a făcut bilanțul politicei externe a guvernului de colaborare, să se pună în evidență aceste fapte cu talentul strălucit al șefului partidului conservator-democrat, pentru ca Senatul și țara, să știe cât de mari sacrificii a făcut acest guvern, peste cîte chestiuni și dificultăți au trecut și cîtă energie a dezvoltat în unicul dar supremul scop, de a dezvolta cu bine o problemă politică de întîiul ordin.

Și d. Take Ionescu a fost cel mai indicat să expună această parte a activității guvernului, căci mai ales asupra d-sale s'au îndreptat săgețile și cancanurile malițioase ale neputiincioșilor.

D-sa a dovedit, că pe vremea cînd neputiincioșii și infirmii intelectuali îl insultau și-l calificau de „om de prisos", d-sa ducea o activă acțiune în politica externă și era solicitat de primul ministru al Greciei în senzul unei acțiuni comune în contra Bulgariei. Și pe cînd această înțelegere urma între noi pe deoparte și Greci și Sîrbi pe de alta — înțelegere în care d. Take Ionescu a avut un rol important—d-sa era aratat ca trădător al Statului romîn, bulgarofil, etc.

Nu credem, că s'ar fi găsit un al doilea om de Stat, care să poată suporta toate „micile mizerii", ce i s'au făcut șefului partidului nostru. D-sa însă le-a suportat și le-a învins, pentru că-și dădea sama că are o menire mai mare, pentru că știa că țara are nevoe de luminile lui în acele grele momente.

Dar faptul acesta ar trebui să fie bogat în învățăminte și să ne facă să încetăm odată cu apucăturile orientale în politica internă, pentru a nu suferi consecințele ei în politica externă si a lovi astfel în aspirațiile și interesele mari ale neamului.

NOTA ZILEI

Spirit.

Amăritul confrate iașan „Cuvîntul" rîde galben cîte odată, încercînd să facă spirit.

Iată o mostră:

«Află că d. Dumitru Ionescu a fost numit subcomisar clasa III-a în poliția Capitalei.

Felicitările noastre d-lui ministru de interne pentru bine meritata avansare.

Cu acelaș procedeu.. spiritual am putea condolea pe d. P. Carp, pentru că între recentele polițe protestate găsim pe un omonim al d sale. Notați: Carp un simplu Negruzzi oare-care. Iar pe d. Neculai Filipescu, fostul ministru al domeniilor, l'am felicita, pentru înscrierea sa în echipa măturătorilor, cu stat lunar. Ori e... alt Niculae Filipescu?

Decît spirit de acesta foarte ieften se găsește și la băcanul din colț. De aceia îl lăsăm „Cuvîntului" să-l consume în slovele cele mai mari ale tipografiei.

OAMENI ȘI LUCRURI

Hysteria magna...

E destul de popular — ba chiar prea popular—cuvîntul medical de „hysterie", de ale cărui înțelesuri se abuzează în literatură și în publicistică.

Sunt împrejurări sociale în care sensul cuvîntului devine mult mai larg și mai complex, putîndu-se aplica unor manifestări mai puțin populare.

Iată bună-oară cazul acelui Peruggia care, într'un acces de straniu patriotism, răpește tabloul divinei Mona Lisa, din galeria Luvrului pentru a-l înapoia Italiei.

Dacă hipoteza sincerității este cea mai plauzibilă—cum par a crede mulți—gestul nu poate avea originea de cît în acea „hysteria magna" cu înțelesuri mult mai largi, cu ramificări sociale vaste și în contrast cu „hysteria minor".

Iată, într'o altă ordine, întîmplările din Anglia,—în mediul sufragetelor ajunse într'un grad de teroare și de terorizare, cari par a histeriza toată lumea.

Cercul e din ce în ce mai viițios. Excesele la cari se dedau enormele mișcări femeniste, iau din zi în zi forme mai cîndate și mai îngrijitoare în acelaș timp. Incendii, distrugeri, atentate, demonstrații de uriașe proporții, sabotagii și așa mai departe.

Dar unde începe partea cea mai penibilă a dilemei, este cînd e vorba de sancțiuni și de pedepse.

Cazul d-nei Pankhurst—conducătoarea sufragetelor — este notoriu. Osîndă ce-i s'a aplicat de repetate ori nu s'a arătat eficace. La rigorile justiției engleze d-na Pankhurst — și alte eroine din aceeași școală—a opus, cu o tenacitate fără pareche — rezistența prin acea originală și tragică grevă a foamei, respingînd ori-ce încercări ca să fie alimentată cu forța.

Eliberată în repetate rînduri, pentru rațiuni de sănătate, luptătoarea n'a pregetat nici o clipă de a reîncepe campania de cuvîntări și excese, iar arestările mereu reînoite au dat unul și același rezultat: o acerbă grevă prin foame.

Soluția a găsit-o nu de mult ministrul Mac Kenna, într'o interpretare nouă a respectivului articol din lege. Eroina va face cele șase luni de închisoare pe rînd: cîteva zile de... post în temniță și cîteva zile în libertate, pentru a recîștiga forțele pierdute.

Iar întretimp, sufragetele organizează mari demonstrații—pînă și în fața lojei regale la teatru — protestînd în potriva „torturării unei femei în numele Regelui Angliei".

E un clasic exemplu de „hysteria magna", chiar dacă are toate aparențele de a urmări izbînda unei importante cauze sociale prin... plictiseală.

S'ar mai putea cita exemple numeroase de altă natură, putînd intra în aceeași categorie patologico-socială. Bună-oară, anumite incidente universitare dela noi.

Rodion

UN RAPORT

— Al comisiunii examinatorii pentru Conducătoarele școalelor de copii —

Observări și propuneri

Odată cu terminarea lucrărilor examenului de capacitate pentru grădinile de copii, credem de a noastră datorie de a însuma toate observările, ce le-am putut culege din felul cum s'a desfășurat examenul de capacitate, și din ele să formulăm unele păreri și deziderate pentru a unei bună si pedagogică întocmire a mersului acestor examene și școli de mici copii.

Prin art. I al regulamentului de ținerea acestui examen de capacitate, se prevede titlurile și certificatele candidatelor și cere că ele să fie absolvente de școală Normală (6 clase), să aibă o școală secundară de fete gradul II (8 clase), sau examenul de absolvire al unei școli secundare inferioare (4 clase) sau orice studii echivalente cu acestea.

Ca o urmare acestei măsuri regulamentare, ministerul din partea lui—luînd în samă și precedentele creiate cu primul examen de acest soiu—a primit la acest examen și pe absolventele școlilor profesionale, ca școala Roșca Codreanu de la Bîrlad, și toate școlile profesionale din țară, iar din partea candidatelor s'a văzut o afluență de tinere cu diplome universitare sau studente cu cîți-va ani de Universitate.

Din varietatea aceasta prea mare de titluri „cerute prin reglement și aduse de candidate, s'a observat lipsa unei nivelări în cunoștinți atît literare cît și științifice a candidatelor, întru cît prin art. 9 se cerea la proba orală „ca să se facă din materiile prevăzute în programa examenului de absolvire a școalelor secundare de fete gradul I, cu adaosul cunoștințelor de pedagogie și higienă și elemente de medicină și de puericultura din programa analitică".

In fața acestora s'a redus la minimum suma cunoștințelor literare și științifice, rămînînd destul de mulțumiți că s'a fost prins ceva mai bine disciplina teoretică și pedagogică.

Faptul însă că prin regulamentul de ținerea examenului s'a pus și programul analetic din Pedagogie, puericultură, medicina și grădinele de copii, mai toate candidatele s'au aflat în fața *unui tot* de cunoștinți și le-au căpatat prin o lectură *adhoc* și au putut fi stăpîne mai mult sau mai puțin pe toate chestiunile cerute de program, pe cînd din enunțarea vagă a programului de gradul I al Externatului, candidatele fiind în fața unui noian de cunoștinți le-au frunzărit pe toate, fără a le prinde solid pe nici una.

Față cu acestea credem nimerit a se prevedea în viitorul regulament în mod analitic toate chestiunile ce se vor crede necesare pentru cultura generală a unei bune conducătoare de copii, din toate obiectele de studii, putînd elimina unele obiecte de la sine, sau enunțînd din alte obiecte numai chestiile mai importante. Urmarea unei asemenea detalări de programe va înlesni tuturor candidatelor fondarea mai temeinică a cunoștințelor generale indispensabile unei bune educatoare și le va putea coordona și sistematiza mai lesne.

Măsura aceasta va fi și o mai serioasă îndrumare pentru viitoarele candidate întru cît ori din ce școli vor veni vor fi bine venite răspunzînd la chestiile din programul analitic al examenului.

Iar statul își va economisi cheltuelile întru cît nu va aviza la întemeere de școli speciale pentru pregătirea viitoarelor conducătoare, o cheltuială în plus pe lîngă multele care le are.

Pregătirea pedagogică. O altă urmare a sistemului variat de recrutare, cu studii deosebite, s'a observat la candidate că au o slabă pregătire pedagogică în ceia ce privește practica de lecțiuni; aceasta nu numai pentru acele candidate, care au venit cu școala profesională, dar chiar pentru acele candidate, care aveau crim-

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

pee de pregătire pedagogică, ca elevele absolvente ale şcoalei profesionale „Rică Codreanu" din Bîrlad, unde se predă pedagogia infantilă şi unde funcţionează o şcoală de copii mici.

In genere metodica şcoalelor froebeliene a pus mîna pe unele principii generale, dar suntem departe de a le vedea bine aplicate.

Formalismul sec, beţia de cuvinte, trăgănarea prinderii adevărului ; apoi oprire, pare-că, voită, a copilului de a zăbovi cu spunerea adevărului, toate aceste rele cari au aruncat discredit asupra pedagogiei primare, îşi găsesc locul în pedagogia infantilă, unde răul ce se produce e şi mai mare.

Pentru a se evita pe viitor asemenea rele, şi pentru a se întregi pregătirea profesională a maestrelor de la şcolile de mici copii, va fi de absolută nevoe să se înfiinţeze cursuri de perfecţionare în lunile de vară, în centre ca Bucureşti ori Iaşii, unde să se oblige în special pe toate candidatele reuşite la acest examen de capacitate şi să se ia certificate că au urmat în mod serios cursurile şi s'au perfecţionat :

Alt chip de perfecţionare ar fi să se alăture ca *maestre stagiare* pe lîngă unele maestre titulare, repetate ca bune conducătoare şi în urma unei inspecţii speciale să se dea certificatul bun pentru examenul de definitivat.

Cît pentru stat ar fi cea mai nimerită măsură ca pe lîngă cele 2 şcoli normale, ori pe la alte externate secundare să se alipească o secţiune normală pentru formarea şi prepararea de maestre la grădine de copii, urmînd ca pe viitor numai din asemenea şcoli să se recruteze conducătoarele.

Canto: Comisiunea a avut prilejul să constate că nu toate candidatele au o educaţie muzicală ; întâi că muzica nu se predă pe la şcolile profesionale de cît de acum un an, apoi chiar acele ce au urmat externatul încă nu au prezentat o solidă pregătire muzicală. Comisia a fost foarte rigoroasă în cercetarea muzicală şi a respins o serie de candidate ; cum însă multe din candidate n'aveau nici o preparare teoretică, de şi posedau voce, a crezut că măsura cea mai bună de luat va fi de a impune candidatelor reuşite în seria aceasta de examen să facă un curs complimentar de canto,—repertoriul cîntecelor de grădini de copii—şi să se ceară la definitivatul lor un certificat că au urmat un asemenea curs.

Dacă cîntul e necesar cursului primar, pentru şcoalele micilor copii el e indispensabil. Nici nu ne putem închipui o şcoală infantilă cu maestre necîntăreţe ; ar încezi întreg învăţămîntul şi clasa ar fi un mormînt, în loc să fie un prilej de lungă şi întreagă recreare educativă.

Prin toate aceste măsuri se vor putea stărui la viitoarele conducătoare mai multe însuşiri profesionale, pe lîngă cele proprii sufleteşti, cari sînt proprii fiecărei firi, nu se pot desvolta prin şcoală,

Vrîsta legală. Pe dinaintea comisiunei au trecut candidate plecînd de la vrîsta de 17 ani pînă la vrîsta de peste 45 de ani. De sigur că asemenea lucruri nu se vor repeta, căci şcoala de copii mici nu e potrivită tuturor vrîstelor, şi credem că ar trebui reglementată şi vrîsta candidatelor atît în ceia ce priveşte minimum şi mai ales maximum de etate.

Vrîsta de 17 ani e prea mică, de şi trebue să se aibă în vedere şi fizicul, întru cît influenţează foarte mult statura propunătoarei în ţinuta clasei.

Nu greşim cînd vom fixa ca vrîsta între 18—25 ani putîndu-se cuprinde în această limită pe toate întîrziatele cu studiile sau cu plasarea socială.

Şcolile de copii mici, în felul cum s'a organizat la noi, răspund la mai multe chemări : *a*) unul naţional romînesc de a înlesni cunoaşterea graiului romînesc în satele cu populaţia eteroglotă. Acest scop e parţial şi vremelnic întru cît putem spera că însuşirea limbei romîne va fi o chestie pe 2—3 generaţii, nu mai mult şi deci populaţia eteroglotă va fi influenţată prin toate stările să şi apropie graiul romînesc, ca limbă de stat.

Potrivit acestui scop de *romînizare*, statul a înfiinţat şi va mai înfiinţa şcoli de mici copii în regiunea Dobrogei vechi ci noui. Cele mai bune elemente vor fi trimise acolo ca să slujască statului ajutîndu-l în opera lui, după ce vor fi practicat o serie de ani în şcoli infantile. Nu începătoarele vor fi obligate a face această operă grea, anevoioasă şi descurajatoare.

b) Dar şcolile de copii mici au o chemare şi de *cultură generală*. Ele pot deveni un utilaj excelent în îndrumarea culturei la săteanul nostru, la orăşanul meseriaş ori funcţionar şi chiar la clasa ridicată, cari îşi poate plăti luxul unei guvernante.

Pentru acest al doilea scop, ele ar trebui să funcţioneze pe lîngă toate şcolile primare, *ele fiind începutul culturei primare*, iar cursurile complimentare sfîrşitul.

Primul rol al şcoalelor de copii mici noi îl vedem ca o scară de trecere la al doilea, care va fi cel general şi statornic şi va asigura viaţa permanentă a educaţiei infantile ca prag de trecere la educaţia primară.

In rezumat propunerile noastre sînt :

1) Intocmirea unui program analitic a tuturor chestiilor ce se vor cere la examenul de capacitate pentru şcolile de mici copii.

2) Infiinţarea unor cursuri de vară pentru pregătirea pedagogică a tuturor candidatelor reuşite la acest examen de capacitate, fie în Iaşi ori în Bucureşti, care să se ceară în mod inferior la examenul lor de definitivat.

3) Infiinţarea unui curs complimentar de *canto*, la care să fie obligate toate acele candidate, cari n'au putut primi o instrucţie muzicală în şcolile profesionale.

4) Vrîsta legală de admis la examenul de capacitate să fie de la 18—25 inclusiv *fără nici o dispensă*.

5) Infiinţarea de secţiuni normale pe lîngă unele externate secundare de fete de gradul II, ca să prepare pe viitoarele conducătoare de la grădinele de copii.

6) Intinderea claselor infantile la toate şcoalele primare din Regat, ca fiind necesare pentru soliditatea pregătirei din cursul primar.

Desvălirea bustului Gr. Patriciu—Bărlad

Duminică 8 Decembre s'a sărbătorit în Bărlad desvălirea bustului regretatului profesor Gr. Patriciu. Serbarea a fost onorată cu prezenţa d-lui Take Ionescu şi Alex. Badareu miniştri.

Incă de la oarele 8 dim. un public numeros eşise întru întîmpinarea înalţilor oaspeţi ; şi în lanţ de trăsuri s'au îndreptat cu toţii spre locuinţa d-lui Th. Emandi, şeful conservatorilor-democraţi din Tutova, unde s'a luat ceaiul.

Serviciul religios a început la oarele 10 a. m. şi a fost oficiat de protoereul judeţului asistat de alţi preoţi şi diaconi. Corul şcoalei Normale a făcut răspunsurile.

Discursurile au fost ţinute în ordinea următoare: C. Nechita, preşedintele comitetului de organizare; care face biografia lui Gr. Patriciu şi încredinţează directorului şcoalei monumentul ; *Chiriceanu* directorul şcoalei aduce elogii memoriei lui Patriciu şi ia în păstrare bustul, I. Balmuş, institutor la şcoala de aplicaţie pentru profesorul său ; Stel. Caracudovici în o foarte caldă cuvîntare pentru profesorul său Patriciu ; Popescu, profesor de pedagogie în o substanţială cuvîntare de greaua sarcină ce-i vine de a continua opera lui Patriciu; protoereul Delineanu pentru legătura dintre şcoală şi biserică în lupta pentru neam şi ţară ; Stere Enăchescu, directorul învăţămîntului primar în numele ministerului de Instrucţiune, arătînd partea lui Patriciu ca fost inspector şi ca colaborator la revista „România Viitoare". Gh. Ghibănescu în numele şcoalei normale „Vasile Lupu" din Iaşi se introduce cu constatarea ce face că în Bărlad s'au înalţat o mulţime de statui la fruntaşi cetăţeni, cari au desfăşurat activatea lor în diferite direcţiuni : dr. Codrescu, Roşca Codreanu, Beloescu, Paladi, Manolachi Costachi Epureanu, momentul eroilor de la 1877 ; în sfîrşit şi şcoala publică îşi are eroii săi vrednici ca I. Popescu şi azi ca Gr. Patriciu, că n'a fost numai un sămănător de idei, ci a ştiut să umezească sămînţa spre a rodi.

La urmă d. Take Ionescu relevă meritele lui Gh. Patriciu. Discursul şefului îl găsesc cetitorii în prima pagină a ziarului.

La orele 12 jum. serbarea s'a sfîrşit, ducînd toată impresia unei înălţătoare serbări pentru Bîrlad, un centru de cultură în Moldova de jos.

Dejunul s'a luat la d. Th. Emandi, şi au fost opriţi toţi oaspeţii ce au venit pentru serbarea de comemorare a lui Patriciu. S'au ridicat mai multe tuasturi pentru d-na şi d. Th. Emandi, pentru d. Take Ionescu, pentru Alex. Badareu etc.

După dejun s'a vizitat muzeul Saint-Georges, aşezat în faţa caselor d-lui Emandi, în Cotul Negru.

D. S. Georges e locotenent, dar avînd patima arheologiei a isbutit să-şi formeze un muzeu foarte însemnat de arme, de obiecte uzuale, de ornamente, peceţi vechi, documente.

Asistenţa a fost apoi fotografiată în faţa muzeului ; la orele 3 jum. d-nii miniştri Take Ionescu şi Alex. Badareu au mers la Zorleni şi au vizitat „Orfelinatul Principele Ferdinand", întovărăşiţi de d-nii T. Emandi, St. Drăgănescu, S. Enăhescu şi Victor Munteanu.

La orele 7 jum. p. m. a fost recepţie în saloanele prefecturei. Tot ce are Bîrladul mai ales : armata, tribunalul, corpul didactic, autorităţile administrative şi comunale au venit să salute pe distinşii oaspeţi. Un bufet bogat a stat la dispoziţia publicului.

Toată asistenţa a condus apoi la gară pe d-nii miniştri. Peronul gării era înţesat de lume. Colonia greacă din localitate cu drapelul a eşit întru întîmpinarea şi la sosirea d-lui Take Ionescu un puternic strigăt de *Zito Rumunia, zito Take Ionescu* a eşit din toate piepturile.

Trenul espres, la care s'a alipit vagonul ministerial, s'a pus în mişcare în uralele nesfîrşite ale asistenţei.

Pentru Bîrlad a fost o înălţătoare serbare şi s'a adăugat încă o piatră la însemnătatea sa culturală în ţară.

ROMÎNIA

Judecătorul Sindic al Tribunalului Judeţului Neamţu

Publicaţiune de vînzare

Conform jurnalului Tribunalului Neamţu No. 9646 din 1913 se publică spre cunoştinţa generală că în ziua de 12 Decembrie 1913, oara 10 a. m. se va vinde prin licitaţie publică averea falitului Mendel Blum, din Tg. Neamţu, consistînd în articole de pielărie evaluate la suma de 7.741 lei.

Vînzarea se va face în Tg. Neamţu la magazinul falitului din strada Ştefan cel Mare, în total şi numai pe bani gata.

Judecător sindic, **Gh. N. Bădărău.**

No. 1678 din 5 Decembrie 1913.

INFORMAŢII

— *D-nii miniştri Take Ionescu şi Al. A. Badareu cari au luat parte eri la ceremonia inaugurării bustului reposatului Gr. Patriciu au plecat din Bîrlad cu expresul Iaşi spre Bucureşti.*

Cu acelaşi tren a plecat în Capitală, venind din Iaşi d. Gh. Lascar secretarul general al ministerului de Culte şi Instrucţiune publică.

— **Din creditul de opt milioane ce se va vota zilele aceste în Parlament pe seama Ministerului de Culte şi Instrucţiune publică, suma de 350,000 lei s'a destinat pentru clădirea unui local propriu al liceului de fete** *Oltea Doamna.*

Din Berlin ni se scrie că în seara de 20 Decembrie stil nou a avut loc la hotel Esplanade o serată consacrată vieţei şi activităţei literare a Carmen Silvei.

Din ordinul ministerului de război s'a afişat la toate regimentele, ordinul din 1902 al M. S. Regelui, prin care e oprită bataia în armată.

O delegaţie a funcţionarilor de la administraţia financiară, va pleca la Bucureşti, pentru a se prezenta d-lui Marghiloman, ministrul finanţelor, căruia îi vor înmîna memoriul prin care cer sporirea salariilor şi acordarea de chirii.

Ministerul de Culte şi Instrucţiune publică a acordat medalia Bene Merenti clasa I-a d-lui sublocotenent Saint-Georges din Bîrlad, care a organizat un muzeu în acel oraş.

Cercul de recrutare din Iaşi aduce la cunoştinţa tuturor d-lor ofiţeri de reservă şi care domiciliază pe raza cercului de recrutare din Iaşi, că sunt rugaţi să facă cunoscut cercului, prin o carte poştală, adresa ce o au cum şi funcţiunea ce o ocupă. Această cerere se face atît în interesul cercului spre a-şi pune controlul ofiţerilor de reservă la curent cît şi mai ales în interesul D-nealor, care sunt obligaţi prin art. 7 din Legea ofiţerilor de rezervă de a comunica Cercului orice schimbare de domiciliu cît şi orice mutare dintr'un cerc în altul şi care din diferite împrejurări au neglijat s'o facă.

Inştiinţarea se referă la orice ofiţer de reservă, superior sau inferior, combatant sau asimilat, fie că şi-au schimbat sau nu domiciliul în ultimul timp, de oare-ce se găsesc mulţi ofiţeri cari, deşi domiciliază pe raza acestui cerc de mult timp, dar nu au făcut cunoscut aceasta cercului, aşa că nu se găsesc inscrişi în control.

La serbarea aniversară a şcoalei normale „Vasile Lupu", la 30 Ianuarie, va vorbi din partea şcoalei d. dr. C. Ionescu.

La primărie s'a început întocmirea tablouluí de ajutoarele în bani şi lemne, ce se vor acorda saracilor cu ocazia sărbătorilor.

S'au ivit cazuri de anghină difterică în străziile Muzelor şi Lăpuşneanu.

In chestia bonurilor sustrase de la administraţia financiară, ancheta s'a terminat ; funcţionarii însărcinaţi cu pastrarea bonurilor şi achitarea lor, au plătit sumele încasate cu acele bonuri.

S'a acordat dreptul de a purta „Răsplata Serviciul militar" pentru 15 ani de serviciu, următorilor subofiţeri reangajaţi :

M. Holescu de la cercul de recrutare şi regimentul Ştefan cel Mare ; Albert Focşăneanu din regimentul Ştefan cel Mare ; Sfîrlaş I. Gh. de la consiliul de război al corpului IV de armată ; Miula Ion de la compania IV sanitari.

Joi în 12 a lunei se va celebra cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Spiridon. Serviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei. După serviciul religios va urma o recepţie la palatul Spiridoniei.

Tot în această zi, se va inaugura şi bustul regretatului dr. Russ.

Duminica viitoare va avea loc adunarea generală a membrilor societăţei Vulturul. La ordinea zilei aprobarea gestiunei şi alegerea noului comitet.

Sîmbătă seară a avut loc banchetul anual al membrilor asociaţiei inginerilor din localitate.

In viitorul an 1913 1914 vor fi chemate în concentrare pentru instrucţie şi manevre următoarele contingente şi trupe :

Artileria şi vînători ; pentru *concentrare de instrucţie*, contingentul 1909, 1906, 1903 — 18.

Artileria de cîmp, 1909 — 1906. — 10 Artileria de cetate 1909 — 1906, — 18. Pioneri şi trupele de comunicaţie 1909—1906.—10. Escadroanele de tren, 1909. 1906.—10.

Companiile de sanitari şi de subsistenţă 1906.—10.

Manutanţa centrală, Arsenalul de construcţie. pirotehnia armatei Pulberăria dudeşti şi Marina — 1906. 18.

Pentru manevre : în Septembrie Infanteria şi Vînătorii 1912, Batalionul de rezerve a corp. III şi V. 1906, 1903. Calaraşii şi roşiorii cu schimbul : 1913, 1912 şi eventual 1911. Pionierii şi trupele de comunicaţii — 1911 ; batalionul 3 şi 5 de pionerii ; Batalionul de pontonieri şi batalionul de specialităţi 1909 şi 1906 ;

Companiile sanitare şi de subsistenţă 1912. 1909 şi Manutanţa centrală 1912.

Cu acceleratul de aseară I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a plecat în Capitală.

Societatea Doamnelor Romîne Ortodoxe, a decis ca să înfiinţeze la Bîrlad o nouă şcoală froebeliană după modelul celei din Iaşi.

D. inginer Botez—inginer şef al atelierelor dela Frumoasa, va prezinta preşedintei Societăţii planul pentru noua clădire ce urmează a se începe în primăvară.

MAGAZINUL

IOSEF HIRSCH & Co.

— IAŞI —

Mobile şi articole de lux

Liquidează complect şi vinde toate mărfurile cu preţuri foarte scăzute.

Eri s'a făcut sfinţirea bisericei Sf. Ioan Botezătorul din str. Gh. Mărzescu. Serviciul religios a fost oficiat de Mitropolitul Pimen asistat de mai mulţi preoţi.

In amfiteatrul liceului naţional a avut loc eri Duminecă 8 Decembrie c., prelegerea d-lui dr. Zosin, pentru cultura generală pozitivă, despre *Familie*.

Consiliul comunal.—Membrii consiliului comunal s'au întrunit Sîmbătă, la orele 3 p. m. în şedinţa publică, sub preşedinţia d lui Mateiu Cantacuzino, primarul oraşului.

Consiliul a votat încheierea unui împrumut de 500,000 lei, care să servească la transformarea palatului comunal.

A respins apoi o transacţiune propusă de societatea Unionbaugesellschaft pentru stîngerea unui procese.

In urma unui referat al Contenciosului, consiliul a aprobat o transacţiune cu d. Maximovici, pentru stîngerea unui proces între d-sa şi comună.

Şedinţa s'a ridicat la orele 6 seara.

Membrii asociaţiei medico-farmaceutice s'au întrunit Sîmbătă seara în adunare generală pentru alegerea noului comitet. Au fost discuţiuni mai însordate. La urmă s'au ales în noul comitet pe d-nii dri Parhon, Borştin, Bogdan şi Imervol şi d-nii farmacişti Konia senior, Werner, Jellea, Căpăţînă şi Herţenberg.

Noii aleşi se vor întruni zilele aceste pentru a-şi constitui biroul.

In urma cererei făcută de către d. dr. Grigoriu, medic şef al judeţului, direcţiunea generală a serviciului sanitar, a aprobat numirea unui agent sanitar special, pentru combaterea epidemiei de scarlatină din comunele Belceşti şi Cepleniţa.

D. dr. Mezincescu, subdirectorul serviciului sanitar. a fost eri în localitate.

D. profesor Paul Bujor a pus sub presă o lucrare intitulată „Reforma electorală şi agrară".

Congresul funcţionarilor dependinte de prefecturile de judeţ, va avea loc în Capitală, în zilele de 15 şi 16 Decembrie.

Comitetul de iniţiativă, s'a adresat azi telegrafic d-lui Ministru de lucrări publice, cu rugăminte de a acorda în vederea acestui congres, o reducere pe căile ferate.

Russian-American India Rubber Co.

„TREUGOLNIK" St. Petersburg

Sucursala : Bucureşti, Strada Sărindar 22.

(numai pentru engros)

Liceele agricole.—In întrunirea pe care a ţinut'o Sîmbătă comisiunea întocmită de Ministerul Instrucţiunii, pentru reorganizarea învăţămîntului agricol şi care se reunise în localul acelui minister s'a luat ultimile dispoziţii cu privire la aceasta.

Ast-fel s'a aprobat programele alcătuite de diferiţii membri ai acelei comisiuni, după ce s'a citit în comun, rămînînd ca ela să fie supuse discuţiunei şi votărei de către consiliul general al Instrucţiunei şi apoi de consiliul Permanent.

S'a discutat asupra admiterei elevilor şi s'a hotărît a fi admişi *de plano* cei care vor avea patru clase gimnazile. Cei care vor veni de la alte şcoli sau vor avea mai puţin de 4 clase gimnaziale vor fi supuşi unui examen asupra materiilor din cele patru clase gimnaziale.

Cum elevii vor fi interni, semi-interni şi externi, negreşit că cei ce voesc a fi bursieri deci interni, vor trebui să dea un examen special pentru aceasta.

S'au grupat apoi deosebitele materii asupra programelor cărora s'a discutat şi s'a ajuns la aceia ca fie care şcoală va trebui să aibă cel puţin şase profesori întrunind condiţiuni anume pentru a putea preda acele materii.

S'a întocmit liste de materialul necesar şcoalelor acestora.

S'a hotărît cînd şi cum să se facă lurările practice de laboratorii, precum şi acele la cîmp.

S'a dispus că şcoalele acestea vor începe carsurile la 1 Septembrie şi le vor termina la 15 Iunie, un o vacanţă de 3 săptămîni la Crăciun şi 1 săptămîna la Paşti.

S'au examinat şi programele şcoalelor inferioare de meserii. Ideia generală e că aceste programe vor putea rămînea aşa cum sunt, însă ar trebui schimbat modul lor de predare. adică a se mări personalul didactic al lor şi a se încredinţa unele din acele studii unor specialişti.

Legea pentru organizarea liceelor agricole e deja întocmită şi va trece negreşit în curînd prin discuţiunea Corpurilor Legiuitoare.

Comisiunea terminîndu-şi lucrările s'a s'a despărţit cu credinţă că s'au întocmit nişte programeîn cele mai bune condiţiuni şi că vor da roade foarte utile pentru societate.

Negreşit că totul rămîne subordonat condiţiunii ca statul să dea mijloacele necesare pentru punere în aplicare a măsurilor acum luate.

D. Armăşescu, şeful gărei Iaşi, a cumpărat cu banii săi proprii şi cu preţ minim, 50 vagoane de lemne de fag, pe care le-a împărţit funcţionarilor inferiori din gara Iaşi, cu preţul costului, spre a le veni în ajutor,—rămînînd ca aceştia să se achite de plata lor în mici rate luaare.

Funcţionarii aduc mulţumiri d-lui Armăşescu, pentru facerea de bine.

Concertul Sliwinski.—are loc astă seară la ora 9.

Intrarea în sală, în timpul execuţiei, e cu desăvîrşire oprită.

Pe lîngă şceala din Hermeziu s'a înfiinţat un curs de adulţi şi şezătorii serale cu sătence.

Următoarele normaliste au fost numite cu titlu provizor, în jud. Iaşi.

D-ra Eugenia Manoliu, învăţătore în postul II, la şcoala din Andrieşeni.

D-ra Maria Capriş, învăţătoare în postul II, la şcoala din Voineşti.

Preotul D. Dimitriu, la şcoala din Lungani-Voineşti.

D. revizor şcolar Lazăr Grecea a plecat în inspecţie în judeţ, pentru o saptămînă.

Locuitorul Const. A. Tansariu din Voineşti plecînd de acasă, a lăsat lîngă sobă pe copii săi, o fată de 3 ani şi un băeat de un an şi jumătate.

Intorcîndu-se, a găsit copilaşii cuprinşi de flacări. Transportaţi la spital, copila a încetat din viaţă în chinuri groznice.

Băeţelul se află în stare gravă.

Consiliul Comunal din Tg. Frumos, în şedinţa plenară a decis ridicarea măsurilor de turbare ce fuseseră aplicate speciei canine.

In ziua de 19 Decembrie curent, se va ţine, în localul prefecturei de judeţ, licitaţie publică pentru vînzarea a 1212 arbori din pădurea Golăeştii din Vale.

Societatea Pînea Saracilor. — Adunarea generală a Societăţei „Pînea Saracilor din Iaşi, în şedinţa de la 21 Noembrie 1913 a dat descarcare Comitetului de administraţie, de gestiunea sa pe anul financiar 1912 | 913 care se rezumă, la venituri 16404 lei 65 bani, iar la cheltueli pentru, personal, reparaţii localului cantinei, a casei Hertza, întreţinerea cu mîncare şi îmbrăcăminte a 10 infirmi, 5 barbaţi şi 5 femei în micul azil înfiinţat pe lîngă cantină, hrana saracilor distribuită la cantină 13700 porţii, 1604 kilo lemne, 1704 kilo pîne distribuită în timpul verei, şi diferite ajutoare în bani, în total lei 12768 bani 30, lăsînd un excedent în numerar de 3636 lei 35 abni.

A aprobat budgetul Societăţei pe anul financiar 1913 | 914 votat de comitetul societăţei, care, cuprinde la venituri 17166 lei 35 bani, iar la cheltueli 12608 lei 47 bani.

A dat autorizare Comitetului Societăţei şi d-nei Preşedinte de a vinde prin bună învoială sau prin licitaţiune publică imobilul situat în Iaşi strada Lascar Catargi No. 10 donat societăţei de d. Wladimir de Herţa; şi

Aduce cele mai vii şi călduroase mulţumiri d-lui Alexandru G. Hinna pentru marele interes ce a pus întru obţinerea aprobărei d-lui de Hertza în chestiunea vînzărei imobilului donat.

La librăria Socec & comp. din Iaşi au sosit diverse calendare pe 1914.

In urma stăruinţei d-lui Th. Sandu. directorul şcoalei din Bucium şi preşedintele cercului cultural, s'au pus bazele unei bănci populare şi în satul Dorobanţu com. Aroneanu unde se simţia mare nevoe, nefiind bănci în localitate.

In ziua de 6 a lunei curent a avut loc adunarea generală şi s'au votat statutele acestei bănci.

D. Voicu a fost numit subsecretar la seviciul sanitar al judeţului.

D. Manea a fost numit agent sanitar permanent la Belceşti, în locul d-lui Voicu, permutat.

Ieri a avut loc, în localul Casei de cetire din curtea bisericei Bărboi, adunarea generală a membrilor Ligei culturale, secţia Iaşi.

S'au efectuat următoarele alegeri:

In locul d-lui profesor A. D. Xenopol, preşedinte a fost ales P. S. Arhiereul Antim Petrescu. In locul d-lui d-tor Manicatide, vice-preşedinte a fost ales d. profesor I. Găvănescul. In locul d-lui C. Şumuleanu, secretar a fost ales preotul Cicerone Iordăchescu.

S'a discutat apoi asupra reorganizărei Ligei şi a acţiunei imediate ce trebue dusă faţă cu evenimentele la ordinea zilei. S'a mai discutat despre fondurile Ligei şi legătura cu centrala din Bucureşti.

S'a decis ca în luna Ianuar să se procedă la alegerea unui casier, în locul d-lui N. Grigorescu care se va retrage. E sigur că alegerea de casier se va efectuu în persoana preotului I. St. Popescu.

Numeroşi elevi ai şcoalelor de adulţi, care au dobîndit până în prezent cunoştinţele cerute, dar n'au trecut însă în Octombrie examenul de fine de an au adresat Ministerului de instrucţie rugămintea de a li se admite o sesiune de examen şi în Ianuarie.

Date fiind stăruinţile, pe care directorii acestor şcoli de adulţi le depun întru pregătirea elevilor lor, ministerul a decis a admite asemenea examene.

Judiciare. — Dl. N. Alexandrescu a cerut Tribunalului punerea sub interdicţie a fratelui său Gh. Alexandrescu pensionar, din cauză de alienaţie mintală.

Al patrulea film din splendida serie artistică Pathé-Frères din care s'a aratat pînă astăzi Mizerabilii, Roger la Honte şi Regele aerului cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astăseară Luni 9 Decemb. „Brutalitate" (Une brute humaine) grandioasă desfăşurare din viaţa modernă.

E una din cele mai splendide piese ale acestei serii de artă cuprinzînd senzaţionale situaţiuni şi emoţionante scene care lasă adînci impresii asupra tuturor spectatorilor. Intreaga desfăşurare cuprinde 5 acte şi ele sunt reprezentate în toată Intregimea lor.

Prin saloanele cele mai bogate şi prin tavernele cele mai abjecte ale Parisului, se desfăşoară această dramă modernă.

„La brute humaine" e un film menit a face epocă în cinematorafia actuală.

Această incomparabilă piesă, o adevărată capod'operă se reprezintă numai astă seară Luni 9 şi mîne Marţi 10 Decembrie.

Noul program viitor se reprezintă poimîne Mercuri.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

Cofetăria TEODOR NEDEF

Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**

Sub conducerea şi îngrijirea d-lui NEDEF vechi specialist în branşa cofetăriei.

Se primesc comenzi pentru onomastice, logodne, botez şi ori-ce fel de ocaziuni, **cu preţuri reduse.**

Cu ocazia Sf. serbători, zilnic torturi, cozonaci şi prăjituri proaspete şi alese.

Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.

Renumitul magazin

Caman

s'a mutat sub Hotel Continental, Piaţa Cuza-Vodă.

S. MAGDER

AVOCAT

Strada Căpitan Păun No. 8

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43—

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Anexarea Cretei la Grecia

Recunoscută de puteri

Atena.— Se telegrafiază din Kanea că consulii Puterilor au făcut o vizită colectivă guvernatorului general al Cretei spre a-i declara că guvernele lor au recunoscut anexarea insulei la regatul Greciei.

D. Briand şi guvernul francez

Saint-Etienne.—Intr'un banchet, fostul prim ministru, d. Briand, a dat o definiţie a politicei sale care înţelege că un guvern să se sprijine pe un partid dar să fie în serviciul tuturor cetăţenilor. Oratorul a spus că nu va agrava dificultăţile guvernului actual dar constată mai ales că, într'un termen de 3 ani, acest minister trebue să facă o politică conformă cu ministerele precedente.

D. Briand combate în mod viu, ca fiind umilitoare şi periculoasă, ideea de a supune chestia legei serviciului de 3 ani la viitoarea consultare electorală

Tabloul „Gioconda" înapoiat Franţei

Roma. — In faţa ministrului de externe, di San Giuliano, ministrul instrucţiunei publice a remis ambasadorului francez, d. Barrère, tabloul „Gioconda" care a fost transportat la palatul Farneze.

Răscoale în Mexico

Mexico.—După un comunicat oficial, răzvrătiţii au atacat ieri oraşul Tampico.

Accident de automobil

Madrid.— Un automobil, în care se găseau mai mulţi membri ai aristocraţiei spaniole, s'a răsturnat pe drumul de la Madrid înspre La Corogne, în împrejurimile capitalei.

Un călător a murit şi patru sînt răniţi, dintre care unul în mod mortal.

Doi dintre cei răniţi sînt nepoţii fostului prim ministru Moret.

Manopere bulgare

— O dezminţire din sorginte greacă —

Salonic.— Agenţia telegrafică bulgară mai continuă campania de defaimare în contra administraţiilor noilor teritorii anexate Greciei. S'a publicat zilele trecute o notă datată din Petris, plină de minciuni, pe care o dezminţim cu toată energia şi indignarea; Grecii nu s'au dedat la nici o violenţă.

Aceste ştiri false, sunt răspîndite în scop de a face să se uite excesele Bulgarilor în Tracia apusană care au fost confirmate de curînd chiar prin ziarul „Politika" din Sofia.

In ceia ce priveşte dispariţia celor 4 Romîni Macedoneni, ei au fost asasinaţi nu de Greci, cum insinuează Agenţia Bulgară, ci de comitagii care au venit din teritoriul bulgar. Acest omor e o manoperă bulgară în scop de a încerca să strice relaţiunile atît de cordiale care unesc Grecia şi Romînia.

Ciocniri sîngeroase în Albania

Belgrad.—Ziarele sîrbeşti au publicat că nişte ciocniri sîngeroase au avut loc în zilele de 17 şi 18 ale lunei carente, pe teritoriul albanez, la apus de oraşul Dibra.

Se presupune că e vorba de o luptă între partizanii guvernului albanez şi partizanii lui Essad.

O declaraţie a socialiştilor bulgari

Sofia. — „Norod jurnal", gazeta partidului socialiştilor unificaţi, a publicat o declaraţie a comitetului central al partidului, care cere convocarea imediată a Sobraniei, de oarece guvernul trebue să-şi supună soarta lui, Sobraniei.

Descoperire poliţienească în Rusia

Kiew.—O anchetă poliţienească care a ţinut 2 ani, a stabilit că în ţinutul de apus, o organizaţie întinsă sprijinită de medici se ocupă cu scutirea de la serviciul militar. La mai multe percheziţii s'au operat şi arestări în ultimele zile.

In Kiev şi în ţinuturile învecinate, corespondenţa a fost găsită.

Serviciul Telefonic

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Mîne orele 10 jum. dimineaţă, un consiliu de miniştri se va ţine, la ministerul de interne sub preşidenţia d lui Maiorescu.

Politice

Bucureşti.—Ziarul «Adevărul afirmă, că parlamentarii n'au renunţat la ideea unui banchet comun, însă la care nu vor fi invitaţi miniştri.

Tot acest ziar arată că parlamentarii caută să stabilească menţinerea colaborarei, fie la guvern, fie în vederea opoziţiei.

Drama din Berlin

Berlin.—Eri deputatul Conte de Lelcinski şi-a împuşcat soţia şi un nepot.

La judecătorul de instrucţie a declarat că a comis crima, disperat de trădarea soţiei sale.

Congresul funcţionarilor judeţeni

Bucureşti.—D. Al. A. Badarau, ministrul lucrărilor publice a acordat o reducere pe căile ferate de 50 la sută pentru clasa II-a şi de 75 la sută clasa III-a pentru funcţionarii judeţeni şi comunali, cari vor participa la congresul, pe care aceşti funcţionari îl ţin în Capitală în zilele de 16 şi 17 Decembrie.

Intrunirea naţionalistă din Brăila

Brăila.—Eri s'a ţinut aci o întrunire naţionalistă, la care a participat şi d. Iorga, care a cerut sufragiul universal pentru romîni.

Congresul farmaciştilor

Bucureşti.—Congresul corpului farmaceutic, va avea loc în Capitală, în zilele de 25, 26 şi 27 Ianuarie 1914.

O interpelare interesantă

Bucureşti. — După cum suntem informaţi, se va produce zilele aceste la Senat o interpelare, cu privire la actul de autoritate personală a Mitropolitului Primat, care refuză să hirotonisească pe Arhiereul Şerban, şi deci calcă cu de la sine putere un decret regal.

Congresul funcţionarilor judecătoreşti

Bucureşti.— Azi a continuat congresul funcţionarilor judecătoreşti.

Combaterea holerei

Bucureşti. — Ministerul de interne a cerut celui de la finanţe deschiderea unui credit de 300.000 lei pentru combaterea holerei.

Programul conservator

Bucureşti.—Mercuri urmează să se întrunească comitetul executiv conservator, care se ştie, a fost complectat cu şefii organizaţiilor din provincie, pentru a discuta chestia programului.

După cît transpiră, se pare că se va accepta reforma electorală.

Iar în ceia ce priveşte chestia agrară, se va hotărî a se împărţi moşiile statului şi cele de mînă moartă şi numai acolo unde aceasta nu va fi suficient, proprietarii să fie obligaţi a ceda o treime, plătindu-se aceasta în bani, după evaluarea făcută de instanţele judecătoreşti.

Marele Magazin de Muzică

„MICHELSOHN"

fondat în anul 1879

Iaşi, palatul Creditului Urban, Iaşi

PIANE şi PIANINE

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York

precum şi din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu preţurile originale a fabricei.

Pianine electrice

Kühl & Klatt—Berlin

Orchestrioane automate

Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale şi accesorii.

Note clasice şi moderne

Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat.*

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a ţărei.

Fabrica de Vată şi Plapome

„GLORIA"

LAZARE & GUSTAV RECHLER

— IAŞI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecţiuni

albă şi neagră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biroului de agentură şi comision

Maurice Brauchfeld, Iaşi

Colosal de eftin

la depozitele mele din **Str. Sft. Andrei No. 63** în curtea „Otelului Cernăutz", şi în **Str. Cucu No. 10,** lîngă podul de fier.

Am redus **100 kgr. lemne tăiete la Lei 2.60.**

Cu stimă, U. KLIGHER.

Telegramă Urgentă

Răsboiu pe toată linia

Flota generală gata de plecare
La Lazăr Iosef în str. Mare
Asalt de „Fine Bijuterii"
Adevărate minunăţii

Ceasoarnice de preciziune
Ultima invenţiune
Mîndre podoabe de frumuseţe
Pentru cadouri la logodne şi pentru mirese

Cu mic cu mare daţi năvală
La *Lazăr Iosef* în str. Mare
Cărnia s'a dus vestea peste hotare
Că vinde mai eftin ca ori şi care.

Mutînd Magazinul meu în **Str. Ştefan cel Mare No. 11.** Fac cunoscut clienţilor mei, că mi am asortat Magazinul, cu noi mărfuri de *Lux—Articole de voioj—şi menaj.*

Permanentă Expoziţie Jucării de copii.

GARTENBERG FIU.

Magazinul de Produse alimentare

Dr. I. MANOLESCU

— Str. Lăpuşneanu No. 12 —

(Telefon 233)

vinde în afară de produsele de fermă

Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.

Coloniale şi Delicatese

din cele mai fine

— Cu preţurile cele mai convenabile —

Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanţie ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproşabil.

Conducerea magazinului este încredinţată d-lui N. Ciocîrlan bine cunoscut onoratei clientele.

Serviciu la domiciliu.

De închiriat de la Sfîntul Gheorghe 1914 localul berăriei **„Carul cu bere"** din *strada Anastasie Panu No. 35.*

A se adresa proprietarului, d. Petigrew strada Banu 16.

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu sconul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru **DELTA** şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu **11 Lei bucata.** Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint **Gloria** şi care costă **20 Lei**. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de **2000** de ceasornice **DELTA** aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-tradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunostinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urmă recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu vă mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase o timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte. Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanturi foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francati scrisorile cu 25 bani.

25%!

ECONOMIE

prin intrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi ştiinţific Nevralgiile cele mai grele de Umăr, Migrenele, Durerile de Cap, Durerile reumatismale, Durerile de Dinţi, Durerile de Ureche, Durerile de Gât, Durerile de Piept, Durerile de Stomac, Durerile de Ficat, Durerile de Rinichi, Durerile de Vezică, Durerile de Uter, Durerile de Ovare, Durerile de Menstruaţie, Durerile de Naştere, Durerile de Mamă, Durerile de Tot felul. Este remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă, la dina cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre o ameliorare, se ia câte o hapuri de trei ori de 3 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue luate mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les Véritables Pilules Moussette de CLIN & Cie, de Paris, care se pot găsi la toate Drogheriile şi Farmaciile.

Ceasornăria RUDOLF

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA Union Horlogère şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.

Catalogul gratis

JASSY — Piaţa Unirei Str. Sculescu No. 1.

Berlineză-Iaşi DULBERG

Pendule Moderne
Ceasuri de Masă
Bijuterii în aur
argint şi imitaţii.
Verighete de logodnă
Preţuri eftine

Expediţie în provincie

Ateliere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravură, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

---

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele insufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse!

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mârzescu No. 17

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 2055 - Mercuri 11 Decemb 1913

POLITICE

Vremea acordurilor

Or-cît de grozavi s'ar arata unii și de bătăioși alții, se pare că vremea acordurilor n'a luat sfîrșit.

Două zile după ce a publicat articolul vehement, al d-lui Filipescu, pentru apararea libertății și a proprietății, *Epoca* **s'a grăbit să sublinieze unele rînduri din** *Viitorul*, **care erau de natură să indice, că un acord asupra reformelor ar fi cu putință între liberali și d. Filipescu. Și iarăși orcît d. Brăteanu denunță ca antipatriotice consfătuirile sindicatelor agricole, nu ne îndoim că s'ar simți mulțumit să poată stabili un acord cu aceste sindicate.**

Grozavii de oparte, bătăioșii de alta, nu se poate să nu-și dea seama de marile dificultăți, care se leagă fatal de realizarea unor reforme atît de radicale ca acele propuse de liberali. Cu toții ar fi dar mulțumiți să găsească formula care să împace toată lumea. Numai de nu s'ar întîmpla ca acea formulă să constitue un aurea mediocritas !

Și fiindcă vorbim de cuvîntările d-lui Brăteanu, nu ne putem împiedica de a nu sublinia unele spuse ale d-sale de la Ploești, cu atît mai mult cu cît, prin felul cum a vorbit d-sa a vrut să indice că va avea în curînd răspunderea situației. Acele spuse, subliniate de noi, se vor pretadesigur la comentarii, la afirmări că iar există acorduri, carteluri etc. N'am spus oare mai sus, că se pare că toată lumea urmărește acorduri ?

Vorbind la Ploesti de expropiere, d. Brăteanu a declarat că ea se va face, sub rezerva unei intreite și precise condiții: interesul general, dreaptă despăgubire în bani, perfectă legalitate. D-nul Brătianu desvoltînd ideea afirmă că nu se va face expropiere de cît acolo unde interesul real o va cere; că se va plăti în bani, nu în rentă; că vor fi organe, legal constituite, care să decidă unde și cît trebue să se expropieze.

Aceasta însamnă că d. Brăteanu și-a apropiat în totul cele susținute de d. Take Ionescu.

Intr'adevăr, atunci cînd liberalii n'au făcut de cît enunțări vagi, fără indicații de modalitate, șeful conservatorilor-democrați, a indicat modalitățile, singure în care principiul expropierei ar putea fi admis.

Aceste enunțări, care urmau să fie discutate de comitetul executiv al partidului conservator-democrat, d. Brăteanu și le-a și apropiat.

Subliniem numai faptul. Comentarii nu facem. Le vor face desigur alții și foarte curînd.

Singura răsplată

„La Roumanie" publică, în numărul său de Duminică, un articol de fond: „En bonne compagnie",—în care se pune, încă odată, în evidență, nu ingratitudinea concetățenilor noștri, față de marele rol pe care l'au jucat d-nii Take Ionescu și Maiorescu în aplanarea ultimelor evenimente balcanice, ci tocmai rolul acesta, cu toată tăgada adversarilor neloiali și interesați.

In adevăr lucrurile stau astfel și dacă pentru un om care are puterea să se ridice de-asupra comunului, ele nu pot fi dureroase, cum ar fi pentru acei mai puțin cunoscători a ușuratecului suflet omenesc,—nu e mai puțin adevărat că îți trebue o mare putere de jertfă, o uriașă putere de înfrînare a simțului elementar omenesc de măgulire proprie, pentru ca, totuși, să înfăptnești lucruri mari, atunci cînd știi că nu te așteaptă nici umbra unei recunoștinți, ca preț al jertfirei întregei tale inteligențe și puteri de muncă.

Dacă evenimentele din Balcani au luat întorsătura acea neașteptată la inceputul desfășurărei lor, de sigur că la aceasta a contribuit, în mare parte, hazardul,—greșile tactice ale războătătorilor, împrejurările neașteptate în care s'au desfășurat luptele, cîștigate mai curînd de cît se putea aștepta cineva, dar, în acelaș timp, nu e mai puțin adevărat că—cu toată vitejia armatelor—azi, înțălepciunea și tactul barbaților de stat este acea care—dacă nu cîștigă victoria propriu zisă,—pune pecetea biruinței, învesnicind, într'un chip sau altul, izbîndele celor dintâiu.

Ce folos de victoriile armelor, cînd nu vor fi oamenii politici care să știe să tragă toate roadele, ce-ar decurge pe urmele lor ?

Oșteanul știe să lupte, omul politic... să încheie luptele și să înțălinească cauzele care le-au dat loc,—trăgînd din ele toate foloasele, pentru ale căror isbăvire s'a pornit răsboiul.

Acesta îmi pare un adevăr de netăgăduit. Și dacă e astfel de ce atîta rea credință, de ce atîta tăgadă a rolului mare pe care l'a jucat—bună oară — d. Take Ionescu în ultimele întorsături a vieței balcanice ?

Dar aceasta este soarta tuturor oamenilor de stat, care lucrează fie pentru binele și propășirea țărei lor,—în înțălesul strict al cuvîntului,—fie pentru binele general al omenirei, sau al unei părți din ea. Nesocotirea faptelor lor de către contimporani, uitarea lor totală sau aproape totală de către istorie.

Căci acolo nu stau spre pomenire de cît Impărații, Regii și armatele lor. Ceilalți par simple instrumente, care nu lucrează de cît pentru gloria celor pomeniți.

Și dacă acesta e adevărul, ce răsplată rămîne barbatului politic conștient de rolul lui în rodnică desfășurare a evenimentelor la care a luat parte ?

De sigur numai mulțumirea de a fi lucrat așa cum îi dicta conștiința,—drept și nesovăitor,—de a-și fi depus întru încoronarea isbîndei tot cugetul și toată puterea de care—omenește—putea dispune.

Și aceasta este cea mai mare răsplată pe care și-o poate da cineva sie-și, sau după cum spunea confratele „La Roumanie" ea stă în „convingerea adîncă de a fi întrebuințat toate puterile inteligenței și inimei sale întru a-și fi servit țara și pe Regele său,—și că mai presus—a izbîndit s-o facă".

Dinu

MICI POLEMICI

La toate cazărmile din localitate s'a afișat că bataia este oprită.

— Păcat că tocmai fructul... oprit place așa de mult unora dintre ofițeri.

*

După institutul de chimie, d-ral Șumuleanu a pierdut acum și secretariatul Ligei culturale.

...Tocmai cînd se ocupa cu ancheta militară secretă !

*

Ca mîni o să se risipească gruparea de la „Cuvîntul".

Cu...vîntul !

*

In ce ordine sunt cruțați miniștrii de către gazetele apașiste ale Capitolei ?

— In ordinea bogăției lor. Nici una nu atacă pe ministrul de justiție, de exemplu. Dar l'or fi „atăcînd" în alt mod,..

*

Cum a cîștigat „Seara" o mie de lei. A anunțat că va da 1000 franci premii cui va găsi în vr'un ziar că d. Al. A. Badareu a lucrat cu M. S. Regele.

Știrea fiind anunțată acum 3 zile în toate ziarele, Bogdan-Ciupești a băgat în buzunar mîia pe care... n'a avut-o niciodată.

*

La teatrul național după Hamlet *s'a pus „Cafeneaua mică".*

E bună cafeaua după mîncări indigeste...

*

Articolul de fond al „Faclei" de eri se intitula „Latrina".

...Și stilul avea miros de latrină necurățită de mult.

*

O foaie de informații comerciale anunță că s'a înscris firma d nei Golda Marcu Creștin.

...Iată o firmă de la care ar tîrgui și d. A. C. Cuza.

*

Un grup de tinere și tineri cari vor să petreacă, își intitulează societatea... „Doina Iașilor".

Rămîne să-i pună ca simbol o salcie plîngătoare.

CRONICA

Dunărea...

Odată cu încheierea Păcii din București și cu definitiva ei consacrare după Pacea din Athena, un mare fapt istoric s'a îndeplinit: stăpînirea Dunării de cătră Țara Romînească s'a întărit. Cu drept cuvînt ziarul „Piccolo", într'un recent articol, intitulat „Romînia și Dunărea", arăta importanța Dunării pentru Romînia.

Articolul arăta în același timp, activitatea comisiunii europene pentru regularea Dunării și termina spunînd că, prin teritoriul cucerit, Romînia devine stăpînă absolută încă pe o bucată frumoasă a Dunării.

...Dunărea !

Nu e numai un fluviu, ca oricare; dar e fluviul nostru, unicul, mărețul,—însuși simbolul existenței noastre și unul din marile izvoare ale acelei existențe naționale.

Dunărea !

Ne preocupă mai puțin etimologia cuvîntului, — problemă pentru care, într'un număr recent al „Vieței Romînești", se pasionează d. dr. G. Pascu. Dar ne-a preocupat în totdeauna, cu drept cuvînt, soarta marelui fluviu în cea mai strînsă legătură cu însăși destinele țării.

Cît de mult a preocupat spiritele problema Dunărei se poate vedea din lucrările istorico-politice consacrate „chestiunii Dunării". E destul să amintim scrierile d-lor D. Sturdza, P. P. Carp, Dr. Dim. Gusti, N. Iorga. In una din lucrările acestui din urmă („Chestia Dunării" § XVI) ni se arată că:

„Satele bulgărești cu numiri romînești spun dela sine că populația e venită de dincoace de Dunăre, de pe timpul cînd dăjdiile, asupririle și prădăciunile Pasvangiilor și înaintașilor lor, făceau pe romîn să-și părăsească ogorul și tot rostul, căutîndu-și adăpost în locuri mai ferite din dreapta. Dar Voevozii romîni, pe la sfîrșitul secolului al XIV, nu erau stăpînitori pe ambele maluri? Cu dreptate își putea zice Mircea cel Bătrîn, la 1406 „autocrat al amînduror malurilor pe toată Dunărea pînă la mare și al orașului Silistrei". In adevăr, era atunci timpul cînd se deschidea și pentru noi, Romînii, chiar la dreapta Dunărei, perspectiva unei stăpîniri imperiale asupra populațiunilor din regiunile acestea, formînd totodată un front de apărare în potriva Turcilor".

A cui este, a cui va fi Dunărea, —a preocupat Cancelariile mari europene, unde, de mult încă, se punea la cale soarta țărilor mici.

Găsim în colecția de „Acte și Documente" adunate de Dim. Sturdza și Colescu-Vartic un raport făcut de Metternich Impăratului Austriei la 17 Decembrie 1811:

„In ceea ce privește consecințele războiului: Impăratul Francezilor privește Moldova și Valahia, ca si Serbia ca provincii austriace; *Dunărea ca apa noastră*, a cărei gură trebue să o avem, fie că Turcii cedează ori nu Rusiei numitele provincii".

Dintr'o asemenea stare pînă la acea de astăzi—cîtă apă a curs în albia largă a fluviului în Marea Neagră, pînă cînd, sub Dinastia care ne-a venit din pădurosul colț al Germaniei pe apele Dunării, s'a îndeplinit visul de Neatîrnare al celor două țări-surori dintre Dunăre și Carpat !

Cu deosebire între Carpat și Balcan, Dunărea a avut de privit multe încălcări, multe surde dușmănii și rivalități, așa ca în poemul lui Alexandri:

Balcanul și Carpatul la Dunărea măreață
Ca doi giganți năprasnici stau astăzi față 'n față
Și-aprinși de dor de luptă cu ochii se măsoară,
Cu glasul s'amenință, cu gîndul se doboară
Zicînd: «nu pot să 'ncapă, doi paloși într'o teacă»

In poezia populară, ca și în acea a scriitorilor propriu ziși, Dunărea este fluviul național prin excelență. De aceea el, de departe, mustră în balada lui Neniţescu pe înstrăinatul Prut, afluentul său:

O Prutule, cu val frumos,
Prea iute 'mi fuși necredincios
Atît de repede te schimbi ?
Imi și vorbești în două limbi ?

Poezia populară cunoaște și ea fățărnicia Prutului, „rîu blestemat",— dar nu a Dunărei. Doară Romînul însuși „se face Dunăre" de mînie, de năcaz, atît de mare e apropierea sufletească între el și fluviul iubit. Iar odată cu luptele mari legătura de simțire între țară și elementul... viu al apei a devenit și mai strînsă încă.

Independența, proclamarea Regatului sunt epizode istorice pe malurile Dunării, martoră atîtor vitejii și suferinți, pe cari le-a văzut și poeta-regină Carmen-Sylva:

Cît drum e de la Plevna spre Dunăre prin sate,
Zac tristele cadavre pe drumuri semănate.
Un searbăd șir: să cugeți că morții fac alaiu
Și mulți din ei ingheață pe care și pe cai.

...Nu-i pîine,—și dincolo de Dunăre stă țeara
Doritei liniști, caldă ca însăși primăvara,
Dar rîul o desparte de cei care-o doresc
Prin sfînci de sloiuri nalte, ce mai înalte cresc...

Acum se pare că procesul istoric judecat și închis cu desăvîrșire. Dunărea a întrat cu amîndouă malurile în singura noastră stăpînire pe o bună parte a întinderei sale balcanice. Intre Carpat și Balcan, acesta din urmă a fost înfrînt, ca în poemul menționat al lui Alexandri:

...De-odată cade unul din vulturii dușmani,
E vulturul prădalnic din barbarii Balcani,
Și'n patru părți a lumei zbor zmulsele lui pene
...Și cîntă libertatea pe maluri Dunărene.

E datoria biruitorilor ca, pe urma victoriei, să facă să fălfîie stindardul libertății și al progresului, cu veșnica stăruință tot spre mai bine.

R.

OAMENI ȘI LUCRURI

EI ÎNTRE EI

Editura literară a nouei piese a d-lui A. de Herz—„Bunicul" ne dispensează de a mai cerceta lucrarea.

N'avem de cît să spicuim darea de seamă a „Flacărei":

„D. de Herz face impresia că nu observă direct viața. Dînsul vede realitatea prin ochii confraților săi de la Paris. Și de-aceea, piesele sale în loc să aibă frăgezimea momentelor prinse în timpul cît sunt trăite, par mai mult colecții de flori presate; iar tipurile sale, lipsite de spontaneitatea pe care o împrumută oamenilor și lucrurilor observațiunea directă, par mai mult desenuri ori caricaturi de desubtul cărora citim legende mai mult sau mai puțin spirituale, glume mai mult sau mai puțin auzite și altă dată".

„... In *Bunicul*... technicismul d-lui de Herz a dat greș, și atunci toată lumea a putut să vadă cît de hibride sunt alcătuirile scenice ale acestui scriitor care face impresia că iubește atît de mult teatrul în cît a trăit numai între culise, unde soarele este electric, tinerețea-„rouge de théâtre", florile-vopsea și pînză, viața-sfoară.

Să sperăm că nesuccesul *Bunicului* îl va face pe d. de Herz să iasă dintre culise și să-și recorească puțin necazul sub un cer care nu e pictat în atelierul Teatrului Național, Acolo va putea să vadă, cu ochii săi proprii o viață pe care alții n'au mai văzut-o, oameni pe cari cu toți îi cunoaștem, inimi care vibrează de ridicol sau de durere. Și atunci, numai atunci ne va putea da piesele bune pe care le așteptăm de la d-sa și cari să oglindească *viața noastră* iar nu viața descrisă de dramaturgii francezi.

....„Cu *Bunicul* d. de Herz a făcut doui pași îndărăt. Acum de-abia d-sa pare în ajun de-a scrie prima sa lucrare mai de seamă".

„... *Bunicului* îi lipsește o acțiune strînsă, îi lipsește interesul care trebue să sporească de la act la act, îi lipsește conflictul. *Dar cusurul cel mai de seamă* al acestei piese, este tinerețea exagerat de fragedă a autorului. Cînd nu ești încă, poate. nici la cea dintâi iubire este greu, este chiar cu neputință să dramatizezi cea din urmă iubire a unui amant de carieră".

„S'a făcut o piesă în genul compoturilor *tutti-frutti*, cu dialog vioi, cu tipuri monotone, cu cîte-va glume isbutite, cu unele necuviincioase, cu decor senzațional. Dar atît".

Urmează apoi partea cea mai gravă: acea a pastișărilor, a imitațiilor, după numeroase lucrări franceze. Tot ce a cetit d. Locusteanu pare că se regăsește în „Bunicul".

Ce noroc pentru d. A. de Herz că d. Locusteanu n'a cetit și mai multe piese franceze !

Dar e bine, pentru diferite motive, să mai insistăm puțin asupra temei.

Rodion

NOTA ZILEI

„Domni, Doamne și Domnișoare,

„Vizitați și vă veți convinge de științele cele noi și vechi. Indiene, Americane Asiriene, Egiptene și Babiloniene, care ne arată totul prin ce trece omul în viață, *precum și preziceri înscrise* și dacă soarta i se va schimba. Precum Trecutul, Prezentul și Viitorul, Știința fiind examinată de somitățile marcante ale Europei și de multe persoane savante în asemenea științi, ofer 100 lei cui nu-i voiu spune numele de botez, e atea anilor, gîndul omului, cîți copii are, și cîți frați și surori, cu cine să te unești, și de cine să te ferești, Domnișoarelor și Văduvilor li se arată destinul, în ce an și lună favorabilă li se arată Căsătoria. D lor comercianți li se spune dacă vor înainta, sau se vor coborî, la judecăți de vor învinge. Celor ce le merge rău li se arată cauza și îndreptarea."

Aceste minuni le reproducem întocmai dintr'un afiș intitulat „Telegrama" Verde ca și „Cartea Verde" diplomatică, vom vedea mîni cum stau lucrurile cu adevarat în privința evenimentelor, diplomatico-balcanice... Răbdare pînă mîni, domni, doamne și domnișoare.

Din ale teatrului...

I

Răsfoind, din cînd în cînd, valoroasa carte a marei noastre artistă, *Aristitza Romanescu*, **„30 de Ani"**, am dat de un capitol care privește publicul ieșan din 1888.

„O trupă compusă din: Ana Popescu (despărțită de Gr. Manolescu). Verona Almăgeanu, Alexandrina Alexandrescu, Elena Petrescu, Elisa Orloff, eu, Ioan Petrescu, Ioan Niculescu, Vasile Alexandrescu, Teodor Petrescu, Băilescu și alții sub conducerea lui Manolescu,—pleacă în *tournée*, în țară, în primăvara anului 1888.

„Repertorul: *Hamlet*, *Fîntîna*, *Intrigă și Amor*, *Oratorii Regimentului*, *Mama Soacră*, *Doui Sergenți*, *Moartea Civilă*.

„Orașele: Pitești, Brăila, Galați, Iași.

„Afacerile merg bine în cele trei orașe dintâi slab, aproape rău în ultimul.

„Jucam în grădina Tivoli, din strada Banu, pe lîngă actualul liceu Național. Ploua mai în toate serile. Lumea, în mare parte plecase. Cîți erau în oraș, veneau; dar ce folos !...

Cheltuelile erau prea mari. Angajații nu se mulțumeau numai cu entuziasmul... așa că Manolescu fu silit să desfacă trupa, în deficit—și să formeze o alta, numai cu actori din Iași.

„Plecarăm cu aceasta la Botoșani, unde se schimbaseră lucrurile. Ni se servea din împrejurimi, de la moșii, cu cîte 4—

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

Recomandat de la vârsta de 7-8 luni. în momentul întercărei şi în timpul creşterei. — Ajută dentiţiunei şi formărei oaselor. — Previne sau opreşte diareea aşa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenţilor.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *şi pretutindeni.*

5 zile înainte să oprim loji. Jucam în teatrul cel vechiu, cu două etaje — azi părăsit. Atîta lume în cît eram siliţi să repetăm piesele.

„A mers bine, pînă cînd, după vre-o lună, repertoriul prea mic, ne-a constrîns să plecăm.

„În cotro ?.... Auzisem minuni de Kişinău. Haide la Kişinău !...

„Mici pregătiri,—o scrisoare de recomandaţie a lui Alexandri, către un avocat de acolo, Kiriak, şi o alta către un basarabean avut. Vîrnav,—pas-poartele... şi pe drum.

„Fel de fel de peripeţii ! De şi avusesem grija să cenzurăm piesele la consulatul rus din Iaşi,—unde era consul general de Giers, nepotul marelui Giers,—ajunşi la Kişinău, trebui să ne supunem unei noui censuri, făcută de Poliţie. Reprezentaţiile aveau loc în circ. Ca şi la Viena, eram obligaţi să terminăm spectacolul, înainte de 12—precum şi începutul, trebuia să aibă loc exact la ora anunţată pe afis.

*

„Prima, *Hamlet*, a doua, *Mîndria şi Amor*, a treia. *Doui Sergenţi*, a patra urma să fie *Fintîna*. D. Kiriak însă, pe a cărui ajutor ne bizuiam, departe de a semana celor din Cernăuţi, ne sfătui să renunţăm la această ideie, sub cuvînt că în Kişinău sunt foarte puţini romîni şi chiar aceia sunt fără dare de mînă, aşa că pe public curat romînesc nu ne putem sprijini.

Intr'adevăr, nu numai că foarte puţini romîni veneau la teatru, dar lucru de necrezut, cînd întîlneam cîte unul pe drum îi era frică să ne salute, dar încă să ne vorbească.

„Afară de Vîrnav, unul singur, poetul Stamate, — pe care am spus că l'am cunoscut în Bucovina,—a avut curajul de a nu-şi ascunde prichenia, asistînd la toate reprezentaţiile şi prezentîndu-se jurnaliştilor ruşi, care ne sfătuiau să ne ducem la Odesa şi la Kiew, unde piesele din repertoriul nostru erau cunoscute şi am fi putut face afaceri. Manolescu, nesimţinpu-şi trupa destul de bine pregătită şi nefiind nici încurajat de reţetele din Kişinău,— se temu şi se hotărî să ne întoarcem în ţară.

„Nu trebuia însă cel puţin o reţetă bună, ca să urnim căruţa. Ce să jucăm? Nu ştiu cine şi-a adus aminte de *Baba Hîrca*, piesă cunoscută basarabenilor, de a alte trupe improvizate, cari se reprezeau din cînd în cînd de la Iaşi. (Pekea Alexandrescu, Bobescu, etc). De furia cenzurei nu ne temeam, căci piesa, deşi originală, avea muzică şi piesele *cu cîntece*, se bucurau de indulgenţă.

„Nenorocirea însă era alta ; era că aveam potcoavele, dar n'aveam calul, — adică n'aveam piesa. Disperaţi, ne-am adunat într'o seară şi, până la ziuă, din memorie, am scris-o. Eu, care jucam pe Ofelia, pe Luisa Miller şi pe Clara de Beaulieu, am „ruculat" pe Viorica, iar fostul Hamlet făcea triluri, în rolul lui Vlad. Bine ar fi fost să fi petrecut publicul pe sfert din cît am petrecut noi între culise !

„Produsul reprezentaţiei, 1100 de ruble, — afară de alte 400, pe cari ni le-a dat Vîrnav, ca preţ al lojei. Şi ne-am întors la Iaşi. Toată lipsa nu durase două săptămîni.

„Cît am jucat în Kişinău, Gion, prin nenumărate scrisori, nu înceta a ne sfătui, — pe Manolescu şi pe mine,— să ne întoarcem în Bucureşti, demonstrîndu-ne că acolo ne este locul. Imposibil, — căci încheiesem cu Al. Sutzu, preşedintele comitetului teatral din Iaşi, un contract pentru toată stagiunea care urma : 1888—1889. Condiţiile fiecăruia : 1000 de lei lunar în cursul reprezentaţiilor şi 500 pe timpul repetiţiilor. Acest contract, bine înţăles ne silea să ne retragem din Teatrul Naţional din Bucureşti, — ceea ce şi făcurăm, înaintîndu-ne demisiile către Caragiale, noul director general.

„Caragiale a pus ca rezoluţie : „se resping demisiile şi se acordă congediuri de cîte un an".

„Începurăm deci, la Iaşi, repetiţiile pregătitoare stagiunei 1888—89, stagiune care s'a deschis foarte tărziu, din cauză că sala, — o sală nouă, Pastia, — nu era gata.

„Repetiţii foarte active. Manolescu, numit director de scenă, era spaimă. Prin supremaţia ce-i dase Sutzu, tot ce făcea el, era bine făcut şi experienţa îl învăţase că *amenda* e cel mai eficace corectiv al actorului. 100 lei, pentru un rol refuzat ; 200, pentru întîrziere la spectacol ; 50, pentru o lipsă nemotivată de la repetiţii. Un raport înaintat de directorul de scenă, să fi venit toate influenţele din lume, direcţia nu-l punea la dosar. *A bon etendeur !...*

„Am zis repetiţii „foarte active". Precisez: *patru pe zi.* Şi se repeta mult mai serios de cît acuma, (1913) cînd, chiar gagiştii, după două repetiţii, protestează, iar la a treia îşi însuşesc dreptul de a lipsi. *Din potrivă, conştienţi de datoria lor şi de scopul teatrului, ei singuri cereau repetiţii suplimentare.* (dar acum ?) Manolescu, neînduplecat pe scenă, cum eşea între culise, era glumeţ, prietenos, *bon enfant.* Cît le trebuia pentru a fuma o ţigară, nu mai conteneau glumele şi anecdotele. Şi a durat mult acest obiceiu al trupei din Iaşi de a fi exactă la repetiţie, de a munci serios, de a nu eşi cu rolurile ameţite ; a durat până mai dănnăzi, (1902) cînd au început cu *Piroţii din America* şi alte bombe negustoreşti, anunţate prin afişe de 10 metri, (Cuzinsky) publicului totdeauna amăgit,—(Michel Strogof 1913!) cu autorizaţia unor Preşedinţi, cari sunt departe de a semăna lui Sutzu.

„S'au format în timpul acestei staginni vre-o cîţi-va *artişti* : Penel *), devenit publicului din ce în ce mai plăcut, — C. Ionescu, clasat azi la Iaşi printre cei dintăi, — Verona Almăgeanu — Cuzinsky, foarte răspîndiţi în repertorul din urmă.

Exul

*). Aveam 18 ani.

Concertul Sliwinsky

A cîntat aseară la Iaşi Pianistul Joseph Sliwinski ; bagi une-ori de seamă ce sărace sunt cuvintele uzate, insuficiente, tocite de atîtea impresiuni. Vorba fie-cărei nuanţe ar cere o limbă colosală şi atunci avem tăcerile ; tăcerile care se fac în sufletul sălei, făcut din mii de suflete care au vrut să spuie un cuvînt, şi găsindu-l decolorat, slab, insuficient, nu l'au pronunţat şi atunci tăcerea specială, totuşi l'a spus ; vreau să zic că Sliwinski e un genial poet al pianului şi m'am izbit de vulgarizarea vorbelor... Cînd ai reuşit să-l înţălegi ţi se pare că eşti singurul şi priveşti pe ceilalţi neîncrezător şi, cu toate astea, mai sunt mulţi, poate toţi cari fie auditivi, fie cerebrali, fie vizionari, fie instinctiv l'au priceput, Vream să-i fac critica şi sunt mulţi care o vor face—meseria lor impune aceasta—şi totuşi ştiu că ea *nu* se poate face.

Cînd va pune—o realitate a adjectivelor, voind să stabilească calităţile şi defectele lui Sliwinski, va fi falş : adevărul e acesta : talentul acestui artist scapă, lunecă, fuge din minte, cînd vrei să-l prinzi, să-l legi, să-l legi în adjective.

Are technică ? şi ce fel de technică? Se va spune,—şi nu va fi exact de cît numai în parte—limitele nu vor putea fi geometricește închise—va rămînea limpede atît că trebue să fie o technică mare aceia care-ţi permite să realizezi *ast-fel* că trebue să ai material pentru ca să faci opera iar cînd ea-i făcută noţiunea acestui material dispare şi rămîne numai statua şi contururile înseşi ale statuei dispar şi rămîne sufletul.

Voiu spune eu oare că nu mai cîntă nimeni aşa ? Aşa natural că nimeni numai cîntă, fiind că două ecouri de sunet la fel—pe aceiaşi coardă—nu vor fi nici odată, dar la nivelul acesta foarte sus trecînd peste mulţi, călcînd în picioare o pleiadă întreagă de pianişti buni—de sigur că mai cîntă aşa doi trei, Paderewski, Hoffmann şi altă dată Reisenauer.

Dacă cine-va ar avea norocul să asculte vorbind pe artist — cînd sinceritatea expansiunei întrerupe lungile tăceri—ar avea norocul să transcrie cea mai justă critică a lui Sliwinski făcută involuntar şi inconştient de el singur.

Va zice : Schumann e un poet sublim de o puritate de simţire neasemuită—şi aşa cîntă pe Schumann.

Va spune : Ce poet mare e Liszt ; ştiu oare — acei ce-l interpretează—cît e gigantic, turmentat şi brutal—şi aşa cîntă pe Liszt.

Va zice : Chopin ! Şi se va opri enervat, revoltat că Chopin aparţine tuturor, că sunt oameni care-l ascultă şi oameni care-l cîntă ca şi cum n'ar putea permite cutezanţa asta nimănui. Şi aşa cîntă pe Chopin—aşa'l atinge, îl dezmiardă, îl cuprinde, îl întrupează, îl învie *Unic.*

BANCA MOLDOVA

SOCIETATE ANONIMĂ

S'a mutat de la 26 Oct. în palatul ei propriu din Str. Cuza Vodă.

INFORMAŢII

Inaintea Curţei de Casaţie, secţiuni unite, s'a cercetat ieri un proces, a cărui soluţie interesează foarte mulţi proprietari.

Este vorba de aplicarea legei islazurilor.

D-na Cantacuzino, rudă îndeaproape cu d-nii P. P. Carp. Dim. A. Sturdza şi dr. I. Cantacuzino, a oferit, acum doi ani şi jumătate, pămîntul necesar pentru islazuri, de la una din moşiile sale din Muntenia. Ministerul, în urma avizului conform al consiliului superior de agricultură, nu admite oferta aşa cum o făcuse d-na Cantacuzino. După o trecere de doi ani, ministerul, tot pe baza avizului conform al zisului consiliu, revine şi declară că acceptă prima ofertă.

La aceasta d-na Cantacuzino respunde că întru cît nu i s'a primit prima ofertă — ba i s'a făcut cunoscut că i se primeşte numai dacă o modifică — d-sa nu mai este ţinută a îndeplini oferta.

De aci proces. Instanţele de fond au dat dreptate d-nei Cantacuzino. Chestiunea a ajuns înaintea înaltei Curţi de Casaţie — care a făcut divergenţă.

Eri cauza a fost cercetată în secţiuni Unite. Din partea d-nei Cantacuzino au pledat d-nii Petre Missir şi Vasiliu Christescu, iar din partea ministerului d-nii Mişu Antonescu şi Barbu Păltineanu.

Ministerul de interne a cerut autorităţilor sanitare din localitate un tablou de medicii funcţionari, cari ar trebui să respundă la o eventuală mobilizare.

In acelaşi timp ministerul cere a se precisa serviciile, ce în nici un caz n'ar putea fi lipsite de titulari.

D. Dr. Mezincescu, subdirectorul serviciului sanitar, care a fost Duminică în localitate, s'a întreţinut cu personalul sanitar, în privinţa noilor măsuri de prevenirea holerei.

D. dr. Mezincescu a declarat, că avem negreşit să ne aşteptăm la primăvară la o reisbucnire a holerei, care desigur nu va mai fi atît de gravă ca în toamna trecută, dar ori-cum trebue să luăm toate măsurile de precauţiune.

D. Al. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice, au promis să asiste la una din şedinţele congresului notcrilor, ce va avea loc în localitate. în cursul acestei luni.

Inaugurarea bustului regretatului profesor Dr. Ludwig Ruse, aşezat-în grădina spitalului Sf. Spiridon, va avea loc Joi, orele 3 p. m.

Consiliul comunal din Podul-Iloaei a hotărît înfiinţarea, pe lîngă şcoala primară din acea localitate, a unui atelier de croitorie, sub conducerea unei maestre plătită de comună.

La acest atelier vor urma elevele clasele a 3-a şi 4-a.

Maestră a fost numită d-ra Ecaterina Miron, absolventă a şcoalei profesionale „Sf. Sava" din Iaşi.

In cercurile gazetăreşti din Capitală se discută mult cu privire la unele fapte care se vor produce în presa romînească.

Ast fel se vorbeşte despre cedarea unui ziar şi plecarea directorului acelui în străinătate. De asemenea se asigură că în curînd va apărea un nou ziar redactat în limba franceză, avînd ca director pe d. Al. Rabin, actualul prim redactor al ziarului L'Indépendance.

In sfîrşit se mai vorbeşte despre perspectiva unui scandal cu privire la modul cum editura unui ziar a ştiut să stoarcă sume enorme de la diferite autorităţi.

Revizoratul şcolar întocmeşte un tablou de starea civilă a tuturor învăţătorilor şi institutorilor din jud. Iaşi.

De astăzi dimineaţă se află în Iaşi d. Al. Constantinescu, fost şi viitor ministru.

Un autograf al lui Zola.— Confratele nostru d. Const. Graur se găseşte în posesiunea unui preţios autograf al marelui scriitor francez Emille Zola.

Prin anul 1898, cînd Zola, precum se ştie, era în toiul luptei pentru lămurirea misterului care se ţinuse în jurul afacerei Dreyfus, d. Const. Graur i-a scris la Paris cerîndu-i permisiunea de a traduce în româneşte trei din nuvelele sale. Zola i-a răspuns autorizîndu-l să traducă *Nantas, Moartea lui Olivir Becaille şi Cheful dela Coqueville.*

In posesiunea autorizaţiei lui Zola, d. Graur a tradus cele trei nuvele, dar pînă azi nu le-a publicat.

Azi în sfîrşit fiindu-i cerute de editura *Bibliotecei pentru toţi*, două din ele şi anume *Cheful dela Coqueville şi Moartea lui Olivier Bècaille* au apărut într'un număr al acestei Biblioteci, fiind precedate de reproducerea în fac-simile a autografului lui Zola.

Aseară s'a întrunit consiliul facultăţii de litere şi a discutat diferite chestiuni privitoare la îmbunătăţirile trebuitoare de adus pentru bunul mers al acelei facultăţi.

Se pare că ideia desfiinţării „Centrului" Studenţesc se impune tot mai mult ca singura soluţie posibilă.

In locul Centrului se vor autoriza de către rectorat societăţii studenţeşti întemeiate pe lîngă facultăţile respective ale universităţii.

Inaugurarea palatului Băncei Moldova, va avea loc în zilele de Crăciun.

D. dr. Grigoriu, medicul şef al judeţului, a luat lăudabila iniţiativă de a strînge la o laltă, odată pe lună pe toţi medicii de plasă, spre a discuta asupra mijloacelor de asanarea satelor şi în acelaş timp să strîngă relaţiunile personale între aceşti medici.

Prima consfătuire va avea loc la 18 Decembrie.

Regulamentul de aplicare a legei din 1912 elaborat după însărcinarea ministerului Instrucţiunei de d-nii V. Radu şi Gr. L. Trancu a fost sancţionat de M. S. Regele.

Conform acelui regulament s'au modificat condiţiunile de admisibilitate la examenele de capacitate pentru catedrele de contabilitate de la şcoalele comerciale şi pentru ştiinţe juridice de la aceleaşi Şcoale.

Pe baza acestui regulament se va proceda la examenele de capacitate, ce se vor ţine pentru ştiinţele comerciale şi juridice de la şcoalele Comerciale.

A apărut „Noua Revistă Romînă" cu un bogat sumar literar.

In acest număr se discută pe larg chestia desfiinţărei articolului 81 din legea învăţămîntului superior.

Starea agricolă a României. — Luna Noembrie (ultima lună din toamnă) cu timpul sau în cea mai mare parte cald şi lipsit de îngheţ şi cu cele cîte-va zile de ploae din prima şi a doua decadă—cînd în unele părţi au căzut cantităţi de apă satisfăcătoare—a fost cît se poate de prielnică pentru strîngerea, căratul şi inmagazinatul porumbului, pentru terminarea tuturor lucrărilor agricole de toamnă, cît şi pentru îngropatul viilor în cele mai bune condiţiuni.

Semănăturile de toamnă s'au terminat de făcut pretutindeni, dar în unele părţi a continuat de a se mai semăna grîu chiar şi după ploile de la jumătatea lunei. Cele timpurii sunt bine înrădăcinate înfrăţite şi mult desvoltate, în cît s'au păscut cu vitele de toamnă de a nu creşte prea mult ; cele mai tîrzii şi puse în uscătură în luna precedentă sau după ploile din prima decadă a acesteia au răsărit şi se prezintă bine mai pretutindeni.

Pe alocuri parte din semănăturile făcute în uscătură s'au întors după ploile din Noembrie şi semănat a doua oară. In restul ţării şi în Dobrogea unde şi în această lună au căzut ploi puţine, iar seceta încă se simte, semănăturile tîrzii merg cam greu. nu se pot desvolta şi este temere că vor suferi în iarnă.

Porumbul s'a terminat de cules şi de transportat în pătul în întreaga ţară ; el este de calitate superioară şi în cantitate excepţională. Pe alocuri în părţile deluroase unde a fost mai jilav la cules, se scoate din pătule spre a se aerisi şi usca mai bine.

Sfeclele, cartofii şi toate zarzavaturile s'au cărat şi depozitat iarna în cele mai bune condiţiuni.

Viile s'au terminat de îngropat pretutindeni. Tutunul continuă de a se păpuşi în condiţii admirabile.

Vitele sunt pretutindeni sănătoase, afară de cîteva regiuni unde s'a ivit febra aftoasă ; ele au mers la păşune în tot cursul lunei, timpul fiind frumos şi cald, au găsit încă destulă hrană prin porumbişti, miriştі şi cîmpii, căci s'au menţinut încă verzi. Numai vitele de muncă sau ţinut cu întreţineri de iarnă.

Toate lucrările agricole s'au terminat în ultima decadă, cînd deşi pămîntul începuse a îngheţa mai tare noaptea, totuşi peste zi s'a continuat a face ogare şi întorsuri pentru semănăturile de primăvară, desfundări pentru pomi şi vii şi chiar sădiri de pomi. A. C.

Becuri electrice „OSRAM"

Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"**—*Iaşi, Lăpuşneanu 24.*

Preţul a : **LEI 1.75.**

Expediţie în provincie.

Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrşită.*

Observaţi bine adresa.

In „Bulletins et Mémoires de la Société médicale des hôpitaux de Paris" a apărut o foarte interesantă comunicare asupra „Albuminuriei ciclice şi coeficientului lui Ambard", datorită d-lui A. Dobrovici, noul profesor de patologie internă la facultatea de medicină din Iaşi.

„Pe urma Războiului" este titlul unui mic roman de actualitate datorit d-nei Adele Xenopol, apreciata scriitoare.

Consiliul facultăţii de litere şi filosofie a hotărît să se acorde cîte 500 lei pentru fiecare seminar pendinte de această facultate, cu deosebire că seminariilor de arheologie şi psichologie să li se acorde cîte 1000 lei.

S'a hotărît de asemenea să se acorde suma de 39,000 lei pentru înzestrarea seminarului de arheologie de sub conducerea d-lui O. Tafrali.

Consiliul a mai hotărît ca studenţii de la secţia istorică să fie obligaţi a urma cursul de istoria artelor.

Serviciul sanitar al judeţului a trimis o adresă direcţiilor şcolilor rurale rugîndu-le să-i comunice imediat ce se iveşte vre un caz de boli contagioase, printre elevii şcoalei.

Membrii societăţei farmaciştilor din localitate, se vor întruni în şedinţă astă seară, pentru a alege delegaţia care să reprezinte societatea la congresul ce va avea loc în cursul lunei Ianuarie, în capitală.

Se dă ca sigur că d. dr. Parhon va fi ales preşedinte al asociaţiei medico-farmaceutice din localitate.

Primim din partea d-lui M. Wachtel un răspuns adresat d-lui S. Haliţa în chestiunea primirii elevilor evrei în şcolile publice. Acest răspuns apare într'un supliment alăturat numărului de astăzi al „Opiniei".

La Ploeşti au fost găsite într'un canal cadavrele a doi băeţi, în etate ca de 13, 14 ani, a căror identitate n'a putut fi stabilită. Ei erau îmbrăcaţi în haine noue muncitoreşti.

Parchetul a deschis o anchetă. Se crede că ambii copii, neavînd unde dormi, s'au culcat în canal, unde au murit de frig.

Rectoratul universităţii a acordat zece din bursele fondului Carol I, la acelaş număr de studenţi medicinişti.

Cura cu Untură de Peşte

nu se face cu folos decît cu

„Emulsia-Racovitza"

300 de atestaţiuni medicale, cît şi 150,000 flacoane vîndute pînă acum dovedesc puterea ei curativă neîntrecută!..

Adoptată de toate spitalele din ţară pentru tratamentul

Rachitismului, Scrofulelor, Oaselor moi, Anemia şi Poale albe a Femeilor. Inoftigă sau Tuberculoză, în Bronchite şi Tuse învechite pentru a Ajuta Hrănirea Anevoioasă a Copiilor slabi şi Surmenaţi şi pentru Curăţirea Sîngelui Stricat

Modul de întrebuinţare se află la fie-care flacon.

De vînzare în toate farmaciile şi drogueriile din România. Preţul flaconului 3 Lei 70 b.

Feriţi-vă de contrafaceri şi substituţiuni!

⁂ Se ştie că ministerul instrucţiunei dăduse însărcinare d-lui V. Radu ca să întocmească programele speciale după cari au a se ţine examenele de capacitate cu privire la catedrele de contabilitate de la şcoalele elementare de comerţ şi la cele de ştiinţe juridice de la şcoalele superioare de comerţ.

Aflăm acum că aceste programe sunt gata. Ele vor fi înaintate ministerului zilele acestea aşa că citatele examene vor putea fi amînate.

⁂ In str. Stejar s'au constat 3 cazuri de scarlatină.

⁂ Consiliul de higienă va ţinea şedinţă Sîmbătă 14 Decembrie.

⁂ D. Adonis Popov a fost numit custode la Biblioteca Universitară din localitate.

⁂ In şcoala de adulţi de sub direcţiunea d-lui Cezar I. Tăzlăuanu, sunt înscrişi pînă în prezent 62 de elevi.

Cursurile se ţin Luni, Mercuri şi Viner seara de la 8—10.

⁂ **Judiciare.**—Samoil Blitz şi I. Marcus, comercianţi din oraşul Roman, au fost condemnaţi de curtea ş. II, astă-zi la cîte o luna închisoare corecţională pentru bancrută simplă.

— Ioana I. Stan Istac, a fost condemnată la o lună închisoare pentru fals.

— Ilie Condurache a fost condemnat pentru faţ, la o lună închisoare.

— C. P. Racheriu, pentru furt, a fost condemnat la 4 luni închisoare.

— Curtea de Apel s. II, a respins apelul făcut de Oişie Blumenfeld, în proceeul cu Berman Iuster pentru bani, confirmînd sentinţa Trib. Iaşi, No. 384 | 912.

⁂ La librăria Socec & comp. din Iaşi au sosit diverse calendare pe 1914.

⁂ Al patrulea film din splendida serie artistică Pathé-Frères din care s'a aratat pînă astăzi Mizerabilii, Roger la Honte şi Regele aerului cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astăseară Marţi 10 Decemb. „Brutalitate" (Une brute humaine) grandioasă desfăşurare din viaţa modernă.

E una din cele mai splendide piese ale acestei serii de artă cuprinzînd senzaţionale situaţiuni şi emoţionante scene care lasă adînci impresii asupra tuturor spectatorilor. Intreaga desfăşurare cuprinde 5 acte şi ele sunt reprezentate în toată Intregimea lor.

Prin saloanele cele mai bogate şi prin tavernele cele mai abjecte ale Parisului, se desfăşoară această dramă modernă.

„La brute humaine" e un film menit a face epocă în cinematografia actuală.

Această incomparabilă piesă, o adevărată capod'operă se reprezintă numai astă seară Marţi 10 Decembrie.

Noul program viitor se reprezintă poimîne Mercuri: Ducesa de la Folies-Bergères, delicioasă şi amuzantă piesă în 3 părţi, după scrierea celebrului scriitor francez Georges Feydeau. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroşi artişti ai scenelor pariziane. In rolul principal apare escentrica baroană Alice de Tender. —Cel mai nou număr din Eclair-Journal cu telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

Cutia cu scrisori

Primim următoarele :

Domnule Director,

Vă rog să bine-voiţi a insera în ziarul de sub conducerea d-voastră următoarele :

Directorul şcoalei de Belle-Arte din localitate, Gh. Popovici, m'a bruscat şi ameninţat eri, cu bataia, ca la uşa cortului, în însuşi localul instituţiunei.

Cum este vorba de directorul unei instituţiuni de... cultură artistică, am reclamat cazul telegrafic ministerului de instrucţiune, şi de sigur că fapta sa de huligan îşi va avea consecinţele.

Dar am ţinut să aduc la cunoştinţa publicului acest fapt, pentru a se feri pe cît posibil de a avea contact cu acest specimen de director brută.

Primiţi vă rog asigurarea respectului meu.

C. Popovici
Student an. III, fac. de drept

Iaşi 10 Dec. 1913

Magazinul de Confecţii
PENTRU DAME
Maximilian Demek
s'a mutat în strada Lăpuşneanu
(*Casele d-nei Drossu*)
Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes
Se recomandă pentru Confecţionare de Rochii *Tailleur şi de* Bal, Soiree, *etc*
— PĂLĂRII MODEL —
Se vînd **Stofe, Garnituri,** *etc. Se îmbracă* **Bumbi** *din stofa clienţilor.* **Se plisează** *orice stofe.*
Rochii gata de la 70 lei în sus.
Expoziţie de modele de Rochii, ultima creaţiune

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Imparatul Austriei şi Regina României

Viena. — „Neue Freie Presse" află că ministrul Austro-Ungar la Bucureşti, contele Czernin, care se va înapoia la Bucureşti săptămîna aceasta, va remite M. S. Regina Elisabeta—cu prilejul aniversărei de 70 ani de la naştere—la 29 Decembrie, Marea Cruce a ordinului „Elisabeta„ precum şi o scrisoare de felicitare a împaratului.

Inchiderea delegaţiunei austriace

Viena. — Delegaţiunea austriacă şi-a încheiat lucrările.

La sfîrşitul şedinţei, contele Berchtold a transmis delegaţiunei mulţumirile şi recunoştinţa Imparatului pentru devotamentul şi patriotismul manifestat. Delegaţiunea a răspuns prin strigăte de: „Trăiască Imparatul" !

Tratatul turco-sîrb

Constantinopol.—Informaţiuni din isvor turcesc competinte spun că mai există oare care divergenţe cu privire la tratatul de pace sîrbo turc, dar că semnarea tratatului va avea loc peste cîteva zile.

Un nou vas pentru România

Hamburg.—Vasul cu motor pentru transportul păcurei „Arthur von Gwinner", construit pentru România, a făcut astăzi prima cursă de încercare.

Cu acest prilej s'a trimis o telegramă de omagiu M. S. Regelui. Apoi a avut loc un prînz la care au luat parte d-nii: Gwinner, directorul general al uninnei petrolifere europene ; Stanass Arkwroght din Londra ; Kirschen, director la Bucureşti ; Emanuel Nobel, director la Petersburg ; Rosenblatt, director la Viena.

Avans bănesc Albaniei

Paris.— Camera a adoptat proectul de lege prin care se avansează 10.000 lei Albaniei, ca participare a Franţei la lucrările de restaurare a căzărmilor trupelor internaţionale din Scutari.

Serviciul Telefonic

O circulară

Bucureşti.—Din partea ministerului de război, se face cunoscut că sublocotenenţii de rezervă, în infanterie, cavalerie, pioneri şi trupe speciale, cari urmează a fi concentraţi la şcoala de tragere a infanteriei Slobozia, pe timp de 30 zile, în cursul anului şcolar 1914, în lunile Aprilie, Mai, Iunie, August, Septembrie şi Octombrie, să comuniee în scris pînă cel mult 1 Ianuarie 1914, în care lună ţin a fi cocentraţi.

Incendiul din Portsmuth

Bucureşti.— Incendiul de la docuri, a produs o pagubă de 4 milioane lei.

Se crede că focul a fost pus de sufragete.

Memoriile lui Beilis

Kiev. — Beilis şi-a vîndut memorile unui ziar american în schimbul sumei de 6000 ruble,

Organizarea societăţei fluviale

Bucureşti.—D. Vasile Ştefănescu, şeful serviciul fluvial, cu reşedinţa la Galaţi, va fi numit pe ziua de 1 Ianuarie, ca director al Băncei Naţionale, cu delegaţia din partea acestei Bănci la societatea *Romînia.*

Pentru partea maritimă a acestei societăţi, direcţia va fi încredinţată d lui comandor Boerescu, inspectorul serviciului maritim al statului.

LA PALAT

Bucureşti.—D. Take Ionescu, ministrul de interne, a lucrat azi cu M. S. Regele de la ora 11 pînă la 12 jum.

Ciocnire de trenuri

Calaraşi.— Astă noapte, trenul de petrol No. 725, s'a ciocnit pe linie cu 2 vagoane care veneau din Ivăneşti.

Un vagon a fost cu desăvîrşire sfărîmat.

Nu s'a înregistrat nici un accident de persoane.

Expoziţia agricolă

Bucureşti.—S'a hotărît în definitiv, ca expoziţia agricolă din Bucureşti, să aibă loc între 7 şi 14 Mai 1914.—Vor fi premii în medalii, bani şi unelte agricole.

Intoarcerea d-lui Blondel

Bucureşti.—D. Blondel, ministrul Franţei, şi-a anunţat sosirea în Bucureşti, la începutul săptămînei viitoare.

Intrevedere

Bucureşti. — D. Baţaria, fost ministru turc, a avut eri, la ora 4, o întrevedere cu d. Ionel Brătianu.

DEMISIE

Bucureşti.—Ministrul de interne a primit demisia d-lui Vasile Stefănescu, din demnitate de primar din Curtea de Argeş.

Convenţia sîrbo-romînă

Bucureşti.—Delegaţii pentru convenţia sîrbo-romînă, cu privire la podul peste Dunăre, au semnat azi textul acestei convenţii.

Zilele aceste ea va fi supusă ratificărei ambelor guverne. Deseară la ora 8, are loc un prînz la Capşa, oferit de ministrul lucrărilor publice membrilor ambelor delegaţiuni — cu ocazia încheerei convenţiunei.

Mîine are loc un dejun, oferit aceloraşi delegaţiuni, la Otel Palace, oferit de către ministrul Serbiei din Bucureşti.

Explozia din Rostov

Rostov.—Produce mare senzaţie explozia întîmplată la trenul imperial, ce se afla aci de mai multă vreme şi care avea să plece azi, pentru a primi pe împărăteasa mumă, care se întoarce din Copenhaga.

10 funcţionari mari sunt grav răniţi.

Moartea lui Gregore Vulturescu

Bucureşti.—Azi dimineaţă a încetat din viaţă Grigore Vulturescu, marcant liberal, fost deputat şi senator.

Gr. Vulturescu fundase în 1865 ziarul „Epoca".

Meeting naţional

Bucureşti. — S'a constituit un comitet, compus din d-nii dr. Istrati, Mehedinţi şi Mândrescu, care să convoace pe cetăţenii Capitalei la un mare meeting naţional, în care să se arate ajutorul dat de Puteri în politica externă a României.

Meetingul va avea loc la Atheneu în ziua de 26 Decembre.

Programul conservator

Bucureşti.—Azi dimineaţă a avut loc o consfătuire la d. Maiorescu, în care s'au precizat desideratele cu privire la program, şi care vor fi supuse la viitoarea întrunire a comitetului executiv.

*

In privinţa chestiei agrare, ziarul *Adevărul* află, că prin noul program, conservatorii cred a îndepărta nevoea expropierei forţate.

Dezideratele Conservatorilor ar consista în vînzarea tuturor bunurilor statului şi de mîna moartă, înlesnirea prin codul civil de vînzarea către ţărani a averilor minorilor şi femeelor măritate, dreptul pentru stat de a avea precăderi la vînzările dintre particulari şi în fine statul să contribue cu o parte la preţul cumpărărei de moşii de către ţărani.

Monteur special în instalaţiuni de apă şi canal, după o lungă practică în România şi străinătate fost şef monteur în aceasfă branşă, caut post.
Adresa : *Norbert Brecher*
Weggasse 4 Czernowitz

CROITORIA
„LA MARCHIZA"
Primeşte comenzi după ultimele jurnale de mode străine.
Croiala Artistică
în stofe engleze şi franceze, prima calitate
Dacă voiţi să fiţi bine îmbrăcaţi şi eftin
Vizitaţi : Croitoria
„La Marchiză"
Str. Lăpuşneanu 21

*

Două domnişoare s'au bătut în duel cu floreta, în Franţa.
Motivul ? „Cherchez l'Homme"...

Doctor S. Dulberger
de la Facultatea de Medicină din Viena
după o practică de 17 ani în spitalele din Iaşi, Viena şi Berlin sub direcţiunea d-lor profesori Sculy din Iaş', Drasche din Viena şi Bum din Berlin, specializat în bolile de femei, faceri şi în noul tratament cu băi de lumină electrică, avînd aparatele cele mai perfecţionate proprii pentru următoarele boli: Reumatism, boli de femei, ischias, gută, obezitate, diabet, nefrită. artrite, astmă, bronchită, tuberculoza în primul stadiu, pleurezia tuberculoasă, anemia, neuralgia, tabes, scrofuloză şi toate intoxicaţiile cronice, dă consultaţiuni dela 10—12 m. şi 3—5 p. m în locuinţa sa din :
Iaşi, Str. Costache Negri No. 10
(foasta str. Veche), vis-à-vis de Biserica Bărboi.
— Telefon No. 101 —

De Inchiriat sau de vînzare o casă cu 4 odăi, coridor de sticlă, bucătărie pivniţă şi grădină, Str. Nicolina 70 Tramvai la scară.
A se adresa în str. Albinetz 22 Iaşi, la d-na Colasiu.

Absolvent al Şcoalei superioare de Comerţ, dispunând de ore libere aranjează registre la comercianţi.
Doridorii se vor adresa la ziar.

Doamnă Germană instruită caută loc, la Copii sau ca Dame de Compagnie.— Weigel, Strada Armeană, 16 Iaşi.

Menageră *la o persoană bine situată fie la ţară fie la oraş, cu sau fără copii caută loc. A se adresa str. Lozonski No. 17.*

Numai pentru un scurt timp
GRABIŢI-VĂ
Galoşi, Şoşoni, Ghete
pentru **Barbaţi, Dame şi copii** *cu preţurile cele mai* **eftine posibile.**
Veniţi şi vă veţi convinge
La renumitul magazin LUVRU
Str. Cuza Vodă 42 *(Casele Cristofor. Lîngă Banca Moldova).*

SALI PORJES
Vechea şi renumita Magazie de
MODE ŞI CONFECŢIUNI PENTRU DAME
aduce la cunoştinţa Onor. sale clientele şi a Onor. Public, că s'a mutat şi nou aranjat în PIAŢA UNIREI, *vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova", unde a infiinţat şi un atelier pentru Confecţiuni.*

FABRICA DE
Cafe turceasc şi coloniale
SETRAC H. OHANNESIAN
Este cea mai bine asortată în *Undelemnuri* de la cele mai renumite fabrici franţuzeşti, grecesti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*
Rahat de *Constanţinopol, Smochine* şi *Maloga* de *Smyrna, Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.
— **Conserve „COROANA"** —
Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale **Setrac H, Ohannesin**
str. Cuza Vodă 42

Berăria „LUTHER"
— PIAŢA UNIREI —
Primul local de consumaţii cu băuturi indigene şi străine.
Bucătărie de primul rang. Mîncări calde şi reci la ori-ce oră din zi şi noapte.
Bere specială din renumita
Fabrica „LUTHER"
Bere neagră Bock şi *Bere blondă* a la München.
CONCERT
sub conducerea maestrului *Gh. Drîgoi*
Sîmbătă, Duminicile şi sărbătorile Matineu de promenadă
Localul este încălzit cu calorifere.
Se primesc abonamente lunare.
Banchete şi *Nunţi* cu preţuri cît se poate de avantajoase.
HOTEL EUROPA de primul rang, camere dela 3 lei în sus, calorifer şi lumină electrică.
Sub conducerea cunoscutului
Antreprenor, I. ZENTNER.

IMPORTANT
Fac cunoscut onor. mele clientele, că soţia mea D-na A. VOGT după o practică îndelungată în Germania, a preluat conducerea frizeriei mele pentru Dame, asociindu-şi o domnişoară specializată în frizeria Beer din Calea Victoriei din Bucureşti, astfel că onor. dame din Iaşi vor avea la îndemînă un salon de coafură adevărat model.
Execut : toate lucrările de păr, Manicure, şamponarea şi uscarea părului cu aparat electric. Masaj facial. Tenturarea părului. *Ondulaţiuni à la Marcelle.* Frizuri p. vizite, suarele, teatru, nunţi, Ape contra mătreţei, pentru unghii, mîni, etc.
La frizuri pentru nunţi pentru mai multe persoane de odată reduceri mari la preţ.
Georges Vogt
Friseur-Coiffeur
Str. Lăpuşneanu

Doctor A. SPIRT
Specializat la Paris şi Berlin în boalele de
Gură, Gît, Nas şi Urechi
reîntorcîndu-se şi-a reluat consultaţiunile în
Str. Lăpuşneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

Un Piano *scurt (Boudoir) fabrică reputată, în stare perfectă se cumpără de urgenţă. Adresa Tipografia H. Goldner.*

Borhotul *Fabricei de bere „Zimbru" strada Păcurari No. 91 este* DE VÎNZARE.
A se adresa la Fabrică.

Goldstein Matelii
— Moaşă premiată —
— Stradela Armeană No. 6 —

De Inchiriat
Casele Str. L. Catargiu, 17
Camere, bae, apă, canal, grajd, etc.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ :
Apele Mineralizate Sinteza
Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de
Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, IAŞI
sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.
Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA" a DOCTORULUI RĂTIANU,** şi feriţi-vă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".
Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEŞICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAŢIE** etc.
Observaţi bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** şi **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebue să poarte numele meu **Dr. A. RĂTIANU** şi marca **„SINTEZA".**
Refuzaţi ori ce substituţie.
La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.
— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

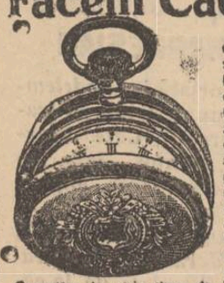

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru DELTA şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru DELTA, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice DELTA aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal DELTA cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul DELTA este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este întradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase o timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte. Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu. În caz de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanţuri foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur DELTA cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comandele la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francaţi scrisorile cu 25 bani.

25% !

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă Nevralgiile cele mai grele de cap, Migrenele, Cefaleiele, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și durerile care le resfăț[illegible] tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. În ziua cea d'antaiă se se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și un'l la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 3 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.

Ceasornicăria RUDOLF — JASSY — **Berlineză-Iaşi DULBERG**

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA. Union Horlogère şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.

Piaţa Unirei Str. Seulescu No. 1.

Pendule Moderne
Ceasuri de Masă
Bijuteri în aur argint şi imitaţii.
Verighete de logodnă
Preţuri eftine

Catalogul gratis — *Expediţie în provincie*

Atelere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravură, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 4. —

Face cunoscut Onor. sale clientele, cit şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

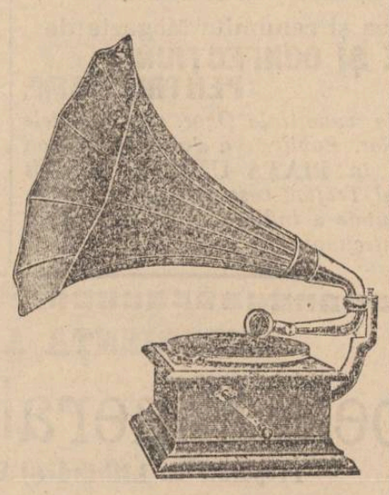

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Godăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse!

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Marzescu No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b. 5 BANI
„ „ „ IV, 40 „

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul X No. 2056 Joi 12 Decemb 1913

Camera a ascultat eri dezvoltarea interpelărei, făcută de cel mai necinstit om politic, pe care l'a avut vreodată țara romînească.

Nicolae Fleva, autorul numeroaselor pungășii, dovedite cu acte oficiale, Nicolae Fleva care are la activul său fraudarea acționarilor societății „Unirea", furăturile în chestia finului și alte multe găinării potrivite unei mentalități smolite, a interpelat ieri pe primul-ministru în chestia licitației tunelului Isvor. Nici un act, nici o dovadă, insinuări și calomnii, demne de o mentalitate de calomniator public.

Răspunsurile primului ministru și ale ministrului lucrărilor publice au fost zdrobitoare. Nu publicăm rezumate, vom da textul lor.

Relevăm numai din răspunsul primului-ministru declarația că este absolut solidar cu ministrul lucrărilor publice și întregul guvern și că de ar fi să i se mai ceară odată avizul într'o chestie similară, tot astfel ar vota.

Din declarația d-lui ministru al lucrărilor publice relevăm două fapte:

I) Dovada cu acte în regulă că Nicolae Fleva este un calomniator ordinar, de teapa apașilor dela *Seara*, și că, după ce luni de zile d. Badareu a fost atacat că protejează pe Bertolero, pentru a complace lui Blanc, acum este atacat că protejează pe Bergher, împotriva lui Bertolero, pentru a complace Băncii de Credit Romîn; și,

II-lea) Săgeata aruncată liberalilor gheșeftari, cari aveau aerul să susție astăzi pe acelaș Fleva, care acum trei ani atacase cinstea Brătienilor. Ministrul le-a spus că în anumite consilii de administrații ale unor societăți anonime sunt oameni politici liberali cu suprafață, în mare parte parlamentari, cari fac și au făcut intervenții și că nu aceștia au calitatea de a avea aerul că susțin pe un inconștient, care se face în parlament ecoul tuturor insinuărilor calomnioase.

Atît din punct de vedere politic, cît și din punct de vedere al dovezei de bun administrator, rezultatul interpelărei de eri înseamnă un triumf pentru Al. A. Badareu și o palmă mai mult pe obrazul smolit al celui mai necinstit dintre oamenii noștri politici.

Reformele și partidele politice

Pentru guvernarea lor viitoare, liberalii propun două mari reforme: expropierea în materie agrară și colegiul unic în materie electorală.

Dar, adăogă dînșii, că aceste lucrări le vor săvîrși prin propriile lor forțe și nu vor face apel la concursul vre-unuia din celelalte două partide politice.

Punctul acesta din urmă merită să fie examinat.

Pentru foarte mulți pretențiunea ce afișează partidul liberal de a înfăptui el singur și numai, el reformele la cari s'a angajat, e socotită ca un răspuns la împrejurarea că în altă ocaziune nu s'a putut forma guvernul național, guvern pe care însuși șeful liberalilor a declarat că l'a dorit și cerut.

De sigur, zic acum acei mulți, cînd soarta pare a surîde liberalilor, dînșii vor să plătească cu aceiași măsură acelora care în momentele amintite n'au convenit la întocmirea acelui guvern național.

De aceia astăzi, acei cari au văzut cu satisfacțiune cum conservatorii, chiar și acei cari credeau în necesitatea unui guvern național, n'au voit atunci să se decapiteze în fața pretențiunilor liberale, stau mihniți cînd constată că acum au apucat calea de a face și această *capitis diminutio*, dîndu-se îndărăt și lăsînd cîmp liber partidului liberal.

Dar să vedem dacă reforme ca acele anunțate de liberali se pot face fără concursul celorlalte partide.

Și cînd punem asemenea întrebare nu înțelegem că guvernul să fie format din reprezentanți ai tuturor partidelor, ci numai dacă pe asemeni chestiuni nu trebuește vre-un acord între partide. Și nu e nevoe pentru a ne face idee, să ne suim prea departe în decursul timpului, nici macar pînă la promulgarea constituțiunii, ci putem să ne oprim ceva mai încoace.

Două evenimente mari au turburat liniștea țării. Negreșit vorbim de evenimente care puteau atinge însăși ființa statului nostru. Și acelea sunt: un eveniment intern, turburarea din 1907 și altul extern, războiul din 1913.

S'ar părea, judecînd lucrurile mai la suprafață, că situația din 1907 are mare apropiere, dacă nu cumva e chiar identică cu cea de acum.

Tot un singur partid și anume cel liberal a avut misiunea a legifera după mișcarea de atunci, după cum se pare că tot acest partid are a fi chemat să înfăptuiască reformele cari după spusa multora se impun în urma războiului purtat astă vară.

Liberalii au făcut reforma agrară din 1907 și tot ei se zice, că vor fi chemați a complecta legislațiunea privitoare la ea cum și a modifica legea electorală.

Ar fi de observat o mică diferență între atunci și acum.

Partidul care atunci a potolit mișcarea internă din 1907 și se știe cu cîtă strășnicie a procedat dînsul a făcut și reformele.

Prin *asprimea* ce acel partid a aratat-o atunci, cum știe toată lumea, el nu și-a cîștigat nici simpatii, nici laude.

Cu totul din contra stau lucrurile astăzi. Partidele cari au prezidat la campania din anul acesta, au fost mînate de ideia de *a se cruța* pe cît posibil viața semenilor noștri și în primul rînd a celor ai țării noastre.

De aceia, o știe iarăși toată lumea, colaborarea conservatoare și conservator-democrată nu și-au atras din acest punct de vedere de cît simpatii și laude.

De aceia străinătății ca și multora din țara aceasta nu le vine să creadă cînd aud că un guvern cu așa mari merite, este gata să plece de la putere.

Și cu toate acestea se poate că face bine, tocmai pentru a nu scădea acele merite, pentru a nu înjosi ceia ce în mod atît de nobil și frumos, s'a dobîndit.

Dar dacă liberalii au înfăptuit reforma agrară în 1907, aceasta nu au putut-o săvîrși fără sprijinul celorlalte partide. Conservatorii și în special șeful partidului ce era să se formeze, acel adică al conservatorilor-democrați, d. Take Ionescu, a dat liberalilor un concurs prețios, concurs văzut de toată lumea, concurs fără de care reformele n'ar fi reușit.

Astăzi cînd e vorba de a se așeza statul nostru pe alte temelii, s'ar putea oare aceasta fără nici un sprijin al altui partid?

Se poate oare susține că asemenea modificări vor fi înfăptuite de un partid care prin jocul politic al împrejurărilor va ajunge, fiind la putere să reprezinte vestita majoritate absolută, adică jumătate plus unul din lumea cu drepturi politice de astăzi?

Fiind că de sigur constituanta ce ar fi chemată să dărîme ceia ce avem astăzi spre a clădi din nou, va eși tot din sînul colegiilor actuale?

De aceia ni se pare cam pretențioasă credința ce au liberalii, că dînșii, cari grație venirei la putere, grație împrejurărilor politice care fac să plece de la putere un guvern, care avea atîtea șanse de a trăi și a trăi bine, înfăptuind reforme, cari să rămînă, grație, zic împrejurărilor, cari dau liberalilor un loc ce-l cîștigă fără nici o trudă, vor putea face numai ei reformele anunțate?!

Va fi greu pentru orice minte, care își dă seamă de toate, să creadă că numai acea jumatate plus unul din masa electorală cîștigată de liberali prin faptul că au guvernul, va putea face reformele fără asentimentul celor 49 la sută, cari pe față nu vor putea spune cuvîntul lor, dar cari în afară de parlament vor zice totuși cele ce socotesc a fi bune și utile progresului acestei țeri.

Fără voia lor, liberalii vor fi siliți să țină seamă și de glasul acestora. Reformele care le vor săvîrși, dacă le vor săvîrși, le vor face tot cu concursul lor, cu toată lauda, cu toată pretențiunea ce dînșii afișază astăzi.

Se pare că logica, pe care o învățasem noi altă dată, are acum alt înțeles și anume că cei meritoși, cei cari au cruțat țării sacrificii de vieți omenești și n'au înglodat'o în datorii, nu trebue să rămînă la postul lor de onoare și că alții trebue să culeagă fructele înțelepciunii lor.

V. I. Radu

Cînd va vorbi trecutul

Ziua de față... aceasta-i viața,—eri și mîni: uitarea și necunoscutul; iar ziua de azi e vecinic acea a durerilor, a patemilor, a josniciei.

Azi trăim din frămîntare, și tot ceia ce ne alcătuiește: trup și suflet, sunt robii acestei lupte. Ziua de azi nu o putem vedea de cît cu ochii omenești, nu o putem simți cu aceleași simțuri animale, supuse influenței intereselor luptei pentru trai, pentru întăietate... Eri?... mintea se ogoaie,.. iartă,—se limpezește și judecă,—eri te vezi și pe tine și pe toți în lumina dreaptă a adevărului.—Mîni?—Cine știe de o să mai fim!

Azi... suntem prea mult oameni, pentru ca sub raportul ciocnirilor de interese să-i judecăm drept pe ceilalți,—dar vom trăi, poate și toate cele de față vor fi trecute odată,—iar atunci și *numai atunci*, vom fi drepții judecători și apreciatori a tutulor întîmplărilor de azi.

La aceste mă gîndesc cînd văd patemile care se frămîntă, hulirile ce se interciocnesc, veninul care curge, cu fie-care strop de cerneală, veninul care cearcă să întunece, dacă nu să ucidă pe anumiții oameni de stat, ai zilelor noastre.

Dar sunt suflete ce nu pier ușor, sunt temperamente care de ce sunt atacate, de ce se înalță, sunt firi care biruesc patimele și care desbrăcîndu-se de ori-ce măgulire personală, își privesc viața ca pe o jertfă de adus binelui celorlalți.

Aceia sunt adevărații oameni.

Cînd va vorbi trecutul a toate just precumpănitor, va apărea în toată splendoarea sa munca jertfelnică a celui mai hulit de azi.

Iar acela este sfetnicul tronului lui Vodă Carol, este precompănitorul păcei balcanice, și făuritorul, în parte a unei noi pagini în istoria neamului nostru... acela e: Take Ionescu.

Dinu.

NOTA ZILEI

Unul care a prezis.

Dl. Ionel Brătianu pretinde c'a prevăzut mai bine decît d. Maiorescu, autorul „Cărții Verzi". Dar modestul *M*, autorul „Telegramei" verzi, de care am pomenit eri, îi face marț pe amîndoi:

«Precum la 25 Octombre 1912 am prezis Războiul Balcanic. Complicațiunile și rolul ce l'am avea noi, am Prezis că România va lua parte și va cîștiga fără vărsare de sînge, Adevărul deci s'a împlinit; Astăzi această Știință este admirată de toată lumea.

Vizitatorii vor auzi lucruri uimitoare, Poporul deci trebue luminat. E bine ca omul să încerce totul în viața sa.

...Rog deci pe onor. Public să binevoiască a mă onora cu visitele d-lor, fără a întreba pe alții, căci omul cult judică, iar cel incult critică.»

Nici d. Criticos, fostul diplomat elin, în orașul nostru, n'ar putea să critice capacitatea diplomatică a ghicitorului cu Telegrama Verde.

MICI POLEMICI

„De ce se'ngrașă d. dr. Creangă"? se întreabă un ziar din Capitală.

— De bucurie c'a găsit soluțiile tuturor chestiilor sociale.

*

Intr'o relațiune storică — a propos de furtul și regăsirea „Jocondei" — se arată că Leonardo da Vinci avea idealul să zboare.

...Poate de-aceea a zburat și opera lui din galeria Luvrului?

*

La Craiova se organizează un banchet comercial de către d. Ioan Spirtaru.

— Spirtoasele sînt esclase din menu.

*

Preoții abuzivi din R.-Vîlcea pusese ca simbol al pretinsei lor societăți de economie „Ochiul lui D-zeu".

Să fi fost cu doi ochi, poate că-i prindea cu mîna'n sac, la vreme.

*

Se citează multo frază spusă cîndva de șeful liberalilor: „Noi suntem adevărații conservator".

Perfect adevărat; d. Ionel Brătianu șade cu locuința în strada Lascar Catargiu...

*

† Anunțăm, cu „Inimi zdrobite", decedarea — după o grea agonie pentru cetitori, de 48 de numere — a romanului confratelui nostru Constantin Cehan. Rugați-vă pentru el!

*

Două domnișoare s'au bătut în duel cu floreta, în Franța.

Motivul? „Cherchez l'Homme"...

ECOURI

O academie romînească în Argentina. E vorba de „Academia Theodorini", de muzică, din Buenos Aires, care a dat acum în urmă al 17 și al 18-a concert în saloanele „La Argentina". Ziarele Argentinene aduc laude mari d-nei Elena Theodorini și elevelor d-sale. „Discipulas de la ilustre artista"... o pleiadă de cele mai bune eleve, care au cîștigat ilustrei artiste satisfacția să vadă pentru a optsprezecea oară sărbătorite numele lor, care au fost înscrise printre numele celor mai buni artiști de ai noștri"...

Repertorul ultimelor concerte a fost compus din bucăți de operă italiană, germană și franceză.

„E de prisos să adăugăm că d-nei Theodorini pe lîngă multe aplauze meritate, i s-au dat flori, atîtea și atîtea flori că au atras maestrei lor felicitări entuziaste".

*

Militarism. — Cu ocazia incidentului de la Zabern, Harden celebrul scriitor german care conduce revista „die Zokunft" scrie: *„Respectul față de armată* este mai mare la noi de cît în ori-care altă țară și lucrul acesta e bine să fie și în viitor așa!".

Respectul acesta însă este zguduit „dacă un om vine și ne spune, cum făcu de ex. eri domnul de Bethmann, lucrul aproape de necrezut, că uniforma regească trebue respectată în ori-ce împrejurare și cu ori-ce preț. Nici chiar Papa, sau țarul Rusiei nu mai reclamă azi respect față de uniforma curților lor respective, cînd aceia care le poartă sunt beți morți în șanțul vre-unei șosele. Uniforma regească trebue să fie respectată numai atunci cînd acela care este îmbrăcat cu ea se ține în limitele puterii pe care i a dat'o legea și se poartă ca un slujbaș în așa fel în cît să merită să fie respectat".

OAMENI ȘI LUCRURI

Originali și Exotici

Spuneam eri că, spre norocul d-lui Herz—autorul „Bunicului"—criticul d-sale Locusteanu—care, prin paradox, este și editorul ei — n'a cetit *mai* multe piese străine, căci ar fi găsit și mai multe asemănări.

E lucru fatal. De îndată ce autorul s'a dus să-și caute inspirația — ori subiectul, dacă vreți—aiurea de cît în viața noastră socială, trebue să fie doară un talent cu totul extraordinar, ca să nu cadă victima sutelor, miilor de autori dramatici cari, de atîta lungă vreme, imaginează și înlănțuie teme și conflicte dramatice.

Am spus același lucru d lui Lecca după nefericita piesă „Cancer la inemă". Același lucru, cu mai mult temeiu încă de cît d-lui Herz—îl spunem d lui V. Eftimiu care, în „Ave Maria" ne lasă complet indeferenți cu „eroii" d sale Coco, Bobi, Mack Hamilton, omul-șarpe, Wilma etc.

Ce avem noi cu toți acrobații ăștia cari reproduc mereu atîtea și atîtea subiecte văzute, auzite, cetite? Cel puțin Catulle Mendès în „Femme de Tabarin" a spus același lucru, mult mai intens, într'un singur act, un simplu „lever de rideau". Dar d. Eftimiu are trei acte întregi...

Nu că nu ar putea un autor să se servească de subiecte exotice. Dar cînd nu aduce viață trăită aeve, ca Loti în romanele sale, ori, spre a ne servi de un exemplu local, — ca d. Stere în fragmentele siberiane, — se cuvine să amestece epizodele exotice cu întîmplări locale, fie prin amestecul eroilor — ca în „L'étrangère" a lui Dumas-fils ori atîtea altele, fie prin o imaginație uriașă, cum a izbutit să facă Leroux în „Misterul Camerei galbene".

Se potrivește oare ceea ce au făcut la noi d nii Lecca, Hertz și Eftimiu?

Ar fi destul să alăturăm aceste hibride dibuiri teatrale cu formidabila operă ruptă din observația iscusită unită, cu o fantazie puternică și o intuiție superioară — a regretatului Ronetti Roman, izgonită din teatrele naționale: „Manasse".

Știm bine. Nu fiecare poate smulge ca un Caragiale vieței noastre sociale tinere scînteietoare scene realiste,—după cum nu fiece diletant ar putea face dintr'un simplu fapt divers ceea-ce a făcut Sadoveanu, în nuvelă, din „Haia Sanis". Dar tocmai de aceea vom avea încă zeci de ani de încercări șubrede și Statul pe de o parte, cinematografele pe de altă parte vor subvenționa niște simulacre de opere dramatice lansate cu artificii publicistice, dar cari nu se vor menținea pe scenă nici măcar cu oxigenul celei mai vii reclame.

Rodion

ÎNSEMNARI

„Cuvîntul studențimei"

E vorba de ziarul studenților (?) bucureșteni. Am în fața mea No. 5, anul I, al acestui ziar. E interesant într'o cîtva modul cum mi-a fost dat să mi-l procur. Intîlnindu mă la universitate, servitorul de la facultatea juridică m'a luat cu asalt să-i cumpăr un număr din „C. S."

—„Cumpără un număr. Mi s'a trimis un teanc și n'am putut vinde nimic"!

Și am cumparat.

Sufletul acestui organ „pentru lupta cultural-națională" este d. S. Boțoiu (Redacția: str. Sabinelor). In adevăr, articolul de fond și o poezie din pagina întîia sunt iscălite de acest mare barbat. Cît despre ceia ce nu e iscălit, se cunoaște după cuprins că tot stofă boțoiană este.

Conținutul? Talmud, Cahal, tinerime universitară... *et tutti quanti.*

In legătură mai directă cu Iașii, găsim publicată „Cuvîntarea rostită de către d. Gh. I. Obreja, la mormîntul lui V. Conta, cu ocazia desvelirei monumentului de pe mormîntul său".

Ai dracului și studenții aceștia! Țin cuvîntări după ce mor. Și, cu toate că se desvelesc monumente pe mormîntul *lor*, își țin cuvîntările la morminte străine... depildă, la acel al bietului Vasile Conta.

In pagina a treia a amuzantului ziar, un domn student este anunțat că, unui articol al d-sale i s'a dat drept destinație coșul redacției „cu toate onorurile cuvenite unui inaugurator al coșului redacției noastre". Fraza aceasta ultimă este numai un truc. Cine cetește „Cuvîntul Studențimei", își dă ușor seama că nu s'a dat nimic la coș.

Insfîrșit, în pagina patra cetim: „Reclama e sufletul comerțului". De acord. Numai că, crede d. Boțoiu (din str. Sabinelor) că are să facă treabă cu așa reclamă proastă, cum e „Cuvîntul Studențimei"?

M'am bucurat de faptul că studențimea ieșană a început să se trezească și să caute întinsul unui drum mai luminos. Speram la o acțiune comună, în acest sens, a tuturor studenților acestei țări.

Insă văd că, deocamdată, se mai găsesc ceva boțoi printre studenți.

Incă puțin timp, și „Cuvîntul Studențimei" va însemna altceva de cît o gălăgie prostească ori o maculatură imbecilă.

C. R. G.

Din ale teatrului...

II

„Stagiunea s'a deschis cu *Don Carlos.*

„Distribuția: Pruteanu, regele Filip,—Ionescu, marchizul de Pozza, Manolescu don Carlos,—Aglaia Teodoru-Pruteanu, Regina,—eu, Eboli.

„Montarea", insuficientă,—pe o scenă ridicul de mică, cu decoruri ca vai de lume.

„In schimb, excelentă interpretare. Mi aduc aminte cu plăcere de d na Aglaia Pruteanu, duioasă, demnă, resemnată în rolul Reginei. Atît de dulce îi era vocea în actul al 4-lea, cînd mă iartă pe mine Eboli,—în cît fraza: „cum! n'am să mi mai revăd regina?.." i-am spus-o plîngînd; mi se părea că într'adevăr mă despărțeau de cine-va,pentru totdeauna. După spectacol, mi-am zis: iată un talent, pe care se va sprijini mult timp teatrul din Iași. (De ce nu cel din București?) Și nu m'am înșelat.

„Tot la prima din *Don Carlos*, a avut loc o întîmplare,—*care va demonstra și mai bine, cît de înrădăcinat era în toți simțimîntul datoriei.* Aveam în trupă pe Nunuța Orloff, o copilă de 3—4 ani pe atît de precoce atunci, pe cît e fost de ingrată mai tîrziu. Juca pe Infanta. E în piesă o scenă, în care Regele, căutînd în

scrisorile Reginei, găsește un medalion și în furia ce-l cuprinde, îl trîntește jos, l'a aruncat pe masă, tot între scrisori. Infanta—care trebuia să-l găsească să îl arăte, zicîndu-i : „vezi ce portret frumos? intră, se uită pe jos... nu-l vede. Regele, ca și replicanții din culise, observînd greșala, așteptam cu toții să vadă urmările Infanta îl întreabă cu ochii, el tot cu ochii, îi arată masa. Infanta pricepe, se duce la scrisori, ia medalionul și-i zice: „vezi ce portret frumos?", însă cu așa ton supărat, cu atîta reproș, în cît Pruteanu a trebuit să urce spre fund. ca să nu-l vază publicul rîzînd. Apoi,—partea și mai caracteristică,—într'o următoare scenă, cînd Infanta avea să-i zică Reginei : „mamă! mmă! S'a umplut de sînge!..." distrată, sau indispusă de întîmplarea de mai înainte, strigă numai odată „mamă" și adaogă imediat : „sînge". Greșală era mică, căci sensul era acelaș. Totuși pe dată ce-a eșit între culise, a început să se bată cu premii în cap, exclamînd : „vai de mine! vai de mine... Ce-o să-mi facă Manolescu c'am greșit!..."

„După *Don Carlos*, am jucat *Răzvan și Vidra*, spre norocul lui Manoliu, căci și-a găsit în Sbierea un rol de succes. De asemenea, Arceleanu în moș Tănase, Pekea Alexandrescu în Răzeșul, Pruteanu în Hatman, precum și în Vulpe, un oare care Ghiță Dumitrescu,—un comic *charge* — (aici n'am dreptate) care țin minte că, într'un rol de amorez, în loc să-și pue la butonieră o floare, și-a pus o creangă întreagă de salcîm înflorit.

„*După Răzvan, Denisa, Francillon, Dama cu Camelii, Otrava (l'Assomoir), Kean, Bucuria Casei, Regina Margot, etc.*

„In seara reprezentației acesteia din urmă piesă, Manolescu primi, după actul I, o telegramă care-i vestea moartea mamei lui, de cancer, boală care l'a luat și pe el, după 4 ani. Sutzu vru să întrerupă spectacolul, el, ca exemplu, se opuse. Și continuă a juca pe Coconas, un spadasin comic,—rîzînd pe scenă, găsindu-l plînsul între culise. O iubise mult pe mama sa, pentru că atunci cînd tatăl său îl gonise de acasă, fiind-că se făcuse actor, — ea îl primea noaptea, pe ascuns și-i da să mănînce, sau îl ajuta bănește.

„Stagiunea din Iași, s'a terminat după cîte-va reprezentații ca : *Hamlet, Luiza Miller, Bomba, Mama Soacra (Procesul Voradieux), Orfanii regimentului.*

„In cursul ei, doi studenți entuziaști Liciu și.... *un altul*, (Dragomir), hotărîră să devie actori.

A făcut bine cel dintăi ; cel'lalt...."

*

Aici se încheie capitolul cu stagiunea din Iași și mai adog cîte-va rînduri, tot din această carte, rînduri relative la turneul de la Viena și cum Aristitza Romanescu, face comparație între actorii munteni și moldoveni pe cari îi aveau în trupa care a jucat la Viena, unde ca material Manolescu și Aristitza au avut un dificit enorm ; iată aceste rînduri :

„Se cuvine însă să declar că, în general, femeile erau mult mai înverșunate ca barbații, la cererea lefilor *și că era mare deosebire între actorii moldoveni, cari aproape toți mă compătimeau*, și cei din București, ingrați fără de pereche, afară de Jianu".

Exul

MAGAZINUL DE
DESFACERE A PRODUSELOR
FERMEI ȘI VIILOR
A. A. BADAREU
IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185
Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoștința Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum : Unt pentru masă și pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producție de toamnă în burdufi și în putini ; cașcaval de penteleu, cașcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce și ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub prețul pieței.

De asemenea vinurile naturale albe și negre se vînd cu litru și în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum și deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproșabil

Telegramă Urgentă

Răsboiu pe toată linia

Flota generală gata de plecare
La Lazăr Iosef în str. Mare
Asalt de „Fine Bijuterii"
Adevărate minunății

Ceasoarnice de preciziune
Ultima invențiune
Mîndre podoabe de frumusețe
Pentru cadouri la logodne și pentru mirese

Cu mic cu mare dați năvală
La *Lazăr Iosef* în str. Mare
Cărnia s'a dus vestea peste hotare
Că vinde mai eftin ca ori și care.

INFORMAȚII

— Proxeneții și furnizorii de marfă vie de la EPOCA, atacă cinstea d-lui Badareu, după ce, pe aceiaș chestie, acum cîte-va luni recunoașteau în public că d. Badareu a făcut opera de bun administrator.

O obrăznicie și o nerușinare mai mult la actorul EPOCEI.

De sigur dacă d. Badareu ar fi voit să facă un gest de cît de mic, pentru a complace amoralilor și histericilor de la acea gazetă, Pizani et C-nie și inspiratorii lor n'ar fi găsit destule cuvinte de laudă pentru actualul ministru al lucrărilor publice.

D. Badareu a crezut însă că trebue să fie de partea celor cu mintea sănătoasă. Aceasta atitudine o plătește cu prețul atacurilor ticăloase ale EPOCEI.

— Ziarul „Cuvîntul" îndrăznește să vorbească despre cinste.

Credința noastră este că noțiunea cuvîntului cinste privește de o potrivă și viața privată și cea publică a unui om.

Din acest punct de vedere privit, contestăm dreptul de a vorbi de cinste acelora cari n'au făcut onoare iscăliturii lor—chiar cînd ea a fost pusă pe polițe,—sau care au uitat să-și plătească polițile, numai pentru motivul că prietenii au dat girul.

„Le Temps" cu data de 21 Decembrie, sosit aseară, conține o lungă dare de seamă despre ședințile Senatului romîn în cari d-nii Maiorescu și Take Ionescu au răspuns d lui Ionel Brătianu în discuția Mesagiului.

In același număr al ziarului parizian se află detalii despre proiectul noului pod peste Dunărea între Romînia și Serbia.

Se vorbește de apropiata apariție în localitate a unei reviste literare și științifice sub conducerea d-lui profesor Gusti, cu colaborarea unor distinși publiciști.

Acea revistă ar publica, între alte documente, un manuscris inedit al regretatului Caragiale, privitor la soluțiunea chestiunii izraelite. Manuscrisul e în posesiunea d-lui profesor D. Gusti.

Ministrul de finanțe a hotărît ca, cu începere de la trimestrul Iulie 1913, să se suspende—pînă la noi dispoziții—urmărirea plății impozitului personal și a taxei de prestație, pentru toți acei care au fost mobilizați, fie ca ofițeri, fie ca grade inferioare.

In ce privește pe acei care au achitat deja menționatele contribuțiuni pe ultimele 2 trimestre, deși au fost mobilizați, se va ovaza mai tîrziu asupra situației lor.

La o eventuală venire a liberalilor la cîrmă se crede că d. dr. Slătineanu, profesor la facultatea de Iași, va fi numit director general al serviciului sanitar superior. In acel caz se crede că d. dr. N. Lupu ar lua subdirectoratul.

Toți noii sublocotenenți recrutați dintre tinerii cu termen redus, care au fost avansați pe ziua de 28 Noembrie vor fi chemați pe timp de cîteo lună de zile, pentru facerea exercițiilor de tir de război, la poligonul dela Slobozia, din județul Ialomița.

Aceste trageri la tir urmează a se face începînd din luna Aprilie și vor dura pînă în Septembrie.

Noii ofițeri de rezervă, sunt obligați, ca pînă la 1 Ianuarie să înștiințese ministerul de războiu de epoca cînd doresc a fi concentrați.

Compania de jandarmi rurali urmărește o bandă de hoți care au comis numeroase furturi de vite în județ și care au întinse legături și în alte județe.

Biserica din Războeni zidită de Ștefan cel Mare, pendinte de Epitropia Sf. Spiridon și care a fost restaurată de curînd, a fost declarată de monument istoric.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se reîntoarce din Capitală mîne dimineață, pentru a lua parte la oficiarea hramului bisericei Sf. Spiridon.

In cursul lunii Ianuarie va avea loc la Teatrul Național, obicinuitul bal dat de societatea „Crucea Roșie".

La București a încetat din viață, d. M. Gh. Nădejde, tatăl fraților Ioan și Gh. Nădejde.

Defunctul era în vîrstă de 79 ani.

Trimetem condoleanțele noastre, familiilor greu îndurerate.

Domnul profesor Mezincescu, subdirectorul general al serviciului sanitar superior a sosit astă-zi în localitate.

In cursul lunei Decembrie ședințele consiliului de război de pe lîngă corpul IV de armată, au fost suspendate, urmînd a continua în Ianuarie.

In sfîrșit, regisorul teatrului național din Iași, d. Vlad Cuzinski a renunțat la creațiuni, și a luat piesele modeste sigure de succes. După Strogof, anunță „Cafeneaua Mică", jucată de 7 ori în stagiunea trecută.

D. Bănescu, intendentul palatului comunal, va începe săptămîna viitoare să distribuie ajutoarele de lemne acordate de primărie, pentru ajutorarea sărăcimei, cu prilejul sărbătorilor de Crăciun

Ministerul de Interne a hotărît ca, imediat după achitarea salariilor personalului polițienesc, prefecturilor de județ să-i înainteze rapoarte detailate asupra modului cum s'au făcut plățile și dacă sumele disponibile au fost vărsate la administrația financiară.

S'a adjudecat asupra d-lui Gh. Răileanu, din Șipote, licitația pentru mai multă lemnărie din pădurea Zamostea (jud. Dorohoi).

Mîne se va întruni consiliul comunal din Focuri, pentru a proceda la alegerea unui primar.

In vederea hramului de mîine, s'a oficiat la biserica Sf. Spiridon la orele 3 slujba Vecerniei, de către P. S. S. Arhiereul Antim asistat de clerul bisericei.

După terminarea vecerniei se va face citirea acaftistelor care vor dura pînă la orele 9 seara.

D-na Elena Ionescu a fost numită supraveghetoare la școala profesională Sf. Sava.

Tabloul de grațieri și comutări de pedepse, ce urmează a se face deținuților cu ocazia sărbătorilor, a fost întocmit și va fi înaintat ministerului de justiție.

Începînd de la 1 Ianuarie 1914, ofițerii de rezervă proveniți din avansarea subofițerilor mobilizați, vor fi chemați în serii pentru 30 zile instrucție la școala de tragere a infanterie.

La solemnitatea inaugurării bustului regretatului profesor dr. Russ s'au invitat medicii locali, precum și instituțiile ospitalicești particulare Solemnitatea are loc mîne, Joi, oarele 3 p. m.

In locul d-lui dr. Hortolomei, care n'a acceptat postul de profesor la școala de agenți sanitari aflăm că a fost numit d dr. Vrînceanu, medic secundar al spitalelor Sf. Spiridon.

Casa Meseriilor a înaintat Casei Centrale un tablou de societățile mutuale de ajutor, care nu au autorizarea acelei Case și care vor fi desființate pe ziua de 1 Ianuarie 1914.

Revizoratul școlar va înainta ministerului instrucțiunii, un tablou de învățătorii cari urmează a fi chemați la examenul de definitivat ce se va ținea la 1 Martie 1914 la București.

Cazuri nuoi de scarlatină s'au declarat în strada Scăricica 2 și Ion Creangă 47.

Un caz de difterie s'a ivit în soseaua Păcurari.

Societatea medico-farmaceutică din localitate va alege ca vice-președinți pe d-nii dr. Konya și Th. Jelea.

D-ra Elisa Apostolescu Directoara școalei profesionale Sf. Sava din Iași a duce la cunoștința absolventelor precum și-a foastelor profesoare la această școală, ca în ziua de 15 Decembrie a. c. oara 2 p. m. va avea loc în localul școalei a o serbare în onoarea distinsei foaste directoare d-na Cleopatra Gheorghiu retrasă la pensie după 35 de ani de serviciu devotat și spornic ca profesoară și directoară a acestei școale și le invită a participa.

La ședințele de jocuri de război care vor începe în cursul lunei Ianuarie la cercul militar, vor fi chemați în serii și ofițerii de rezervă care au fost avansați cu ocazia campaniei din vara trecută.

In ziua de 29 Decembrie 1913 ora 2 p. m. se va ține licitație publică în cancelaria Epitropiei Bisericei Sf. Haralambie pentru arendarea viei din Vișan, proprietatea Epitropiei în întindere de aproape 34 fălci arătură și pomi roditori.

Congresul notarilor.—După cum am anunțat, în zilele de 26 și 27 Decembre, va avea loc în localitate congresul notarilor, pentru care d. ministru al lucrărilor publice a acordat o simțitoare reducere pe căile ferate.

Mîine o numeroasă delegație de notari, se va prezenta d-lui Ștefan Negruți, prefectul județului, pentru a-l ruga să primească președinția de onare a congresului.

In vederea acestui congres, autoritățile locale se grăbesc a oferi un concurs binevoitor.

Astfel s'a intervenit pe lîngă direcțiile seminarului Veniamin și liceul internat, pentru găzduirea oaspeților.

Ședințele congresului vor avea loc în localul societății de sport și gimnastică, sala teatrului fiind refuzată din motive, pe care nu le cunoaștem.

Numărul participanilor la acest congres se cifrează la el puțin 1500 de membri.

După cum am mai anunțat, acest congres va fi onorat și de presența d-lui A. A. Badareu, Ministrul lucrărilor publice.

SALA SIDOLI

Joi 12 Decembrie 1913

Mare Reprezentație de Binefacere

în folosul Școlilor societății femeilor israelite

— Cu un program special ales —

Comitetul societății roagă cu multă insistență ca doamnele să aziste **fără pălării**.

Cu ocazia sărbătorilor se vor acorda permisii de cîte opt zile soldaților din garnizoana locală, în două serii.

Casa centrală a meseriilor a trimis o adresă casei meseriașilor din localitate prin care face cunoscut că sub nici un motiv nu se pot acorda ajutoare în cazuri de boală meseriașilor de la C. F. R. iar ajutoarele care au fost acordate acelor meseriași până acum, vor fi restituite Casei meseriilor de direcția C. F. R.

Pensiile civile și militare pe luna curentă se vor plăti la administrația financiară cu începere de la 12 Decembre.

Cu ocazia sărbătorilor mai mulți condemnați pentru diverse pedepse, vor fi grațiați.

In vederea acordării medaliei comemorative a campaniei din Bulgaria, care se va acorda începînd de la 1 Ianuarie tuturor foștilor mobilizați, s'au întocmit la regimente tablouri care se vor înainta ministerului de război.

Banchet pentru d. Gh Lascar. Eri s'a oferit un banchet în onoarea d-lui Gh. Lascar secretar general la Instrucție de către d. și d-na Dumitrescu, directoara școalei de menaj Elena Doamna (Labirint). Au luat parte 14 persoane, din funcționarii superiori ai ministerului și alți prieteni. S'a servit un menu bogat. „Pește cu aspic ; borș rusesc, bouchées à la Reine, Friganele cu mazere, curcan pe varză, Friandeau cu garnitură, plăcintă cu brînză, brînzeturi, fructe, savarină, gelée, cafea."

A domnit cea mai strînsă intimitate ; glumele au curs gîlă, ca între prieteni. Ca amintire fiecare din oaspeți a iscălit în cartonul vecinului său, așa că pe lîngă iscălitură fiecare a pus o glumă. Cel serbătorit, în calitatea sa de *pro* ministru n'a uitat rolul său, ci a întovărășit iscălitura sa cu o rezoluție, ceia ce n'a stărnit puțin haz.

„Se aprobă" (Th. Speranță și Ion Otescu).

„Allô, allô, să poftească d. Munteanu.

„Referat de la d. Demetrescu".

„Se va verifica și ordonanța" (Spirescu).

„Dl. inspector general Stroescu va ancheta de urgență la Oltenița".

„Cu avizul d-lui inspector general Clinciu".

„La C. P. (M. Dumitrescu).

„Dl. director Enăchescu e rugat a satisface cererea petiționarei".—Dl. director al contabilității e rugat a trece suma la buget".

„In comisie va lua parte și d. deputat Ghibănescu".

„Se va prevedea suma la buget (Aurescu).

Uniformele sergenților de oraș vor fi modificate, după un nou model.

In acest scop, comunele vor trebui să dea cîte 100 lei anual pentru fie-care sergent, cu începere de la 1 April 1914.

Se știe că pînă acum comunele erau datoare a da cîte 80 lei anual.

Pe lîngă școala de agenți sanitari din localitate, se va înființa o bibliotecă și un muzeu.

Directorul școalei d. dr. Grigoriu a intervenit la direcția sanitară cerînd materialul necesar.

Comandantul corpului IV de armată întocmește lista de grațierile ce urmează a se face cu ocazia serbătorilor de Crăciun, printre deținuții militari.

In comuna Podul-Iloaei bîntue epidemia de scarlatină.

Orele de desemn și caligrafie de la Liceul Internat au fost distribuite astfel: d. C. B. Penel cu 11 ore cursul inferior, d. V. Costin cu 3 ore la cursul superior, mai avînd 8 ore la școala comercială superioară și d. Gh. Scorpan cu 2 ore de desemn liniar, avînd și 9 ore la liceul național.

Direcția sanitară a cerut decanatului facultății de medicină să-i înainteze un tablou de studenții ce doresc a fi numiți pentru combaterea epidemiei de febră tifoidă.

Potrivit congresului camerilor de comerț ce s'a ținut la Iași, a avut loc la Brăila o conferință a marilor industriași și cerealiști, la care a participat și un delegat al direcției c. f. r. d. Perieșteanu, sub director, în chestia lipsei de vagoane și a transporturilor pe c. f. r.

Din Iași a participat președintele camerei de comerț.

S'a redactat un memoriu ce urmează a fi înaintat d-lui A. A. Badareu, ministru al lucrărilor publice.

Eforia așezămintelor Brancovenești din București, a făcut cunoscut studenților în medicină din Iași, că concursurile pentru ocuparea posturilor de interni, care urmau să se țină la 1 Decembrie, s'au amînat pentru 15 Dec.

Simbătă 14 Decembrie, va avea loc loc adunarea generală a studenților medicinești. La ordinea zilei fiind :

a) Comunicarea unui domn student, cu caracter științific.

b) Darea de seamă asupra seratei dansante care a avut loc la societatea de gimnastică.

c) Diferite chestiuni studențești.

Cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Mercuri 11 Decemb. „Ducesa de la Folies-Bergères", delicioasă și amuzantă piesă în 3 părți, după scrierea celebrului scriitor francez Georges Feydeau. Interpretare fără seamă datorită celor mai valoroși artiști ai scenelor pariziane. In rolul principal apare escentrica baroană Alice de Tender.

Noul program cinematografic de astă-seară cuprinde între altele :

Locotenentul vasului și tezaurul ascuns, desfășurare fără seamăn, interpretare datorită artiștilor dramatici ai scenelor străine.

—Cel mai nou număr din Eclair Journal cu telegramele însuflețite din lumea întreagă.

Mîni Joi 12 Decemvrie matinen la 4 1/4 ore ziua.

Noul program viitor se reprezintă poimîne Vineri.

Acest program se reprezintă numai astă seară Mercuri 11 și la matineul de mîne Joi 12 Decembrie.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

Sanatorul Dr. Tzaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

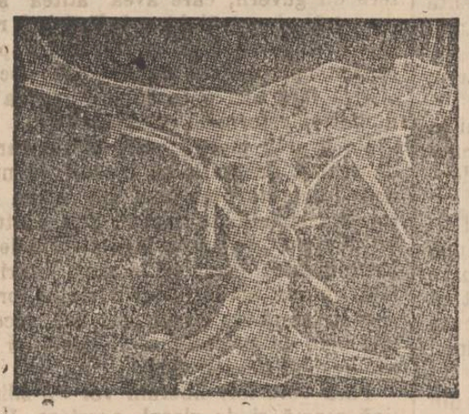

Facori. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade : *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute ; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 1—3 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

※ Inaugurarea şcoalei de agenţi sanitari, a fost amînată pentru ziua de 20 Decembrie.

■ **Cercul analelor în Iaşi.**—Ieri, între orele 5 şi 8 p. m., a avut loc în saloanele d-nei Netty Negruzzi o numeroasă adunare pentru constituirea unui cerc al analelor. După discuţiunile urmate s'a ales următorul comitet:

Prezidenţii de onoare: Madame Adolphe Brisson, directoare la Universitatea „Les Annales" din Paris. D. A. D. Xenopol membru la Academia Romînă, corespondentul Institutului de Franţa.

Prezidenţi: M-me Netty Racovitza. D. prof. dr. G. Bogdan, ofiţer al legiunei de onoare.

Vici prezidenţi: M-me Mathilde Poni. M-me Ana Conta Kernbach. D. prof. universitar Petrovici. D. prof. universitar Drouhet.

Secretari: D. Anndré Faure, secretar general. D-elle Marioara Gatowski şi d. Leon Scully secretari particulari.

Casieri: M-elle Titi Cantacuzino, D. Stoianovici.

Consilieri: M-me Riria A. D. Xenopol, m-me Lucie Grecianu, m-me Leca, m-me Cerkez, Dimitrescu, Cosmovici, Veisa, Col. Vrabie, Lascar Antoniu, Bantaş, Pennescu.

D-nii: Ioseph Sibi, Popovici director la Belle-Arte, Doctor Zosin, Cerkez, Const. Sturdza.

Corespondentă a cercului analelor la Paris d-ra Lisette Vrabie.

■ Duminică 15 c. corpul didactic al şcoalei profesionale de fete „Sf. Sava" din Iaşi, împreună cu foastele şi actualele eleve, vor sărbători retragerea la pensie a d-nei Cleopatra Ghiorghiu, fostă profesoară şi directoară a acestei instituţii, timp de 35 ani.

Ca amintire, colegele îi vor oferi un inel de mare valoare. Ministerul de instrucţiune va fi reprezentat la această retragere, a uneia din cele dintăi muncitoare în terenul şcoalelor profesionale din ţară. Serbarea va avea loc la şcoală.

■ **Judiare.**—Astă-zi curtea de Apel s. I se va pronunţa în procesul dintre d. general Al. Musteaţă cu ministerul de război.

— Inaintea aceleaşi curţi continuă dezbaterile în procesul relativ la legea trusturilor dintre principile M. Sturza cu M. Fischer şi procurorul Trib. Botoşani.

— De asemeni pe femeia Anica I. Ghidănanu la cinci zile pentru furt.

— Şmil Casapu a fost condemnat la 3 ani şi jumătate închisoare, pentru fals în acte publice.

■ Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă a d-nei Maria Georgescu, din Bîrlad, originară din Huşi, nora şi cumnata prietenilor noştri, Petru Georgescu şi St. Georgescu avocat.

In urma defunctei rămîn îndoliate familiila Popov, Iamandi, Radu, Michiu şi Georgescu, etc.

Cofetăria TEODOR NEDEF

Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**

Sub conducerea şi îngrijirea d-lui NEDEF vechi specialist în branşa cofetăriei.

Se primesc comenzi pentru onomastice, logodne, botez şi ori-ce fel de ocaziuni, **cu preţuri reduse.**

Cu ocazia Sf. serbători, zilnic torturi, cozonaci şi prăjituri proaspete şi alese.

Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.

De vînzare *Casele Str. Lascar Catargi 5 compuse din 4 apartamente, canal, apă. A se adresa d-nei Jeanne Unter, Păcurari 37.*

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

In chestia conflictului ruso-turc

Petersburg. — Agenţia Westnik e[illegible] utorizată a dezminţi în mod cate[illegible] ştirea ziarelor străine că ambasadorul Rusiei la Constantinopole ar fi cerut compensaţiuni în convorbirea ce a avut în legătură cu chestiunea puterilor date guvernului german, chemat în serviciul turcesc. O atare convorbire n'a avut loc şi n'ar fi corespuns cu starea actuală a negocierilor.

Accident de tren

Sofia. — Expresul venind din Constantinopole, a tamponat uşor lîngă staţia Pelowo un tren de persoane. Nu e nici o victimă.

Toţi călătorii sînt sănătoşi, fără cea mai mică rană ori contuziune.

Negocierile romîno-maghiare

Viena,—Ziarele află din Buda-Pesta că primul ministru Tisza a reluat cu şefii romîni negocierile a căror terminare este apropiată.

Starea politică din Bulgaria

— Ghenadief nu se retrage —

Sofia.—Agenţia telegrafică bulgară comunică:

„Rezoluţiunile luate de congresul uniunii agricole nu au nici o realitate în ochii observatorilor atenţi ai mişcărilor noastre politice şi sociale.

Aceste rezoluţiuni sunt în mai multe puncte dezminţite de evoluţiunea Bulgariei şi de cugetarea ei, în cei 35 de ani de existenţă a sa.

Tendinţele doctrinare profesate de unii şefi ai acestui grup, nu pot afla ecou în masa ţăranilor bulgari, cu caracterul cumpătat şi cu idei esenţial practice.

Legătura ce voeşte a se stabili între rezoluţiunile congresului agricol şi retragerea pretinsă iminentă a ministrului de externe, Ghenadief, nu are nici un temeiu".

Imprumut rus şi sîrb

Paris. — D. Caillaux a declarat că emisiunea în Franţa a împrumutului rusesc şi sîrbesc va fi autorizată. Guvernul a obţinut in schimb din partea statelor rus şi serb importante avantagii.

Moartea lui Jules Claretie

Paris.—Academicianul Jules Claretie a murit.

Dezastrul dela Paris

Bucureşti.—Din Paris vine ştirea că marele hotel Carltown, de pe Chàmps-Elisées, s'a prăbuşit astă-zi din cauza metropolitanului.

Sunt şapte-zeci de morţi şi extra-ordinari de mulţi răniţi.

Serviciul Telefonic

Intrunirea conservatorilor

Bucureşti.—Astăzi dimineaţă s'a ţinut la clubul conservator din Capitală, o întrunire a comitetului executiv, sub preşidinţia d-lui Maiorescu.

S'a discutat despre situaţia internă. D. Maiorescu a făcut un lung expozeu şi a cercetat firul trecutului, pentru a scoate învăţămintele necesare pentru prezent şi viitor.

Comitetul executiv, mărit cu şefii organizaţiilor din provincii, se va întruni din nou mîni dimineată şi, cu această ocazie, d. Maiorescu va da cetire programului partidului conservator.

Se remarcă, că acest program, cuprinde între altele: reforma administrativă, pe baza unei desăvîrşite autonomii comunale şi a inamovibilităţii prefecţilor.

AUDIENŢA

Bucureşti.— Astăzi la oara 11 a fost primit în audienţă, de catră d. ministru A. Badareu, d. Bafaria, aromîn: senator şi fost ministru turcesc.

Spionagiul rusesc în Romînia

Viena.—Ziarul „Reichsport" publică o corespondenţă din Bucureşti, zicînd că în Romînia se află cuibul celor mai mulţi spioni ruşi.

Goliescu a fost agentul principal al Rusiei.

Centrul mişcărei acestia a fost legaţia rusească, însă fără Şebeco.

Incercerea de evadare a lui Goliescu, a fost opera spionilor ruşi.

Impăcarea romîno-maghiară

— Condiţiunile puse de d. Tisza —

Budapesta.—Ziarele anunţă, că o întrevedere a avut loc eri între d-nii Th. Mihali, Iulius Maniu şi Braniştea, cari au discutat din nou cu d. Tisza chestia împăcărei romîno maghiare.

D. Tisza a pus două condiţiuni principale:

1) Romînii să renunţe la cererea de autonomia Transilvaniei.

2) Deputaţii romîni să se înscrie în partidul guvernamental, după exemplul dat de saşi.

*

Viena.—Ziarul „Neue Freie Presse", află din Budapesta, că tratativele de impacare între romîni şi unguri, se află pe cale bună de realizare.

Guvernul va desfiinţa legea şcolară a lui Appony şi va înfiinţat 5 şcoli medii, în care limba de predare va fi cea romînă.

In regiunile populate de romîni, toţi funcţionarii vor fi romîni.

Convenţiile Serbo-româneşti

Bucureşti.— Aseară a avut loc un prînz intim la Capşa, oferit de ministrul lucrărilor publice, celor două delegaţiuni, care au întocmit convenţiunea Serbo-romînă pentru joncţiunea liniilor ferate şi care convenţie a fost semnată aseară, la ora 6.

Delegaţiunea serbească pleacă mîni în vizitarea regiunilor petrolifere: Câmpina, Buşteni, Buştenari, Sinaia—de unde vor trece la Pesta şi se vor întoarce la Belgrad.

Astăzi a avut loc la Hotel Palace un dejun oferit de ministrul Serbiei, în onoarea celor două delegaţiuni, care au încheiat convenţia poştală şi convenţia pentru joncţiunea liniilor.

La acest dejun au fost invitate, pe lîngă d-nii miniştri Take Ionescu şi Badareu, şi delegaţiile civile şi militare, care au lucrat la convenţiile deja pomenite.

LOTERIA

Bucureşti. — Azi a avut loc tragerea loteriei cl. V-a a Regatului Romîn.

Au cîştigat:

1000 + 80,000 lei No. *21,850.*
20,000 lei No. 3,595.
10,000 lei No. 54,689.
5,000 lei No. 45,516.
2,000 lei No. 22,888.
3,000 lei No. 374.
1,000 lei No. 10881, 10138, 34843.
500 lei No. 11619, 2303, 6780, 3877, 3370, 10807, 28892, 38718, 44226, 58091.

Ştiri Politice

Bucureşti. — După toate probabilităţile guvernul va prezenta Corpurilor legiuitoare şi legile de organizare a regiunilor anexate.

*

Astăzi a începul la Cameră discuţia răspunsului la Mesaj. Sunt înscrişi, pînă acum, 18 oratori,—iar răsuflatul ex-tribun s'a înscris al 19-lea în chestia de regulament, pentru a cere amînarea discuţiunii. Ca în toate chestiile serioase d. Fleva este totdeauna pentru amînare.

Primul care va lua cuvîntul va fi d. Gr. Cantacuzino primarul Capitalei.

*

Pentru azi la ora 6 a fost covocat un consiliu de miniştri. La ordinea zilei mai multe chestiuni importnnte.

*

La Senat s'a depus astăzi proiectul de lege pentru 420 de milioane.

In tot timpul cît Camera va discuta răspunsul la Mesaj, Senatul se va ocupa cu votarea diferitelor proiecte de legi dispuse de guvern.

*

D-na şi d. Maiorescu, prim ministru, vor petrece vacanţa Crăciunului şi Anul Nou la Viena.

Lovitură neizbutită

Bucureşti. — In culuarele Camerii s'a observat eri o mare agitaţie a deputaţilor filipescani, care sperau că răspunsul d-lui Maiorescu la interpelarea d-lui Fleva va fi de natură nemulţumitoare pentru ministrul lucrărilor publice.

Lovitura n'a reuşit. D. Maiorescu a respins cu aceiaşi energie atacul de eri, după cum a respins atacul cu ocazia eşirei d-lui Filipescu din minister. D-sa s'a declarat perfect solidar cu întregul guvern.

Conservatorii din Cameră au aplaudat ostentativ şi cu multă căldură atît pe primul-ministru cît şi pe ministrul lucrărilor publice, spre mai marea dezolare a deputaţilor filipescani.

Infrîngerea de eri

Bucureşti.— Ziarele relevă că şedinţa de eri, constitue un mare triumf pentru d. Badareu.

Se remarcă, mai cu seamă, că deşi ministrul lucrărilor publice a fost foarte corosiv, nu numai cu d. Fleva, dar chiar cu minoritatea liberală, — nici aceştia şi nici extribunul n'au mai luat cuvîntul în replică.

După interpelare

Bucureşti.— In toate cercurile politice se comentează şedinţa de eri a Camerii, şi, în special, rezultatul interpelării de eri, care a fost zdrobitor pentru Fleva şi toţi calomniatorii.

De la primele cuvinte ale primului ministru, s'a putut vedea atitudinea mizeri cordioasă a calomniatorului parlamentar şi a deputaţilor liberali care crezuse, un moment util să-l secondeze prin atitudinea lor.

Răspunsul ministrului lucrărilor publice a ţintuit pentru totdeauna la stâlpul infamiei pe apaşul parlamentar. Camera întreagă a manifestat cu o căldură extra ordinară încrederea în actualul ministru al lucrărilor publice şi dezgustul ce li-e inspiră atitudinea d-lui Fleva.

Moartea d-lui Calinderu

Bucureşti. — Astăzi la orele 2.30 a încetat din viaţă, în urma unei gripe infecţioase, Ioan Calenderu — Administratorul domeniilor coroanei, fost preşedinte al Academiei.

I. BEINER

Str. Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine şi complect asortat cu

INCALŢAMINTE (străină)

Fabric. original **Fortschritt** şi **Viro** calitate prima-durabilitate garantată.

Jambiere de pele şi stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne şi Copii Transport nou de **Şoşoni** şi **Galoşi** (Veritabil Ruseşti).

Mare depozit de cămaşi, flanele, ciorapi, gulere, manşete, cravate, batiste etc. Calităţi superioare — Forme frumoase şi distinse.

Mare depozit *de Articole de voiaj, umbrele şi bastoane.*

Bogat asortiment de *Mănuşerie* de la cele mai repurtate Case franceze şi engleze. Precum şi tot felul de obiecte de toilletă.

Toate se vînd cu preţurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători *„Expoziţie Permanentă"* cu *Ultimile noutăţi.*

Magazinul de Produse alimentare

Dr. I. MANOLESCU

— Str. Lăpuşneanu No. 12 —

(Telefon 233)

vinde în afară de produsele de fermă

Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.

Coloniale şi Delicatese

din cele mai fine

— Cu preţurile cele mai convenabile —

Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanţie ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproşabil.

Conducerea magazinului este încredinţată d-lui N. Ciocîrlan bine cunoscut onoratei clientele.

Serviciu la domiciliu.

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43

Marele Magazin de Muzică

„MICHELSOHN"

fondat în anul 1879

Iaşi, palatul Creditului Urban, Iaşi

PIANE şi PIANINE

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York

precum şi din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu preţurile originale a fabricei.

Pianine electrice

Kühl & Klatt—Berlin

Orchestrioane automate

Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale şi accesorii.

Note clasice şi moderne

Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat.*

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a ţărei.

Fabrica de Vată şi Plapome

„GLORIA"

LAZARE & GUSTAV RECHLER

— IAŞI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecţiuni

albă şi nesgră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biuroului de agentură şi comision

Maurice Brauchfeld, Iaşi

Colosal de eftin

la depozitele mele din **Str. Sft. Andrei No. 63** în curtea „Otelului Cernăutz", şi în **Str. Cucu No. 10,** lîngă podul de fier.

Am redus **100 kgr. lemne tăiete la Lei 2.60.**

Cu stimă, U. KLIGHER.

Mutînd Magazinul meu în **Str. Ştefan cel Mare No. 11.** Fac cunoscut clienţilor mei, că mi am asortat Magazinul, cu noi mărfuri de *Lux—Articole de voiaj—şi menaj.*

Permanentă Expoziţie Jucării de copii.

GARTENBERG FIU.

MAGAZINUL

IOSEF HIRSCH & Co.

— IAŞI —

Mobile şi articole de lux

Liquidează complect şi vinde toate mărfurile cu preţuri foarte scăzute.

Depozit de cărţi postale

En-gros şi detailles

M. H. SCHOENFELD

(LIBRĂRIE)

Strada Lăpuşneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Fraţii Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport** de *cărţi postale ilustrate* din cele mai frumoase, sujete noi şi alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de *modele noi* cu motive alese de

CRACIUN şi ANUL NOU

ultimele creaţiuni.

Preţ-curent de En-gros:

Presate (chromo)	Lei	3.50	suta
Gelatine	„	4.80	„
Gelatine aurite	„	5.50	„
gelatine roşie	„	5.90	„
Platin veritabil	„	6.50	„
Platin colorat	„	8.50	„
Sepia veritabil	„	7.—	„
Sepia colorat	„	10.50	„

Deviza mea este, vînd **eftin** *ca să vînd* **mult.**

A sosit şi un mare transport de jucării.

M. H. SCHOENFELD.

Maşină tipografică

(Schnellpresse) sistem nou format No. 6, în cea mai perfectă stare, funcţionare ireproşabilă, se vinde din lipsă de loc.

Adresa la tipografia H. Goldner

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru DELTA şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru DELTA, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice DELTA aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal DELTA cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul DELTA este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-tradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumineavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în cadevăr bun şi ireproşabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi cantăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare canfitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântaţi şi care vă va da servicii preţioase în timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte. Pentru porto şi ambalaja vă scotem 1 leu.

În caz de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanţuri foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2.50 în loc de 5; în aur DELTA cu lei 3.50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francaţi scrisorile cu 25 bani.

25% ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE curăţă şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de timpuri, Migrenele, Cefaleiile, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi cronice cari-i resistă tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. În ziua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii

Ceasornicăria RUDOLF — JASSY — Berlineză-Iaşi DULBERG

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA. Union Horlogère şi toate mărcile bune canoscute cu preţurile originale.

Piaţa Unirei Str. Seulescu No. 1.

Pendule Moderne
Ceasuri de Masă
Bijuteri în aur
argint şi imitaţii.
Verighete de logodnă
Preţuri eftine

Catalogul gratis — *Expediţie în provincie*

Atelere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravură, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, t şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. ărbători a mărit Magazinul său şi a sosit un **Mare transport de ramofoane**, reputata marcă **Inger** ecum şi **Parlofoane fără goarnă** cepînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

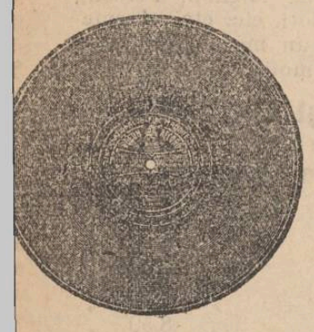

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut iciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice endule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, peşcării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i târguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător !

Cogneacuri, romuri şi liqueuri
Champanie, mărci eare doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse ?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse !

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul XI.—No. 2057—Vineri 13 Decembrie 1911

POLITICE

Cei care zîmbesc

Cele petrecute în ședința de Marți n'au însemnat numai o teribilă înfrîngere pentru imaculatul Fleva, cel mai indicat a discuta cinstea altora. Ele au constituit un prilej minunat pentru a se pune în evidență și iezuitismul liberal.

Era într'adevăr un spectacol extrem de desgustător, de a vedea pe d-nii Vintilă Brătianu și I. G. Duca, adoptînd o atitudine favorabilă pentru acel, care, nu mai departe decît acum trei ani, se strădănuia zilnic să dovedească că frații Brăteni sunt niște oameni necinstiți.

Dacă, într'adevăr, parlamentarii liberali erau convinși de adevărul susținerilor d-lui Fleva, de ce nu și-au făcut datoria, de ce n'au interpelat? Ar fi fost și mai drept și mai plăcut pentru ministrul lucrărilor publice, care ar fi avut de răspuns unor oameni politici, și nu unui apaș parlamentar, cu care ești nevoit să stai de vorbă numai fiindcă ocupă un scaun de deputat.

In loc de aceasta liberalii, în frunte cu marca comercială bine apreciată V. B., s'au dedat la atitudini iezuitice. Aceasta, însă, nu prinde pe niște oameni vîriți pînă'n gît în afaceri, și cari, de dimineață pînă seara, fac diferite și dubioase intervenții pe la ministere.

Să facă poltică bărbătească, pe față. Să interpeleze, fie chiar d. V. G. Morțun, fost ministru al lucrărilor publice. Chestia Bertolero a luat sfîrșit — a mai ramas chestia Berman Juster. Să iele cuvîntul și cît mai curînd

Așa să procedeze și va fi frumos — după cum va fi foarte frumos și în ziua în care apașul parlamentar își va dezvolta interpelarea în această din urmă chestie.

Va fi foarte frumos—garantăm de asta și asigurăm de acest lucru pe toți adversarii, de toate speciile, ai actualului ministru al lucrărilor publice.

PE-O CARARE

E neîndoios, că dacă partidele politice au diferențieri esențiale în vederile și ideile care le călăuzesc—ceia ce tocmai le justifică existența—nu e mai puțin adevărat că ele conființînd în aceiași Țară au și trebuesc să aibă puncte și tendințe comune, izvorîte din complexul nevoilor obștești.

Cînd unele cred și năzuiesc să dea cutare ori cutare soluție, cutăreia ori cutăreia dintre problemele ce-și cer rezolvirea, aceasta este o chestie independentă de natura cauzelor.

De-o pildă: începînd de la 1864, cînd Cuza în urma loviturei de stat, pune pe-un nou fagaș chestiunea clasei de jos, și pînă azi, partidele politice au năzuit și năzuesc să dea o cît mai mare desvoltare vieței economice a păturei țărănești, fie prin acordarea de pămînturi, fie prin instituiri de case de credit, fie prin a-i învăța cum, prin ei insiși, pot ajunge stăpînitori ai pămînturilor rîvnite, prin mijlocul capitalizării, Băncilor populare.

E un imbold măreț acesta, și e plata unei politi care și-a așteptat scadența multe veacuri,—iar acei care au speculat în lungii ani ai dominației oligarhiei, aveau și au îndatorirea de a se îndestula odată, cedînd altora locul, ce-l deținuse pînă atunci de singuri speculatori ai pămîntului.

Astfel cînd prin reforma din 1890 se ia din mîinile burghezimei domeniile statului pentru a se împărți la țarani, e infăptuirea aceleiași tendinți—de-a cărei trebuință partidele politice și-au dat seamă—adică întoarnarea pămîntului ce prisosește în mîinile acelora care-l muncesc.

Chiar în 1907 și după acest an, cu toate că, la prima vedere, legile agrare, survenite după acea dată, par a fi fost forțate de împrejurările și întîmplările acelui an dureros—ceia ce în realitate e cu desăvîrșire departe de adevăr, căci acele evenimente *au grăbit* înfăptuirea reformelor, iar nici de cum le-au prilejuit, ca pe niște consecințe strîns legate și izvorîte din cauzele determinătoare,—zic, chiar după acea dată începutul făcut de Cuza-Vodă la 1864 își urmează calea.

In 1910 d. Take Ionescu—cu toată demagogia ce i-o găsise d. Filipescu, ceia ce nu l-a împiedecat ca, cîte-va luni mai tîrziu—în 1911 — să-i voteze, sub formă de lege, enunțiarea unui principiu—în 1910 și sub influența aceloraşi tendinți, se propune la Cameră, între altele, și cumpărarea de către stat a bunurilor de mînă moartă și împărțirea lor la țarani.

Astăzi chiar partidele: conservator-democrat și liberal sunt pentru o și mai largă împărțire de pămînt, fie sub forma exproprierei, fie sub altă formă, pe care studiarea și aprofundarea chestiunei o va găsi mai nimerită.

E destul că lucrul nu numai se repetă, ci pare a continua pe-o neîntreruptă carare, a aceloraşi nevoi și idei strîns înlănțuite.

Iată o latură frumoasă — comună — a politicei și năzuinților active a mai tutulor oamenitor de stat,—năzuinți care trebuiesc cît mai grabnic transformate în realități pentru definitiva îndrumare pe calea prosperității a clasei celor veșnic obijduiți.

Dinu.

NOTA ZILEI

Unde am ajuns.

Ce mai așteaptă Curtea de Casație, de nu hotărește odată, așa ori așa, în chestia femeei avocat? Nu vede că o iea înainte „Redeșteptarea"?

Cumătra publicistă arată astăzi:

«E destul ce s'a făcut până acum, să nu se mai urmeze această cale și mai departe, căci ne aflăm în cea mai mare neregulă și am rămas mult înapoi față de celel'alte state, unde s'a început o viață nouă împreună cu femeia, solidarizîndu-se cu toții pentru lupta vieței».

Intr'adevăr, e trist dacă aiurea oamenii trăesc „împreună cu femeia", iar la noi nici măcar... regulă nu este cum, zice țata „Redeșteptarea". Dar să vedeți ce mai este încă:

«Dar ce folos ar aduce ideile frumoase ale sexului slab care se adoară numai pe hîrtie și se lasă în prada suferinței și nedreptății, fără a se ținea seama de datoria ce avem de a ne ajuta între noi, mai ales cînd judaismul stă gata să ne ia locul pe care ne certăm noi atît barbații cît și femeile, de am ajuns în o așa stare de nu ne mai putem conduce.»

O asemenea proză și gramatică nu se adora numai pe hîrtie, ci trebuie denunțată mereu marelui public care vrea să se amuze...

MICI POLEMICI

Un ziar nenorocit este „Cuvîntul studențimei".

Cum vede lumea „Cuvîntul", nu-l mai ceteşte, de par'că ar fi vorba de ziarul d-lui V. Arion...

*

De ce-a mai apărut „Facla"?

Pentrucă nu era „Seara" destul de „eclerată" în afaceri.

*

„E o afacere fără ieșire" — se tînguie o gazetă despre chestia cinematografelor.

Ba bine că nu! Cîți franci or să... iasă pentru anumite gazete!

*

Un detașament de soldați a readus în Franța pe dispăruta „Mona Lisa".

— Pentru că nu se mai crede în ataşamentul ei...

*

Un „tînăr cu maniere exemplare" dorește — într'un anunciu—„căsătoria unei domnișoare, preferabil doamnă".

Iată în adevăr un tînăr exemplar de „modest" ori de prudent...

*

Se anunță un nou organ: „Pamfletul".

Avem mai multe pamflete decît ziare.

*

„Adevărul" oferă ca premii abonaților pălării de damă.

Să nu fie vechile „3 pălării de damă", din localizarea colegului Fagure?

ECOURI

Răul de mare.—E provocat de diversele mișcări ale vaselor. Se manifestă prin o slăbire a inteligenței, senzibilității exagerată, dezgust pentru alimente, amețeli, dureri de cap. Trebue socotit ca sigur că această boală își are cauza chiar în creer. Ea e cu atît mai slabă cu cît vasele sunt mai mari.

Mai mulți doctori germani au constatat utilitatea unui preparat nemțesc, bromuralul, care prin acțiunea lui calmantă — previne apariția boalei sau o micșorează dacă deja s'a manifestat. E suficient a se lua una pînă la 3 tablete de cîte 30 centigrame de bromural.

*

Obiceiul de a strînge mîna, ca salut amical, datează de pe vremea cavalerilor medievali.

Cele două mîni unite, exprimau oarecum, un fel de jurămînt, de legătură de credință și ajutorare reciprocă.

Cavalerii medievali își strîngeau mîna de asemenea înaintea altarului după ce atingeau mai întâi pumnalul și spada cu mîna.

Numai cavalerii aveau drept pe acea vreme să'și strîngă mîna. De atunci e mult și știm cu toții cît de banală a ajuns în zilele noastre o strîngere de mînă, cînd își dau prin ea bună ziua, pînă și cei ce se urăsc adînc și dușmănesc în adîncul sufletului.

*

Un manuscris al lui Mozart. — Biblioteca Curței din Viena posedă manuscrisul *Requem*-ului pe care Mozart îl începuse cu cîte-va luni înaintea morței și nu-l terminase. Această operă a fost completată de către Süssmayr, discipolul marelui muzicant. Elevul pătrunsese atît de bine spiritul maestrului, în cît și astăzi este îndoială dacă unele pagini trebuesc a fi atribuite lui Mozart sau lui Süssmayr.

Acest manuscris va fi reprodus în facsimil.

Profesorul Dr. Ludwig Russ

Astăzi Joi 12 Decembrie, a avut loc solemnitatea inaugurărei bustului regretatului prof. Dr. Russ.

Părerea unora de a nu ținea seamă de viața privată a oamenilor publici este, cred eu, un prejudiciu, căci nu se poate ca să fie cineva perfect corect în viața publică, dacă nu este corect în cea familiară. Viața profesorului Russ atît cea publică, cît și cea privată a fost limpede ca cristalul; ea va rămînea o pildă sfîntă tineritului nostru universitar. Solemnitatea aceasta nu se mărginește numai la glorificarea unui profesor conștiincios, care a servit țara 30 de ani; ea are și altă însămnătate, arată că Iașul, orașul natal al regretatului nostru coleg înțelege că știința este cea mai frumoasă floare cu care se încununează civilizația și mai dovedește că în Iașul nostru nu lipsesc cunoscători și admiratori ai științei și ai caracterelor distinse.

Intr'o țară ca a noastră, unde cei mai mulți trăesc prin politică, bustul regretatului Prof. Russ, care n'a fost nici om politic, nici om de partid, nici distribuitor de grații, va fi o amintire plăcută care va spune descendenților gradul de glorie pe care îl poate atinge ori-cine, care, ca el, va munci o viață întreagă în mod modest și conștiincios.

N. Leon
Decanul facul. de medicină

Ziua execuțiunei apașilor politici

Dureros spectacol, dar necesar a fost acela ce ne-a fost dat să-l avem, pe ziua de alaltăeri, la Cameră. Dureros, pentru că au fost desbrăcate în toată urîțenia goliciunii lor moravurile politice de republică sud-americană, pe care adevarații apași ai vieții noastre publice le mai reprezintă în anul în care România s'a înălțat atîta în stima Europei. Necesară a fost totuși ședința de eri a Camerei pentru că trebuia ca odată mai mult—și să sperăm că pentru ultima oară—să se înfiereze pe toți acei borfași ai cinstei cari, numai prin faptul că sunt toleraţi să se mişte liberi, constitue o pată pentru o țară cu viața de Stat organizată.

Intăiu a fost rîndul apașilor anonimi, mai bine zis a acelora cari se ascund în dosul anonimatului din coloanele ziarelor de scandal. Au fost striviți sub greutatea indignării cu care d. Dissescu i-a executat.

Din întreaga înscenare cu așa zisa afacere a cinematografelor n'a ramas nimic, absolut, care să reziste explicațiunilor d-lui ministru al cultelor și instrucțiunii publice. Ba, a rămas ceva: impresiunea de scîrbă pentru o anumită coterie din partidul liberal care, la nevoie, calcă pe urmele d-lui Fleva, sau chiar se asociază, pe sub mînă, cu el, în campaniile de ignominii ce întreprinde. D. Vintilă Brătianu, care inspiră în deosebi *Viitorul*, a amuțit atunci cînd d. Dissescu i-a amintit de demersurile d-lui dr. Botescu pentru o anumită concesiune cinematografică.

*

Dar apucăturile acestea odioase ale unor oameni politici cu suprafață, cari, pitiți în întuneric, înarmează mîna cîte unui apaș spre a lovi pe la spate pe cutare ori cutare adversar politic, au fost și cu mai multă vehemență înfierate, în magistrala execuțiune pe care d-nii Titu Maiorescu și Badareu au făcut-o d-lui Fleva și tovarășilor lui de ocazie.

D. președinte al consiliului, răspunzînd la interpelarea în chestia tunelului Izvorul, a procedat contra procedeului veninosului „Tribun" de a trece peste ministrul de resort, adresîndu-se șefului guvernului. E o tentativă de apaș politic, care, necutezînd să lovească fățiș, cu pieptul deschis, aruncă săgeata peste capul altuia.

Apoi, în aplauzele Camerei, d. Titu Maiorescu a afirmat întreaga solidaritate a guvernului cu d. ministru al lucrărilor publice; a arătat că propunerea d-lui Badareu, pentru anularea licitației, a fost adoptată de unanimitatea consiliului de miniștri; că d-sa, șeful guvernului, de s'ar mai prezinta prilejul, ar da din nou întreaga sa aprobare unui act ca acesta al d-lui Badareu.

La pledoaria pe care omul finului a rostit-o în favoarea omului mitei—sărmanul năpăstuit Bertolero! — d. Titu Maiorescu a răspuns exprimîndu-și mirarea că acest antreprenor a mai putut fi chemat să concureze la o licitație pentru execuțiunea unor lucrări publice.

Din faptul că s'a comis o inadvertență de direcția unui serviciu — a complectat d. Badareu, în documentata expunere ce a făcut — Bertolero nu poate invoca un drept cîștigat. Nu trebuia, nu putea fi chemat la licitație, pentru antecedentele sale, cari l'au discalificat. Cît despre oferta lui, ea n'avea nici o valoare, do vadă raportul comisiunii tehnice care conchide pentru înlăturarea ei.

Nici „tribunul", nici parlamentarii liberali cari urmăriseră cu o sfioasă simpatie elucubrațiunile d-lui Fleva, n'au găsit posibilă o ripostă la sîngeroasa execuțiune ce a urmat. D. Badareu i-a biciuit la olaltă, cînd a stigmatizat campaniile duse cu o lipsă de conștiință care scoboară demnitatea parlamentară.

A fost o zi rea pentru demagogul ajuns în doaga copiilor, pentru calomniatorul de meserie și pentru aliații lui de ocazie. D. Fleva a pălit sub plesnitura de biciu cînd d. Badareu, a stabilit valoarea morală a interpelării sale, comparînd-o cu aceea a campaniei gazetei lui Bogdan-Văcărești, care luni de zile a atacat pe d. ministru al lucrărilor publice că... ar favoriza pe Bertolero!

Apașii vieței noastre publice au fost zdrobiți pe ziua de eri. Socotim că va trece mult pînă vor îndrăzni să se mai arăte în arenă.

OAMENI ȘI LUCRURI

DOI MORȚI

Serviciul telegrafic de aseară anunța dispariția a doi oameni iluștri, între cari, de fapt, nu e cu putință de făcut nici o legătură, ozi asemănare,—afară doară că unul, Ion Kalinderu aparținea Academiei Romîne, iar celălalt, Jules Claretie era dintre nemuritorii Academiei Franceze ori faptul că aveau ambii titlul de „Administratori".

Despre defunctul Kalinderu s'a vorbit cu osebire în vremea din urmă cu privire la refuzul de a-și relua locul în Academie. Persistența în retragere era încă un semn de energie și de seriozitate și o dovadă că acest om nu făcea nimic cu ușurință, ori fără serioase, puternice rațiuni.

Oarecum, un om din legendă—acest popular administrator al domeniilor Coroanei și care făcuse din acest postde încredere ceva mai mult de cît o demnitate în stat, mai mult de cît o funcțiune, izbutind în același timp, să împace pe deplin îndatoririle de natură materială, economică, de perfectă gospodărie, cu chemările literare și sociale, spre care se găsia îndemnat de un înalt talent și o mare fecunditate.

Locul în Academia Romînă îl dobîndise prin o activă, o vastă publicitate, împărțită între laborioase cercetări istorice și între acele multe cărticele de povețe între țărani, mergînd mînă în mînă cu opera de organizare practică a satelor de pe domeniul Coroanei.

In ultimele evenimente, rolul Crucei Roșii, al cării prețedinte era, s'a arătat imens de însămnat și medicii iașani, cari au luat parte la expediție în calitate de de demnitari ai Crucei Roșii ne vorbiau cu entuziasm de energia desfășurată de bătrînul Kalinderu, personal, nelipsit din mijlocul celor ce imploraŭ ajutorul.

Biografii ne vor spune poate de unde a venit acel descendent al unor exotici Noi însă vom prețui de azi marea o peră patriotică săvîrșită de el pe toate tărîmurile.

Un exotic prin origine și celălalt,—aca demicianul Claretie, născut în Decembri 1840 la Limoges, ca fiu al unui fabrican evreu, devenit cel mai cald patriot dintr modernii scriitori ai Franței.

Nimeni n'a pus atîta căldură sincer ca dînsul. In cele cinci volume din „Isto ria războiului franco-german", în oper sa „Alsacia Lorena după anexare" și atîtea romane cu inspirații militare, Jul Claretie s'a arătat un fervent francez, juns cu vremea nu numai popular și i bit, dar un model de scriitor patrioti Exceptînd doară momentul pasionant proceselor Zola și Dreyfus, nici măc naționaliștii derouleduni și barresiani n' lipsit de a aduce omagii activității lui.

Și ce neobosită activitate!

De abia acum zece zile, pentru întă dată și a întrerupt în „Le Temps" n lipsita cronică săptămîna „La Vie à Pari L'am găsit în lista celor prezenți în c mai nouă ședință a Academiei, cu adn tarea că a venit, deși suferind. Era bișnuit cu toate oboselile, omul care tir de 25 de ani—dela 1888—a avut adn nistrația Teatrului Francez, cea mai p tențioasă demnitate, cea mai plină obstacole și lupte, — dar și glorioasă felul ei.

Sunt, poate, în aceste din urmă deta destule asămănări de făcut între cei harnici dispăruți.

Rodion

Vom trece sub canalul Mînicei

A trecut un secol de cînd Primul Co sul vorbise cu Fox, de proectul unui nel sub canalul Mînicei, care proect fost supus de inginerul Mathieu, zic celebrului ministru englez: „Este o crare din cele mai mari pe care put s'o facem împreună." Frasa aceasta trebue uitată, căci ea dovedește că N poleon simți necesitatea acestui drum cărui construcție astă-zi o să se ade reasca.

Proectul inginerului Mathieu preve un tunel, destinat serviciului diligențe

Construcțiunea însă era problemati Cît despre propunerea ce se făcu, pe mijlocul secolului trecut, de Francho Tissier, ca să se arunce în fundul m un tub mare de tot prin care să fie d mul, n'ar fi putut să fie nici odată r lizabilă.

Numai prin anul 1876 s'a început i ia tunelului Mînicei, cu un studiu mai profundat asupra păturilor geologice tuate sub strîmtoarea canalului Mîn

Evident că așa trebuia să se înce căci nu-i serios a te gîndi să străpu un asemenea tunel, dacă nu ești si să găsești o pătură impermiabilă care se întindă în toată lațiunii strîmtorii.

Sondagii s'au făcut atît în Franța, și pe coasta engleză, prin îngrijirile două societăți cari au putut să strî capitale importante. S'au săpat fîntîn dinci la 'Sangatte și aproape de Fol tone, și din aceste două fîntîni s'au pat o galerie în întindere de 1.800 trii pe sub mare.

Lucrările s'au oprit aici, de oare c pinia publică din Anglia era foarte e ționată de acest drum subteran care f te ușor putea să devie o trecătoare fa rabilă unei năvăliri, contra căreia t

tunurile flotei britanice rămîneau neputincioase. Diplomaţia s'a amestecat şi lucrările au rămas întrerupte.

Dar aceste lucrări este vorba să se reia acuma.

Prima vorbă de imposibilitate este poporul englez, care vrea să rămie izolat de continent. Fără îndoială că poporul englez are teamă de o invazie,—dar nu se poate admite că tunelul poate să constituie o primejdie a invaziei. Această ipoteză nu-i serioasă de loc, căci cum s'ar putea ca soldaţii francezi să vie în grupuri mici pe pămîntul englez, să-ţi fie frică de o invazie, cînd se ştie cu cîtă greutate se fac transporturile militare, îmbarcarea soldaţilor.

Inginerii francezi, în dorinţa ca să dispară orice obstacol venind din susceptibilitatea britanică, au făcut să figureze în proectul lor un viaduct a cărui construire se poată asigura pe engleji.

„Noi voim să consimţim la construcţia tunelului, au declarat ofiţerii superiori a Amiralităţii engleze, dacă tunurile flotei noastre pot să-l distrugă". Această condiţie, în spiritul celor care o formulau, trebuie să aibă o valoare de o imposibilitate materială, căci la prima vedere se ştie de specialişti, că nu-i uşor să distrugi un tunel cu o flotă... Totuşi efectuîndu-se linia traseului pe un viaduct de-asupra plăjii de la Wissant, înainte de ai da accesul în tunelul malului înalt se poate ca flota străină să distrugă în două lovituri de tun această operă de artă şi de a face imposibilă utilizarea drumului sub marin.

Se va face mai mult spre a asigura opinia engleză, alarmată în zadar. Locomotivele cari vor remorca trenurile în traversarea tunelului să fie electrice, admiţîndu-se ca uzina care furnizează forţa motrice trenurilor cari vin din Franţa să fie pe pămîntul englez. Şi aceasta, adevărat, este maximum ce poate acorda Franţa, ca să demonstreze Englejilor că frica lor este în van.

Apărarea Marei-Britanii, n'o să fie de loc compromisă prin un tunel sub canalul Mînicii; din contra acest tunel, poate contribui în mod eficace la succesul armatei engleze, într'un conflict cu o putere continentală, alta, ca şi Franţa.

Nu-i un secret pentru nimeni că Anglia nu trăeşte de cît din produsul Solului ei şi este obligată ca să-i vie din alte ţări mărfuri pentru alimentarea sa. Ori, în caz de războiu, o mare parte din flota engleză va fi ocupată cu apărarea vaselor cari aduc merinde Angliei. Să ne închipuim, contrarul, tunelul construit; merindele s'ar aduce foarte bine pe această cale sub-marină, iar flota britanică n'ar mai avea nevoie să condamne o parte bună din vasele ei imobilităţii. Sub acest aspect al chestiunii, care de alt fel a fost dat la lumină în Camera Comunelor, ca, prin importanţa sa, să influenţeze poporul englez în favoarea tunelului, care îl va scăpa visul urît al foamei—tot aşa ca şi cu ivazia.

Adversarii tunelului nu se lasă să fie bătuţi.

„Dacă transportul mărfurilor va umbla pe această cale în timpul războiului, nu-i nici o pedică, zic ei, ca să urmeze această cale şi în timp de pace, iar atunci creaţia acestui tunel, va ruina marina noastră comercială". Marina comercială să fie fără teamă, n'o să piardă nimic,—căci este evident că transportul pe mare, de toate materiile grele şi de mică valoare, va continua a fi mult mai eftin ca pe calea ferată.

In realitate, toate aceste motive nu sunt de cît argument de... faţadă; ele ascund un sentiment care nutreşte poporul englez, acela de a păstra intacte tradiţiile lor cele mai vechi. Acest tradiţionalist—care se poate critica, dar care constitue unul din secretele de forţă dominatrice a acestui popor—cari au avut inspiraţia ca să reziste realizării unui proect, care n'ar fi adus de cît avantaje economice Angliei.

Cu toate sforţările cheltuite de companiile căilor ferate şi de navigaţie ca să scurteze timpul trecerei strîmtoarei, de altfel nu-i important, căci faci acuma drumul de la Paris la Londra, cu aceiaşi uşurinţă cînd pleci de la Paris la Bruxelles.

Un voiaj pe mare este în totdeauna, pentru cei mai mulţi, un obstacol în relaţiile noastre cu Anglia.

Şi lucrul este adevărat, căci numărul de călători cari circulă, dus şi întors, între Franţa şi Germania atinge anual peste trei milioane; iar călătorii cari fac cursa schimbată între Franţa-Anglia şi diferite porturi ale Mînicii, de la marea de Nord şi marea Baltică, deabea ajung la o sută de mii. Proporţia relativ este slabă, însă trebui să ai în vedere cauza deselor transbordări cari complică o călătorie între Anglia şi continent.

Tunelul proectat va face să dispară aceste neajunsuri şi cu siguranţă va fi între Paris şi Londra aceiaşi mişcare de călători, ca aceea care există deja între marile capitale ale Europei cu Parisul. Libera trecere a strîmptoarei, la fiecare oră din zi, are avantajul ca să nu mai aştepte, la Calais sau la Boulogne, marele exprese venite din Germania, Rusia sau Italia, a căror pasageri sunt obligaţi să aştepte în prezent. Aceste exprese vor pleca direct pentru Anglia, voiajul fiind făcut în mult mai puţin timp.

S'a calculat că prin străpungerea tunelului se va micşora cel puţin cu două ore, durata parcursului, faţă de condiţiile de astăzi, între Paris şi Londra.

Un englez care ar pleca din Londra la ora 8 sau 9 dimineaţa, va ajunge la ora 1 sau 2 după amiază; şi poate să se reîntoarcă la Londra la ora 6 sau 7 seara, unde va ajunge între orele 11—12 noaptea.

Este evident că în puţin timp, mişcarea călătorilor între cele două mari capitale occidentale, va fi dublată sau triplată, căci afacerile între cele două ţări se vor mări proporţional.

Se speră că prin această mişcare între Franţa şi Anglia, comerţul între cele două naţiuni, va spori cu 60 la sută, pe cînd pînă acum nu-i de cît de 30 la sută.

Dar această sforţare o să fie de prisos? Oare nu-i o nebunie ca să cheltuşti o sumă enormă? N'or să se ivească obstacole în timpul lucrărei?

Această chestiune s'a pus d. Sartiaux, inginerul şef al Companiei de Nord, care a făcut un studiu adînc al acestui uriaş proect.

— Prima condiţiune pentru un tunel sub canalul Mînicii, ca să fie realizată, este, ne spune d. Sartiaux, existenţa, în această regiune submarină, unei pături geologică impermabială în care se va străpunge tunelul.

„Această pătură există. Peste opt mii de sondajii s'au făcut ca să se vadă exact poziţia diferitelor terenuri care constitue fundul Pasului-de-Calais. Printre aceste pături geologice, s'a determinat cu precizie, că se găseşte aceia ce savanţii au botezat „cénomanien" care oferă toate garanţiile.

„Este o grosime de şase-zeci metri şi compoziţia compactă de stîncă se poate opune la ori-ce infiltraţie. Apa care va trebui să pătrundă cu încetul şi în măsura înnaintării lucrării, va fi de o cantitate minimă.

„Totuşi, s'ar putea ca apa să se scurgă în tunel cînd o fi gata, prin o pantă şi chiar dacă s'ar admite că puţină apă s'ar strînge la extremităţile liniei, atunci profilul liniei de alungul tunelului va fi ridicat ca spinarea unui măgar, iar creştetul va coincide cu strîmtoarea. Dar această soluţie trebue părăsită.

„Se preferă o alta care consistă a asigura scurgerea apelor cu ajutorul galeriilor cari, plecînd din tunel, se sfîrşesc în regiuni joase, de unde apa va fi aruncată cu pompe puternice.

„Tunelul se va compune din două galerii circularii şi paralele, distanţate la 15 metri una de alta şi fiecare avînd un diametru de 5 m. 50 pînă la 6 metri. Această măsură va da tunelului toată siguranţa.

„Intrarea tunelului se va face într'o stîncă puţin mai la sud de Crau d'Escalles, aproape de Blanc-Nez, iar linia de recordare se detaşează din linia Boulogne à Calais, în împrejurimile Marquisei. Gara de trîaj şi biuroul vămii vor fi la Wissant.

„La această gară, capătul tunelului strîmtoarei, va aştepta locomotiva cu aburi ca să remorce trenul eşit din tunel. Aici întîrzierea o să fie de 2 minute cel mult ca să lege vagoanele de tender".

Cu tunelul de la Canalul Mînicii nu-i singura soluţie care s'a propus ca trenurile să străbată direct din continent în Anglia şi înapoi.

S'au gîndit să întrebuinţeze imense vase marine, numite *ferry-boats*, cari în cîteva localităţi din America, încarcă trenuri întregi, cu cari trec strîmtorile. Acest proect este realizabil în ceia ce priveşte Pasul-de-Calais care este sămănat de curenţi repezi şi unde *mareele* sunt importante? In tot cazul sunt mulţi partizani.

In sfîrşit, mai este un proect cu un pod aruncat deasupra strîmtoarei. Acest pod, care ar costa un miliard şi mai ales posibilitatea construirei acestui pod uriaş, este încă departe de a fi demonstrat!

Concluzia este că singurul proect serios a rămas *tunelul*.

Don Cezar

P. S.) In cele două articole „de-ale Teatrului" publicate în col. 5 eri şi alaltăeri notăm că parantezele (adause şi comentarii în text, relative la unii actuali şi foşti artişti) sunt ale redacţiei iar nu ale pseudonimului Exul, care a cules datele din „Memoriile" d-nei Aristizza Romanescu.

Cofetăria TEODOR NEDEF

Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**

Sub conducerea şi îngrijirea d-lui NEDEF vechi specialist în branşa cofetăriei.

Se primesc comenzi pentru onomastice, logodne, botez şi ori-ce fel de ocaziuni, **cu preţuri reduse.**

Cu ocazia Sf. serbători, zilnic torturi, cozonaci şi prăjituri proaspete şi alese.

Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.

Maşină tipografică

(Schnellpresse) sistem nou format No. 6, în cea mai perfectă stare, funcţionare ireproşabilă, se vinde din lipsă de loc.

Adresa la tipografia H. Goldner

INFORMAŢII

— In răspunsul său la interpelarea d-lui Fleva, d. Titu Maiorescu şi-a exprimat mirarea cum de a mai fost invitat Bertolero la licitaţie, date fiind antecedentele lui.

D. Ministru al lucrărilor publice, care este de aceiaşi părere cu primul ministru, a spus că acest lucru s'a făcut printr'o inadvertenţă a direcţiunei căilor ferate.

E lesne de văzut, că ministrul n'a voit şi n'a putut să întrebuinţeze un cuvînt mai aspru la adresa direcţiei. Rămîne însă ca un ce foarte curios, că tocmai direcţia, care cunoştea antecedentele acestui domn, a invitat la licitaţie pe actualul client al smolitului Fleva.

Şi nu este singurul lucru curios în privinţa unora sau chiar multora din procedeele direcţiei.

— *Pare neîndoios că interpelarea în chestia tunelului de la „Isvor" are la baza ei un interes bănesc.*

Prin chiar modul cum Fleva şi-a dezvoltat interpelarea, d-sa urmărea înainte de toate, ca licitaţia să fie adjudecată asupra lui Bertolero. Imaculatul urmărea un onorar. Numai de-ar fi plătit pe bieţii acţionari de la „Unirea", cu aceşti bani!

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, soseşte mîine dimineaţă în Iaşi.

In urma unui ordin al direcţiei generale a închisorilor, congresul directorilor a fost amînat sine die.

Luni 16 Decembrie împlinindu-se un an de la moartea regretatului Spiru Haret, un parastas se va oficia în catedrala mitropolitană de către mitropolitul Pimen.

Vor asista la acest parastas, şcolile.

Funcţionarii oficiului telegrafo-postal central au adresat aseară o telegramă de mulţumiri d-lui N. Cosăcescu, directorul general al poştelor, pentru stăruinţa ce a depus în votarea creditului necesar pentru punerea în aplicare a legii de organizarea poştei cu începere de la 1 Ianuarie 1914.

S'a comentat foarte mult, în culoarele palatului de justiţie, o violentă ieşire a d-lui D. Alexandrescu împotriva d-lui Anton Roznovanu.

Cu prilejul unui incident de procedură, într'un proces pendinte la secţia II-a a tribunalului de Iaşi, între d. Anton Roznovanu şi o firmă din Franţa — împotriva căreia d. Roznovanu a obţinut în lipsă o sentinţă condamnatorie în suma de 70.000 lei — avocatul d-lui Roznovanu, d. Henri Suţu, făcînd unele dificultăţi, d. Alexandrescu, exasperat, a exclamat:

— „Este nemai auzit ce face clientul d-lui Suţu. După ce d. Roznovanu şi-a înstrăinat averea şi nu plăteşte nimănui nimic şi, după ce prin surpriză şi lipsă a obţinut o sentinţă în suma de 70,000 lei, acum, cînd e vorba să-şi valorifice într'adevăr drepturile, utilizează mijloace reprobabile numai pentru a putea şantagea pe franţuji".

Chestiunea, cum am spus, a provocat comentarii şi prin faptul că s'au alegat fapte atît de grave şi prin aceea că acuzarea priveşte pe d. Anton Roznovanu.

Cei 7 studenţi, care au participat la scandalul de la întrunirea socialistă din sala Caragiale, au fost chemaţi la rectoratul universităţii, astăzi dimineaţă.

D. rector C. Stere le-a făcut o vie admonestare, tot odată punîndu-le în vedere decizia senatului universitar de a li se da cîte un avertisment.

Ziarul Facla, *locaş de viaţă cinstită. Aşa se exprimă d. Cozea, cînd îi face ofertă d-lui Jean Mîlescu să vie în rîndurile celor de la ziarul sus pomenit.*

Despre cinstea acestei vieţi ar putea mărturisi numeroşii păcăliţi care au dat însemnate sume de bani, spre a deveni acţionari la Facla.

Pînă astă-zi societatea nu s'a constituit, iar cei excrocaţi aşteaptă acţiunele, care întîrzie să vie.

Şi aceasta nu este doar un simplu incident în viaţa plină de cinste de la Facla.

Pentru a nu se da o interpretare greşită unei notiţe de eri cu privire la societăţile mutuale, arătăm că numai acele societăţi ar urma să fie desfiinţate în 1914, cari nu au înaintat spre aprobare statutele lor, ori cari nu s'au supus modificărilor cerute de către Cassa centrală în conformitate cu legea.

In vederea inaugurării bustului regretatului profesor Russ, cursurile facultăţii de medicină au fost suspendate astăzi după amiază.

S'au acordat concedii de şase luni d-rei Beatrice Dogaru, învăţătoare la Cepleniţa, 3 luni d-nei Margaretta Zosin, din Spineni Andrieşeni, o lună d-nei Hariclia Spiridonescu, din Iaşi, 23 zile d-nei Virginia Sebastian din Poeni şi două săptămîni d-nei Maria căpitan Dugan Opaiţ, din Tg. Frumos.

In vederea serbătorilor Crăciunului, Şcolile rurale vor lua vacanţă la 23 Decembrie.

S'a suspendat pe timp de 5 zile cursurile şcoalelor din Bosia, Buhalniţa, Ulmi, Scobinţi şi Munteni unde bîntuie scarlatina.

La revizoratul şcolar al judeţului au sosit libretele personale pentru elevii şcolilor primare şi particulare.

Directorii de şcoli sunt invitaţi de revizorat a şi le ridică.

O delegaţie a funcţionarilor prefecturei de judeţ din Iaşi, va pleca la Bucureşti pentru a participa la Congresul ce se ţine în zilele de 15 şi 16 Decembre şi la care sunt reprezentanţi toţi funcţionarii judeţeni din ţară.

Duminecă 15 Decembrie se va ţine şedinţă la Cercul cultural preoţesc din Mădirjac la care va lua parte şi economul Ţincoca, protoereul judeţului.

Comitetul pentru ridicarea unui monument lui Vlaicu la Cetăţuia, se va întruni săptămîna viitoare, pentru a lua cunoştinţă ce sumă s'a adunat pînă în prezent şi a lua ultimile dispoziţiuni în vederea aşezării cît mai în grabă a monumentului.

In urma reclamaţiunilor adresate de foştii mobilizaţi, că perceptorii le cer plata impozitului personal şi a prestaţiei, ministerul de finanţe a repetat din nou ordinul dat către administraţiile financiare, că toţi foştii mobilizaţi indiferent de gradul ce l'au avut, să fie scutiţi de plata acestor impozite pînă la noui ordine.

Congresul notarilor.—Comitetul executiv al notarilor se 'ntruneşte astăzi, pentru a aproba în definitiv programul congresului ce va avea loc în localitate în zilele de 26 şi 27 Decembrie.

Tot azi o numeroasă delegaţie de notari se va prezenta d-lui Prefect Stefan Negruţi, pentru a-l ruga să primească preşedinţia de onoare.

In public acest congres, la care vor participa peste 1500 de moşeşti şi vrednici funcţionari, provoacă o mare mişcare de încurajare, aşa că se poate prevedea un succes deosebit.

*

După cum suntem informaţi, punctele principale, ce vor fi discutate la acest congres sunt: *Importanţa administraţiei la sate în raport cu mişcarea culturală şi economică, ce se duce pentru propăşirea ţărănimei şi rolul notarului ca factor educativ.*

Rolul notarului în organizarea comunelor rurale, din punct de vedere politic şi social.

Atribuţiile notarului ca representant al statului şi ca funcţionar comunal.

Raportul notarului faţă de ceilalţi funcţionari din comună. Exprimare de păreri asupra greutăţilor ce se 'ntîmpină în aplicarea legilor cu caracter general, în raport cu organizarea comunelor rurale.

Imbunătăţirea situaţiei materiale a notarului, spre a răspunde cu demnitate la chemarea sa.

*

După cum am spus, programul urmează să fie încă complectat în întrunirea de astăzi.

Biserica Sf. Ioan Botezătorul din strada Gh. Mîrzescu care a fost restaurată prin îngrijirea d-lui V. Rusovici, a fost declarată ca mitoc al mănăstirii Cetăţuia.

Direcţia Mitropoliei a trimis o circulară tuturor parohilor din eparhia Moldovei, prin care îi roagă să stăruiască cît mai mult pentru înfiinţarea de biblioteci populare.

SALA SIDOLI

Astăseară Joi 12 Decembrie 1913

Mare Reprezentaţie de Binefacere

în folosul Şcolilor societăţii femeilor israelite

— Cu un program special ales —

Comitetul societăţii roagă cu multă insistenţă ca doamnele să aziste **fără pălării.**

Zilele acestea va apărea fascicula a III şi IV (dublă) din scrierea d-lui N. A. Bogdan, **Oraşul Iaşi**, monografie istorică şi socială, ilustrată. Această fasciculă va cuprinde istoricul tuturor Domniilor cîte s'au perindat în vechea Capitală a Moldovei, timp de peste trei veacuri şi a Curţei Domneşti. Peste 100 ilustraţiuni frumoase, figuri de Domni, peceţi vechi, monede, diferite vederi, în negru şi culori, vor orna această fasciculă, care întrece în interes şi frumuseţă fasciculele precedente.

Unii din cei mai de samă profesori universitari, membri ai Academiei Romîne, etc., ca d-nii A. D. Xenopol, M. B. Cantacuzino, dr. I. Simionescu, etc., au apreciat în mod entusiast această lucrare, ce aduce Iaşului şi Ieşenilor cele mai înălţătoare reminiscenţe ale trecutului vechei Capitale a Moldovei.

Credem că cetitorii noştri vor da tot concursul, prin abonare, autorului, spre a putea îmbogăţi necontenit această publicaţie, din care urmează a apărea încă alte opt fascicole interesante.

Conferinţile cercurilor culturale ale învăţătorilor vor fi suspendate până după sărbători.

Duminică 16 Decembre membrii societăţii subofiţerilor veterani se întrunesc din nou spre a proceda la alegerea preşedintelui societăţii.

S'a hotărît ca în această societate să fie primiţi şi foştii mobilizaţi din campania din Bulgaria.

Printre puţinii Locotenenţi de rezervă, avansaţi la gradul de căpitan în urma campaniei din Bulgaria, este şi amicul nostru, d. avocat George Skarlet, din Batalionul 4 Vînători.

In chestiunea de actualitate literară a constituirii „Cercului Analelor" din Iaşi primim de la o persoană iniţiată un articol cuprinzînd toate detaliile în ce priveşte iniţiativa şi îndeplinirea ei. Vom publica mîni acel articol.

A apărut ediţia II-a în traducere romînească, a broşurei d-rului P. Pellisier, intitulată „Socialismul".

Judiciare. — *Curtea de Apel s'a pronunţat eri în procesul intentat de d. general Musteaţă ministerului de război, pentru scoaterea la pensie pe nedrept.*

Curtea a respins acţiunea d-lui general Musteaţă.

— La Curtea de Apel secţia I-a, s'au terminat aseară la orele 6, pledoariile în procesul trustului moşiilor Flămînzi şi Cerneşti.

Curtea şi-a amînat pronunţarea pentru Marţea viitoare, obligînd pe părţi să depuie concluziuni scrise.

— Curtea de Apel s. II a respins apelul făcut de A. Lazari în procesul cu societatea anonimă romînă Feunic din Bucureşti şi Gh. Cambiţi, pentru contestaţie la sechestru asigurator şi confirmă sentinţa Trib. Tutova, condemnînd pe apelanţi să plătească societăţii 200 lei cheltueli de judecată.

— Curtea a admis cererea făcută de S. O Grosvald şi a declarat perimat apelul făcut de Saul Fischer astă-zi decedat şi reprezentat prin moştenitorii sei, Marcu, Calman, Avram şi Fr. Fischer, în contra sentinţii comerciale a Trib. Iaşi şi condamnă pe reclamant să plătească intimatului 200 lei cheltueli de judecată.

— Curtea s. I a amînat pentru 17 Decembrie pronunţarea deciziei în procesul dintre M. Fischer cu principile M. Sturza.

CURA — Cea mai raţională de Unt de peşte pentru ADULŢI şi COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT DE PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru bersoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.*

Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani*, la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER**, *furniz. Curţei Regale* **Iaşi.** Pentru Bucureşti: *la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Hramul Sf. Spiridon.—Azi dimineață s'a serbat cu o deosebită solemnitate hramul bisericei sf. Spiridon. In biserică se afla adunată foarte multă lume.

Serviciul religios a fost oficiat de către P. S. S. Arhierenl Antim, înconjurat de clerul bisericei. Răspunsurile au fost date de către excelentul cor al acestei biserici, de sub conducerea d-lui Teodorescu.

După terminarea serviciului religios, preotul Gotcu a ținut o predică în care a relevat cum religia creștină merge mînă în mînă cu umanitarismul.

A relevat apoi spre eterna pomenire numele marilor donatori ai așezămintelor sf. Spiridon, cari au făcut cu putință ajutorul acesta mare pe care această instituție îl dă celor suferinzi.

*

Asistența s'a urcat apoi în sala de recepția a Epitropiei.

Aci d. prof. dr. Riegler, a făcut o dare de seamă despre activitatea desfășurată de actuala epitropie.

D-sa a început prin a scuza absența d-lor epitropi Pogonatu și Cristea cari din cauză de boală nu pot partictpa la această solemnitate.

Spune apoi că toate serviciile medicale au fost complectate, așa că aspectul lor e schimbat. Toate au fost înzestrate cu laboratoriile necesare.

Arată că toate serviciile sunt conduse de medici eminenți. Astfel la chirurgie, prima secție e condusă de d. dr. Amza Jianu, a doua de d. dr. Tănăsescu, a 3-a de d. dr. Anghel.

Secțiile interne sunt conduse în chipul următor: prima secție de către d. dr. Negel, a doua de d. dr. Bacalogiu, a 3-a de d. dr. Riegler.

In afară de aceasta mai funcționează secția dermatologică, condusă de d. dr. Demetriade, secția genito-urinară condusă de d. dr. Ștefănescu-Galați, secția boalelor de copii condusă de d. dr. Manicatide și secția oftalmologică condusă de d. dr. Socor.

Actuala epitropie a mai înființat două servicii speciale de primire, încredințate la doi distinși medici din Iași, d-nii d-ri Apotteker și Lambrior.

Farmacia a fost complectată și azi poate fi considerată ca o instituție model. Asemenea s'a înzestrat casa cu o bucătărie, care răspunde la toate cerințele moderne.

D. dr. Riegler, enumeră apoi spitalele și ospiciile ce le întreține Spiridonia și insistă asupra institutului Grigorian, aducînd mulțumiri Princesei Olga Sturza, care a donat palatul dela Miroslava, unde de azi vor fi crescuți orfanii și care va pune capăt mortalității ce se constată azi.

Tot actualei epitropii se datorește întemeiarea spitalului de tuberculoși și complectarea celorlalte pavilioane de izolare.

Enumeră apoi îmbunătățirile făcute la spitalele din Roman, Galați, Botoșani, Trg.-Neamț, Focșani, Trg.-Ocna, Hîrlău, Bacești, Trg.-Frumos și Bîrlad, cari sunt susținute de Spiridonie, și la care s'au adus mari și numeroase îmbunătățiri.

D. dr. Riegler se ocupă apoi de ospicii și alte instituțiuni pe care le susține Spirinonia și la care s'au adus de asemenea îmbunătățiri.

Actuala epitropie n'a neglijat bisericele, și pe lîngă restaurarea bisericei din Iași și a celei din Rezboeni, a luat inițiativa construirei unei biserici la Slănic.

In anul acesta noi am arendat Slănicul, care astfel reduce deficitul ce de obiceiu se înregistra la această casă.

D. dr. Riegler amintește apoi faptul că numărul bolnavilor cari vin la spitalele Spiridoniei cresc din cauză că mulți vin și de peste hotare. Aceasta se datorește reputațiunei distinșilor medici ai Casei. Amintește de inițiativa luată de a se înlocui actualii infirmieri cu călugărițe, pe care o consideră ca o măsură bună.

Venind la funcționari, spune că ar trebui o lege care să garanteze stabilitatea funcționarilor, pentru a nu-i expune la ori-care schimbare de regim.

Ar trebui de asemenea sporite salariile medicilor secundari.

*

Cea mai mare parte din venituri, mai spune d. dr. Riegler, epitropia o scoate din moșiile ei, cari sunt în număr de 65.

Mai toate aceste moșii sunt arendate obștiilor țărănești, cari le cultivă în chip admirabil și le administrează cît se poate de bine.

Acest sistem e preferabil chiar improprietărei,—căci prin improprietărire, după cîțiva ani, țăranul rămîne din nou sarac.

După ce mai arată cum la așezămintele Spiridoniei, se caută bolnavii fără deosebire de naționalități, d. dr. Rigler arată modul în care s'a contribuit de casă cu prilejul mobilizărei — și încheie aducînd elogii M. S. Regelui, sub oblăduirea căruia se realisează atîtea opere mari pentru binele Patriei.

Corul întonă imnul regal.

D. *A. D. Xenopol*, prin cîte-va cuvinte, mulțumind epitropiei pentru buna administrație făcută, relevă mai ales îngrijirea dată bisericilor, și prin aceasta un imbold către religie, care se află alăturea de știință și umanitate.

S'a servit apoi șampanie,—și în chipul cel mai cordial, asistența se întreținu despre marea operă umanitară ce se săvârșește în întreaga Moldovă, de Casa sf. Spiridon din Iași.

*

In astă seară la orele 8, are loc o agapă intimă a funcționarilor Casei,— urmînd astfel o veche tradiție a Casei, care unește la o laltă pe funcționarii Casei cu prilejul hramului sf. Spiridon. D.

Astăzi la orele 3 a avut loc inaugurarea bustului regretatului fost medic L. Russ, așezat în curtea spitalului Sf. Spiridon.

La această solemnitate au luat parte d-nii d-ri Riegler, Bogdan, Negel, Anghel, Carnabel, Slătineanu, Stefănescu-Galați, Apoteker, Missir, Stenner, Tănăsescu, Savini, Antonescu, Brumă, Hortolomei, Mironescu, Imervol, colonel dr. Gavrilescu, D. Iamandi, Veissa, Țatomir, Burștin, Steuerman, colonel Opresca șeful statului major, maior Maearovici, d-na Ana Conta Kernbach, inspectoara școlilor secundară din țară, d-nii d-ri Demetriade, Teodorscu, d. I. Bărbulescu, profesor universitar, medicul șef al orașului d. dr. Flor, etc.

Din partea familiei a asistat d-na și d. inginer Russ.

După ce s'a făcut desvelirea bustului, a vorbit d. dr. Bogdan din partea comitetului inițiator al ridicării bustului, apoi d. prof. dr. Riegler din partea epitropiei sf. Spiridon, arătînd realele servicii adusă spitalului de regretatul dr. Russ și în urme a vorbit d. dr. Imervol din partea epitropiei spitalului „Caritatea" și studentul Nubert din partea medicinîștilor.

In curînd operile complecte ale marelui filosof Vasile Conta vor apărea în editura Sfetea.

Suntem în măsură a afirma că editorul a renunțat la ideia greșită de a pune la o laltă, în acel măreț volum de scrieri filosofie și o serie de scrisori ce se pretinde a fi ale lui Conta, și pe care le-ar fi scris pe cînd era abia copil de 15-16 ani, dar care n'ar putea în nici un caz avea interes, de cît doar în o ediție pentru mahala....

D-na Ana Conta Kernbach inspectoarea școlilor secundare din țară a asistat azi dimineață la lecțiunile școalei medii din stradela Albă, de sub direcțiunea d-nei Constantinescu.

La examenul de capacitate pentru specialitățile: fizico-chimice, matematică elementară, higienă, geografie și mineralogie, au fost declarate reușite la oral d-rele: Lucia Antonovici, Agripina Bordeaunu, Aristia Curcumeli, Ecaterina Gheorghiu, Zamfira Iosif, Ruxanda Leu, Ștefania Mărăcineanu, Olga Popovici, Smaranda Ștefănescu, Lucia Tătăranu și Paula Teohar.

Școlare.—D-na Maria Dugan Opaiț institutoare la școala din Tg.-Frumos, a obținut un concediu de 14 zile.

— D-na Hariclia Ghidionescu institutoare la școala de fete No. 5 din Iași, a obținut un concediu de 30 zile.

D-sa va fi suplinită de d-ra Lucia Andronic.

— S'a acordat un concediu de 22 zile d-nei Virginia Sebastian, învățătoare la școala din com. Poeni.

— S'a acordat un concediu de 3 luni d-nei Margareta Zosin, învățătoare la sc. din Spineni (com. Andrieșeni).

In tot acest timp va fi suplinită de d-ra Maria Codrescu.

— Administrația casei școalelor a înaintat revizoratului școlar, carnetele personale necesare elevilor școalelor primare și particulare din întreg jud. Iași.

— Ministerul a aprobat închiderea, din cauza diferitelor boli ce bîntue, a școlilor din Munteni-Belcești, Buhalnița, Bosia-Ungheni, Ulmi-Liteni și Scobinți.

TEATRUL NAȚIONAL

LUNI 16 DECEMBRIE 1913

MARE CONCERT

Vocal și instrumental

dat de

Olimpia Grozowskaia, Prima-donă de la Opera din Odesa.

Iaroslav Hontz, Violoncelist, profesor din Praga.

Jean Jadowscky, Pianist, profesor din Moscova, elevul celebrului *Skriabin.*

Vladimir Odarcenko, prim-tenor, de la Opera din Moscova.

Acompaniamentul la Pian va fi ținut de

MANCEAL JOSEF, Profesor

Acest concert cu o așa bogăție de program este unic în felul său și Ioșul are prilejul a-l admira numai în urma unei împrejurări, că artiștii fiind aduși la Kischineff la un festival, profită de ocazia apoprierei de Iași pentru a da acest Concert.

Prețul locurilor: Loja 40, 45 și 50 lei. fotoliu banca I—IV 10 lei, stal banca V—X 6 lei, stal banca XI—XV 4 lei, stal banca XVI—XXII 2 lei, balcon banca I—II 4 lei, banca III—IV 3 lei, galeria 2 lei, loja balcon 10 lei.

Biletele la Librăria Iliescu.

Inceputul fix la ora 9 seara.

Menageră *la o persoană bine situată fie la țară fie la oraș, cu sau fără copii caută loc. A se adresa str. Lozonski No. 17.*

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Discursul d-lui Doumergue

— Înțelegerea franco-turcă, Comisia internațională financiară

Franța și Romînia

Paris.—Comisiunea Camerei pentru afacerile externe a ascultat pe președintele consiliului, d. Doumergue, care a afirmat că vrea să urmeze linia politică a predecesorilor săi.

Oratorul zice că în chestia balcanică guvernul republicei s'a silit să salvgardeze interesele franceze angajate în întregul orient și să coopereze, în deplină înțelegere cu Rusia și Anglia, la soluția chestiunilor pe care două războaie le-a lăsat nerezolvate.

Apoi, președintele consiliului a arătat principalele chestiuni privitoare la înțelegerea franco-turcă, Zice că s'a stabilit printr'un statut ca școlile, spitalile și comunitățile religioase, care sunt sub protectoratul francez, să nu mai fie lăsate la arbitrarul administrațiilor.

Astfel s'a obținut pentru marocani și tunisieni, protejații Franței, asimilarea cu algerienii în ceia ce privește jurisdicțiunea.

In sfîrșit, s'au asigurat francejilor care locuesc în imperiul otoman, garanții prețioase în caz de arestare și detențiune preventivă.

De asemenea e de prevăzut ușurarea funcționării așezămintelor caritabile și școlare franceze, din Bulgaria, Serbia și Grecia.

D. Doumergue, vorbind de salvgardarea intereselor financiare franceze în Turcia, amintește că capitalurile franceze angajate în imperiul otoman ajung actualmente la suma de 3 miliarde de franci.

Oratorul expune rolul Franței în comisia internațională adunată la Paris, de a căuta soluțiuni tuturor chestiunilor economice și financiare ridicate de războiul balcanic.

Ministrul adaogă că se va folosi de cel dintăi prilej spre a invita Puterile să mai trîmită proectul de ridicare financiară a Turciei și a da garanții creditorilor ei.

Oratorul spune că Franța s'a asociat cu atît mai bucuros la alegerea principelui de Wied la tronul Albaniei, cu cît a găsit un prilej de a recunoaște rolul folositor pe care l'a avut Romînia ca factor de echilibru între popoarele balcanice, precum și acțiunea ei împăciuitoare în ultimul conflict.

Opiniunea franceză a aprobat pe deplin acest rol al Romîniei, iar relațiile Franței, cu această țară latină au fost îmbunătățite.

Ministrul termină spunînd că acțiunea diplomației franceze a căutat și va mai căuta să lucreze pentru împăciuire și conciliațiune. fără să neglijeze marile interese naționale,

Cartea galbenă a Rusiei

— Rusia și muzeul comercial din Sofia —

Petersburg. — Ziarul „Rietch" află că ministerul de externe are de gînd să tipărească o carte galbenă, în care va publica toate documentele precum și corespondențele privitoare la răsboiul balcanic.

Acelaș ziar află că agentul rus pentru orient d. Okulich a fost însărcinat de ministerul comerțului să viziteze Moscova și alte piețe din interior, spre a aduce la cunoștința cercurilor comerciale rusești condițiunele exportului în statele balcanice precum și spre a stabili care sunt organisațiunile comerciale și casele cunoscute care ar dori să expună produsele lor la muzeul comercial din Sofia.

Din Turcia

—Căile ferate din Anatolia.—Asupra conflictului ruso-turc.

Constantinopale.—Ultimul consiliu de miniștri a hotărît să dea lui Djavid-Bei depline puteri spre a iscăli convențiunile pirvitoare la concesiuni pentru căile ferate și pentru porturi, unui grup financiar francez, reprezentat prin regia generală a căilor ferate. Cercurile interesate cred că soluția acestei afaceri va mai întîrzia în urma cererei Rusiei ca căile ferate din Anatolia orientală să fie cu linii strîmte.

Se constată în cercurile oficiale precum și în cercurile franceze interesate că s'a produs o ușurare între Franța și Turcia și de asemenea în situația generală.

Știrile după care ambasadorul Rusiei d. d. Giers, ar fi remis Marelui Vizir cereri de compensațiuni în favoarea Rusiei, în urma mandatului dat misiunei germane, precum și știrea după care Marele Vizir ar fi refuzat această cerere, sunt desmințite și de ambasada rusească.

Serviciul Telefonic

Programul partidului conservator

București. — Comitetul executiv central și parlamentarii conservatori s'au întrunit astă-zi dimineața pentru discutarea programului.

Programul cuprinde cinci puncte, iar expunerea de motive numește expropriere un mijloc revoluționar.

S'a discutat primul punct, cu privire la soluția chestiei țărănești.

Intre alții au vorbit d-nii Jean Lahovari și Em. Antonescu.

Discuția va continua mîne.

Aniversarea nașterii Reginei

Bucureşti.—Luni 16 Decembre, M. S. Regina împlinește 70 ani.

Se fac mari preparative pentru a se sărbători această zi a nașterei într'un chip cu totul deosebit.

Reprezentantul Rusiei în București

Bucureşti.—Astăzi a sosit în Capitală d. Goblienschi Coziel noul ministru al Rusiei în București în locul d-lui Șebeko.

Succesorul d-lui Kalinderu

Bucureşti. — In locul lui Kalinderu a cărui moarte continuă să preocupe întreaga Capitală, se vorbește că va fi numit administrator al domeniilor Coroanei d. D. Nenițescu, fost ministru.

De la consiliul de miniștri

Bucureşti.—Aseară la ora 6 a avut loc un consiliu de miniștri în care s'au luat următoarele hotărîri:

Ministerul lucrărilor publice a fost autorizat să prezinte un proect de lege prin care se creează al doilea post de subdirector la căile ferate.

*

S'a admis proectul propus de d. ministru al lucrărilor publice, prin care se modifică condițiile pentru admiterea inginerilor în cadrele serviciului technic, în ce privește titlurile eliberate de școlile străine.

Juriul pentru admisibilitate se va compune din profesorii școalei noastre de poduri și șosele, dar nu va decide în conformitate cu programul școalei noastre ci după specialitatea titlului și a programei școalei care l'a eliberat.

*

D. Take Ionescu a comunicat consiliului principiile după care a întocmit proectul d-sale de lege pentru organizarea administrației în regiunea anexată.

*

S'a admis convenția pentru joncțiunea liniilor ferate romîno-sîrbe așa cum a fost semnată de delegațiunile celor două state.

Ministrul lucrărilor publice a fost însărcinat cu propunerea proectului de lege pentru ratificarea acestei convențiuni.

Conform acestei convențiuni, studiile trebuesc să înceapă imediat și nu trebue să dureze mai mult de cît un an și jumătate, iar lucrările trebuesc a fi terminate după 4 ani și jumătate de la data cînd au luat sfîrșit studiile. In proectul în chestiune se prevede și suma necesară pentru începerea acestor studii, precum și sumele pentru construcția podului și a liniilor.

*

S'a fixat în mod definitiv proectul pentru credite extraordinare la 66 milioane, din care, pentru ministerul lucrărilor publice, 28 milioane.

*

S'a admis un proect de lege prin care sunt scutiți de prestație pentru anul trecut, cei care au fost mobilizați.

Statul va acoperi în parte deficitul pentru județe din suma de 2 și jum. milioane din fondul ministerului de războiu.

*

Ministrul de finanțe a făcut un expozeu a situației financiare care se dovedește a fi foarte satisfăcătoare.

De unde, din cauza împrejurărilor extraordinare din anul curent, era în Septembrie un deficit de 59 milioane, astăzi acest deficit este redus la 29 milioane și este absoluta certitudine că pînă la sfîrșitul anului vom avea un excedent.

Mai cu seamă contribuțiile indirecte dau încasări cu mult superioare prevederilor budgetare.

Moartea lui Caton Lecca

Bucureşti.—Astă noapte la ora 1 jum. a încetat din viață, după o lungă suferință, Caton Lecca inspector general administrativ, fost prefect al Capitalei, fost în diverse rînduri deputat și senator de Bacău.

El moare în vrîstă de 53 ani lăsînd unanime regrete.

Parlamentare

Bucureşti.— Senatul, după ce ascultă întrebarea d-lui Lascar Antoniu, în privința chestiunii arestărei ziariștilor. trece în secțiuni.

Camera, trece în secțiuni, la începutul ședinței. La redeschidere urmează discuția respunsului la mesagiu.

Vor vorbi astăzi d-nii Iorga și Gr. G. Cantacuzinu.

In lagărul conservator

Bucureşti.— In rîndurile conservatorilor domnește o mare nemulțumire împotriva acelor fruntași conservatori care au asigurat în diferite rînduri, că în cazul desfacerei colaborării ar mai fi posibil un guvern pur conservator.

Astăzi se invederează că, dacă am avea înadevăr, în curînd, o schimbare de minister, ea nu s'ar face decît pe temeiul unei schimbări de regim.

N'ar fi exclus ca, drept urmare a acestei stări de nemulțumire, să asistăm la o apropiată fuziune conservatoare.

NUMIRE

Numire. — D. François Matei Bottez a fost numit inspector general administrativ, în locul regretatului Caton Lecca.

In chestia fuziunei

Bucureşti—Mai mulți senatori aparținînd ambelor partide în colaborare, au semnat un apel către fruntașii celor două partide, cerînd înfăptuirea imediată a fuziunei.

Doi senatori conservatori de vază au adus eri la cunoștința fruntașilor acest demers.

Numai pentru un scurt timp

GRABIȚI-VA

Galoși, Șoșoni, Ghete

pentru **Barbați, Dame și copii** *cu prețurile cele mai* **eftine posibile.**

Veniți și vă veți convinge

La renumitul magazin LUVRU

Str. Cuza Vodă 42 *(Casele Cristofor. Lîngă Banca Moldova).*

SALI PORJES

Vechea și renumita Magazie de

MODE ȘI CONFECȚIUNI PENTRU DAME

aduce la cunoștința Onor. sale clientele și a Onor. Public, că s'a mutat și nou aranjat în **PIAȚA UNIREI,** *vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova", unde a înființat și un atelier pentru Confecțiuni.*

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

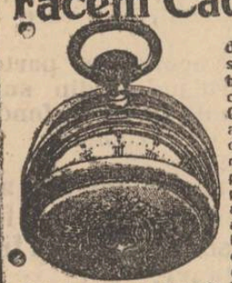

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru **DELTA** şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice **DELTA** aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-adevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi casa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în adevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre grăuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase o timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ale înainte. Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu. In ceas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanţuri foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comandele:

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francaţi scrisorile cu 25 bani.

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE uşurează şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tâmplă, Migrenele, Cervalgiile, Sciatica, Durerile reumatismale acute şi dureroase şi-şi restabilesc culoarea celor Fete sănătoase.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ugurare, va lua 6 hapuri a doua zi, 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

25% !

ECONOMIE

prin intrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

Ceasornicăria RUDOLF — **Berlineză-Iaşi DULBERG**

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA. Union Horlogère şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.

Catalogul gratis

IAŞ
Piaţa I irei
Str. Sev seu
No.

Pendule Moderne
Ceasuri de Masă
Bijuteri în aur
argint şi imitaţii.
Verighete de logodnă
Preţuri eftine
Expediţie în provincie

Atelere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravură, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

---

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

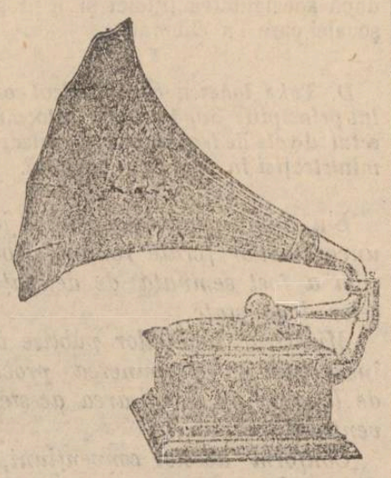

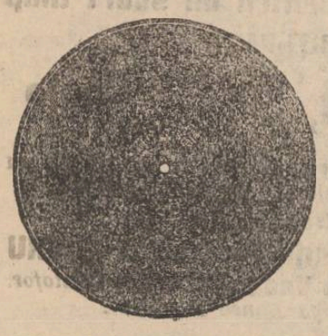

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca

Carusso, Tita Rufo, Tamgua etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, peşcării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse!

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNŢURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administraţia: Iaşi, str. Gh. Mîrzescu 17

Sub direcţiunea unui Comitet

Anul XI.—No. 2058—Sâmbătă 14 Dec. 1913

Organizarea teritoriului anexat

— Principiile organizării administrative —

Am anunţat, în numărul nostru de ieri, că, în ultimul consiliu de miniştri, d. Take Ionescu a făcut o expunere a principiilor pe baza cărora va fi organizată regiunea anexată, din punct de vedere administrativ.

Suntem astăzi în măsură de a da cîte-va amănunte cu privire la importantul proiect de lege, care urmează să fie prezentat corpurilor legiuitoare, odată cu proiectele prezentate şi de ceilalţi miniştri, prin care se organizează regiunea anexată, în tot ce priveşte variile şi multiplele servicii, pendinte de aceste diferite ministere.

*

Conform principiilor generale reprezentaţiunea parlamentară va fi acordată printr'un decret regal.

Pînă la acest decret intrunirile publice pot fi interzise de ministerul de interne, iar delictele de presă vor fi judecate de tribunalele ordinare cu aplicarea arestului preventiv.

Starea de asediu se poate proclama ori cînd în noul teritoriu de guvern.

Străinii nu-şi pot aşeza domiciliul în noul teritoriu, fară autorizarea guvernului.

Noul teritoriu va avea două judeţe: jud. Dunărea cu cap. Silistra şi având ca comune urbane Turtucaia şi Ostrov; jud. Marea cu capitala Balcik avînd comune urbane Dobrici, Cavarna, Mangalia.

La jud. Dunărea se alăturează plasa Ostrov din jud. Constanţa, la jud. Marea se adaugă plasa Mangalia tot de la jud. Constanţa,

Plasa Istru din jud. Tulcea trece la jud. Constanţa.

Marca jud. Dunărea este efigia lui Mircea cel Bătrîn, iar a judeţului Marea coroana de oţel.

Prefecţii au drept de control asupra tutulor funcţionarilor civili de toate categoriile.

Prefecţii se numesc pe cinci ani şi cu un salar îndoit de cît acel al prefecţilor din restul ţării.

Atribuţiunile consiliilor judeţene vor fi exercitate de prefecţi timp de 5 ani.

Consilii comunale urbane se aleg de un singur colegiu cu reprezentarea proporţională.

Pe lîngă aceste consilii funcţionează un comisar al guvernului cu dreptul de a suspenda ori-ce încheiere a consiliului pînă ce prefectul va hotărî definitiv.

*

Consiliul de miniştri, a luat cunoştinţă de această expunere de principii şi a rămas să discute proiectul imediat ce va fi prezentat definitiv întocmit.

POLITICE

Casa Rurală

In şedinţa de eri a Camerei d. Gr. Gh. Cantacuzino, făcînd procesul politicei liberale, a atacat şi această instituţie, întemeiată, precum se ştie, pentru a veni în ajutorul clasei ţărăneşti.

Evident. Nu ne putem apropia argumentarea în totul a primarului Capitalei, întru cît n'o cunoaştem de cît din rezumatele ziarelor. Cînd vom cunoaşte textul discursului în chestiune, vom vedea dacă el poate sau nu avea adeziunea noastră.

Nu mai puţin trebuie să recunoaştem că chestiunea felului cum această instituţie a corespuns menirei ei, este de natură de a permite cele mai mari rezerve.

Casa Rurală este astă-zi de fapt posesorul imens a unei intinderi colosale de pămînt—în timp ce toată lumea este de acord că ţăranii au mare nevoe de pămînt.

Bunul simţ comun şi mintea nedeprinsă cu subtilităţi, nu pricepe faptul că pînă astă zi clasa noastră ţărănească nu s'a folosit cît îi negru sub unghie de bine-facerile acestei instituţiuni.

Să fii stăpînul unei extra-ordinar de mari întinderi, să ai fiinţă numai în faptul că trebuie să procuri pămînt ţăranilor, să fie dovedită această lipsă de pămînt pînă într'atîta, în cît un partid să fie nevoit să puie în discuţie chestia expropierei, şi, cu toate aceste, tu casă rurală, care ai menirea să exişti numai prin ţărani şi pentru ţărani, să nu faci nimic pentru această pătură, iată o stare de lucruri care nu poate mulţumi pe niminea.

Este ceva greşit în mecanizmul acestei instituţiuni. Unii din liberali recunosc faptul şi-l pun în sarcina direcţiunii casei rurale. Se prea poate. Dar ori-cum ar fi, greşala trebuie îndreptată, răul trebuie imediat remediat, căci el loveşte scopul şi fiinţa însăşi a instituţiunei.

Se vorbeşte mereu de criza agrară, problema agrară, chestia ţărănească etc. Şi în acest timp instituţia cea mai importantă, în legătură cu această chestie, nu corespunde menirei ei.—Critica este dar îndreptăţită, greşala trebuie reparată imediat.

Bine înţeles că vorbim ast-fel,—admiţînd ca bună explicaţia că ie numai o greşală de mecanizm. Dacă, însă, la baza răului se află o cauză mai adîncă, care priveşte o chestie mult mai gravă, lucrul se schimbă şi însuşi rostul instituţiunei trebuie pus în discuţie.

Eternul zbucium

Viaţa neamurilor e ca valurilor mării. Se zbuciumă, se înalţă, se ciocnesc, se sfarmă, iar cînd liniştea se pare că ogoaie zările sînilii,—cînd colosul pare a fi ostenit de multa frămîntare, un zgomot surd, tainic vine din îndepărtările necuprinse, pentru că—cine ştie—să le frămînte cu o grozăvenie şi mai mare ca pînă acum,

De-abia par a se fi mistuit vînturile năprasnice, ce-au vînzolit cuprinsul zbuciumaţilor Balcani,—de-abia moartea şi-a mutat cosişul în cîmpiile altor continente—de-abia ne deprinsesem cu ideia că graniţele noi—statorite după atîta urgie,—vor închide între laturile lor colţori de pămînt, ale căror rodnicie va fi dat să înceapă de acum,—cînd *de-abia acum*, par a porni frămîntările cele mari, caredacă nu-şi vor găsi soluţia—cine ştie, vor răscoli întregul nostru bătrîn continent.

Aţi văzut cum după un an bun, rodnic—în care ţaranul şi-a strîns mai multă agonită, şi-a întrochipat mai multe bucate, şi-a roţunjit boulenii, s'au îndesat bine stupii,—aţi văzut droaia de negutători care furnică satele, speculînd norocul şi munca lor.

Spectacolul se repetă în mare. A fost un an bun, un an care a lărgit fruntariile ţărilor balcanice, dar care le-a şi dezgolit de atîtea vieţi. Un an în care—cu toată viaţa stînsă—pune un nou început vieţei de peste Dunăre. Un an care va aduce belşugul! Ori la belşug cine nu vine cu o traistă cît mai mare, cu răvniri cît mai de neîndestulat.

Insulele egeice, Epirul, chestia sîrbismului, muntele Athos, atîtea chestiuni care pun faţă în faţă, care fac să se întreciocniască veleităţile şi interesele a nu mai puţin de şase mari puteri,—în care de sigur nici Anglia nu se va lasa îngenunchiată de tripla alianţă,—nici Rusia nu va renunţa la protectoratul, atît de răvnit, asupra muntelui Athos,—nici Austria nu se va lasa, poate, atît de uşor înduplecată de Serbia, — nici Franţa nu vede cu ochi buni tendinţele imperialiste italiene, — iar aceştia din urmă neîngăduind nici un amestec, afară de-o înţălegere cu Turcia, în privinţa insulelor egeice.

O întreagă babilonie! Un desăvîrşit amestec al celor mai protivnice interese şi tendinţe.

Şi, de-aici, cine ştie ce va izbucni? Cine ştie dacă Cronos, bătrînul şi plinul de taine Cronos, nu va face să se vînture încă odată şi cu mai multă înverşunare, flamurile răsboiului ucigător.

Pînă atunci, atitudinele actuale, luate de osebitele puteri, dau destul de îngrijit,—şi dacă se va urma cu îndărătnicia susţinerei lor, de sigur temutul conflict european nu va întarzia să izbucnească.

Dinu.

NOTA ZILEI

Miracolul d-lui Director.

Intrînd „în al 5-lea an de luptă, directorul-proprietar al revistei „Redeşteptarea" imitează pe celebrul apostol A. C. Cuza făcînd un ex-curs. Judecaţi despre calitatea scrisului d-lui director Niculescu:

«Insă cu mult regret trebue să avem în vedere şi lupta pompierilor din Dealul-Spirei, cari au fost victima eroismului lor, căci a fost un miracol acest fapt al lor în număr de vre-o 300 au bătut şi ucis mii de Turci, şi de n'ar fi fost o tradare la mijloc Turcii erau şi mai bine bătuţi de acei eroi termopiliani, care zăpăcise pe Turci, însă fatalitatea şi acilea în loc de bine a eşit rău, căci bieţii pompieri au fost masacraţi dîndu-i pe mîna Turcilor.»

Ca să învîrteşti o aşa mostră de stil, recunoaştem, trebuie să fie cineva... erou termopilian, nu alt ceva. Dar ce masacru pentru bieţii cetitori!...

MICI POLEMICI

Ieri a fost cea mai sănătoasă zi a Iaşului: toţi medicii se găseau la solemnitatea bustului regretatului Russ...

*

Nu se găseşte un singur rînd în ziarele de scandal despre „succesul" ex-tribunului Fleva în afacerea Bertolero.

*

Ce a fost interpelarea cu „Izvorul" pentru ex-tribunul Fleva?

Un izvor de amărăciuni.

*

Ştiţi cum îşi încheie „Facla" de eri reportagiul politic?

...„se poate întîmpla ca cele scrise de noi să nu se îndeplinească..."

Dar, vorba e, gologanul cetitorului s'a încasat?

*

Despre Regele Carol s'a vorbit irevereniios în parlamentul maghiar.

Şi tocmai de către un... Caroliy.

*

D-rul Botescu publică, în chestia cinematografelor, un fel de scrisoare aşa de lungă de par'că ar fi un... film de mai multe sute de metri.

ECOURI

Guvernul mongolez a trimis o misiune în Rusia să-i mulţumească ţarului pentru sentimentele lui prieteneşti faţă de Mongolia. Misiunea despre care este vorba mai are de gînd să studieze şi organizaţia politică şi administrativă a Rusiei, guvernul ţării ei fiind absolut hotărît să moderniseze această ţară. Se zice că ţarul Rusiei a fost puţin cam surprins de toată afacerea aceasta.

*

Peste 21 zile vom intra în anul 1914, sau al 56.74-lea an al calendarului iudeu modern, cînd se implinesc:

2792 de la fondarea Cartagenii.
2690 lea an al Olimpiadelor.
2667 de la fondarea Romei.
1914 al Calendarului rus.
1881 delară stignirea Domnului Isus Hristos.
1841 dela distrugerea Erusalimului.
1332 al erei mahomedane (Hegira).
818 de cînd a avut loc întăia cruciadă.
482 de la moartea Ioanei d'Arc.
397 dela reforma lui Luter.
274 dela descoperirea tiparului.
138 dela Independenţa statelor unite ale Americei.
125 dela I-a revoluţie franceză.
44 ani dela a III-a republică.
37 dela invenţia telefonului.
17 dela descoperirea radiografiei.
14 dela descoperirea telegrafiei fără fir.

OAMENI ŞI LUCRURI

O manifestare

Natura părea că vroia să întregească, eri, arta sculptorului. In Decembrie, o rară dup'amiază caldă şi senină dădea oarecare strălucire bustului de bronz a cărui descoperire — s'o spunem cu franchiţă—a decepţionat mult pe acei cari au cunoscut de aproape pe regretatul profesor.

Şi cine, în Iaşi, nu l'a cunoscut şi nu l'a iubit?

De aceea, cînd la gestul, cam teatral, al primului orator, bustul apăru în faţa publicului, fu o impresie de dezamăgire. Artistul, utilizînd de sigur numai fotografii, n'a izbutit să redee acea veşnică frăgezime a celui ce a fost d-rul Russ, acea mină de bonhomie, acea înfăţişare clasică de *vir bonus*, cu care firea înzestrase pe eminentul practician. Turnat în bronz, ne apăra mai îmbrătănit, mai ostenit, cu barba mai stufoasă, cu privirea stînsă sub ochelari, fără acel „habitus" care-l făcea să cucerească încrederea şi dragostea tuturor.

In schimb, a fost „fixat" în cuvinte lapidare de către un bun cunoscător de oameni—profesorul Riegler—şi, dacă bustul îl privim numai ca simbol, ce mulţumire şi cinste pentru memoria dispărutului că, cel dintîiu, s'a bucurat de cinstea unei imortalizări în faţa spitalului, unde a funcţionat 36 de ani; că, singurul, a reunit sufragii şi simpatii destule ca, prin o subscripţie relativ repede dusă la capăt, să poată fi realizată iniţiativa unui bust public.

Universitatea ieşană, a avut în Iaşi personalităţi de frunte: Cobîlcescu, Conta, Fătu, Ciurea, Mărzescu, Bottez, Sculy, ca să pomenim pe acei mai populari. Russu bătrînul chiar. Dar un personagiu sintetic şi reprezentativ prin calităţile de blîndeţe şi amabilitate unite cu toată acea artă simplă în aparenţă, complexă în realitate de a *plăcea*—şi încă de a plăcea bolnavului!—era profesorul Russ. Cu drept cuvînt în cuvîntarea de eri d-rul Immervoll rezuma deviza lui în vechiul dicton: „solutio et solatio aegrorum", „tămăduirea şi alinarea bolnavilor".

Aci, credem, este taina faptului că, repede şi cel dintăi, în jurul defunctului Russ s'a produs acea dovadă de energie din partea Iaşului, atît de sceptic, atît de avar în manifestări de recunoştinţă, ori de entuziasm.

Rodion

„Cercul Analelor" din Iaşi

Aţi aflat de înfiinţarea cercului?

Fără îndoială. Va fi un templu al literaturei franceze în primul loc.

E o zeitate căreia i se ridică în toată lumea asemenea lăcaşe; sau credeţi că poate noua tendinţă a vieţei naţionale, aceea care va crea victoriosului popor de la ţară protegnirea, ce merită, nu ne permite să ne închinăm şi acestor ideaturi? Strămoşii noştri comuni, Romanii, adorau şi zeii străini care foloseau Republicei... O societate de cultură franceză, un club dacă vreţi închis, în care frumosul să fie gazda. şi unde conversaţiunile obicinuite cari dintr'o veche simpatie, se ţiu în limba franceză, vor fi întocmite prin discuţiuni literare şi artistice, nu ni se pare un pas îndărăt, Şi apoi spiritul francez nu e oare întruparea idealurilor democrate?

E stranie legătura aceasta ce s'a ajuns a se găsi într'o vreme între Franţa şi cultura ei pe deoparte şi Romînia de cealaltă parte.

Ea a existat şi altă dată, dar cu ce înţeles! Atunci cînd revoluţiunile prin care trecea Franţa, aduceau ca un ecou al libertăţei primele îngăimări franceze; cînd Napoleon al III ridica greul creării statului romîn; cînd prefacerile noastre democratice îşi găseau reazăm în republica franceză mai mult de cît ori unde. Da, atunci s'a legat cultura franceză de Romîni. A fost emblema libertăţei, neatîrnărei naţionale. Şi dacă entuziasmul acelor timpuri a permis să se facă această legătură între cultură şi interes naţional; dacă începuturile literaturei romîne s'au creat pe baza acelei afinităţi. ca un copil crescut de sora lui, să continuăm cu acest mod de a gîndi spre a ne întreba întru cît s'au stricat raporturile între cele două ţări latine?

Fac această întrebare mai mult pentru a mă libera de acea stranie dialectică care leagă literatura cu politica de tot felul!

Pentru mine limba franceză e indicată să întovărăşească cultura romînă, căci oferă cel mai bogat material în schimbul celor mai uşoare sforţări... Ah, dar mă doare să întrebuinţez, ast-fel de argumente pentru a ne explica simpatia reciprocă!

*

Acei ce vor veni la întrunirile cercului vor păşi pe un teren mai sigur. Ei vor auzi adevărata limbă a lui Anatole France, vor găsi de aceia care au pătruns spiritul acelei limbi şi vor înţelege că nu se cochetează numai cu dînsa.

Studenţii în primul rînd, ar putea profita de pe urma acelor şedinţe şi ei sunt departe de a lega dorul de învăţătură cu micile preocupări ce se impută acelora care vorbesc cu plăcere franceza.

De altfel a fost şi una din dorinţele acelora care s'au adunat în saloanele d-nei Racoviţă de a interesa pe studenţi la această mişcare culturală ce s'a mai început.

Vor avea prilejul de a înţelege că în cercurile „Analelor" se face operă de popularizare. Vor şti de ce toate oraşele lumii latine să întrec în a înfiinţa astfel de „Cercuri".

De altfel iată scopul acestei societăţi literare:

Art. I.

Să contribue la formaţiunea intelectuală şi morală a tinerimii romîneşti, prin participarea la conferinţe ţinute în limba romînească sau franceză, cu teze literare sau artistice.

Art. II.

Să înlocuiască studiul limbei franceze, considerată ca limbă accesorie, prin cursuri săptămînale de literatură şi dicţiune şi prin exerciţii de lectură şi de recitaţii conduse de profesori competinţi.

Art. III.

Să complecteze educaţiunea artistică a fiecărui membru al cercului prin concerte, audiţiuni muzicale şi literare; expoziţiuni de artă etc.

Art. IV.

Să strîngă legăturile de prietenie, cari sînt rezultatele afinităţii de rasă şi ale evenimentelor istorice cari există între Romînia şi Franţa şi de a populariza literatura acestor două popoare latine prin funcţionarea unei biblioteci franco-romîne.

Art. V.

Să contribue la cultura generală a tinerimii romîneşti, să dea o cunoştinţă mai aprofundată a limbii literare romîneşti şi franceze; să uşureze popularizarea operelor cu drept cuvînt romîneşti; să întărească viaţa socială şi să facă mai uşoare legăturile între deosebiţii membri ai aceleiaşi societăţi, prin întruniri, concerte, expoziţiuni artistice, etc; în fine să grupeze în grupe restrînse, deosebitele energii naţionale, care în general sînt împrăştiate: acestea sînt într'un cuvînt scopurile principale ale „Cercului Analelor" din Iaşi.

*

Cum se vede, acest cerc va avea un caracter cu totul romînesc, ceia ce-i este indispensabil şi nu va cere de cît întîmplător reprezentanţilor culturei franceze, care e tot o cultură latină, concursul lor preţios.

Nu e vorba, bine înţeles, de a scoate la iveală vechile certuri de altă dată şi de a nelinişti pe naţionaliştii înfocaţi car

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAȘI —

Execută: Cele mai complecte analize de urină, din punct de vedere chimic și microscopic; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secreţiuni uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei și a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă etc. etc.

Cereţi instrucţiuni pentru ori-ce analiză.

luptă cu atîta curaj pentru triumful tuturor manifestărilor vieţei într'adevăr naţionale.

Intre popoarele de rasă slavă, germană și popoarele de rasă latină, poporul romînesc latin el însuși, nu poate ezita.

Cînd a sosit momentul—și el soseşte totdeauna pentru orice popor ce e demn de el—a cerut lumina intelectuală și ajutorul moral de care avea nevoe de la un popor frate și acesta a considerat drept glorie și onoare să-i întindă mîna și să facă să triumfeze legitimile lui revendicări.

*

Punînd talentul lor și autoritatea cuvîntului sau a condeiului lor, serviciul patrioţilor vechilor principate Moldova și Valahia, Michelet, Guinet, Desjardins, Bataillard, Léon Pilée, Ubicini și Deprez—ca să nu cităm de cît amicii mai de vază de atunci ai poporului romînesc—ştiau, că ei susţineau odată cu cauza fraţilor pe nedrept pedepsiţi, însăși cauza latinităţei.

Cu toate că aceste vremuri au trecut, nu trebue să le uităm cu totul, pentrucă astăzi, ca și altă dată, și mai mult încă, popoarele de rasă latină au nevoe să se susţie unele pe altele, pentru a putea rezista celor două mari curente: slavismul și pangermanismul, cari ameninţă să le înnece.

Un cerc al analelor cu caracter curat romînesc și latin, în acelaș timp, poate să lucreze și el la această mare operă de unire latină, pe care orice adevărat urmaș al lui Traian sau Cezar, nu o poate dori îndestul.

Comitetul de patronagiu al cercului analelor din Iași, a afirmat prin însuși caracterul persoanelor cari îl compun, intenţiunile sale foarte clare.

Odată bazele puse, bunăvoinţa cîștigată el va complecta organizaţia sa, prin formaţia unui comitet cu totul literar și artistic, cuprinzînd pe cei mai buni literaţi și artiști ai Iașului și ai Moldovei în general.

Acest comitet va da comitetului de patronaj, concursul autorizat și preţios și va permite și el la rîndul lui să facă mai eficace, cum dorise din inimă, un mare număr de francezi de astăzi, rămași adevăraţi latini, puternica amiciţie care a unit aşa de intim în trecut bătrîna Franţă, plină de toată cultura ei seculară, cu tînăra, inteligenta și glorioasa Romînie.

Agathon

DIN HÎRLAU

Corespondentul din Hîrlău al ziarului „Mișcarea" încearcă să'mi răspundă, la articolul meu publicat în „Opinia" din 4 Decembrie, relativ la mersul adunărei generale a Băncii din Hîrlău. El însă nu răspunde direct la cele afirmate, prin acel articol.

Dacă informaţia dată de mine,—că d. preşedinte Eug. Totoescu are o datorie de 6900 lei pe poliţă; iar întreg consiliu de administraţie datoreşte cu peste 20 mii lei, dintr'un capital al Băncei de 25000, și din care cauză restul membrilor nu este înlesnit și a căutat să înlocuiască pe actualul consiliu de administraţie, nu este exactă,—să o dezmintă; și ar putea chiar, pentru a arata mai bine adevărul, să publice lista datoriilor membrilor din consiliu de administraţie, în frunte cu d-l preşedinte.

D-l corespondent, care nu este altul de cît chiar d. preşedinte Eug. Totoescu, nu face aceasta, ci debitează fel de fel de neadevăruri și copilării.

Voiu căuta să răspund, însă pentru ultima oară căci, avînd cunoştinţă de proza d-sale din articolele ce le-a mai publicat altă dată tot prin „Mișcarea", ştiu de cîte e capabil d. Totoescu și a-i răspunde înseamnă a te înjosi. Dl. corespondent se miră și nu ştie cine o fi învăţătorașul N. Vidrighin. Să-i spui, dacă poate a uitat!

E acel care, întîlnindu-l în Hîrlău cu vr'o săptămînă înainte de a se ţinea adunarea generală, „i-ai afirmat că trebuie să modificaţi statutul băncei, în sens ca să lucraţi cu Cassa Centrală și că, din cauza detoriilor ce le ai, trebuie să te retragi din conducerea Băncei, de oarece Cassa Centrală nu admite ca membrii din consiliul de administraţie, să aibă asemenea datorii".

Acum îţi reaminteşti cine e învăţătorul care a scris articolul? Dacă poate nu-ţi reaminteşti nici acum, cere-mi și-ţi voiu spune exact: casa unde ne-am întîlnit, ziua, ceasul și persoanele cari erau faţă la această convorbire.

Afirmi că sunt dator cu 100 lei și că am un capital 6.25; adevărul e că am avut o datorie de 60 lei pe care am achitat-o, măcar că poliţa expira la 25 Ianuarie 1914 și am un capital de peste 30 lei, exact n'aţi putut să mi-l spuneţi, căci registrul nu e la curent.

Afirmînd neadevărul că sunt dator cu 100 lei tragi concluzia că e prea mare datoria. Dacă pentru învăţător titular, e prea mare o datorie de 100 lei, atunci pentru un btet apărător, cum o fi oare o datorie de 6900 lei?

Zici apoi că la şedinţa dela 24 Noembrie au fost oameni mai superiori de cît mine. Cine să fie oare? Sigur că d-ta! D-ta eşti superior în cultură, căci doară ai 4 clase primare, mai mult nici o buche; superior și ca moral; nu-i aşa?

Te erijezi apoi în sfătuitorul meu, pe ce te bazezi cînd dai sfaturi? pe cultura cea vastă care ţi-ai dobîndit-o în universitatea de la Herţa, sau pe numele cel bun de care te bucuri?

Zici că eşti bine făcătorul meu și al familiei mele.

Ce bine mi-ai făcut mie, drept să-ţi spun că nu-mi pot reaminti; familiei mele? îmi reamintesc, dar nu-l mai scriu prin gazetă; dacă ai dori să ştii la ce fac aluzie, întreabă-mă și-ţi voiu răspunde printr'o scrisoare, nu prin gazetă, căci ţi-am spus de la început că n'am să mai răspund prin gazetă.

Încheierea articolului d-tale e strașnică. Auzi! Un apărător, fost grefier la judecătoria din Hîrlău, îmi atrage atenţia că, dacă nu voi sta la şcoală, ci am să mă amestec în afacerile d-lor de la Banca populară, atunci n'am să pot capata titlul definitiv.

Adică, cum vine asta? crezi poate că titlul meu definitiv depinde de unul ca d-ta? Nu ţi se pare că eşti ridicol.

Nicolae Vidrighin
Invăţător
Deleni—Botoșani

„Opinia" la Botoșani

In oraşul nostru convorbirile rulează tot în jurul sinuciderei bancherului Beriş Moscovici. Amănuntele date la timp de *Opinia*, interesează publicul și astă-zi de oare ce această sinucidere continuă să fie învăluită în același mister.

*

Celebrul violonist Bronislaw Huberman va da un singur concert în sala Popovici în seara de 16 crt.

*

In oraşul nostru bîntue cu furie scarlatina și Coriul printre copii. Şcoala No. IV a fost închisă pe 5 zile din această cauză iar în Circ. II s'au constatat mai multe cazuri de scarlatină. S'au luat măsuri de combatere.

Lozna

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR

A. A. BADAREU

IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoştinţa Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă și pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producţie de toamnă în burdufi și în putini; caşcaval de penteleu, caşcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce și ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub preţul pieţei.

De asemenea vinurile naturale albe și negre se vînd cu litru și în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum și deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproşabil

INFORMAŢII

■ In şedinţa de ieri a comitetului executiv conservator s'a continuat discuţia programului.

Cu această ocaziune foarte mulţi fruntaşi conservatori au cerut ca să se mai întărzie cu publicarea programului, pentru ca să se vadă dacă n'ar fi cu putinţă o înţelegere, pe bază principială, cu d. Take Ionescu.

Dorinţa acestor corifei este că, în chiar cazul trecerei în opoziţie, să se continue colaborarea dintre conservatori și conservatori democraţi, dacă nu cumva n'ar fi posibilă o fuziune.

■ *D. Al. A. Badarau, ministrul lucrărilor publice, a sosit astăzi dimineaţă în Iași.*

Deseară d-sa se reîntoarce în Capitală.

■ *Mîne seara, 14 Decembrie, oarele 8 jum., are loc în Focşani, banchetul organizat de un număr de admiratori, foşti elevi, actualmente profesori și inspectori şcolari, în onoarea d-lui Gh. Lascar, secretar general al ministerului de Culte și Instrucţiune publică.*

Banchetul are un caracter strict prietenesc și s'au asociat la el numeroşi amici personali și concetăţeni ai eminentului om de şcoală care e Gheorghe Lascar.

Intre acei cari au aderat la iniţiativa acestei serbătoriri se află și d. N. N. Săveanu, şeful liberalilor din Focşani.

Participanţii din Iași vor pleca mîni cu primele două trenuri.

■ *Cu multă părere de rău aflăm trista veste, sosită din Botoşani, că astăzi dimineaţă, la ora 6, a încetat din viaţă, după o lungă suferinţă, d-na Ullè, soţia d-lui Eduard Ullè și sora bunului nostru prietin N. Cananau.*

Luînd vie parte la mare durere ce copleşeşte îndoliata familie, o rugăm să primească asigurarea distinselor noastre condoleanţe.

■ *Numărul anual al metrilor de film cinematografic ce se expune pe pînzele tuturor întreprinderilor cinematografice din ţară este de un milion și 200 de mii. Aplicîndu-se taxa de 5 bani pe metru se va percepe un total de 60,000 de lei de la fabricanţii de filme.*

※ *In secţia a III-a a Camerei d. Georgel Mîrzescu a combătut din răsputeri proiectul de lege, cu privire la prelungirea liniilor de tramvai.*

D-sa a combătut acest proiect pe baza vechiului contract încheiat între primăria Iași și societatea tramvaiului— contract întocmit și semnat de d. Al. A. Badareu, ca primar al Iașului—arătînd ce mari foloase rezultau pentru comuna Iași din acest contract.

Cu modificările aduse astăzi, prin actualul proiect, primăria din Iași renunţă la foloasele garantate prin vechiul contract în schimbul unor prelungiri fără nici un folos.

Este lesne de văzut scopul urmărit de d. Georgel Mîrzescu, prin acest mod de a combate proectul. Secţia a III-a însă ca și celelalte secţii au admis proectul.

■ *La administraţia comunală s'a primit azi o adresă din partea Casei Regale, prin care se comunică, că din partea M. S. Regelui s'a trimis 1000 lei a 192 diferite lucruri, pentru a fi distribuite la nevoiași cu prilejul sărbătorilor de Crăciun.*

De aseminea și pentru același scop, A. S. R. Principele Ferdinand a trimis 52 decastere lemne.

■ **Hramul Sf. Spiridon.**—De la Palatul Regal a sosit următoarea telegramă ca răspuns telegramei celor trei domni efori:

„D-lor dr. Em. Riegler, Pogonat și Christea, epitropi ai aşezămintelor Sf. Spiridon. Majestatea Sa Regele a primit telegrama dv. și a binevoit a mă însărcina să vă arăt Inaltele Sale mulţumiri.

Adjutant de serviciu
Lt.-colonel Cosmescu

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a telegrafiat din Bucureşti:

„Onoratei Epitropii a Spitalului Sf. Spiridon, Iași

„Mă grăbesc a mulţumi acelei onor. Epitropii pentru binevoitoarea atenţie asigurînd-o că voiu fi fericit cînd voiu putea da concursul meu acelui aşezămînt atît de scump Moldovei și ţărei întregi".

Pimen, Mitropolitul Moldovei

■ La Revizoratul şcolar au sosit formulare de statistica învăţămîntului particular.

※ D. Al. Constantinescu, secretarul revizoratului şcolar, va demisiona din postul cel ocupă.

Cu acest prilej, învăţătorii din judeţ, care au a mulţumi mult amabilităţii d-lui Constantinescu, au decis a-i oferi un banchet de adio, care va avea loc în sala colosului „Banu".

■ D. prof. dr. Slătineanu și-a deschis ieri cursul de bacteriologie,

■ **Demisia prinţului Brîncoveanu.** Un incident senzaţional s'a produs aseară la Cameră.

Prinţul Brîncoveanu a trecut de pe o bancă pe alta, declarînd că se retrage din partidul liberal.

Iată cum descriu ziarele acest incident, care a provocat atîtea comentarii:

D. Cantacuzino.—De altfel chiar membri ai partidului liberal cum e prinţul Brîncoveanu...

Deputaţii liberali.—Nu există prinţi,—nu mai există prinţi în Ţara Românească.

D. Brîncoveanu.—Pentru că văd această eşire împotriva mea și pentru că văd că liberalii iau o atitudine împotriva marei proprietăţi, îmi dau demisia din partidul liberal. (Aplauze, bravo i pe băncile majorităţei).

D. Vîntilă Brătianu.—Luăm act că d. Brîncoveanu a demisionta, pentru că nu recunoaştem că există prinţi. Constituţia a desfiinţat aceste titluri și nu putem permite ca în parlamentul romîn să se întrebuinţeze asemenea epitete.

D. Brîncoveanu (intrerupt de aplauzele majorităţii și a tumultului de pe băncile liberale, din mijlocul incintei, cu vocea ridicată): Recunosc și eu că nu există titlul de prinţ; dar din modul cum d-voastră aţi protestat și din atitudinea ce o aveţi constatat că vreţi să faceţi lupte de clase și eu nu pot sta în acest partid. (Aplauze).

■ Ministerul de instrucţie a aprobat ca cele 8 ore de limba latină, vacante la Liceul Naţional, să fie suplinite de d. C. Hogaş.

■ D. prof. Gh. Tabacovici a suspendat cursul de drept civil, cu studenţii anului al III-lea de licenţă.

■ Duminică 15 Decembrie se vor ţine conferinţele cercurilor culturale ale învăţătorilor din judeţ, în următoarele localităţi:

Buhăeni (com. Andrieşeni), Tabăra (comuna Bivolari), Hălcieni (com, Şipote), Forăşti (com. Gropniţa) Buhalniţa (com. Cepleniţa), Cucuteni și Beleeşti.

■ In strada Socola No. 42 s'a constatat un caz de febră tifoidă.

■ **Bustul dr. Russ.**— Din eroare s'a spus eri că din partea familiei regretatului dr. Russ au asistat numai d-na și d. inginer dr. Russ căci a luat parte la solemnitate și d-na Russ, văduva defunctului.

S'a depus și o coroană din partea familiei și una din partea studenţilor medicinişti.

Bustul în bronz este opera sculptorului Bălăcescu.

Afară de persoanele menţionate eri au mai asistat d. profesor Demetriade care a rostit și o cuvîntare din partea colegiului medical, propunînd a se da unei săli a spitalului numele de „profesor Russ".

Au mai asistat la solemnitate d-nii profesori Leon, Tănăsescu, Socor, d niiN. Grigoriu medicul şef de judeţ dr .Lambrior, dr. Brăiescu, dr. Dokman, d-ra dr. Leon, dr. Zosin, dr. Stoian, Zilberstein, dr. Bogen, Mălăncescu, Iamandi, Moţoc, farmaciştii fraţii Konya, Adace, Herţenberg, studenţii medicinişti în corpore și funcţionarii cassei Sf. Spiridon.

■ A apărut în editura „Flacăra „Consideraţiuni generale asupra reformelor agrare și expropiere d. dr. G. D. Creangă.

„Relele organice ale armatei noastre" de Gh. Tătărescu.

Ambele apar in „bliblioteca politică" a „Flacărei".

❑ **Congresul funcţionarilor prefecturilor de judeţ.**— In zilele de 15 și 16 Decembrie, anul curent va avea loc, în Bucureşti, congresul funcţionarilor administrativi ai prefecturiler de judeţ din întreaga ţară.

La el s'au raliat toţi funcţionarii similari din întreaga ţara.

In acest congres, care este primul la noi în ţară, se va discuta chestiunea îmbunătăţirei stărei materiale a acestei categorii de funcţionari, pentru care de zeci de ani nu s'a făcut absolut nici o îmbunătăţire.

Lefile au rămas aceleași ca și în trecut, de și faţă de continua scumpire a traiului, acestea nu mai corespund realităţii, iar atribuţiunile și resposabilităţile, din contra pe fiecare an se înmulţesc.

Faţă de această situaţie precară, din toate punctele de vedere, s'a decis ţinerea acestui congres care tinde a aduce unele îmbunătăţiri, macar în parte, care nu pot fi de cît spre folosul general.

Vor lua parte la Congres toţi funcţionarii administrativi ai prefecturilor de judeţ, precum și delegaţii instituite special și se vor formula dezideratelele următoare:

1) Sporirea salariilor cu 25 la sută din totalul ce-l primesc astăzi.
2) Stabilitatea în funcţiune.
3) Gradaţii din 5 în 5 ani.
4) O normă precisă de înaintare pînă la şef de birou și administrator de plasă.

Dezideratele aceste vor fi înaintate d-lor Miniştri și corpurilor legiuitoare prin intermediul d-lor Deputaţi și senatori din judeţele respective.

❑ Comisiunea judeţului pentru lichidarea bonurilor își încheie lucrările în ziua de 16 Decembrie.

De la acea dată și pînă la 1 Ianuarie va lucra numai secretarul comisiunii pentru a termina operaţiunile.

TEATRUL NAŢIONAL

LUNI 16 DECEMBRIE 1913

MARE CONCERT

Vocal și instrumental

dat de

Olimpia Grozowskaia, Prima-donă de la Opera din Odesa.

Iaroslav Hontz, Violoncelist, profesor din Praga.

Jean Jadowscky, Pianist, profesor din Moscova, elevul celebrului *Skriabin.*

Vladimir Odarcenko, prim-tenor, de la Opera din Moscova.

Acompaniamentul la Pian va fi ţinut de

MANCEAL JOSEF, Profesor

Acest concert cu o aşa bogăţie de program este unic în felul său și Iașul are prilejul a-l admira numai în urma unei împrejurări, că artiştii fiind aduşi la Kischineff la un festival, profită de ocazia apropierei de Iași pentru a da acest Concert.

Preţul locurilor: Loja 40, 45 și 50 lei. fotoliu banca I—IV 10 lei, stal banca V—X 6 lei, stal banca XI—XV 4 lei, stal banca XVI—XXII 2 lei, balcon banca I—II 4 lei, banca III—IV 3 lei, galeria 2 lei, loja balcon 10 lei.

Biletele la Librăria Iliescu.

Inceputul fix la ora 9 seara.

■ In urma concursului depus au fost numiţi profesori la conservatorul de muzică d-nii: I. Niţulescu la catedra de corn, Vasilescu la catedra fagot și Ionescu la catedra de clarinet.

■ Astă zi dimineaţă la orele 9 s'a oficiat la biserica Sft. Spiridon un serviciu religios pentru pomenirea ctitorilor și donatorilor casei.

■ D. N. Bucescu, impiegat cl. I la fabrica de tutun și T. Taşcă, impiegat cl. I la administraţia financiară, au fost transferaţi unul în locul altuia.

■ In sala Sidoli a avut loc aseară o reprezentaţie de binefacere dată de artiste și artiști diletanţi sub conducerea d-nei Cécile Dinerman. Spectacolul a avut un succes imens.

■ Foştii mobilizaţi fiind scutiţi de plata prestaţiei și a impozitului personal cu începere de la trimestrul Iulie 1913, deficitul se va acoperi din fondurile ministerului de război.

■ Aseară, la orele 8, a avut loc agapa funcţionarilor epitropiei Sf. Spiridon, obicinuită în zina hramului. Agapa a fost prezidată de d. Rudolf Şuţu, directorul epitropiei.

S'au ridicat toasturi pentru epitropi, directori, funcţionari și presa. A domnit în tot timpul cea mai perfectă cordialitate.

■ Eri dimineaţă cu ocazia plăţii pensiilor la administraţia financiară foştilor subofiţeri în armată li s'a refuzat achitarea pensiei pe motivul că nu au plătit impozitul personal de și aceştia posedă certificate eliberate de această administraţie că în baza art. 11 din lege sunt scutiţi de plata acestui impozit.

Toţi aceştia au cerut telegrafic ministerului de finanţe, ca să dea ordin administraţiei financiare, ca în baza acelor certificate să fie scutiţi de plata impozitului personal și să li se achite pensia pe luna aceasta în vederea sărbătorilor, rămînînd că dacă cererea lor nu va fi aprobată, această plată se li se reţină luna viitoare.

■ Ieri a avut loc, după amează şedinţa anuală a colegiului medical al cassei sf. Spiridon, fiind la ordinea zilei diverse chestiuni referitoare la conducerea spitalelor depinzînd de Epitropie.

■ Direcţia generală a serviciului sanitar superior a cerut pavilionului de izolare al spitalului sf. Spiridon să anunţe la timp cazurile de boală contagioasă serviciului sanitar al oraşului, în interesul unei bune izolări și dezinfectări la domiciliul acelor bolnavi.

DE VÎNZARE

pentru strămutare de domiciliu:

1) Una vie numită Mitoc satul Todireni, comuna Ciurea jud. Iași, întindere de 30 ha pămînt, compus din 16 ha arătură, 5 ha fînaţ, 8 ha pădure tînără, cu foarte mulţi pomi roditori; casă, două crămi, casă pentru vier, două fîntâni. Via este împrejmuită cu seci și este răscumpărată. 8 klm. depărtare de oraş.

2) Una vie în satul Lunca Bîrnovei com. Ciurea, 6 ha întindere, 2 ha jum. plantată cu viţa americană, al 3-lea an, restul arătură, fînaţ și pădure tînără, casă pentru vier, fîntînă. Via e răscumpărată.

3) Două rînduri de case str. Albineţ, No. 12, Iași, un rînd cu patru camere și paravane și un rînd în două etaje compus din șase camere și 3 bucătării, cu pivniţă sub ele, ogradă și cu 4000 m. p. loc deesebit.

4) Un rînd casă mahalaua Broscăriei 98, construcţie nouă, compusă din 4 odăi, 2 antreturi și alte atenanse, cu grădină cu pomi roditori și pentru zarzavaturi, locuită de proprietar unde doritorii se pot adresa.

Congresul notarilor

— Detalii complecte cu privire la acest congres —

În oraş se observă o mare mişcare de încurajare în vederea congresului notarilor, ce va avea loc în zilele de 26, 27 şi 28 Decembre. Se poate prevedea de pe acuma un succes deosebit.

La prefectul judeţului

Aseară o delegaţie numeroasă de notari, s'a prezintat d-lui Stefan Negruţi şi în cuvinte mişcătoare l'a rugat să primească preşedinţia de onoare a congresului.

D. Stefan Negruţi a ascultat cu multă bunăvoinţă dorinţele notarilor şi a promis tot concursul d-sale pentru ca aceşti modeşti dar vrednici funcţionari ai statului să-şi vadă realizate legitimele dorinţi cu o oră mai curînd.

Ministrul la congres

După cum am aratat, d. Al. A. Badareu, Ministru lucrărilor publice, primind delegaţia notarilor, care l'au rugat să onoreze cu presenţa d-sale congresul de la Iaşi, a promis că va azista negreşit la una din şedinţele congresului.

Se prea poate însă, ca la acest congres să participe şi d-nii Take Ionescu şi Disescu, la cari notarii s'au adresat în acest scop.

Se aşteaptă răspunsul domnilor miniştri.

Programul congresului

La întrunirea comitetului executiv al congresului, ce a avut loc aseară, s'a stabilit următoarea ordine de zi pentru şedinţele congresului:

In ziua de 26 Decembrie

Dimineaţa: Primirea congresiştilor la gară. La ora 11 Tedeum la Mitropolie. Deschiderea congresului în sala Caragiale.

Şedinţa de după amează oara 3—6

Discuţiuni asupra importanţei administraţiei la sate, în raport cu mişcarea culturală şi economică ce se duce pentru propăşirea ţărănimei şi rolul notarului ca factor educativ.

A doua zi 27 Decembre
Şedinţa de dimineaţă, orele 9—12

Discuţiuni asupra rolului notarului din punct de vedere politic şi social. Discuţiuni asupra raportului notarului ca representant al statului, faţă cu ceilalţi funcţionari din comună.

Şedinţa de după amează, orele 3—6

Discuţiuni asupra greutăţilor ce se întimpină în aplicarea legilor cu caracter general, în raport cu organizarea comunelor rurale.

A treia zi. 28 Decembre
şedinţa de dimineaţă, orele 9—12

Discuţiuni asupra îmbunătăţirei stărei materiale a notarului. Votarea dezideratelor congresului.

După amează

Vizitarea oraşului şi împrejurimile. Banchet.

Seara

Plecarea congresiştilor.

Comitetul executiv

Comitetul executiv, care munceşte din răsputeri pentru organizarea congresului se compune din d-nii Ioan Ionescu notar la Cepleniţa, Cristea—Copou, Munteanu—Sineşti, Munteanu-Bivolari, Costăchescu—Scobinţi, Costăchescu—Vlădeni, Dragoş—Ciurea, Mardar—Podul Iloae, Iordăcheanu Andrieşeni, Neculau—Belceşti şi Casian—Dumeşti.

Găzduirea

S'au luat mari măsuri, pentru ca găzduirea să nu lase nimic de dorit, aşa că notarii din întreaga ţară pot veni fără grijă, căci nu vor avea ce regreta.

D.

La banchetul oferit în onoarea d-lui secretar general al ministerului de instrucţie, d. Gheorghe Lascar şi care va avea loc la Focşani, oraşul de origină al serbătoritului,—vor lua parte din Iaşi următorii profesori:

Nicolae Patriciu, Valeriu Hulubei, Th. Bădăreu, directorul liceului internat, I. C. Vărlănescu, C. Zaharia, Vasile Oiaga, Emanuel Bartazare, Theodor Berescu, C. Andreescu, Ioan Prassa şi I. Constantinescu inspectori şcolari, Gh. Ghibănescu, N. N. Săveanu din Focşani, I. Băjean şi Calistrat Hogaş, C. B. Penel şi Gheorghe Scorpan.

Şcolile secundare vor lua vacanţă Sămbătă 21 Decembrie până la 8 Ianuar.

Direcţiunea generală a poştelor şi telegrafelor a cerut inspectoratului circumscripţiei Iaşi, să-i înainteze un tablou de toţi funcţionarii acestei inspecţii în vederea punerii în aplicare a legii de organizare.

Celor căsătoriţi li se va acorda întreaga îndemnizaţie de chirie, iar celorlalţi numai jumătate.

Imprimeria statului din Belgrad a retipărit într'o broşură franceză „Constituţia vechei Serbii". Textul e contrasemnat de Regele Petru şi de actualul consiliu de miniştri.

Pentru opera „Oraşul Iaşi" a d-lui N. A. Bogdan, abonamentul de 10 lei, la lucrarea complectă, ediţia velină şi 15 lei la ediţia de lux, va mai fi menţinut numai pînă la 20 Decembre curent, deoind el va fi ridicat la 12 lei şi 18 lei, întru cît costul tiparului şi ilustraţiunilor întrec cu mult prevederile. După apariţia complectă, preţul va fi iarăşi ridicat.

Se pot face abonamente la autor, la oficiul Stărei Civile, sau prin poştă, strada Albineţ, No. 4.

Direcţia sanitară menţine măsurile luate pentru cătătorii din Basarabia, care ar intra în ţară prin Ungheni. Aceasta pe motivul că în unele regiuni din Basarabia, se ivesc însă unele cazuri sporadice de holeră.

Cărţile de student valabile pentru anul în curs şi care dau dreptul la reducere de 50 la sută pentru C. F. R. vor fi trimise în cursul săptămînei viitoare pentru viză, direcţiei generale a c. f. r.

Consiliul facultăţii de litere a decis în ultima şedinţă, ca cursurile de istoria artelor ţinute de d. A. Naum să fie obligatori pentru studenţii de la secţia istorică.

Studenţii facultăţii de drept vor ţine mîne o consfătuire în chestia taxelor de frecvenţă.

Cursurile universitare vor înceta Sîmbătă.

La 15 Decemb. va apare primul număr din anul al II-lea al revistei „Incercări", scoasă de un comitet de elevi ai Liceului Naţional.

Acest prim număr va apărea cu colaborarea d-lui A. D. Xenopol şi a d-nei Riria Xenopol.

Tribunalul secţia III-a a procedat astăzi la inventariarea succesiunei ramasă. pe urma defunctului Chiriac Grigoriu fost inspector al creditului viticol.

La institutul geologic din Bucureşti s'a făcut analiza apelor de la Oglinzi (jud. Neamţ) şi s'a constatat că aceste ape conţin clorură de sodiu în proporţie de 96 şi 55 la sută. Aceste ape, fiind foarte concentrate în clorură, sînt—deci—de-o eficacitate perfectă.

Judiciare.—Curtea de Apel s. I-a a admis apelul soţilor Sultana şi Costică Miclescu, reformă sentinţa tribunalului Suceava, şi autoriză pe numiţii să contracteze un împrumut de 100,000 lei, cu asigurare în moşia dotală Stolniceni, din care împrumut va achita capitalul datorit de 75.000 lei, pentru care creditoarea d-na Krupenski, şi-a conservat dreptul de privilegiu prin transacţia intervenită între numiţii, iar restul va servi la plata procentelor ce urmează a le plăti cu anticipaţie la capitalul ce va împrumuta şi la reparaţiile acaretelor de pe moşie.

— Curtea s. II a admis apelul făcut de firma comercială A. Salamovitz et fiu din Bacău şi condamnă pe intimatul Jaques Adlesberg să plătească numitei firme suma de 4000 lei cu procente de 6 la sută pe an plus 300 lei cheltueli de judecată.

— Curtea s. II a început astă-zi judecarea apelurilor electorale, iar s. I va începe Luni 16 Decembrie.

Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Vineri 13 Decembrie: „Jack", mare dramă socială din viaţa pariziană în 4 părţi. Această splendidă desfăşurare e o conştiincioasă adaptare după scrierea homerică a ilustrului romancier Alphonse Daudet. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroşi artişti ai scenelor pariziane.

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Cel mai nou număr din Pathé Journal cu telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Tîndală greu încercat, scene foarte humoristice.

Mîni Sîmbătă 14 Decembrie matineu la 3 1/4 ore ziua şi reprezentaţie serală la 9 ore cu debutul artistului Florea Mateescu, superbul cupletist modern şi unicul şansonetist romîn. D. Florea Mateescu apare în creaţiunile sale proprii şi neimitabile.

Noul program viitor se reprezintă poimîne Duminică 15 Decemb. două matineuri (3 şi 5 ore), şi reprez. serală la 9 ore. Program nou duminical: Debutul artistului Florea Mateescu. — „Destinul", desfăşurare fără seamăn, interpretare datorită artiştilor dramatici ai scenelor străine (3 părţi)—Max Linder scamator, comedie interpretată de simpaticul, originalul şi neimitabilul humorist parizian, etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Deraiare de tren

Groningen.—Lîngă podul de cale ferată ce trece peste canalul Orange, trenul expres a deraiat.

Sunt 5 morţi printre care şi fiul primului ministru holandez.

Groaznic incendiu

München.—De la 2 şi jum. noaptea arde fabrica de bere Hacker.

Pînă la 5 dimineaţă, pompierii n'au putut de cît să caute să localizeze incendiul, totuşi fabrica Schorr a fost şi ea cuprinsă de flacări.

Cauza incendiului se crede a fi un scurt circuit.

O glumă funestă

Calumet (Mischigan). — In cursul unei serbări date de Crăciun, de către lucrătorii grevişti, unul din asistenţi a strigat „foc".

S-a produs o atît de mare panică în cît sunt 80 de morţi şi răniţi.

Explozie

Torre Anunzziata.—Astă noapte a avut loc o explosie într'o casă unde se crede că se fabricau artificii.

S'au scos de sub dărămături, pînă acum, 14 morţi şi 5 răniţi.

Serviciul Telefonic

Sărbătorirea d-lui Păltineanu

Bucureşti.—La restaurantul Continental a avut loc aseară un banchet oferit d-lui Barbu Păltineanu.

Au participat 350 comeseni.

La şampanie, d. *Take Ionescu* ridică cel dintăi tuast pentru Rege, căruia conservatorii-democraţi nu i-au cerut nimic, slujind Coroana şi ţara, fără a pretinde Suveranului gratitudine.

D. Nicu Economu, dă cetire la numeroase telegrame, din partea diferitelor personalităţi, cari n'au putut participa la banchet.

D-sa dă cetire unei telegrame din partea d-lui Al. A. Badareu, care spune că d. Barbu Păltineanu a dat un concurs nepreţuit partidului conservator-democrat.

D. N. Xenopol citeşte o telegramă entuziastă din partea d-lui Covată, avocat din Dobrici, D. Barbu Păltineanu mulţumeşte tuturora, zicînd că e fericit că a fost prilejul unei atari manifestaţiuni conservator democrate.

D. *Take Ionescu* încheie seria tuasturilor, bînd pentru d. Păltineanu, cel mai vechiu prieten al seu.

Toată lumea se rădică în picioare şi aclamă pe şeful partidului conservator.

In cea mai mare animaţie şi cordialitate, banchetul a continuat până la oarele 11 jum.

D. Dissescu suferind

Bucureşti. — D. Disescu, ministrul instrucţiunei, nu va putea participa cîteva zile la şedinţele Camerei din cauza unei uşoare operaţiuni, la care a fost supus azi de către d-rii Leonte şi Ghiulamila.

Programul conservator

Bucureşti. — La clubul conservator a continuat azi discuţia cu privire la program.

S'au discutat chestia proprietăţei şi a expropierei, fără însă a se lua vre-o hotărîre.

D. Virgil Arion a declarat că nu se uneşte cu părerea emisă, de a se menţine actualul sistem electoral.

De la Consiliul de răsboi

Bucureşti. — Consiliul de răsboi al corpului 2 de armată, a judecat pe recrutul Manea Grigore, care a dat o palmă sublocotenentului Roşca, care l'ar fi brîncit şi insultat.

De şi soldatul nu depusese încă jurămîntul pe cînd comisese fapta, el a fost totuşi trimis, în judecata Consiliului de răsboi.

La proces soldatul a cerut ertare—dar consiliul l'a condemnat la 10 ani recluziune şi degradare.

*

Tot acest Consiliu a judecat pe sergentul rezervist Tomescu Dumitru, pentru insulta superiorului prin scris.

Consiliul l'a condemnat la 6 luni închisoare.

Testamentul lui Calinderu

Bucureşti.—Inventariarea averei rămase pe urmele regretatului Calinderu, continuă.

S'au găsit 600,000 lei în numerar şi numeroase acte de stat, de o mare importanţă.

S'a mai găsit un concept de testament nesemnat.

Prin acesta, îşi exprimă dorinţa să fie înmormîntat în cavoul de pe moşia Greci, dar fără pompă.

Vînzarea „Adevărului"

Bucureşti.— Ziarul „Viitorul" anunţă că instituţia Minerva ar fi pe cale să cumpere „Adevărul".

La aceasta ziarul Adevărul *publică în fruntea numărului seu de azi următoarele:*

„Viitorul", ca de obicei prost informat, vesteşte ţerei şi întregului uuivers că prensul urmează tratative pentru cumpărarea Adevărului şi că aceste tratative sunt aproape pe sfîrşite.

Ştirea este absolut fantezistă. Ceia ce este adevărat, e că acum 8 ani prensul în tovărăşia lui Pokorni, Ionel, Vintilă şi Dinu Brătianu, a lui Rubinstein, N. Filipescu au încercat să pună mîna pe Adevărul şi că afacerea a eşuat lamentabil înaintea tribunalului comercial.

De atunci credem că i-a trecut pofta de a pune mîna pe Adevărul, ori cu bani, ori fără bani".

BUGETUL

Bucureşti.—CAMERA.— Se depune raportul d-lui Berceanu cu privire la budgetul Camerei.

D. I. Protopopescu-Pake, ajutat de liberali critică raportul, şi spune că budgetul cuprinde cheltueli inutile şi risipe.

D. Nestor Cincu întrerupe pe d. Protopopescu şi spune că nu are autoritatea morală de-a cenzura biuroul Camerei pentru că prin gazeta sa „Dreptatea" face şantaje.

Se pune la vot raportul.

Liberalii cer cu stăruinţă votul prin bile.

După o discuţie se admite votul prin bile şi budgetul camerei se votează cu 80 bile albe contra 30 negre.

Dr. Al. Brumă

Medic secundar al clinicei Dermato-sifilitice (Spit. Sft. Spiridon)

Boli de piele, sifilis şi genito-urinare

(Injecţii cu salvarsan „606")

Consultaţiuni: 2—3 şi 6—7 p. m.

— Str. Cuza-Vodă (Golia) 14 —

(Casele foaste dr. Filipescu).

Becuri electrice „OSRAM"

Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"**—*Iaşi, Lăpuşneanu 24.*

Preţul a: **LEI 1.75.**

Expediţie în provincie.

Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrşită.*

Observaţi bine adresa.

Doamnă Germană instruită caută loc, la Copii sau ca Dame de Compagnie.— Weigel, Strada Armeană, 16 Iaşi.

Prima Franzelărie Naţională

— DE LUX —

M. Grünberg (fost Forşt)

Este în totdeauna eea mai bine asortată cu: Chifle de apă, Colăcei, Covrigei cu sare, Franzele de apă, de lapte şi cu cartofi, Porumbar, Brăileni, Cartofe mici, Coilici, Colaci, Kaisersemel, Stanghe, Chifle, Cozonaci, Chifle cu nuci, Cozonaci, Grafle şi Brânzoie.

Primeşte aseminea comenzi speciale, pentru or-ce fel de ocaziuni.

Cu ocazia Sf. Sărbălori. Laboratoriile de lucru, sunt din nou amenajate şi înzestrate cu cuptoare speciale şi masini moderne, puse sub directa conducere şi supraveghere a d-lui **M. Grünberg**, cunoscut onor clientele, ca vechiu specialist în această branşă, aşa că onor clienţi, precum şi onor public în generul, vor fi pe deplin mulţumiţi, procurându-şi cu încredere, tot ce atinge această branşă de la

Prima Franzelărie de Lux
M. GRÜNBERG
Str. I. C. Brătianu 168.

Rog. Onor. clienţi a observa bine, atît firma cît şi No. ca să nu confundă adresa.

Doctor S. Dulberger

de la Facultatea de Medicină din Viena

după o practică de 17 ani în spitalele din Iaşi, Viena şi Berlin sub direcţiunea d-lor profesori Sculy din Iaşi, Drasche din Viena şi Bum din Berlin, specializat în bolile de femei, faceri şi în noul tratament cu băi de lumină electrică, avînd aparatele cele mai perfecţionate proprii pentru următoarele boli: Reumatism, boli de femei, ischias, gută, obezitate, diabet, nefrită. artrite, astmă, bronchită, tuberculoza în primul stadiu, pleurezia tuberculoasă, anemia, neuralgia, tabes, scrofuloză şi toate intoxicaţiile cronice, dă consultaţiuni dela 10—12 m. şi 3—5 p. m în locuinţa sa din:

Iaşi, Str. Costache Negri No. 10

(foasta str. Veche), vis-à-vis de Biserica Bărboi.

— Telefon No. 101 —

MAGAZINUL

IOSEF HIRSCH & Co.

— IAŞI —

Mobile şi articole de lux

Liquidează complect şi vinde toate mărfurile cu preţuri foarte scăzute.

FABRICA DE

Cafe turcească şi coloniale

SETRAC H. OHANNESIAN

Este cea mai bine asortată în *Undelemnuri* de la cele mai renumite fabrici franţuzeşti, grecesti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*

Rahat de *Constanţinopol*, *Smochine* şi *Malaga* de *Smyrna*, *Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.

— Conserve „COROANA" —

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale **Setrac H, Ohannesian**

str. Caza Vodă 42

I. BEINER

Str. Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine şi complect asortat cu

INCALŢAMINTE (străină)

Fabric. original **Fortschritt şi Viro** calitate prima-durabilitate garantată.

Jambiere de pele şi stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne şi Copii Transport nou de **Şoşoni şi Galoşi** (Veritabil Ruseşti).

Mare depozit de cămaşi, flanele, ciorapi, gulere, manşete, cravate, batiste etc. Calităţi superioare — Forme frumoase şi distinse.

Mare depozit *de Articole de voiaj, umbrele şi bastoane.*

Bogat asortiment de *Mănuşerie* de la cele mai repurtate Case franceze şi engleze. Precum şi tot felul de obiecte de toilletă.

Toate se vînd cu preţurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători *„Expoziţie Permanentă"* cu *Ultimile noutăţi.*

Monteur **special în instalaţiuni de apă şi canal, după o lungă practică în Romînia şi străinătate fost şef monteur în aceeaşi branşă, caut post.**

Adresa: *Norbert Brecher*
Weggasse 4 Czernowitz

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru DELTA şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 14 Lei bucata. Ceasornicul cronometru DELTA, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice DELTA aur pentru domni şi doamne. Această ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal DELTA cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este aceperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul DELTA este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata.

Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în adevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasornicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela ele că vă dăm un ceas în adevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne mulţumiţi şi care vă va da servicii preţioase a timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata mainte. Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu. Ca ceasornice de du vă convin luăm înapoi marfa. Lanţuri foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5: în aur DELTA cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comandele la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Franceţi scrisorile cu 25 bani.

25%!

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] şi [illegible] Nevralgiile cele mai [illegible] de [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 30 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Administrația: Iași, str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul XI.—No. 2059 Duminică 15 Dec. 1913

„O lume fericită“ în revoltă

Fericiți în cercul lor, frecîndu-se unul de altul, ca să le fie mai cald, clipind molcum din ochi, cei din jurul *Cuvîntului* trăiau fără nici o supărare cînd apăru *Opinia*, în care se descria existența lor plină de noroc, atît de asemuitoare cu viața ultimilor oameni pe care îi întrevede așa de clar Nietzsche. Și o minută în cercul lor trecu un fior de emoție.

Se scria de existența lor, se amintea de viața lor. Ei nu erau obicinuiți cu atîta cinste, cu atîta atenție, ba încă se iscodea numele unui filosof care se pare ghicise că ei vor trăi cîndva.

Obicinuiți să fie ignorați, nesocotiți, ertați pentru greșelile lor, mîniți pentru pacatele lor, ei nu au cunoscut nici măcar cinstea atacurilor.

Faptele lor nesocotite, neconsecvente, părerile lor cari se contraziceau în fiecare zi treceau neluate în seamă.

Și de odată *Opinia* vorbia de ei, vorbia de această mică lume fericită pe care nu o preocupă nici un ideal, nici o dorință, nici o cugetare curată, care trăește într'o îngustă admirație reciprocă.

Să nu fie emoție? Era oare posibil?

Obicinuiți să înjure tot ce le eșea în cale și oameni și sentimente și păreri și idei; obicinuiți să inventeze ticăloșii, murdării, nimicuri urîte, și pentru toate aceste nimeni să nu-i supere.

Obicinuiți cu disprețul tacit al mulțimei și mai ales obicinuiți cu privirile de milă ce inspira toți incurabilii, oare atenția *Opiniei* putea să nu-i emoționeze?

De acea fu hotărît să se răspundă articolului din *Opinia* și fu hotărît să răspundă cel mai anagramat din ei, căci așa este în cercul *Cuvîntului* cei ce nu ar trebui să vorbească vorbesc și acei ce nu știu să scrie sunt scriitori.

Și răspunsul apăru.

El este ca toate faptele lor un șir lung de minciuni, de insinuări, de nemernicii, pentru că minciuna, insinuarea, nemernicia e în făptura lor, în viața lor. Ele nu cer pentru a fi spuse și făptuite nici o sforțare, ele sunt acte reflexe ale organismului lor foarte primitiv.

De acea nu fui nici mirat, nici indignat de răspunsul lor.

Dacă ar fi conținut un singur adevăr, aș fi fost mult mai uimit și indignat, căci tot eșafodajul meu de a arăta cît sunt de mincinoși s'ar fi năruit.

Spunînd adevărul ei mi-ar fi arătat pe de altă parte o considerație, care m'ar fi umilit căci considerația lor te necinstește ca testimoniile de corectitudine pe care ți le-ar da un om necinstit.

Ei cari au mințit despre tot ce e de valoare în țara românească, ei care au clevetit în potriva a tot ce e mare și frumos în România, ei cari au întinat icoanele sfinte pentru tot neamul, prețuite de toți cu micimea și îngustimea sufletului lor, ei ar fi putut să mă nimicească dacă ar fi vorbit adevărul.

Ei însă au mințit prin pana căpitanului, insultîndu-mă.

Am dreptul să fiu mîndru că a căzut puțin noroi și pe hainele mele din sufletele fericiților de la *Cuvîntul*, căci sunt într'o frumoasă și glorioasă companie cu toți acei insultați de ei.

Injurăturile ca injurăturile, minciunile ca minciunile. Ce este mai suav însă în proza căpitanului e fără îndoială revolta, sincera revoltă a acestor fericiți oameni.

Pare că îi văd pentru un moment eșind din toropeala lor, au încetat să clipească din ochi și au cascat gura într'o comună exclamare de indignare.

„Cum? zice, bravul căpitan, un evreu, (*Cuvîntul* vrea absolut să îi dovedesc că sunt creștin, de n'ar fi distanța care ne desparte 'i aș putea da cele mai palpabile dovezi că sunt creștin), un străin de neam, pune la îndoială patriotismul unui Cuza, Arion, Petrovici, Negrutzi? Pă el copii?

Dar mai ales străinul îndrăznește să scrie:

„Țara a trăit o epocă care nu apare în fiecare secol, odată. Oamenii serioși au văzut cu această ocazie neajunsurile sociale ale țărei lor. Și unul din aceste neajunsuri e și următorul: ceri tu, țară, unui individ, să îndeplinească toate datoriile cetățenești, ceri să-și verse chiar sîngele pentru tine, dar nu îi dai nici un drept și-l prigonești că e străin, *cînd el este mai vechi de cît mulți din însăși conducătorii tăi.*“

Și *Opinia* publică și la loc de onoare ast-fel de rînduri.

Pe *Opinia* copii!

Și totuși străinul care a scris rîndurile acestea a fost în nota unui Lahovary care la Senat întreba ce se va face cu evrei, care au plecat în război, străinul nu e de cît în nota d-lui Marghiloman care răspundea în Senat: Se va da evreilor mobilizați cetățenia. Și în aceiași notă au fost și d-nii C. C. Arion, fratele fericitului d. Virgil Arion, și d-nii Costinescu, Averescu, dr. Istrati și însuși d. N. Iorga care în a sa comunicare de la Academie vorbea de o dreptate ce trebuie de făcut unei clese sociale întregi din Romînia.

Și oare aceștia nu or fi romîni tot așa de buni ca și d-nii Virgil Arion, Cuza, Negruți, în ori ce caz mai romîni de cît d-nii Petrovici, Cosmovici, etc?

Și dacă „străinii“ încep să se asimileze cu năzuințele și credințele unui popor, dacă ei știu să fie la înălțimea multora din problemele vieței acestui popor, e cu atît mai rușinos pentru acei, cari au dreptul să fie la acea înălțime, și nu sunt, ba, din potrivă se bălăcesc în tina și în murdăria celor mai joase patimi.

Cînd astă vară mii de „străini“ se duceau voios să-și verse sîngele pentru țara în care s'au născut, au învățat limba, cum au învățat să o și iubească pînă la jertfa de sine, mulți romîni neaoși puneau bețe în roate guvernului romînesc insinuau și intrigau doar vor micșora valoarea actelor lui; faptele acestea sunt cu atît mai frumoase pentru țara care poate inspira atîtea sentimente nobile „străinilor“ ei și cu atît mai trist e pentru o patrie care poate avea și astfel de copii.

Și spectacolul acesta trist de a vedea pe unii din copii țărei făcînd o politică sălbatecă în cele mai senine momente l'au dat domnii dela *Cuvîntul*, lumea aceea fericită de oameni pentru care n'a mai rămas nimica sfînt afară de liniștea și de mulțumirea lor proprie.

Pe acești egoiști îi demascam în articolul meu care a avut darul să exaspereze pe căpitanul Negrutzi și ei trebuesc demascați, cum trebuesc să fie și combătuți cu toată energia.

Ei sunt periculoși ca microbii unei boale, prin micimea lor, prin invizibilitatea lor, prin neputința de a-i strivi, prin posibilitatea ce au de a se vîri ori unde și de a infiltra fermentul acela de putregai și descompunere.

Căci viața lor de tembeli, de *fils à papa*, de professori strecurați în Universitate prin scările de serviciu cu vr'o carte plagiată, sau vr'una idiot scrisă, acești oameni dau exemplul generațiilor ce vin că se pot în țară, fără muncă, fără talent, fără cinste, ocupa locuri în societate, se poate erija în diriguitori ai opiniei publice și ai sentimentelor țărei ori cine și ori cînd.

Și ori cine ar fi acela ce va lovi cu toată puterea în acești coconași, ori-care ar fi insultele la care s'ar supune trebuie să-și facă datoria pînă la capăt.

Dr. I. Duscian

Serbătorirea d-lui Gh. Lascar

Mulți vor afla cu surprindere că cel mai... iașan dintre concetățenii noștri, d. Gheorghe Lascar, este focșănean de origine și că, în legătură cu aceasta, profesorii și intelectualii Focșănenilor au luat inițiativa de a-l sărbători în astă seară într'un cerc restrîns, fără prea multe tuasturi și cuvîntări, așa cum îi place mai bine unui temperament modest cum este secretarul general al ministerului de Culte și instrucțiune publică.

Mărturisim că pentru unii dintre noi chiar, care-l cunoaștem de mult și de-aproape, a fost o surprindere știrea că fostul primar și fostul senator al Iașilor, omul care prin activitatea publică și-a dobîndit o adevărată popularitate și un drept la stima și dragostea tuturor iașanilor, este născut în afară de hotarele Iașilor.

E adevărat că vine dintr'un oraș istoric, din acel oraș pe care-l udă Milcovul și care este legătura de unire între foastele două Principate, astăzi pe deplin și pentru totdeauna contopite într'o soartă comună, într'o simțire comună.

E încă mai adevărat că aci în Iași și-a cheltuit toată activitatea, și-a manifestat toată energia, și-a imprimat toată personalitatea și iașanii s'au deprins de mult—și se vor deprinde încă din ce în ce mai mult dacă mai este nevoe—cu ideea că Gheorghe Lascar un fiu vrednic, plin de rîvnă și de dragoste pentru tot ce se atinge de interesele orașului lor.

Excelentul fost primar al Iașilor, merituosul organizator al Liceului internat—căruia i-a fost și-i este încă un profesor exemplar—și-a legat încă odată, prin înalta demnitate ce ocupă astăzi—sentimentele de devotament și de dragoste către a doua Capitală.

Și dacă, la banchetul familiar de astăseară Focșănenii vor revendica meritul de a fi fost leagănul acestui om de bine și de muncă, Iașul nu va renunța un moment la cinstea de a fi primit necontenitele dovezi de indisolubilă legătură ce are pentru totdeauna cu Gheorghe Lascar.

△

NOTA ZILEI

Un om grăbit...

Ați auzit d-v vorbindu-se de alegeri parlamentare care bat la ușă? Ați văzut afișate candidaturi pentru Cameră și Senat?

N'ați auzit nimic și nici nu-mi păreți de loc grăbiți ca să auziți asemenea noutăți.

Dar este cineva grăbit, foarte grăbit în țara aceasta. E domnul Lucian Holonei candidat „democrat-progresist“ al unui foarte anonim „Comitet de acțiune“ din Capitală.

«...Acum cînd în țară avem o opinie publică conștientă trebue ca programele și ideile politice să se pună în discuția ei, la timp, înaintea alegerilor.

Tot odată și candidații trebue să se facă cunoscuți nu în preziua alegerilor, ci cu mult mai înainte.»

Foarte bine; înainte, — mult înainte. Dar un candidat comic, ca d. Holonei, putea să mai aștepte, nu zic mult, dar măcar 30—40 de ani. Și tot ni s'ar părea că e grăbit...

O LUME CARE... SE DUCE!

La Cameră s'a întîmplat un fapt care —dacă, pentru zilele materialiste în care trăim, poate—alcătui miezul unei simple informațiuni de ziare,—cred că pentru visionarii, ce mai găsesc atîta farmec ca să se înduioșeze, să tresalte, să viețuiască din cuprinsul vremurilor duse, e mai mult de cît prilejuitor de jale.

Lucrurile stau astfel: In timpul unui discurs al d-lui Grigore Cantacuzino,—acesta rostind la un moment dat, vorbele: „prințul Brancoveanu“ de pe băncile liberalilor se ridică protestări zgomotosse:

—„Nu mai sunt prinți! Noi nu-i recunoaștem!“

La cuvintele acestea prințul Brancoveanu, care se afla în sală, se sculă și declară că: din momentul în care partidul liberal nu-i mai recunoaște un titlu care-i aparține,—și chiar înfăptuiește un șir de reforme, care tind să facă să dispară o clasă socială, căreia el aparține —el se retrage din acest partid.

Nu este așa?... Un fapt banal,... o izbucnire a vanității,—căci a mai vorbi de nobleța de sînge, în aceste vremuri cînd singura nobleță indrituită e acea a muncei și-a inteligenței e un adevărat paradox.

Și cu toate acestea e un fapt mai mult de cît mișcător. E lupta pentru viață—astfel cum și-o înțelege el—a unui vlastar, dintre foarte puținele ramase din acele:

Ce se duc, se prăpădesc,
Ca un cîntec bătrînesc.

. . . . . .

Ce prefacere grozavă a luat această țară în mai puțin de jumătate de veac!

Nici o viață de om, și cu toate acestea între chiemarea vieței de atunci, și între ale celei de astăzi, nici o potrivire. Intr'un timp atît de scurt, două lumi cu totul deosebite. Și dacă realitatea vieței îndreptățește această schimbare,—dacă forțele noi, cere dăinuiau în stare latentă, au izbucnit, cerîndu-și drepturile înăbușite de veacuri, dacă democratizarea vieței e un pas just, impus de recunoașterea dreptului de muncă și-a înrăurirei inteligenței. nu e mai puțin adevărat că istovirea, darea înapoi,... moartea celor ce deținuseră primele rînduri ale societății noastre,—e un fapt induioșător, izvorît din schimbarea totală a feței unei lumi în care dăinuisem de veacuri, și pe care oare cum, ne deprinsesem s-o trăim.

Și acum cînd ultimul bun. marea proprietate,—e pe prag să se mistue și ea, totul va intra în domeniul celor de care povestindu-se încep cu „au fost odată“—Iar atunci cei de acum vor fi fost de mult, și cine știe ce lume, preschimbată în timpi și alcătuire, va mai vorbi de îndărătnica străduință de viață a... lumei celei vechi.

Dinu.

ECOURI

Anotimpurile: Cele patru anotimpuri ale viitorului an 1914, vor începe astfel: Primăvara la 21 Martie s. n. la ora 6 și 22 minute. Vara, va începe la 22 Iunie, ora 2.15 m. Toamna la 24 Septembre, ora 6 și 54 min. și viitoarea iarnă la 22 Decembrie ora 11.29 m. după calculele astronomice.

Lunile de 31 zile vor fi Ianuarie, Martie, Mai, Iulie, August, Octombre și Decembrie. De treizeci de zile: April, Iunie, Septembre, Noembre. De 28 zile — Februarie.

Mijlocul anului va fi în ziua de 2 Iulie la amiază.

Cele mai lungi zile ale anului viitor vor fi 21 și 22 Iunie și vor avea ziua de 16 ore, 7 m., iar cele mai scurte vor fi 21 și 22 Decembre, de cîte 8 ore și 10 m. ziua.

*

„Mensibus erratis noli consistere soli“. Acest vers latin, extras din Eglogele lui Virgiliu, se traduce astfel. Nu stați la soare în lunile care au un r în nume. Experiența a dovedit, în adevăr că razele soarelui adesea sunt periculoase, cînd vrei să te încălzești la ele, în cursul lunelor Ianuarie, Februar, Mart, April, Septembre, Octombre, Noembre și Decembre.

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre diletanți

Care este secretul acelui farmec special ce exercită asupra noastră o producțiune artistică executată de o trupă de diletanți, spre deosebire de o trupă de artiști propriu ziși?

Ar fi greu de spus, căci e un sentiment complex.

S'ar zice că înclinăm, în atari împrejurări, către o indulgență pe care n'o arătăm artiștilor de profesiune. Dar, de sigur, aci nu e totul. E un sentiment real și artistic în felul său, sentimentul firesc al omului în fața unei înclinări naturale, în fața unei porniri sincere, unei aptitudini instinctive, uneori irezistibile către manifestări artistice pe care nu le coboară către proza „meșteșugului“,—nevoia de toate zilele, aducătoare de banal și repetire.

Pot fi încă și alte pricini, multe altele încă— și de diverse naturi.

In lumea inedită a diletanților te întîmpină adeseori atîta tinerețe, încît senzația frumuseței și plăcerei izvorește dintr'o lume cu totul alta de cît a artei propriu zise și esclusive.

Am reflectat la toate aceste văzînd oceanul de lume care asaltase Joi seara vasta sala Sidoli ca să aplaude, în locul obișnuitului spectacol de cinematograf, un spectacol de diletante și diletanți alcătuit cu o rară intuiție artistică și cu o îndemînare minunată.

Repetăm: un astfel de spectacol nu se judecă și nu se critică după normele și criteriile comune. In schimbul indulgenței ce se cere pentru unele elemente neinițiate în deajuns, ți se oferă mulțumiri cari sunt poate mai artistice de cît drama, comedia, humorul și muzica. De aceea se cuvine să ții seama, în atari împrejurări, de complexul spectacolului și să guști plăcerea lui sub forma unui „ensamblu“ fără a discompune prea mult această plăcere și fără a-i diseca prea mult nuanțele.

Ca să revenim la spectacolul de Joi, atît de reușit, grație unei foarte abile organizatoare, vom spune numai că bucata de forță a programului—„Panopticum“—a reușit admirabil, exceptînd doară douătrei momente prea puțin studiate. Duetul pagodelor și excelentul dans al apașilor au însemnat reale manifestări artistice, iar decorul, costumarea, aranjamentul armonios, jocul plăcut de umbre și lumini, bogăția de figuri, de capete, de priviri, de voci și de temperamente,—toate la olaltă au încununat munca și priceperea modestei regisoare, al cărei nume n'a figurat pe nici un afiș.

Sunt în adevăr delicioase, uneori, serile de artă ale unor diletanți de talent și, de sigur, reprezentația teatrului trebuie să se fi resimțit Joi seara de o concurență formidabilă.

Rodion

MICI POLEMICI

Se zvonește că sala Caragiale se va popula cu ciurcheni la întrunirea de mîni.

Vor să-i treacă prin... ciur pe bieții proletari-socialiști?

*

Democrați prin specialitate, liberalii, — dar varsă lacrimi după unicul lor prinț care i-a părăsit: prințul Brancovan.

*

Profesorul de economie politică s'a surmentat. A ținut cursuri și ex-cursuri suplimenare, instruind pe studenți în ce privește cea de a doua întrunire socialistă și, în genere, toate cele viitoare.

*

In sfîrșit regele plagiatorilor are șanse de a fi... plagiat. Se afirmă că-l imitează în total Caza-janior, activul demonstrant de la întrunirile publice.

*

Un recrut a mîncat eri condemnarea de 10 ani închisoare pentru o palmă dată unui ofițer care l ghiontise.

Palmele au voie să meargă, la cazarmă numai ierarhic, de jos în sus.....

*

Bogdan-Vădărești are un motiv special ca să nu admită birul cinematografic pe metrul de film.

El a suferit mult pe urma serviciului antropo... metric.

*

Cel mai urît titlu de ziar pentru directorul „Faclei“ este „Acțiunea“.

...Îi amintește necontenit de acțiunile subscrise pentru „Facla“ de către mulți naivi.

*

Au încălecat amatorii de senzații gazetărești pe multe chestii. Dar acum au avut norocul de a încăleca pe daravera Mișei Bicicliste...

Debuturi grele ale oamenilor celebri

Dăm în rezumat cîte-va celebrități cari au trecut prin mari nevoi.

Bouddy Paul născut în 1826 mort la 1866 A ișigat ologani cîntînd din vioară la balurile afară din orașul Rochesur Yon, ca să ajute pe tatăl său un bătrîn muncitor. Gustul lui pentru pictură a fost așa de mare, în cît a făcut tot ce a putut ca să vie la Paris, unde a îndurat cele mai mari mizerii,—pînă ce a fost primit ca elevul lui Drollinget, obținînd la 24 de ani, premiul Romei. El a pictat *Muzeele* și a decorat *foyerul Operei mari* de la Paris; asemenea a fost un mare portretist. A fost ales membru al Academiei de Belle-Arte în 1870.

Carpeaux Jean Baptist (1827—1875) A fost întâi ucenic la un tîmplar la Vală lenciennes; vine apoi la Paris și dupe schițe a început să fie remarcat; devind elevul lui Rude și a lui Duret, obținînprimire Romei în 1854. A fost un genial sculptor. părăsind viața la 48 de ani, în plină glorie, de o boală incurabilă. A lasat opere remarcabile; grupul *Dansului* de la Operă; Fîntîna din grădina Con-

TEATRUL NAȚIONAL

LUNI 16 DECEMBRIE 1913

MARE CONCERT

Vocal și instrumental

dat de

Olimpia Grozowskaia, Prima-donă de la Opera din Odesa.

Iaroslav Hontz, Violoncelist, profesor din Praga.

Jean Jadowscky, Pianist, profesor din Moscova, elevul celebrului *Skriabin.*

Vladimir Odarcenko, prim-tenor, de la Opera din Moscova.

Acompaniamentul la Pian va fi ținut de

MANCEAL JOSEF, Profesor

Acest concert cu o așa bogăție de program este unic în felul său și Iașul are prilejul a-l admira numai în urma unei împrejurări, că artiștii fiind aduși la Kischineff la un festival, profită de ocasia apropierei de Iași pentru a da acest Concert.

Prețul locurilor: Loja 40, 45 și 50 lei. fotoliu banca I—IV 10 lei, stal banca V—X 6 lei, stal banca XI—XV 4 lei, stal banca XVI—XXII 2 lei, balcon banca I—II 4 lei, banca III—IV 3 lei, galeria 2 lei, loja balcon 10 lei.

Biletele la Librăria Iliescu.

Începutul fix la ora 9 seara.

servatorului, grupul *Ugolin* și *fii săi* etc. etc.

Drouot Antoine (1774—1847) simplu lucrător în brutăria mică a tatălui său, la Nancy. Drouot a studiat singur și fără răgaz, noaptea, la lumina roșie a cuptorului. S'a prezentat la 17 ani, în 1791, la Primăria din Metz, unde Laplace prezida examenele candidaților la școala de artilerie din Châlons. Plin de colb, prost îmbracat, a trecut examenul de admitere într'un mod strălucit. Locotenent la 20 de ani (1790), Colonel la 35 (1809), general la 41 ani (1811), Drouot a fost considerat de Napoleon ca șeful artileriei din toate armatele lui.

Dupuytren Cuillaume (1777—1835) Eșit dintr'o familie prea săracă, s'a hrănit numai cu pîine si cu apă, în tot timpul cînd a învățat singur. Un ofițer din artilerie cu ocazia trecerei prin Magnac-Laval, i-a dat bani ca să se poată duce la Paris.

La 17 ani a fost numit prosector la Facultatea de medicină, iar profesor la 36 ani în 1812. Considerat ca cel mai celebru chirurg din timpul seu, a strîns o avere colosală pe care a consacrat-o pentru fondația unei catedre de clinică și pentru creațiunea Muzeului de anatomie, care poartă și azi numele lui.

D'Ennery Adolphe (1811—1899). Cu toate că învățase ceva, însă el cerca mult timp ce carieră să-și aleagă, a fost cînd comis de noutăți, cînd pictor, cînd copist de notar, etc. Pe urmă s'a dat de gazetăriei, apoi s'a apucat de teatru unde găsi repede, prin piesele lui populare, bogăția și renumele. Succesul lui a fost așa de norocos ca și producțiile lui. S'au văzut în 1862 și 1863, cinci piese de ale lui jucate în aceiași seară în diferite teatre din Paris.

Intre alte melodrame a scris „Don Cezar de Bazan" în care a jucat Frideric Le Maître și Coquelin ainé. D'Ennery a avut mulți colaboratori și a lăsat o avere considerabilă; el a creat Muzeul care poartă urmele lui.

Meissonier Jean-Ernest (1815—1891). Al patrulea copil al unui comisionar de mărfuri; Meissonier era destinat comerțului, unde nu isbuti de loc, apoi a intrat în o fabrică de șocolată ca ucenic. Dar el prefera înainte de toate, pictura și fuge din casa părinților ca să vie la Paris să studieze pictura cu Leon Cogniet. A trăit cîțiva ani, mizerabil, pe urmă făcînd o călătorie în Șvițera și Roma, obținu primul succes în 1834 cu tabloul *Burghejii Flămînzi.* A pictat peste 500 de tablouri, dintre care tabloul **„1814"** de la colecția Chauchard a fost cumpărat de Muzeul Louvre cu 550.000 franci.

Michelet Jules (1798—1874). Fiul unui patron de tipografie ruinat, a ajutat pe mama lui care rămăsese văduvă și pe bunicul său care ajunsese infirm, din tipăritul cîtorva broșuri comandate de unii autori.

După studii strălucite făcute în Liceul Charlemagne, deveni profesor la școala Normală și mai apoi la Colegiul Franței și membru al institutului. Istoric puternic, descriind istoria în tablouri de istorie naturală, cu cel mai monumental poem al omenirei și a naturei. A fost și un mare filo-romîn, căci prin alianță se înrudea cu Gh. Asachy.

Millet Jules-Felix (1814—1875). Muncitor la cîmp pînă la 22 de ani, cînd n'avea de muncă, arunca pe hîrtie niște desemne cari au atras atenția.

Primăria comunei Cherbourg l'a trimis la Paris în atelierul lui Paul Delaroche, unde a stat puțin. „Sălbatecu", căci așa era poreclit, s'a întors la pădure și la cîmpul pe care le lasase. S'a fixat locuința la Barbizon, în apropiere de pădurea de la Fontainbleu, unde a rămas toată viața lui. Aici a pictat pînzele lui nemuritoare: *l'Angelus, la Bergère, les Glaneuses, l'Homme à la Houe* etc., cari pe atunci îi erau plătite cu cîțiva franci și astăzi valorează mai multe milioane.

Proudhon Pierre-Joseph (1809—1865). Fiul unui butnar din Bessançon, la început a lucrat în atelierul tatălui lui, apoi se făcu lucrător-tipograf. Vine la Paris în 1839 și debutează ca scriitor, în 1840, prin o broșură care a făcut revoluție: *Ce este proprietatea*? broșură care încheia astfel: „Proprietatea nu-i de cît un furt".

Proudhon a mai scris un mare număr de uvraje în care predomina polemica și cari i-au adus cîțiva ani de închisoare. El făcu parte din Constituanta din 1848.

Raffet Augusta (1804—1860).—Afară de gustul ce-l avea pentru desemn, Raffet a trebut să-și cîștige pîinea de la 10 ani, ca să ajute pe mama lui devenită văduvă, și era dat ca ucenic la un strungar. A exercitat această meserie cîțiva ani, seara însă desemna, acasă, sau urma cursurile gratuite de desemn, cîștigînd cîțiva gologani, copiind modele. Pe urmă s'a dat la pictură istorică, în aquarelă și în desemne litografice.

Raffet are o mulțime de desemne luate după natură, vederi, obiceiuri, etc. din Moldova și Muntenia. In *„Istoricul Iașului"* de d. N. A. Bogdan are vederi din Iași, de Raffet; apoi a mai avut desemne publicate în *Revue de Roumanie.*

Bobert Fleury (1797—1890). La început a pictat armoarii și blazonuri, panouri pentru caretașii din Colonia, unde este născut, venind la Paris a găsit protectori. Ca maestru l'a avut pe Gros, Horace Vernet, Girolet, apoi a plecat pentru mai mulți ani în Italia.

Tablourile lui sunt considerate printre cele mai bune din școala franceză din sec. XIX. Ex-pictorul de trăsuri, devine profesor la școala de Belle-Arte, apoi director al acestei școale, mai tîrziu directorul Academiei de pictură a Franței din Roma, și în urmă membru al Academiei de Belle-Arte.

Pîrău

INFORMAȚII

❑ *După informațiile sigure ce avem, cele mai recente cursuri de așa zisă economie politică ale plagiatorului Cuza au fost mai scandaloase ca de obiceiu și au culminat prin aluzii și calomnii la adresa oamenilor politici.*

Se poate că unor amatori de ghidușii să le placă asemenea giumbușlucuri universitare, dar credem că autoritatea universitară ar avea datoria să intervină și să curme odată pentru totdeauna această farsă nerușinată a plagiatorului dovedit și înfierat.

❑ *In afară de telegrama adresată de funcționarii oficiului telegrafo-postal din Iași d-lui Cosăcescu, directorul general, s'au mai trimis telegrama de mulțumire d-lor miniștri Take Ionescu și Al. Marghiloman.*

❑ *Cu ocazia sărbătorilor mitropolitul Pimen va conferi ranguri la mai mulți preoți din eparhia Moldovei.*

Tot cu acea ocazie va avea loc și o consfătuire a protoiereilor de județe pentru a se discuta mai multe chestiuni privitoare la bunul mers al bisericei.

❑ *Prin o recentă dispoziție ministerială institutul „Notre Dame de Sion" din Iași nu mai poate primi în cursul primar copile de religiune ortodoxă.*

❑ *Ziarul „Epoca" s'a pus la dispoziția ex tribunului N. Fleva pentru reabilitarea lui Bertolero, cel cu procesele de mituire a funcționarilor. „Epoca" e geloasă de laurii gazetelor apașiste.*

❑ *Pentru nu știm a cîtea oară „Cuvîntul este pentru contra șefiei d-lui Titu Maiorescu.*

In două articole publicate în numărul de aseară combate *pe noul șef, revendicînd din nou pe d. P, P. Carp. Mîni va susținea pe noul șef. Și așa mai departe.*

Vorba ceea: „Cuvîntul" se schimbă cu... vîntul.

❑ *O amintire pe urma mult regretatului Ion Kalinderu este că defunctul intrase în tratatative cu unele persoane din Iași pentru a se constitui și o secțiune a Crucei Roșii.*

In orașul nostru există numai o organizație a Crucei Roșii a doamnelor sub președinția Princesei Moruzzi.

❑ *Ministerul de culte și instrucțiune publică a cerut d-lui Caragiani, directorul bibliotecei centrale, părerea d-sale în ce privește construirea noului local al bibliotecei Iașilor.*

D. Caragiani a răspuns că locul cel mai nemerit de construcție ar fi grădina din stînga a Universității, iar modelul clădirei să fie luat după localul bibliotecei din Berlin.

Se crede că în actualul local al bibliotecei va fi instituit un muzeu de arheologie, sub îngrijirea d-lui prof. O. Tafrali.

❑ *In ultimul moment aflăm, că d. Gh. Lascar fiind reținut astă-zi în Capitală, banchetul de la Focșani dat în onoarea d-sale, a fost amînat pentru o dată ulterioară.*

❑ *Familia Dr. Russ aduce viile sale mulțumiri comitetului pentru ridicarea monumentului def. Prof. Dr. L. Russ precum și d-lor Profesori dr. Bogdan, dr. Riegler, dr. Demetriade, d-lui dr. Imerwohl, Studenților mediciniști și tuturora cari au ținut să contribue la ridicarea acelui monument, precum și prietenilor și cunoscuților cari au luat parte la solemnitatea desvălirii acelui monument.*

❑ *Concertul Violoncelistului Flor Breviman.*—Din Paris ni se scrie că în ziua de 2 Decembrie s. v. în „Salle des Agriculteurs" a dat primul concert tînărul Flor Breviman, absolvent al conservatorului din Iași și unul din cei mai buni elevi ai renumitului profesor Loeb, de la conservatorul din Paris, unde tînărul artist este dus pentru a se perfecționa în violoncel.

In timp de abia un an de zile de cînd a părăsit Iașul, Flor Breviman a dat dovadă că a învins toate deficultățile tecnice și că se îndreaptă spre o interpretare personală a marilor compozitori, ale căror opere mulți le execută dar puțini le înțeleg și le redau cum le-a redat talentatul nostru Violoncelist.

Cînd d. Breviman a executat ultima bucată din program „Concertul en la mineur", una din cele mai grele bucăți pentru Violoncel, publicul i-a făcut adevărate ovații și n'a vrut să părăsească sala, pînă cînd tînărul concertist nu a cîntat încă o bucată „Träu merei" de Schuman. Putem spune deci că Flor Breviman e un desăvîrșit artist care va mări încă renumele artistic de care neamul nostru se bucură în străinătate.

Ii urăm deci un strălucit succes în cariera sa.

❑ Duminică va avea loc adunarea generală a membrilor clubului meseriașilor din Iași, cînd se va face și alegerea comitetului și se vor vota statutele societății.

❑ La examenul de capacitate specialitatea matematici, au reușit d-rele Elena Bălăcescu, Elise Bălteanu, Vera Grozescu, Maria Castan-Dugan, Elena Georgescu, Eugenia Grecescu, Elena Malaxa, Olimpia Mihailescu, Eugenie Nicolau, Elena Zaharia-Popescu, Lucreția Bădescu, Aurelia Șerbănescu, Marta Springer, Elisa Văleanu și Elisa Zottu.

❑ Revista „Versuri și Proză" își anunță reapariția pentru ziua de 1 Ianuarie bilunar, în format mărit.

❑ Din Botoșani primim înștiințarea că s'a formulat către direcția generală a poștelor dezideratul unui fir telefonic direct București-Botoșani în interesul acelei regiuni care cere atîtea comunicări cu Capitala.

❑ Institutul de chimie, de sub direcția d-lui dr. Petrovici, a înaintat serviciului sanitar un buletin cu ultima analiză făcută apei de la Timișești, și prin care o găsește potabilă.

❑ Noul regulament de privighere sanitară pentru vînzarea alimentelor și băuturilor, prevede ca comercianții și fabricanții să fie inițiați asupra dispoziții lor acestui regulament.

In acest scop, serviciul sanitar al orașului va tipări o serie de povețe și le va distribui celor interesați.

Prin noul regulament se prevăd măsuri foarte riguroase și în special pentru comercianții contravenienți sunt prevăzute amenzi pînă la 5000 lei.

❑ Aseară a avut loc ședința societății științifice și literare „Arhiva".

Erau prezenți d-nii: Th. Burada, A. D. Atanasiu, Gh. V. Botez-Gordon, Pan. Halippa (directorul de fapt al revistei din Chișinău, „Cuvînt Moldovenesc"), Gh. Savul, P. Constantinescu, A. Popov și C. R. Ghiulea.

S'au comunicat:

Un extras din revista „Reclams Universum", despre Carmen-Sylva... de d-ra Florica Frunză.

G. Bogdan-Duică—„Romînii și Ovreii", dare de seamă de d. V. Vlad Manoliu.

N. Iorga—Cronica expediției Turcilor în Morea—1715.

I. Ursu—Rolul bisericei în viața neamului nostru.

I. Ursu—Bătălia de la Grvozdzice și Obertin.

I. Ursu—Bătălia de pe cîmpul Pînii 1479.

(Dări de seamă de P. Constantinescu).

Revista Revistelor—„Cuvînt Moldovenesc" din Basarabia de P. Constantinescu.

„Drumețul"—versuri de C. R. Ghiulea.

„Pe degetele albe, delicate"—versuri de Gordon.

❑ Un nou caz de febră tifoidă s'a constatat în strada Socola 138; un caz de scarlatină în str. Nicolina 112.

❑ D. inspector I. Constantinescu a fost delegat să ancheteze la un important institut de fete din localitate cazul eliminării unei eleve în urma unui incident între directoarea institutului și mama acelei eleve.

❑ A apărut: „Judaismul și Evreii în Spania" disertațiuni de dr. I, Niemirower

❑ Șeful socialiștilor romîni, d. Dr. Racovski se află actualmente la Londra la o conferință socialistă internațională.

❑ *Intr'o singură casă din strada Sadoveanu No. 3, în disp. 5-a s'au constatat 4 cazuri de scarlatină.*

❑ *Din cauza unei stricăciuni în apropierea satului Lețcani, debitul apei de Timișești va suferi o întrerupere de cîteva zile.*

Apa oflătoare în rezervoare se va distribui zilnic, între orele 8 până la 11 dimineața. In același timp s'au luat măsuri pentru distribuirea regulată a apei din vechile captații.

Astăzi d-nii ajutori de primari Tuduri și Ciurea au plecat spre Lețcani, pentru a se convinge dacă s'au luat toate măsurile, pentru ca reparațiunea necesară să se facă în timpul cel mai scurt posibil.

❑ D. inspector sanitar Slătineanu a vizitat astăzi noul local al serviciului sanitar din localitate.

❑ Astăzi, Sîmbătă, oarele 5 p. m. are loc o ședință a consiliului de higienă al orașului.

❑ E probabil că inaugurarea pavilionului de la ospiciul de infirmi Galata, se va face Joi 19 Decembrie.

❑ Subcomisarii din poliția de Iași au întocmit un memoriu pe care-l vor înainta ministerului de interne.

Prin acel memoriu subcomisarii cer îmbunătățirea soartei lor, față de scumpirea traiului în raport cu micul lor salar.

❑ La școala de fete „Hatmanul Nicoară", din localitate, s'au ivit 4 cazuri de scarlatină.

❑ D-na Natalia Ionescu, institutoare la școala din Tg-Frumos, a obținut un concediu de 19 zile.

❑ D. D. Gusti, profesor de sociologie la universitatea locală, pleacă astăzi la congresul internațional de sociologie care va avea loc la Berlin.

❑ Ministerul de interne face cunoscut prefecturei județului că a aprobat ca funcționarii prefecturilor de județe să se întrunească în congres în zilele de 15 și 16 Decembrie în Capitală.

❑ Prelegerea d-lui dr. Zosin, pentru cultura generală pozitivă, tratînd despre *Patrie*, are loc Duminică 15 Decembre c., ora 4 p. m., în Amfiteatrul liceului național. Intrarea liberă.

❑ Directorul tramvaiului electric, d. von Lölhöffel plecînd în străinatate, direcțiunea este girată de către d. Hildebrandt casierul tramvaiului.

❑ De mai mult timp se comiteau în județ, numeroase furturi de vite fără ca să se poată descoperi hoții.

Acum cîtva timp însă un vizitiu din serviciul moșiei Cilibiu, numit Gheorghe Dumitru Lazăr, dispăru de la acea moșie cu o trăsură cu doi cai.

Făcîndu-se cercetări, numitul a fost descoperit în apropiere de Iași, dar pe cînd era urmărit, a lasat trăsura în drum și a fugit.

De atunci nu s'a mai știut nimic despre dînsul. Eri însă jandarmii rurali din comuna Bohotin județul Fălciu au înștiințat compania de jandarmi din Iași că acolo a fost prins individul Gh. D. Lazăr, care a declarat că a comis numeroase furturi de vite.

Fiind adus la Iași, a mărturisit că a comis peste 30 de furturi de vite atît în județul Iași cît și în județul Botoșani.

Numitul va fi înaintat parchetului.

❑ In astă seară are loc ședința consiliului de higienă a orașului, la care va participa și d. dr. Slătineanu.

Medicul șef al orașului, d. dr. Flor, va face o dare de seamă a situației sanitare a orașului.

❑ Domnișoara Ecaterina Ioan, fiica d-lui Enacache Ioan, casier al Casei sft. Spiridon, a dat la lumină, pentru obținerea titlului de doctor în medicină, o foarte interesantă lucrare, întitulată „Contribuțiuni la studiul malariei la copii — lucrată sub diriguirea d-lui profesor dr. M. Manicatide șeful secțiunei infantile a spitalui sft Spiridon,

Lucrarea merită atenția tuturor celor ce se interesează de știință.

D-ra Ioan își va susținea teza în cursul septămînei viitoare.

Cofetăria TEODOR NEDEF

Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**

Sub conducerea și îngrijirea d-lui NEDEF vechi specialist în branșa cofetăriei.

Se primesc comenzi pentru onomastice, logodne, botez și ori-ce fel de ocaziuni, **cu prețuri reduse.**

Cu ocazia Sf. serbători, zilnic torturi, cozonaci și prăjituri proaspete și alese.

Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.

❑ Luni se va face o razzie sanitară în dispărțirea V-a pentru a da de urma focarelor scarlatinoase din acel cartier.

❑ Astăseară la 8 oare seara are loc consfătuirea studenților de la drept în chestiunea taxelor universitare.

❑ Cu privire la întîmpinarea d-lui D. Sachelarescu directorul școalei primare Trei-Erarchi publicată în „Mișcarea" de astăzi d. M. Wachtel ne comunică următoarele:

Informațiunile că, în anii din urmă, actele elevilor evrei se primesc provizoriu în acea școală le are de la numeroși părinți care au copii în școala pomenită. Procedeul e acesta. Actele sunt primite, dar părinții petiționari sunt invitați a se prezenta după 15—20 de zile de la înaintarea petițiunilor de înscriere, spre a li se da răspunsul definitiv, dacă sunt locuri. Bine înțeles toate acestea se fac verbal nu înscris.

❑ D. C. B. Penel a cerut o prelungire a concediului d-sale pe un nou termen de trei luni.

❑ Am vorbit în ziar despre inițiativa luată de cîți-va preoți de a se ține un congres general al tuturor preoților din țară în care să se discute chestiunile privitoare la nevoile lor.

După cît aflăm s'a hotărît în principiu ca acel congres să aibă loc în Capitală și se va ține probabil la mijlocul lunei Ianuarie și la care vor participa delegații din toate județele.

❑ Cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Sîmbătă 14 Decembrie: „Jack", mare dramă socială din viața pariziană în 4 părți. Această splendidă desfășurare e o conștiincioasă adaptare după scrierea homerică a ilustrului romancier Alphonse Daudet. Interpretare fără seamăn datorită celor mai valoroși artiști ai scenelor pariziane.

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Cel mai nou număr din Pathé Journal cu telegramele însuflețite din lumea întreagă.

Tîndală greu încercat, scene foarte humoristice.

*

D-l Florea Mateescu, simpaticul cupletist romîn a fost angajat pentru cîteva seri de direcția cinematografului Pathé-Frères din sala circului Sidoli. D. Mateescu e un artist foarte talentat și obține succese extraordinare în toată țara. La București și în orașele mai mari din țară, face serii lungi din reprezentațiile sale și repertoriul d-lui Florea Mateescu este unul din cele mai bogate.

D-nii Ținc, Ranetti și alți scriitori-humoriști de la noi scriu special pentru d. Mateescu și artistul cuplect tălmăcește atît de bine la lumina rampei scrierile humoriștilor că atît autorii cît și auditorul sunt cu desăvîrșire satisfăcuți.

Programul cinematografului nu va fi scurtat, ci va cuprinde ca de obiceiu 4 părți.

Noul program viitor se reprezintă mîne Duminică 15 Decemb. două matineuri (3 și 5 ore), și reprez. seală la 9 ore. Program nou duminical: Debutul artistului Florea Mateescu, în creațiunile sale proprii și neimitabile.—„Destinul", desfășurare fără seamăn, interpretare datorită artiștilor dramatici ai scenelor străine (3 părți)—Max Linder scamator, comedie interpretată de simpaticul, originalul și neimitabilul humorist parizian, etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, IAȘI

sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.

Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA" a DOCTORULUI RĂTIANU,** și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse **„SINTEZA".**

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEȘICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAȚIE** etc.

Observați bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** și **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebue să poarte numele meu **Dr. A. RĂTIANU** și marca **„SINTEZA".**

Refuzați ori ce substituție.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

D. profesor dr. Mezincescu sub director general al serviciului sanitar superior, va sosi Luni în Iaşi.

La depozitul Lazăr Stati din Tataraşi s'a comis zilele trecute un furt. Siguranţa luînd în cercetare a descoperit de autor pe însuşi sergentul de oraş Toader Burlacu, la casa cărnia la percheziţia făcută, a fost găsită o mare cantitate de tutun şi timbre furate.

Tribunalele şi curţile vor lua vacanţă în vederea sărbătorilor, Vineri 20 Decembrie.

Medalia comemorativă a campaniei din Bulgaria care se va acorda cu ocazia anului nou va fi trimisă comandandanţilor corpurilor de armată care apoi o va distribui regimentelor, rămînînd ca fie-care fost mobilizat să se prezinte în persornă la regimentul respectiv pentru a-şi primi medalia.

Mîne Duminică membrii iniţiatori a înfiinţării societăţii sub-ofiţerilor veterani se întrunesc în şedinţă pentru a proceda la alegerea preşedintelui societăţii precum şi a face noui înscrieri de membri.

Mîine Duminică 15 Decembrie se va efectua alegerea consiliului comunal din Sculeni.

Biroul alegerei va fi prezidat de d. consilier judeţian Dimitrie Brudea.

Mîne dimineaţă, se va oficia la Mitropolie un parastas, în memoria regretatului Spiru Haret. Serviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

Probabil că distribuirea ajutoarelor din fondul trimis de M. S. Regele, se va face de către administraţia comunală, cu începere de Marţi.

Studenţii facultăţii de litere—secţia istorică—au înaintat o cerere decanatului respectiv, rugînd a se interveni la ministerul de culte pentru acordarea de 4 sau cinci locuri în internatul statului din Bucureşti, studenţilor din Iaşi, care ar avea nevoe să cerceteze biblioteca academiei sau arhiva statului, în scopul desăvîrşirei lucrărilor seminariale.

Cu începere de la 8 Ianuar 1914, biblioteca centrală din localitate va fi deschisă între orele 9 a. m. şi 6 p. m. fără întrerupere.

In strada Sărărie se comit de cîtva timp o serie de de furturi de paseri.

Poliţia de siguranţă e pe urma hoţilor, care nu sunt de cît nişte copii de 14—17 ani—ce locuesc în str. Sărăriei.

Eri au fost surprinşi de d-na Dimitriu, din strada Scăricică No. 6, pe cînd se furişase în o şură de găini de la casa No. 4, de unde au furat 5 găini şi un cucoş.

Au fost medaliaţi cu „Răsplata serviciului militar" pentru 20 şi 15 ani de serviciu subofiţerii reangajaţi: Maxim I. Nicolae şi Drăgoi N. Petru din Regimentul 13 Ştefan cel Mare.

Au sosit, pentru întrunirea social-democrată de mîine Duminecă, următorii delegaţi:

Bucureşti: C. Popovici, Gh. Cristescu; Ploeşti: Costică Ionescu, Nae Georgescu, Ion Guttman; Brăila: C. Mănescu, I. Manolescu; Piatra: Vasile Irimia şi D. Buduhan (delegaţii ţăranilor); Botoşani: Cărămidaru.

Mai sosesc astă-noapte şase delegaţi din Botoşani, doi din Galaţi şi doi din Bucureşti.

In sala cea mare din curtea clubului social-democrat, Str. Ghica-Vodă No. 32, va avea loc astă-seară la ora 9, o întrunire pregătitoare la care vor lua cuvîntul şi unii din delegaţi.

Pentru opera „Oraşul Iaşi" a d-lui N. A. Bogdan, abonamentul de 10 lei, la lucrarea complectă, ediţia velină şi 15 lei la ediţia de lux, va mai fi menţinut numai pînă la 20 Decembre curent, deînd el va fi ridicat la 12 lei şi 18 lei, întru cît costul tiparului şi ilustraţiunilor întrec cu mult prevederile. După apariţia complectă, preţul va fi iarăşi ridicat.

Se pot face abonamente la autor, la oficiul Stărei Civile, sau prin poştă, strada Albineţ, No. 4.

Amintim publicului că mîine la ora 4 are loc la cercul militar marele matineu costumat pentru copii organizat de preşedinta societăţii „Plinea saracilor".

Comitetul şcoalei *„Reuniunea Femeilor Israelite"* roagă pe toate membrele acestei societăţi să bine voiască a azista la ceremonia aniversării morţii mult regretatei Doamne Fanny Dr. Blumenfeld, care va avea loc în localul şcoalei din Str. Lozonschi No. 11 Luni 16 curent, orele 2 p. m.

Numai pentru un scurt timp

GRABIŢI-VA

Galoşi, Şoşoni, Ghete

pentru **Barbaţi, Dame şi copii** *cu preţurile cele mai* **eftine posibile.**

Veniţi şi vă veţi convinge

La renumitul magazin LUVRU

Str. Cuza Vodă 42 *(Casele Cristofor. Lîngă Banca Moldova).*

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Baza cea mai bună a păcei

— D. A. Beldiman, ministrul ţărei la Berlin, solicitat de ziarul „Berliner Tageblatt", trimite acestui ziar, rîndurile de mai jos, cu privire la baza cea mai bună a păcei —

—„Cugetătorul şi istoricul francez H. Taine, a făcut odată observaţiunea:

„In totdeauna cinstea rămîne politica cea mai folositoare". Dar se poate adăuga nu în totdeauna cea mai comodă, căci ea implică renunţarea la succese momentane sau închipuite, precum şi subordonarea intereselor personale celor ale patriei, cărora te-ai devotat.

„In general însă domneşte părerea, că cinstea şi politica sunt vederi ce se esclud reciproc şi după toate cîte se petrec sub steagul activităţei politice de partide, în presă şi în jocul internaţional de intrigi, această apreciare pare de cele mai multe ori ca justă.

„De îndată însă ce se cercetează după motivele mai profunde ale succeselor sau insuccesele unora dintre personalităţile conducătoare sau chiar a popoarelor, se găseşte că arta de stat, care s'a bizuit pe închipuirea unor fapte false, — de şi bazat pe mijloace de tot mari,—nu a putut aduce rezultate folositoare pentru stat, ci la urmă s'a prăbuşit.

„Combinaţiuni istorice mondiale, care au stăpînit timpuri îndelungate, se rezemau pe dorinţa artificială de a menţine puterea în mod închipuit. Era celei de a doua împărăţii napoleoniene ar putea în această privinţă să servească de exemplu.

Dar dacă dictonul lui Taine se poate aplica politicei care dispune de mijloace mari, cu atît mai mult el se poate aplica micelor popoare. Cînd la conferinţa de la Haga din 1899, se discuta de concordate, faţă de care statele mari nu se opuneau, dar care pentru micele state nu erau aşa de nevinovate, atunci subsemnatul, ca prim delegat romîn, îşi termina observaţia următoare:

„Pour la politique, surtout des petits Etats, la parfaite loyauté dans les rapports internationaux est un force et la meilleure sauvegarde de leurs intérêts".

Aceasta se lua drept rău şi fu îndepărtată, sub cuvînt că la conferinţa păcei nu există deosebire între puteriil mari şi altele mai mici.

In anul ce expiră s'a adeverit şi mai mult încrederea, pe care o avea politica loială ce duce Romînia de zeci de ani; — căci dacă i-a fost dat de a trage folose din împrejurările date atît din punctul de vedere al siguranţei proprie, cît şi în interesul păcei generale, —aceasta se datoreşte tocmai acestei încrederi a politicei sale cinstite, care s'a dovedit ca factor de seamă în legăturile internaţionale".

Lupte în Africa

— O caravană italiană atacată de beduini —

— Mai mulţi morţi şi răniţi —

Roma.—Agenţia Stefani află din Benghazi că o caravană de aprovizionare, care mergea de la Merg la Gsur, a fost cu violenţă atacată la 24 Decembrie, de către beduini. Escorta a împrăştiat pe rebeli dintre cari zece au fost ucişi şi numeroşi au fost raniţi. Un ofiţer italian şi trei soldaţi au fost ucişi. Unul a fost rănit.

Reformele în Armenia

Constantinopole.—După ziare, ambasadorii Germaniei şi Rusiei, care au fost primiţi ieri împreună de Marele Vizir, au remis noul proiect modificat al reformelor în Armenia.

*

Constantinopole.—Ştirile date de ziare că d-nii Wangenheim şi Giers s'au prezentat ieri cu noile proiecte pentru reformele din Armenia, sunt false. E vorba numai de o conversaţiune comună ce au avut eri cei doi ambasadori cu Vizirul, în privinţa reformelor în Anatolia şi celui mai bun mod de a le înfăptui.

Deces

Viena.— Ieri a încetat din viaţă deputatul din dieta Austriei de jos, Alfred cavaler de Lindheim, fostul consul general al Romîniei, în vrîstă de 78 ani.

Serviciul Telefonic

Guvernul şi moartea lui Kalinderu

Bucureşti.— M. S. Regele continuă a fi viu afectat de moartea lui I. Calinderu.

M. S. Regele ar fi dorit să vază corpul regretatului, însă a fost oprit dela aceasta de către d. dr. Mamulea.

Audienţă

Bucureşti.— M. S. Regele a primit eri după amează în audienţă pe d. Al. Marghiloman, Ministru de finanţe, iar la oarele 6 seara pe d. Take Ionescu, Ministru de interne.

Intoarcerea d-lui Blondel

Bucureşti. — D. Blondel, Ministerul Franţei, soseşte mîni dimineaţă în Bucureşti.

Moartea lui Kalinderu

Bucureşti.—Din partea asociaţiei generale a Pressei, s'a depus o coroană pe sicriul regretatului Kalinderu.

Hirotonisirea unui arhiereu

Bucureşti.—Hirotonisirea arhiereului Şerban va avea loc la 22 Decembrie.

D. de Giers rămîne la post

Petersburg. — Svonurile răspîndite în presă, cu prilejul iminentei plecări în concediu a ambasadorului la Constantinopole d. de Giers, pretinzînd că ambasadorul va părăsi acest post sunt lipsite de ori-ce temeiu.

In chestia vînzărei „Adevărului"

Bucureşti.—Ziarul *Adevărul* publică în fruntea informaţiunilor, următoarele:

„Viitorul continuă să fie prost informat. D. C. Mille pentru a 3-a oară arată, că nu a tratat cu nimeni vînzarea ziarului *Adevărul*, ceia ce ar fi de altfel un non sens, fiind vorba de o societate anonimă pe acţiuni şi nici nu a tratat cu cineva vînzarea acţiunilor pe care le posedă în aceaată societate.

Dacă *Viitorul* persistă îi vom da a 4-a desmintire.

Noi ingineri inspectori

Bucureşti.— D-nii Panait Ioan şi M Vasilescu Carpen, au fost numiţi inspectori, pe lîngă Consiliul tehnic superior.

Testamentul lui Rampolla

Roma.— Produce mare senzaţie vestea despre dispariţia testamentului fostului cardinal Rampolla.

Sefa Bey în Capitală

Constantinopol. — Sefa Bey, Ministrul Turciei la Bucureşti, părăseşte mîne Constantinopolul pentru a se duce la Bucureşti.

Pipa la Bacău

Bacău.—Ion Pipa, vestitul bandit, care urmează să fie pus în libertate peste cîte-va zile, a fost adus aci.

Se ştie că Pipa este originar din comuna Stănceşti, din jud. Bacău.

Vestea de sosirea lui Pipa a produs o vie senzaţie în oraş.

Incendiul din Albeşti

Piteşii.—Aseară la ora 10, un incendiu a isbucnit la depozitele de lemne Zane şi Kastenbaum, din Albeşti.

Focul a putut fi localizat abia azi dimineaţă.

Pagubele sunt foarte însemnate.

Nenorocirea din Chiojdeni

R.-Sarat.—Pe linia ferată, R.-Sarat—Chiojdeni, aparţinînd societăţei Adler, s'a întîmplat azi o nenorocire, în împrejurările următoare.

Pe cînd trenul aparţinînd acestei societăţi, trecea pe o pantă, un mal s'a surpat şi a îngropat trenul pe jumătate.

Pînă acum s'au scos dintre personalul trenului 1 mort, 1 grav rănit şi alţi 4 mai uşor.

Lucrările de salvare continuă.

Starea politică în Serbia

— Demisia cabinetului Pasici —

Belgrad. Se asigură că cabinetul Passici a decis să demisioneze, din cauza obstrucţiunii întregei opoziţiuni. După o comunicaţiune a cercurilor parlamentare, criza se datoreşte divergenţei între vechii şi tinerii radicali, în chestiunea alegerilor comunale din Ianuarie.

Compromisul încheiat în această privinţă e fost disolvat. Un acord a intervenit între partidele de opoziţiune cu privire la o procedare comună în contra cabinetului Passici. Guvernul, de şi dispune în scupcină de majoritatea absolută, a preferit să se asigure, să-şi dea imediat demisiunea.

Programul conservator

— Declaraţia d-lui Maiorescu cu privire la revizuire —

Bucureşti. — La clubul conservator a continuat azi discuţia cu privire la program.

D. Titu Maiorescu a reluat explicaţiile ce au condus la întocmirea programului şi a indicat cum partidul conservator nu poate aplica un program numai ca o platformă electorală, cum o fac liberalii, ci credincios trecutului seu a elaborat principiile unui program permanent, care să fie pe viitor un punct de reazăm pentru ţară.

D. Maiorescu neagă necesitatea revizuirii constituţiei şi afirmă că ea nu poate fi de cît o operă de înţelegere între partide.

In urma unor observaţiuni ce le fac d-nii Pangrati, Lahovari, Paul Greceanu şi Scorţescu, ia cuvîntul d. Em. Atonescu şi exprimă mulţumiri că din iniţiativa şefului, s'a putut stabili un program de unire, care întruneşte toate cugetele din partidul conservator.

AVIZ

Sustragîndu-mi-se scrisoarea comercială cu data de 18 Octombre 1913, emanată de D-nul Ingineri N. Cugler prin care mi se stabileşte ca îndemnitate de intermediară o sumă de bani din afacerea încheiată cu Societatea I. Rămniceanu Inginer Pascu şi Compania din Bucureşti;

declar prin prezenţa ca anulată acea scrisoare în mîna ori cui s'ar afla.

Emilia Harretu
str. Mazelor 40, Iaşi.

Pierdut. **Acceptul d-lui Idel Feuerstein Iaşi, de Lei 400—pr. 12 Octombrie a. c. în ordinul M. Adlersberg, Iaşi, fiind pierdut îl declar ca nevalabil în mîna ori-cui se găseşte.**

M. ADLERSBERG
fabrica de Cicoare, Iaşi

Marele Magazin de Muzică

„MICHELSOHN"

fondat în anul 1879

Iaşi, palatul Creditului Urban, Iaşi

PIANE şi PIANINE

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York

precum şi din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu preţurile originale a fabricei.

Pianine electrice

Kühl & Klatt—Berlin

Orchestrioane automate

Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale şi accesorii.

Note clasice şi moderne

Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat.*

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a ţărei.

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43—

Colosal de ieftin!

Numai pentru **95 bani** Cassa de Export N. Reifler, Cernăuţi (Bucovina) oferă un elegant ceas din renumitele fabricaţiuni ale Şviţeriei de aur, argint şi sidef pentru domni şi dame precum şi elegante brăţare cu ceas de sidef şi în fine ori-ce obiect de aur şi argint în urma unui Sistem adoptat de mine. **Cereţi prospecte gratis!**

Toate obiectele se dau cu garanţie pe 3 ani! Serviciu conştiincios. Spre convingere încercaţi! O cartă poştală se franchează cu **10 bani.**

Magazinul de Produse alimentare

Dr. I. MANOLESCU

— Str. Lăpuşneanu No. 12 —

(Telefon 233)

vinde în afară de produsele de fermă

Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.

Coloniale şi Delicatese

din cele mai fine

— Cu preţurile cele mai convenabile —

Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanţie ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproşabil.

Conducerea magazinului este încredinţată d-lui N. Ciocîrlan bine cunoscut onoratei clientele.

Serviciu la domiciliu.

Depozit de cărţi postale

En-gros şi detailles

M. H. SCHOENFELD

(LIBRĂRIE)

Strada Lăpuşneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Fraţii Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport** de *cărţi postale ilustrate* din cele mai frumoase, sujete noi şi alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de *modele noi* cu motive alese de

CRACIUN şi ANUL NOU

ultimele creaţiuni.

Preţ-curent de En-gros:

Presate (chromo)	Lei	3.50	suta
Gelatine	„	4.80	„
Gelatine aurite	„	5.50	„
gelatine roşie	„	5.90	„
Platin veritabil	„	6.50	„
Platin colorat	„	8.50	„
Sepia veritabil	„	7.—	„
Sepia colorat	„	10.50	„

Deviza mea este, vînd **eftin** *ca să vînd* **mult.**

A sosit şi un mare transport de jucării.

M. H. SCHOENFELD.

Jalnicii: David Herman, tată; Fişel Herman bun; B. Herman bunică; Adela Vexler, mătuşă: Matilda Vexler vară; Sali şi Paul Vexler; Clara şi Max Vexler; Rosa şi Ieşiva Cohos; Amalia şi Iosef Segal; Marcu Stolenberg; Carol Schönfeld veri şi vere; au durerea a anunţa încetarea din viaţă a prea iubitei lor

D-ra Henriette Herman

în vrîsta de 22 ani decedată după o grea suferinţă în ziua de 13 Decembrie crt. şi roagă pe toţi cunoscuţii să bine voiască a asista la înmormîntarea care va avea loc Duminecă 15 Decembrie crt.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctei str. Gh. Tacu No. 4 (prin strada Palat) la orele 1 şi jum. p. m. fix.

Aceasta ţine loc de invitaţie.

Inconsolobali: Isac, Séraphine, Emma, Roza, Solomon şi Carl, fraţi şi surori, D-na E. Wechsler, precum şi familiile: Iacob Wechsler, N. Tacsier cu copii, N. Iuffe cu copii, R. Wechsler cu copii şi Dr. L. Wechsler au nemărginita durere de a face cunoscut pierderea prea iubitului lor frate, nepot şi văr

David Bercusohn

Fost funcţionar la Casa de Bancă C. Unter & Comp.

în etate de 18 ani, încetat din viaţă în ziua de Joi, 12 Decembrie, şi roagă pe toţi prietenii şi cunoscuţi să iee parte la înmormîntarea care va avea loc Duminică, 15 Decembrie crt., orele 2 p. m. fix.

Cortegiul va pleca de la Spitalul Israelit.

Iaşi, 14 Decembrie 1913

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu sconul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronumetru **DELTA** şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice **DELTA** aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-tă şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în adevăr un cadou, ceà ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase în timpul vieţei d-voastre. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte Pentru porto şi ambalaje vă socotim 1 leu.

In caz de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanţuri foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francaţi scrisorile cu 25 bani.

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Mouchette

ADVERĂRELE HAPURI [illegible]

ADVERĂRATELE HAPURI MOUCHETTE [illegible]

[illegible] Les véritables [illegible] CHEVIN & Cie, Paris.

25% !

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

Ceasornicăria RUDOLF — **Berlineză-Iaşi DULBERG**

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA. Union Horlogère *şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.*

IAŞI Piaţa Unirei Str. Sendrescu No.

Pendule Moderne Ceasuri de Masă Bijuterii în aur *argint şi imitaţii.* Verighete de logodnă **Preţuri eftine** *Expediţie în provincie*

Catalogul gratis

Ateliere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravură, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 183 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

---

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Sălile de iarnă în vasta Sală Sidoli. cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă Inger precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

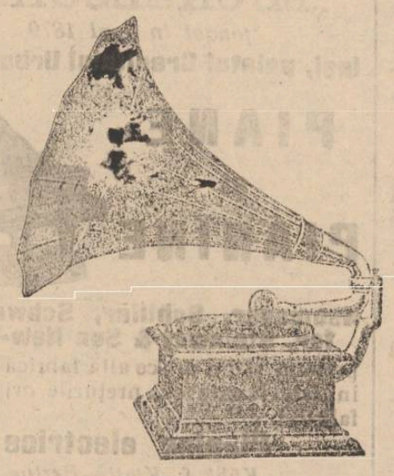

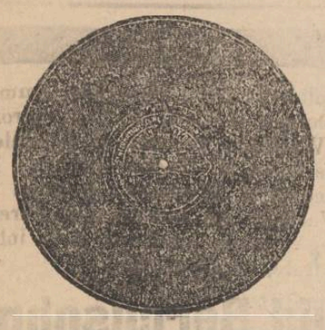

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast assortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i târguit odata
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător !

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse ?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse !

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mirzescu No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul XI.—No. 2060—Marți 17 Dec. 1913

POLITICE

Ciocnirile de ieri

Din nou am asistat ieri la urîte scandaluri — cu ocazia intrunirii sindicaliștilor. Lucrul ie de regretat—cu atît mai mult cu cît, în ast fel de chestiuni, nu se poate ști niciodată, ce proporții pot lua evenimentele. De ar fi să se mărginească aci, faptul n'ar fi extra-ordinar, căci, ciocniri de asemenea natură, s'au mai produs, se vor mai produce, atît la noi cît și aiurea.

Este de văzut, însă, dacă nu s'ar putea să survie lucruri, care să treacă dincolo de gîndul organizatorilor scandalurilor și să incumbe o grea respundere făuritorilor ca și acelora cari n'au știut sau n'au voit să ia, din timp, toate măsurile indicate de împrejurări, spre a curma scurt astfel de întîmplări reprobabile.

In cercetarea celor întîmplate, ar trebui, însă, pe de altă parte, evitate exagerările—care și aicea, ca pretutindenea, de altfel, nu folosesc.

A fost multă lume ieri în piața Unirei—a fost, căci de obiceiu, Duminica, și o zi frumoasă, ie totdeauna multă lume. Dar imensa majoritate iera compusă din oameni indiferenți, simpli spectatori, care, dese ori, s'au amuzat pe contul diverselor și ridicolelor scene întîmplate.

Scandalagiii au constituit o infimă minoritate, compusă din așa ziși studenți și un număr de minori gălăgioși, care nu lipsesc de la nici o manifestație.

Incăierările n'au fost numeroase—și nu în grupuri mari. Nu se poate vorbi serios de lupte și nici de vărsări de sînge.

S'a putut observa însă un lucru, care, n'ar trebui să se repete. Poliția permitea atrupamente, staționări în masă. Indărătul cordonului de jandarmi, scandalagii au staționat ceasuri întregi nesuparați, de și impiedicau circulația în punctul cel mai frecuentat al orașului.

Și ie doar atît de simplu de prevenit acest neajuns. O simplă ordonanță a prefectului de poliție că nu se vor permite atrupamente și apoi celebrul „Circulați, domnilor".

Intr'o ocazie identică prefectul de poliție al Berlinului a afișat o scurtă ordonanță. „Interzic atrupamentele, sub rezerva pedepsei legei. Invit pe curioși să nu mărească spectacolul". Garantăm că dacă o atare măsură s'ar lua și la noi scandalul n'ar lua proporții și nici nu s'ar putea vorbi de miile de oameni din piața Unirii.

Cît despre fondul problemei, despre acțiunea în sine a ziselor studenți naționaliști, repetăm ceea ce-am spus și data trecută. Problema nu-i nouă, un remediu trebuie găsit. Autoritățile superioare școlare și oamenii iubitori de ordine au cuvîntul.

MICI POLEMICI

Nici poziția unui prefect de poliție la Iași nu e tocmai moale, cînd anunță socialiștii o întrunire. Căci au loc atuncea două întruniri: în sală și afară din sală...

*

Statuele oamenilor mari au și ele suferințele lor. Gîndiți-vă la monumentul lui Cuza Vodă, care a ascultat de atîtea ori pe Cosmovici și pe eternul Coriolan Drăgănescu al lui Caragiale.

*

A propos de Caragiale. Studenții naționaliști nu-i cetesc operile, dar îi popularizează numele de cînd se țin întruniri publice în sala „Caragiale".

*

Un ziar vorbește de o sumă fabuloasă pe care ar fi cîștigat-o, într'un proces, d. A. C. Cuza.

Mai norocos însă a fost altă dată, cînd o cîștigat un premiu academic și o catedră universitară cu lucrări scrise de alții.

*

„Le Temps" vorbește într'o telegramă din București de a 60-a aniversare a M. S. Reginei Elisabeta.

Totdeauna cavaleri — Francezii.

*

Fleva a notat în carnetul său, după dezastrul cu interpelarea „Izvorul":

Bertolero,
Egal... zero.

*

„Seara" lăudînd pe Vasile Pop (felicitări, d-le T. Arghezi!) înșiră operile lui: „Fleacuri" și alte 11 volume.

Era prea de-ajuns primul titlu „Fleacuri" pentru toate...

*

Presa franceză a făcut mare vîlvă cu bănuelile de plagiat literar ce s'au aruncat asupra operei lui Marc Elden laureatul premiului Goncourt.

Dar — spre nenorocul d-lui Cuza care ar fi avut un discipol celebru — acuzatul Elden s'a dezvinovățit complect.

ECOURI

Despre Carmen Sylva.—In vechea revistă berlineză „Allgemeine Zeitung" care se află în al 77-lea an de existență, găsim an articol consacrat Reginei Elisabeta a Romîniei și scris de d. Dr. M. Thenen din Iași.

Autorul face o largă expunere a împrejurărilor în care a fost crescută și educată tînăra princesă de Wied și a cauzelor psihologice cari au condus acest complex temperament către inspirațiunile lirice, în pri nul loc.

Povestește, după autobiografia Carmen Sylvei, epizodele esențiale din anii de educație, în special acel despre profesorul Arndt, în casa căruia a cunoscut pe Dim. Sturdza.

D. dr. Thenen explică rezultatele educațiunii ce a primit viitoarea Regină a României cu excluderea ori-cărui sentiment de șovinism, ci—în schimb—cu o largă toleranță și îngăduință pentru toți, ceea ce i-a înlesnit să nu se simtă nici Ea străină în mijlocul unei națiuni peste care a fost chemată să domnească:

„In loc să se nască o dezbinare, un dezacord tragic între germanizmul Ei și Romînism, Ea ne arată în puține cuvinte cum s'a rîdicat mai presus de toate aceste, cum a elaborat în opera ei atîtea elemente disperate, unindu-le și armonizîndu-le".

Și mai departe, într'alt loc:

„Eternul omenesc și moral i-a fost mai presus decît timpul și spațiul și a fost conștientă de faptul că a lucra pentru aceste sublime noțiuni nu cere neapărat să o facă în spiritul german, ori romînesc esclusiv. Intreg poporul romîn o iubește pe ea, poeta germană, ca pe o mamă duioasă și lucrul acesta a ajuns pentru noi toți așa de natural, așa de normal încît se pare deplin împărtășit și de sine înțeles, ca și cum într'adevăr n'ar fi nici o contrazicere. Spiritul ei împăciuitor și armonizator a izbutit a șterge toate frontierele, iar dacă Ea crede că este mai puțin Regină decît poetă, e o iluzie; căci această Suverană, femee germană în înțelesul cel mai nobil al cuvîntului, a știut să întipărească sufletului romînesc caracteristica personalității sale proprii atît de mult, încît apare în ochii poporului ca un model și ca un ideal."

Articolul stăruie încă asupra operei de generozitate socială îndeplinită de Regină-poetă.

A.

PENTRU MOLDOVA

Ne-am ocupat de mai multe ori în coloanele acestui ziar de interesele acestei părți de țară pe care o numim Moldova, numire care nici nu credem că va dispărea vre-o dată.

Negreșit că cu timpul, această numire va ajunge să nu reprezinte altceva de cît o singură și simplă regiune din Regatul Romîniei, după cum Dobrogea ori Oltenia reprezintă altele. Pînă atunci însă Moldova va însemna ceva mai mult de cît o regiune.

Generațiile actuale păstrează încă amintirea unui trecut glorios al acestui colț, trecut pe care nu-l confundă încă de tot cu trecutul întregei țări.

Cînd vom începe a număra viața noastră de stat, și eu cred că peste cîteva generațiuni așa va fi, dela epoca regenerării noastre, epoca ce coincide cu aceea a venirei în țară a gloriosului nostru Rege, atunci de sigur asperitățile, mici e drept, dar asperități, vor fi dispărut complect.

Acele generații își vor aduce aminte mai ales de faptele săvîrșite sub actuala Dinastie și le vor aprecia de sigur altfel de cît o facem noi.

Ni se atrage acum atențiunea de către un prieten asupra următorului fapt.

Luni seara la 9 ale acestei luni, sub auspiciile societății de științe, d. profesor inginer inspector general d. Davidescu a ținut o conferință asupra *Irigațiilor în Romînia.*

Ne aducem aminte că în Parlament, chiar acum de curînd, s'a vorbit de necesitatea lor și s'a accentuat că studiile pentru înfăptuirea lor sunt deja făcute de d. Inginer mai sus numit.

Or, din cele spuse la conferința de mai sus rezultă că e vorba a se face acele irigații numai pentru șesurile Munteniei și nimic pentru Moldova.

In adevăr, d. Davidescu arată că în toată țara sunt 4 milioane hectare teren irigabil din cari aproape 3 milioane revin șesurilor Munteniei și că proectul în chestiune nu privește *deocamdată* de cît pe acestea.

Cam știm noi ce însemnează vorbele *de o cam dată* și de aceia înțelegem nemulțumirea amicului nostru, care nu vede nimic aici și pentru Moldova.

Ce să mai zicem apoi despre injuriile grosolane pe care un ziar din Capitală le-a aruncat ministrului de Lucrări Publice A. A. Badareu, pentru că a îndrăznit să dea mai multe vagoane — proporțional bine înțeles — de cîte se aranjase de Direcția Căilor Ferate pentru partea de sus a țării, zicînd că astfel se fură proprietarii și arendașii din cealaltă parte a țerii?!!

Ce să zicem apoi de supărarea mare ce a cauzat fraților noștri de dincolo d. profesor Universitar I. Simionescu.

A fost de ajuns ca d-sa să arăte că suntem cam nedreptățiți în ce privește instituțiile culturale și în special Universitățile, pentru ca „Viitorul" să-i spună că a proferat cuvinte imprudente și că tinde la separatizm.

Noi ne vom aminti cuvintele, pe cari un fost ministru liberal d. V. G. Morțun le-a spus, mi se pare cu ocaziunea inaugurării șoselei ce leagă Tg.-Ocna cu Slănicul, că Moldovenii au rămas mai îndărăt pe calea revendicărilor, *pentru că nu știu să ceară.*

Dar cînd cerem?... Ni se răspunde că ori furăm pe cei de dincolo de Milcov, ori că *țintim* la separatism.

Deci rău dacă tăcem, rău dacă ne așezăm în rînduri cu revendicările noastre.

Ce e de făcut? De sigur că dacă e vorba să purtăm oare cari ponoase, atunci mai bine să le purtăm pe dreptate, adică pentru că am cerut, pentru că am insistat, pentru că n'am lăsat să se comită nedreptăți față de noi, de cît să tăcem.

Cu această ocaziune îmi amintesc iarăși de cele ce spunea un mare ministru liberal, I. Cămpineanu. Și pe atunci, deci acum 30 și mai bine de ani, se arăta de către unii starea de inferioritate în care se găsea Moldova. Unii întîmpinau că această parte de țară e aproape înstreinată prin marele număr de streini de prin orașele ei și deci lasată în voia ei. La aceasta ministrul Cămpineanu răspunea că tocmai de aceia atențiunea celor cari nu sufăr de așa ceva, atențiunea fraților noștri trebue să fie mai vie, mai puternică pentru Moldova, de aceia trebue să se ajute, să se dea mai mult acestei părți de țară.

Ne aducem de asemenea aminte că s'a ridiculizat mult așa numita „ligă Langa" întemeiată pentru apararea drepturilor orașului nostru acum vre-o 15 ori 20 de ani în urmă.

Dacă am cerceta acum bine lucrurile, dacă am trece peste învinovățirile ce ni s'au adus și se pot încă aduce că am favorizat separatismul, oare acea ligă să fi fost ea ridicolă ori inutilă?!..

Dacă dînsa ar fi putut trăi, poate am fi avut ocaziunea să vedem îmbunătățiri reale aduse și acestei jumătăți de țară, îmbunătățiri culturale, economice și strategice.

Cînd susținem aici drepturile părței acesteia de țară nu înțelegem ca totul să se facă numai pentru ea, ci înțelegem o armonizare în progresul pe care statul Romîn luat în generalitate l'a realizat pînă astăzi.

Nu voim noi să se zică de exemplu, că de la Milcov în jos te afli în Europa și încă în Europa apuseană, iar în sus de Milcov e regiunea care ș'ar găsi locul mai bine în Asia ori Africa.

De aceia nu vom neglija a cere și pentru noi. Și fiind-că s'a atins chestiunea irigațiilor de care se leagă navigabilitatea rîurilor, vom cere ca în această ordine de lucruri să intre Siretul și Prutul.

Ințelegem că necesitățile unei localități ori regiuni să se plece înaintea interesului general, dar nu vom putea înțelege că anumite regiuni, anumite localități să fie privilegiate față de altele, atunci cînd aceasta nu rezultă din natura lucrurilor.

V. I. Radu.

Jubileul Carmen Sylvei

«Willkommen! selig willkommen! Du Alter mit deinem Licht!
Was du gegeben, genommen, o Leben, du kleinlicher Wicht,
Das ist in den Sternen, das lastet nicht mehr, das ist hell!
Was sonst gestürmt und gehastet, wird still wie des Stromes Gewell!»

Cu versurile aceste senine, de o stoică energie, saluta, cu ani în urmă încă, sosirea bătrîneței, Regina-poetă Carmen Sylva. E o strofă dintr'un mic poem în care scriitoarea, după deceniile de lupte, de avînturi și de vijelii, se resemnează, —ba nu: sfidează bătrînețea, pe care o simte venind tot mai aproape, tot mai stăpînitoare, tot mai liniștitoare a elanului și a iluziei.

Salutul cu care întîmpina această epocă a vieței e o manifestare a unei conștiințe fericite și a unei minți limpezi; e buna dispoziție sufletească pe care, în virtutea unei lungi experiențe, a dobîndit-o din lumina multor meditări și încercări și pe care o găsim în prefața operei de osebită importanță—„Memoriile" intitulate „Colțișorul penaților mei":

„...Cînd am trecut pragul vîrstei de 50 de ani, inima noastră devine, cele de mai multe ori, un vast cimitir..."

E cimitirul înflorit, din care valoroasa scriitoare scoate parfumate pagini de inspirații și amintiri duioase, îmbrăcîndu-le în haina unei proze nemuritoare.

Un cimitir!

Ce trist sună cuvîntul acesta sub pana unei scriitoare, care a dăruit lumei atîtea cărți de un suav optimism, scrise în zile cînd Ea însăși îndura contrarietățile unui destin prea complex prin desele ciocniri între un suflet simțitor de artistă și capriciile, vicisitudinele unei vieți închinată atîtor și atîtor îndatoriri, în hotarele cărora sentimentalismul nu are loc prea des.

Firește, nu în zile iubilare se reîmprospătează episodele triste, cu deosebire cînd jubileul aparține unei Suverane. Oricine însă recitește opera vastă a acestui extraordinar talent, — un talent literar căruia, din snobism, mulți nu i-au adus omagiul cuvenit—nu poate să nu fie izbit de multele manifestări lirice izvorîte dintr'o sensibilitate biruită de povara unei amărăciuni obsedante.

„Inchipuirile mele—scrie Carmen Sylva —nu sunt și n'au fost vesele niciodată. Din copilărie încă, tot ce născoceam, era mohorît și trist. Mi se părea că, la mine, zîmbetul este numai pe din afară,—că el atîrnă numai în jurul meu, ca o rochie, în jurul unui corp".

Iar în volumul: „Pe Dunărea":

„Tinerețea mi-am petrecut-o lîngă paturile celor ce sufăr, ori trag să moară, ori în medii intelectuale, unde ochii mei plînseră prea mult. Din această pricină nu vorbeam în viață de cît întristări".

Mai caracteristice încă sunt rîndurile din autobiografie, unde vorbește despre educația primită:

„Dascălii mei severi au fost: suferința, durerea, amarul, jalea și moartea. Sunt mai de seamă de cît toți învățații la olaltă. Voacea lor, unică, nu se uită și puterea lor răsună, ba nu,—tună toată viața și o auzi mereu, mereu..."

Astfel pregătită, simțirea poetei n'a putut ierta soartei multe împotriviri și n'a reușit să acopere cu florile unei străluciri domnești momentele unor grele lovituri și dezamăgiri. Și-ar fi părut frivolă Sie în să-și; ar fi socotit mai prejos de demnitatea Sa, dacă ascundea ecourile unor suferințe adevărate, fie că erau ale Sale fie că erau ale altora, chiar ale celor mat mici, mai umili dintre muritorii comuni.

Cîte mîhniri ale acestora nu se resfring în abundenta Ei operă literară! Lumea cetitoare cunoaște, în genere, mai mult unele lucrări avînd caracterul romantic și pitoresc — „Poveștile Peleșului", „Robia Peleșului", „Meșterul Manole". Din lucrările de teatru au străbătut mai mult în publicul nostru, „Mărioara", „Ullranda" dintre nuvele: „Răzbunare" tradusă de marele Caragiale, „Astra", ori însemnări suggestive ca „Pe Dunărea" și „Schițe de mînă". De un renume universal s'au bucurat din timp „Cugetările unei regine" și nu mai puțin izbutitele „Cuvinte șoptite", ori ceva mai mistice—„Cuvintele sufletești". Cine n'a sorbit din toate aceste: gîndire și cumpăt, generozitate, blîndețe și înțelepciune?

Mult mai puțini însă cunosc marile Ei poeme filosofice și simbolice ca „Sapho" „Hammerstein", „Vrăjitoarea", „Iehova"; perlele de poezie lirică din atîtea volume ca „Rîul meu", „Odihna mea", „Cîntece" „Patrie", „Cîntări de mare", „Cîntecele meseriașilor" și altele.

Adăogați apoi nenumăratele schițe, meditări și improvizări, gîndirile din cel mai nou volum „Aliunde", articolele și polemicele din marile ziare europene, traducerile din și în atîtea limbi europene. Seamănă toată această activitate cu o viață de Curte, legată adeseori de o inutilă risipă de vreme?

Cine cunoaște mai de aproape această operă literară uriașă, nu poate să nu dee omagiul său de admirație femeei scriitoare, înainte de a-și aduce aminte că are înaintea sa figura unei regine, fatalmente înconjurată de oficialul decor al unei Curți suverane. Cu trei decenii în urmă

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentanți: Sam. Löbl, București.

încă Hasdeu, într'un mare poem, sublinia cele două ipostaze și contra aste:

Cînd o vezi împresurată de a curții pompe rece
Toți rostindu-i pe un ton
Cîte o frază măsurată ce s'alunecă și trece
Ca să 'ngheațe lîngă tron,
Capul tău adînc se'nclină:
E Regină! E Regină!

Cînd cetești în reverie cugetările-i intime
De pe «Vîrful cel cu dor»
Unde totu-i poezie, scăpărînd din înălțime
Suferință și amor,
Inima duios suspină:
E femee, nu-i Regină.

Contrastul însă Ea însăși l'a rostit mai frumos și mai dramatic ca oricine în strofele din „Țara viselor“:

Peste arte-și sta Domniță, codrii — și lasa să-mi sune,
Și visa ce-au zis aleșii,—și ce inimi n'și supune!
Dar cum nu mi-i dat norocul, și nu-i Steaua grea pe frunte,
Mai cu drag m'și vrea gîrlița dragă bradului din munte.

Bradul de munte e simbolul Nemuririi care freamătă și cheamă din toate părțile, cu dragoste și armonie — pe Regina-poetă, pe Regina-femee, ca s'o răsplătească și s'o mîngîie de zilele de demult, cînd se simțea singură, stingheră și tristă, zilele cînd scria, departe de țară:

O, gînduri cad, ca stropii grei
De plumb topit în pară,—
Ce'n grozitor a suferit,
Regina solitară!

Să răsplătească pe acea Regină care a îndeplinit povața din „Cuvintele Sufletești“:

„Fii tu mama tuturor celor ce s'apropie de tine. Fii o Regină în Impărăția lepădării de sine și a jertfelor...“

Rodion

INFORMAȚII

Aniversarea Reginei.—*Cu prilejul aniversărei zilei sale, s'a expediat de către administrația comunală M. S. Reginei telegrama următoare:*

M. S. Regina Romîniei

„Intr'un sentiment de adîncă recunoștință și de respectuoasă iubire, vechea capitală a Moldovei depune la picioarele M. Voastre omagiul său de devotament și de admirație, rugînd-o să primească urările sale ferbinți de mulți ani de sănătate, spre fericirea neamului, spre mîngîerea suferinzilor și spre înălțarea sufletelor“.

— *Prefectura de județ a fost telegrafic înștiințată că în comuna Antonești (jud. Teleorman) s'a ivit epidemia de holeră.*

— *D. Constantin Stere, rectorul Universității, a făcut personal ieri o anchetă cu privire la studenții care al participat la scandalurile de eri.*

Un nostim incident a avut loc Sîmbătă seara la cinematograful Pathé Frères.

Doamna T. soția unui inginer, simțindu-se jignită de atitudinea unui domn ce se afla în apropierea ei, i-a tras două palme.

E de prisos de spus că acest lucru a fost obiectul tuturor comentariilor și a constituit un spectacol cel puțin tot atît de interesant cît și programul reprezentației.

D. profesor dr. Slătineanu a fost numit medic primar al pavilioanelor de izolare ale spitalului Sf. Spiridon din Iași.

Astăzi la Senat, după ce se va vota în total, legea pentru creditul de 420 milioane pentru C. F. R., d. Lascar Antoniu își va dezvolta interpelarea în chestia arestărei siariștilor.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, și Gh. Lascar, secretarul general dela Culte, au plecat aseară în Capitală.

„Reforma electorală și agrară“ este titlul unei broșuri, apărută astăzi. Autorul lucrării, d. profesor Paul Bujor se ocupă de cele două importante probleme sociale și propune soluțiuni.

Scrisă într'un stil curgător, pe alocurea eloquent, broșura distinsului profesor este dintre acele lucrări peste care nu se poate trece ușor. Ne vom face plăcerea a mai reveni asupra cuprinsului ei.

— † **Antoanetta de Hohenzollern.**—*Ieri a sosit știrea morții Principesei Antoanetta de Hohenzollern la Sigmaringen.*

Augusta defunctă era mama A. S. Principelui Ferdinand, Moștenitorul Tronului, care se află plecat la Sigmaringen de cîteva zile.

Născută în 1845, ilustra defunctă moare în vîrstă de 68 de ani, iar doliul acesta întristează Curtea Regală Romînă și țara întreagă, cu atît mai mult, cu cît coincide cu iubileul de 70 de ani a Reginei Elisabetha la care cu atîta entuziasm se asociase poporul romînesc.

D. Grunau, inspector financiar al regiei și d. Conovici, controlor, au inspectat depozitul pentru desfacerea produselor regiei din localitate.

Consiliul de războiu va ținea o singură ședință Mercuri 18 Decembrie.

Un ordin al ministerului de războiu comunică regimentelor ca să înceteze orice urmărire contra nesupușilor din mobilizarea din vara trecută.

Eri dimineață a încetat din viață în urma unei lungi suferinți, Mihai Cristea, fost șef contabil al Casei Sft. Spiridon.

Corpul a fost depus aseară în capela cimitirului Eternitatea, iar înmormîntarea va avea loc mîine, Marți, 27 Decembrie.

D-na Anetta Popovici a fost numită subchirurg al ospiciului de infirmi din Iași în locul d-lui Gh. Cardaș transferat în alt post.

D. Profesor Paul Bujor, va petrece vacanța serbătorilor de Crăciun, la moșia Dragosloveni din județul Rîmnicul-Sărat —cuibușorul unde s'a retras de cîtă-va vreme amicul său, poetul, — Alexandru Vlahuță.

Serviciul sanitar militar în Campanie se intitulează o excelentă broșură a d-lui profesor dr. Toma Ionescu, membru în comisia de anchetă asupra serviciului sanitar militar.

Studiul cuprinde prețioase indicații pentru specialiști.

A apărut: „Razna“ revista de actualități, din ce în ce mai interesantă.

„Noua Revistă Romînă“ sub direcția d-lui profesor Rădulescu Motru, avînd un sumar politic, literar și polemic foarte variat.

„Flacăra“ cu numaroase articole și ilustrații.

In strada Elena Doamna s'a constatat un caz de scarlatină la d. judecător Lazăr Teodorescu.

Eri dela orele 4—8 a avut loc în saloanele cercului militar, serbarea copiilor, organizată de d-na Elena dr. Riegler, în folosul societății „Pîinea saracilor“, a cărei neobosită președintă este.

In numărul viitor vom face o dare de seamă.

Eri au fost invitate și s'au prezintat ministerului de Culte și instrucțiune, candidatele reușite la examenele de diriginte a școlilor froebeliene.

Aflăm cu părere de rău că d. general Lambrino, comandantul corpului IV de armată se află de două zile suferind în urma unei răceli contractate în timpul unei inspecțiuni făcute la Roman-Miclăușani cînd a parcurs 80 km. cu automobilul.

Urăm distinsului militar grabnică însănătoșire.

Din cauza sărbătorilor, consistoriul eparhial al Mitropoliei nu se va întruni de cît în luna Ianuarie.

Sămbătă seara 21 Decembrie va avea loc la liceul internat o producție dată de elevi cu prilejul suspendării cursurilor.

Iată candidatele reușite la examenul de capacitate, grupa matematicilor.

Bălăcescu Elena, Bălteanu Eliza 8.67, Dugan Castan Maria 8.98, Grozescu Vera 8.68, Grecescu Eugenia 8.88, Malasca Elena 9.55, Mihailescu Olimpia 8.34, Nicolau Eugenia 8.97½, Popescu Elena 8.12, Rădescu Lucreția 8.82, Șerbănescu Aurelia 8.16, Springer Marta 8.14·75, Văleanu Alexandrina 8.64, Zotu Eliza 8.04, Georgescu Elena 7.79.

Eri a fost hirotonisit la Mitropolie, ca diacon, seminaristul I. Arbore, pentru parohia Drislea, jud. Botoșani.

In vederea primirei noului post, va fi hirotonisit preot mîne, Marți 17 Decembrie.

Tot mîne va fi hirotonisit diacon, teologul Traian Ionescu.

Serbarea dela școala Sf. Sava. Eri Duminecă, 15 Decembrie, la orele 3 p. m., a avut loc la școala profesională de fete „Sft. Sava“ din Iași, o serbare, dată de corpul profesoral al școalei în onoarea d-nei Cleopatra I. Ghiorghiu, după 35 ani de serviciu, ca profesoară și directoară a acestei școli.

Serbarea s'a început cu „Mulți ani“ cîntat de corul școalei sub conducerea d-rei Grigorescu, d-na Eliza căpit. Apostolescu, directoara școalei, mulțumește tuturor celor prezenți, care s'au adunat la această serbare și citește telegramele de felicitare din partea d-nelor Charlotta Adelsberg și Laura Zaharia, inspectoare; Elena Alexandrescu, Natalia Dogaru, Natalia Munteanu, Maria Rabovici, Agripina Cenusescu, Filoteia Andrei, Ella Negruzzi, Filomela Ciclac, Socoi, C. Botez, etc. Mai departe d-na Apostolescu arată însemnătatea zilei. Discursul d-sale vom publica mîine.

D. Vasile I. Radu, delegat din partea Ministrului cultelor și instrucțiunii publice, vorbește de rolul d-nei Gheorghiu ca profesoară și directoara școalei timp de 35 ani și despre însemnătatea învățămîntului profesional și urează ani mulți și fericiți d-nei Gheorghiu, ca să vadă progresela școalei, pe care a condus-o.

Vorbește apoi d-ra Luchian elevă în cl. V-a care urează ani mulți și îndelungați foastei lor profesoare și directoară. Corul sub conducerea d-lui Mihailescu a cîntat un imn religios foarte drăguț, în care s'a putut remarca talente, ca d-ra Bălăceanu, mai cîntă sub conducerea d-rei Grigorescu, mai multe cîntece între care „Tot ți-am zis Mîndro“, „Dorul meu“ etc. Recitări.

Au mai vorbit părintele Gotcu și părintele Țincoca, protoereul județului.

In urmă d-na Cleopatra Ghiorghiu, vădit impresionată de manifestația de simpatie ce i s'a făcut a pronunțat următoarea cuvîntare:

Drage colege, prietene și eleve,

Este greu pentru mine, a găsi rostirile cele mai potrivite, pentru a vă expune toată mulțumirea, ce o simt față de frumoasa serbare, cu care cinstiți retragerea mea din capul acestei școale, a căreia Directoară am fost în un răstimp destul de lung de 35 ani; n'am cuvinte cu care să pot arăta tot ce inima mea simte în acest moment atît de măreț pentru mine, văzîndu-mă înconjurată cu atîta dragoste din partea d-voastră ce v'ați unit cu acelaș gînd în jurul meu. In timpul acestor 35 ani, am căutat a-mi face datoria în conștiință, atît față de Inaltul guvern, de d-voastră colegile mele și de elevele mele, din care multe sunt acuma pe la casele lor, cu copii și ele, de a cărora cultură se îngrijesc, înscriindu-le și pe unele tot la această școală, iar mai multe din ele au ajuns maestre și directoare în diverse școli și chiar la această școală, silindu-se și depunînd cea mai mare sîrguință pentru bunul mers al școalei.

Rostul acestor școale, după cum am mai avut onoarea a vă spune în diferite ocazii, este însemnat, căci nu numai îndeletnicirile intelectuale slujesc traiului omenesc ci și acelea, care pregătesc mai mult pentru viața practică, cum sunt școlile profesionale. Din ele reese nu numai femei, care își fac cariera din meșteșugurile și artele învățate în școli, ci mume de familii, care pun în slujba căminurilor lor, deprinderile ce ele sau fiicelor lor le învață în școală, și care le fac a fi bune gospodine, mai îngrijitoare și mai desăvîrșite decît altele.

De aceea Statul se îngrijește de mai mult timp cu deosebită rîvnă, de tot felul de școli cu îndeletniciri practice, ca: școlile de agricultură, pomologie, menagiu, profesionale, etc. Numai pe această pârghie însemnată de cultură, adaosă către acea a ramurilor intelectuale, poporul Românesc va putea ajunge la o complectă desfășurare culturală, care să îmbrățișeze nu numai mintea ci și corpul, nu numai inteligența, ci și materia.

Nu socot de prisos a vă aminti și eu ceea ce v'a arătat și actuala doamnă directoară că, odată cu prăznuirea pe care binevoiți a o face retragerii mele de la această școală, putem serbători tot odată și o jumătate de secol de la înființarea ei ca Externat secundar, înființare ce s'a făcut în anul 1863 sub direcțiunea defunctei D. P. Giurcăneanu directoara școalei Primare de fete din Sărărie la 1865 pe lîngă care s'a alipit cl. I a Externatului secundar de fete.

Externatul Secundar a fost trecut sub direcția defunctei d-ne S. Macry, cînd școala a fost mutată în ograda bisericei Bărboiu. Ambele aceste două directoare cu o prelungire de cîte-va luni de viață, ar fi putut serba cu noi bicentenarul acestei școli, de oare ce au murit în cursul acestui an; la 1867 direcția Externatului Secundar a fost încredințată defunctei d-ne C. Petit, pentru mine neuitată mumă. iar la 1 Mart 1877, defunctul ministru Gh. Chițu, a prefăcut în școală profesională, Externatul Secundar între ale căreia eleve am avut fericirea a mă număra; la 5 Mai 1877 am fost numită directoare și profesoară. 50 ani de existența unei școli în Romînia, face să se apropie de timpul cel fericit, în care a licărit pentru noi, cele întâi începuturi de cultură, la care a contribuit cu puterile ei modeste și școala în care ne aflăm.

Intelegeți cred, emoțiunea ce trebue să mă cuprindă, cînd îmi iau ramas bun de la acest așezămînt, în care s'au strecurat toți anii cei mai buni ai tinereței mele; dar nu-i regret, căci i-am întrebuințat la opera pe care o cred folositoare poporului Romîn, la a cărui desvoltare și progres trebuie să conlucrăm cu toții. Intelegeți, emoțiunea ce o voiu avea-o de cîte ori îmi voiu aminti serbarea de azi, amintire ce va fi tot de una dulce inimei mele, de oare ce sunt înconjurată de colege, prietene, foaste și actuale eleve ale Școalei, cu un cuvînt de tot ce poate face mulțumirea unei ființe, care de mică copilă a fost printre eleve și totdeauna între ele. Cum voi putea uita această zi, cînd voiu avea tot deauna în fața mea, frumosul dar ce știu, cu cîtă plăcere mi-a fost dat de d-voastră.

Termin cu un singur cuvînt: Nu mă uitați, după cum nici eu nu vă voiu uita în restul zilelor mele.

Dumnezeu să iee sub a sa ocrotire atît pe noi cît și pe întreaga țară Romînească și să ne facă să ne bucurăm ani mulți de înțeleapta conducere a M. S. Regele și Regina Romîniei cu Augusta lor familie.

Trăiască Romînia!

Au onorat cu prezența lor:

Doamnele: Riria A. Xenopol, Maria S. Zăhărescu, Eliza căp. Apostolescu, Ecat. dr. Tănăsescu. Maricica Dăscălescu, Maria Papakostea, Penel, Elena Tisescu, Țușca Botez, Kieser, Janeta Ștefăniu, Anetta Pulcheria, Elena Șoarec, Romanescu, Stoianovici, Țincoca, Teodorescu.

Domnișoarele: Ecaterina Davidel, Virginia Eraclide, Olga Poliacov, Elena Deleanu, Virginia Munteanu, Margareta Drăghici, Maria Vîrlănescu, Eugenia Ionescu, Elena Popescu, Grigorescu, Manoliu, Andreescu, Gotcu, Coca Țincoca, Coca Apostolescu, Coca Penel etc.

Domnii: Alex. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, A. D. Xenopol, Arhiereul Petrescu, Savel Zăhărescu, consilier de Curte, Vasile I. Radu, Protoereul Ioan Țincoca, preotul Gotcu și Borcea, Gh. Tisescu, Inginer Botez, Mihailescu, Hugo Hahn, Luchian, Teodorescu etc.

Emil

Ședința consiliului de higienă.—Sîmbătă, 14 Decembrie, a avut loc o ședință a consiliului de higienă al orașului.

A prezidat d. dr. Flor, medicul primar al orașului asistat de d-nii dr. N. Grigoriu, medicul primar al județului, dr. Immervol, dr. Misir, dr. Tănăsescu, dr. Stenner, dr. Tudor, dr. Steuerman, dr. Buzenchi, dr. Răteanu, dr. Georgescu și dr. Petrovici, directorul laboratorului de chimie.

S'au comunicat rezultatele analizelor de apă făcute în Decembrie, Atît probele apei de Timișești cît și acele ale apei de Ciric au întrunit calitățile unei bune ape de băut.

S'au cetit tabelele boalelor contagioase cari sunt toate în descreștere, exceptîndu-se unele focare de scarlatină în dispărțirea 5-a.

In urma unei adrese a consiliului comunal, s'a luat în discuțiune chestiunea terenurilor pe care comuna are intențiunea de a le vinde pe zona dintre linia ferată Iași—Ungheni și Iași—Vaslui și pentru care cere avizul consiliului de higienă.

S'a ales o comisiune compusă din d-nii dr. Flor și Stenner pentru vizitarea terenului menționat. De asemenea o comisiune pentru inspecțiunea anuală în farmacii și drogherii.

Cu prilejul unei cereri de autorizare a unui cofetar-bragagiu consiliul a discutat pe larg chestia bragageriilor și în special a atelierelor de cofetărie și bragagerie situate în subsoluri.

S'a hotărît că în principiu se pot acorda autorizări pentru subsoluri, dar sub rezerva articolului 118 din Legea sanitară care impune riguroase condițiuni de instalație și control unor atari fabricațiuni, mai cu seamă în subsoluri.

In chestiunea aprovizionării cu gheață administrației comunale în timpul iernei s'a decis a se înainta, ca și în anul trecut, tabloul cu indicarea iazurilor a căror apă nu întrunește condițiunile de solubritate.

A venit apoi în discuțiune dezacordul între consiliul de higienă și puterea executivă—administrația comunală—în chestiunea acordării de autorizații definitive sau provizorii pentru fabrici, ateliere, abatorii de păsări etc.

S'a decis întocmirea unui memoriu de către medicul șef cu specificarea cazurilor în care există dezacord și eventual a se sesiza serviciul sanitar superior pentru indicarea unei soluțiuni.

Viitoarea ședință a consiliului va avea loc după serbătorile Crăciunului.

Pentru astă seară la ora 8, studenții naționaliști se vor întruni la „Centrul studențesc“ pentru a protesta în contra rectorului și a senatului universitar, în privința deciziei luate la adresa comitetului centrului și a alegerilor studențești.

Indivizii Gavril Bordeianu cu fiul său Panaite și soția sa Elena, împreună cu soldatul din reg. 13 Alexandrescu a Babei, s'au introdus prin efracție în casa locuitorului Gh. Zugravu din Poeni, furînd o însemnată sumă de bani precum și mai multe obiecte casnice.

D. Lazăr Grecea, revizor școlar, s'a întors ieri din inspecția făcută la școlile din județ.

D-sa a constatat că țaranii rețin copii la munca casnică sau a cîmpului și nu-i trimit la școală.

A apărut:

Reforma electorală și agrară

de Paul Bujor, Profesor la Universitatea din Iași.

Revizorii de vite ai orașului Iași au adresat direcțiunii generale a serviciului sanitar un memoriu cerînd urcarea salariului cu ocazia întocmirii budgetului.

Eri duminecă fiind aniversarea morții regretatului Spiru Haret, un parastas s'a oficiat în catedrala mitropolitană.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Arhiereul Antim Petrescu.

Au luat parte un mare număr de profesori membrii partidului liberal și o delegație a ligei „Deșteptarea“.

După terminarea serviciului religios arhiereul Antim rosti o cuvîntare arătînd meritul lui Haret.

Locuitorul Gh. Grigoraș din comuna Băiceni, pe cînd se afla la vînat în pădurea din apropriere, a împușcat din imprudență pe locuitorii Gheorghe și Ioan Nichita ce treceau prin pădure.

Victimele au fost internate la spitalul din Hîrlău.

Cu ocazia împlinirei de 70 ani a vieței M. Voastre societatea de bine facere din Iași „Regina Elisabeta“ vă trimite urările sale de omagiu și recunoștință dorindu-vă încă mulți ani de sănătate și fericire pentru a mai avea prilej de a vă manifesta dragostea M. Voastre pentru binele poporului romîn, pe care l'ați iubit și ajutat întotdeauna dar mai ales în împrejurări grele cum au fost 1877 și 1913.

Președinte, *C. Ionescu.*

Ecou Teatral.—De cîteva zile la teatrul-cinematografic Pathé Frères din sala circului Sidoli debutează cu enorm succes comicul Florea Mateescu, un artist foarte talentat și care atrage în toate serile un public numeros.

El răpește auditorul cu sublimele lui cuplete și publicul nostru cunoscător în ale teatrului îl răsplătește cu fortunoase aplauze și rechemări cari nu mai contenesc.

Direcțiunea teatrului Sidoli merită toată încurajarea, încurajare pe care de altfel ieșenii noștri o dau cu drag acestei întreprinderi serioase și care din timp în timp ne mai aduce artiști și alte soiuri de variațiuni pe lîngă bogatele sale programe cinematografice.

Artistul Mateescu mai apare astăzi și mîni după care urmează a ne părăsi. Sperăm să l avem în curînd în mijlocu, nostru și de data aceasta pentru mai mult timp.

Diverse întîmplări

In noaptea 12 spre 13 Decembrie servitoarea, Maria Vasiliu din serviciul d-lui Grigore Moțoc, dirigintele oficiului poștal din gara Iași, a dispărut, furînd obiecte de menaj și lingerii în valoare de peste 400 lei. Numita cu o lună înainte a săvîrșit un furt identic, la domnul Engel ceasornicar, unde fusese în serviciu. Se dă drept văduva unui cîrciumar din Țigănași, este oacheșă, părul, sprincenile și ochii negri, ca de 40—45 ani, îmbrăcată cu palton lung gri închis, șal negru, rochie de etamină, probabil tot de furat. Aviz celor ce vor voi s'o angajeze și care sunt rogați a aviza siguranța care este în urmărire.

Mărci poștale ale ANEXIUNII (puse în circulație pentru 15 zile acum) plătim 1 LEU SUTA. Asemene cumpărăm orice mărci poștale uzate documente și tablouri.

E. ȘARAGA

Str. Lăpușneanu 2,—Iași

Magazinul de Confecții PENTRU DAME

Maximilian Demek

s'a mutat în strada Lăpușneanu

(*Casele d-nei Drossu*)

Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes

Se recomandă pentru Confecționare *de* Rochii *Tailleur și de* Bal, Soiree, *etc*

— PĂLĂRII MODEL —

Se vînd **Stofe, Garnituri,** *etc. Se îmbracă* **Bumbi** *din stofa clienților.* **Se plisează** *orice stofe.*

Rochii gata de la 70 lei în sus.

Expoziție de modele de Rochii, ultima creațiune

Monteur special în instalațiuni de apă și canal, după o lungă practică în România și străinătate fost șef monteur în această branșă, caut post.

Adresa: *Norbert Brecher*

Weggasse 4 Czernowitz

Mutînd Magazinul meu în **Str. Ștefan cel Mare No. 11.** Fac cunoscut clienților mei, că mi am asortat Magazinul, cu noi mărfuri de *Lux—Articole de volaj—și menaj.*

Permanentă Expoziție Jucării de copii.

GARTE BERG FIU.

■ Suntem rugaţi a rectifica o ştire apărută în ziarul nostru şi anume că şcoala Sacre Coeur, n'ar avea voe să primească eleve ortodoxe de curs primar.

După cum suntem informaţi, şcoala are această menire, cu condiţia ca cursul de religie ortodoxă să fie predat de un profesor ortodox. Cursul de religie ortodoxă la această şcoală e predat de d. Oisga distinsul profesor şi defensor eclesiastic.

■ Consiliul comunal va fi convocat în cursul acestei septămîni, pentru a rezolvi mai multe chestiuni la ordinea zilei.

■ In vederea suspendării cursurilor pentru timpul vacanţei, o serbare a avut loc eri după amiază în amfiteatrul liceului militar.

■ După ultimele dispoziţiuni congresul notarilor se va ţinea în sala teatrului Sidoli.

■ Ministerul de finanţe revenind asupra dispoziţiunilor luate ca foştii subofiţeri în armată se fie scutiţi de plata prestaţiei şi a impozitului personal, a făcut cunoscut administraţiei financiare că, începînd din luna aceasta, să li se reţină plata acestor taxe.

■ **Judiciare.** — Curtea de apel Secţia I avea să se pronunţe în ziua de 14 Decembrie într'o speţă, care interesează de o potrivă lumea juridică şi cercurile comerciale.

Se ştie, că anul trecut din cauza crizei şi a războiului balcanic, mulţi comercianţi au cerut moratorii. Era natural să isbucnească conflicte între creditori şi debitori, conflicte deduse în justiţie sub formă de intervenţiuni. S'a născut atunci intrebarea dacă sunt sau nu admisibile intervenţiuni în moratorii solicitate înainte de faliment. Tribunalul comercial din Iaşi, căruia s'a pus chestia pentru întâiaşi dată a hotărît, că nu e admisibilă în principiu intervenţia. — Părerea aceasta a fost apoi îmbrăţişată de cîte-va tribunale din Moldova. — Afacerea venind înaintea Curţei, după lungi discuţiuni s'a hotărît că intervenţiunile sunt admisibile în principiu, între cît în Codul Comercial nu e un text contrar articolului 247 Proc. Civilă. Teza admisibilităţii moratoriului a fost susţinută de d-nu avocat C. Drăcşăneanu, iear teza contrară de d-nu Advocat G. Cristofor.

— Tot în ziua de 14 Decembrie s'a început judecata apelurilor făcute de d-nii dr. C. Bucşinescu, Ministerul de Culte şi Casa Şcoalelor contra sentinţei Trib. Dorohoiu prin care se anulează după cererea d-nei Alice Nanu contractul de arendă al moşiei Lisna din Judeţul Dorohoiu intervenit între foasta Epitropie Anastasie Başotă şi doctorul Bucşinescu, înaintea aceleaşi Curţi.

Orele fiind înaintate s'a amînat continuarea desbaterilor pe ziua de 19 Decembrie.

— Curtea de Apel s. I-a a res apelurile făcute de The Banc Of Roumanie Limited şi de Banca Comercială romînă din Bucureşti cît şi apelul lui Moritz Strich comerciant din P.-Neamţ, respingînd şi cererea pentru prelungirea moratorului cerut de numitul şi declarîndu-l în stare de faliment.

— Pe timpul vacanţei afacerile urgente la ambele curţi vor fi girate de d. consilier P. Pîrîianu asistat de d. grefier Vasiliu.

— Camera de punere sub acuzare a admis apelul procurorului Trib. Iaşi şi s'a majorat de la 3000 la 5000 lei cauţiunea pentru eliberarea prevenitului Iancu Friedman, deţinut pentru bancrută simplă şi frauduloasă.

— De asemeni a respins apelul preveniţilor Moise Iacob şi David Leizer şi se menţin arestaţi pentru furt prin efracţie.

— S'a respins opoziţia făcută de prevenitul V. Jipa contra mandatului de arestare emis de judele cab. II şi se menţine arestat pentru tentativă de omor.

■ Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Luni 16 Decembrie: „CARMEN", conştiincioasă adaptare după opera homonimă.

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Cel mai nou număr din Eclair-Journal cu telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Soţia tatei, comedie pariziană în două părţi. Rolul principal e interpretat de simpaticul, originalul şi neimitabilul humorist parizian, Prince.

Debutul artistului Florea Mateescu, în creaţiunile sale proprii şi neimitabile.— Simpaticul cupletist romîn obţine succese extraordinare în toată ţara. La Bucureşti şi în oraşele mai mari din ţară, face serii lungi din reprezentaţiile sale şi repertoriul d-lui Florea Mateescu este unul din cele mai bogate.

Programul cinematografului nu va fi scurtat, ci va cuprinde ca de obiceiu 4 părţi.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

De Inchiriat *o odaie la d. Isidore Margulies str. Stefan cel Mare No. 27 mobilată sau nemobilată.*

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Omagiul Reginei Romîniei

este omagiul ţării romîneşti

Viena.—Oficiosul „Fremdenblatt", vorbind de aniversarea naşterei M. S. Reginei Romîniei, zice: „Regina Elisabeta a fost pentru ţara sa nu numai o mamă ci şi o profeteasă. Ea a avut încredere în soţul ei şi în steaua Romîniei. Ceea ce ochiul ei profetic a ghicit, ceea ce gura ei de poetă a vestit, a devenit o realitate. Romînia este unită şi puternică şi, graţie autorităţii sale, a realizat în recentele crize toate aspiraţiunile sale. Ea se bucură de consideraţie şi de stima generală, trăind în pace, în prietenie cu toate statele, printre care şi cu monarhia care n'a încetat niciodată să evidenţieze rolul important al regatului.

Cu înţelepciune, monarhia a favorizat totdeauna, sprijinind pretenţiunile legitime ale Romîniei.

Romînia se bucură astăzi de succesul politicei sale cuminte şi conştientă de ţinta urmărită.

Iată cel mai frumos dar pentru regina care a colaborat atît de mult la fericirea ţărei sale, a doua sa patrie».

O aniversare

Roma.— Cu prilejul aniversării cutremurului de pămînt din 28 Decembrie 1908, au avut loc procesiuni la Messina şi Reggio din Calabria.

Autorităţile civile şi militare, asociaţiunile şi un public numeros s'au dus la cimitir să pomenească victimele pierite atunci.

S'au rostit cuvîntări şi s'au depus coroane.

Meetingul din Salonic

— Contra atrocităţilor bulgare —

Salonic.—Azi după amiază s'a ţinut aici un mare meeting la care au participat toţi refugiaţi din Tracia şi populaţiunea Salonicului, spre a protesta contra atrocităţilor bulgare.

Meetingul a apelat la regele Constantin şi la guvernul grecesc şi la marile puteri ca să se pună capăt stărei actuale de lucruri şi să se intervie pentru a se restitui Grecilor averile bisericeşti şi spre a se garanta o viaţă paşnică.

Dieta Croaţiei

Şedinţă foarte furtunoasă

Agram.—La deschiderea dietei, s'a deslănţuit un enorm scandal.

Preşedintele Mileusnic a fost alungat din scaunul preşidenţial.

Scenele sgomotoase, prin care opoziţia a căutat să împiedice constituirea dietei, au ţinut pînă la 1 noaptea. La această oră, majoritatea a izbutit să aleagă de preşedinte pe d. Medacovici. Sgomotul a încetat atunci, regulamentul punîndu-se în aplicare.

Şedinţa a fost ridicată la ora 3 dinspre ziuă.

Romînia şi convenţia opiumu ui

Haga.—D. C. M. Mitilineu, ministrul Romîniei, a semnat la ministerul de externe chestiunea Romîniei la convenţiunea opiumului.

Serviciul Telefonic

Societatea Scriitorilor

Bucureşti.— Societatea Scriitorilor romîni, de sub preşidenţia d-lui Mihalache Dragomirescu, a fost convocată de urgenţă, pentru astă-zi, orele 4, spre a aviza la mijloacele prin care să se impiedece notarea modificărilor propuse la legea teatrelor, care modificări ar lovi în interesele artiştilor şi ale scriitorilor.

Serbarea aniversărei Reginei

Bucureşti.— Astă-zi, la ora 11, a avut loc un Te-deum la Mitropolie, cu ocazia aniversării a 70-a a naşterei M. S. Regina.

Au asistat toate autorităţile, în frunte cu întreg consiliul de miniştri.

La Palat a avut loc apoi o recepţie, cu care ocazie consiliul de miniştri a exprimat felicitări.

D. Take Ionescu restabilit

Bucureşti.— D. Take Ionescu care se afla puţin suferind este pe deplin restabilit şi a părăsit eri casa.

Colaborare în opoziţie

Bucureşti.—Din ce în ce se depun mai mari insistenţe de unii membri ai partidului conservator, ca să se continue şi în opoziţie colaborarea dintre partidul conservator şi partidul conservator-democrat.

Acei conservatori insistă chiar pentru o întrunire a majorităţilor în care să se expue motivul retragerii de la guvern şi să se discute cele necesare pentru ziua de mîine.

Moartea Principesei Antonia de Hohenzolern

Bucureşti. — Regele şi Regina au luat cunoştinţă, cu adîncă mîhnire, de moartea principesei Antonia de Hohenzolern, mama principelui Ferdinand al Romîniei.

Ştirea a fost adusă la cunoştinţa Suveranului printr'o telegramă sosită din partea prinţului Ferdinand.

Adânc mâhniţi Suveranii au transmis dureroasele lor condoleanţele nepoţilor iubiţi. De aseminea consiliul de miniştrii a exprimat familiei princiare condoleanţe.

Principesele Maria şi Elisabeta au plecat aseară la Sigmaringen, cu trenul de 6 şi 5, Via Vărciorova, spre a participa la înmormîntarea principesei mume.

In semn de doliu

Bucureşti. — In ziua, în care va avea loc înmormîntarea princesei Antonia, care va fi probabil Sîmbătă parlamentul nu va ţinea şedinţă.

Banchet

In astă seară are loc un banchet în onoarea d-lui Bataria, fost ministru al Turciei.

Banchetul va avea loc în sala otelului Bulevard.

Congresul funcţionarilor judeţieni

Bucureşti.—Azi a continuat congresul funcţionarilor judeţeni.

A prezidat d. Ştefan Popescu din Argeş.

S'au ţinut mai multe cuvîntări cu privire la revendicările acestor funcţionari.

Veniturile C. F. R

Bucureşti.—Veniturile C. F. R. pe luna Noembrie a. c., au fost de 11,567000 lei — pe cînd veniturile din luna corespunzătoare a anului trecut au fost de 8,311000 lei. Este dar un spor la încasări în raport cu anul trecut, de 3,256000 lei — adică un plus de aproape 40%.

In luna Septembrie se prevăzuse un deficit de 14000000 la C. F. R. din cauza mobilizărei şi a războiului. Or, în lunele Septembre, Octombrie şi Noembrie, sporul de încasări este de mai bine de 6 milioane, aşa că astăzi deficitul ie numai de 8,000,000. Cnm mai sunt lunele Decembrie, Ianuarie, Februarie şi Martie, ieste de prevăzut, că, cu tot rezboiul, nu va fi de cît un minus de 4,000,000 la încasări la C. F. R. din ceea ce se prevăzuse.

Situaţia în Bulgaria

Lupta între socialişti şi adversarii lor

Proectarea unei lovituri de stat

Paris. — Ziarul *Le Temps* află că la Sofia a avut loc o luptă pe strade între socialişti şi adversarii lor. Sunt foarte numeroşi răniţi, între cari unii foarte grav.

Armata a refuzat să execute ordinul de a trage în socialişti.

Se auzeau strigătele de jos Regele — Trăiască republica!

*

Londra. — Ziarul *Daily Telegraph*, află din Sofia, că guvernul a sfătuit pe regele Ferdinand de a părăsi Bulgaria pentru un timp, de oare ce s'ar fi descoperit o conspiraţiune, ce ar urmări detronarea sa.

Acelaşi ziar adaugă, că guvernul proecta o lovitură de stat, în absenţa regelui.

Sedinţă de noapte

Bucureşti.—In vedere că mai sunt înscrişi foarte mulţi deputaţi la discuţia mesajului, va avea loc în astă-seară o şedinţă de noapte.

Guvernul şi chestiile interne

Bucureşti — Ziarele arată, că d. Maiorescu, prezentînd Suveranului programul partidului Conservator, M. S Regele ar fi zis:

—„Foarte bine, vom vedea acuma ce trebue făcut pentru ca toate partidele să se'nţeleagă asupra chestiilor interne".

SENATUL

Bucureşti.—Se pune la vot legea în total pentru deschiderea unui credit de 420 milioane necesar C. F. R.

Legea se admite aproape în unanimitatea senatului nefiind de cît şase bile negre.

D. Lascar Antoniu îşi desvoltă interpelarea cu privire la arestarea ziariştilor.

Ii va răspunde în numele guvernului d. Mişu Cantacuzino, ministrul justiţiei.

Tot pentru astă-zi este la ordinea zilei interpelarea d-lui Burileanu, cu privire la cutiile pentru unsori de la C. F. R.

Dacă va mai rămînea timp se vor vota şi proiectele de legi pentru înfiinţarea unui al doilea post de subdirector la C. F. R. şi modificări în ce priveşte echivalarea diplomei de inginer.

Serbătorirea M. S. Regina

Bucureşti.—La Palat este o afluenţă extraordinară necunoscută pînă astăzi, de lume care vine să se înscrie în registre, cu ocazia sărbătoarei celei a 70-a aniversare a naşterii M. S. Regina.

A făcut o mare impresie între altele apariţia a 2000 lucrătoare dela Regie care au venit să aducă felicitări şi flori iubitei lor regine.

*

După Te-Deumul de la Mitropolie I. P. S. S. Mitropolitul şi întreg Consiliul de miniştri, afară de d. Disescu care e bolnav, au venit la Palat pentru a exprima felicitări Suveranei.

La ora 12 Regele şi Regina au apărut în salonul dinaintea bibliotecei împreună cu principesa Elena şi prinţul Nicolae.

După ce Mitropolitul Primat a făcut urările sale, d. Titu Maiorescu în numele guvernului a citit o adresă de felicitare splendidă ca formă, mişcătoare prin conţinutul ei. Ultimile cuvinte bătrînul prim-ministru le-a rostit cu glasul înecat în lacrimi. Suveranii erau şi Ei foarte mişcaţi şi în ochii lor se vedeau de asemeni lacrimi.

*

In adresa consiliului de minştri se spune că viaţa reginei petrecută pînă la 1869 în străinătatea civilizată a fost de atunci încoace în mod statornic legată de ţara romînească.

Nu mai puţin gloria talentului său a trecut dincolo de hotare. Cu vrista a crescut de sigur înţelepciunea şi simţul artistic, dar pururea regina Elisabeta s'a interesat pentru tot ce munceşte şi s'a devotat pentru tot ce sufere.

Continuînd primul ministru spune că M. S. Regina a fost predestinată pentru multe dureri dintre care una foarte mare se produce chiar în anul zilei ce sărbătorim. D-sa încheie, dorind bunei regine încă mulţi ani de trai pentru a putea ajuta pe cei care muncesc şi mîngîia pe cei ce sufăr.

Fie ca cerul să dea reginei Romîniei şi ultima binefacere pe care i-o poate da la o vrîstă aşa de înaintată şi anume linişstea sufletului.

*

Suveranii au făcut după aceia cerc timp de jumătate oră, întreţinîndu-se cu fie care ministru în parte mulţumind pentru urările aduse şi povestind multe din viaţa princesei Antonia, astă-zi dispărută.

*

Cu ocazia zilei de astă-zi d. Maiorescu a oferit M. S. Regina marea cruce a ordinului Carol I, demnitate care i-a fost conferită acum cîte-va zile de consiliul de miniştri.

*

Cu ocazia zilei de astă-zi, M. S Regina a făcut şi o donaţie importantă.

Aducîndu-se la cunoştinţă, că un copil de 4 ani ramas orfan de tată în urma campaniei din Bulgaria, rămîne orfan şi de mumă care este în agonie într'un spital, a dat ordin ca el să fie plasat la institutul protestant şi a constituit o donaţiune sub numele Regina Elisabeta din venitul căreia în mod perpetuu se va acoperi cheltuelile întreţinerii unui orfan de tată şi de mamă.

*

In astă-seară la ora 6 jum., are loc la Palat o recepţie, la care vor participa toate societăţile de bine-facere, artistice şi literare, proteguite de M. S. Regina.

Important Consiliu de Miniştri

Bucureşti. — Mîine la ora 6 are loc un important consiliu de miniştri, în care se va pune în discuţiune dacă actualul guvern va mai prezenta sau nu proiectele de organizarea teritoriilor anexate.

Se prea poate întîmpla ca în acest consiliu să se fixeze şi data precisă cînd se va produce schimbarea de regim.

Se pare că şeful partidului liberal ar ţinea mult, dacă e vorba de o schimbare de regim, ca acest lucru să se întîmple încă înainte de sărbătorile anului nou.

†

Jalnicii: Necnlai, Petru, Maria şi Ion Cristea avocat fii; Lt.-Colonel Ioan Ioanidi; D-na Colonel Eufrosina Ioanidi; D-na Olga Pavlov; Ilie şi Eufrosina Bourean; D-na Maria Călinescu, precum şi familia Capriş, Profesor D. Ionescu, Elena Chirilă, Eliza Damaschin şi Roiu,

au nemărginita durere de a vă anunţa încetarea din viaţă a prea iubitului lor

Mihai Cristea

Pensionar, fost Şef Comptabil al Epitropiei Sft. Spiridon din Iaşi

încetat din viaţă în etate de 68 ani în ziua de 15 Decembrie 1913 ora 5 dimineaţă.

Inmormîntarea va avea loc Marţi 17 Decembrie 1913 ora 3 p. m. la Cimitirul Eternitatea.

Rugaţi-vă pentru el.

Iaşi, 16 Decembrie 1913.

O veste bună!!

Nu comandaţi nici o haină pînă nu vizitaţi

Magazinul „Lumei Elegante"

Asortat în totdeauna cu cele mai bune stofe engleze şi franceze, precum şi ultimile modele de veste fantezie.

Magazinul „Lumei Elegante"
Str. Cuza-Vodă, 42

I. BEINER

Str. Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine şi complect asortat cu

INCALŢAMINTE (străină)

Fabric. original **Fortschritt şi Viro** calitate prima-durabilitate garantată.

Jambiere de pele şi stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne şi Copii Transport nou de **Şoşoni** şi **Galoşi** (Veritabil Ruseşti).

Mare depozit de cămaşi, flanele, ciorapi, gulere, manşete, cravate, batiste etc. Calităţi superioare — Forme frumoase şi distinse.

Mare depozit *de Articole de voiaj umbrele şi bastoane.*

Bogat asortiment de *Măsuşerie* de la cele mai repurtate Case franceze şi engleze. Precum şi tot felul de obiecte de toiletă.

Toate se vînd cu preţurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători [illegible] *manentă" cu Ultimile*

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu sconul de a răspândi mai mult ceasornicele noastru cronometru **DELTA** şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice **DELTA** aur pentru domni şi doamne. Acestă ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-tradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireproşabil pentru că în urma recomandatiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un benefici.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu intoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase n timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanturi foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,60 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francati scrisorile cu 25 bani.

25% !

ECONOMIE

prin intrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE vindecă şi răndacă Nevralgiile cele mai grele de tâmplă, stomac, Gastralgie, Jelatice, Ameţeală, reumatismele acute şi cronice şi toate durerile celor fără reuşită.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE se iau la masă. La dina cea d'antâia se ia o hapuri: ... dimineaţă, unul la dejun, şi nu'l la cina, séra. Dacă bolnavul nu simţit vre ameliorare, va lua o hapuri a doua zi, la dimineaţa, unul la dejun şi unul la cina, séra. Nu trebue a lua mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie de PARIS, care se găsesc la toţi Droghişti şi Farmacişti.

Ceasornicăria RUDOLF — **Berlineză-Iaşi DULBERG**

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA. Union Horlogère şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.

IAŞI Piaţa 1 irei Str. Sen scu No.

Pendule Moderne
Ceasuri de Masă
Bijuterii în aur
argint şi imitaţii.
Verighete de logodnă
Preţuri eftine

Catalogul gratis — *Expediţie în provincie*

Atelere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravură, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri redusa.**

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Sălţiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

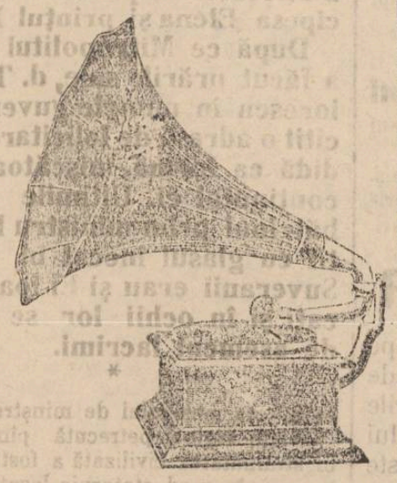

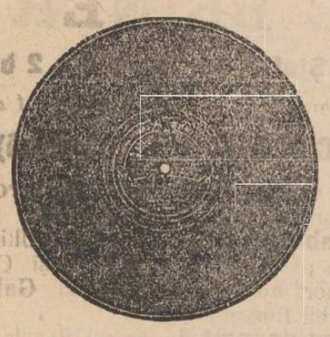

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd de la **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i târguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse!

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei

6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Administrația: Iași, str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul XI.—No. 2061—Mercuri 18 Dec. 1913

POLITICE

D. Vintilă și Tunelul

D. Vintilă Brătianu a anunțat o interpelare în chestia tunelului de la Isvor—aceasta pe motivul, că ministrul lucrărilor publice a făcut un raport către consiliul de miniștri, pentru a se da, prin bună înțelegere, lucrarea în chestiune, casei Bergher.

Fiind vorba de o INTREPRINDERE nu putea să nu intervie și d. V.-B, care, în atari materii, a ajuns pentru publicul nostru o adevărată marcă brevetată.

E de ajuns ca o operație să fie pusă la cale, iar între organizatori să fie și d. V. B., pentru ca publicul nostru să fie convins, că, pentru acționari sau tovarăși, este o întreprindere bună, indiferent dacă se spoliază banul public, dacă se fură ziua mare avutul statului.

Probabil că în anunțarea acestei interpelări îl preocupă pe d. V. B. o chestiune de principii—și nu faptul că se dă unei case streine întreprinderea, casă care reprezintă cele mai splendide condițiuni de garanție. Il preocupă pe marele gheșeftar liberal mai mult un alt principiu: ceinteresarea. De ce să se facă o atare lucrare fără ca să nu se înfrupte d. V. B. indirect, partizanii direct?

Evident că, din punctul de vedere al bunului simț erijarea aceasta a d-lui V. B, în cenzor moral, este un adevărat scandal.

Omul acesta, care s'a născut pe lume pentru a fi moștenitorul lui Simulescu, care ocupă o situație foarte importantă numai fiind-că este fiul statuiei, nu concepe nimica fără folos pentru sine și partizani, iar cu mentalitatea aceasta și spiritul sectar, nu știe și nu poate vedea de cît rea administrație la alții, nu poate fi de cît bănuitor, din cauza conștiinței motivelor inavuabile, care au determinat multe din actele sale proprii administrative.

Se înșală, însă, d. V. B. dacă își inchipuie că va putea descoperi și dovedi motive josnice in tot ce privește administrația d-lui Al. A. Badareu.

Actualul ministru al lucrărilor publice are marele noroc de a fi obiectivul atacurilor tuturor acelora, care n'au dreptul de a ținea sus fruntea. D-sa are, însă, și marele noroc ca faptele, realitatea adevărată, foarte curînd să dovedească dreptatea d-sale.

Așa a fost în trecut — așa va fi și cu opera de admirabil administrator ce a fost și este la departamentul pe care-l conduce astăzi.

Nu calomniile unui Fleva și veninul unui Vintilă vor inpiedeca această operă de dreptate să se facă.

O răsplată și-un răspuns

Era o vreme cînd cuvîntul d-lui Maiorescu înfăptuia o lege, și zic lege înțelegînd prin ea chintisențiarea absolută și netăgăduită a adevărului.

Au venit alte timpuri cînd judecățile, vorbele emise de d-sa de și rămăneau—alții... gălăgioși ridiculi, vroiau să-i surpe locul de înțăetate, cercînd sau să intre în gustul și pornirile publicului, sau să-l subjuge personalității lor.—Dacă au reușit sau nu, sau dacă acei indivizi întruchipează personalități bine definite, nu i locul s-o cercetăm aici. E destul să constatăm că criticul și logicianul de altă dată, ajuns azi cel dintăi dintre sfetnicii tronului țării sale, a păstrat neîntrerupt acelaș ascendent, asupra tutulor celor ce-au purtat în tivgă o cît de slabă putere de discernămînt.

Și nimeni și nici odată nu va putea tăgădui seriozitatea, justețea și moralitatea afirmațiilor d-lui Maiorescu, fără a-i presupune aceluia ce-o va face cel puțin—o infinită doză de rea credință.

Astfel stau lucrurile și acesta este cel mai curat adevăr...

Azi după ce partidul conservator-democrat, șeful său, partizanii lui, au alcătuita tema atîtor atacuri, ce luni și ani de-a rîndul, nu s'au întrerupt, macar pe-o clipă—după ce munca depusă de ei—spre binele neamului și-a țării, a fost tăgăduită,—după ce chiar în gesturile cele mai mărețe ale lui, atît șeful partidului, cît și partidul însuși, au fost știrbiți și huliți, cu toată furia, cu tot veninul și balele neputincioșilor, azi acelaș șef și același partid își capătă o răsplată bine meritată prin însăși gura aceluiaș logician nepărtinitor, prim-ministru, deci cunoscător profund al împrejurărilor și drept cumpănitor a faptelor.

In adevăr ce palmă mai grozavă, dată tutulor bărfitorilor de cît aprecierea asupra partidului conservator-democrat făcută de d. Maiorescu, la sărbătorirea d-lui B. Păltineanu.

Cînd d. Maiorescu spune:

«Un sentiment de dreptate mă silește să vă declar că, sunt foarte mulțumit de concursul pe care l-a dat guvernului, partidul conservator-democrat. Nu numai că nu ați provocat pe nimeni dar chiar atunci cînd ați putut răspunde la atacuri, fiind în legitimă apărare, ați înăbușit în d-voastră ori ce sentiment de revoltă.

Am ținut să vă spun că m'am rezemat pe d-v. că sunteți un partid pe care se poate rezema și că, nu știu, dacă nu ași fi avut sprijinul acesta al d-v., dacă ași fi putut trece, cum am trecut, prin greutățile întîmpinate. Sunteți un partid disciplinat, o forță: nu știu ce va aduce viitorul eu însă acum vă mulțumesc.»

Zic cînd d. Maiorescu vorbește aceste, de sigur că dă replica tuturor atacurilor îndreptate în potriva partidului conservator democrat.

Mai e oare nevoe de vre-o apreciere,—de vre-un adaos?—Credem că nu.

E o răsplată care vine la timp,—singura răsplată dată partidului conservator democrat și șefului său,—în afară de acea a simțimîntului intim de a-și fi făcut datoria,—și e un ultim răspuns dat tuturor pătimașilor noștri dușmani.

Dinu.

NOTA ZILEI

L'au dat gata...

Colaboratorii semi anonimi ai „Flacărei" s'au hotărît definitiv să-l dea gata pe Al. Davila. Dovezile furnizate de un nou colaborator, un domn Petrescu, în ultimul număr al revistei sunt următoarele:

Defunctul Odobescu a... scris numeroase piese:

1) *„Apa trece, pietrele rămîn"*—comedie „numai începută".

2) *Fior-Fiorel.* „Lucrarea e numai începută".

3) *Decebal.* „Piesa de asemenea e numai începută".

4) *Clara* „Din piesa aceasta n'am găsit nimic lucrat.

5) *Pribegitul.* „Se află schițat planul acestei drame".

6) *Veneticul.* „Dramă din care n'am aflat nimic".

Noroc că nici o piesă n'a fost scrisă gata. Altfel îl dădeau zoilii... gata pe bietul Davila!

MICI POLEMICI

Li se pare cui-va de la „Facla" că știrea „Presei" despre o ședință de noapte la Cameră ar fi o aluzie la înpămînteniri „takiste".

Știm că „Faclei" îi convin mai bine neînpămînteniții a căror cauză o exploatează cu folos.

*

S'a pus sub presă un volum intitulat „Plagiatele lui A. C. Cuza".

Afară de toți economiștii europeni și romîni (Barnuțiu) vor trece în revistă poeți evreo-germani ca Saphir, Boerne, Roderich etc.

*

Unele ziare din Capitală exploatează mereu știrea că „Adevărul" se vinde nu știm cui.

Cît n'ar vrea ziarele acele să se vîndă și el ca „Adevărul"!

*

Cel mai nou ex-curs al plagiatorului Cuza s'a ocupat de reabilitarea evului mediu.

Intr'adevăr, agitatorul ieșan este cel mai vrednic reprezentant al evului mediu.

*

Ce-a fost Duminică în Piața Unirei?

— Un ex-curs al profesorului de economie politică.

*

Socialiștii au ieșit de la întrunirea lor păziți de două cordoane de soldați.

— O dovadă că nu totdeauna sunt... anti-militariști.

In interesul cui s'au făcut demonstrațiilor sgomotoase de Duminică?

— In interesul celor 20 de geamgii olteni aduși de d. Cuza, care le-a garantat o ocupație rentabilă.

*

Un domn continuă să anunțe la mica publicitate că vrea „căsătorie cu o d-nă".

De ce nu spune încalte cu o... demivierge?

*

A scăpat d. Cuza de candidatura d-lui N. Iorga în Iași.

Dar ghinionul îi scoate iar în cale pe domnul... Tărăbuță care vroia să escalazeze, Duminică, statuia lui Cuza.

ECOURI

Cooperative de studenți—In Danemarca studenții, după pilda colegilor din America, au fondat o Cooperativă, pentru cumpărarea în comun a cărților și mijloacelor de trai. Cu toată protestarea micilor comercianți care se văd lipsiți de o bună parte din clientelă, mișcarea studenților nu șovăește. Se pune întrebarea dacă un astfel de exemplu nu ar putea fi imitat și de studenții romîni, cari au de îndurat o serie întreagă de mizerii, mai ales în urma scumpirii vieței.

*

Uniforma cenușie.—Introdusă cu atît favor, abia acum vre-o trei ani, de către armata germană, pare că nu mai are sorți de trai. In adevăr, din toate părțile se ridică plîngeri în contra ei, motivate, unele de experiența marilor manevre din 1912 și 1913, altele se experiența războiului balcanic.

I se aduce învinuirea lipsei de tărie și marea vizibilitate cînd se află în lumină. Astfel, se duce o mare campanie pentru ca armata să-și reia vechea uniformă cenușie închis.

*

Din suferințele unei portărițe. — E vorba de portărița de la casa d-lui M. Ribot. Cînd președintele republicei franceze a oferit d-lui Ribot formarea cabinetului, portărița acestui din urmă primia vizitele multor fotografi și reporteri de ziare.

Dealtfel, portărița era obișnuită cu astfel de vizite, încă de cînd fusese în serviciu la celebra doamnă Steinheil.

Dar d. Ribot a refuzat onoarea ce i se oferise și sărmana portăriță se vede iarăși părăsită.

Deputat necinstit, ziarist șantagist

D. I. Protopopescu-Pake, deputat și directorul ziarului *Dreptatea*, a fost executat în plină Cameră, de vr'o trei zile încoace, într'un chip, care, pe lîngă că ie perfect legitimat, însemnează și o adevărată operă de dreptate.

Acest d. I. Protopopescu-Pake constituie un perfect simbol. El încarnează, în mod desăvîrșit, arivismul dus pînă la ticăloșie, amoralitatea dusă pînă la perversitate, obrăznicia dusă pînă la inconștiență.

Ionel Protopopescu, în cîțiva ani de cînd face politică, s'a dovedit un necinstit; în cîteva luni, de cînd face gazetărie, s'a dovedit un șantagist ordinar.

Demnitățile politice au fost pentru el un mijloc de satisfacere a tuturor poftelor nesățioase. Directoratul ziarului *Dreptatea* a însemnat șantagiarea lumei cinstite, în tovărășia unor descalificați.

*

Evident. Cînd acesta ți-i capitalul moral și dacă ai cît de cît conștiința propriei tale ticăloșii, nu aerul de cenzor te prinde. Numai un grad de inconștiență perversă poate face ca un Ionel Protopopescu-Pake să îndrăznească să mai critice pe alții. Or, poate, el își închipuie că țara aceasta ie în totalitatea ei putredă, așa cum ie sufletul lui, și că criteriul moral nu mai are ființă.

A îndrăznit, prin ziar—în mod anonim sau semnînd, a îndrăznit să bîrfească, a avut tristul curaj să calomnieze și să înjure, el sau tovarășii lui, de o teapă cu dînsul.

A îndrăznit—și îndrăzneala nu i-a fost pedepsită. A fost nesocotit—și bine s'a făcut. Nu ceri socoteală alcoolicului inconștient, care te înjură pe stradă—și nu chemi la respundere pe un om, care a fost de șapte ori pălmuit și care este menit să rămîie de apururea o caracteristică a ticăloșiei omenești.

Nu tot astfel s'au petrecut lucrurile, cînd a avut o atitudine semeață în Cameră. Aci nu mai era vorba de om, ci de locul ce-l ocupă. Aci nesocotirea ar fi fost condemnabilă, fiindcă morala publică nu poate admite acte ca ale lui Ionel Protopopescu-Pake, fără ca individul să nu-și primească pedeapsa.

*

Și astfel parlamentarii conservatori-democrați, cari au știut să dea de atîtea ori dovadă de răbdare ingerească, cari, în împrejurări neuitate, au dovedit înfrînare sufletească și o cumințenie politică, necunoscută la celelalte partide, acești parlamentari n'au mai rabdat.

De atunci curg șiroaie dovezile despre ticăloșia acestui, tip al vieței noastre politice—curg cu găleata dovezile despre necinstea acestui improvizat și repugnabil ziarist. Acuzările, în special, cu chestia șantagiului și a furtului de inele, acuzările în chestia consumului de fonduri secrete—au fost, sunt și rămîn zdrobitoare pentru acest om, care ie pentru prima și sperăm ultima oră în parlament, care de curînd a pătruns în presă, și, sperăm, nici aci nu va dăinui multă vreme.

*

Conservatorii-democrați din parlament au făcut o adevărată operă de asanare și au dat o justă satisfacție moralei publice, zilnic ultragiată de nedemnul deputat de Ilfov. Au bine meritat, procedînd astfel.

Se pare că execuția n'a fost pe placul d-lui Vintilă Brătianu — căci d-sa a crezut de cuviință dăunăzi, să intervie în discuție.

D. Vintilă Brătianu n'a căștigat din această atitudine - cu atît mai mult cu cît, fiind în discuție o chestie de moralitate publică, n'avea calitatea și autoritatea să intervie.

OAMENI ȘI LUCRURI

Durerea cea mare

Nu poate cineva ceti, nici receti opera poetică a Carmen Sylvei fără a fi reținut asupra unui moment cu deosebire tragic și care s'a întipărit oarecum în toată producțiunea ei lirică, dominînd-o și umbrind-o cu accentele ei pătrunzătoare.

E momentul dureros în care Poeta, lovită în simțirea și în duioșia ei de mamă—după cea mai mare bucurie a vieței—cunoaște cea mai vie amărăciune a ei și nu mai poate uita.

In toate limbile europene s'a cetit și s'a admirat grația și vigoarea cu care Carmen Sylva a salutat clipa de fericire,—acel mic mărgăritar poetic care începe cu strofa:

Cuvînt mai sfînt, mai dulce nu-i
In dragul grai al omului
Ca: Mamă!
Atît de-adînc și-atît de blînd,
Nemăestrit și plin de gînd
Ca: Mamă!

E clipa în care se deschid toate orizonturile speranțelor și elanurilor; clipa în care Regina se simte impresurată de fete și feciori, cum așa de frumo visa într'un alt poem:

De-ar fi să-mi fie parte pe lume de-un fecior
L'ași vrea crescut și chipeș ca bradul munților.
Nu fulg de corb, nici aur buclatu-i păr—ci drag
Ca licărul tomnatic al frunzelor de fag
Sub fruntea larg boltită, ca bolta zilii 'n zor,
Doi ochi frumoși ca sorii în veci luminători.

Clipa însă—se știe cum și în ce jalnice împrejurări a fost efemeră, amăgitoare, urmată de un dezastru ireparabil, imens, fără seamăn și fără mîngăiere.

Nu după mulți ani poeta scria în dorul îngerașului:

Mi l'au dus în cimitirul
Trist și mut —
Doamne, nu mă plîng, căci astfel
Tu ai vrut!

Nu s'a plîns de soartă. Dar a plîns lacrimi nenumărate și nu s'a mai consolat nici-odată. Nici o rază nouă n'a mai străbătut cîntările ei:

Ce grea e, Pămînte, urgia
Osîndei ce porți, —
Ca singur să-ți culci în morminte
Copiii tăi morți!

Lovită în inemă, adînc, iremediabil, poeta a gemut în mii de strofe, avînd poate drept leit-motiv aceeași unică, supremă durere:

Cuibul mi-e pustiu, iar crîngul zace mut pentru vecie,
Primăvara vine, trece, iute, par'că n'ar fi fost..
Eu, ca pasărea rănită, cînt, stingheră 'n colivie
Fericirea mea pierdută și viața-mi fără rost..

Fără rost... Cuvîntul s'a arătat prea departe de realitate. Opera socială, operă de artă și de binefacere—a Reginei-Poete s'a desfășurat, neștirbită, abundentă, vastă și neîntreruptă, pe toate tărîmurile.

Fost-a oare numai o încercare de a uita durerea cea mare? Se poate. A fost însă atît de folositoare celor mulți, celor mici, celor născuți ca să sufere..,

Rodion

ERATA.—In articolul de eri «Iubileul Carmen Sylvei» s'a tipărit, într'un vers: «Și nu-i Steaua greu pe frunte», în loc de «Și mi-i stema grea pe frunte».

Debuturi grele ale oamenilor celebri

II

Rollin Charles (1661—1741). **După ce a isprăvit cursul primar, a trebuit să lucreze cu tatăl său, un sărac tocilar parizian, contra vieței lui, care dorea să se instruiască mai ales în Istorie. La 15 ani benedectin, văzînd în băiat că are mari dispozițiuni să fie primit ca bursier la Colegiul din Plessis. La 22 ani înlocui pe profesorul lui; în 1688, la 27 ani era profesor la Colegiul Franței, iar pînă mai tîrziu rectorul Universității din Paris. Academia de Inscripțiuni îl alege membru la 40 ani (1761). Rollin, a publicat un mare număr de cărți de istorie și un *Traité des Etudes*, în 4 volume mari. Devotamentul ce l'a arătat tinereții cu care, a făcut să i se zică *„bunul Rollin"*.**

Rude François (1784—1855. Băiatul unui poleitor, a urmat meseria tatălui lui pînă la 16 ani și a crezut că va trăi mai bine făcîndu-se lucrător într'o uzină cari fabrica culori pentru pictură. Prin excelentele lui dispoziții la desemn și modelaj, a fost admis, în puțin timp, la școala de Belle-Arte din Dijon, apoi în 1807 a fost luat în atelierul lui Cartelier din Paris.

In 1812, Rude obține marele premiu pentru Roma ca să urmeze sculptura. Ani de sărăcie a dus din cauza evenimentepolitice și un exil voluntar în Belgia, de unde sculptorul se reîntoarce în Franța unde produce opere geniale, din care cităm *Pescarul Napolitan*, *Plecarea Voluntarilor* (care ornează partea de sus al Arcului de Triumf), etc.

Sardou Victorian (1831—1908). **Părinții lui au voit să-l facă medic. El a refuzat; ia tăiat mijloacele de trai, și aproape 12 ani, Sardou a făcut cunoștință cu mizeria și cu nesuccesul. Apoi gloria și norocul a început să-i surîdă și ilustrul autor a pieselor: *Nos bons Villageois, Ganaches, la Famille Benoitin, Théodora, Phédora, Tosca, Madam Sans Gine, Rabagas, Nos Intimes*, etc., a făcut ca**

MAGAZINUL DE
DESFACERE A PRODUSELOR
FERMEI ŞI VIILOR
A. A. BADAREU
IAŞI.—Strada I. C. Brătianu 185
Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoştinţa Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă şi pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producţie de toamnă în burdufi şi în putini; caşcaval de penteleu, caşcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce şi ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub preţul pieţei.

De asemenea vinurile naturale albe şi negre se vînd cu litru şi în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum şi deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproşabil

la 1877 să fie ales de Academia Franceză, în locul poetului Ioseph Autran.

Sedaine Michel (1719—1797). Fiul unui architect ruinat în antreprize nenorocite şi muri subit de necaz. Michel Sedaine la 14 ani a trebuit să întreţie pe urma lui şi doi fraţi mai mici. S'a făcut tăietor în piatră şi a exercitat această grea meserie pînă la 40 de ani, tăind ziua piatră, iar noaptea scriind. El a fost creatorul operei comice, gen necunoscut pînă la el în Franţa; la 66 ani i s'a deschis uşile Academiei Franceze.

Vauquelin Nicolas (1763—1829). Născut la St. André d'Hébertot (calvados) fiu de ţăran foarte sărac, pînă la 14 ani a fost ucenic la o drogueria din Rouen. Parisul îl ispitea şi a plecat. Mizeria l'a dus la spitalul Hitel-Dieu, unde a stat mult timp.

Un farmacist la care se aciuase ca *băiat la ori-ce*, a început a se interesa de el şi l'a prezintat chimistului Fourcroi căruia îi devine secretar, apoi prieten, apoi tovarăş.

A învăţat chimia în mai multe scoale înalte la Facultatea de ştiinţi şi la Colegiul Franţii. Vauquelin, este unul, dintre fondatorii Chimlei moderne; a fost directorul Şcoalei de Farmacie, membrul al Institutul Academic de Ştiinţi şi deputat de Calvados.

Velpeau Maurice (1795—1867). De tînăr ajuta la muncă pe tatăl lui, care era potcovar la Briche (Indra-et-Loire). Citirea cîtor-va cărţi de medicină îl pasiona; îşi procura cărţile cu banii cari şi-i cîştiga vînzînd duminicele castane prăjite. Un om de inimă îl luă la Tours ca să-şi continue Studiile; apoi d-rul Bretoneau l'a trimis la Paris, unde era cît pe ce să moară de foame. Eşit doctor în 1823, celebrul chirurg fu numit profesor în 1835; iar membru al Academiei de medicină şi Academiei de ştiinţi în anul 1842.

Venillot Louis (1813—1883). Familia lui care locuia în Boynes (Loiret), era foarte săracă. N'a urmat de cît şcoala primară şi a trebuit ca să poată trăi să facă diferite meserii, continuînd studiile el singur.

A debutat de tînăr în gazetărie şi curînd şi-a făcut un nume, graţie pişcătoarelor polemici în favoarea catolicismului. A avut multe mulţumiri cu guvernului lui Napoleon al III.

Pîrău

A apărut:

Reforma electorală şi agrară

de Paul Bujor, Profesor la Universitatea din Iaşi.

Interpelarea d-lui Lascar Antoniu

— In chestia funcţionarilor judecătoreşti —

Amicul nostru d. Lascar Antoniu, senator, a desvoltat ieri interpelarea d-sale cu privire la soarta funcţionarilor judecătoreşti. De fapt însă, d-sa a îmbrăţişat cu căldură situaţia precară a tuturor funcţionarilor publici.

Redăm în cele ce urmează, un scurt rezumat al discursului amicului nostru:

D. Lascar Antoniu.—Acţiunea cuminte şi demnă pe care funcţionarii judecătoreşti, au avut-o în congresul din Capitală, în scopul uşurărei vieţei lor, departe de a fi dezaprobată de cineva, din potrivă trebue privită cu simpatie.

Prin această reunire a forţelor lor, vor putea, ca prin ei însuşi, să ajungă la asigurarea mijloacelor de trai, norma pentru avansări şi garanţii de stabilitate, ceea ce trebue a fi, de azi înainte, tendinţa ori cărui guvern.

Cuceririle serioase în domeniul social, mai ales acelea care privesc o anume clasă de oamenii neprivilegiaţi, nu se pot face fără ca cei interesaţi să nu se agite să nu se mişte.

Franţa ne dă destule exemple în această privinţă. Ne reamintim cu toţi că nu de mult, Federaţiunea asociaţiilor profesionale a convocat într'un singur congres la Paris pe toţi funcţionarii Republicei în vedere de a hotărî tot asupra insuficienţii salariilor lor.

E firească această mişcare atît la noi cît şi în alte state.

Imprejurările, cunoscute de altfel claselor dirigeitoare, schimbînd condiţiunile traiului, urmează neapărat să se schimbe şi starea materială a funcţionarilor.

Nu e pentru prima dată cînd iau apărarea funcţionarilor. La 1906 în şedinţa Camerei de la 28 Ianuarie am ridicat glasul meu în parlamentul ţărei pentru funcţionarii C. F. R. Iar la 1908 am dus o campanie prin presă în favoarea chiar a funcţionarilor judecătoreşti.

Profitînd de ocazie vă vorbesc de funcţionarii din justiţie, am să fac o mică digresiune, afirmîndu-vă că e bine să vorbim în parlament cît de des de justiţie, de magistraţi, de auxiliarii acestora, mici funcţionari judecătoreşti. Căci la drept vorbind din cauza preponderenţei politice de partid, care preocupă atît de mult atenţiunea oamenilor noştri de stat justiţia, adică atît majoritatea cît şi ceilalţi funcţionari, unii colaboratori ai lor, au fost neglijaţi unii mai puţin, alţii mai mult.

Şi aceasta e un mare rău, fiind-că de la felul cum se recrutează şi se întreţine personalul întreg judiciar, atîrnă liniştea şi bunul mers al întregului organism social.

Ce independenţă şi ce fel de dragoste profesională poate avea un supleant de tribunal cu 300 lei lunar, leafă budgetară, pe cînd acelaş magistrat acum 24 de ani avea ca salar lunar 450 lei? Nu-i aşa că nedreptatea este evidentă? Dar nu înţeleg ce raţiune determină ca din toate bugetele statului acela al ministerului de justiţie să fie cel mai sărăcăcios şi anume de 11 milioane numai, faţă de altele cari se cifrează între 100 şi 200 milioane.

Disproporţie curioasă, nejustificată şi dăunătoare.

Este adevărat că la 1905, sub ministerul d-lui Al. Badareu, cît şi guvernarea conservatoare de acuma, sub d. ministru M. Cantacuzino, s'au făcut oare cari îmbunătăţiri, cu privire la situaţiunea magistraţilor, îmbunătăţiri mici, dar în definitiv un bun început faţă de dificultăţile bugetare prin care au trebuit să treacă. In schimb însă, de aproape 30 ani nu s'a făcut nimic în interesul celor mici şi nevoiaşi, în interesul funcţionarilor din toate grefele instanţelor judecătoreşti de toate gradele.

Şi nu trebue ca să pierdem din vedere că şi aceşti funcţionari au un rol destul de însemnat în justiţie, complectînd opera magistraţilor în distribuirea dreptăţei.

După un tablou comparativ, 1880—1913, arată cum nu numai nu s'au menţinut timp de 24 ani salariile lor dar dovedesc că în cursul acestor ani sunt epoce unde au fost ridicate foarte puţin pentru a ajunge în cele din urmă la 1913 să le vadă scăzute aproape la aceiaşi sumă lunară care erau la 1880.

Făcînd în acelaş timp socoteala cît rămîne net unui grefier de tribunal din leafa cu care e trecută în budget, după scăderile dărilor, reţinerilor şi procentele care trebue să plătească la garanţia de 6000 lei, pe care natura slujbei lui i-o cere după lege, ca să o consemneze, ajungem la rezultatul că acest funcţionar judecătoresc primeşte în mînă 189 lei. Ce poate face un grefier de tribunal titrat, însurat, avînd copii şi trebuind să-şi cultive cunoştinţele juridice atît în vederea aspiraţiunilor lui cît şi pentru a corespunde sarcinei grele pe care o are cu modesta sumă de 189 lei lunar?

Am luat un singur exemplu şi din aceasta cred că se poate deduce întreaga situaţiune materială, a tuturor celorlalţi funcţionari judecătoreşti.

Şi pentru aceşti funcţionari, cu o răspundere atît de mare în cercul atribuţiunilor lor, în care munca nu cunoaşte odihnă iar viaţa exploatată în mod aşa de neomenos, statul n'a găsit cu cale timp de aproape 30 ani, ca să le facă dreptate, să le dea cel puţin posibilitatea unui traiu mai demn şi mai potrivit cu rolul lor.

In schimb însă s'au mărit lefuriie funcţionarilor celor mari, de altă categorie, iar pe aceştia, de care vorbesc considerîndu-i de mică importanţă, i-au lăsat în părăsire.

Dar mă întreb e dreaptă procedarea aceasta de a crea două feluri de funcţionari: privilegiaţi şi neprivilegiaţi?

E dreptate această preferinţă ca pentru unii funcţionarismul să fie un privilegiu, pentru alţii o complectă mizerie, în care munca să nu cunoască margini, iar viaţa să le fie o povoară, pe care să nu o poată duce la capăt cu cinste?

Căci iată în ce termini se exprimă un astfel de funcţionar, la congresul din Capitală, din zilele trecute. „Se face cu noi o nedreptate, n'avem cu ce trăi, ni se ia putinţa de a fi oameni demni, cinstiţi".

Vă daţi seama de greutatea acestor protestări? Funcţionarii judecătoreşti protestînd că li se ia putinţa de a fi oameni demni, cinstiţi, astfel după cum ar dori şi ei să fie!

Şi cine le ia această putinţă de demnitate, de cinste, de cît statul care i-a creat, pentru că în cele din urmă lăsîndu-i în mizerie să'i lase a-şi găsi existenţa lor materială în orice alte mijloace, în afară de salariile lor.

Această stare de lucruri nu mai poate dăinui fiind în joc interesul public, care suferă de toate acestea.

Să căutăm a feri, cît mai este timpul, pe micii funcţionari ai statului de nevoia ciupelei, moravuri dacă erau scuzate la timpul lor şi imortalizate de nemuritorul Carageale, astăzi dacă le-ar reînvia ar fi dăunător prestigiului nostru ca stat civilizat, tolerînd funcţionarii mituiţi.

Excedentele budgetare sînt mari şi frumoase iar finanţele statului bune.

Nu trebue de cît bunăvoinţă guvernului pentru a îmbunătăţi soarta acestor slujitori ai statului.

După ce mai desvoltă şi celelalte îmbunătăţiri ca: norma de avansare, garanţii de stabilitate, înmulţirea personalului, termină rugînd pe ministrul de justiţie, în care aceşti funcţionari şi-au pus toate speranţele lor, să le aibă în vedere la alcătuirea bugetului pe exerciţiul anului viitor în care scop să alcătuiască proectele necesare. (Aplauze prelungite).

INFORMAŢII

In numărul nostru de mîine vom publica textul discursului d-lui Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, drept răspuns la interpelarea în chestia tunelului de la Isvor.

— Senatul universitar a fost convocat pentru astă seară, spre a se pronunţa asupra amestecului studenţilor în turburările de Dumimică.

Ieri seară au fost invitaţi la rectoratul universităţii, un grup de 11 studenţi, cunoscuţi naţionalişti.

D. Gheorghiu, student al facultăţii de medicină din Iaşi, a fost decorat cu medalia „Bărbăţie şi Credinţă" cl. I-a.

Aceasta, după însăşi cererea A. S. R. Principesa Maria, ca recompensă pentru devotamentul de care a dat dovadă în ambulanţa de la Orhania.

Marele ziar vienez „Neue Freie Presse" consacră două lungi articole — două pagini complete — vieţei şi activităţii literare a Reginei Elisabeta a Romîniei.

M. S. Regele a acordat I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, Crucea „Meritul Sanitar" cl. I-a.

Ni se scrie din Botoşani că A. S. R. Principesa Maria, va sosi acolo în ziua de 19 Decembrie, pentru a împărţi ajutoare familiilor celor căzuţi pe timpul mobilizării în campania din Bulgaria.

Casa şcoalelor a cerut revizoratului şcolar să-i înainteze un tablou de terenurile ce le posedă fie care şcoală rurală.

Asociaţia Generală a Presei a editat cărţi postale cu un cuprins alegoric, în amintirea dispărutului Aurel Vlaicu.

Preţul unui exemplar este de 10 bani.

Ministerul instrucţiei publice a intervenit la revizoratul şcolar recomandîndu-i să lucreze cît mai mult la răspîndirea acestor cărţi postale.

A apărut „La Revue roumaine" anul II, No. 6, cu un bogat sumar"

Personalul serviciului sanitar a făcut eri o razie în raionul circ. V, unde s'au declarat mai multe cazuri de scarlatină.

Unirea educatoarelor romîne, pentru activitatea ei la mahala, are mare nevoe de bani şi anume i-ar trebui pentru acest an *2000* de lei a căror întrebuinţare s'ar face ast-fel.

O mie, societatea vrea să o împartă în capitaluri mici, de 100 lei, pe care să le deie cu împrumut, *fără dobîndă*, la oameni nevoeşi, cari apoi să restitue banii în rate periodice, cît de mici. Cu puţinele mijloace de care a dispus societatea în cursul anului ce trece, a făcut experienţa aceasta şi a constatat că lucrul e foarte folositor şi că în acelaş timp se găsesc oameni oneşti şi printre cei mai saraci. On om căruia societatea i-a împrumutat în două rînduri, suma totală de 135 lei, a plătit regulat în fiecare Duminică dimineaţă cîte *5 lei*, pe care el cu religiositate i-a adus totdeauna, aşa că azi mai are de plătit numai 20 lei. In alte cazuri, Societatea primeşte achitarea în rate şi mai mici, numai să vadă întărit în om sentimentul răspunderei şi al cinstei.

Pentru a aduna aceşti bani — pe care societatea nu are dreptul să-i cheltuească din cotizaţii şi abonamente — „U. E. R" recurge în această săptămînă la trei mijloace.

1). O mică loterie, care se trage Joi 19 Decembre orele 4.30 la şcoala „Oltea Doamna", unde sunt rugate să asiste toate persoanele care au cumparat biletele. Aceste bilete au fost vîndute de comitetul mijloacelor, iar folosul total va fi de 250 lei.

2). O reprezentaţie de cinematograf, Joi sara, 19 Decembre, în *sala Sidoli*, unde publicul care frequentează cinematograful e rugat să nu lese nici un loc neocupat.

3). In fine Duminică 22 Decembre orele 4 din zi va avea loc în Aula Universităţii o interesantă *Audiţiune* în limba franceză, înfrăţită de muzică, din frumoasa poemă *Mireille* de F. Mistral şi la care societatea speră că lumea cultă va grăbi să-şi deie întîlnire.

Pentru ambele reprezentaţii biletele se găsesc la şconla „Oltea Doamna", str. Muzelor şi Cogălniceanu şi se pot capata oricînd şi direct şi prin ori-care din membrele societăţii. Pentru cinematograf, preţurile obicinuite. Pentru audiţie 2 lei jos, 50 b. sus în galerie.

Revizoratul şcolar a făcut cunoscut cercurilor culturale ale învăţătorilor că se suspendă până după sărbători, conferinţile acestor cercuri.

Administraţia comunală a hotărît de a convoca o şedinţă extraordinară a consiliului comunal, în care să se discute propunerea de a se acorda funcţionarilor comunali, în vederea serbătorilor, o gratificaţie echivalentă cu leafa de o lună a fie cărui funcţionar.

De azi a început recensemîntul măsurilor şi greutăţilor, în conformitate cu dispoziţia ministerului.

Primim următoarele:

Domnule Rector,
Domnule Decan,
Domnule Profesor,

Subsemnaţii studenţi şi audienţi ai secţiunei agricole supunem la cunoştinţa dv. următoarele doleanţe:

Impinşi de dragostea de meserie a neamului, studenţi, avocaţi, militari, profesori, fii de mari proprietari etc., ne-am înscris cu mult drag să urmăm cursurile acestei secţiuni, de oarece corespunde unui îndoit scop şi anume: scop ştiinţific, prin aceia că aci în universitate se vor studia problemele agricole ale ţărei noastre şi implicit scopul practic căci: posedînd cunoştinţele agricole ştiinţifice cînd ne vom duce să cultivăm pămînturile şi moşiile noastre vom şti să le aplicăm după împrejurări, aruncînd astfel regulele vechi care singure conduc astăzi agricultura ţărei noastre.

Cu mult dezinteresatul concurs al unor domni profesori şi chiar cu jertfa de sine a cîtorva, s'a putut pune bazele acestei secţiuni şi s'a început cursurile pe care cu multă asiduitate le urmăm. Nu tot aşa însă este cu partea practică aplicativă a cunoştinţelor teoretice.

Ne avînd de cît un cîmp de experienţe fără locuinţe, laboratorii, grajduri, maşini, vite, etc. etc, adică incomplect nu numai ca un cîmp de experienţe universitare, dar incomplect chiar pentru exploatare comună, în aceste condiţiuni cu toată buna voinţă ce ne-o dăm la partea teoretică a studiilor agricole ne vedem puşi în imposibilitatea de a nu vedea traduse în fapt aceste cunoştinţe şi astfel cu toată rîvna, rămînem incomplecţi în studiile noastre.

Cum statul cheltueşte milioane pentru agricultură, cu o jertfă mult mai mică ar face ca cunoştinţele agricole teoretice cîştigate aci la secţia agricolă să fie pecetluite prin o practică de un an într'un cîmp de experienţe model, fiind astfel la înălţimea studiilor universitare.

In America se cheltuesc milioane cu aşemenea institute şi rezultatele sunt foarte vorbitoare, iar statele americane nu numai că nu regretă aceste sume, ba din contra înfiinţează mereu asemenea noi institute.

Vă rugăm deci că cu binevoitorul dv. concurs să ne susţineţi înaintea onor senatului universitar şi a onor ministerului de culte pentru acordarea de mijloace necesare înfăptuirei unui cîmp de experienţe după cerinţele studenţilor agricoli

I. Niculcea, Turculeţ, Toma Riconte, C. Vintilescu, Anastasiu Emil, Beldiman, Neculai Stoian, Dumitru Tănăsescu, Gh. Samson, Aurel Irimescu. Gh. Bontea, Ion Răileanu, Gh. Pavlov, Eugen Tăutu, P. N. Ionescu, Motăş Victor, Ioan M. Leon, Const. Manu, M. Hristea, V. Gh. Galin C. Ştefăniu, Sp. Irimescu, C. Borteanu, H. Zarifopol, Constantinescu, C. Oescu, Carp, Cr. Călin, Manu, I. V. Ionescu, C. Botez. Sp. Tapi, Ch. Mihailescu, Gh. Alexa, Emil Gheorghiu, Radu Dimitrescu, Ionel Gall, şi alţii.

Teatru-Cinema Pathé-Frères Sidoli. —Astă-seară simpaticul artist Florea Mateescu, apare pentru ultima oară înaintea publicului iaşan care l'a încurajat atît de mult. De sigur că şi în astă seară îl aşteaptă o sală plină.

Artistul Mateescu e un cupletist desăvîrşit plin de humor şi numai apariţia lui pe scenă aduce veselie în public.

El răpeşte auditorul cu sublimele lui cuplete şi publicul nostru cunoscător în ale teatrului îl răsplăteşte cu furtunoase aplauze şi rechemări cari nu mai contenesc.

Direcţiunea teatrului Sidoli a făcut o alegere minunată prin aducerea acestui artist care de sigur nu ne părăseşte acum pentru totdeauna, căci sperăm să-l avem în curînd în mijlocu, nostru şi de data aceasta pentru mai mult timp.

Au fost admişi ca bursieri a facultăţii de litere şi filosofie, studenţii Alexandrescu Gheorghe, d-ra Clemenţa Grecea, Victor Iamandi, Ştefănescu Margareta şi V. I. Bucevschi — cu cîte 50 lei lunar.

La Ştiinţi: Bolohan Clemenţe, Focşa Emilia, Alexa Gheorghe, Florescu Alexandru, Toporascu Ernest, Ghimuş Alexandru Dimitriu Grigore şi Isidor Margulies.

Medicina: Ioan Birsan, Galip Ioan, Plăcenţianu Gh., Stroescu V., Emma Filipescu, Caton Gh., Florescu, Vasiliu C. Gh., Filipeanu Alex., Vasiliu Natalia.

Dreptul: Leon M. Ioan. Antoniade Anton, Carp Gh. Alex., Cihan Eugen, Ionaş Victor, Popovici Constantin.

In str. Morilor s'a sinucis eri trăgîndu-şi un foc de revolver în inima, sergentul de oraş Neculai Chiriac din Bîrlad.

Numitul venise în Iaşi de cîteva zile pentru a-şi căuta de sănătate şi într'un moment de desperare şi-a pus capăt zilelor.

Din ordinul parchetului cadavrul a fost transportat la morga spitalului sft. Spiridon.

Din oraş a dispărut de mai multe zile bărbierul N. Iliescu din str. Anastase Panu.

Numitul a lăsat în urmă datorii pe piaţă care întrec suma de 5000 lei.

Senatul universitar a acordat aula universităţii, societăţii U. E. R. pentru ziua de 22 Decembrie pentruo conferinţă literară muzicală.

D. dr. Brumă a fost numit preparator suplinitor la laboratorul de anatomie patologică în locul d-rului Nimereanu, transferat la clinica medicală.

Sanatorul Dr. Tzaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie.** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

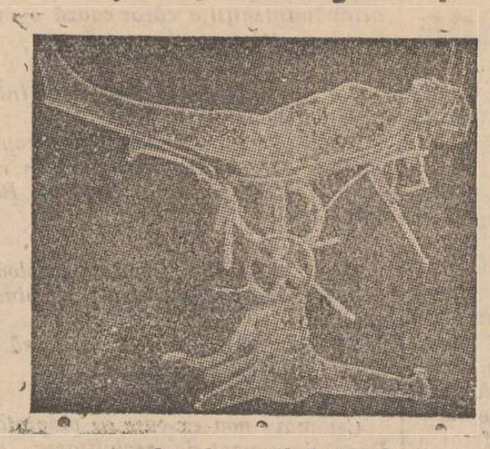

Faceri. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire sérioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale Policlinică, consultaţii între 1—3 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52'

De la cercul învăţătorilor. — Duminică 15 Decembrie a avut loc în Buhalniţa com. Cepleniţa, conferinţa cercului cultural învăţătoresc.

Incă de dimineaţă s'au adunat la biserica satului un număr destul de mare de credincioşi ca în totdeauna. Pe la orele 9 jum. încep aşi face intrarea şi învăţătorii de prin împrejurimi, care au socotit de a lor datorie creştinească a lua parte la serviciul divin, serviciul executat cu mult sentiment de preotul Gh. C. Bosie, care ca întotdeauna a ţinut şi acum o frumoasă şi instructivă predică, care făcu multă impresie asupra ascultătorilor. In tot timpul serviciului corul bisericei a dat răspunsurile cuvenite.

La orele 2 p. m., în sala şcoalei rurale locale, s'a ţinut şedinţa publică, în faţa a unui numeros public. Au fost de faţă d. administrator al plăşei P. G. Văsăscu, d. primar Gh. Pălii, I. Ionescu, notar.

Şedinţa este deschisă de Sf. Sa preotul Gh. Bosie, care vorbeşte locuitorilor despre modul cum ţaranul romîn ar putea să-şi agonisească cele necesare traiului de pe bucăţica lui de pămînt, dacă ar cultiva toate soiurile de plante, ca orz, ovăz, grîu, sfeclă, trifoi, legumuri şi alte celea pe lîngă tradiţionalul păpuşoi, despre care spune că e de preferat prin partea locului popuşoiul cicantin, care trebue sămănat în anumite condiţiuni pe care le arată lămurit, dînd şi reţeta în potriva tăciunelui. Mai vorbeşte şi despre modul reparării bisericei.

Urmează apoi d. institutor Gh. Gaşpar care prin cuvinte bine aşezate şi bine simţite vorbeşte cu dovezi despre cultura pomilor roditori.

D. P. Pasere, administratorul plăşei, vorbeşte despre chestii economice ca vînzarea în comun, îndeamnă la negoţ şi la îndeplinirea tuturor lucrurilor bune şi folositoare.

D. Ionescu notar, arată lămurit ce-i contractul şi cum ţăranii trebue să facă un contract ca să nu fie căzuţi în ispită.

D. învăţător Stoica, vorbeşte despre modul de ferire de scarlatină şi alte boli molipsitoare.

Orele fiind 5, şedinţa se închee de d. preşedinte al Cercului, ducînd fiecare cu sine o impresie foarte plăcută, în special ţaranii care au avut multe de reţinut.

Asistent

Prefectura de judeţ a fost înştiinţată că locuitorul Dumitru Rişiceanu din comuna Movileni, fiind de strajă la gara Larga s'a adăpostit între nişte saci cu cereale, care căzînd peste el l'au omorît.

Nefiind bănuială asupra morţii autorităţile au dat încuviinţarea pentru înmormîntarea cadavrului.

Astă noapte rău făcători introducîndu-se în casa perceptorului din plasa Turia, au încercat să fure o sumă de bani şi mai multe registre ce erau într'un sertar. Fiind surprinşi hoţii au dispărut.

Din iniţiativa economului N. Dărîngă şi a corpului didactic din Tg.-Frumos, s'a înfiinţat în acel oraş o cantină şcolară, care va începe a funcţiona după sărbători.

Pensionarul Neculau care se afla internat în spitalul Sft. Spiridon fiind bolnav, într'un acces de nervi s'a aruncat într'un butoi cu apă, unde a fost găsit de gardieni înecat.

Corpul a fost transportat la morga spitalului.

Numitul Oişie David din Botoşani venind în Iaşi, la Iţic Croitoru din str. Colonel Langa, s'a dus într'un grajd unde s'a strangulat.

Autorităţile fiind înştiinţate, au dispus transportarea cadavrului la morgă pentru a-i se face autopsia.

Cauzele sinuciderii nu se cunosc.

D. dr. Dobrovici a obţinut 2 luni concediu. D-sa va fi suplinit de d. dr. Thiron.

D-ra Eleonora Radu a fost numită preparatoare la institutul de anatomie în locul d-lui dr. V. Dimitriu demisionat.

Judiciare.—Eri 16 Decembrie secţia a II-a a Curţii de Apel, a judecat următoarea speţă:

Inaintea judecătorului sindic al tribunalului Fălciu s'a făcut de G. Ciocan o cerere în revendicarea unei părţi din averea falitului I. D. Vasiliu.

Făcîndu-se contestaţie, tribunalul a admis în parte cererea de revendicare.

In apel — în urma incidentului ridicat de d. G. T. Pallade, judecătorul sindic al Trib. Fălciu—Curtea, admiţînd incidentul, a hotărît că nu e drept de apel la curte în contra hotărîrilor date de tribunal, conform art. 817 c. c., în materie de revendicare şi de contestaţie la revendicare.

La concursul pentru medici de spitale mixte ţinut la Bucureşti, dintre foştii elevi ai Facultăţei de medicină din Iaşi, s'a prezentat numai domnul d-tor George Herfurt, care reuşind cu strălucit succes, a fost viu felicitat de juriul examinator.

Universitatea din Gröeningen (Olanda) a invitat universitatea noastră să participe la serbările jubileului ei de 300 ani de la înfinţare şi care va fi sărbătorit în zilele de 29, 30 şi 1 Iunie s. n. anul viitor.

Senatul iesan întrunit în acest scop a delegat pe d-nii I. Peretz şi D. Alexandrescu ca să reprezinte universitatea eşană.

De asemeni universitatea din „Provence", Statele-Unite, a invitat universitatea ieşană la jubileul de 150 ani de la înfiinţare şi care va avea loc la 11 Octombrie anul viitor.

Senatul a hotarît să redacteze pe un pergament, o adresă de felicitare, care să fie trimisă rectoratului universităţi din Provence.

Direcţia generală a vămilor a făcut cunoscut vămii din localitate că pînă la 1 Ianuarie 1914, să nu pretindă certificate de origină pentru mărfurile provenite din porturile Anvers şi Roterdam. După această dată, orice marfă ce va veni din aceste porturi va trebui să fie însoţită de certificate de origină, spre a putea beneficia de tariful convenţional.

Pînă acum s'au înscris a participa la congres peste 1600 notari din întreaga ţară.

Astă-zi comitetul iniţiator al congresului va căuta să obţină sala teatrului naţional, pentru ţinerea congresului.

Sub comisarii din localitate au alcătuit un memoriu pe care l'au înaintat ministerului de interne.

Prin acel memoriu subcomisarii cer a se introduce sistemul avansării după vechime, apoi să se prevadă în lege că poliţistul care în timpul şi cu ocazia serviciului a căpătat răni sau leziuni care îl fac impropriu serviciului, sau acei ce şi pierd viaţa, să li se considere că fiind în un serviciu comandat şi se li se garanteze lor sau urmaşilor lor pensia întreagă indiferent de anii ce au avut.

De asemenea mai cer reducerea anilor pentru a eşi la pensie la 25 ani.

O serie de 22 de elevi ai şcoalei de adulţi, ce funcţionează pe lîngă şcoala primară Vasile Alexandri, sub direcţiunea institutorului Cezar I. Tăzlăuanu, care au isprăvit materia cerută de regulamentele şcolare, pentru cursul primar, au adresat cereri pentru a trece examenele de absolvire în cursul lunei Ianuarie.

Ministerul de instrucţiune a decis ca acele examene să fie ţinute începînd de la 4 Ianuarie.

Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Marţi 17 Decembrie: „CARMEN", conştiincioasă adaptare după opera homonimă.

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Cel mai nou număr din Eclair-Journal cu telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Soţia tatei, comedie pariziană în două părţi. Rolul principal e interpretat de simpaticul, originalul şi neimitabilul humorist parizian, Prince.

Ultimul debut al artistului F. Mateescu, în creaţiunile sale proprii şi neimitabile.—Simpaticul cupletist romîn obţine succese extraordinare în toată ţara. La Bucureşti şi în oraşele mai mari din ţară, face serii lungi din reprezentaţiile sale şi repertoriul d-lui Florea Mateescu este unul din cele mai bogate.

Programul cinematografului nu va fi scurtat, ci va cuprinde ca de obiceiu 4 părţi.

Noul program viitor se reprezintă mîne Mercuri: Falşificatorii sau misterele subteranilor, desfăşurare fără seamăn, interpretare datorită artiştilor dramatici ai scenelor străine (3 părţi)—Tîndală la ţară, scene foarte humoristice etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

S. MAGDER
AVOCAT
Strada Căpitan Păun No. 8

Renumitul magazin
Canar
s'a mutat sub Hotel Continental, Piaţa Cuza-Vodă.

Goldstein Matelii
— Moaşă premiată —
— Stradela Armeană No. 6 —

Becuri electrice „OSRAM"
Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"**—*Iaşi, Lăpuşneanu 24.*
Preţul a: **LEI 1.75.**
Expediţie în provincie.
Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrşită.*
Observaţi bine adresa.

Dr. Suzana GROSI
Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43 -

Absolvent de liceu
se caută pentru a prepara un elev de curs secundar.
Informaţii la Tipografia H. Goldner.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Atrocităţile greco-sîrbeşti
— Un document oficial —

Sofia.—Guvernul pregăteşte o broşură voluminoasă în care să se arăte toate actele de sălbătăcie ce ar fi fost comise, în potriva populaţiunei bulgare din Macedonia, de către Greci şi Sîrbi.

Broşura va fi însoţită de reproduceri fotografice şi va fi împărţită Puterilor.

O dezmintire
— Bulgarilor li-e ruşine a fi acuzaţi de întîmplări asemănătoare celor petrecute la Iaşi —

Sofia.— Agenţia Bulgară desminte ştirea ziarului „Le Temps" despre o încăerare la meeting socialist, care ar fi fost urmată de grave desordine, din cauza neputinţei poliţiei de a restabili liniştea; şi a refuzului trupelor de a interveni.

O astfel de ştire nici n'a putut fi expediată din Sofia sau alt oraş bulgar.

GREVA

Lemberg. — Din cauza grevei tipografilor, ziarele nu pot apărea.

Cinci ziare poloneze au fost nevoite să scoată o ediţie comună.

Austro-Ungaria şi aniversarea Reginei Romîniei
— Atitudinea presei ungare.—Telegrama primarului Vienei —

Buda-Pesta.—„Pester Loyd" scrie—cu prilejul aniversării M. S. Reginei României:—„In toată lumea se serbează astăzi o regină, cu care se mîndreşte ţara ei, poporul ei şi întreaga omenire cultă, o regină care de 44 ani domneşte alăturea de soţul ei înţelept.

Sîntem, desigur, interpreţii întregei naţiuni Ungare adresînd, cu prilejul aniversării de 70 ani, urările noastre pornite din toată inima, nobilei suverane a statului vecin şi amic".

*

Viena.—Primarul Vienei, d. Weiskirchner, a adresat o telegramă de felicitare M. S. Reginei, cu prilejul aniversării de 70 ani de la naştere.

Principesa Maria la Viena

Viena.—Principesa Maria a României a sosit aici. Mîine va pleca spre Sigmaringeu.

Serviciul Telefonic

Ciocnirea de trenuri din Feteşti

Bucureşti.—Azi dimineaţă, la orele 8, un tren de petrol s'a ciocnit cu o maşină de manevră, în gara Feteşti.

Petrolul explodînd a incediat mai multe vagoane şi maşina de manevre.

Pînă acuma s'au scos de sub dărîmături 4 morţi şi mai mulţi răniţi.

Se crede că numărul răniţilor e mult mai mare.

Au plecat la faţa locului, d-nii A. Dragu, subdirector al căilor ferate şi d-nii ingineri Cantemir şi Teişanu, — precum şi d-nii dri Cristopol şi Rosenthal.

Lucrările de salvare continuă încă.

Memoriul funcţionarilor Căilor ferate

Bucureşti.— Funcţionarii căilor ferate întruniţi eri, au hotărît înaintarea unui memoriu, prin care cer, ca faţă cu muncă excepţională depusă în timpul mobilizării să li se acorde drept gratificaţie salarul dublu pe luna curentă.

Adaugăm că o identică măsură a fost luată pentru funcţionarii de la ministerul lucrărilor publice şi pentru acei de la Primăria Capitalei.

Congresul funcţionarilor judeţeni

Bucureşti. — La sfîrşitul Congresului funcţionarilor judeţieni, s'a votat o moţiune, prin care aceşti funcţionari cer mărirea salarului, stabilitatea în funcţiuni şi dreptul de avansare.

Prelungirea anului şcolar

Bucureşti.—După cum se ştie, din cauza epidemiei de holeră, anul şcolar s'a deschis mai tîrziu, aşa că nu se poate termina toată materia din program.

Faţă de aceasta d. ministru de instrucţiune a decis ca anul şcolar să fie prelungit pînă la 20 Iunie.

Cursurile vor continua pînă la această zi.

In şcoalele din noul teritoriu

Bucureşti.— In proectul de lege pentru organizarea învăţămîntului în noul teritoriu, se prevede, între altele, ca să se predee copiilor bulgari cunoştinţele şcolare în limba lor maternă.

FUZIUNEA

Bucureşti. — D. Tache Ionescu, fiind întrebat eri de numeroşi parlamentari conservatori şi conservatori democraţi, cu privire la ştirea ce circulă asupra fuziunei, a respuns:

—„In Septembre am avut în această privinţă o convorbire cu d. Titu Maiorescu, care mi-a declarat că fuziunea nu e cu putinţă să fie realizată.

De atunci şi până azi n'am mai schimbat o vorbă în această privinţă.

— Firul special telefonic deranjîndu-se la ora 2, serviciul nostru telefonic este mai redus astă-zi.

MAGAZINUL
IOSEF HIRSCH & Co.
— IAŞI —
Mobile şi articole de lux
Liquidează complect şi vinde toate mărfurile cu preţuri foarte scăzute.

Prima Franzelărie Naţională
— DE LUX —
M. Grünberg (fost Forşt)
Este în totdeauna cea mai bine asortată cu: Chifle de apă, Colăcei, Covrigei cu sare, Franzele de apă, de lapte şi cu cartofi, Porumbar, Brăileni, Cartofe mici, Coilici, Colaci, Kaisersemel, Stanghe, Chifle, Cozonaci, Chifle cu nuci, Cozonaci, Grafle şi Brânzoie.
Primeşte aseminea comenzi speciale, pentru or-ce fel de ocaziuni.
Cu ocazia Sf. Sărbători. Laboratoriile de lucru, sunt din nou amenajate şi înzestrate cu cuptoare speciale şi masini moderne, puse sub directa conducere şi supraveghere a d-lui **M. Grünberg,** cunoscut onor clientele, ca vechiu specialist în această branşă, aşa că onor clienţi, precum şi onor public în generul, vor fi pe deplin mulţumiţi, procurându-şi cu încredere, tot ce atinge această branşă de la
Prima Franzelărie de Lux
M. GRÜNBERG
Str. I. C. Brătianu 168.
Rog. Onor. clienţi a observa bine, atît firma cît şi No. ca să nu confundă adresa.

Cofetăria TEODOR NEDEF
Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**
Sub conducerea şi îngrijirea d-lui NEDEF vechi specialist în branşa cofetăriei.
Se primesc comenzi pentru onomastice, logodne, botez şi ori-ce fel de ocaziuni, **cu preţuri reduse.**
Cu ocazia Sf. serbători, zilnic torturi, cozonaci şi prăjituri proaspete şi alese.
Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.

Dr. Al. Brumă
Medic secundar al clinicei Dermato-sifilitice (Spit. Sft. Spiridon)
Boli de piele, sifilis şi genito-urinare
(Injecţii cu salvarsan „606")
Consultaţiuni: 2—3 şi 6—7 p. m.
— Str. Cuza-Vodă (Golia) 14 —
(Casele foaste dr. Filipescu).

Magazinul de Produse alimentare
Dr. I. MANOLESCU
— Str. Lăpuşneanu No. 12 —
(Telefon 233)
vinde în afară de produsele de fermă
Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.
Coloniale şi Delicatese
din cele mai fine
— Cu preţurile cele mai convenabile —
Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanţie ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproşabil.
Conducerea magazinului este încredinţată d-lui N. Ciocîrlan bine cunoscut onoratei clientele.
Serviciu la domiciliu.

CROITORIA BARBATEASCA
„LA MARCHIZUL"
Primeşte comenzi după ultimele jurnale de mode străine.
Croiala Artistică
bogat asortiment în stofe englezo şi franceze, prima calitate
Dacă voiţi să fiţi bine îmbrăcaţi şi eftin
Vizitaţi: Croitoria
„La Marchizul"
Str. Lăpuşneanu 21

FABRICA DE
Cafe turcească şi coloniale
SETRAC H. OHANNESIAN
Este cea mai bine asortată în *Undelemnuri* de la cele mai renumite fabrici franţuzeşti, grecesti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*
Rahat de *Constanţinopol, Smochine* şi *Malaga* de *Smyrna, Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.
— Conserve „COROANA" —
Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale **Setrac H. Ohannesian**
str. Cuza Vodă 42

SALI PORJES
Vechea şi renumita Magazie de
MODE ŞI CONFECŢIUNI PENTRU DAME
aduce la cunoştinţa Onor. sale clientele şi a Onor. Public, că s'a mutat şi nou aranjat în **PIAŢA UNIREI,** *vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova", unde a înfiinţat şi un atelier pentru Confecţiuni.*

Marele Magazin de Muzică
„MICHELSOHN"
fondat în anul 1879
Iaşi, palatul Creditului Urban, Iaşi
PIANE şi PIANINE

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York
precum şi din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu preţurile originale a fabricei.
Pianine electrice
Kühl & Klatt—Berlin
Orchestrioane automate
Peters—Leipzig
Ori-ce fel de instrumente muzicale şi accesorii.
Note clasice şi moderne
Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat.*
La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a ţărei.

Numai pentru un scurt timp
GRABIŢI-VA
Galoşi, Şoşoni, Ghete
pentru **Barbaţi, Dame şi copii** *cu preţurile cele mai* **eftine posibile.**
Veniţi şi vă veţi convinge
La renumitul magazin LUVRU
Str. Cuza Vodă 42 *(Casele Cristofor. Lîngă Banca Moldova).*

Mărci poştale ale ANEXIUNII (puse în circulaţie pentru 15 zile acum) plătim 1 LEU SUTA. Asemene cumpărăm orice mărci poştale uzate documente şi tablouri.
E. ŞARAGA
Str. Lăpuşneanu 2,—Iaşi

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu sconul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronumetru **DELTA** şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice **DELTA** aur pentru domni şi doamne. Aceste ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-tradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandatiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un benefici.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase o timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanţuri foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,90 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francati scrisorile cu 25 bani.

NEVRALGIILE
Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

Nevralgiile cele mai grele [illegible] Migrene, Durerile reumatismale [illegible] de orice color [illegible] remedii

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible]

Una cea d'antâia [illegible] 15 cas. sera. [illegible] de 2 dimineaţa. [illegible] de la [illegible] pe q.

A se cere [illegible] CLIN & Cie, de PARIS, [illegible]

25% !
ECONOMIE
prin întrebuinţarea
Săpunului Popular
din Fabrica „STELLA" Bucureşti

Ceasornicăria RUDOLF — **Berlinoză-Iaşi DULBERG**

CEASORNICE de mare Precisiune ALPINA Union Horlogère şi toate mărcile bune cunoscute cu preţurile originale.

IAŞI Piaţa Unirei Str. Sem[illegible]escu No. .

Pendule Moderne Ceasuri de Masă **Bijuterii în aur** argint şi imitaţii. Verighete de logodnă **Preţuri eftine**

Catalogul gratis — *Expediţie în provincie*

Atelere speciale pentru Ceasornicărie, Bijuterie, Gravură, Optică şi Mecanica fină.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER
— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

---

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 4. —

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă Inger precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

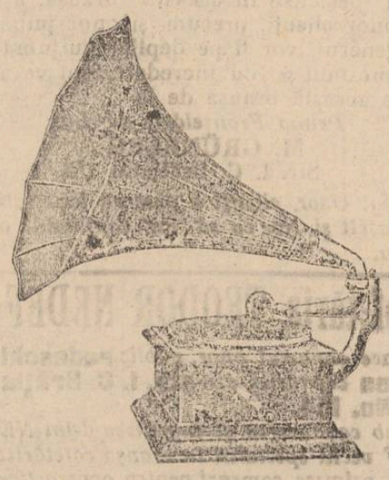

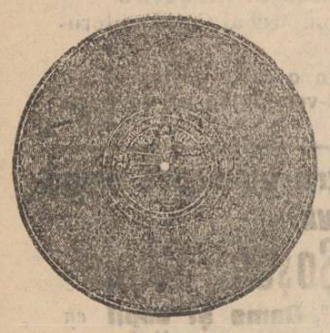

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd de la **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca

Carusso, Tita Rufo, Tamgua etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fier** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, peşcării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i târguit odata
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător !

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse ?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse !

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul XI.—No. 2062—Joi 19 Dec. 1913

DISCURSUL D-lui Al. A. BADAREU

pronunțat în ședința Camerei Deputaților din ziua de Miercuri 11 Decembrie, în chestia licitației pentru Tunelul de la „Isvor“

D. Președinte: Domnul ministru al Lucrărilor Publice are cuvîntul.

D. A. Badareu, *Ministrul Lucrărilor Publice*: Domnilor deputați. Deși interpelarea e adresată d-lui ministru președinte al Consiliului și ministru de externe, am fost pus în cauză de interpelator și mă simt obligat, să rectific unele fapte, aduse de interpelator și să protestez contra insinuărilor și calomniilor.

Prima licitație

Lucrarea pregătitoare pentru tunelul „Isvor“ a fost făcută la direcțiunea lucrărilor noui, cari depinde de direcțiunea generală a căilor ferate.

Direcțiunea căilor ferate, în atribuția competinței sale, cum o înțelege, a făcut condițiuni de admitere la licitațiune pentru aceste lucrări și a făcut două clase de participanți la această licitațiune: o clasă de chemați și o clasă de nechemați, care ar face însă dovadă de anumite titluri de capacitate, prevăzute în condițiunile de licitație.

Chemații au fost șapte casse, cunoscute direcțiunei că au făcut lucrări de tunele și pe toate le-a chemat să dea oferte, făcîndu-le cunoscut, cu acea circulară pe care interpelatorul o aduce ca echivalentul unui certificat special pentru Bertolero.

Epitetele și formulele de politeță din documentul lui Bertolero, sunt aceleași în toate invitațiunile, căci circulara către toate casele chemate este absolut aceiași, este vorba de o circulară cu care au fost chemate casele cunoscute de a fi făcut lucrări în această specialitate.

S'a chemat pe lîngă casele străine, incontestabil toate cari au făcut lucrări de tunel și lucrări săvîrșite în condițiuni bune, fără daraveri cu administrațiunea, s'a chemat și pe acel antreprenor care făcuse acum cîțiva ani tunelul de la Bereşti.

La prima licitațiune s'au prezentat și din nechemați, cîțiva ingineri romîni, în tovărășie cu o casă străină. S'au făcut calculele ofertelor; căci d-lor, în lucrările tunelului nu poate fi vorba despre un preț pe care să-l ceri de la ofertanți, fiindcă s'a prevăzut între condițiuni, că direcțiunea lucrărilor 'și-a rezervat dreptul să facă în timpul lucrărilor, toate schimbările care se vor crede de cuviință asupra felului lucrărilor, materialelor etc. etc.

Nu s'a cerut de la ofertanți un preț, ci serii de prețuri.

S'a zis însă în condițiuni, că aceste serii de prețuri vor fi comparate după un profil ideal, care s'a desemnat tot între condițiuni.

La prima licitațiune s'a făcut, după acel profil, calculele și s'a dat rezultatul. Direcțiunea a făcut un raport în care declară că prețul cel mai eftin l'a oferit Bertolero. După legea contabilității, trebuia lucrarea dată lui Bertolero. Dar din felul cum s'au presintat ofertele și din rezervele pe care le-a făcut, chiar în ofertă Bertolero și din alte împrejurări relevate în raport, am căpătat convingerea că autorul raportului nu prea are confiență în acest antreprenor, că numai cu mult optimism și cu o mare doză de încredere într'însul, am putea presuma că după acele rezerve și celelalte stipulațiuni echivoce din ofertă, Bertolere ar putea să facă lucrarea și mai cu seamă să o facă la timp.

Directorul general al căilor ferate a luat avizul meu, comunicîndu-mi cari sunt împrejurările, ce fel de raport a făcut serviciul respectiv și licitația a fost anulată. Și a fost anulată între altele pentru ca prin noui condițiuni de adjudecare să înlăturăm orice echivoc posibil.

S'a prevăzut o nouă condițiune principală, anume: programul de lucrări, adică indicațiunea instalațiunilor de care are să se servească ofertantul, fazele prin care are să-și treacă lucrarea, perioada de timp pe care o va întrebuința la fiecare fază,—program care nu s'a cerut la prima licitațiune, s'a cerut la a doua licitație și s'a pus și mențiunea că face parte integrantă și din ofertă și din contract.

A doua licitație

S'a ținut a doua licitație, la care s'a produs o modificare de prețuri: unii ofertanți s'au suit, alții s'au coborît, coborîre inexplicabilă pentru unii, suire inexplicabilă pentru alții, fiind că suirea nu este în proporțiune cu sarcina mărirei garanției, nici cu amenda pentru neterminarea lucrărei la timp.

Din momentul ce-ți iai obligațiunea fermă de a găti lucrările la termen și a-i convingerea că le gătești la acel termen, preocuparea de amenzi, nu poate să joace nici un rol, cînd ai instalațiuni suficiente și capacitatea de a face lucrarea, căci schimbarea de preț cu același termen de terminare, pentru că la a doua licitație s'au prevăzut sancțiuni pentru neterminare la timp, dovedește oare care rea credință în obligațiunea ce'ți-o luai la prima licitație.

Avizul direcțiunei

Ce a zis direcțiunea de data aceasta? Direcțiunea a zis: Oferta Bertolero pentru noi este neluabilă în considerare: trebue să fie considerată ca nulă și neexistentă. — Nu era prin urmare exact ceiace spunea interpelatorul, că direcțiunea căilor ferate ar fi făcut un raport în care să spue, pe baza rezultatului licitațiunei, oferta cea mai eftină fiind a lui Bertolero, să se adjudece asupra aceluia — Nu. A declarat că această ofertă nu este luabilă în considerare și nici nu trebue să intre în discuțiune oferta Bertolero, nu trebue să fie comparată cu celelalte oferte pentru motive de ordin technic, cari reiesă din însăși oferta, pentru motive de călcare a condițiunilor programului de lucrări care face parte integrantă din ofertă și contract. — Directorul căilor ferate a făcut ceiace face la aproape totalitatea lucrărilor: înaintează pur și simplu: „La minister“. — Și serviciul în raportul către director spune următorul lucru:

„Nu este luabilă în considerare oferta lui Bertolero, însă fiindcă această ofertă este mai eftină de cît oferta Berger, căreia îi dăm preferința noastră, las lucrul la aprecierea d-voastră, domnule Director General și la aprecierea onor. Minister“.

Iată, Domnilor ce conține raportul: o afirmare că din punct de vedere technic, din punct de vedere al condițiunilor licitațiunei oferta Bertolero trebuie să fie considerată ca neexistentă și că preferența serviciului este pentru casa Berger; însă fiindcă este diferență de preț, lasă cestiunea preferenței pentru casa Berger la aprecierea directorului General și Ministerului, fiindcă oferta care ocupa rangul întâiu ca preț era înlăturată, ca neexistentă.

O lămurire

Dați-mi voe d-lor, să dau lămuriri unui principiu din raportul serviciului respectiv.

Am făcut copii, după acest raport al serviciului, cu avizul directorului, am făcut copii după o consultațiune de ordin technic asupra acestui raport, — căci d-lor, — fiind lăsat lucrul la aprecierea ministrului, lucrul devenea ceva mai greu, și am consultat pe un inginer inspector, pe secretarul general al Ministerului, căruia i-am cerut un raport scris, și, amîndouă aceste rapoarte, le-am trimis fiecăruia din colegi pe acasă, ca să aibă timpul să le citească și să reflecteze asupra lor. Și la aceste rapoarte, la aceste avizuri, am adăogit ceia ce știam eu ca Ministru din ceia ce mi se adusese la cunoștință.

Și vedeți cît pare de simplă astăzi chestia: De ce n'a fost respins Bertolero de la licitație: De ce a fost primit Bertolero la licitațiune? Dar ministrul nu are absolut nici un rost? Este el un simplu birou de înregistrare? Că chiar dacă a greșit, direcția căilor ferate, chemînd pe un nechemat la licitație, ca din această greșală să se constitue un titlu pentru cel chemat? Ce puteam să fac decît să aduc la cunoștința colegilor, că s'a făcut o greșală.

Dar de unde știam că s'a făcut greșala?

Chestiunea Bertolero este veche în presă. Cîteva luni s'a făcut campanie contra Ministrului de lucrări publice, că ministrul de lucrări publice, sub insistențele Băncei Blank, pregătește un ghešeft pentru Bertolero — tot aceleași insinuări și toate cu aceiași valoare morală ca insinuările ce le face azi interpelatorul. Un ziar a afirmat lumei întregi că totul este pregătit ca acest tunel să fie dat lui Bertolero, care are la spatele lui banca Marmorosch Blank, care bancă are puteri mari pe lîngă guvern și în special pe lîngă Ministrul lucrărilor publice.

D-lor, am așteptat cu puterea de stăpînire pe care mi-a dat'o Dumnezeu ca faptele să-mi dea dreptate și vă afirm și azi, cum v'am afirmat cu ocazia altei interpelări a aceluiaș deputat, că faptele îmi vor da pînă la sfîrșit dreptate, că tot ce am făcut se va dovedi că am făcut bine și în interesul administrației a cărei răspundere o port.

Cine este Bertolero?

Pe cînd se făcea această campanie — după ce se făcuse licitațiunea, după ce anulasem chiar licitațiunea — a venit la mine un membru al acestei Camere, care azi e funcționar public, nu mai are mandatul pe care 'l avea, îmi pare dela jud. Dîmboviță, d-l Baranga, care astăzi este secretar-general, — și mi-a spus: vreau să-ți pun la tribună o întrebare: Cum se poate ca direcția căilor ferate, ca administrația a cărei privighere o ai d-ta, să admită la licitație pe Bertolero, care are un proces asupra unei mituiri, care deși, ar fi în absolută, în strînsă legătură cu lucrarea pusă acum în licitație, dar denotă procedeuri primejdioase, care sunt obicinuite antreprenorului Bertolero, chemat la această licitație. Cum v'a spus'o d. prim ministru, Bertolero are un proces de calomnie, pentru că a afirmat că a mituit pe inginerul însărcinat cu controlarea lucrărei sale dela tunelul Bereşti.

Denunțul pe care'l făcu d. deputat Baranga era foarte serios. Am spus d-lui deputat: dă-mi întrebarea în scris și am să cercetez. Mi-a lăsat întrebarea în scris, fără s'o mai citească la tribună. Am cercetat. Există acel proces și lucru grav, există cu inginerul care era însărcinat cu controlarea lui Bertolero. **Voci:** Care-i Inginerul?

D. A. Badareu.—Gaicu. Puneți-vă în situațiunea administrațiunei care are răspunderea. Astă-zi de pe acea bancă mi se aruncă cuvîntul: pentru ce Bertolero a fost invitat de licitațiune? Dar dacă s'ar fi confirmat licitațiunea, și cu Bertolero s'ar fi întîmplat ca și la Bereşti, adică ca tunelul să nu se facă în timpul în care era menit să se facă, tunelul să coste mult mai mult de cît era prețul inițial, să se facă fel de fel de suplimente de lucrări, să se acorde fel de fel de despăgubiri, să fie fel de fel de daraveri cu administrațiunea, cîtă răspundere mi s'ar fi pus în spate, cîte acuzațiuni mi ar fi aruncat în față conștiințele ușoare de felul interpelatorului.

Cu un antreprenor de rea credință lupta ministrului este aproape imposibilă. Cît e de ușor, unui astfel de antreprenor să motivezе necesitatea de suplimente; să provoace dificultăți cu administrațiunea; să ceară schimbarea condițiunilor, într'o lucrare în care poate intra foarte mult neprevăzut, și în care neprevăzutul este relevat către administrație de cel interesat; de însuși constructorul care poate la fie care pas să vie să spuie: s'a arătat un isvor, acest isvor are un debit de apă colosal, trebue să se schimbe materialul la construcție, să se schimbe grosimea pereților, un nou supliment de cheltueli, noui expertize, noui cercetări și noui daraveri cu administrația!

Domnilor, dacă se întîmpla, ca acest al douilea tunel să nu se facă la timp, prin sistemul acesta, să coste mai mult de cît se apreciase, și din aceasta să iasă un nou buluc cu controlorul lucrărilor acestui tunel, nu s'ar fi rîdicat de pe acea bancă cine-va să mă întrebe, cum ai dat lucrarea unui om cu așa antecedente și acea bancă nu mi-ar fi aruncat în față răspunderea? Nu mi-ar fi spus atunci: Dar D-ta ai știut cu ce metodă, cu ce sistem de lucru vine Bertolero la tunel? O știai de la Bereşti. Pentru ce ai încredințat unui om cu așa antecedente o lucrare așa de delicată și de importantă?

Cum s'a procedat

Am adus la cunoștința Consiliului de Miniștri lucrul și am spus în raportul meu Consiliului de Miniștri; sunt două soluțiuni: acea pe care o propune direcția lucrărilor: să optăm pentru oferta Berger; să considerăm oferta Bertolero ca inexistentă; sau să anulăm și această a doua licitațiune.—Aceasta am spus-o în raportul meu și colegii mei cunoscînd toate împrejurările, tot ce se vorbește și tot ce se discută despre oferta Bertolero, au avizat unanim, pentru anulare toți de acord.—Am anulat dar a doua licitațiune.

Ei bine Domnilor, se potrivesc faptele așa cum sunt în realitate, cu faptele așa cum le-a spus d-nul interpelator? D-lor, poate să fie vorba de o pornire contra unuia și de o protecțiune pentru alții? In aceste măsuri ministrul lucrărilor publice care e un profan, care poate examina, numai prin cunoștințele sale generale și cu inteligența lui de administrator, ceea ce zic oamenii technici, și să-și facă părerile din discuțiunea controverselor dintre oamenii technici a procedat în mod precaut?—Cînd ministrul a comunicat colegilor toate rapoartele după ce a ascultat părerile competenților, cînd a pus în discuțiunea tuturor colegilor toate elementele acestei cestiuni, a eșit din cadrul administratorului responzabil care e dator să facă tot ce simțul său de administrator și conștiința sa îi zice că este în interesul Statului, și al lucrărilor pe care le administrează?

Specialitatea d-lui Fleva

Aceste sunt faptele, de care interpelarea a rămas cu totul străină. La urma urmei pe un om cu specialitatea domnului Fleva, mă întreb ce'l interesează faptele? Specialitatea această ați exercitat'o d-le Fleva o viață întreagă, fără să vă încurcați de fapte, pentru că d-v. vă trebue un singur lucru: insinuare transformată într'o calomnie, mai străvezie sau mai grosieră, și pentru aceasta nu trebue stricat capul cu fapte.—Pur și simplu v'ați exercitat obiceiul, ați făcut o nouă insinuare, o nouă calomnie.

Interpelatorul mă bănuește că invoc pretextul apărărei intereselor Statului, pentru că am cunoștință că această casă Berger nu ar fi poftit-o nimeni, nu s'ar ocupa nimeni de dînsa, dacă nu ar fi o casă care are la spatele sale o bancă. — și măcar dacă ar fi Romînească acea Bancă, dar este o bancă străină. — Iată cîte elemente simpatice de aruncat în discuție combătînd un oprobriu!

Casa Berger pretinde interpelatorul n'ar exista, nu s'ar vorbi de dînsa, dacă n'ar exista în București Banca de Credit. — Așa să fie? Acest Berger, d-lor, a făcut un tunel în Svițera, unul din cele mai mari, Tunelul de la Hauenstein de 8 kilometri. — A făcut tunele în Italia, în Austro-Ungaria — toate tunelurile cele mai importante — în Germania, metropolitanul de la Berlin, canalul Kaiser Wilhelm. Casa Berger, pentru tunele, este o autoritate nu numai în centrul Europei, dar este o autoritate mondială.

Dar toate acestea cunoscute ar putea să servească de substrat ca să lege pe Berger de Banca de credit? Și atunci adio interpelare. Ce să te ocupi dacă Consiliul de Miniștrii or dacă administratorul răspunzător s'a preocupat de faptul cu care din doi am fi mai siguri, cu Bertolero s'au cu ceilalți concurenți, dacă sunt motive serioase ca Berger, care vine imediat ca preț după Bertolero, să fie luat în așa apreciare în cît direcțiunea căilor ferate să ajungă să se pronunțe: opțiunea noastră e pentru Berger. Nu d-lor, legătura casei Berger, de Banca de Credit Romîn e absolut inventată pentru trebuințile insinuațiunei și a calomniei.

Insinuator și calomniator

Lipsa de scrupule a interpelatorului a găsit și fapte pe care să'și sprijine insinuarea, a citat un fapt: Banca de credit, la însăși e o Bancă cu apucături rele pretinde interpelatorul. Banca de credit a fost denunțată cu ocaziunea împămîntenirei directorului acestei bănci, că primește comisioane cu ocaziunea licitațiunilor publice și cu ocaziunea aprobărei de licitațiuni publice în țara românească! Clădește calomnie pe calomnie și pretinde că aceste sunt fapte. Interpelatorul mai adaogă, nu e destul faptul că o spune o gazetă? Și e curioasă, această ușurință de la un interpelator pentru care presa n'a fost tocmai dulce, care din contra a avut o presă teribilă, și, d-lor, poate tocmai din acel moment a învățat cum se poate pune durerea în suflete.

Și de ce nu ar clădi pe cancanurile vorbite sau imprimate cînd are cineva deprinderile d-lui Fleva, specialitatea unei întregi vieți.

Dar domnilor, și afirmațiunea pe care a făcut-o d. interpelator că acel cancan de presă n'a fost răsturnat, constitue o curioasă teorie, foarte curioasă teorie. Pentru interpelator a căpătat autoritatea lucrului judecat, o insinuațiune pentru că la timp nu s'a dovedit contra acelei insinuații; născocirea vre unui apaș al condeiului că directorul Băncei de credit ar fi primit un comision cu ocaziunea unei aprobări de licitațiune publică!

Ei bine, dar ce vă îndreptățește să insinuați cîte ați insinuat, chiar dacă dv. ați crede că Băncile au interese cu antreprenorii de lucrări publice?

Ce vă îndreptățește pe d-voastră să faceți insinuarea că dacă un antreprenor are cu cutare Bancă afaceri, apoi numai de cît interesele acelui antreprenor au să treacă peste interesele proprii ale băncei, să treacă la interesul personal a unor prieteni politici sau, știu eu, chiar a administratorului, a ministrului?

D-lor, aceasta este o pură calomnie, făcută cu o ușurință de conștiință care scoboară demnitatea parlamentului.

Antreprenorii și băncile

Credeți d-voastră, că între antreprenorii de lucrări publice și Bănci pentru prima oară se vede acum că există legături?

D-lor, aci nu știu ce legătură există, și nu cred că există vr'o legătură excepțională, în cît despre Casa Berger, care a făcut de sute de milioane lucrări în Austria, Svițera, Germania, Italia,, fără banca de credit, și că această Bancă pentru a o exploata la rîndul său, face orice ca lucrarea să o aibă Berger, ca împreună apoi să exploateze avutul Statului.

Dacă despre case străine, cu capitaluri mari cum e casa în fruntea căreia se află d. I. Berger, se pot clădi insinuări pe baza legăturii ei cu o Bancă, ce nu se poata spune atunci despre toți antreprenorii din țară, căci absolut toți, au daraveri financiare cu Băncile. Credeți dv. că se poate face la noi vre-o antrepriză publică fără credit?

Credeți că sunt antreprenori la lucrările publice, la drumul de fier, la serviciul maritim, la construcțiunea de școli, sau furnisori la ministerul de război, care să nu mai aibă conturi la vre-una din Bănci?

Și d. Fleva are d-sa atîta putere, și atîta credit public ca să poată împrumuta antreprenorii, ca să nu se mai adreseze la Bănci, cînd vor avea de luat întreprinderi de lucrări publice?

Pentru ce dăm în capul antreprenorului cu Banca care îl finanțiază, cînd de 20—30 de ani cel puțin, de cînd avem credit public, mai ordonat, mai sistematizat, toți antreprenorii au daraveri financiare cu băncile?

Ei, Domnilor, aceste sunt lucruri normale. Dar ce este anormal, sunt premisele cari se scot din aceste afirmări, cum că casa Berger este o clientă, care împrumută creditul ajutor dela Banca de Credit. Dar să presupunem că aceasta ar fi adevărat. Atunci nu trebue să dai în

întreprindere nici o lucrare în țara românească, nu trebue să admiți nici un antreprenor și trebue să fie batjocoriți toți antreprenorii din țară, fiind-că, în toate antreprizele, sunt amestecate băncile.

Iesuitismul liberalilor

La interpelator nu mă miră aceasta, dar mă miră captivarea exercitată de interpelator,—pe cît se poate citi pe fețe—pe unele bănci din Cameră, cu insinuări de felul acesta. Credeți dv,, că întâia oară se vorbește în țară de bănci ori de societăți cari ar avea interes în lucrări, cari chiar ar face intervenţiuni? Dar domnilor, ce credeți dv. că fac toate societățile cu consiliile lor de administrație din care, nu știu dacă interpelatorul are fericirea să facă parte eu însă nu am avut fericirea de a face parte din vre-unul, ce credeți că țara nu știe cărui partid îi revine meritul acestei invenţiuni a societăților anonime, cu administratori, persoane cu suprafață, cu credit public, pentru ca intervenția lor să fie mai eficace; Societăți și consilii de administrație cari constituesc chiar o specialitate pentru unele din figurile cari au zîmbit la insinuările interpelatorului?

Ei, ce este acest jesuitism? Pentru ce să vă scandalizați, și să vă uitați cu găleșie la aceste insinuări, cînd dv,, mai mult de cît mine, mai mult de cît noi, aveți contact cu creditul public, aveți contact cu toți antreprenorii de lucrări, faceți intervenţiuni, ori înainte, ori în timpul, ori după terminarea lucrării, în momentul cel mai psihologic pentru un antreprenor, — în momentul lichidării, — din cauza intereselor instituţiunilor cari le reprezintați.

Au aerul unii de pe acele bănci să zică: Interpelatorul a ridicat o chestiune nouă, originală, de o tărie extraordinară contra ministrului lucrărilor publice, și, a trebuit un guvern ca acesta și un ministru ca actualul ministru al lucrărilor publice, ca să se poată provoca în parlament discuţiuni asupra relațiilor dintre bănci și antreprenori, să oblige pe opoziție să aducă la tribună astfel de insinuări!

Domnilor, să lăsați jesuitismul. Au mers multă vreme lucrurile la voia întîmplării, socotesc că nu s'au schimbat încă împrejurările economice și sociale cari au făcut să se creeze astfel de lucruri, cari au făcut să se stabilească ralațiuni și legături ca cele menționate de mine. Dar să vă închipuiți dv. că o să admitem noi că poate să existe două măsuri, că insinuările sunt dovezi, că calomniile sunt săgeți ucigătoare, tocmai pentru acei cari se țin departe de influențări asupra averii Statului prin societățile anonime, cu consilii selecționate și tocmai membrii acestor consilii să suridă cu milă și cu îndurare cînd ni se vorbește nouă despre legătura dintre bănci și antreprizele sau furniturile publice! Această poză nu vă șade, nu se poate admite.

D-lor, în cazul ridicat de interpelator, este un act de administrațiune absolut întemeiat, absolut corect, hotărît, fără nici o preocupare de altceva, de cît de lucrul în sine.

Nimic în fapt nu putea să autorize o conștiință, să grefeze o insinuare și o calomnie pe un așa act administrativ.

Fără umbră de temei în faptele mele, am auzit mai ales dela interpelator bîrfeli de atîtea ori și o să mai aud încă. Le resping și pe cele de astăzi cu toată indignarea, lăsînd viitorului să lumineze tot mai bine și mai frumos faptele administrațiunei mele.

ÎNSEMNARI

Pentru mai multă omenie

In depărtarea viitorului domnește o goană de strălucire pe care ne am deprins s'o iubim și i-am dat numele de ideal. Ideal — luat în înțeles mare — este un punct către care gravitează conceptele tuturor individualităților luate la o-laltă. Și drumul înspre acest ideal — care e progresul — are multe etape și revoluționare și retrograde, condiționîndu-se prin fraternizări, ori prin dușmănii de moarte.

Dar ceea ce e necontestat, este acordul tot mai deplin al razelor de conștiință umană și mersul lor înspre o purtare superiorizată prin amorul omenesc. Faptele materiale condiționează statica și dinamica mentală și vor ajunge cîndva să identifice conceptele pe baza nevoei suprimărei nenaturalei inegalități economice cît și pe baza consolidării unității oamenilor, putînd exista ca ură numai o ură de clasă și nu o ură de indivizi, ori — absolut în nici un caz—o ură de popoare sau de rase.

Dar etapele retrograde, ce există în drumul progresului, își consumă barbaria lor și ne desfășoară priveliști sinistre. Adeseori, violente clipe de animalitate ne seacă în suflet ori ce încredere în desăvîrșirea lumei și ne aruncă în prăpastia negativului absolut.

Am rămas, firește, revoltat dar și aiurit de întîmplările desfășurate în dimineața Duminicei din urmă. Cordoane puternice de soldați, jandarmi și polițiști păzeau o mînă de oameni care se întruniseră să și povestească nevoile și să-și împărtășească dorințele. Un fapt cît se poate de natural și omenesc și care mai avea și avantajul a fi perfect legal.

Totuși, o mulțime nemăsurat de mare, cu mult mai mare ca cei întruniți, stătea gata să se năpustească asupra celor relativ foarte puțini. Atentatorii se simțeau tari și, tocmai prin acest fapt, erau lași. Căci pentru o idee nu s'ar fi jertfit, dar la o victorie cruntă și sigură mergeau orbește. Dacă ar fi simțit pericol pentru ei, ar fi dat înapoi; n'ar fi dat înapoi pentru că nu erau convinși că apără ceva real. Siguranța tăriei le aprindea figura și le desemna ochi și gesturi de nebuni. Și dacă n'ar fi fost soldații înarmați, ar fi făcut crima și s'ar fi îmbătat de sîngele vărsat din inconștiența lor.

Tu, popor blînd al Iașului, nu te-ai simți strivit de durere, cînd ai ști că, lăsîndu-te înșelat de cîțiva oameni mici la suflet, ai arunca mizeria în mijlocul altor semeni de-ai tăi, cu același suflet și aceleași nevoi? Nu-ți iubești tu nevasta și copii, părinții, frații și prietenii? Ai vroi tu să li se facă vre-un rău? Desigur că nu! Și atunci, poți tu cugeta să lași familii fără tată și mame fără copii, fete fără iubiții lor și soții fără barbați?

Curăță-ți gîndul, popor ieșan! Tu ai de luptat pentru alte lucruri, mult mai necesare și mai mari.

Nu asculta de alte glasuri, ci sfătuește-te cu sufletul tău. Sufletul tău e curat, bun și plin de adevăr.

Timpul va nimici pe cei nevrednici, știind să aline pe cel bun și îndurător.

C. R. Ghiulea

INFORMAȚII

Pentru Iași.—Din creditul de 65,825,000 lei, aprobat pe seama ministerului de Culte, se alocă pentru Iași, următoarele sumi:

300,000 lei pentru externatul secundar;

231,300 pentru seminariile și laboratoriile universității;

80,000 lei pentru școala Centrală de fete;

50,000 lei pentru localul bibliotecei centrale;

200,000 lei pentru Facultatea de medicină;

1,700,000 lei pentru școala normală Vasile Lupu;

50,000 lei pentru arhiva statului din Iași; 50,000 lei pentru grădina botanică și

750,000 lei pentru palatul administrativ.

Un ordin al ministerului de război trimis comandantului corp. IV de armată, aduce la cunoștință că toți acei care au răspuns la ordinul de mobilizare din vara trecută, precum și voluntarii cari au îndeplinit un serviciu obligator în armată și condemnați definitiv pentru contraveniri indiferent de legile la care au contravenit sunt ertați de amenzile care n'au fost încă percepute și pedepsile corporale la care ar fi trebuit se fie supuși.

Din cauză că raportul anchetei privitoare la studenții cari au luat parte la turburările de Duminică, nu sosesc încă la Senatul Universitar, ședința care urma să aibă loc eri seara s'a amînat pentru o altă dată.

In urma doliului Curței regale, vizita A. S. R. Principesa Maria la Dorohoi și Botoșani, unde urma să împartă ajutoare familiilor celor morți în mobilizație, a fost contramandată.

Membrii comitetului societăței medico-farmaceutice, s'au întrunit aseară și au procedat la constituirea biroului.

După cum am prevăzut, d. dr. Parhon a fost ales președinte.

Ceilalți aleși sunt d-nii Werner și Conia vice-președinți; dr. Căpățînă casier, dr. Iliescu și Herțenberg secretari; dr. Răteanu bibliotecar.

D. farmacist Th. Jellea a fost ales ca director al clubului, iar d. Conia ca director al salvărei.

In ședința de eri, cu toată împotrivirea d-lor Georgel Mîrzescu și dr. Anghelescu, Camera a votat proiectele de lege prin care se înființează pe lîngă facultatea de medicină din Iași, catedrele de clinică oftalmologică și genito-urinară.

Senatul a ascultat aseară cu multă atenţiune o foarte documentată interpelare a d-lui Burileanu, care, cu prilejul cercetării chestiunei așa ziselor cutii de mosoare „Cozmovici" a dezlănțuit o sumă de abuzuri ce se comit la direcția C, F. R.

D. Burileanu a insistat în special asupra faptului, că legile care garantează autonomia acestei direcţiuni, au fost utilizate spre a face cu neputință de pătruns în misterele acestei mari întreprinderi și că din această cauză, pagubele pentru stat se cifrează la milioane pe an.

E. Burileanu a terminat cerînd o anchetă parlamentară.

D. Al. A. Badareu va respunde în ședința de astă-zi a Senatului.

D. profesor dr. Mezincescu a sosit astă-zi în localitate. D-sa se reîntoarce mîne seară în Capitală.

Pentru ridicarea monumentului lui Aurel Vlaicu la Cetățuia-Iași sau mai primit următoarele sumi:

95 lei elevii clasei 1—8 a seminarului Veniamin Costache, Iași; 27.20 l. școala normală Cîmpul Lung; 180 l. Vespasian Erbiceanu, prim-preşedinte Trib. Iași; 200 l. M. Rîmniceanu, directorul Porturilor Maritime, Constanța; 60 lei D. colonel C. Langa; 100.75 l. Biroul Vamal, Galați; 15 l. Batalionul 3 Pionieri, Focșani; 20 l. d. D. Onciu, directorul arhivelor statului; 32 l. Liceul Principele Carol, Tulcea: 10 l. Direcția Gimnazului Alexandria; 21 l. Ministerul de Războiu; 40 l. G. Cavadia, proprietar, Brăila; 200 l. d. inginer Țîntu, Iași; 40 l. Frații Bloch, București; 32.45 l. Comandamentul I de armată, Craiova; 77.50 Șeful gărei Ploești; 20 l. G. Antonescu, Ploești; 60 l. Societatea de Cultură Macedo-Romînă; 25 l. Școala Militară artilerie și geniu, București; 93.95 Divizia de Dunăre, Galați; 74.70 Primăria Buzău; 35 l. Societatea de economie Tataraşi, Iași; 60 l. d. Garabet Ciomac, Botoșani; 90 l. Biroul Vamal, Botoșani; 14 l. Regimentul 3 Artilerie Brăila; 367 l. d. dr. Gh. Petrini, profesor universitar, Galați; 210 l. Vama București, Antrepozite; 23.70 Regimentul 33 Tulcea; 200 l. Primăria Focșani; 20 l. Ziarul „Romînul", București; 301 l. N. Rișnoveanu et. Babeș, București.

La conservatorul de muzică și declamație din Iași sunt vacante catedrele de comedie, contra punct, fagot și compoziție.

Candidații de a ocupa aceste catedre în mod provizor vor adresa cererile lor ministerului instrucțiunii pînă la 15 Martie 1914.

Cu începere de la 20 Decembrie între orele 10—12 m. și 3—6 p. m. se vor vinde de către Casa de Scont la sediul casei din str. Gh. Mîrzescu; diferite bijuterii ca: inele, cercei, brațare, ornice, etc.

De la cercurile culturale din județ. — Duminica trecută s'a ținut ședința cercurilor culturale la școala din Vorovești.

In ședința intimă s'a discutat, „cum poate să se păstreze disciplina și atenția în școală".

La ședința publică au asistat foarte mulți locuitori. D. judecător Apostol a vorbit despre datoriile către suflet și trup și a arătat importanța școalei etc.

Apoi a vorbit de campania anului 1913 cînd a fost momentul principal de a recîștiga țara ceace a fost tot al nostru în trecut.

D. Al. Niță dirigintele școalei, a vorbit despre mijloacele de inavuțire... cultura pomilor, creșterea vermilor de matasă și altele.

D. căpitan I. Petrovici, numit comisar regal al consiliului de război al corpului IV de armată și d. căpitan Chiriță, numit raportor pe lîngă acelaș consiliu, au depus astăzi dimineață cuvenitul jurămînt înaintea d-lui colonel Belinschi, preşedintele consiliului de război.

In vederea înființărei a două școli de gospodărie în comunele rurale, ministerul instrucțiunei a cerut revizoratului școlar, să-i comunice care comune rurale au o populație mai mare, pentru ca la una din două comunele cu populație mare să se înființeze una din acele școli.

Școlare.—Pentru examenul de capacitate al fetelor s'au prevăzut mai multe modificări ca grupele să fie întocmai ca la băeți.

— S'a propus modificarea legei primare că să poată intra pentru o treime de locuri și licenţiații în litere și științi în urma unui examen oral de capacitate și de practică pedagogică.

— S'a prezentat proectul de lege pentru organizarea învățămîntului în Cadrilater.

Inaugurarea școalei de agenți sanitari are loc Duminică oara 11 a. m. cu o deosebită solemnitate. Invitațiile s'au trimis astăzi.

Sub patronajul d-lui profesor Gh. Scorpan, elevii clasei a VI-a moderne, de la liceul național, au organizat pentru Duminică seara 22 Decembrie o mare producție în sala acelui liceu.

Membrii corporației constructorilor au fost convocați pentru Duminică 22 Decembrie, spre a alege comitetul acelei bresle.

Consiliul de războiu.—Astă-zi dimineață consiliul de război al corpului IV de armată s'a întrunit în ședință fiind la ordinea zilei mai multe procese.

Consiliul era compus din d-nii colonel Belinschi, comandantul reg. 16 Suceava, preşedinte, maiorii Piperescu, Calmuschi, și căpitanii Anastasiu și Papastopol, membri; comisar regal d. căpitan Petrovici, grefier d. Poroineanu.

La ordinea zilei au fost următoarele procese:

Dioghenide Vasile soldat din reg. 13 Ștefan cel Mare, pentru dezertare în timp de război; Olteanu Ștefan din reg. 16 Suceava, idem; Gribincel Vasile, din reg. 15 Războeni, idem; Dîmbu Ioan din acelaș reg. idem; A. Floarei Grigore, din acelaș regiment, pentru dezertare repetată; Lungan Ion, din reg. 27 Bacău, idem; Vîrlan Costache din batalionul 4 Vînători și Lupeș Vasile, idem, tot pentru dezertare repetată și risipire de efecte.

CONCERTUL RUS

Mult trîmbițatul concert al celor 5 celebrități din Rusia, a avut loc la Teatrul Național în sara de 16 c.

Publicul, deși nu prea a dat navala cum dădea mai înainte de 48, pe cînd veneau boscarii din streinatate, ca bună oară de la Bender, Cernăuți, Brașov, Varna, etc., totuși în urma reclamei americane și cu litere roșii care bătea la ochi, cu titluri de Pime-primadone și profesori din Praga, Moscova și Odesa, văzînd și prețuri ca la Sarah Bernard, plus un program atît de variat, de curiositate s'a prins. In fine, concertul se începe și avem fericirea, ca să nu zic altfel, să auzim pe celebra Primadona de la Opera din Odessa, d-na Olimpia Grozowskaia, care ne cîntă în ruseşte, o limbă care numai pentru muzică nu se pretează din cauza aglomerației de consonante; apoi ce glas oribil, ce expresie, ce falșitați, într'un cuvînt 'ți făcea impresia că ai în față o lipovancă, ce stă vara la poartă, cîntă din gură și 'n pauze muzicale mănîncă sămînțe de bostan.

Tenorașul Odarcenko, ar fi foarte bun într'un cor bisericesc. Observînd insuccesul său din partea I a a programului, și-a închipuit că el cîntă muzică prea serioasă pentru un public profan în artă și în partea II-a a dat o lovitură de teatru, îngăimînd frumoasa noutate „La donna e mobile", cîntec, care poate la Kișinău să fie nou și să placă, dar care la Iași nici flașnetarii nu-l mai învîrtesc.

De pianistul Jean Jadovsky, prof. din Moscova, ce să mai zic? Nu mai vorbesc de prezența sa, care n'a produs de cît ilaritate în public, dar auzindu-l cîntînd din piano, îți făcea impresia că ai în față un actor într'un rol de pianist, care-și bălăbănește în zadar mîinele pe clape așteptînd să cînte cineva la piano între culise.

Lumea făcea haz în sală, iar celebrul profesor bătea în piano mai rău ca cu cnutul. Bine a făcut impresariul că l'a suprimat din partea II a programului.

Unii susțineau că ar fi bolnav, alții că ar fi în stare de ebrietate.... știindu-l că vine din Rusia.

Singurul număr care a mai șters puțin prea urîta impresie lăsată de cele 3 celebrități mai sus citate, a fost acel al violoncelistului Hontz care deși n'avea un bun instrument și alegerea bucăților nu prea a fost nemerită pentru technica violoncelului precum și ca acurateța nu era tocmai cristal, arcuș nu tocmai fin, totuși a produs efect în public, cîntînd vre-o 2 cantolene, cu oare care muzicalitate și simț.

Ton mare, dar forțat. Se vede că-i este dat Iașului ca după regretatul Bursuc, să nu mai audă un bun violoncelist.

Acompaniatorul Manceal a fost binișor și nu suferă comparații cu Jean Jadofski.

In fine, făcînd abstracție de violoncelist, toate celelalte celebrități sunt sfătuite să nu mai concerteze prin Romînia neavînd un public care ar putea aprecia talentul lor, ci să facă turneuri numai prin Basarabia si anume: Bender, Cahul, Sculenii-Ruși, Kișinău, într'un cuvînt de la Nistru pînă la Prut.

(ss) *Sibemol*

E probabil că congresul notarilor va avea loc la Teatrul Național. In acest caz, va avea loc numai cîte o ședință pe zi, de la orele 8 dimineață pînă la 1 după prînz.

Pînă în acest moment 1000 de notari s'au înscris pentru participarea la congres.

Curtea de Apel, secția I-a, s'a pronunțat aseară în procesul trusturilor, admițînd proba cu martori, cerută în subsidiar, de d. M. Fișer.

In urma explicațiilor date de brutari, cari au prezintat bilanțeta exactă a cheltuelilor ce au, administrația comunală a consimțit, ca să se vîndă pîinea pe prețul de 55 bani două chilograme.

Administrația a mai pus în vedere brutarilor, că vor fi strict supraveghiați, pentru a nu da lipsă la cîntar.

Vineri seara are loc o ședință a consiliului sanitar superior.

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR

A. A. BADAREU

IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoștința Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă și pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producție de toamnă în burdufi și în putini; caşcaval de penteleu, caşcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce și ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub prețul pieței.

De asemenea vinurile naturale albe și negre se vînd cu litru și în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum și deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproșabil

Societatea de electricitate din Iași, va fi rugată să acorde gratuit lumina electrică cheltuită la serbarea dată de „Pînea saracilor" în profitul societății.

Mîine după amiază comisiunea compusă din d-nii D. Alexandrescu. V. Arion, Peretz și Melic, va examina la examenul al II-lea de doctorat pe d. I. Economu.

Prin licitație publică s'a adjudecat asupra d-lui N. Dănciță exploatarea pădurei Păltiniș (jud. Dorohoi) și asupra d-lui N. a Dăscăliței și Horga, pădurea Cordăreni, același județ.

Pentru pădurea Aroneanu, nu s'a prezentat nici un concurent.

Simbătă 21 Decembre crt. are loc în sala Școalei Cultura din strada Mîrzescu Concertul dat de D-ra Penelopa Abramovici absolventa Conservatorului (clasa d-lui I. Sibianu) cu concursul d-lor I. Sibianu și N. Teodorescu profesori și Solo Clecner.

Din pricină că nu s'a putut instala la timp lanterna magică conferința anunțată a se ținea la cercul didactic în ziua de 14 Decembrie a. c. ora 5 jum. p. m. de către d. I. Bucovineanu, despre *Jocurile Olimpice de la Stokholm*, cu proiecțiuni, ea va avea loc Joi, 19 Decembrie a. c. la aceiaș oră și în acelaș local.

Inaugurarea noilor pavilioane construite la ospiciul Galata, se va face Duminică dimineață 22 Dec. în prezența epitropilor casei sf. Spiridon.

„Romanul unei fete sărace" este titlul unui volum iașan, ale cărui capitole captivante și senzaționale se perindă în jurul nenorocirelor și suferințelor „Annei Loster". Prețul 30 bani.

Diverse întîmplări

— Acum cîte-va zile a fost arestat de jandarmi, numitul Gheorghe D. Lazăr, un vestit hoț de vite.

Făcîndu-se cercetări, s'a descoperit în sarcina sa un număr de peste 30 de furturi, parte comise în județul Iași, iar parte în județul Botoșani.

Astăzi dînsul a fost înaintat parchetului.

— D. Neculai Andrieș a fost numit copist la prefectura județului Iași.

— Parchetul a fost înștiințat că eri copilul Gh. Tanasă de 14 ani, din comuna Vlădeni, jucîndu-se cu o armă încarcată această, a luat foc și l'a lovit în abdomen.

Fiind transportat la spitalul Sft Spiridon, astă noapte a încetat din viață.

— In urma mai multor plîngeri adresate de locuitori cum că li se fură numeroase vite, compania de jandarmi punîndu-se în urmărire, a reușit să descopere în comuna Poeni o bandă de hoți de vite, compusă din Ion Bîrlădeanu, Alexa Belici și Costache Zaharia, care înaveau legături întinse cu alți hoți din județul Fălciu.

După ce au fost arestați și cercetați la Iași, au fost trimiși sub escortă la Fălciu pentru a se continua cercetările și acolo.

CURA — Cea mai rațională de **Unt de pește** pentru ADULȚI și COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și UNT DE PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe expoziţiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamațiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru bersoane *slăbite* precum și un excelent tonic la *reconvalescenții sifilitici.*

Pentru copii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neintecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele și un *tonic prin excelență* în perioada creșterei copiilor, în stările limfatice și a studiului pubertății.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani*, la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER**, *furniz. Curței Regale* **Iași.** Pentru București: *la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Doamnele membre ale societăţii „Pînea Saracilor“ se vor întruni astăzi în saloanele preşedintei societăţii d-na Elena dr. Riegler, unde d-ra Gane casiera societăţii, le va prezinta conturile superbului matineu costumat, care a avut loc Duminică, în salonul cercului militar.

— Pe Sîmbătă d-nele membre vor fi din nou convocate de neobosita preşedintă a societăţii, urmînd a hotărî asupra propunerei de a se distribui sumele hotărîte, de cîte 50 lei, cu care să se vină în ajutorul copiilor săraci, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun şi anume dîndu-se societăţilor: De ajutorarea copiilor evrei: 50 lei, şcoalei ortod. a copiilor lucrătorilor de la atelierele Frumoasa 50 lei; societăţii de îmbrăcarea copiilor nevoiaşi, Elena Doamna, de sub preşedenţia d-nei Moruzzi 50 lei, coloniei şcolare 50 lei.

De asemeni societatea va distribui la o sută de familii nevoiaşe cîte 10 lei şi un bon pentru lemne din ale societăţii, cu prilejul sărbătorilor.

Despre valoarea binefacerelor acestei societăţi caritabile, vorbeşte în deajuns informaţiile de azi, spre lauda celor ce o conduc şi întreţin.

D. Gh. Slavnicu Stagiar al Teatrului Naţional din localitate, pe ziua de 15 c. şi-a dat demisia din teatru, fiind admis ca sublocotenent de infanterie în activitate.

Rectoratul universităţii din Cernăuţi a cerut d-lui C. Stere rectorul eşan părerea asupra ideei de a se organiza o călătorie de studiu în comun, care să aibă loc în primavara anului 1914 la Atena şi Constantinopol. La această călătorie vor putea participa studenţii şi elevii cursului superior de liceu. Bucovinenii, la plecare vor vizita Bucureştii iar la intoarcerea din călătorie, Iaşii.

De asemeni ar putea participa şi diferite personalităţi ce reprezintă intelectualitatea ca profesori, învăţători.

Judiciare.—Curtea de Apel secţia I a a admis apelul făcut de d. C. Rusovici contra jurnalului Trib. Iaşi s. I-a şi-l autoriză să dea cu împrumut d-lui I. Tesaro suma de 220,000 lei, bani dotali ai soţiei sale Maria C. Rusovici, cu procente de 70 la sută pe an, pe timp de 3 ani, luînd drept siguranţă ipoteca de primul rang în moşia Petrişul de sus şi de jos din judeţul Suceava, proprietatea lui I. Tesaro.

— Aceiaşi curte a admis lui M. Fischer proba cu martori în procesul cu principile M. Sturza, pentru a dovedi încorporarea moşiei Cerneşti şi provenienţa scrisorii prinţului Sturza.

Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Mercuri 18 Decembrie: „Falşificatorii sau misterele subteranelor“, desfăşurare fără seamăn, interpretare datorită artiştilor dramatici ai scenelor italiane (3 părţi).

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Tîndală la ţară, scene foarte humoristice.

O vînătoare de cai de mare, scene instructive.

Port-moneul lui Gavroche, scene comice.

Prince victimă, comedie interpretată de simpaticul, originalul şi neimitabilul humorist parizian, Prince.

Noul program viitor se reprezintă poimîne Vineri.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

I. BEINER

Str. Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine şi complect asortat cu

INCALŢAMINTE (străină)

Fabric. original **Fortschritt şi Viro** calitate prima-durabilitate garantată.

Jambiere de pele şi stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne şi Copii Transport nou de **Şoşoni şi Galoşi** (Veritabil Ruseşti).

Mare depozit de cămaşi, flanele, ciorapi, golere, manşete, cravate, batiste etc. Calităţi superioare — Forme frumoase şi distinse.

Mare depozit *de Articole de voiaj umbrele şi bastoane.*

Bogat asortiment de *Măuşerie* de la cele mai repurtate Case franceze şi engleze. Precum şi tot felul de obiecte de toilletă.

Toate se vînd cu preţurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători *„Exposiţie Permanentă“* cu *Ultimile noutăţi.*

O veste bună!!

Nu comandaţi nici o haină pînă nu vizitaţi

Magazinul „Lumei Elegante“

Asortat în totdeauna cu cele mai bune stofe engleze şi franceze, precum şi ultimile modele de veste fantezie.

Magazinul „Lumei Elegante“
Str. Cuza-Vodă, 42

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei“

Serviciul Telegrafic

Organizarea armatei turceşti

Constantinopole.— S'a promulgat iradeana care sancţionează noua organizare a armatei.

După informaţiuni sigure, armata turcă va avea 13 corpuri şi două divizii independente.

Din Serbia

— Demisia cabinetului Passici —

Belgrad.—După informaţiunile cercurilor competinte, cabinetul a ţinut, eri după amiază, consiliu şi a decis să dea dimisiunea definitivă. D. Pasici a prezentat astă seară dimisiunea sa regelui care a luat cunoştinţă de ea şi a apelat la preşedinţia scupcinei spre a-l consilia cu privire la situaţiune.

Diferite versiuni s'au răspîndit asupra motivelor demisiunei. Se crede că în genere, din cauza atitudinei opoziţiunei şi situaţiunei serioase politice, guvernul nu socoteşte că este favorabil pentru interesele ţărei de a se angaja acum într'o luptă parlamentară.

Ziarul „Balkan“ află că adevăratele motive ale demisiunei trebuesc atribuite dificultăţilor din străinătate, mai ales dificultăţilor în soluţiunea chestiunei căilor ferate orientale. Criza se va rezolvi după cîteva zile.

Regele se zice că va oferi formarea cabinetului preşedintelui Camerei.

Reformele din Anatolia

Constantinopol.—După informaţiuni autentice, tratativele între Marele Vizir şi reprezentanţii Germaniei şi Rusiei, relativ la proectul reformelor pentru 6 vilaete din Anatolia de est, au urmat eri şi urmează un curs satisfăcător.

Punctul de vedere al Porţei se apropie simţitor de al Puterilor.

Negocierile vor putea lua sfîrşit în cursul acestei săptămîni.

Italia şi concesiunile turceşti

Roma.—In privinţa insulelor Egee, ziarul Messagero spune că deoarece Franţa Anglia, Rusia şi Germania au stabilit zone de influenţă şi au obţinut concesiuni foarte importante în Asia Mică, nimeni nu se poate mira dacă şi Italia cere modeste concesiuni.

Pregătiri turceşti

Paris.—După o ştire din Londra, guvernul turcesc a lichidat ieri suma de 1.200.000 lire, asupra împrumutului în bonuri de tezaur, contractat la Paris ca primă de cotă parte, pentru plata dreadnugtului „Rio de Janiero“ construit pe un şantier englez, la început pe comptul Braziliei.

Restul de 2.340.000 va fi plătit în cursul lunei viitoare.

Guvernul turc a mai cumpărat muniţiuni pentru 200.000

Serviciul Telefonic

In chestia Tunelului dela „Isvor“

Bucureşti.—Cu privire la chestiunea adjudecărei prin bună înţelegere a lucrărilor dela tunelul „Iszor“, despre care s'a ocupat în Cameră d. Vintilă Brătianu, suntem în măsură de a da următ arele lămuriri:

Consiliul, fiind de părerea ministrului de resort, a opinat pentru anularea rezultatului celei de a doua licitaţii.

Această anulare s'a făcut de ministrul de rezort.

In acelaş consiliu în care s'a dat avizul anulărei, consiliul de miniştri a opinat pentru a se încerca să se dea lucrarea prin bună înţelegere, întru cît altfel s'ar risca, ca lucrările să nu fie gata în anul 1916.

Pe baza acestui aviz casa Bergher a fost solicitată şi ea a admis un rabat de 930,000 lei.

In urma acestora ministrul a făcut raport către consiliul de miniştri şi s'a iscălit un jurnal, prin care consiliul încuviinţează ca să se încredinţeze lucrările prin bună înţelegere şi cu această reducere, casei Bergher.

Convenţii poştale

Bucureşti.— D. Mizancovici, directorul Poştelor serbeşti, care se află în Capitală, a primit din partea Muntenegrului Autorizaţia cuvenită, de a încheia în numele acestei ţeri o convenţie poştală cu Romînia, analoagă cu cea încheiată de Serbia.

A sosit deaseminea un delegat bulgar şi probabil că în curînd vom încheia o convenţie postală şi cu Bulgaria.

640 şcoli rurale

Bucureşti.—D. Disescu, ministrul cultelor şi instrucţiunei publice, a încuviinţat începerea lucrărilor a 640 şcoli rurale, din fondul de 65 de milioane acordat de parlament.

D. Titu Maiorescu în străinătate

Bucureşti.— D. Titu Maiorescu, împreună cu doamna, va pleca în străinătate la 5 sau 10 Ianuarie.

Anecheta ciocnirei dela Feteşti

Bucureşti.—Cu privire la ciocnirea de la Feteşti, mai putem da amănuntele următoare:

Maşina de manevre No. 1366, condusă de mecanicul Traian Georgescu, a lovit trenul de petrol, care intrase în gară şi era condus de mecanicul Vasile Grozea.

Ancheta a stabilit că trenul de petrol a intrat în staţie fără să fi primit comanda şi fără să aibă felinarele aprinse. Deci asupra personalului acestui tren cade întreaga răspundere acestei catastrofe care a costat viaţa şefului de tren Gh. Carlomăneanu şi a funcţionarilor Gh. Oancea, Marcu Frunză şi Gh. Dragu.

După cum am aratat sunt şi numeroşi răniţi.

Presa străină şi tulburările din Iaşi

Roma.—Ziarul *Mesagero*, ocupîndu-se de turburările din Iaşi, publică următoarele, pe care le reproducem cu titlul de document:

— „In timpul războiului s'a promis evreilor încetăţenirea. Nici un glas n'a protestat atunci. După războiu promisiunea a fost uitată. Azi partidele politice sunt de acord pentru a lasa chestia în suspensiune.

Liga Culturală însă a început pe faţă o agitaţie antisemită.

Că Iaşii au avut parte de a produce primele fructe ale agitaţiei antisemite, e esplicabil, căci în acest oraş trăeşte şeful antisemiţilor A. C. Cuza, care cu toate că s'a dovedit că e plagiator, a rămas profesor universitar.

Ziarul termină exprimîndu-şi părerea că Europa ar trebui să intervină în această chestiune.

Consiliul de miniştri de aseară

Bucureşti. — Un Consiliu de miniştri s'a ţinut aseară, la orele 6, la ministerul de interne, sub preşedinţia d-lui Titu Maiorescu.

Consiliul a aprobat executarea tunelului dela Isvor, asupra Casei Berger.

S'a ocupat apoi de diferite proecte de legi, fixînd acele ce urmează a fi votate încă înainte de vacanţa parlamentară.

In ceea ce priveşte Mesagiul, s'a hotărît a se convoca pentru azi la o consfătuire pe membrii majorităţei, cari vor fi invitaţi a termina discuţia Mesagiului pînă mîine, ca astfel să se comunice Respunsul M. S. Regelui.

*

Consiliul de miniştri s'a ocupat apoi de politica viitoare şi a hotărît ca parlamentul să nu ieie de cît o scurtă vacanţă de Crăciun şi să fie convocat la 29 Decembrie, cînd guvernul va face o expunere a situaţiei politice.

Această hotărîre s'a luat fiindcă parlamentarii, în cazul unei schimbări de regim, nu voiesc să ia diurnă sub un guvern aparţinînd partidului advers.

Mesagiul

Bucureşti.—In şedinţa de azi a Camerei, se va continua cu discuţia Mesagiului. Vor vorbi d-nii Negulescu, Duca şi Vintilă Brătianu.

In şedinţa de mîne vor lua cuvîntul d-nii Titulescu, Maiorescu şi Tache Ionescu.

Moartea unui ziarist

Bucureştii. — Aseară a încetat din viaţă, după o grea suferinţă, Adrian Caşolţeanu, ziarist.

Moartea lui Polizu-Micşuneşti

Bucureşti.—Astă noapte a încetat din viaţă, la locuinţa sa din Calea Victoriei 185, d. Polizu-Micşuneşti, fost senator, fruntaş liberal.

Viitorul regim

Bucureşti.—In privinţa distribuirii demnităţilor, sub noul regim, unele lucruri sunt definitiv stabilite, iar altele sunt numai în stare de probabilităţi.

In categoria primă sunt următoarele: d. V. G. Morţun va fi ministru de interne, Ionel Brătianu la război, Stelian la justiţie, Costinescu la finanţe.

Sunt apoi probabile, d. Vintilă Brătianu la instrucţie, pentru a continua opera lui Spiru Haret, d. Ferechyde la externe, dr. Anghelescu la lucrări publice. D. Emil Costinescu stăruie din răsputeri pentru d. Saita la industrie şi susţine aceasta chiar cu preţul că d-sa să renunţe la departamentul finanţelor.

Ca secretari generali sunt desomnaţi pînă acum d-nii col. Iliescu la războiu şi d. Creangă la finanţe.

PARLAMENTUL

CAMERA

Bucureşti.—Inainte de deschiderea şedinţei, a avut loc în sala bibliotecei o consfătuire a majorităţilor parlamentare conservatoare şi conservator-democrate.

D. Maiorescu a făcut un apel, ca să se scurteze discuţia la Mesagiu, pentru ca Vineri răspunsul să poată fi înmînat M. S. Regelui.

De aseminea a rugat să se voteze toate proectele depuse de guvern.

A declarat, că retragerea guvernului nu se va face, fără explicaţie în plin parlament asupra motivelor constituţionale ce determină această retragere.

D. Jean Miclescu zice că ori-ce s'ar întîmpla trebue să ni spunem la revedere, şi să fim din nou împreună toţi acei cari am contribuit la gloria de azi a ţărei.

D. *Dimitropol*, spune că o schimbare de regim, cu termin fix, face să dispară şi ultima remăşiţă de viaţă constituţională.

D-sa cere guvernului să se explice, în public în plin parlament asupra acestei retrageri cu termin fix.

D. *Take Ionescu* face cunoscut că parlamentul nu va lua vacanţă, de cît numai pentru zilele de sărbători.

La redeschidere guvernul se va explica pe larg în privinţa retragerei.

La deschiderea şedinţei Camerei, d. Ilariu Isvoreanu întreabă în mod solemn şi discret care este situaţia guvernului.

D. *Maiorescu* declară că este gata, tot cu atîta discreţie, să se grăbească a răspunde, că încă înainte de 1 Ianuarie, guvernul se va explica în mod Constituţional asupra motivelor retragerei.

Goldstein Matelii

— Moaşă premiată —

— Stradela Armeană No. 6 —

De vînzare *12 odăi, antrete, pivniţă, curte mare, grădină, diverse atenanse. Casa situata la loc foarte bun.*

(De închiriat, 7 odăi, bucătărie etc.)

A se adresa la d-na **Adela Ghiulea,** *str. Muzelor 18.*

Telegramă Urgentă

Răsboiu pe toată linia

Flota generală gata de plecare
La Lazăr Iosef în str. Mare
Asalt de „Fine Bijuterii“
Adevărate minunăţii

Ceasoarnice de precizione
Ultima invenţiune
Mîndre podoabe de frumuseţe
Pentru cadouri la logodne şi pentru mirese

Cu mic cu mare daţi năvală
La *Lazăr Iosef* în str. Mare
Căruia s'a dus vestea peste hotare
Că vinde mai eftin ca ori şi care.

Berăria „LUTHER“

— PIAŢA UNIREI —

Primul local de consumaţii cu băuturi indigene şi străine.

Bucătărie de primul rang. Mîncări calde şi reci la ori-ce oră din zi şi noapte.

Bere specială din renumita

Fabrica „LUTHER“

Bere neagră Bock şi *Bere blondă* a la München.

CONCERT

sub conducerea maestrului *Gh. Drîgoi*

Sîmbătă, Duminicele şi sărbătorile
Matineu de promenadă

Localul este încălzit cu calorifere.

Se primesc abonamente lunare.

Banchete şi *Nunţi* cu preţuri cît se poate de avantajoase.

HOTEL EUROPA de primul rang, camere dela 3 lei în sus, calorifer şi lumină electrică.

Sub conducerea cunoscutului

Antreprenor, I. ZENTNER.

Preparator special

de limbele **FRANCEZĂ, GERMANĂ,** *scrierea corectă, conversaţia şi corespondenţa,* **latină,** *matematecile, curs primar şi secundar.*

Meditez în special elevi care **se prepară în particular** *pentru a trece examenul la şcoalele statului precum şi corigenţi.*

Seara de la 7—11 de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi, cu 10 lei lunar.

V. EMIL profesor
Str. Sf. Teodar 36 (în curte)

IMPORTANT

Fac cunoscut onor. mele clientele, că soţia mea D-na A. VOGT după o practică îndelungată în Germania, a preluat conducerea frizeriei mele pentru Dame, asociindu-şi o domnişoară specializată în frizeria Beer din Calea Victoriei din Bucureşti, astfel că onor. dame din Iaşi vor avea la îndemînă un salon de coafură adevărat model.

Execut: toate lucrările de păr, Manicure, şamponarea şi uscarea părului cu aparat electric. Masaj facial. Tenturarea părului. *Ondulaţiuni à la Marcelle.* Frizuri p. vizite, suarele, teatru, nunţi. Ape contra mătreţei, pentru unghii, mîni, etc.

La frizuri pentru nunţi pentru mai multe persoane de odată reduceri mari la preţ.

Georges Vogt
Friseur-Coiffeur
Str. Lăpuşneanu

Fabrica de Vată şi Plapome

„GLORIA“

LAZARE & GUSTAV RECHLER

— IAŞI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecţiuni

albă şi neagră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biroului de agentură şi comision

Maurice Brauchfeld, Iaşi

Familia Dresner are nemărginita durere a aduce la cunoştinţă încetarea din viaţă a prea iubitului lor

Ch. Is. Dresner

decedat astăzi 18 Decembrie după o lungă şi grea suferinţă.

Inmormîntarea va avea loc Joi 19 Decembrie a. crt.

Cortegiul funebru va porni de la locuinţa defunctului strada Stefan cel Mare 56, la orele 2 p. m.

Iaşi, 18 Decembre 1913

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 18—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lînă şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lînă, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile
Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită
ŞALURI DE LÂNĂ

25% !

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

NEVRALGIILE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi ameţesc Nevralgiile cele mai grele de cap, Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Durerile reumatismale acute şi dureroase ori-care, resistă tuturor celor-lalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. Ele dau cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cină, seara. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o ameliorare, va lua 6 hapuri a doua zi 2-3 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, seara. Nu trebue să se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

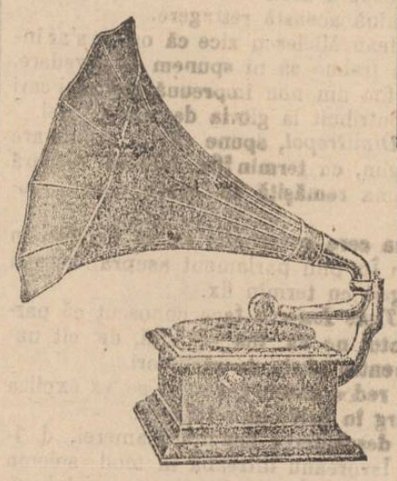

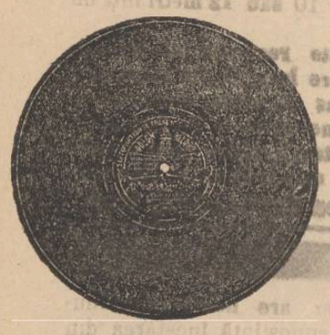

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca

Carusso, Tita Rufo, Tamgua etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător !

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse ?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse !

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Sala de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice.

7 ANI DE SUCCES 7

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul XI.—No. 2063—Vineri 20 Dec. 1913

POLITICE

Veciuic sectari...

Apostrofa drastică a d-lui Take Ionescu, la adresa d-lui Duca, a prilejit unele constatări interesante.

S'a făcut și se fac multe încercări de a civiliza întru cît-va luptele noastre politice. Incercări, cari, par uneori că au un început de succes.

E destul, însă, ca reprezentanții autorizați ai liberalilor, în specie o anumită categorie care are astăzi o mare precumpănire, să se puie în mișcare, pentru ca imediat să se facă dovada contrară.

Este ceva în sufletul bilos al acestor corifei, care-i mai tare de cît or-ce. este fondul de sectarism și răutate, care-i face îndrăzneți, necuviincioși și chiar selbateci, față de or-cine și or-cînd.

Sectari și acaparatori — ei nu văd lucrurile de cît prin ei și pentru ei. Preponderența, ca partid, ei nu înțeleg s'o exercite pe baza simpatiei, pe baza radiațiunei de idei, pe baza dragostei și încrederei opiniei publice. Această preponderență ei o răvnesc prin exercitarea unei presiuni materiale, ei voiesc dominațiunea prin puterea instituțiilor de credit. Puțin îi importă mijloacele de luptă — interesant este ca totul să fie al lor, chiar dacă, din cauza mijloacelor ce întrebuințează, se acoperă de oprobiul general.

Ar fi de disperat de această țară dacă lucrurile ar continua astfel, dacă sectarismul semeț liberal ar continua să sufocheze și mai departe viața noastră politică.

Avea dreptate d. Take Ionescu să releve toate încercările ce a făcut pentru a civiliza viața noastră publică și cît de necesare au fost aceste tentative. Ne întrebăm însă dacă nu însamnă să te pui într'o vădită situație de inferioritate, cînd ești civilizat cu un selbatec, cînd cauți să fii îmănușat față de un rău crescut, cînd nu ai preocupări de partid ci de interesul general față de oameni care confundă țara cu partidul lor și partidul cu personalitatea lor.

Iată de ce se pune chestiunea dacă n'ar fi mai folositor pentru țară ca pe baza unui curent de opinie publică, sectarismul să fie doborît, trufia înfrîntă, a tot puternică zdrobiiă.

Prin aceasta oare n'am aduce un serviciu, cu adevărat mare, țărei?

MICI POLEMICI

Un nou plagiat...

Un italian se miră în „Mesagero" că după ce a fost dovedit ca plagiator, d. A. C. Cuza a ramas profesor la Iași.

Această mirare a exprimat-o toată Europa intelectuală. Iată dară pe italianul de la „Mesagero" dovedit ca... plagiator.

*

200 de dosare s'au cerut pentru dovedirea pungășiilor lui Protopopescu-Pake.

Un întreg Pake...t!

*

O reflecție a unui naiv:

...„Să fi scris pe Na-Stratin Hogea și tot nu ajungea mai celebru, Stratin, decît a ajuns cu scandalurile știute..."

*

Singurul om care nu se înspăimîntă de pînea neagră a opoziției este smolitul Fleva.

La el toate sunt negre, ori-cînd...

*

Un profesor vienez anunță că vindecă surdo-mutismul.

...Să-i trimitem aparatele telefonice din Iași...

*

Apașul Protopopescu-Pake se plînge că în parlament a fost atacată viața lui privată.

...Curat „privată"!

*

Cum a cîntat primadona rusă Grozavskaia?

— Grozav!

Dar pianistul Iadofski?

— Ca în iad!

Eri au atacat — astă-zi regretă!

Dacă cuvintele, pe care un ziar de dimineață susține că d. Jean Miclescu le-a pronunțat în întrunirea majorităților de ieri, sunt exacte, atunci este cazul de a scoate cîteva învățăminte politice—acum mai ales, cînd suntem în preajma unei schimbări de regim.

Luni de zile, din primul moment chiar al formărei guvernului de colaborare, unii din corifeii conservatori—astăzi foarte agitați, din cauză că guvernul se retrage—n'au neglijat nici un mijloc, mare sau mic, pentru a crea dificultăți guvernului, constituit în momentul cel mai critic al crizei balcanice.

Oamenii, cari aveau o mare misiune de îndeplinit și o respundere și mai mare, în loc să fi fost susținuți fără rezervă, au fost criticați cu asprime, bărfiți în mod josnic.

Mintea aleasă, a conducătorilor în loc de a fi dată în întregime problemelor mari din care patria trebuia să iasă mărită, era nevoită să se ocupe de meschinele mijloace de combatere, a celor mai zvăpaiați dintre oamenii noștri politici.

Și această atitudine a continuat chiar după ce Romînia avusese succesul, și pacea dela București consacrase opera măreață, săvîrșită de guvernul de colaborare.

A continuat campania de bîrfeli și calomnii; au continuat mijloacele neleale de însinuări nedrepte. Oameni cari n'au mai putut fi ceia ce au fost—și drept ar fi fost să nu fi fost nici odată—n'au știut, nici chiar în astfel de împrejurări mărețe, să-și puie frîu ambițiilor nesățioase,—și au continuat atacul, ei și ai lor.

Ceva mai mult. Cînd în Octombrie țara trebuia să înregistreze, în persoana d-lui Take Ionescu, un nou și măreț succes, unele întîmplări au fost de natură să dovedească, că nemulțumiții primeau încurajări, chiar de acolo de unde nu ar fi trebuit să le primească nici odată.

*

Desigur că o acțiune de aseminea natură nu putea să consolideze situația guvernului și să-l puie în măsură de a rezolvi problema internă, după ce rezolvise cea externă.

Nu acte ca cele mai sus semnalate puteau să apropie sufletele și să dea tăria și unitatea necesară guvernului, pentru a proceda la soluțiile interne, mai cu seamă cînd partidul liberal pretindea, că, singur soluțiile lui sunt cele bune, și ar fi făcut cea mai crîncenă din opoziții.

Din contra. Cele petrecute au fost de natură să lumineze or-ce minte imparțială, că, mai curînd de cît să crede, o schimbare de regim se va produce.

A! Erau unii cari credeau într'o schimbare de minister, dar nu într'o schimbare de regim. Vorbiau unii —iar alții se credeau autorizați s'o afirme—că guvernul de colaborare va fi urmat de un alt guvern și nu de un guvern liberal.

Afirmau unii și s'au găsit naivi, care s'o creadă. Nu numai care s'o creadă ci care să procedeze tocmai pe baza unei noui formațiuni conservatoare, în care, desigur, din anumite și știute motive, ei ar fi putut reveni la suprafață.

Neteimenicia acestor credinți s'a dovedit cu prisosință. Dacă pleacă actualul guvern, vom avea și o schimbare de regim.

Și acum, cînd s'au lămurit toate, cei mai vajnici adversari ai guvernului de colaborare stau uimiți, se arată indignați, și, în disperare, doresc pentru mîine ceea ce au găsit că eri constituia un rău.

*

Învățămintele sunt multe—extrem de multe. Nu astăzi ie cazul să le subliniem. Pentru moment, însă. trebue de relevat numai atît.

Experiențele de pînă acum trebue să convingă și pe cei mai recalcitranți, că nu se mai poate de cît prin muncă, că la suprafață nu trebuie și nu pot fi de cît cei care merită, că sfînta mediocritate—un moment stăpînă, din cauza luptelor intestine—trebue să-și reia locul pe care ar fi fost bine să nu-l fi părăsit, nici odată, că partidul conservator nu va putea fi de folos țărei de cît atuncia cînd va face operă de creațiune, cînd nu se va istovi în lupte intestine iar locul de frunte va fi dat celor cu merit.

Pînă atuncea vom asista la scene ca cele de acum. Atacuri nedrepte și pătimașe, regrete apoi cînd se va constata că răul cauzat strică, mai presus de toate, ideei conservatoare și țerei.

Const. Vera

NOTA ZILEI

Erată ingrată.

Din cauza unei sărituri într'una din „micile polemici", suntem siliți a face o mică erată, mai mare ca de obiceiu.

Iată notița cu pricină:

«Un domn continuă să anunțe la mica publicitate că vrea «căsătorie cu o d-ră, *preferabil doamnă*».

De ce nu spune încalte cu o... demi-vierge?»

Cele două cuvinte subliniate aci lipsiau, ceea ce a făcut comentarul cu totul confuz.

Amatorul poate avea și d-nă și d-ră în una și aceeași... demi-vierge. Aceasta a vrut s'o spună autorul micei polemici, dar — fiind vorba de jumătăți—zețarul a înjumătățit fraza și aci i-am refăcut virginitatea.

Chestiuni sociale

Cercuri de țărance

Nu-i vorba de un roman al unui socialist, după cum spunea un... sceptic mai zilele trecute.

Cercuri de femei, și încă de țărance există. Țara cea mai fericită este Belgia, unde se găsesc actualminte 200 de asemenea cercuri cu un număr de peste 20,000 societare.

Aceste cercuri sunt niște societăți de gospodine rurale, care țin periodic întruniri. Specialiștii tratează chestiuni privitoare la misiunea socială a femeei.

Primele cercuri au fost instituite pe acolo pe unde erau școli menagere permanente.

Astăzi însă se fac ori pe unde se găsește cîte o castelană inbitoare de opere sociale și care ia inițiativa unui asemenea cerc.

Cercul este diriguit de către un birou compus dintr'o președintă, o secretară, o casieră și mai multe membre. Aceste persoane sunt alese dintre cele mai cu autoritate și mai capabile.

Cotizația e foarte mică, pentru a nu fi o piedică la desvoltarea societății.

La fie care întrunire se fac convorbiri serioase sau conferințe, lăsîndu-se timp și pentru ceva recreativ: cînt, lectură interesantă, tragerea unei tombole, etc.

Chestiile ce se aleg pentru conferințe sunt privitoare la educația copiilor sau la educația menajeră. Conferențiarii sunt institutoarele de la școala menajeră, institutoarele dela școala primară, medicii, preoții, agronomii, profesorii și cine mai doresc să vorbească.

După conferință urmează un schimb de păreri între conferențiar și auditori.

Unele cercuri au recurs la *Cutia cu întrebări* în care membrele prea timide ca să pue o întrebere, sau să ceară o explicație în public, depun în scris chestiunea ce doresc.

Fiecare cerc posedă o bibliotecă populară.

Scopul acestor cercuri este de a se da țărancelor o educație profesională.

Țaranca, gospodina de la țară, are un triplu rol de împlinit: rolul de soție și mamă, rolul de stăpîna casei și rolul gospodinei. Ea trebue să fie pentru bărbatul ei tovarășa care-l susține și-l întărește în orele de oboseală și descurajare; pentru copiii ei, ea trebue să fie educatoarea principală.

Ei îi revine datoria de a face cît mai plăcută viața de țară, de a avea grijă de alimentarea cît mai bună a cultivatorului, însfîrșit pe ea o privește higiena și prin ea se mențin vocațiile rurale.

In Belgia, țăranca este colaboratoarea și sfătuitoarea barbatului. Prin economiile ei și prin activitatea ei industrioasă se mărește venitul general al gospodăriei.

Cifrele arată că valoarea producției laptelui în Belgia întrece valoarea cărbunilor extrași într'un an din minele franceze. Și tot producția laptelui întrece totalul rețetelor anuale făcute de administrația drumurilor de fer.

Adevărul este că puterile publice din Belgia au căutat să înființeze cît mai multe școli menajere agricole, școli superioare de agricultură pentru fete, secții menajere agricole, școli temporare de lăptărie etc. Și cu toate acestea Belgienii tot se plîng că după perioada scolarității, fetele sunt copleșite de un mediu rutinar, care își bate joc de inovațiile propuse la școală.

Primul cerc de țerance s'a înființat acum 7 ani. De atunci și pînă azi s'au format 200!

Se fac și congrese regionale. De asemenea s'a luat parte preponderentă la al III-lea Congres internațional al cercurilor de țărance, care s'a ținut la Gand, anul acesta.

De anul trecut s'a ineeput a se îndemna pe doamnele din aristocrație să se intereseze de femeile dela țară. In acest scop conferințiari reputați fură puși să inițieze pe doamne în privința noiei misiuni ce li se dă.

*

Pentru noi, Romînii, nu rămîne de făcut decît o singură reflecție: Cîtă deosebire va fi existînd între țara noastră și Belgia, cînd la noi, nu țărancele, dar femeile din pătura mai cultă nu simt nevoia de a se grupa și de a fi la înălțimea celor ce li se cer ca mame, ca soții, și ca educatoare ale întregii societăți!...

Maria C. Buțureanu

OAMENI ȘI LUCRURI

Un intelectual

Profesorul Paul Bujor nu mai apare de-a dreptul amestecat în nici un fel de lupte, fie politice, fie de altă natură, în schimb, și-a reluat, sub o formă nouă, activitatea publică și, într'o serie de lucrări, are intențiunea de a încerca să provoace ori să susțină curente anumite în opinia publică a țărei.

Cea dintâ broșură a apărut și se intitulează „Reforma electorală și agrară".

Ar fi de prisos să mai spunem că autorul lucrării este un partizan al votului universal și al unei reforme agrare radicale, cuprinzînd și o largă expropriere.

Insă nu asupra cuprinsului broșurei ne vom opri aci, — dar asupra formei frumoase în care autorul izbutește să îmbrace discuțiuni, atît de aride în felul lor.

După 50 de pagini de caldă și adeseori convingătoare pledăarie, autorul termină făcînd proces—și nu un simplu proces de intențiuni—clasei intelectuale, pe care o învinuește precum urmează:

„...Greutatea mare în înfăptuirea acestor reforme o văd tocmai în inerția și lipsa de curaj tocmai a acelor care pot și sunt datori să lupte pentru o cauză pe care o cred dreaptă și mare.

Toate guvernele noastre au știut bine să ne anihileze, mai cu seamă nouă intelectualilor, ori ce putere de voință, să ne moleșească, permiteți mi expresiunea, cu lefuri grase și cu favoruri ademenitoare.

Cînd noi, orășenii, trăim așa de comod în paturi moi și calde, cînd cea mai mică nemulțumire a noastră e repede îndepărtată prin noi sporuri de lefuri și de favoruri ademenitoare, e ușor să ne dăm samă de ce pătimim de inerție așa de condamnabilă, cînd e vorba să ne luptăm, pînă la sacrificiu, pentru cauzele mari și drepte.

Trebue dar să reacționăm. Suntem datori chiar.

Cea mai mare parte, din noi cari simțim și gîndim la fel, suntem dezlipiți din trupul și sufletul celor obijduiți.

Avem o datorie sfîntă să nu-i părăsim.

Legănați în cîntecul lor, am deschis ochii pe lume; la umbra casei lor am crescut și din munca lor am învățat în școli și mai mari și mici; din munca lor ne-am luminat.

Suntem datori să le fim recunoscători. Prin firea noastră, prin cultura noastră, prin situația noastră socială suntem cei mai chemați acum la luptă: că el, cel obijduit, n'are nici o putere azi, noi suntem cei mai chemați la luptă pentru repararea unei nedreptăți sociale care dăinuește de secole în detrimentul maselor noastre țărănești, mase producătoare de bogăție și totuși obijduite încă",

E o notă nouă, viguroasă și personală, aproape sentimentală uneori, pe care eruditul profesor iașan o aduce în publicistica de actualități. Ea amintește într'o cîtva nota în care regretatului Caragiale și-a scris broșura „1907" și pe care contemporanii par a nu o fi citit și meditat în deajuns.

Rodion

ECOURI

Pentru eroi.— Carnegie, cunoscutul bogătaș și filantrop american, care a dat bani de s'a construit palatul păcii, a înființat acum cîțiva ani o instituție al cărei scop este să se răsplătească actele de eroism ale locuitorilor Statelor-Unite. Anul acesta s'au dat 77 de recompense. Intre altele s'au dat și unsprezece pensiuni, în mijlociu fiecare 250 de lei pe lună. Jurnalul din care luăm datele acestea zice că unii critici găsesc că publicitatea și recompensa eroismului, îi ia acestuia aureola de care el era însoțit altădată. Lucrul poate să fie adevărat, continuă jurnalul în chestiune, dar tot este mai bine, zice el, să se publice actele de eroism de cît cele criminale, care din păcate au infectat cu totul societatea și publicistica modernă.

*

O definiție.—Doi chinezi din New-York au fost dați în judecată ca hoți de electricitate! Advocatul lor, după rechizitoriul procurorului, se întoarce dintr'odată către aceasta și-l întreabă: „Ce înțelegeți d-v, mă rog prin electricitate?" Procurorul neputînd să răspundă la întrebare, advocatul a reușit să facă tribunalul să claseze afacerea, sub motiv că nu poți urmări pe cineva că a furat un lucru, până nu spui mai întâiu ce a furat.

Insemnări și digresii

(Cu prilejul unei piese)

Simbăta trecută, nu cred să fi plecat nemulțumit nici un singur spectator de la Teatrul Național.

S'a jucat *Onoarea*, piesă de Suderman.

Patru acte, ca patru columne—fără flori și capiteluri, dar cu atît mai solide—susțin lucrarea masivă a dramaturgului german. Totul e fier și beton armat. Nici un zîmbet de ironie galică nu luminează fruntea severă a acestui neamț revoluționar.

Și m'am gîndit că nu era bătrîn cînd și-a scris piesa. Și m'am gîndit cu melancolie la piesișoarele noastre, la dramaturgișorii noștri actuali... E ceva așa, că răgetul unui leu pe lîngă cîntecul unui cocoș, mic, de plumb, pe care-l cumperi din bilci cu zece bani, îi sufli prin coadă și face: „cu-cu-rigu!" scurt, pițigăiat.

Dar nu despre piesă vreau să vorbesc. E destul de cunoscută și apoi au scris înaintea mea atîția alții pe care nu i-am cetit, în cît mă tem să nu reeditez niște observații banale, cu aerul unui om care ar descoperi, acum, praful de pușcă.

Această piesă bună, a fost și neașteptat de bine jucată.

Dar.... nici despre actori n'am avut in-

PHOSPHATINA FALIÈRES

Cel mai bun aliment al copiilor

Recomandat de la vărsta de 7-8 luni, in momentul intercărei și in timpul creșterei. — Ajută dentițiunei și formărei oaselor. — Previne sau oprește diareea așa de frequentă in timpul căldurilor.

Folositoare tuturor stomacurilor delicate, bătrânilor, convalescenților.

PHOSPHATINA FALIÈRES este inimitabilă.

DEPOSIT GENERAL :
6, Rue de la Tacherie, PARIS *și pretutindeni.*

tenția să vorbesc. Cu prilejul unui spectacol care a mulțumit pe toată lumea, vreau numai să relevez nedreptatea atacurilor violente, îndreptate sistematic în timpul din urmă, împotriva actorilor.

A protesta une ori cînd o piesă a fost rău aleasă ori prost jucată, e firesc. A te arăta nemulțumit și ursuz prea de multe ori și chiar atunci cînd toți au rămas mulțumiți, e iarăș explicabil și une ori scuzabil. Dar a ataca tot, din sistem, a nu găsi nici odată nimic bun, asta nu se potrivește de loc cu seninătatea de care trebuie să dea dovadă un cronicar teatral, preocupat numai de chestiuni de artă.

Căci la Teatru, ori cum, se muncește— și cu folos. Ni se pare că într'un trecut, nu tocmai îndepărtat, bunul mers al Teatrului de acum era un ideal.

Știm că sunt piese care nu se joacă așa cum ar trebui. Inainte însă de a batjocori pe actori, e bine să ne repetăm că vina nu e *numai* a lor. In mare parte, vina e a fatalității care a făcut ca Iașul să nu aibă 300,000 de locuitori.

In adevăr, ori-cum s'ar juca la Teatrul Național, Iașul nu-i poate oferi de cît un contingent foarte mărginit de spectatori. Din cauza aceasta, o piesă, cît de bună ar fi, nu se poate menține pe afiș mai mult de două reprezentații consecutive. Actorilor li se răpește ast-fel posibilitatea de a-și perfecționa jocul de la o reprezentație la alta. Ba încă, graba cu care piesele se succed pe afiș nu cred să permită nici măcar numărul suficient de repetiții. Acest lucru e evident ; cînd observi deosebirea calitativă dintre prima și a doua reprezentare a aceleiași piese.

Nicăeri această deosebire nu e atît de pronunțată. Pe actorii noștri i-am putea aprecia definitiv numai cînd i-am vedea într'o piesă care s'a jucat de zece ori în șir. Stăpîni pe text și scăpați de robia emoționantă a sufleurului, după ce vor fi avut răgaz să-și compună personagiul cu ajutorul ansamblului, făcînd la fiecare reprezentație observații nouă de amănunt, abia atunci am putea vorbi despre *ei* și nu despre *opera* lor,—cînd și-au dat toată măsura puterilor artistice. Dar lucrul acesta nu s'a întîmplat niciodată : el e privilegiul actorilor din centrele mari.

In asemenea condițiuni însă, e oare drept să mai batjocorim pe actorii noștri ? Și e oare scuzabil să-i nesocotim, chiar cu prilejul unor reprezentații bune ? Sforțările pe care le fac ei, cu prețul unui sacrificiu cum e cel de mai sus, merită mai curînd stima de cît hula noastră.

O piesă jucată prost, ar trebui să ne mîhnească iar nu să ne înfurie. In orice caz violența de limbaj nu e justificată. Mai întâi pentrucă, în conformitate cu uzul care oprește pe artist de a'și apăra propria-i operă, actorii nu se pot apăra. Și acest lucru ar fi de ajuns ca, nu numai din delicateță propriu-zisă ci tocmai din mîndrie virilă, să ne decidă a exclude orice fel de violență din limbajul monologului nostru,—à priori fără replică... Apoi, se știe că chiar în polemică violența de limbaj ne duce de obiceiu la rezultate tocmai contrarii intențiilor noastre. Cetitorul atunci e prevenit și nu te crede pe cuvînt.

Dacă vrei să-ți birueşti adversarul gîndește-te întotdeauna că scrii pentru public, nu pentru adversar. Pune toată violența în fondul mai mult de cît în forma scrisului tău și nu uita că „animalele cu sînge rece, sînt cele mai veninoase".

Un ton politicos te face mai ascultat de cît strigătul și ocara țipată la urechea partenerului. O admonestare *subțire* duce la un rezultat mai sigur, căci un ac de pălărie poate răni mortal și în orice caz mai adînc de cît vătrarul de la sobă.

Toate aceste norme de diplomație elementară însă, trebuesc puse în serviciul celei mai curate onestități profesionale. Poate că nici criticului literar nu i se cer atîtea garanții de competență, seninătate și prudență, cîte trebue să i se ceară criticului teatral. Opera literară are, oarecum, durată și ubicuitate. O carte se află oricînd la îndemîna tuturor,—deci publicul te poate controla. O piesă de teatru se joacă într'o seară, la *un* teatru și publicul mare nu te poate controla. El e silit să te creadă pe cuvînt, iar tu ai obligația să fii la înălțimea încrederii pe care cetitorii o pun în tine și să ai mîndria intimă a probității tale, în acest post de încredere.

Să nu te lași luat de patimă. Știu că actorul e cea mai susceptibilă și dificilă speță de artist : nici o laudă nu e prea mare pentru el și nici un calificativ prea drastic pentru rivalul lui. Știu că la fiecare colț de stradă el te cîrteşte cu mimică expresivă și-ți trîmbițează incompetența.

Dar ai fi un ingrat dacă ai spune că aceste plictiseli fatale nu sînt compensate de plăcerile, tot atît de fatale, ale atribuției tale, pe care—nu uita—singur ți-ai luat-o.

Plăceri și neplăceri,—se neutralizează : E tocmai ceia ce-ți trebue, pentru ca să poți păstra publicului obiectivitatea despre care vorbeam mai sus.

G. Topîrceanu

Creditul de 428 milioane pentru C. F. R.

— Cuvîntarea D-lui senator Lascar Antoniu —

— In ședința Senatului de la 14 Decembrie —

(După notele stenografice)

Domnule președinte, d-lor senatori

D. Brătianu, șeful partidului liberal, prin declarațiunea d-sale nu a adus critică însăși alcătuirei și economiei acestui proect de lege, ci s'a mărginit să afirme, pur și simplu, că legea nu-i oportună.

A omis însă, ca să ne arăte, să ne documenteze, lipsa de oportunitate a acestui proect de lege.

Iată de ce și rolul nostru, al majorității, în răspunsul ce urmează să-l dăm d-lui I. Brătianu, se limitează numai în jurul acestei obiecțiuni, făcută de șeful liberalilor.

De altfel creditul acesta de 428 milioane a fost depus de acum 6 luni pe biroul Camerei și venind la ordinea zilei a dat loc la discuțiuni lungi și animate chiar din partea opoziției, și tot obiectați că nu-i cunoașteți economia acestui proect de lege, nu-i recunoașteți utilitatea și oportunitatea lui?

D. *Al. Gussi.* Spuneți „de șease luni" și eu am văzut proectul de abea acum 3 zile !

D. *Lascar Antoniu.* Domnilor, senatori. se obiectează că nu se cunosc nevoile pe care le acopere și le înlătură această lege ; dar cine nu cunoaște astăzi că în țara noastră lipsa de vagoane și de linii de comunicații constitui lacune cari lovesc în bogăția agricolă a țărei și compromit nesiguranța circulațiunei !

Ar fi suficient ca să vă reamintesc discuțiunea provocată în Cameră la 1905, de către d. Grigore G. Cantacuzino, în privința dezastrului suferit de către agricultori, din cauza lipsei de vagoane, de mașini suficiente, de linii duble și de garagiu, insuficiența capacității porturilor noastre, pentru a vă învedera că chestia aceasta care privește C. F. R. este de mult cunoscută de către toți și cu atîta mai mult nouă, parlamentarilor.

Dar nu numai atîta s'a discutat în parlamentul țărei, ci s'a relevat chiar de mine, în ședința Camerei de la 28 Ianuarie 1906, nesiguranța călătorilor din cauza acestor lacune în administrația căilor ferate, și a lipsei materialului suficient pentru circulațiuni sigure, lacune, care aduc discreditul căilor noastre ferate, a acestei însemnate instituțiuni comerciale a statului, instituțiune, care este factorul cel mai principal de progres economic și social al țărei.

Dar domnii mei, chiar presa a pus în discuție, ani de zile, necesitatea înmulțirei rețelelor noastre de comunicație și de transport, ca un ce hotărîtor în evoluțiunea noastră economică.

De aceea sunt surprins cînd văd că se mai poate contesta astă-zi, utilitatea acestui proect de lege și cu drept cuvînt mă întreb :

Nu a suferit nici unul din proprietarii cari sunt și partizani politici ai șefului partidului liberal, dezastrul avuției lor agricole prin stricarea, distrugerea și risipirea bogăției pămîntului lor, din cauza lipsei de vagoane, magazii și linii de comunicații suficiente, de care sufer căile noastre ferate ?

Și dacă lucrurile stau ast-fel, nu observă d. Brătianu că oprindu-se la votarea acestui proect de lege, se pune în conflict, în contrazicere, nu numai cu interesele generale ale țărei, ci cu însiși partizanii d-sale politici cari în mare parte sunt producători, cultivători de pămînt, avînd avuția lor legată de soarta acestui proect de lege, care tinde să îndrepte o stare de lucruri dăunătoare vieței economice cum și particularilor, agricultori, comercianților ?

Ei bine, domnilor, după 20 ani de experiență dăunătoare, tot să mai poate crede încă că nu a sosit timpul să fim buni romîni, iubitori de țară, și să ne îngrijim din vreme de progresul și înmulțirea rețelelor noastre de comunicație și transport, ca de un factor hotărîtor în evoluțiunea economică a țărei ?

Dacă în fapt ar fi adevărat aceasta, de și regretabil în sine, dar să o spue hotărît d-l Brătianu, să-și motiveze sumara d-sale declarațiune pe care ne-a făcut-o, pentru a cunoște noi și a ști și țara întreagă, ideea șefului partidului liberal în această privință, interesînd pe toți, fără culoare politică, siguranța transporturilor și facilitatea transacțiunilor noastre comerciale.

Cunoaștem cu toții, domnii mei, că exportul economic al Romîniei întrece cifra de 900 milioane.

D. A. Badareu, ministru lucrărilor publice : 700 milioane.

D. *Lascar Antoniu,* Da, făceam o eroare, acest export se cifrează la 700 milioane.

Ei bine d-lor, față de un așa export avem ca mijloc de transport o situațiune care lasă foarte mult de dorit, și cu o influență dezastroasă asupra progresului nostru economic, avînd un dureros răsunet chiar și în străinătate.

Și totuși d Brătianu nu e convins de oportunitatea îndreptărei răului constatat și pe care d-nii miniștri de lucrări publice și finance, au avut buna idee de a-l îndrepta cu un moment mai înainte de cum ar fi dorit d. Brătianu.

Dar își ia șeful liberalilor și partidul d-sale răspunderea acestor declarațiuni ?

De un fapt însă, sunt sigur, că cuvintele d-sale nu au în realitate de cît efectul unor vorbe spuse în scopul de a face opoziție, din ori-ce acte, guvernului ; în realitate însă, cînd vor fi la guvern liberalii, nu numai că nu vor ținea limbagiul acesta, dar se vor folosi de această operă, caracterizată astăzi ca inutilă și inoportună.

S'a mai manifestat o teamă, domnilor senatori, că lucrările prevăzute în proiect s'ar executa de o dată și cu neprevedere, în ceea ce privește ordinea lor, și astfel s'ar putea compromite sau s'ar îngreuia finanțele Statului cu mari riscuri.

Proectul de lege însă, explică totul în această privință, înlăturînd și temerea onorabilului d. Rosetti, căci prevede o normă după care se vor începe lucrările.

Mai întâi, se vor termina lucrările în curs de executare și în urmă, pe măsura permisă, se vor începe celelalte lucrări, după o anume indicație și pe măsura fiecărui an, avîndu-se în vedere, în ceea-ce privește quantumul cheltuelilor fie-cărui an, starea financiară a Statului.

După cum vedeți, domnii mei, în tot proiectul acesta de lege un singur spirit domină, o singură preocupare se urmărește : a da căilor noastre ferate putința de a fi la înălțimea evoluțiunei noastre economice.

Iată în definitiv, toată importanța acestui proect de lege și care face onoare miniștrilor cari l'au alcătuit (Aplauze).

INFORMAȚII

In urma insistențelor puse de către d. Ștefan Negrutzi, prefectul județului, s'a încuviințat de către ministerul de culte, ca notarii cari vor veni în Iași pentru congresul de la 26 Decembrie, să fie găzduiți la seminar și liceul internat,

Aseară, la ora 5 p. m. s'a întrunit senatul universitar.

S'a discutat în ce privește alegerea de la centrul Studențesc, care se efectuiază astăzi.

In privința amestecului studenților la dezordinele de stradă de Duminică, nu s'a decis și nici nu s'a discutat nimic, deoarece Senatul n'a primit nici o plîngere din partea nimărui, în contra studenților.

Comisiunea compusă din d-nii prof. doctori Al. Slătineanu, V. Negel, E. Riegler, delegați ai facultăți de medicină din Iași și din d-nii prof. doctori I. Cantacuzino și A. Teohari, delegați ai facultăți de medicină din București, examinînd lucrările d-lui prof. agregat d-tor D. Mezincescu, au pronunțat ridicarea d-sale la rangul de profesor definitiv, la catedra de igienă.

Raportul va fi depus la Senatul universitar, de unde va fi înaintat ministerului.

In unele cercuri liberale se crede că d. profesor dr. Cantacuzino va accepta, la o eventuală schimbare de regim, directoratul general al serviciului sanitar. In acest caz d. profesor Slătineanu ar primi sub directoratul general.

Un candidat la directoratul general, cu mai puține șanse însă, este și profesorul V. Sion.

Se știe că d. prof. Ilie Bărbulescu, își dăduse demisia din demnitatea de membru al Senatului universității noastre.

Ministerul însă, printr'o adresă ce o va trimite mîine d-lui Bărbulescu, îi face cunoscut următoarele :

„Am onoarea a vă face cunoscut că ministerul nu vă primește demisiunea din demnitatea de membru în Senatul Universitar și vă rogă să bine-voiți a nu mai insista asupra demisiunei, de oarece Senatul are nevoe de luminele d-voastre".

Simbătă 21 Decembre crt. are loc în sala Școalei Cultura din strada Mîrzescu Concertul dat de D-ra Penelopa Abramovici absolventa Conservatorului (clasa d-lui I. Sibianu) cu concursul d-lor I. Sibianu și N. Teodorescu profesori și Solo Clecner.

Furnitura a 1850 vagoane de marfă — Am anunțat eri că Ministerul Lucrărilor Publice a aprobat referatul Direcției C. F. R. pentru comandarea prin bună înțelegere a 1850 vagoane de marfă. După cum am anunțat, furnitura a fost încredințată astfel :

Societății Italiană Ernesto Breda din Milano li s'a dat : lotul 1 de 250 vagoane Gs. cu frînă a lei 4700 fie care vagon de predat in 6 luni cu începere din luna 3.

Restul loturilor s'au comandat la casa F. Ringhofer din Viena cu următoarelor prețuri :

Lotul 2 de 250 vagoane Gs. cu frînă a lei 4797 fiecare ;

Lotul 3 de 375 vagoane Gs. și lotul 4 de 375 vagoane Gs. fără frînă cu lei 4142 fiecare ;

Lotul 5 de 250 vagoane Ks. cu frînă cu lei 4304 fiecare ;

Lotul 6 de 350 vagoane Ks. fără frînă cu lei 3629.

Toate aceste loturi urmează a fi predate în 7 luni, cu începere din luna 4, sau și mai curînd, în cantități egale lunare astfel că la împlinirea celor 7 luni să fie toată cantitatea predată fără nici o rezervă.

Cu începere de la 20 Decembrie între orele 10—12 m. și 3—6 p. m. se vor vinde de către Casa de Scont la sediul casei din str. Gh. Mîrzescu ; diferite bijuterii ca : inele, cercei, brațare, ornice, etc.

Curtea de casație a respins eri recursul lui Gh. Parfenie din satul Cotul lui Ivan, din județul Iași, făcut contra deciziei curței cu juri, care i-a respins cererea de punere în libertate pe cauțiune.

Parfenie împreună cu alții este dat și judecat pentru omor.

S'a acordat Medalia Bene-Merenti, cl. I. d-lui V. Costin, profesor, la școala de arte frumoase din localitate.

Astăzi dimineață s'a ținut în localul prefecturei de județ licitație publică pentru vînzarea de arbori din pădurea Golăești, jud. Iași.

Licitația a fost adjudecată asupra d-lui D. Bogonos, pentru suma de 7600 lei.

Becuri electrice „OSRAM"

Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"**—*Iași, Lăpușneanu 24.*

Prețul a : **LEI 1.75.**

Expediție în provincie.

Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrșită.*

Observați bine adresa.

Școlare.—Examenul pentru obținerea titlului de învățător, institutor sau învățător ajutor definitiv, se va ține cu începe de la 1 Mart 1914.

Sunt chemați la acest examen acei care pînă la 5 Mart 1914 vor avea 3 ani împliniți de cînd funcționează cu titlu provizor în învățămînt.

Examenul va consta din 2 probe : una extemporală conf. art. 152 din regulament, a doua de practică pedagogică. La ambele probe, candidații trebue să obțină media 7 urmează dar ca acei care vor obține o notă mai mică la proba extemporală, nu vor fi admiși la proba pratică pedagogică.

Președinții comisiunilor, vor încunoștiința prin revizoratele școlare, pe fie care candidat în parte cînd și unde are a se prezenta pentru a și trece examenul.

Revizorul este dator să înainteze președintelui comisiunei, dovezi din partea celor chemați la definitivat de punerea acestor înștiințări. Nici un candidat nu poate părăsi postul de cît pentru termenul chemării.

In preziua ținerei probei de practică pedag. fie care candidat va trage un plic cu chestiunea ce va trata a doua zi, pe care'l va semna cu numele și pronumele său și apoi îl va încredința președintelui.

In ziua fixată cu 2 ore înainte de începerea lecțiunilor, fie-care candidat își desface plicul ce fusese încredințat președintelui, în urmă își pregătește lecțiunea într'o sală anume a școalei sub paza de necomunicare, fără a i se permite note sau cărți.

Candidatul va prezenta comisiunei planul lecțiunei model, ce va avea să țină în clasă cu școlarii, asupra unui subiect de limba romînă și artimetiră, după programul școalelor primare.

Această lecțiune va dura o jumătate oră și se va ține numai cu elevii claselor III și IV primară.

Rezultatul se pronunță în fie-care seară pentru cei examinați în aceiași zi, consemnîndu-se într'un proces verbal și nota medie obținută de fie care candidat. Pentru recomandarea la obținerea titlului definitiv trebuie să întrunească cel puțin media 7.

Institutorii, învățătorii și învăț.-ajutori, cari fără motive valabile, vor lipsi de la examen, vor fi considerați ca respinși.

Diverse întîmplări

— Școala din Lungani a fost închisă pe timp de 3 zile, din cauza epidemiei de scarlatină.

— D. D. Diaconu maistru de desemn și caligrafie la liceul din Galați, a fost delegat cu inspectarea desemnului și caligrafiei la școalele primare din țară.

— Școala din Belcești a fest închisă pe timp de 4 zile, din cauza epidemiei de scarlatină.

— D-na Maria Sava a fost numită învățătoare suplinitoare la școala din Lupăria (com. Plugari).

Cura cu Untură de Pește

nu se face cu folos decît cu

„Emulsia-Racovitza"

300 de atestațiuni medicale, cît și 150,000 flacoane vîndute pînă acum dovedesc puterea ei curativă neîntrecută!..

Adoptată de toate spitalele din țară pentru tratamentul

Rachitismului, Scrofulelor, Oaselor moi, Anemia și Poale albe a Femeilor. Inofligă sau Tuberculoză, în Bronchite și Tuse învechite pentru a Ajuta Hrănirea Anevoioasă a Copiilor slabi și Surmenați și pentru Curățirea Sîngelui Stricat

Modul de întrebuințare se află la fie care flacon.

De vînzare în toate farmaciile și drogueriile din România. Prețul flaconului 3 Lei 70 b.

Feriți-vă de contrafaceri și substituțiuni!

Decizia d-lui rector al Universităţii

In chestia amestecului studenţilor la scandalul din sala Caragiale

Noi, rectorul universităţii din Iaşi, pe temeiul hotărîrei Senatului universitar din 3 Decembre, aducem la cunoştinţa generală a studenţilor acestei universităţi:

Din constatările oficiale, rezultînd că mai mulţi studenţi au luat parte la dezordinele ce au avut loc cu prilejul unei întruniri în sala Caragiale în ziua de 1 Decembre. Senatul a crezut că de astă dată se poate mărgini la aplicarea pedepsei celei mai uşoare prevăzute în regulament — o simplă admonestaţie; *dar, în acelaş timp, m'a însărcinat să aduc la cunoştinţa tuturor studenţilor universităţii noastre că este hotărît a nu mai tolera acte de această natură pe care nu le crede compatibile cu demnitatea de student.*

Nu este admisibil ca studenţii să ajungă victime sau unelte ale celor ce n'ar şti să-şi facă datoria sub pretextul că lor li s'ar cuveni sarcina de cenzori ai diferitelor manifestări ale vieţei publice sau literare.

Asemenea pretext nu poate duce fatal decît la provocări sistematice de tulburări ale ordinei publice şi la scandaluri continue.

Senatul, în consecinţă, are nădejdea că studenţii universităţii noastre vor lua act de această hotărîre şi nu vor îngădui ca numelui de student să poată fi legată o faimă atît de rea şi ca astfel autorităţile universitare nu vor mai fi silite să recurgă la toate rigorile regulamentului de disciplină.

Rector,
(ss) **C. Stere**

Secretar, *Al. Brandia.*

■ Sîmbătă la orele 4, domnişoara doctorandă Ecaterina Ioan, una din cele mai muncitoare studente a facultăţii de medicină din Iaşi, foastă externă şi internă prin concurs, a spitalelor sft. Spiridon, îşi va susţinea teza de doctorat în medicină şi chirurgie.

Lucrarea în scris, ce va prezinta membrilor comisiunei, poartă titlul de „Contribuţiuni la studiul malariei la copii şi e o foarte importantă lucrare ştiinţifică.

Juriul de promoţiune ce va examina pe candidată se va compune din d-nii profesori: dri. M. Manicatide-preşedinte, Em. Riegler, N. Leon, C. Bacaloglu, D. Mezincescu şi A. Dobrovici, membri.

■ M. S. Regele a acordat medalia „Răsplata Muncei" cl. I-a d-lor A. Zirra, profesor la Conservator şi Em. Bardasare, profesor la şcoala de Arte Frumoase.

■ Administraţia comunală a hotărît să avanseze funcţionarilor comunali salariile pe Ianuarie, pentru ca astfel să 'şi poată face faţă nevoilor mai mari din zilele de sărbători.

■ Vreţi să cunoaşteţi viaţa zbuciumată a unei sărmane fete sărace? Citiţi: „Romanul unei fete sărace", ale cărui capitole captivante şi senzaţionale se perindă în jurul nenorocirilor şi suferinţelor „Annei Loster". Preţul 30 bani.

■ Consiliul comunal a fost convocat pentru mîne, la orele 3 după amează.

Consiliu va rezolvi mai multe chestiuni importante.

■ Examenul de capacitate, pentru specialitatea fizico-chimice, va continua în ziua de 11 Ianuarie 1914.

■ D-na Natalia Cochinescu, moaşă în comuna Erbiceni, a fost transferată la comuna Baltaţi, în locul d-nei Profira Ilinţă, demisionată.

D-na Aneta Vasilescu a fost numită moaşă la comuna Erbiceni.

■ In ziua de Duminică 22 Decembrie va avea la Mitropolia din Capitală hirotonisirea ca arhiereu cu titlul de „Craioveanu" a P. Cuviosiei Sale Arhimandritului Alexie Şerban, fost paroh al bisericei Golia din Iaşi.

■ Simbătă seara 21 Decembrie are loc în sala conservatorului o mare producţiune muzicală, cea dintâi pe care o organizează societatea „Muzica". Programul cuprinde în afară de numeroase piese artistice, o conferinţă a d-lui dr. Ştefănescu-Galaţi, preşedintele noului organizaţiuni. Vom publica mîni programul festivităţii.

■ In str. Socola 211 s'a declarat un caz de scarlatină.

Tot în dispărţirea IV au fost în ultimele zile trei cazuri de difterie.

■ La spitalul Elena Beldiman din Bîrlad e vacant postul de medic secundar. Numirea în acest post se va face săptămîna viitoare.

■ **Universitare.**—Astăzi s'a efectuat alegerea comitetului Centrului Studenţesc. Rezultatul celor aleşi este următorul:

Medicină; Gh. Tudoranu, T. Popescu, I. Gheorghiu şi Gr. Popa.

Drept: Gh. Alexandrescu, Şt. Petrovici Victor Cădere şi Panaite Popovici.

Litere: D-ra Felicia Ulrich, Gh. Obreja şi P. Constantinescu.

Ştiinţe; I. Plăcinţeanu, C. Motăş.

— Studenţii facultăţii de medicină, în urma mai multor consfătuiri avute, au decis să redacteze un memoriu către Marele Colegiu unniversitar cu privire la îmbunătăţirile urgente necesare facultăţii, precum şi asupra normelor ce ar trebui de urmat în privinţa numirii de asistenţi şi preparatori respectivi.

— Se crede că Duminecă ora 7 p. m. va avea loc o adunare generală a tuturor studenţilor, în aula universităţii.

D. rector C. Stere va da sfaturi în privinţa activităţii ce trebue s'o depue în viitor Centrul Studenţesc.

— In timpul sărbătorilor de Paşti, studenţii universitari din Iaşi, vor face o excursie de vizită studenţilor sîrbi din Belgrad.

— Examenele probatorii de farmacie pentru anul I-iu vor începe în ziua de 20 Decembrie curent.

Preşedinte al comisiunei va fi d. V. Buţureanu.

— *Consiliul facultăţii de ştiinţe a admis o sesiune de examene parţiale între 10—15 Ianuar.*

■ Elevii de clasa 8-a a liceului naţional, au organizat o reprezentaţie cinematografică, la Teatrul Sidoli, în seara de Simbătă 21 Decembrie.

Produsul va servi la mărirea fondului de excursiune.

■ După propunerea d-lui Vidrighin, şeful serviciului de electricitate, administraţia comunală a încuviinţat distribuirea unei cantităţi de lemne la fanaragii.

Distribuirea se va face în ajunul sărbătorilor.

■ Următoarele canditate au fost declarate reuşite la toate probele pentru examenele de capacitate în specialităţile Ştiinţe Naturale, Chimie, Mineralogie Igienă şi Geografie:

Zoe Hagiescu, Camelia Nădejde, Maria Coşula, Elena Negri, Consuela Georgescu Coralia Niţescu, Victoria Constantinescu, Maria Ştefănescu, Elena Petrescu, Tudora Manolescu, Elena Heytmanec, Aglaea Germăneanu şi Maria Bălăcescu.

■ Cinematograful Pathé Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Joi 19 Decembrie: „Falşificatorii sau misterele subteranelor", desfăşurare fără seamăn, interpretare datorită artiştilor dramatici ai scenelor italiane (3 părţi).

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Tindală la ţară, scene foarte humoristice.

O vînătoare de cai de mare, scene instructive.

Port-moneul lui Gavroche, scene comice.

Prince victimă, comedie interpretată de simpaticul, originalul şi neimitabilul humorist parizian, Prince.

Noul program viitor se reprezintă mîne Vineri.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

■ Un caz de scarlatină s'a declarat în curtea liceului naţional la d. Gh. Nica secretarul liceului.

Locuinţa a fost desinfectată.

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ŞI VIILOR

A. A. BADAREU

IAŞI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoştinţa Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă şi pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producţie de toamnă în burduşi şi în putini; caşcaval de pentelev, caşcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce şi ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghindem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub preţul pieţei.

De asemenea vinurile naturale albe şi negre se vînd cu litru şi în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum şi deliciosul vin spumos.

Serviciul irreproşabil

CAUT POST

de casieriţă, telefonistă, ca elevă pentru maşina de scris, sau orice funcţiune. Scriţi sub adresa: D-rei DORINA SPIRESCU, strada Ghica-Vodă 34, Loco.

La GARTENBERG FIU

Str. Ştefan cel Mare 11

A sosit noi mărfuri de lux, Articole de voiaj, menaj, cărucioare, precum şi un mare transport de

Jucării pentru copii.

S. MAGDER

AVOCAT

Strada Căpitan Păun No. 8

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Doliu pentru principesa Antonia

Berlin.—Impăratul Wilhelm a ordonat un doliu de 16 zile, din cauza morţei principesei Antonia de Hohenzollern.

Schimbarea de regim din Serbia

Belgrad. — In urma demisiei în scris a întregului guvern Pasici, regele a chemat azi dimineaţă la palat pe d. Nicolici, preşedintele scupcinei.

Dupa ştirile culese din loc competinte, partidele de opoziţie ar mai stărui pentru obstrucţiune.

Cabinetul Passici trebue să dizolve numaidecît Camera şi să facă alegeri noui.

Vechii radicali ar respinge orice propunere de compromis în privinţa unui cabinet de coaliţie, de oarece dispun de majoritate în scupcină.

Nou minister în Grecia

Atena.—Ministrul de interne a supus Camerei un proect de lege prin care se înfiinţează un minister al poştelor, telegrafelor, căilor ferate şi tuturor comunicaţiunilor.

Acest proect va fi votat în sesiunea actuală.

Demisia d-lui Ghenadief

Sofia.—Regele a semnat un ucaz prin care primeşte demisia d-lui Ghenadief şi însărcinează pe primul-ministru, d. Radoslavof cu interimatul ministerului de externe.

Trupele greceşti în Albania

— Grecii trimit armatele în Epir —

Roma.—Agenţia Ştefani află din Coriţa că, în cursul lunei Decembrie, trupele elene de pe teritoriul ocupat ar fi fost întreite.

S'a stabilit că în acest sandjac s'ar găsi 15,000 de soldaţi, dintre care 3000 la Coriţa, Grecii ar fi distribuit puşti „Mauser" de provenienţă otomană.

*

Salonic.—Ieri s'au îmbarcat aici mai mulţi de 400 voluntari greci din Prevetza, care vor merge alături de luptătorii din Epir.

In fie care zi sosesc voluntari din Tracia apuseană care cer a merge în Epir.

Gioconda la Paris

Paris.— „Gioconda" a sosit aici. Azi după amiază s'a făcut identificarea tabloului, la şcoala de Bele Arte, în faţa secretarului de stat, d. Bonnat. S'a comparat tabloul cu o fotografie, şi s'a putut stabili că pînza este cea adevarată.

„Gioconda" a fost apoi aşezată în sala de expoziţie.

Ungaria indemnă de holeră

Buda-Pesta. — Ministrul de interne a declarat că, de la 20 Decembrie curent, Ungaria este indemnă de holeră.

Importul păcurei în Rusia

Petersburg. — Ţarul a confirmat hotărîrea consiliului de miniştri după care păcura străină poate fi liber importantă în Rusia, cu începere de la 28 Decembrie 1913.

Incăerări în Africa

Roma.—Agenţia Stefani depeşează că Colouchmar Eiani a risipit, în zina de 24 curent, rămăşiţele bandelor lui Mehmed Ben Abdullah. Mai mulţi fruntaşi răsvrătiţi au fost ucişi.

Serviciul Telefonic

Ancheta la C. F. R.

Bucureşti.—Ca o primă urmare a interpelării desvoltată de d. Burileanu la Senat, d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a dispus suspendarea executării contractului încheiat între Direcţia Căilor ferate şi societatea „Vulcan" cu privire la cutia de unsori „Cozmovici.

Este vorba de un contract de 10 milioane încheiat fără ştirea nimănui. Probabil că contractul va fi în întregime anulat.

In ce priveşte ancheta administrativă, promisă de d. ministru în Senat, ea va avea loc şi va fi făcută de o comisiune de specialişti în frunte cu d. inginer I. B, Cantacuzino.

Organizarea fiscală în noui teritoriu

Bucureşti. — Ministrul de Finanţe, a întocmit proectul definitiv al organizărei fiscale în noul teritoriu.

Accident

Bucureşti.— Aseară, pe bulevardul Elisabeta, femeea Ecaterina Ionescu a fost călcată de o trăsură a d-lui dr. Nanu.

Nenorocita s'a ales cu o gravă leziune la cap.

Plecarea miniştrilor

Bucureşti.—D. C. Disescu, ministru al instrucţiei, va pleca Duminică în străinătate, iar d. N. Xenopol ministru al industriei şi comerţului, va pleca în ziua de 25 curent.

Numiri

Bucureşti.—Au fost numiţi: inspector cl. I la C. F. R., d. Petru Zahariade, inspector cl. II la C. F. R. d-nii Vasile Istrati şi Achil Petrescu.

De asemenea au mai fost numiţi: d. Mihai Grumăzescu, directorul liceului din Pomîrla, în aceiaşi calitate la gimnaziul din Dorohoi; d. Vasile Tanase, profesor de fizico-chimice, de la aceiaşi şşoală, a fost numit director al liceului din Pomîrla; P. S. S. Arhiereul Bartolomei Stănescu, administratorul Casei Şcoalelor, a fost numit profesor la facultatea de teologie; d. Bondescu, profesor de germană şi romînă la R.-Sarat. a fost transferat în aceiaşi calitate la Focşani.

Demisie

Bucureşti.—D. Hiotu a demisionat din demnitatea de cenzor al Casei rurale.

Regulamentul Casei meseriilor

Bucureşti.—La Casa centrală a meseriilor, s'a întocmit regulamentul interior al acestei Case.

SENATUL

— Şedinţa de noapte —

Bucureşti. — Senatul a ţinut eri o şedinţă de noapte.

Şedinţa se deschide la ora 10 seara.

Prezidează d. Lahovari, care spune că a socotit drept de a convoca această şedinţă de noapte, pentru a se vota recunoaşteri şi indigenate, fiind mulţi care aşteaptă de multă vreme.

Se pune la vot indigenatul d-lui Solomon Kamerman şi se admite.

Votul este nul cu privire la indigenatele d-lui Herman Iancu şi Iacob Zviebel.

Se admite indigenatul d-lui Isac David Bally.

Se votează apoi o listă de recunoaşteri după care se admit indigeratele d-lor Mihail Lubief Cviboschi, Mauriciu Weisengrün, Iosef Last, Arnold Stoker, Alex. N. Avegardeli, Militiade Stamatopol, Iosef Ehrlich, Gh. Prager, Alex. Rosin, M. R. David, Bernard Rapaport, Herman Siel, George Verona, Gh. Negrea, Martel Radomirski, V. Ionescu-Bucium., arhitect I. Meyer, Rudolf Novac, San Gheorghe, Nicolae Ivanovici, Brevia Jean Baptist, Jean Vişnevski, Ion Alexiu şi Ludovig Sinigaglia din Iaşi.

Senatorii ne mai fiind în număr, şedinţa se ridică la ora 12.

Scufundarea unui vapor

Constantinopol, — Vaporul turcesc Kiverli, ce venea din Pireu spre Constanţa s'a scufundat lîngă insula Andro.

Echipajul Compus din 17 persoane, s'a inecat.

Festivalul Cezar Boliac

Bucureşti.—Asociaţia presei a luat iniţiativa de a sărbători aniversarea morţei lui Cezar Boliac în zilele 22 şi 23 Decembrie.

Duminică se va face o procesiune la mormîntul lui Cezar Boliac de la cimitirul Bellu, iar Luni va avea loc un festival la Atheneu.

Explicaţiunile regelui Ferdinand

Sofia. — In cercurile conducătoare se afirmă, că la deschiderea Sobraniei, regele Ferdinand va vorbi despre războaiele balcanice şi despre atitudinea Bulgariei în aceste evenimente,— şi va asigura lumea că armata bulgară n'a fost învinsă.

O demisie

Bucureşti. — D. Mihail Gh. Holban directorul Revistei Idealiste, şi-a dat demisia din partidul Conservator, declarîndu-se pentru exproprierea forţată şi colegiul unic.

Moartea lui Iancu Brătescu

Bucureşti.—Azi dimineaţă, a încetat din viaţă, la locuinţa sa din strada Popa Tatu 63, d. Iancu Brătescu, senator.

Regretatul a fost bolnav numai cîteva zile de pneumonie.

Iancu Brătescu era originar din Bucureşti, şi de tînăr s'a înscris în baroul Capitulei, unde a desfăşurat o activitate vrednică de toată laudă. Era cu drept apărătorul celor nevoeşi.

Ca ajutor de primar Iancu Brătescu a organizat serviciul de accize al Capitalei, producînd pentru comuna Bucureşti un venit anual de peste un milion.

Ca membru al partidului conservator-democrat, Iancu Brătescu s'a ales în opoziţie, întrunind o majoritate considerabilă.

Era o figură populară şi moartea lui lasă regrete unanime.

Acţiunea majorităţii de la Senat

Bucureşti.—Senatorii aparţinînd majorităţii, atît conservatori cît şi conservator-democraţi, au ţinut aseară o consfătuire în sala de lectură a Senatului.

In urma discuţiunilor urmate cei prezenţi au delegat pe d. I. Lahovari să se pue în contact cu membrii cabinetului şi să le explice marea greşală ce ar face, dacă s'ar retrage acum de la guvern.

In cazul cînd guvernul ar nesocoti părerea majorităţii şi s'ar considera mai presus de cele două partide în colaborare, s'ar putea întîmpla ca şi majorităţile să iasă din organizaţiile acestor partide.

CAMERA

Bucureşti.—Astă-zi la Cameră în unanimitate s'a votat creditul pentru Universitatea din Iaşi în valoare de 1 milion jumătate.

Creditul va fi promulgat peste cîte-va zile.

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43 -

Absolvent de liceu

se caută pentru a prepara un elev de curs secundar.

Informaţii la administraţia Tipografiei H. Goldner.

CROITORIA BARBATEASCA

„LA MARCHIZUL"

Primeşte comenzi după ultimele jurnale de mode străine.

Croiala Artistică

bogat asortiment în stofe englezo şi franceze, prima calitate

Dacă voiţi să fiţi bine îmbrăcaţi şi eftin

Vizitaţi: Croitoria

„La Marchizul"

Str. Lăpuşneanu 21

BAZARUL DE VANZARE
al produselor industriei naţionale

Iaşi. Strada Ştefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Tesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă
pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lînă şi mătase. Urechi de piele şi cîsme. Bete tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Bete pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lînă, negre şi colorate. Şireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrica Naţională de produse textile
Max I. Schapira—Ploeşti
Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Flanele, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită
ŞALURI DE LÂNĂ

CURA — Cea mai raţională de Unt de peşte pentru ADULŢI şi COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT DE PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru bersoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.*

Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei,* la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani,* la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER**, *furniz. Curţei Regale* **Iaşi.** Pentru Bucureşti: *la Droguería I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sfînt. Sărbători a mărit Magazinul său şi i a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

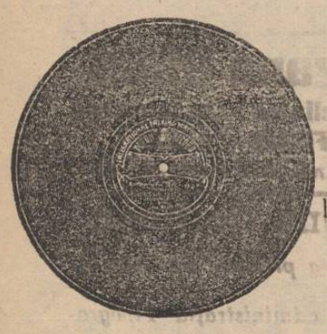

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd de la **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vasiui

25% !
ECONOMIE
prin întrebuinţarea
Săpunului Popular
din Fabrica „STELLA" Bucureşti

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, vestiţi

Renumita croitorie **Bărbătească şi Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER
— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odata
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător!

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse!

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehé, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întîmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri, etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Sala de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 70 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul XI.—No. 2064 - Sîmbătă 21 Dec. 1913

POLITICE

Dl. I. G. D.

De prisos de spus numele întreg: cetitorii au înțeles imediat despre cine este vorba.

Dl. I. G. D. este un personagiu liberal, care, la *Universul* face politică externă, iar la Creditul rural, Casa rurală, băncile populare, obștiile sătești, etc., face politică internă.

Tînăr, foarte muncitor și foarte superficial, d. Duca și-a apropiat în totul mentalitatea partidului din care face parte: ie acaparator și îndrăzneț.

Acaparator – întru cît nu există instituție liberală din care să nu facă parte. Indrăzneț—întru cît nu cunoaște frîu la nimica și se crede universal în toate.

Atît este de adevărat acest lucru, în cît un om de seamă din partidul liberal—un gînditor — s'a exprimat într'o zi astfel despre d. I. G. D.:

— „Nu mă surprinde că-i acaparator. E prea mic în toate, pentru ca să nu voiască să fie mare prin ceea ce ocupă. Nu mă surprinde că-i și îndrăzneț—căci nu totdeauna îndrăzneala înseamnă conștiința propriei tale valori. Ceea ce nu înțeleg, însă, ie ca Duca să pretindă că are idei. Nu se confundă cugetarea cu loquacitatea și ideile în sine n'au nimica a face cu talentul de a expune".

Așa este d. I. G. D.—îndrăzneț și acaparator. Așa a fost și ieri, în discursul pe care l'a pronunțat în discuția la răspunsul la mesagiu.

Indrăzneț — fiind-că a crezut că rezultatele, bazate pe fapte reale, pot fi răstălmăcite, fiindcă a crezut că, după ce a recunoscut succesul țărei, ar putea despărți acest succes al țărei de succesul guvernului de colaborare.

Acaparator — întrucît, dacă n'a fost cu putință pentru sine, a încercat acapararea unei părți din succes cel puțin pentru partidul din care face parte.

Precum se vede, întocmai mentalitatea d-lui V. B.,—un alt simbol al partidului liberal —: totul pentru tine, prin partid și pentru partid.

De cît este ceva, în acest procedeu, care lovește bunul simț, care jignește adînc sufletele cinstite.

Jonglerii și dialectică cîtă vrei, dar nu într'o chestie de însămnătatea succesului României în criza balcanică! Prea sunt splendide rezultatele; pentru ca un om politic corect să nu convie, că totul a fost spre gloria țerei, și că această glorie se revarsă asupra acelor care au avut, în aceste momente, conducerea țărei.

Aceste lucruri sunt simple și clare. Numai d. I. G. D. nu le pricepe și nu le poate pricepe.

NOTA ZILEI

N'y touche...

— Allô, allô!
— Pe cine doriți?
— Casa d-lui X...
— Nu se poate vorbi; e *atingere*...

Altă dată — la telefon—dialogul sună:

— Allô! allô! D-ră, dați-mi pe Z...
— V'am dat. Poftim!...

Urmează un schimb de sunete, protestări, injurii, trimiteri la toți Dumnezeii...

— Pardon, domnule, ne-a pus în *legătură*,—sfîrșesc prin a se explica beligeranții.

Și tot așa, cît e ziulica de mare!

Nici în pornografica piesă a d-lui Delavrancea—Hagi Tudose—nu sunt atîtea ....*atingeri*, ca într'o convorbire telefonică.

Cît despre *legături*, e în stare oficiul ieșan să te pună în legătură cu cine n'ai visat macar, ori, mai cu seamă, cu cine n'ai dorit de loc...

Intr'o întreagă stagiune de teatru nu se montează atîtea farse ca într'o zi de telefon. Și nimeni nu se amuză de gratis ca telefonista, care rîde de „atingeri", pentru că nu e o „Sainte Nitouche" și de „legături" amuzante. In schimb publicul plătește...

După furtună...

Cîteva întîmplări vrednice de meditat și de comentat au fost înregistrate în aceste din urmă zile, deadreptul în legătură cu recentele evenimente îndeajuns de cunoscute. Ba, prea cunoscute, de oarece guvernul a fost nevoit să dee și comunicate prin Agenția telegrafică, pentru a se înlătura comentariile exagerate ale presei europene și a se feri, încă-odată, Iașul nostru de o tristă celebritate dobîndită după epizodele menționate mai sus.

E vorba dară iarăși de viața universitară a Iașului, care nu trebuie confundată de loc cu viața intelectuală, cu care—ori-cum — se mîndrește încă foasta Capitală a țării.

Cari sunt întîmplările remarcabile la cari ne gîndim, scriind rîndurile aceste?

In primul loc, adresa prin care Ministerul respinge demisiunea d-lui profesor I. Bărbulescu din Senatul universitar. Imprejurările in care profesorul de slavistică și-a dat demisiunea sunt cunoscute și am subliniat la vreme însemnătatea simptomatică a ei, ca o protestare față de îngăduința prea arătată de Senatul universitar pentru atîtea excese ale unor elemente universitare nedisciplinate.

Or, ministrul, respingînd — cum era de așteptat să respingă—această demisiune adaogă:

„Am onoarea a vă face cunoscut că ministerul nu vă primește demisiunea din demnitatea de membru în Senatul Universitar și vă roagă să bine-voiți a nu mai insista asupra demisiunei, de oarece Senatul are nevoe de luminele d-voastre".

Iar Senatul universitar — înainte de fi încunoștiințat de acest răspuns al Ministrului—procedează cu totul în acelaș spirit și adaogă la pedeapsa blîndă, aplicată cîtorva studenți, o admonestare care o întrece cu mult în severitate și în intențiuni, spunînd—prin afiptul rectorului iașan—celor ce pot și vor să înțăleagă:

„Senatul m'a însărcinat să aduc la cunoștința tuturor studenților universității noastre că *este hotărît a nu mai tolera acte de această natură* pe care nu le crede compatibile cu demnitatea de student.

Nu este admisibil cu studenții să ajungă *victime sau unelte ale celor ce n'ar ști să-și facă datoria sub pretextul că lor li s'ar cuveni surcina de cenzori ai diferitelor manifestări ale vieței publice sau literare.*

Asemenea pretext nu poate duce fatal decît la provocări sistematice de turburări ale ordinei publice și la scandaluri continue.

Senatul, în consecință, are nădejdea că studenții universității noastre vor lua act de această hotărîre și nu vor îngădui ca numelui de student să poată fi legată o faimă atît de rea".

„Manifestări ale vieței publice sau literare", — e clar și precis. Nici problemele sociale la ordinea zilei, nici afișarea vre-unei piese literare nu pot privi pe studenți și nu-i pot pasiona cu adevărat, nu trebuie să-i pasioneze—afară numai dacă nu se supun unor suggestiuni, ori unor interesate îndemnuri.

Țara noastră are, slavă Domnului, factori legali, autorizați și conștienți, cari să se ocupe și să se preocupe de aceste chestiuni; are factori responsabili și constituționali în stare să păzească interesele superioare ale țării. Iar acei cari apelează necontenit la elementul primejdios al iresponsabilității de care se bucură tineritul, o fac din perfidie și nu cu gînd curat.

Această convingere reiese, evidentă, din proclamația rectorului și toți oamenii cinstiți au datoria să-l susțină în opera de luminare și liniștire a spiritelor.

Avem cuvinte să credem că adevărul a început să-și facă drum. Deciziunea studenților de a alege un comitet comun, reprezentînd toate părerile,—o interpretăm ca o îndrumare spre o perioadă calmă și o epocă de muncă liniștită.

Să sperăm că prevederile nu sunt din cale afară optimiste și să urăm studențimei cuminți și celei cuminți te spor la lucru,—reculegere rodnică, după atîtea furtuni pustiitoare!

△

MICI POLEMICI

Un confrate anunță de cîteva zile, mereu, căderea guvernului.
...Ca să mai suie tiragial.

*

Bietul Cehan — are „inima zdrobită" cu desăvîrșire.
Pînă și analfabetul Stratin își bate joc de „Inimi zdrobite".
Bătut a fost Stratin, dar mai bătut de soartă sărmanul Cehan...

*

D. Nestor Cincu a constatat la Cameră că Pake n'are obraz.
Dar, în schimb, ce stomac!

*

Regretatul primar al Bucureștilor Pake Protopopescu tatăl a construit un bulevard.
— Pake-fiul ar înghiți două...

*

Cum definește profesorul de economie politică adevăratele sentimente naționaliste?
— Acele care se debitează în Piața Unirii.

*

Poliția caută pe un oarecare Mititelu autorul unui furt,
L'o prinde dacă n'o fi prea... mititelu.

*

In sfîrșit o să aibă teatrul nostru național o sală plină.
— La congresul notarilor.

*

D. Ionaș Grădișteanu a ajuns în Parlament că gazetarii au cîte 2—3 clase secundare.
— Ce prostie! Pînă și Stratin are opt; dar nu se cunoaște...

*

— O domnișoară caută loc de telefonistă.
— Ca să facă... legături?

NICI ODATA!

De-o vreme încoace mai toate ziarele publică felurite versiuni, asupra tratativelor urmate între guvernul maghiar și partidul naționalist, a romînilor de peste munți, spre a ajunge la o împacare, a celor două elemente — maghiar și romînesc—de supt coroana Sf-tului Ștefan.

N'au lipsit nici veștile bune și nici cele rele—cu toate acestea trebuie să înclinăm spre convingerea, că relațiunile dintre romîni și maghiari, nu se vor putea îmbunătăți *nici odată*, rămînînd cel mult în stadiul lor actual.

Se știe ca primul ministru maghiar, contele Tisza, a avut toată buna intenție de a tranșa odată și definitiv acest diferend care durează, putem zice, de secole. Cu toată dorința sa s'a izbit pururi de intransigența, de șovinizmul celor mai mulți, din acei ce alcătuesc opinia publică ungurească, iar, în cele din urmă tratativele au fost suspendate și pare-se în mod definitiv.

Și cum putea-va oare să se ajungă la o înțălegere cînd bună oară—*presa* maghiară, se servește nu numai de cele mai mincinoase insinuări, spre a zădărnici această înțelegere, dar și de cele mai dușmănoase sentimente, nu numai față de romînii de peste munți, dar chiar față de regatul romînesc, față de roadele muncii sale și de orice propășire a Romîniei libere?

Numai departe de cît *„A Nap"* — din 14 curent, publică un articol atît de dușmănos nouă, în cît nu cred să fie suflet romînesc—cît de împăciuitor—care să nu se revolte, la citirea lui.

Ce putem simți cînd citim fraze de acestea.

„Acum cîți-va ani nici la Viena nu se observa destul de bine primejdia ce amenință monarchia și dinastia de Habsburg prin dezvoltarea rapidă a Romîniei"....

„De atunci și-au deschis ochii și cei de la Viena, — e vorba de un articol al lui Banffy, în care se spunea că împăratul Wilhelm (?) a recunoscut primejdia romînească pentru dinastia de Habsburg —și au văzut că desvoltarea Romîniei lovește grav în interesele dinastiei habsburgice și întregei monarhii.

Faptul din fericire s'a observat la timp și contele Tisza a primit ordin din Viena să rupă tratativele cu romînii".

Ce putem spune noi de afirmațiuni de aceștia și multe altele, de care abundă articolul pomenitului *„A Nap"*?

Ii dor dezvoltarea noastră? Ii doară prestigiul obținut și influența cîștigată prin pacea de la București — de care nu uită să pomenească—asupra popoarelor balcanice,—pace de care spune că a pus față în față interesele Hohenzollernilor cu acele ale Habsburgilor?

Cu toată deferența ce-o păstrăm bătrînului monarh austriac, nu ne putem opri un sentiment de revoltă în potriva acelora, care—de veacuri—pe lîngă că au încălcat cele mai elementare drepturi omenești—acele ale limbei și ale dreptului de-a se închina în graiul strămoșesc—ale romînilor de peste munți,—dar poate ar vroi dacă nu șerbia noastră, cel puțin stăvilirea propășirei noastre?

Dar pentru că veni vorba de limbă,—și chiar în virtutea legii *fundamentale* a poliglotului stat maghiar, folosința ei e *liberă* și nimeni și nici o lege nu îndreptățește abuzurile care se fac față de școala și biserica romînească din regatul vecin.

Și romînii nu cer altceva de cît respectarea legii; ori această respectare nu se poate înfăptui cu actuala organizare a statului maghiar, în care comitagiile aproape cu totul autonome, sunt conduse de dregători administrativi de aceia cari mai nici odată nu voesc să știe de legi, ori ordine ce s'ar da—dacă se dau vre-o dată—de guvernele însuflețite de simțimînte mai omenești

De aceia cu toate insultele pe care presa maghiară ni le aduce—în general nouă, romînilor—cu toată buna-voința, pe de altă parte, de a se ajunge la o înțelegere, cu toată antiteza simțimintelor maghiare față de romînii de peste munți,—singura reformă administrativă, poate fi aceia care să pună începuturile unei armonii dintre romîni și maghiari.

In alt-fel înțălegerea credem că nu da rezultate practice *nici-odată*.

Dinu

OAMENI ȘI LUCRURI

Vrista fericită

Suntem cu toții de acord că vrista primei tinereți—care se confundă cu epoca școlărească—merită oarecare indulgență... literară.

De acord, că ocupațiile și manifestările literare precoce sunt infinit preferabile unor manifestări de altă natură cari au devenit la modă—din nefericire—de cînd școlărimea de diferite grade cere dreptul activității „cetățenești", întocmai ca în satira maestrului:

Tot din tineri în mai tineri...

Dar aceasta nu însemnează că e o faptă generoasă a sprijini o prea timpurie ambițiune literară la fiece școlar, care se crede, ori se simte inspirat de muze în oarele cînd cartea îl plictisește.

De aceia suntem de părerea „Vieței Romînești" că revistele școlare, în genere, nu trebue să ne inspire nici entuziasm, nici îngăduință prea mare.

Iașul s'a îmbogățit, în aceste din urmă zile, cu o astfel de publicațiune, care nu are măcar avantajul de a fi pur școlărească—ci pusă subt mentoratul unuia dintre profesori secundari.

De aceea ne surprinde neplăcut faptul că bucățile semnate de elevi sunt pur copilărești, ori—dacă vreți—școlărești, întocmai ca niște teme date dascălului spre îndreptare, dar nu spre publicare.

Bună oară, unul din elevi ne povestește plecarea lui Bunduc la oaste:

Bătrîni, copii, femei s'adun
Se'ntreo ca cine'ntăi,
Să le ureze «rămas bun»
La dragii lui flăcăi.

Vedeți „s'adun", „le—lui", confuzii și cacofonii cu totul firești la un începător, dar neîngăduite unei cenzuri profesorale.

La casa mamei lui Bunduc
Nu-i om! Ea e pustie.
Cînd fericirile-i se duc
Nu-i nimeni s'o mîngâe.

Iar Gheorghe singur, aiurit
Se'ndreaptă spre țarină,
Pe el nimeni nu l'a iubit
Ileana sau Catrină.

Le poruncește capul sus,
Sunt gata să se ducă;
Dar el se'ntoarce pe ascuns
Spre biata lui «mămucă».

Se'nțelege: analiza unor asemenea dibuiri incoherente—nevinovate prin ele în-și-le,—nu face nici plăcere, nici victorie critică.

De-aceea o simplă înregistrare a lor e de-ajuns, pentru a se atrage din vreme luarea aminte a celor cari, fără un motiv binecuvîntat, încurajează tipărirea, cu sacrificii bănești, a unor producțiuni, cari pot rămînea numai în caetele discrete ale școlarilor.

Exprimăm speranța că nimeni nu va persista în această direcțiune, ori distracțiune.

ECOURI

Cooperativele de producție. — Se știe că Franța este țara clasică a cooperativelor de producție, unde găsim încercări încă de la 1830, făcută de *Buchez*. Cu toate străduințele ce-și dă guvernul francez nici azi chiar, această ramură Cooperativă nu dă rezultate mai strălucite.

La 1 Ianuarie 1913 existau—după statistica Ministerului Muncei—476 de coop. de producție ale muncitorilor, față de 496 cît era în 1912; 466 din aceste cooperative aveau 19,097 membri.

Valoarea întregei producții a fost în anul 1912, de 71.3 milioane franci. Cea mai importantă este cunoscută *„Familistère de Guise"* care numără 2167 membri.

In general se poate spune că această ramură cooperativă în Franța se găsește într'o perioadă de continuă stagnare. neavînd absolut nici o influență asupra activității economice generale a țării.

Cinematograful în educație

Acei cari cunosc istoria progresului pedagogiei știu fără îndoială că metoadele de învățămînt s'au bazat în totdeauna pe desvoltările științei. Progresul științelor experimentale și empirice a determinat introducera metoadelor experimentale în pedagogie; progresul psichologiei a determinat necesitatea cunoașterei pentru pedagog a sufletului copilului. Ba putem spune că desvoltarea psichologiei a fost determinantul cel mai de seamă al progresului pedagogiei.

Bazîndu-se pe cunoștințile psichologice, pedagogia și-a schimbat metoadele de predare și rezultatele de învățămînt ce le-au dat, au fost dintre cele mai bune. Așa, cunoașterea psichologiei copilului a determinat între alte noui mijloace de învățămînt, și introducerea cinematografului în școală. In Austria, Ungaria, Germania, pretutindeni unde a fost introdus el a dat rezultate minunate.

Și iată de ce.

Psichologia copilului se caracterizează, la o anume perioadă a vîrstei lui, prin desvoltarea mai mare a simțului văzului. Fiind astfel, e mai natural a da copilului cunoștințele tocmai prin ajutorul văzului căci numai în chipul acesta ele se întipăresc mai bine în mintea lui. Cinematograful se adresează simțului văzului și prin aceasta este un minunat mijloc de instrucțiune a copilului. Pe acest adevăr s'au bazat diversele State cînd au introdus cinematograful în școală. Pe același adevăr se bazează și actualul proect de lege al d-lui G. G. Dissescu, prin care se introduce cinematograful în școală și la noi.

Adevărurile psicholigice însă, ne mai arată că dacă pentru instrucțiunea noastră cinematograful e un mijloc minunat, el poate totuși să fie pentru formarea caracterului nostru un mijloc periculos.

Copilul se suggestionează ușor.

Dispus cum e să imite tot ce vede, reprezentarea cinematografică a unor anume fapte ar putea să-i perverteasca mintea și sufletul și în acest caz, rezultatul ar fi tocmai contrarul celuia urmărit. Cinematograful trebue să întregească

Magazinul de Produse alimentare
Dr. I. MANOLESCU
— *Str. Lăpușneanu No. 12* —
(Telefon 233)
vinde în afară de produsele de fermă
Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.
Coloniale și Delicatese
din cele mai fine
— Cu prețurile cele mai convenabile —
Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanție ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproșabil.
Conducerea magazinului este încredințată d-lui N. Ciocîrlan bine cunoscut onoratei clientele.
Serviciu la domiciliu.

instrucțiunile prin formarea caracterului moral al copilului. Dacă nu are în vedere aceasta e cum am zis, extrem de periculos.

Pentru a înlătura primejdia se impune atunci o cenzurare a filmelor cinematografice. Numai în acest caz, cinematograful poate să contribue la desvoltarea științifică și educativă a copilului.

Ideea aceasta a prezidat la introducerea, în proectul de lege al d-lui C. Dissescu, a dispoziționei pentru cenzurarea filmelor de cinematograf. Această cenzură nu e, de altfel, de cît extinderea principiului de control și de interdicțiune ce se află în vigoare în ceea ce privește reprezentațiile teatrale la noi.

Introducerea cinematografului în școală și cenzura filmelor pot fi considerate ca un nou pas spre desvoltarea culturală și morală a copiilor și elevilor școalelor noastre.

INFORMAȚII

„Epoca", în nihilismul său, vrea să nege meritele actualului guvern, — și în special al partidului conservator-democrat,—în pregătirile pentru armată.

„Epoca" pretinde, că sub guvernul de colaborare, nu s'au cumpărat decît 60,000 de puști, dintre care 44,000 nu pot fi întrebuințate.

„Epoca" denaturează adevărul.

Guvernul de colaborare a cumpărat 20 mii puști de calibru ordinar și 60,000 puști de un calibru ceva mai mare. In ceea ce privește felul acestor 60,000 puști, d. Take Ionescu a insistat să se procure un număr mai mare, și în consiliu de miniștri, tocmai patronul „Epocei" se opuse la aceasta; nu s'a ajuns la cifra de 60.000 de cît făcîndu-se sforțări în potriva opunerei d-sale.

De aseminea, la începutul guvernului de colaborare, fiind vorba de a tripla numărul batalioanelor noastre de rezervă, d. Take Ionescu a susținut această măsură, pe cînd patronul „Epocei", adversar al efectivelor mai complecte, ținea să se mărginească la cele 40 batalioane de rezervă ce existau în Octombrie 1912. Pentru a împăca lucrurile nu s'au creat decît 40 noi batalioane de rezervă în Octombrie 1912; mai tîrziu d. general Hîrjeu a organizat alte 40: și numai astfel s'a reușit să avem, în timpul mobilizației, cele 10 divizioane de rezervă.

In sfîrșit se vede azi lămurit reclama grotescă pe care „Epoca" a făcut o atîta timp pe tema dragostei esclusive a patronului său pentru armată.

S'a vorbit la timp prin ziare despre un scandal din Botoșani, din cauza faptului că David Fischer a venit în camera avocaților, a luat blana d-lui Mănăstireanu, avocat și fost deputat din Botoșani, declarînd că blana ie a lui, întru cît a încredințat'o d-lui Mănăstireanu și acesta refuză s'o restituie.

Blana a remas definitiv a lui Fischer, dar d. Mănăstireanu a recurs la o acțiune în calomnie.

Tribunalul de Botoșani l'a condemnat pe David Fischer la două luni închisoare. Curtea de Apel secția I-a, judecînd pricina, după o deliberare de cîte-va minute, a admis apelul și a achitat pe inculpat.

Pare definitiv hotărît că, în cazul unei schimbări de regim, nu va veni la epitropia Sf. Spiridon, de cît d. Pennescu dintre vechii epitropi.

Alături de d-nul Peneescu vor fi numiți epitropi d-nii dr. Manicatide și P. Fintînaru.

Discuția la mesagiu va lua sfîrșit astăzi, cînd vor vorbi d-nii N. Titulescu, raportor, Titu Maiorescu și Take Ionescu.

Parlamentul nu va ține ședință Sîmbătă, întru cît, are loc mîine înmormîntarea principesei Antonia, mama A. S. R. Principelui Ferdinand.

Fostul director al teatrului de Iași Luigi Borelli a murit de curînd în Italia.

In ultimele două zile nu s'a mai declarat nici un caz de scarlatină.

Corul Conservatorului, sub conducerea Doamnei Sofia Teodoreanu, va cînta Duminică 22 Decembrie la biserica Banu.

Persoanele iubitoare de superbă muzică religioasă sunt rugate să asiste la serviciul divin din acea zi.

Inceputul la 9, sfîrșitul la 11 dimineață.

D. inspector I. Virlănescu a inspectat școala „Junimea" din str. Sărăriei 147.

S'a convenit în definitiv, că ședințele congresului notarilor, să aibă loc la Teatrul Național.

In ziua de 26 Decembre, la ora 11 va avea loc un Te-Deum la Mitropolie, după care congresiștii se vor aduna la Teatrul național, unde se va decla deschis congresul. In zilele de 27 și 28 a lunei, vor avea loc cîte o ședință, la Teatrul național, de la orele 8 jum., până la 12.

In seara de 29 va avea loc o reprezentație extraordinară cinematografică în onoarea congresiștilor.

Societatea de Cultură Pozitivă și-a serbat aseară un an de existență.

In acest scop, membrii societății s'au adunat în ședință plenară, la locuința d-lui dr. P. Zosin, din strada Armeană.

S'a cetit formula pentru sărbătoarea Umanității a lui Richard Congreve.

Apoi d. dr. P. Zosin a vorbit despre „Nevoia viețuirei în lumina Umanității".

D. C. R. Ghiulea a vorbit despre „Individualism și Umanitate.

S'a discutat asupra legendei lui Hercule și asupra vieței și operei lui Omer.

In urmă, s'au făcut lecturi din: Auguste Comte, Condorcet, Vasile Conta și Gh. Panu.

Serbarea a luat sfîrșit la ora 11 și jum.

Marea furtună din județ.—Altăieri noaptea, un grosznic ciclon s'a dezlănțuit asupra județului nostru, făcînd numeroase ravagii și aducînd pagube însemnate.

Astfel acoperemîntul școalei din Isvoarele-Epureni a fost luat pe sus. Localul primăriei din Dumești a fost sfărîmat. In numeroase părți gardurile au fost date la pămînt, cît și numeroși stîlpi de telegraf, distrugîndu-se în multe părți liniile telegrafice și telefonice.

Multe stoguri de fîn au fost complect împrăștiate de către furtună și numeroși arbori au fost desrădăcinați.

Au fost cauzate mari pagube multor locuitori.

Actualmente se lucrează la restaurarea liniilor telegrafice și telefonice cît și a locuinților distruse.

Astăzi s'a ținut licitație publică, în localul prefecturei de județ, pentru construirea unui local de școală inferioară de agricultură și meserii, în comuna Bivolari.

Nu s'a prezintat nici un concurent.

Școala primară de fete „Hatmanul Nicoară" va fi închisă pentru 3 zile pentru o dezinfectare radicală. In acea școală s'au ivit cîteva cazuri de scarlatină.

Se crede că la solemnitatea inaugurării școalei de agenți din localitate vor lua parte d-nii Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, Gh. Lascar, secretarul general al ministerului de Culte și prof. Mezincescu, subdirectorul general al serviciului sanitar.

In ziua de 21 Decembrie, orele 3 sare, va avea loc în sala Conservatorului de muzică, prima audițiune muzicală dată de societatea filarmonică „Muzica" din Iași.

Iată programul:

PARTEA I-a

a) „Deșteaptă-te Romîne".
E. Mezzetti, b) „Tatăl nostru".
E. Mezzetti, c) „Prutul"

Cor bărbătesc)

Orlanda Lasso a) „Serenada" (1532—1594).
F. A. Gevaert. b) Sfîntul Domn Isus".
F. Mendelsohn, c) Cîntecul Ciocîrliei,

(Cor mixt)

E. Mezzetti „Rîndunelele" romanță cîntată de d-na Raluca Scriban.

Sauer, „Vals de concert" pe motive vieneze executat la piano de d-na E. Drăghici.

PARTEA II-a

Cuvîntarea ținută de d. dr. Ștefănescu-Galați, președintele societății.

PARTEA III-a

Loeve, „Poetul" baladă cîntată de d prof. M. Agapescu.

M. Storch, a) Salut de noapte, cor bărbătesc de solo de tenor, cîntat de d. Th. Jellea.

E. Mezzetti, b) „Dor de sat".

(Cor mixt)

I. Vidiu, c) „Răsunet de Ardeal", cor mixt cu solo de soprano cîntat de d-na Gemma Mezzetti.

Ch. Gounod, „Repentir" romanță cîntată de d-na Raluca I. Scriban.

Alberto Cirillo, a) „Idilă națională".
D. Kiriac, b) „Morarul".
Nicodem Ganea, c) „Puișorul".
Ioh. Strauss—Curch-Buhren, „Dunărea albastră", vals, cor mixt.

Corul și acompaniamentul la piano sub conducerea d lui E. Mezzetti, dirigintele corului societății.

De la Universitate.—Eri, Mercuri 18 Decembre c., „Seminariul de Slavistică" și-a ținut obicinuita-i ședință săptămînală. Au luat parte, pe lîngă profesor, următorii 25 studenți și studente: domnișoarele Colomei, Marg. Ștefănescu, Strat, Cărare, Sotirescu, Cerchez, Răutu, Zamfirescu, Sachelarescu, Creangă, Bogdan, Neculau, Decin și domnii: Dăscălescu, Popovici Panaite, Palade, Constantinescu, Răutu, Alecu, Negrescu, Grigoraș, Rom. Demetrescu, Andronache, Sion, Burada.

Domnul P. Constantinescu, student în anul al treilea, a ținut conferința sa, după izvoare originale bulgărești, cu titlul: *„Izvoare bulgărești relative la Rolul Țării Românești în epoca de renoștere a Bulgarilor""*.

A spus următoarele, pe cari le dăm aci în rezumat făcut chiar de conferențiar:

Cu ocazia ultimelor evenimente s'a pus deseori pe tapetul publicistic chestia recunoștinței bulgarilor pentru romîni și de fiecare se știe în liniamente generale că patria noastră a fost refugiul politic și izvorul intelectual al vecinilor de peste Dunăre în epoca de renaștere, care după unii extremi ar fi numai opera noastră. Științificeste vorbind cercetările serioase, dacă nu duc atît de departe drepturile noastre, totuși n'ar îndreptăți nici tăcerea, poate vinovată, a unora din conducătorii de azi ai poporului bulgar. Zic a unora de oarece rolul României, în perioada amintită din istoria bulgarilor, a fost menționat de unii politicieni sau istorici ai bulgarilor ca: *Geșov*, fostul prim ministru în primul războiu balcanic (în „Mir" dela 24 Noembrie 1912), *Stra-*1912, Dr. *Șișmanov*, fost ministru de instrucție în Bulgaria, dr. *A. Țankov* (în *șimirov*, autorul monumentalei lucrări „Istoria na aprilokoto văztanie" Sofia Sbornic 1901) și alții.

Deci putem arăta extremilor bulgarofilii că vecinii noștri de peste Dunăre nu sufăr de complectă atrofiare a sentimentului recunoștinței și, dacă împrejurările ni i-au făcut dușmani, aceasta nu se datorește numai rău-voinței bulgărești, de oare ce istoricii si chiar politicianii lor n'au ascuns ce ne datoresc ei nouă. Aceasta se impune de menționat pentru a arăta că putem privi cu încredere asupra izvoarelor bulgărești, necesare în chestia ce ne interesează. Aceste izvoare sînt culese din colecția „Sbornik", o publicație a ministerului de instrucție publică, între anii 1883—1908 (XXIV volume), din „Spisanie na bulgarskata Akademiê na nankitê" și din revista „Balgarskata Sbirka" precum și din alte volume publicate sub editură proprie.

Isvoarele se pot împărți în două categorii mai cuprinzătoare: I) *Documente*, care ne vorbesc direct asupra evenimentelor timpului și care se mai subîmpart în: 1) *scrisori* între persoane sau grupe de persoane.

2) *acte oficiale* și 3) *autobiografii;* aceste din urmă ca o tranziție spre a doua categorie. II) *Lucrări* care pot fi: 1) *contemporane* și 2) *posterioare*. De menționat că izvoarele din ultima categorie sînt de privit cu o mai mică importanță și cu o mai mare vigilență, de oarece evenimentele, despre care ne vorbesc, au trecut prin aparatul critic al fiecărui autor.

Cel dintăi document, care ne vorbește despre bulgarii la noi, e o scrisoare din 1 Aprilie 1809 a sîrbului Kara Gheorghe, prin care cere ajutoare boerilor munteni și bogaților bulgari din România; din ea aflăm că încă dela începutul secolului trecut se aflau refugiați bulgari în țările românești. Acelaș lucru e mărturisit și de un preot Iovcea din Trêvna, care povestește cum a venit în 1812 și 1815 în Moldova, unde avea chiar rude la Roman. Din amintirile acestuia ni se schițează un proces frumos și tainic, petrecut în relațiile a doua popoare: bulgari, cu mai multă sau mai puțină cultură, vin refugiați, sau din alte motive, materiale, în Principate; aici fac cunoștință cu începuturile de cultură națională, le primesc instinctiv și se reîntorc în sînul oropsiților conaționali, treziți și cu un dor nou de a-și vedea înălțat și neamul lor.

In adevăr marele bulgaro-fil Venelin, acel care a scos la iveală acest popor necunoscut chiar multor înșați slavi, despre lucrarea sa „Cercetări istorico-filologice asupra bulgarilor" spune că a făurit-o cu ajutorul informațiilor bulgarilor din București, care ar fi ajuns pe atunci (cam pe la 1825) la cifra de 10000. Această colonie puternică era răsfirată și 'n alte orașe ale Munteniei și Moldovei, mai ales Brăila, Galați, Giurgiu, Ploești, Craiova, etc. și avea în mijlocul ei bulgari de seamă, cărturari ca: Beron, Sapunov, Kipilovsky și alții. Bucureștiul era un centru cultural foarte important pentru bulgari; aici veneau chiar conducătorii luminători ai bulgarilor, ca marele Neofit. Riloki, și-și împrospătau cunoștințele sau luau materialul didactic necesar pentru învățătura poporului. Tot aici învățau sumedenie de tineri, ce plecau să propage lumina la sate și tîrguri din Bulgaria sau plecau să se perfecționeze la Paris; la București numai, pe lîngă Constantinopol și Viena, existau tipografii bulgare, care editau numeroase lucrări didactice, politice sau pur literare. Pe lîngă această mișcare și ceva mai tîrziu a început o alta cu caracter politic și revoluționar. Incă dela 1841 se agitau bulgarii în Principate ca să formeze bande, pe care să le treacă peste Dunăre; la început însă, guvernul lui Alexandru Ghica văzînd în ele un sîmbure de anarhie, ce s'ar putea propaga și la munteni, le oprimă.

Mai tîrziu însă sub Rakowski, genialul propulsor al bandelor politice, se organizară cu mai multă pricepere și de la 1862 începe, era comitetelor revoluționare, care dăinuiră pînă în preziua independenței, 1877. Se formară chiar comitete bulgaro-romîne, ca acel de la 1866 sub conducerea lui Rossetti A. C., care dădură la iveală sfaturi de acțiune comună și chiar hărți geografice a viitoarelor state: Romînia și Bulgaria; între aceste era vorba de un Imperiu dac chiar, în care intrau Dacia, Bulgaria pînă la Balcanul mic, Macedonia și Albania.

Comitetele secrete bulgare cu sediul principal în București și cu sucursale în fiecare oraș muntean se succedară sub diferite direcții și influențe caracteristice, mai toate servindu-se de adunări generale la București.

Și dacă mii dintre conducători, ca Levski, erau pentru mijloace proprii bulgărești sau prin sprijinul Serbiei, alții mai idealiști, ca Karavelov, plănuiau o confederație balcanică, în care romînii, bulgarii, serbii, grecii și albanejii să-și dea mîna ca frați. Iată această confederație, după articolul lui Karavelov din „Nezavesimost" de la 10 Mart 1873: Bulgaria, Tracia și Macedonia vor forma o unitate, Serbia, Bosnia, Hertzegovina, Croația, Muntenegru, vechea Serbie și Banatul apusan o alta; Romînia va primi Transilvania și Banatul răsăritean; Grecia va lua Tesalia, Epirul, insulele și parte din Asia mică; Albania va fi independentă.

Cetele bulgare ale lui Totê, Hagi Dimitrie, Panaioti Hitov fură ajutate de guvernanți romîni ca I. Brătianu, iar acea a lui Gh. Botjov din 1876 de Kogălniceanu însuși.

Aceștia formau partida tinerilor, care erau pentru mijloace răpezi, mulți erau și rusofobi, de oarece rușii îi considerau de anarhiști sau desconsiderau limba bulgară.

Alții, bătrînii, erau pentru mijloace de luptă mai lente, sperau în sprijinul numai al Rușilor și formaseră chiar „Comitetul de binefacere" din București în legătură cu altele similare din Rusia; erau panslaviști, care au format și cel din urmă comitet din Romînia din Iulie 1876—April 1877.

După cum vedem deci, origina actualelor curente mari politice din Bulgaria trebuie căutată încă de pe timpul acțiunelor bulgarilor din Romînia, unde de asemenea se alcătui în 1863 la Brăila „Societatea literară" devenită în 1879 Academia bulgară din Sofia.

P. Constantinescu

Conferință profesorală a școalei comerciale superioare a pedepsit cu eliminarea pe doi elevi din ultimul au pentru că au participat la tulburările din sala Caragiale.

In vederea comenzilor ce se pot efectua în cursul anului școlar, direcția școalei de menaj „Principesa Maria" din str. Codrescu 2, face cunoscut că în ziua de 23 Decemb. orele 2 precis, va avea loc o expoziție culinară și rogă onor. public să binevoiască a o vizita. Lucrările efectuate vor fi de vînzare.

Inaugurarea școalei de agenți sanitari, s'a amînat pentru a 3-a zi de Crăciun.

La societatea romînă de sport și gimnastică, se lucrează cu asiduitate la pregătirea serbărilor ce vor avea loc în ajunul Crăciunului și înseara de Anul nou.

In ziua de 30 Decembrie va avea loc prima consfătuire a medicilor de plasă din județul nostru, pentru a discuta cu privire la ameliorarea stărei sanitare de la sate.

Simbătă 21 Decembre crt. are loc în sala Școalei Cultura din strada Mîrzescu Concertul dat de D-ra Penelopa Abramovici absolventa Conservatorului (clasa d-lui I. Sibianu) cu concursul d-lor I. Sibianu și N. Teodorescu profesori și Solo Clecner.

Biletele se află la Magazinul Conservatorului.

La cantina universitară au fost admiși anul acesta un număr de 37 studenți și studente.

Grigore Dimitrescu
profesor universitar—fost magistrat
AVOCAT
S'a mutat în strada Buzdugan, 1.
(casele Teodor)
Consultațiuni 7 — 8 seara.

Toți studenții basarabeni, care urmează cursurile universității locale, au cerut rectoratului scutirea de taxă de frecvență.

Prefectura jud. Tulcea a telegrafiat prefecturei de Iași să ia măsuri pentru urmărirea, prinderea și înaintarea individului Ion G. Petrescu, care a asasinat pe cofetarul Anton Iacobescu din orașul Babadag, în noaptea de 18—19 c.

Revizoratul școlar întocmește chitanțele de plată pentru ca învățătorii să poată încasa leafa înainte de sărbători.

La primărie s'a distribuit astăzi la nevoiași darurile trimise de M. S. Regele cu prilejul sărbătorilor.

Vreți să cunoașteți viața zbuciumată a unei sărmane fete sărace? Citiți: „Romanul unei fete sărace", ale cărui capitole captivante și senzaționale se perindă în jurul nenorocirilor și suferințelor „Annei Loster". Prețul 30 bani.

Lista noului comitet al „Centrului studențesc" a fost înaintată d-lui rector al universității, spre aprobare.

Duminică la orele 2 va avea loc în localul școalei Petru Poni, de sub direcția d-nei Maria dr. Goțu o frumoasă serbare școlară, cu un ales program.

Se va juca de micuțile eleve ale școalei o mică piesă cu subiect de educație morală și religioasă, vor fi apoi coruri și recitări.

Intrarea e gratuită și publicul e invitat să participe.

Dela Cercurile Culturale din județ.— Duminica trecută s'a ținut conferința Cercului Cultural „Birnova", la școala din Ciurea Dumbrava.

S'a discutat în ședința intimă „Recrutarea membrilor corpului didactic urban și rural, titulari și suplinitori".

Avîndu-se în vedere numeroasele cereri colective din partea d-lor studenți și studente de a li se da locuri în învățămîntul urban în urma unei practice de doi sau 3 ani ca suplinitori și trecerea unui examen; învățătorii rurali înaintați, considerînd aceasta ca o cerere uzurpătoare a drepturilor lor și ca o formulă egală cu înființarea școalei de institutori, pe care și autoritățile superioare au găsit cu cale că era inutilă, creînd separatismul dintre membrii corpului didactic și în scopul unificării membrilor corpului didactic urban și rural, s'au desființat, n'ar fi de dorit ca sub o altă formulă să revină iarăși la un mod deosebit de recrutare pentru unii membri ai învățăm. primar și alt mod de recrutare pentru învățători, ci stăruie în felul de recrutare al lor să fie la fel: a) Școalele normale b) inspecțiile speciale c) examenul de' înaintare și catare s'au oprit la următoarele:

1) Stagiul de 6 ani pentru un învățător înaintat să se micșoreze și la nevoe nu să ție compt de el și imediat la ivirea unei vacanțe în învățămîntul urban, fără nici o comentarie, să fie numit cel mai meritos din membri corp. didactic rural care se poseadă titlul de institutor pe loc.

2) Suplinitorii să nu mai funcționeze, cei mai mulți neavînd nici un ideal pentru progresarea bunului mers al învățămîntului, ci servindu-se momentan cînp nu poate să se apuce de nimic mai bun spre a părăsi cu dispreț învățămîntul la cea dintăi ocazie.

3) Pentru a scăpa de suplinitori mai bine să nu se creeze noi posturi și să se înmulțească numărul școalelor normale păstrîndu-se întact condițiile de admitere în vigoare.

EXPERIENȚA A DOVEDIT CĂ:
Apele Mineralizate Sinteza
Preparate cu **Lithină și Bicarbonat de Sodă** de
Doctorul RATIANU Chimist și farmacist, IAȘI
sunt cele mai conștiincios preparate, cele mai curate și cele mai plăcute dintre toate produsele similare din țară.
Cereți dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi și în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA" a DOCTORULUI RĂTIANU**, și feriți-vă de imitațiuni care prin compoziția lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse **„SINTEZA"**.
Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate și se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEȘICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAȚIE** etc.
Observați bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** și **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebue să poarte numele meu **Dr. A. RĂTIANU** și marca **„SINTEZA"**.
Refuzați ori ce substituție.
La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.
— Biroul Fabricei IAȘI str. GOLIA No. 46 —

4) La obiecţiunea că mai bine să nu se creeze noi posturi de cît să recurgă la suplinitori, s'a insistat iarăşi de către toţi membrii şi în special cei mai cu experienţă că suplinitorii nedîndu-şi nici un interes, căutînd să-şi facă numai interesele lor personale, ocupîndu-se cu preparări pentru examenele ce doresc a da pe la licee şi Universitate, locuitorii nu folosesc nimic, copii perzînd timpul în zadar cu şcoala, prind desgust de ea şi de aci lipsa de interes pentru şcoală.

5) Intru cît la ţară e mai mult de muncă, trebuind forţe cît mai vigoroase spre a trage brazda pe ogorul înţelenit al culturei şi educaţiei, şi priminesc cu dragoste pe toţi cei ce în amăr au devotament pentru marea cauză. Şi dînd probe de capacitate după un stagiu de 3 ani în care timp să se ocupe cu sudiul pedagogiei, metodicei, didacticei şi psihologiei, să facă la şcoala normală un stagiu de 2 ani, trecînd examen la practica pedagogică, pedagogie, metodică, didactică şi psihologie, după care să capete titlul de învăţător provizor, avînd dreptul a trece prin filiera ce toţi cei apţi pot trece.

In orele de după amează s'a ţinut şedinţa publică, asistînd aproape tot satul la conferinţa populară. D. D. Voinea preşedintele cercului după ce mulţumeşte locuitorilor că au veni în număr aşa de mare, arată scopul acestor întruniri şi spune că ferice de acel sat ai cărui locuitori ca o credincioasă turmă urmează pe zeloşii ei păstori.

Dîndu-i-se cuvîntul, părintele de la Ciurea îşi desvoltă cu multă însufleţire şi sub o formă aleasă şi documentată conferinţa tratînd despre „Naţie, lege şi moşie". Arată, întemeindu-se pe citate din Sf. Evanghelie cum s'au format naţiile, (Turnu Babel).

Trecînd cu discuţia la lege, Sf.-Sa, zice că nimic nu-i de respectat mai mult de cît legea moştenită din tată în fiu de la strămoşi, zice că de pe modul său de credinţă, de pe simbolul credinţei se cunoaşte că i cine-va creştin şi ce fel de creştin, aduce exemplu pe unul din Ardeal care cu ocazia unui botez în un sat la noi, zice crezul catolic, un ortodox spune că naţiile se disting unele de altele nu numai prin graiu ci şi prin lege (relegie).

Trecînd la a treia parte „Moşia", părintele N. Popovici zice că totalitatea bucăţelelor noastre de pămînt, ce posedăm întrupează, marea noastră moşie, ţara romînească. Ea nu-i numai în hotarele politice, Prut, Dunărea, Marea Neagră şi Carpaţi, ci moşia aceasta e ori unde, locuesc fraţi de ai noştri, unde se găsesc biserici de ale noastre, monumente etc. şi în fine urme de ale poporului roman şi a strămunilor noştri (Transilvania cu banatele, Bucovina, Basarabia, Macedonia, Istria).

Terminînd zice că naţia, lege şi moşia să le respectăm şi cu viaţa şi sîngele nostru să le apărăm căutînd a le lăsa neschimbate urmaşilor noştri ca moştenire.

D-ra Elvira Florian-Ciurea vorbeşte despre: „Industria Casnică" reuşind pe deplin a convinge pe săteni şi sătence a se ocupa cu lucrări ca ţesutul, cusutul, împletitul etc. Sfătueşte pe barbaţi dealtfel, cu mult succes, de a nu mai luă pe femee la muncile agricole pe cîmp lăsîndu-şi casa, copii, vitele, păsările, grădina etc.

Dl. Dim. Voinea preşedintele cercului mulţumeşte conferenţiarilor pentru instructivele lor cuvîntări şi făcînd un succint rezumat al celor discutate, închee sfătuind pe săteni a pune în practică cele auzite mai sfătuindu-i să-şi trimită fetele la şcoală pentru că şi ele au nevoe de lumină şi ar fi păcat ce numai pe băeţi să-i punem în condiţiuni favorabile spre a lupta, iar pe fete să le lipsim de lumină.

Sfătueşte pe săteni să aibă toată încrederea şi să dea ascultare tuturor părinteştelor poveţe ale harnicului lor învăţător d. Gr. Ignat.

Al. Constant.

■ Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Vineri 20 Decembrie: „Clopotul de alarmă", desfăşurare fără seamăn, interpretare datorită artiştilor dramatici ai scenelor italiane (3 părţi).

Noul program cinematografic de astă-seară cuprinde între altele:

Tîndală negustor de haine vechi, scene foarte humoristice.

Riuri în Bretania, interesante şi instructive călătorii.

Oloiu diabolic, scene comice.

Cel mai nou număr din Pathé Journal cu telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Funeraliile def. I. Kalinderu, cinematografieri fidele.

Mîni Sîmbătă 21 Decembrie matineu la 3 1/4 ore ziua şi reprezentaţie seală la 9 ore.

Noul program viitor se reprezintă poimîne Duminică 22 Decemb. două matineuri (3 şi 5 ore), şi reprez. seală la 9 ore. Program nou duminical.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

■ Biblioteca Centrală va fi închisă cu începere de la 24 Decembrie pînă la 8 Ianuar a. c.

■ Cu începere de la 20 Decembrie între orele 10—12 m. şi 3—6 p. m. se vor vinde de către Casa de Scont la sediul casei din str. Gh. Mîrzescu; diferite bijuterii ca: inele, cercei, brăţare, ornice, etc.

CAUT POST

de casieriţă, telefonistă, ca elevă pentru maşina de scris, sau orice funcţiune. Scriţi sub adresa: D-rei DORINA SPIRESCU, strada Ghica-Vodă 34, Loco.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Deschiderea Sobraniei bulgare

— Mesagiul regelui Ferdinand—Atitudinea ostilă a socialiştilor —

Sofia.—Sesiunea Sobraniei a fost deschisă de suveran, în prezenţa familiei regale. La intrarea regelui în sala de şedinţă, un socialist a strigat: „Jos Monarhia"!

Dar uralele deputaţilor din toate partidele şi ale tribunelor, au acoperit strigătul ostil. Socialiştii au părăsit sala de şedinţe. Regele a dat cetire mesagiului, fără incident, în mijlocul aclamaţiilor. Pe piaţa Sobraniei, suveranul a fost aclamat.

Mesagiul zice: „Dupăce, acum un an, poporul bulgar a dat lumei priveliştea unor sforţări militare aşa cum nu au mai existat pînă atunci şi după ce şi-a cucerit cu armele libertatea populaţiunilor aservite, patria noastră a fost supusă la noui şi teribile încercări.

„Atacaţi simultan de armatele celor 5 state vecine, fii noştri au trebuit să lupte nu pentru cuceriri, ci pentru apărarea propriului nostru pămînt.

„Dacă însă, în cursul războiului, poporul bulgar s'a acoperit de glorie prin isprăvi fără precedinte, s'a arătat mai mare în nenorociri şi încercări. Silit să se bată contra adversarilor ligaţi şi contra armatelor duşmane, pînă sub zidurile capitalei chiar, părăsit de toţi, soldatul bulgar a luptat pînă în ultima oră, şi a întrerupt războiul fără a fi fost învins.

„In numele Bulgariei, mă plec în faţa cenuşei celor căzuţi pentru patrie şi trimit salutul meu combatanţilor invincibili. Mai tîrziu, cînd duşmanii noştri se aşteptau la dezordine, aşa cum s'au petrecut în alte state în împrejurări mult mai puţin grave, poporul a îndurat toate încercările soartei, cu sînge rece şi tărie, dovedind preţioasele virtuţi ale rasei".

*

Mesagiul motivează apoi dizolvarea Sobraniei care fiind aleasă înainte de război şi după vechiul sistem electoral, perduse dreptul să se rostească asupra nevoei Bulgariei de astă-zi.

Cu privire la raportul Bulgariei cu Marile Puteri, mesagiul declară că sunt bune şi că guvernul se străduesce a le face şi mai amicale.

Relaţiunele cu Romînia au fost reluate cu egală bună-voinţă de ambele părţi.

Am schimbat reprezintanţi cu Poarta şi cu ferma speranţă că multiplele interese, ce leagă Bulgaria de imperiul vecin economiceşte, vor afla o soluţiune în bune raporturi de vecinătate şi prietenie între cele două state. Inchee exprimînd convingerea că poporul bulgar, după glorioasele sale fapte de arme şi după încercările prin care a trecut, este hotărît să-şi restaureze forţele prin pace şi muncă, şi nu se gîndeşte de cît, ca pe terenul pacific şi al progresului, să-şi asigure victoriile care să dea Bulgariei locul de cinste ce i se cuvine printre popoarele din Balcani.

Sobrania a ales de preşedinte pe d. Vacef, guvernamental, cu 80 voturi. Opoziţia a votat alb.

Cercurile politice şi diplomatice nu atribuie nici o importanţă incidentului provocat de socialişti, la deschiderea Sobraniei, ci relevă în schimb atitudinea calmă şi demnă a grupului agrarienilor, văzînd în aceasta un semn de consolidarea situaţiunei guvernului.

Călătoria d-lui Venizelos

Atena.— Agenţia din Atena confirmă apropiata plecarea a d-lui Venizelos care va vizita mai multe capitale europene.

Aceiaşi agenţie spune că numirea d-lui Panaş ca ministru la Constantinopole va avea loc în primele zile ale săptămînii viitoare.

In chestia testamentului Rampolla

Roma. — „Popolo-Romano" şi „Messagero" spun că ştirea ziarului „Tribuna" despre denunţarea unui comisar al siguranţei contra unor necunoscuţi ce ar fi sustras testamentul Rampolla, nu se confirmă.

Incendiu

New-York.—Intr'o clădire în 5 etaje, a izbucnit pe neaşteptate, un incendiu. Casa a fost prefăcută în cenuşă iar locatarii au fost surprinşi de flacări în timpul somnului.

Sunt 8 morţi şi un foarte mare numar de răniţi.

Desmînţirea convenţiei turco-bulgare

Sofia. — Agenţia Bulgară este autorizată să dezmintă în mod formal că întîmplarea că colonelul Jeccof, ajutorul şefului de stat major bulgar, se află încă la Constantinopole, unde a fost reţinut din cauză de boală, ar fi în legătură cu o pretinsă convenţiune militară bulgaro-turcă.

Tratativele romîno-maghiare

Buda-Pesta.— Preşedintele consiliului, contele Tisza, a declarat, cu privire la tratativele ce se urmează cu fruntaşii Romînilor din Ungaria, că — în stadiul actual al tratativelor — nu poate nici să expue rezultatele la care s'a ajuns, nici să garanteze succesul acţiunei.

Din Turcia

— Nou vas de război — Concesia drumului de fier —

Constantinopole. — O notă oficioasă confirmă că Poarta a cumpărat vasul „Rio de Janeiro" care va lua numele „Sultan Osman".

Consiliul de miniştri a hotărît să acorde, grupului parizian Perrier, care a avansat Turciei 100 milioane franci, concesia drumului de fier Smirna-Dardanele.

Serviciul Telefonic

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Un consiliu de miniştri va avea loc mîine, la ministerul de interne

Intrunirea de la baroul Capitalei

Bucureşti.—Decanul baroului a convocat eri pe avocaţi, pentru a discuta cîteva chestiuni profesionale. Decanul a mai comunicat, că ministrul de justiţie, a decis ca la tribunale şi Curţide Apel, procesele să înceapă la ora 12 jum., în loc de ora 11 jum., cum se obicinueşte acum.

SENATUL

— Şedinţa de noapte —

Bucureşti. — Senatul a ţinut eri o şedinţă de noapte.

Şedinţa se deschide la ora 10 seara, sub preşidenţia d-lui Economu.

Pe banca ministerială d. Xenopol.

După ce se votează o sumă de recunoaşteri, se votează şi indigenatele următoare: Iosef Samuel, Carol Focşăneanu, Frideric Eduard Meyer, Francisc Cuda, Gh. Mangarof, Leopold Devechi, Carol Olt, dr. Rubin Stein, David Iulius Binder, Emil Fessler, Bernard Marascu, Alex. Fişer, David Rubinstein, dr. Aron Schvartz, Lucian Bertola, Iosef Sanielevici, I. Alfred Hirschorn, Iacob Marcovici, dr. Stroe, dr. Iulian Pădurean, Eduard Schulze, dr. Marcu Rosenblatt, dr. Sigmund Cohl, Carol Rohrlich, Avram Raver, Manuel Posner, Moise Resff, Albert Baraş, Mihail Binder, Michel Marcu Marcovici, Filip Lustgarten, Spiru Tabato, Solomon Grinberg, Pandeli Tabato, C. Polihroniade, Emeric Siefer, Cerchez Lezerovici, Emerie Blimen, Moise Iulius Agatstein, B. Manasse, Carol Reier, Marcus Reiter, Iacob Rosenthal, Ion Spirescu, Emil Metrani, Avram Horovitz, Emil Orenstein, Samuel Last, Zeno Gabriel, Avram Mark, Noe Şapira, Jean Bogen, D. Constantinof, Neculae Scribeanu, Gh. Macar, Vasile Serdof, Samuel Regenstein, dr. Gerson Nahmias, Benevisti, Frideric Vurm. dr, Isac Veinfeld, Carol Isaia, Iosef Petcu, L. Eskenazy şi Iancu Avram.

Votul cu privire la indigenatul d-lui M. Canianu este nul.

Şedinţa se rîdică la ora 11.

Ciocniri sîngeroase

Bucureşti. — Din Atena vine ştirea că la Satepei, în apropiere de Ianina, a avut loc o sîngeroasă ciocnire între un mare număr de Albaneji şi un batalion de voluntari greci.

Lupta a durat 3 ceasuri şi s'a terminat printr'o înfrîngere a Albanejilor.

Artistul De Max şi teatrele din Romînia

Bucureşti. — Din Paris vine ştirea că ziarul „Le Matin" publică o telegramă din Bucureşti, în care se spune că artistul de Max va fi numit director general al teatrelor din Romînia.

Ziarul adaugă că a comunicat marelui artist textul acestei telegrame şi că d-sa a declarat:

— „Se prea poate să mi se propue. Pînă în acest moment, însă, n'am primit nici o înştiinţare".

Pipa pus în libertate

Bacău.—Pe ziua de eri, Ion Pipa, celebrul ucigaş al circiumarilor, a fost pus în libertate. El se află aci în oraş.

Din cauză că, îndată ce eşă pe stradă, publicul se strînge în jurul lui, poliţia s'a văzut nevoită să ia măsuri.

Comitetul executiv liberal

Bucureşti. — Comitetul executiv liberal se va întruni Sîmbătă dimineaţă, acasă la d. Emil Costinescu.

Schimbarea de regim

Bucureşti. — Pare sigur că în cazul schimbărei de regim, d. Al Constantinescu nu va face parte din noul cabinet.

Se pare că-i este rezervată demnitatea de prezident al viitoarei Camere.

In chestia viitorului minister

Bucureşti.—Sunt mari greutăţi în ce priveşte alcătuirea viitorului minister liberal. D. Toma Stelian face chestie de întrarea d lui Stere în minister.

Cum însă este vorba ca acest conflict să se rezolve în favoarea d-lui Stere, d. Stelian nu va mai intra în minister şi va pleca mîne sau poimîne în străinătate.

Viitori demnitari

Bucureşti —Se asigură că viitorul director al Teatrului Naţional va fi d. G. Diamandi şi prefect de poliţie al Capitalei d. N. Săveanu.

SENATUL

Bucureşti.—La începutul şedinţei, d. Lascar Antoniu, luînd cuvîntul în chestie personală cu d. Gussi, care l'a acuzat de reclamă electorală, a atacat cu mare violenţă politica de reclamă electorală şi afaceri personale a partidului căruia d. Gussi aparţine.

Intervenind d. M. Ferekide în discuţie şi exprimînd stupefacţia că d. Antoniu atacă un partid întreg pe o atare chestie, d. Lascar Antoniu a ripostat:

— „Menţin în totul cele ce-am spus. Ele sînt sentimentul adîncei mele convingeri".

Senatul a aplaudat zgomotos pe d. Antoniu.

D. Gussi a fost nevoit să bată în retragere, mai ales cînd preşedintele l'a invitat la moderaţiune, şi întrucît a produs discuţia, atacînd de d. Antoniu în lipsă.

Destăinuiri senzaţionale

Bucureşti. D. Fleva, vorbind la discuţia mesagiului, a pomenit de chestia Berman Iuster.

D. Al. A. Badareu va răspunde şi putem spune de pe acum, că se vor produce destăinuiri senzaţionale în legătură cu cele ce se petrec la administraţia C. F. R.

Monteur special în instalaţiuni de apă şi canal, după o lungă practică în Romînia şi străinătate fost şef monteur în aceasfă branşă, caut post.

Adresa: *Norbert Brecher*
Weggasse 4 Czernowitz

Mărci poştale din ANEXIUNII (puse în circulaţie pentru 15 zile acum) plătim 1 LEU SUTA. Asemene cumpărăm orice mărci poştale uzate documente şi tablouri.

E. ŞARAGA
Str. Lăpuşneanu 2,—Iaşi

Fabrica de Vată şi Plapome
„GLORIA"
LAZARE & GUSTAV RECHLER
— IAŞI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecţiuni

albă şi neagră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biroului de agentură şi comision **Maurice Brauchfeld, Iaşi**

O veste bună!!

Nu comandaţi nici o haină pînă nu vizitaţi

Magazinul „Lumei Elegante"

Asortat în totdeauna cu cele mai bune stofe engleze şi franceze, precum şi ultimile modele de veste fantezie.

Magazinul „Lumei Elegante"
Str. Cuza-Vodă, 42

Preparator special

de limbele **FRANCEZĂ, GERMANĂ,** *scrierea corectă, conversaţia şi corespondenţa,* **latină,** *matematecile, curs primar şi secundar.*

Meditez în special elevi care se prepară în particular *pentru a trece examenul la şcoalele statului precum şi corigenţi.*

Seara de la 7—11 de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi, cu 10 lei lunar.

V. EMIL profesor
Str. Sf. Teodar 36 (în curte)

La GARTENBERG FIU
Str. Ştefan cel Mare 11

A sosit noui mărfuri de lux, Articole de voiaj, menaj, cărucioare, precum şi un mare transport de

Jucării pentru copii.

Magazinul de Confecţii
PENTRU DAME
Maximilian Demek
s'a mutat în strada Lăpuşneanu
(*Casele d-nei Drossu*)

Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes

Se recomandă pentru **Confecţionare** *de* **Rochii** *Tailleur şi de* **Bal, Soiree,** *etc*

— PĂLĂRII MODEL —

Se vînd **Stofe, Garnituri,** *etc. Se îmbracă* **Bumbi** *din stofa clienţilor.* **Se plisează** *orice stofe.*

Rochii gata de la 70 lei în sus.

Expoziţie de modele de Rochii, ultima creaţiune

Colosal de eftin

la depozitele mele din **Str. Sft. Andrei No. 63** în curtea „Otelului Cernăutz", şi în **Str. Cucu No. 10,** lîngă podul de fier.

Am redus **100 kgr. lemne tăiete la Lei 2.60.**

Cu stimă, **U. KLIGHER.**

Renumitul magazin
Caracas
s'a mutat sub Hotel Continental, Piaţa Cuza-Vodă.

SALI PORJES

Vechea şi renumita Magazie de **MODE ŞI CONFECŢIUNI PENTRU DAME**

aduce la cunoştinţa Onor. sale clientele şi a Onor. Public, că s'a mutat şi nou aranjat în **PIAŢA UNIREI,** *vis-a-vis de Hotel Trojan, casa fost „Banca Moldova", unde a înfiinţat şi un atelier pentru Confecţiuni.*

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA"
Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva" Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile"—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţerii şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL"
Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

CURA — Cea mai raţională de Unt de peşte pentru ADULŢI şi COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT DE PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru bersoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.*

Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei,* la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani,* la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER**, *furniz. Curţei Regale* Iaşi. Pentru Bucureşti: *la Droguería I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

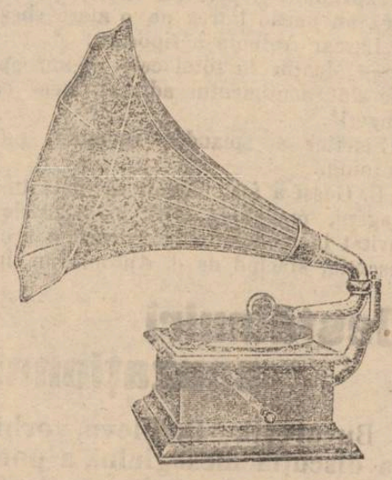

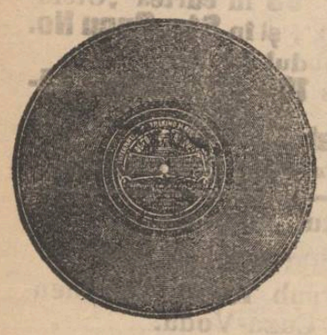

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd de la **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca **Carusso, Tita Rufo, Tamgua** etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

25% !

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător !

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse ?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse !

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRERES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul XI.—No. 2065—Duminică 22 Dec. 191

POLITICE

INSEMNARI

Pînă și cel mai moderat ziar din țară—am numit *Conservatorul* — găsește că discursul smolitului tribun a însemnat reînvierea delicioaselor discursuri, cu „scalpelul chimistului“ și „frunza de vie a Minervei“, pe care d. Fleva le debita, cu mult patos, la întrunirile de acum patru-zeci de ani, de la Dacia.

Camera a fost ingrată cu răsuflatul ex-tribun. Nici un aplauz — și doar vorbise de toate și timp de două ore.

Butoiul fără fund trebuie să mediteze—dacă mai poate așa ceva—despre trista soartă, care i-a rezervat un atît de penibil sfîrșit.

*

Intr'o adresă, purtînd No. 21189 din 17 Decembrie 1913, primul-procuror din Iași face cunoscut d-lui Stere, rectorul Universității, că „studenții n'au participat, nici în grup nici separat, la dezordinele din ziua de 15 Decembrie“.

Desigur că d. Stere, care a fost de față la cele petrecute, și care a clasat afacerea, fiind-că „nu se poate admite ca un act oficial de această natură să nu corespundă adevărului“, trebuie să-și fi zis, și cu drept cuvînt:

— „Nu crede ce vezi cu ochii, crede ce-ți spun eu“ !

*

Cu privire la întrunirea naționalistă, care are loc mîne dimineață, în sala *Caragiale*, primim întrebări din diferite părți, dacă nu credem cumva că se vor produce dezordine.

Avem un scurt respuns de dat.

Credința noastră este că la noi nu se produc turburări de asemenea natură de cît atuncea cînd autoritățile sunt de conivență.

Intrebarea trebuie dar adresată prefectului de poliție. Singur d-sa este în măsură de a da un respuns precis, în privința celor ce se vor petrece mîine.

*

Smolitul ex tribun a găsit un bun prietin în persoana celebrului N. D. Cocea.

Fie sigur tribunul, că micul excroc va fi un demn elev.

Tranzacțiile cinstite le a început doar acum cîțiva ani la Brăila. Și de atuncea încoace le atîta timp!

MICI POLEMICI

Se proiectează în Iași o școală de comerț pentru fete.

Foarte bine: o atare școală poate să împiedece pe unele fete de a intra în... comerț.

*

Confratele „Evenimentul“ găsește că etuva de dezinfectare nu funcționează destul de bine în orașul nostru.

E drept că în acea redacție ar trebui o etuvă permanentă.

*

Cea mai mare decepție a lui Poke-Protopopescu:

A mîncat din fondurile secrete și tot s'a aflat...

*

S'a depus în Senat proiectul adeziunii la convenția opiului.

— Numai de n'ar adormi proiectul în vr'o ședință de noapte !

*

Guvernul spaniol a inaugurat o catedră de limba ebraică la universitatea din Madrid.

— Nu numai A. C. Cuza, vedeți, reabilitează evul mediu...

*

„Cuvîntul“ opelează la redactorii externi ca să colaboreze.

Peste puțin toți redactorii vor deveni... externi, cînd ziarul va reposa.

*

„Facla“ făcea socoteala că în 5 zile Stratin a mîncat 5 bătăi.

A bătut recordul i se va bate o medalie.

*

De ce pedepsesc cuziștii statuia domnitorului Cuza cu discursurile lor?

— Pentru că Domnitorul era un filosemit incorigibil.

NOTA ZILEI

Cei cari se duc.

Ori cît de puțin obișnuită este această rubrică mică și cotidiană cu subiectele triste și grave — iată o notă tristă deși în legătură cu humorul literar.

Două tipuri au dispărut în puține zile, — două tipuri cari alimentau foarte mult coloanele „Furnicei“. Sunt cei doi „Iancu“: Calinderu și Brătescu.

De la moartea regretatului Paladi — „Dom Palladu“ — nici o altă figură n'a fost atît de populară în paginele zisei reviste ca acei doi eroi,— unul de o abstinență patriarhală, celalalt de o patriarhală înclinare pentru fructul lui Tata Noe cel Bătrîn.

Și iată că mor amîndoi de odată, amîndoi bătrîni, cu bărbile albe,— fără să se mai poată rîde de inofensivele lor slăbiciuni.

Urăm „Furnicei“ să-i trăiască, în schimb, până la suta de ani, populara eroină doamna Smara, ramasă ca să mai alimenteze rubricele „Furnicei“...

ECOURI

Celibatarii și pruncii mici.—Consiliul comunal din Menfis a luat o curioasă măsură. La Menfis celibatarii trecuți de 21 de ani, care vor fi găsiți pe stradă după ora 9 seara, sau care vor conduce o femee măritată la teatru, ori în alt loc de petrecere, vor trebui să aibă un fel de „cărticică de celibatar“. Prețul acestui document a fost fixat la 25 lei, care se adaugă unui fond special destinat cumpărării de lapte și alimente pentru copii de țîță saraci.

Celibatorii din Menfis au încercat, dintru'ntăi să reziste edictului municipal, dar o amendă de 50 lei i-a adus la pocăință. Sumele încasate în acest mod sînt suficiente pentru întreținerea unui spital în care peste 100 de copii de țîță sînt îngrijiți pe gratis.

*

Doctor orb.—Nu de mult, un orb din naștere își susținea cu succes nu numai teza de doctor în litere, ci dificilul examen de agregație.

Dacă orbii, abili în artele manuale, adesea muzicanți de merit, au probat astfel inteligența vie ce-o posedă, nu s'a auzit pînă acum de vre-un medic orb.

Totuși, în spitalul de tuberculoși din Dunning, există actualmente un medic asistent, doctorul, Jacob W. Bolotin, care e orb. Și-a trecut examenul de doctor în medicină și chirurgie și pe de asupra, a obținut o diplomă specială de gimnastică științifică.

O lege binefăcătoare pentru țară

Camera și Senatul au votat cu o mare majoritate, creditul de 420 milioane lei necesar căilor noastre ferate. Prin aceasta s'a făcut posibilă înlăturarea unor rele de cari, de ani de zile, sufere întreaga viață economică a țării.

Intr'adevăr, proiectul prevede crearea de noui linii și cumpărarea materialului rulant necesar transportului mărfurilor pe căile ferate.

Prin crearea de noui linii, diversele centre și orașe comerciale vor putea fi mai ușor în contact unele cu altele, ceea ce, evident, are o deosebită importanță pentru desvoltarea comerțului nostru.

Prin cumpărarea materialului rulant, vagoane și locomotive, se înlătură cauza care făcea până azi imposibil transportul regulat pe căile ferate.

Relele pe cari le produce comerțului, industriei și mai ales agriculturii noastre defectuositatea transporturilor, deveniseră în ultimul timp atît de mari, în cît chestiunea transporturilor luase caracterul unei probleme ce trebuia rezolvată cît mai neîntârziat. Trebuia neaparat să se pună odată capăt pierderilor ce le suferea agricultura și viața economică în general de pe urma greutății transporturilor pe căile ferate.

Creditul de 420 milioane lei se impunea deci.

*

In discuțiunea de la Cameră, d. Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice, după ce a arătat enormele perderi ce le sufere viața eccnomică a țării de pe urma felului în care se fac azi transporturile, a făcut să se intrevadă beneficiile însemnate ce vor rezulta din executarea programului de lucrări.

«Exportul nostru, a zis d-sa, se ridică la 700,000,000 lei anual. Credeți d-voastră, că străinătatea cînd cumpără produsele noastre, la prețul care-l fixează, nu lasă o margine sub prețul just, fiind-că știe că nu le dăm produsele la timp și în stare bună» ? Această margine s'ar fixa la 20 la sută sub prețul produselor noastre.

«20 la sută, zice mai de parte d. Badareu, din 700,000,000 lei înseamnă 140,000,000 lei cari intră mai puțin în buzunarele producătorilor noștri.

Socotiți acum dv. anuitatea la 420,000,000 lei, cît ajunge proiectul cu amendamentul guvernului, și vedeți cît face. Face cel mult 25 milioane lei. Credeți acum d-voastră că țara, care cunoaște nu din cuvinte, nu din dialectica de politicianism, dar din practica reală a lucrurilor, aceste trebuințe, cînd știe că dînsa are să cîștige 140,000,000 lei numai din prețul produselor cari se exportează, această țară o să stea pe gînduri la plata unei anuități de 25,000,000 lei pentru satisfacerea acestor nevoi ?»

Așa dar, din punctul de vedere numai al perspectivelor în ceea ce privește înlăturarea unor pierderi și realizarea unor beneficii însemnate, de pe urma exportului de cereale, votarea creditului de 420 milioane încă se impunea.

Cu atît mai mult se impune el, dacă avem în vedere înlăturarea pierderilor și realizarea beneficiilor în celelalte ramuri ale activității noastre economice.

Prin executarea lucrărilor pentru cari s'a destinat creditul de 420 milioane, se deschid dar vieții economice a țării noui perspective de desvoltare intensă și sănătoasă.

In ajunul hirotonisirii

Prea Sfinția Sa Arhiereul Alexie Craioveanu

Astăzi se efectuiază la Mitropolia Ungro-Vlahiei, hirotonia P. C. Arhimandrit Alexie Serban, fost Paroh al Parohiei Golia din Iași. Hirotonia în Arhiereu să efectuiază de către I. P. S. S. Mitropolit Primat D. D. Conon Arămescu Donici, asistat de P. S. S. Episcop al Rîmnicului d. D. Sofronie, de P. S. S. Teofil Ploeșteanu și de clerul mitropolitan. Cu prilejul hirotoniei, dăm o schiță a vieței noului Arhiereu, care, după o muncă de peste 33 de ani ca Diacon, preot, scriitor în cancelaria Mitropoliei din Iași, membru în consistoriu și Protoereu al județului Iași, pășește la treapta Arhieriei.

P. S. Alexie Craioveanu s'a născut la anul 1860, Decembre 5, în com. Șerbești, jud. Neamț, dintr'o modestă familie. Clasele primare le-a terminat la Iași, iar cursul secundar la Seminarul Veniamin Kostache din Mînăstirea Socola. De la 1872 pînă la 1879 a fost un elev harnic al Seminarului după cum se vede din atestatul No. 291 din Iunie 26 anul 1879.

Deși pe vremea acea seminariștii cu 7 clase erau primiți în toate funcțiunile Statului; deși cei cu clase superioare secundare erau rari, totuși iubind Biserica, a preferat sărăcia în slujba ei, unei pozițiuni mai bune materiale, în alte ramure ale activității omenești.

După sfîrșirea cursului Seminarial s'a căsătorit, iar la 10 Februar 1880, pe vremea Arhiepiscopului Iosif Naniescu, a fost hirotonit dia on pe seama bisericei Toma Cszma din Iași.

Peste un an, a fost hirotonit preot pe seama bisericei sf. Haralamb din Iași, după cum se vede din decretul Mitropolitan nr. 1233. La biserica sf. Haralamb a slujit pînă la 1 Ianuarie 1883, cînd a fost transferat după cerere la biserica Patru-zeci de sfinți.

Peste cîțiva ani a fost transferat la biserica Golia, unde era superior fostul profesor și director al seminarului Veniamin Kostachi, Arhiereul Ieremia Galațanu, care i-a apreciat calitățile superioare bisericești și cinstea ireproșabilă. Cît de mare stimă și încredere avea reposatul Arhiereu în preotul de atunci Alexandru Șerban, se poate vedea din faptul, că l'a primit în casa sa și l'a însărcinat să l îngrijească în ultimii ani, numindu-l executor testamentar împreună cu alți doi preoți.

De altmintrelea a fost vrednic de încrederea arătată, fiind-că l'a îngrijit cu dragoste fiască și a executat cu sfințenie ultima voință a reposatului Arhiereu.

Pierzîndu-și soția, deși avea două copile minore, totuși a înțeles că nu i-a ramas nimic mai bun de făcut, de cît să se devoteze instruirei și educărei copilelor, cum și instruirei proprii. N'a cruțat nimic pentru instruirea și educarea copilelor, cum și pentru instruirea proprie.

Deși cei mai mulți prieteni credeau, că i-o nenorocire să se apuce de învățat carte, totuși s'a înscris la Facultatea de Teologie din București și la 1899 a dobîndit titlul de licențiat, după cum atestă diploma No. 2344. Subiectul tezei de Licență a fost: credința în Dumnezeu are o puternică influență morală asupra omului“, o lucrare de peste 200 de pagini, în care, dacă nu se zăresc urmele unei minți agere, totuși se zărește dorul de muncă și dorința sinceră de a fi folositor instituțiunei, căreia s'a devotat din tinerețe.

Terminînd studiile Universitare, s'a întors la Iași, a reluat ocupația de Paroh și scriitor la Mitropolie, mulțumit că a putut să se mai lumineze.

Reposatul Mitropolit Partenie Clinceni l'a numit Protoereu al județului Iași, contra dorinței și voinței sale, ba în imprejurări grele.

Prin tactul și blîndețea sa a reușit să-și atragă simpatia clerului din orașul și județul Iași, simpatie manifestată în chip strălucit cu prilejul primei alegeri pentru Consistoriul Superior Bisericesc. Deși demisionase din protoerie, deși a fost combătut de către Administrație și nu era în oraș, ca să-și susțină candidatura și să se apere, totuși a fost propus în fruntea listei.

Simpatia Clerului i-a fost folositoare, fiind-că la pus în evidență și a atras luarea aminte a sferelor conducătoare Bisericești și civile asupra sa.

După ce și-a îndeplinit ultimele datorii de părinte trupesc către cele două copile prin măritarea și înzestrarea lor, astă-zi pășește la treapta Arhierească cu fruntea curată și cunoștința împăcată, ca să-și consacre zilele binelui Sfintei Biserici, pe care a iubit-o din tinerețele sale. Să trăiască Prea S. S. Alexie Craioveanu și să lucreze cu tot zelul spre binele Sfintei Biserici și a scumpei noastre Patrii.

Vasile Oiaga

OAMENI ȘI LUCRURI

In veacul statisticei

O publicațiune foarte puțin cetită — „Revista Ideei“—reimprospătează una din cele mai izbutite satire ale regretatului Caragiale. Este acea mică satiră pe care defunctul maestru o atribuie americanului Bob Schmecker și care cuprinde următoarele cifre suggestive:

„La ori-ce revoluție sau turburare, ia parte acelaș public, care ia parte la luminație, la paradă sau la foc, și adică: bărbați, femei și copii, de ambe sexuri.

Calculați pe vrîstă ne dă la 1000:

Majori	515
Minori	485

Calculați pe anii vrîstei:

Purtați în brațe sau mai mici de 7 ani	135
De la 7 la 10 ani	200
„ 10 „ 21 „	150
„ 21 „ 45 „	350
„ 45 „ 75 „	150
„ 75 „ 85 „	14
„ 85 „ 100 „	1

Calculați pe motivele cari-i mînă în în învălmășală:

Din curiozitste artistică	50
„ „ critică	15
„ „ pură	230
„ instincte	429
„ convingerea altora	250
„ „ propie	5

După starea de conștiință:

Pot răspunde pentru ce au luat parte la mișcare	250
Nu pot răspunde	750

Dintre cei 250 dintăi:

Pot răspunde:

In mod fantazist	120
„ „ naiv	125.5
„ „ plauzibil	0.5

Din capetele sparte, calculate pe 100 sunt:

nevinovate	75
vinovate inconștient	24
vinovate conștient	1

In privința rezultatelor unei mișcări populare, calculat pe un milion de suflete, avem:

Căți folosesc direct	100
„ „ indirect	100

Restul pînă la un milion păgubesc“.

Este vechea și eterna filosofie a curiozității inconștiente pe care romînul o definește așa de suggestiv și de scurt: „gură-cască“ și care rezumă la urma urmei, foată psihologia mulțimilor, de eri, de astăzi și de mîne.

Cînd zicem „mîne“—bine înțeles—nu ne gîndim la animația ce va domni în Piața Unirii după întrunirea din sala „Caragiale“, ci la vagul și veșnicul „mîne“, care cuprinde încă mulți, mulți ani. Căci e departe încă vremea cînd lumea va fi atîta de cuminte, în cît să nu pună la contribuție „curiozitatea“, originea atîtor prostii, atîtor excese și atîtor pasiuni..

Rodion

Expansiunea economică a țării

în urma votării creditului de 430 milioane

Camera, după cum am anunțat la vreme, a votat proectul de lege prin care se acordă un credit de 430 milioane pentru căile ferate. Senatul îl va vota și el zilele aceste și astfel guvernul va putea în curînd să treacă la fapte, adică să pue la dispoziția căilor ferate, pentru 1914, prima rată de 80 milioane din totalul creditului votat.

Proectul acesta de care ne-am ocupat de numeroase ori, merită din cauza marei lui importanțe pentru economia generală a țărei, să mai vorbim odată de dînsul probabil că vom mai avea prilejul să revenim—și să arătăm consecințele ce va avea. Dar, înainte de toate să dăm cîte-va amănunte, pînă azi puțin cunoscute de public.

Inainte de toate liniile *noui*: 1) București-Craiova, 2) Țăndărei-Hîrșova-Constanța cu un pod peste Dunăre, 3) Filaret-Obor. 4) Bîrlad Dragomirești, 5) Tg. Neamț Pașcani, 6) Cobadin Ostrov, 7) Dorohoi-frontieră, 8) Iași (abator) Frumoasa, se vor construi în ordinea aci arătată, descrescînd; adică, întâi se vor construi liniile București-Craiova, și Țăndărei-Pod peste Dunăre-Hîrșova-Constanța, apoi celelalte șase. In raportul comitetului delegaților se declară expres că construirea noilor linii se va face după lista de *preferință* deci în ordinea descrescîndă arătată mai sus. Dar pe lîngă primele două linii notate, se va mai începe în acelaș

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ŞI VIILOR

A. A. BADAREU

IAŞI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoştinţa Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă şi pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producţie de toamnă în burdufi şi în putini; caşcaval de penteleu, caşcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce şi ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghindem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub preţul pieţei.

De asemenea vinurile naturale albe şi negre se vînd cu litru şi în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum şi deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproşabil

timp construirea liniei Cobadin-Dobrici, devenită urgentă în urma anexări inoului teritoriu dobrogean.

Un al doilea amănunt interesat este de ordin financiar. Lucrările au fost împărţite pe un period de şapte ani. In primul an, deci în 1914, se vor cheltui 80 milioane lei.

Pentru prima rată de 80 milioane, nu va fi nevoe de nici o emisiune, de oarece tezaurul are disponibităţi suficiente Iată în privinţa aceasta declaraţiunea categorică—şi îmbucurătoare,—făcută de d. Al. Marghiloman, ministru de finanţe, în şedinţa Camerei de la 29 Noembrie c.

„D-nii mei, declar că, ori eu fiind ministru de finanţe, ori un altul, nu este nevoie pentru anul 1914, dînd drumurilor de fier tot ce pot cheltui într'un an, să facem nici un împrumut. (Aplause). Disponibilităţile tezaurului sunt atari, încît se poate pune la dispoziţia drumurilor de fier între 62 şi 80 de milioane imediat, ca să-şi poată face în plin oficiul pe care ţara îl reclamă de la dînsele şi aceasta fără nici un împrumut sau emisiune".

Votarea proectului de lege în general va avea urmări fericite pentru Ţară. Dar nu trebue să se creadă că cele 430 milioane ajung pentru satisfacerea nevoilor apropiate ale ţării din punctul de vedere al mijloacelor de comunicaţiune. Pentru satisfacerea nevoilor imediate, da! dar al celor apropiate, nu! Nu se va isprăvi bine periodul de 6—7 ani prevăzut în proect, şi vom şi avea nevoi mari extraordinare.

Chiar în vremea perioadei de 6—7 ani se va trece peste creditul de 430 milioane şi se va ajunge cu siguranţă la o cheltuială de 500 milioane lei şi peste. Lucrul a fost mărturisit în Cameră, cu prilejul discuţiunii proectului. Guvernul a declarat că iscălirea convenţiunii romîno-sîrbe pentru construirea unui pod peste Dunăre între cele două Ţări, va aduce după sine construirea liniei Craiova-Dunărea.

La Cameră, costul liniei Craiova-Dunărea, şi podul peste Dunărea a fost evaluat minimum la 30 milioane lei, iar costul unei alte linii, care, de asemenea va trebui negreşit să fie construită şi care este linia Turtucaia sau Silistra Dobrici, a fost evaluat tot la 30 milioane.

Ambele aceste linii vor face cum am zis, ca chiar în perioada de 6—7 ani prevăzută în proect, cheltuiala minimă (zicem minimă, fiindcă de obiceiu cheltuelile efective întrec cifra creditelor alocate prin proecte pentru linii ferate) să atingă şi să întreacă suma de o jumătate de miliard.

Dar, aceasta nu trebue să ne sperie. Intreaga dezvoltare economică a ţării, deci şi culturală şi socială, atîrnă de punerea în valoare a bogăţiilor ei naturale, adică de primul factor de care depinde această desvoltare: de existenţa unor mijloace de comunicaţiune la înălţimea nevoilor moderne. Nu există sforţare mai merituoasă şi cheltuială mai rentabilă ca acele cari au în vedere întinderea mijloacelor de comunicaţiune.

Să nu uitam că creditul de 430 milioane, mai exact 500 milioane, nu satisface toate nevoile ţării şi nici nu prevede o centimă pentru şosele. S'a arătat în Cameră că ţara mai are trebuinţă de o mulţime de căi ferate locale, fără de cari ţinuturi întregi foarte bogate, nu pot progresa; de altă parte, se ştie că, dacă nu vom căuta să găsim mijloace şi pentru şosele, iarăşi nu vom putea merge înnainte.

Ni se cere dar un efort extraordinar. Părerea noastră este, că trebue să-l facem oricît ar costa. Să nu ne emoţioneze anuităţile datoriei cu care ne încărcăm prin aceasta. Cea mai mare parte a anuităţilor datoriei publice actuale provine de la împrumuturi pentru căile ferate şi nu avem nici un motiv să ne căim. D. Al. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a avut în direcţiunea aceasta de idei, în şedinţa Camerii de la 29 Noembrie c., o observaţiune justă:

„D-lor, exportul nostru se ridică la lei 700.000.000 pe an.

„Credeţi d-voastră că străinătatea cînd cumpără produsele noastre la preţul pe care îl fixează, nu lasă o margine sub preţul just, fiindcă ştie că nu le dăm produse la timp şi în stare bună? Marginea aceea o fixa adineauri d. Bădescu, deputat de Vîlcea, în întreruperea d-sale la cel puţin 20 la sută sub preţul produselor noastre, din cauza lipsei de comunicaţiuni şi fiindcă nu predăm marfa la timp şi în stare bună. 20 la sută din 700 milioane lei înseamnă lei 140.000,000, care intră mai puţin în buzunarul producătorilor noştri.

„Socotiţi acum d-voastră anuitatea la 420.000.000, cât ajunge proiectul cu amendamentul guvernului, şi vedeţi cît face. Face mai puţin de 25 milioane.

„Credeţi acum d-voastră că ţara, care cunoaşte, nu din cuvinte, nu din dialectica de politicianism, dar din practica reală a lucrurilor, aceste trebuinţe, cînd ştie dînsa că are să cîştige 140 milioane, numai din preţul produselor cari se exportează, această ţară o să stea pe gînduri la plata anuităţii de 25 milioane pentru satisfacerea acestor nevoi?"

Foarte adevărat. Numai din plusul de preţ ce va obţinea exportul nostru, vom putea plăti anuitatea cea nouă. De asemenea, vom putea plăti cu uşurinţă anuităţile unor împrumuturi şi mai mari pentru şosele şi căi ferate.

Intreaga noastră putere de expansiune economică şi politică atîrnă exclusiv de complectarea utilajului căilor ferate şi a porturilor. Dar de oarece statul nu poate el să ia asupra lui întreaga greutate a acestei sarcini, ar trebui să se revină la tipul de construire prin judeţe.

Este în interesul superior al Ţării, în interesul expansiunii ei, care este o chestiune de viaţă pentru ea, ca, fără a fi hipnotizaţi de frica sporirii datoriei publice să înmulţim prin toate mijloacele posibile, drumurile de fer, să facem şosele noui şi să înzestrăm porturile cu cele necesare. Altfel, toate ambiţiunile noastre, în orice direcţiune ar fi, ar rămînea deşarte.

„Bursa".

INFORMAŢII

— Un mare orator.— *Aseară, după d. Vintilă Brătianu, a luat cuvîntul în discuţia generală la mesaj, d. N. Titulescu. Discursul pronunţat de d-sa constituie un capo-d'operă de oratorie. In analiza împrejurărilor prin care am trecut şi-a problemelor, ce se pun de aici în colo, d. N. Titulescu a fost de o înălţime de cugetare şi-un suflu oratoric, care au provocat entuziasmul unanim al Camerii.*

Aplauzele şi aprobările au venit de la toţi, indiferent de nuanţă. Miniştrii, deputaţii conservatori, conservator-democraţi cît şi liberali l-au felicitat şi îmbrăţişat.

— Senatul n'a putut ţinea aseară, şedinţa de noapte din cauză că d-nii Senatori nu erau în număr.

After toate probabilităţile d. Titu Maiorescu nu va putea răspunde interpelării d-lui Sipsomo, cu privire la situaţia guvernului, fiindcă va fi reţinut la Cameră la discuţia generală la mesaj.

La cameră vor lua astăzi cuvîntul d-nii: Titu Maiorescu şi Take Ionescu — după care deputaţii vor trece în secţii pentru a studia proectele urgente depuse de guvern.

La redeschidere va lua cuvîntul d. Badareu pentru a face comunicări.

Ministrul de interne, a încuviinţat ca mîne, Duminică, prăvăliile să fie deschise, ţinîndu-se seamă că ne aflăm în ajunul sărbătorilor.

Partidul social-democrat a lansat un manifest către populaţia ieşană, prin care îşi explică programul şi scopul ultimelor întruniri ţinute în Iaşi.

La telegrama de felicitare, trimisă de I. P. S. Mitropolit al Moldovei, Pimen, cu prilejul împlinirei a 70 de ani de vrîstă, Majestatea Sa a binevoit a răspunde prin următoarea telegramă:

„Din tot sufletul mulţumesc pentru bunele urări ce-mi aduceţi din partea clerului şi poporului din Moldova. Mărturisirile de dragoste ce mi-au venit din partea tuturora cu prilejul aniversărei Mele, îmi dau puteri noui pe care le voiu închina cu drag ţărei şi binelui obştesc".

Corul Conservatorului, sub conducerea Doamnei Sofia Teodoreanu, va cînta Duminică 22 Decembrie la biserica Banu.

Persoanele iubitoare de superbă muzică religioasă sunt rugate să asiste la serviciul divin din acea zi.

Inceputul la 9, sfîrşitul la 11 dimineaţă.

După cum am anunţat mîine, Duminică, are loc inaugurarea noilor pavilioane pentru infirmi de la ospiciul Galata, construite din iniţiativa actualei epitropii a Casei sf. Spiridon.

Serbarea, la care s'au lansat numeroase invitaţiuni, va avea loc la ora 10 dimineaţa.

Serviciul religios va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Antim, vicarul Mitropoliei.

I. P. S. S. Pimen, Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, avînd în vedere că elevii şcoalei de cîntăreţi din localitate sînt fii de săteni lipsiţi de mijloace, a dispus ca — cu ocazia Sărbătorilor — să li se distribuească haine şi alte ajutoare, în sumă de 350 lei.

Solemnitatea distribuirei, care a avut loc astăzi dimineaţă, a fost prezidată de P. S. S. Antim, vicarul Sf. Mitropolii.

Sîntem informaţi că multe şcoli din judeţ sînt într'o stare rea, deoarece comunele nu se simt obligate a face reparaţiile necesare, iar cassa Şcoalelor dă sume insuficiente atît pentru reparaţii cît şi pentru plata servitorului şcoalei.

(Servitorul şcoalelor rurale cu 1 post, e plătit cu 12 lei lunar).

Dacă această stare de lucruri va dăinui în curînd multe din localurile de şcoală vor fi improprii pentru destinaţia lor.

Ar trebui luate urgente măsuri de indreptare.

Cu începere de la 20 Decembrie între orele 10—12 m. şi 3—6 p. m. se vor vinde de către Casa de Scont la sediul casei din str. Gh. Mîrzescu; diferite bijuterii ca: inele, cercei, brăţare, ornice, etc.

Astăzi dimineaţă s'a aprins şi a ars cu desăvîrşire casa şi o mare cantitate de porumb ale locuitorului Vasile Ciofu Ciurea din Belceşti.

Casa nu era asigurată.

Ivindu-se cazuri de ciumă în guvernămîntul Uralsk (Rusia), s'au luat măsurile sanitare în consecinţă pentru călătorii şi provenienţele ce vin din numitul guvernămînt.

D. Gh. Botez, directorul prefecturei de judeţ va pleca mîne dimineaţă la Tg.-Frumos pentru a împărţi ajutoare, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, familiilor celor morţi în timpul mobilizării.

Aseară, s'au întrunit membrii societăţii ştiinţifice şi literare „Arhiva"

S'au făcut mai multe comunicări cu caracter ştiinţific.

Vreţi să cunoaşteţi viaţa zbuciumată a unei sărmane fete sărace? Citiţi: „Romanul unei fete sărace", ale cărui capitole captivante şi senzaţionale se perindă în jurul nenorocirilor şi suferinţelor „Annei Loster". Preţul 30 bani.

D. N. Ripeanu, revizor şcolar din circumscripţia II-a a judeţului nostru a inspectat, în cursul lunei Decembre, următoarele şcoli:

Vultur, Popricani, Aroneanu, Holboca' Vlădeni, Borşa. Iacobeni, Hălăceni, Alexandru cel Bun, Tg.-Bivolari, Hermeziu, Cîrniceni, Ţiganaşi, Ţipileşti, Epureni, Zahorna şi Trifeşti.

In Tg. Bivolari s'a reînfiinţat obştea sătească „Solonţul" pentru continuarea arendării moşiei Solonţ proprietatea Cassei Sf. Spiridon.

Remarcăm că această obştie e cea mai veche din jud. Iaşi şi cea mai bine condusă.

Mîne se va sfinţi cu multă solemnitate biserica nouă din parohia Hodora jud. Iaşi.

Astăzi urmînd a se da liberă petrecere de sărbători, elevelor institutului Societăţei ortodoxe naţionale, a femeilor romîne, aseară li s'au dat sfaturi de purtare elevelor, iar P. S. S. Arhiereul Antim le-a ţinut o mică disertaţie.

Aseară s'a întrunit, în localul din curtea bisericei Talpalari, comitetul Ligei Culturale secţia Iaşi, sub preşidenţia P. S. S. Arhereului Antim.

S'a luat hotărîrea a se ţine un număr de conferinţe, în aula Universităţei.

Epitropia Sft. Spiridon ia vacanţie cu începere de astăzi şi biurourile nu vor lucra pînă la 3 Ianuarie.

A apărut „Noua Revistă Romînă" sub direcţia d-lui C. Rădulescu-Motru, cuprinzînd un bogat sumar politic, literar şi polemic.

*

La Bîrlad a apărut „Calendarul revistei Ion Creangă" pe 1914, elegant tipărit cu o varietate literară, documentară şi artistică.

D-nii profesori M. Manicatide şeful secţiunei infantile a spitalului Sf. Spiridon, profesor dr. Emanuel Riegler efor, profesor Bacaloglu, şeful medicei I, N. Leon, decanul facultăţii de medicină, profesor Mezincescu şi Dobrovici se vor întruni astă-zi Sîmbătă orele 5 p. m. în calul facultăţii de medicină, urmînd a examina pe candidata la examenul de doctorat, medicină şi chirurgie, d-re Ecaterina Ioan.

Acest ultim examen pentru obţinea titlului de dr., d-ra studentă urmează a-l trece îmbrăcată în robă.

Şcoalele publice vor lua vacanţă începînd de astă seară, pînă la 8 Ianuarie.

Inaugurarea palatului Băncei Moldova a fost fixată pentru 15 Ianuarie 1914.

Consiliul comunal s'a întrunit eri, la orele 4 p. m. şi a rezolvit diferite lucrări curente.

E posibil ca o şedinţă a consiliului să mai aibă loc, în cursul săptămînei viitoare.

Din urmările unei întruniri.

In urma relatărilor ziarului „Besarabski Tizni" din Chişinău, că în Iaşi ar fi avut loc excese antisemite în care au fost rîniţi şi morţi (!) din ambele tabere, mai multe familii de aci care au rude în Chişinău au primit scrisori prin care sunt chemate să vie acolo unde să stee pînă la potolirea revoltei.

Nu ştim dacă exagerările ziarului rus sunt intenţionate pentru a dovedi că nu numai în Rusia se întîmplă excese.

E de prisos însă să mai arătăm cît sunt de exagerate zvonurile ziarelor din Chişinău.

Următoarea publicaţiune s'a făcut de ministerul instrucţiunei publice, privitor la cercetarea şi aprobarea cărţilor didactice de curs primar:

In conformitate cu art. 6 din regulam. pentru cercetarea şi aprobarea cărţilor didactice de curs primar, ar urma ca pînă la 1 Ianuar 1914 autorii să depună la minister manuscrisele spre cercetare.

Cu toate acestea se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că ministerul,

Avînd în vedere numărul destul de mare al manualelor aprobate de comisiunea din 1913, precum şi al celor aprobate de concursul din 1911, cărora li s'au prelungit aprobarea pe 5 ani;

Avînd în vedere că o revizuire a actualei programe e absolut necesare;

Avînd în vedere că însuşi regulamentul pentru cercetarea cărţilor de curs primar are nevoe de unele modificări;

Avînd în vedere şi faptul că în curînd regulamentul şcoalei primare va fi modificat, în sensul de a se înlocui actualele devizii prin 4 clase de învăţămînt cu aceiaşi programă ca şi la cursul urban; cu alte cuvinte uniformizarea învăţămîntului primar în general, „suspendă pentru anul acesta" examinarea manualelor de curs primar, înlesnindu-se cu chipul acesta autorilor ca la anul viitor să prezinte manualele în conformitate cu noile programe, precum şi cu noile cerinţe ale progresului.

D-na dr. Riegler, preşedinta societăţii Pînea Saracilor, împreună cu d-nele membre ale societăţii: principesa Maria Moruzi, Elise Mavrocordat, Lucia Greceanu, Eugenia Uhrinowschy, Maria dr. Bogdan, Elise colonel Vrabie, Marie Crupenschi, Elise maior Văleanu, Lucie Negruzzi, Anette Cosmovici, d-na Gr. Demetrescu şi Verona se întrunesc astăzi pentru a distribui ajutoarele de bani, celor 100 de familii nevoiaşe care au solicitat sprijinul societăţii cu ocazia sărbătorilor de Crăciun.

Li se vor da cîte 10 lei numerar şi cîte un bon de lemne.

Ziarul „Le Temps" relatează într'o telegramă, că Parlamentul romîn a votat creditul căilor ferate de 428 milioane.

In strada Rufeni s'a declarat un caz de anghină difterică.

Cassa medicală a meseriilor nu va funcţiona în Iaşi în cele două întăi zile ale Crăciunului.

Din Brăila ni se anunţă moartea d-lui Gh. Casasovici, avocat, fost director de prefectură şi atît de cunoscut în cercurile ieşane.

Trimitem familiei condoleanţele noastre.

Prelegerea a treizecea şi ultima din al treilea ciclu a d-lui dr. Zosin, pentru cultura generală positivă, are loc mîine, Duminică 22 Decembre ora 4 p. m. în amfiteatrul liceului naţional.

D. dr. Zosin va vorbi despre *umanitate.*

La Primărie a continuat şi azi distribuirea de ajutoare, în vederea sărbătorilor.

Becuri electrice „OSRAM"

Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"**—*Iaşi, Lăpuşneanu 24.*

Preţul a: **LEI 1.75.**

Expediţie în provincie.

Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrşită.*

Observaţi bine adresa.

Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Sîmbătă 21 Decembrie: „Clopotul de alarmă", desfăşurare fără seamăn, interpretare datorită artiştilor dramatici ai scenelor italiane (3 părţi).

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Tîndală negustor de haine vechi, scene foarte humoristice.

Riuri în Bretania, interesante şi instructive călătorii.

Oloiu diabolic, scene comice.

Cel mai nou număr din Pathé-Journal cu telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Funeraliile def. I. Kalinderu, cinematografieri fidele.

Noul program viitor se reprezintă mîne Duminică 22 Decemb. două matineuri (3 şi 5 ore), şi reprez. serală la 9 ore. Program nou duminical: Fericire recucerită, mare roman în 3 părţi—Cascadele din Norvegia etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

Şcolare. — Transferări în învăţămîntul primar din circ. Iaşi:

1) Eugenia Petcu învăţătoare dela Greceşti-Bălugeni la Baluşeni Dracşani jud. Botoşani.

2). C. Pascal învăţător dela Lipova (Vaslui) la Mărăşeşti (Tutova).

3). M. Mihalschi învăţător de la Todireni-Hlipiceni la şcoala de băeţi no. 1 Bucecea la Todireni-Hlipiceni (Botoşani).

4). M. Petrescu învăţător de la şcoala de băeţi no. 1 Bucecea la Todireni-Hlipiceni (Botoşani).

5). C. Popa învăţător dela Cămpineanca (Putna) la Bonsănceni (Botoşani).

6). C. Istrati învăţător de la Miorcani, la Hănţeşti (Dorohoi).

7). Gh. Vornicescu (învăţător de la Miorcani la Corneşti (Dorohoi).

8). I. A. Ignat dela Carasa la Miorcani (Dorohoi).

9). Natalia Lateş învăţătoare dela Simioneşti-Pildeşti (Roman) la Grumăzeşti (Neamţ).

10). C. V. Tighiloiu învăţător dela Unţeni-Mănăstireni la Stăncesti (Botoşani).

11). V. Stavăr dela Armăşoaia la Buneşti (Fălciu).

12). I. Ciobanu învăţător dela Epureni (Tutova) la Şerboteşti (Vaslui).

13). Lucreţia Balan învăţătoare dela Băceşti (Roman) la no. 2 mixtă Burdujeni.

14). Maria Sevastos învăţătoare de la şcoala mixtă Herţa la şcoala de fete no. 4 Botoşani.

— Revizoratul şcolar Iaşi a comunicat tuturor direcţiilor şcoalelor primare publice şi particulare din acest judeţ, spre a procura carnete pentru elevi, trebuind a fi complectate cu notele înainte de sărbători.

— Acei dintre părinţi cari au copii ce se pregătesc în familie şi au nevoe de preparator, să se adreseze la revizoratul şcolar Iaşi.

Sanatorul Dr. Tzaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate gipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

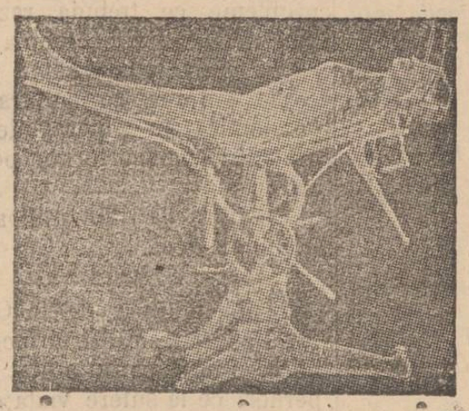

Faceri. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 1—3 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

D. Paul Bujor, profesor universitar, a dat la lumină o prea interesantă broşură tratînd despre „Reforma electorală şi agrară“.

Cuprinsul acelei broşuri, pe care fie care om de bine are datoria a o citi, are menirea să atragă atenţia tuturor după cum indică însuşi titlul ei, asupra reformelor agrare şi electorale, asupra cărora fie care cetăţean va fi obligat să se pronunţe prin votul său şi să contribuie ast-fel la repararea unei nedreptăţi sociale.

D. profesor arată cum masele ţărăneşti direct interesate nu sunt ajunse încă în stare a se mişca ele, fiind robite şi economiceşte şi politiceşte, şi au mare nevoe de sprijinul acelei păturі luminată şi cinstite eşite din mijlocul masei rurale, care trebuie să şi facă din a-o sprijini cea mai de seamă datorie de conştiinţă.

Broşura pe care o recomandăm cu căldură tuturor—şi studenţimei în special, costă 50 bani şi se află de vînzare la Socec şi Baraş.

Doctor S. Dulberger

de la Facultatea de Medicină din Viena

după o practică de 17 ani în spitalele din Iaşi, Viena şi Berlin sub direcţiunea d-lor profesori Sculy din Iaşi, Drasche din Viena şi Bum din Berlin, specializat în bolile de femei, faceri şi în noul tratament cu băi de lumină electrică, avînd aparatele cele mai perfecţionate proprii pentru următoarele boli: Reumatism, boli de femei, ischias, gută, obezitate, diabet, nefrită, artrite, astmă, bronchită, tuberculoza în primul stadiu, pleurezia tuberculoasă, anemia, neuralgia, tabes, scrofuloză şi toate intoxicaţiile cronice, dă consultaţiuni dela 10—12 m. şi 3—5 p. m în locuinţa sa din:

Iaşi, Str. Costache Negri No. 10

(foasta str. Veche), vis-à-vis de Biserica Bărboi.

— Telefon No. 101 —

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei“

Serviciul Telegrafic

Mare împrumut grecesc

Atena.—Şedinţele Camerei vor dura pînă Marţi seara. Pînă atunci guvernul va supune Camerei proectul marelui împrumut de 500 milioane, pentru care se va cere urgenţa.

D. Ristici decorat

Belgrad.—D. Ristici, ministrul Serbiei la Bucureşti, a fost decorat cu marea cruce a ordinului Sf. Sava.

Starea politică bulgară

Sofia.—După audienţa ce a avut azi dimineaţă la rege, d. Radoslavof a declarat că, după constituirea biroului Sobraniei şi comisiunilor parlamentare, care trebue să aibă loc azi şi mîne, să prezinte demisia cabinetului, spre a defini limpede situaţia guvernului şi faţă de coroană şi faţă de parlament.

Cercurile competinte sunt convinse că d. Radoslavof va fi însărcinat cu formarea unui nou cabinet, partidul său fiind cel mai tare în Sobranie.

In chestia cabinetului sîrb

Belgrad.—Regele a chemat din nou pe şefii de opoziţiune şi le-a declarat că ar fi neoportun a se face acuma noi alegeri din cauză că numeroşi alegători se află sub drapel ca rezerviştі, precum şi din motive technice.

In cercurile politice se aşteaptă ca d. Pasici să fie însărcinat cu formarea unui cabinet omogen bătrîn-radical.

In chestia mărirei flotei turceşti

— Neliniştea în Grecia —

Constantinopole.—Intreaga presă relevă marea însemnătate a achiziţiunei vasului „Rio de Janeiro„ care acuma este anunţată în mod oficial. In provincii cumpararea cauzează o vie bucurie şi serveşte de prilej pentru a activa subscripţia pentru flotă.

După „Tanin“ dreanogtul este aşteptat aici pe la jumătatea lui Iunie. Mai rămîne de plată a treia parte din valoarca lui.

*

Atena.—Mai mulţi deputaţi au interpelat guvernul asupra cumpărărei dreanongtului „Rio de Janeiro“ de către Turcia.

D. Venizelos a declarat că nu poate comunica ce măsuri se gîndeşte să ia guvernul spre a menţine supremaţia marină elenică în Egee, şi nici ce măsuri a luat în această privinţă.

Totuşi a asigurat Camera că Grecia este decisă a-şi menţine supremaţia.

Exploadarea unei mine

Menton.—Se anunţă exploadarea unei mine în cariera Capmartin Rogwebronne.

Sunt mai mulţi morţi şi răniţi.

Doliu pentru princip. Antonia

Sofia.—După iniţiativa Curţei şi a guvernului, se va celebra mîine un requiem în biserica catolică, pentru odihna sufleui principesei de Hohenzollern.

Sindicat financiar

Sofia.—Un sindicat financiar s'a format de către Naţional-Bank şi de alte bănci şi de bancherii din Bulgaria. Scopul lui este de a regula schimbul cursului în ţară, în interesul creditului public.

Spre a atinge acest scop, Banca Naţională se angajează a constitui în străinătate un fond de cel puţin 10 milioane.

Sindicatul va fi împărţit în jumătate între Banca Naţională şi ceilalţi membri. Durata este fixată pînă la finele lui Martie, dar va putea fi prelungită şi mai mult, sau întreruptă mai înainte dacă cursul schimbului asupra Parisului cade la cel puţin 105 la sută.

Serviciul Telefonic

CAMERA

Sfîrşitul şedinţei de eri

— Cuvîntările d-lor Titulescu şi Maiorescu —

Bucureşti.—După ce a terminat d. Vintilă Brătianu, s'a dat cuvîntul d-lui N. Titulescu, raportorul răspunsului la Mesagiu.

D. *Titulescu*, spune că se aştepta ca opoziţia să nu vie cu critici, dar să sporească prin unire şi mai mult gloria zilei de azi.

Prin modul însă cum se ilustriază, opoziţia a redus discuţia în această chestiune. Cui se datoreşte succesul Romîniei? El se datoreşte la *3* factori: *forţa militară, constiinţa naţională* şi *guvernul* care s'au pus în slujba celui de al doilea factor exact în ceasul ce a trebuit.

Guvernul are meritul de a fi ştiut să utiliseze conştiinţa naţională, cînd a trebuit.

Dacă recunoaştem că triumful este al naţiunei întregi, eu nu pricep interesul acelora, cari vor să arăte, că naţiunea, în ceasul ei mare, n'avea oameni cari s'o conducă. Nu pot să pricep, ce interes au acei, cari să arăte naţiunea, ca un fel de monstru fără cap. (Aplause).

D. Titulescu spune că în acţiunea ei România a avut trei momente importante: neutralitatea, acţiunea diplomatică şi intervenţia armatei. Analisează fiecare fază în parte şi spune, că fiecare era condiţionat de o schimbare în Balcani.

După ce respunde liberalilor, cari par a vroi să susţie o atitudine în contra propriei lor păreri, termină făcînd o splendidă expunere asupra partidelor politice şi spune că ele sunt în continuă mişcare.

Dacă partidul liberal împinge ţara înainte, — apoi partidele conservatoare sunt acele ce înalţă ţara.

(Aplauze prelungite) — se fac ovaţiuni şi e viu felicitat de toţi miniştri.

*

D. prim-ministru *Titu Maiorescu* luînd cuvîntul, zice că după interesanta cuvîntare a d lui Vintilă Brătianu şi strălucitul discurs a d-lui Titulescu, e greu să mai spui unele care să atragă atenţiunea Camerei.

Analizează cele spuse de d. Brătianu, şi spune că prin colaborarea ambelor partide conservatoare s'a ajuns la pacea de la Bucureşti cînd a venit conflictul balcanic, am promis d-lui Tache Ionescu colaborare. D. Tache Ionescu a acceptat fără nici o condiţiune.

Imi pare rău, că liberalii n'au acceptat participarea lor la un guvern naţional, căci ar fi putut împreună cu noi să glorifice isbînda, iar nici de cum să caute a micşure triumful, prin cercetări de prisos din cartea verde.

*

Orele fiind înaintate, şedinţa se rădică, rămînînd ca d. Maiorescu să continue astăzi.

Consiliul institutului internaţional de petrol

Bucureşti. — Eri a avut loc întrunirea consiliului institutului internaţional de petrol. A participat şi d. ministru Xenopol.

S'a procedat la constituirea biroului.

Au fost aleşi:

D-nii P. Poni, preşedinte, dr. Istrate şi Mrazek, vice-preşedinţi; Tănăsescu, secretar general; dr. Motăş, secretar.

S'a ales o comisiune, compusă din d-nii dr. Istrate şi Eisenstein, pentru organizarea laboratoriilor şi o altă comisiune, compusă din d-nii P. Misir, Saladin, dr. Roesler şi Valeriu Puşcariu, care să elaboreze regulamentul institutului.

Răspunsul la Mesagiu

Bucureşti.— Demisia la Mesagiu se va termina azi — iar mîne Comisiunea. Camerei va prezenta respunsul M. S. Regelui.

O condemnare

Bucureşti.—Tribunalul Ilfov secţia II-a, a condemnat pe deputatul conservator Hristodorescu, pentru frustrarea drepturilor statului în moştenirea Arlé.

D. Hristodorescu a fost condemnat la o amendă de 75,000 lei, plus achitarea cuvenitelor taxe.

Rolul d-lui Czernin

Berlin. — Ziarul „Vossische Zeitung“, ocupîndu-se de numirea Contelui Czernin, ca Ministru al Austro-Ungariei la Bucureşti, zice că această numire s'a făcut după dorinţa moştenitorului Austriei.

La legaţia din Bucureşti era nevoe de un om, care să îmbunătăţească relaţiile între Austria şi Romînia şi să împedice alipirea Romîniei la tripla înţelegere.

Acest rol l'ar avea Contele Czernin.

Numire

Bucureşti.—D. Vasile Butureanu, profesor universitar din Iaşi a fost numit membru în consiliul de administraţie al noului institut petrolifer.

Inmormîntarea lui Brătescu

Bucureşti. — Astăzi, la orele 2, a avut loc înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale regretatului Iancu Brătescu.

In cortegiu s'au remarcat miniştrii, un mare număr de parlamentari şi o mulţime imensă, care a ţinut să conducă pînă la ultimul locaş, pe cel ce în viaţă a făcut atîta bine.

Un fapt curios

Bucureşti. — Cu prilejul Requiemului de astă-zi, cu ocazia înmormîntărei principesei Antonia, episcopul Netzhammer, în predica sa, a relevat un fapt foarte curios şi anume:

Acum zece ani principesa s'a îmbolnăvit şi a perdut cu totul memoria şi vorba Prinţul a învăţat-o din nou să vorbească şi lucrul a reuşit de minune.

Sinucidere

Bucureşti.—Maşina de manevre No. 2002 ce venea din Chitila, a adus pe botul de înaintea sa cadavrul cumplit mutilat al unui tînăr, cam de 23 de ani.

Nu se ştie încă dacă e vorba de accident sau sinucidere.

Requiem

Sofia.—Din iniţiativa Curţei, se va oficia mîne, la biserica catolică, un requiem, pentru moartea principesei Antoaneta de Hohenzollern.

Noul ministru al Statelor-Unite

Bucureşti.—D. Carles Vopika, noul ministru al Statelor-Unite, a sosit azi în Bucureşti.

Crima unui licean

Berlin.—Din Francfurt se telegrafiază, că liceanul Anton Volf, de 17, ani, cuprins de alienaţie mentală, a intrat în casă şi a descărcat focuri de revolver, asupra mamei sale, a surorei şi a unui frate al său.

Fratele de şi rînit, i-a smuls arma din mînă.

Cei trei rîniţi sunt pe moarte.

Plecarea d-lui Stelian

Bucureşti.—Ştirea noastră cu privire la supararea d lui Toma Stelian se confirmă.

D sa nu va face parte din viitorul cabinet liberal. De aceea a cerut un concediu care i-a fost acordat de ministerul de instrucţie.

D. Toma Stelian pleacă astăzi în străinătate. Se zice că în urma atitudinei fostului ministru de justiţie acţiunile d lui Vasile Missir au început să crească.

Colosal de ieftin!

Numai pentru **95 bani** Cassa de Export N. Reifler, Cernăuţi (Bucovina) oferă un elegant ceas din renumitele fabricaţiuni ale Şviţeriei de aur, argint şi sidef pentru domni şi dame precum şi elegante brăţare cu ceas de sidef şi în fine ori-ce obiect de aur şi argint în urma unui Sistem adoptat de mine. **Cereţi prospecte gratis!**

Toate obiectele se dau cu garanţie pe 3 ani! Serviciu conştiincios. Spre convingere încercaţi! O cartă poştală se franchează cu **10 bani.**

FABRICA DE

Cafe turcească şi coloniale

SETRAC H. OHANNESIAN

Este cea mai bine asortată în *Undelemnuri* de la cele mai renumite fabrici franţuzeşti, grecesti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*

Rahat de *Constanţinopol*, *Smochine* şi *Malaga* de *Smyrna*, *Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.

— Conserve „CORONA“ —

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale **Setrac H. Ohannesian**

str. Cuza Vodă 42

Numai pentru un scurt timp

GRABIŢI-VA

Galoşi, Şoşoni, Ghete

pentru **Barbaţi, Dame şi copii** *cu preţurile cele mai* **eftine posibile.**

Veniţi şi vă veţi convinge

La renumitul magazin LUVRU

Str. Cuza Vodă 42 *(Casele Cristofor. Lîngă Banca Moldova).*

Depozit de cărţi postale

En-gros şi detailles

M. H. SCHOENFELD

(LIBRĂRIE)

Strada Lăpuşneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Fraţii Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport** de *cărţi postale ilustrate* din cele mai frumoase, sujete noi şi alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de *modele noi* cu motive alese de

CRACIUN şi ANUL NOU

ultimele creaţiuni.

Preţ-curent de En-gros:

Presate (chromo)	Lei	3.50	suta
Gelatine	„	4.80	„
Gelatine aurite	„	5.50	„
gelatine roşie	„	5.90	„
Platin veritabil	„	6.50	„
Platin colorat	„	8.50	„
Sepia veritabil	„	7.—	„
Sepia colorat	„	10.50	„

Deviza mea este, vînd **eftin** *ca să vînd* **mult.**

A sosit şi un mare transport de jucării.

M. H. SCHOENFELD.

✝

Mult întristaţii: Ştefănescu Ştefan soţ, cu copiii Jean, Alexandru, Constanţa, Margareta, Adela şi Eugenia; Sterea, Costache şi Gheorghe Vasiliu fraţi; Maria Văideanu şi Aspasia Grigoriu surori; Elena Ştefănescu soacră; precum şi familiile V. Rusovici, C. Grigoriu, C. Vasiliu şi Gh. Davidescu au nemărginita durere a vă face cunoscut încetarea din viaţă a prea iubitei lor soţie, mamă, soră, noră, nepoată, cumnată şi vară

Aglaea-Elena Ştefănescu

decedată la 20 Decembrie a. c. şi vă roagă să binevoiţi a asista la ceremonia funebră, care va avea loc Duminică 22 Decembrie c. ora 2 jum. p. m. în capela cimitirului „Eternitatea“ unde se află depus corpul defunctei.

Aceasta ţine locul ori-cărei alte invitaţiuni.

Iaşi 21 Decembrie 1913

Cofetăria TEODOR NEDEF

Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**

Sub conducerea şi îngrijirea d-lui NEDEF vechi specialist în branşa cofetăriei.

Se primesc comenzi pentru onomastice, logodne, botez şi ori-ce fel de ocaziuni, **cu preţuri reduse.**

Cu ocazia Sf. serbători, zilnic torturi, cozonaci şi prăjituri proaspete şi alese.

Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.

I. BEINER

Str. Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine şi complect asortat cu

INCALŢAMINTE (străină)

Fabric. original **Fortschritt** şi **Viro** calitate prima durabilitate garantată.

Jambiere de pele şi stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne şi Copii Transport nou de **Şoşoni** şi **Galoşi** (Veritabil Ruseşti).

Mare depozit de cămaşi, flanele, ciorapi, gulere, manşete, cravate, batiste etc. Calităţi superioare — Forme frumoase şi distinse.

Mare depozit *de Articole de voiaj umbrele şi bastoane.*

Bogat asortiment de *Mănuşerie* de la cele mai repurtate Case franceze şi engleze. Precum şi tot felul de obiecte de toilletă.

Toate se vînd cu preţurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători *„Exposiţie Permanentă“* cu *Ultimile noutăţi.*

Telegramă Urgentă

Răsboiu pe toată linia

Flota generală gata de plecare
La Lazăr Iosef în str. Mare
Asalt de „Fine Bijuterii“
Adevărate minunăţii

Ceasoarnice de preciziune
Ultima invenţiune
Mîndre podoabe de frumuseţe
Pentru cadouri la logodne şi pentru mirese

Cu mic cu mare daţi năvală
La *Lazăr Iosef* în str. Mare
Căruia s'a dus vestea peste hotare
Că vinde mai eftin ca ori şi care.

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43—

CURA — Cea mai raţională de Unt de peşte pentru ADULŢI şi COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi UNT DE PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru bersoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.*

Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei*, la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani*, la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER**, *furniz. Curţei Regale* **Iaşi.** Pentru Bucureşti: *la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Facem Cadou 7000 ceasoarnice

Suntem decişi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu sconul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru **DELTA** şi aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru **DELTA**, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispose pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice **DELTA** aur pentru domni şi doamne. Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal **DELTA** cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul **DELTA** este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-tradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice şi noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele şi cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe deja sine că vă dăm un ceas în radevăr bun şi ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a doua oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda şi veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase în timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p ata înainte. Pentru porto şi ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanturi foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur **DELTA** cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francati scrisorile cu 25 bani.

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER"

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu"**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca

Carusso, Tita Rufo, Tamgua etc.

Vast asortiment de **Instrumeute muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Sucursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

25% !

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA" Bucureşti.

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU"**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă"

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

Hapag, Hamburg

(Hamburg-Amerika Linie)

Serviciu de vapoare pentru toate părţile lumei

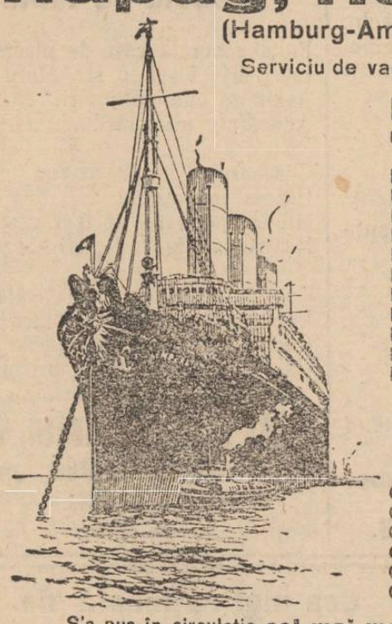

Hamburg — New-York

Boulogne-New-York; Cherbourg-New-York; Southampton-New-York.

Hamburg — Filadelfia
Hamburg — Boston
Hamburg — Canada
Hamburg — Cuba
Hamburg — Mexico
Hamburg — Brazilia
Hamburg — Argentina
Hamburg — India
Hamburg — Chili
Hamburg — Peru
Hamburg — Africa

Vapoare speciale pentru voiaje de plăcere:

Călătorii în jurul lumei
Călătorii în India
Călătorii în Orient
Călătorii în ţările Nordului
Călătorii în Irlanda
Călătorii în India de Vest

S'a pus în circulaţie cel mai mare vapor din lume:

„Imperator"

lungime 919 picioare, lăţime 63 picioare, adîncime 98 picioare, 50,000 tone.

Parcurge drumul Hamburg — New-York în şeapte zile.

Patru Şuruburi. — Călătorie compect liniştită pe mare.

Clasa I-a. 119 camere spţioase cu paturi nesuprapuse, băi şi toaletă, în total 180 băi, afară de acestea mai sunt băi electrice şi turceşti, instalaţie de apă calda şi rece în toate odăile, 3 ascensoare de persoane; jumătate kilometru spaţiu pe bord pentru plimbare, salon de bal şi festivităţi, restaurant Ritz-Carlton, bazin pentru innot; grădină, Grillroom, săli de gimnastică, fumat, cetit, scris, sală şi grădină de copii.

Clasa II-a. Camere mari de 2, 3 şi 4 persoane, lumină electrică, sonerie, spălătoare şi garderobe. Salon de mâncare pentru 354 persoane, salon pentru scris, cetit, gimnastică, fumat, salon pentru primire; 20 odăi elegante pentru primire; 20 odăi elegante de baie, ascensor şi plimbări pe bord.

Clasa III-a. Camere de 2 şi 4 persoane, lumină electrică, spălătorii, sală de mâncare pentru 440 persoane, salon de primire, de fumat şi de gimnastică, bibliotecă şi spaţiu de plimbare, 17 odăi de baie cu putine.

Intrebord (Zwischendeck). Adăpost pentru familii şi femei, în cabine inchise iluminate cu electricitate, cu 2 sau 4 paturi. Mâncăruri e se servesc pasagerilor la masă de către supraveghetori şi supraveghetoare. Se dă farfurie, cuţit, furculiţă şi lingură, asemenea saltea de paie, pernă şi cuvertură, prosop şi săpun. La dispoziţia călătorilor stă o spălătorie în care se poate spăla rufăria copiilor şi alte rufe, asemenea şi un număr de băi de putină.

Prospecte gratis şi franco.

Hamburg-Amerika Linie, Abteilung Personenverkehr, Hamburg.

Reprezentanţa Generală pentru România:
EISIG MARCUSSOHN.— IAŞI, Str. Ştefan cel Mare 54

„ANCORA"

(ANKER)

Societatea de asig. asupra vieţei şi de rente în Viena

Aprobată prin decretul Ministerului de Interne şi No. 10141 din 1 Decembrie 1858.

Concesionată pentru Romînia prin înaltul decret domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decembrie 1912 Lei 215 Milioane

Rezerve de premii şi de fond. asociaţilor Lei 190 Milioane

Asigurări lichidate „ 478 „

Situaţia asigurărilor la 31 Dec. 1912 Lei 632 Milioane

Cauţiunile depuse la Casa de depuneri din Bucureşti, pentru asiguraţii din România Lei 7,781,500

Avantagii deosebite ce societatea „Ancora" (Anker) acordă asiguraţilor săi:

Inatacabilitatea poliţiei.
Prelungirea automatică.
Reducţiunea asigurărei.
Drept de împrumut.
Poliţa universală.
Plata imediată a capitalului asigurat.
Preţ mare de rescumpărare.
Schimbarea ocupaţiunei fără importanţa etc.

Societatea „Ancora" încheie:

Asigurări pe caz de viaţă şi deces în conbinaţiune cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate şi oferirea unei rente de 10 la sută din suma asigurată, precum şi riziculu de războiu contra plăţei unei taxă unică de evidentă de 2 la mie din suma asigurată.

Asemenea toate celelalte combinaţiuni moderne—cu şi fără examen medical.

Direcţiunea pentru România
BUCUREŞTI

Agentul general pentru Iaşi,

IOSEPH POPPER

Str. I. C. BRATIANU No. 166
(foastă strada de Sus)

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mîrzescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul XI.—No. 2066—Marți 24 Dec. 1913

POLITICE

Schimbare de regim

Ea se va produce curînd. Pe ziua de 30 Decembrie actualul guvern va demisiona și noul minister liberal se va constitui, după toate probabilitățile, în ajunul noului an.

Asupra motivelor retragerei, guvernul se va explica astăzi, atît la Cameră cît și la Senat. Chestiunea va fi dar lămurită și nedumerirea de astăzi va dispărea.

De sigur că plecarea actualului guvern, după marele succes extern, lasă nedumerit spiritul marelui public.

Pentru prima oară, poate, de cînd avem regim constituțional, se observă acest fenomen curios că spiritul public este nemulțumit — am putea zice chiar îndignat — de faptul că guvernul se retrage.

Și, cu toate aceste, pentru orcine știe să privească lucrurile cît de cît aprofundat, schimbarea regimului se impunea.

Din moment ce problemele interne se impun cu acuitatea lor actuală; din moment ce un partid de guvernămînt a înscris în programul său reformele știute, nu era cu putință, fără o reală primejdie, ca să nu fie la guvern acei ce erau hotărâți să facă reformele.

Partidele conservatoare, cu tot succesul lor, nu revendicau pentru ei și dreptul la reformele interne. Era dar natural să plece și să lasă loc acelora, cari se obligase să le realizeze.

Ce va fi pe urmă? Aceasta-i o problemă a viitorului, și, unele indicații arată clar, că nu va fi prea ușor de făcut la guvern, ceea ce liberalii au promis în opoziție.

În fața zilei de mîne

In „Noua Revistă Romînă" apărută eri d. Rădulescu-Motru, deputat face următoarele constatări:

Anul care se apropie de sfîrșit, 1913, va însemna o mare dată în istoria neamului românesc. In acest an, prin pacea încheiată la București, s'a dat Romîniei rolul pe care ea trebuia să-l aibă de multă vreme în Balcani; Romînia este astăzi, prin prestigiul și puterea sa, națiunea care merge în fruntea popoarelor balcanice.

Dar anul 1913 nu poate rămîne izolat.

Acestui an trebue să-i urmeze un an tot așa de însemnat: un an în care să se dea Romîniei organizarea lăuntrică necesară pentru rolul pe care ea și l'a cucerit în politica externă. Romînia de mîne trebue să fie o țară în care să nu se găsească urmă de iobăgie morală și materială...

Romînia de mîne va avea de suportat sacrificii mari de bani și de sînge. Asemeni sacrificii nu-le pot face însă decît milioane de muncitori ai cîmpului. De aceea, în primul rînd, organizarea lăuntrică necesară Țărei trebue să înceapă dela întărirea muncitorilor, dela împroprietărirea țăranilor.

Nu este bărbat politic de seamă care să nu fi înțeles acest lucru.

Toate partidele politice își au înscrisă, în programul lor, împroprietărirea.

Dar nu toate partidele politice au înțeles că împroprietărirea, ca să fie spre întărirea lăuntrică a Țărei, trebue să fie și urgentă. Partidul conservator în special, a fost refractar acestei din urmă trebuințe. Programul conservator vorbește de evoluțiune și de respectarea tradițiunilor constituționale, cînd toată lumea cere să se deschidă în grabă porțile spre un nou ideal. Partidul conservator, după un moment de activitate în politica externă, recade astfel din nou în atitudinea sa obișnuită de negațiune și indeciziune.

Iată ce citim în programul său:

„Partidul conservator are credința nestrămutată că, în starea noastră socială și de cultură, este o necesitate de Stat ca proprietatea să rămînă garantă de Constituție, cum se află astăzi.

Marea proprietate este un element indispensabil al tăriei și propășirei Statului și Partidul Conservator nu poate admite ideea ca exproprierea silită să devină baza transformărei proprietății mari în proprietate mică.

Această transformare începe a se opera în chip normal nu are nevoe decît de organizare pentru a fi mai largă mai repede și mai corespunzătoare trebuințelor sociale.

Partidul conservator constată că mulți mari proprietari sunt gata să înlesnească și să grăbească împroprietărirea țăranilor. Se sfătuește în acelaș timp' pe toți marii proprietari să ducă sacrificiile necesare pentru însemnatul scop.

El declară că, dacă toate înlesnirile propuse nu ar ajunge la rezultatul dorit, este hotărît să propună la timp, măsurile devenite necesare împreună cu sancțiunea lor".

După afișarea unui asemenea program, era lucru firesc ca partidul conservator să nu mai fie la guvern în anul ce urmează lui 1913.

NOTA ZILEI

Non olet...

Ascultați ce divulgă un ziar despre imaculata noastră maculatură iașană „Cuvîntul":

«...Directorul poliției din Huși, însoțit de un reprezentant al ziarului «Cuvîntul» din Iași, a vizitat pe mai mulți Evrei, rugîndu-i în numele prefectului să se aboneze la numitul ziar. In consecință au făcut abonamente: d-nii A. I. Melechsohn, brutar; Herșcu Haimovici, brutar; Buium Friedman, cîrciumar; Pincu Fordeman, curelar; Leiba L. Curălaru, curelar și Bene Sneer, brutar etc. etc.

„Cuvîntul"—mulți poate nu știu—este ziarul d-lui V. Arion, președintele Ligei, care în Mai era filosemit (mărturia nedezmințită a d-lui N. Iorga), iar în Noembrie anti-semit. In Decembrie însă, precum se vede, e și filo—și anti... Căci banii ovreilor din Huși nu-i miroase rău, iar dacă-i iea este numai ca să le rămînă lor mai puțin...

MICI POLEMICI

Guvernul bulgar a primit pînă acum 55000 cereri de pensie din partea unor invalizi ai războiului.

A fost numai un act de prudență că nu l'au scos la pensie și pe Țarul Ferdinand. Din ce fonduri l'au mai fi plătit?

*

Cineva de la „Evenimentul" se supără că „Mesagero" numește pe A. C. Cuza „plagiator" și că noi am relevat lucrul acesta.

Ne oferim să găsim în coloanele „Evenimentului" același epitet aplicat aceluiași celebru economist.

Primește „Evenimentul" oferta noastră?

*

Indigenatul lui Canianu, administratorul „Serei" a fost respins la Senat.

I s'a.. administrat o cădere cu brio.

*

D. A. C. Cuza a demisionat din comitetul bustului lui Ioan Creangă.

I s'a părut o clauzie malițioasă propunerea de a se scrie pe placă: „celui mai „original" scriitor romîn"

*

S'a interzis preste tot ofițerilor să danseze tango, îmbrăcați în uniforme.

...Dar dezbrăcați?

*

Un proaspăt indigenat: C. Polihroniade.

...De aproape 50 de ani Polihroniazii fac gălăgie naționalistă!

*

D-nii V. Arion și Negruzzi se opun din răsputeri ca să introducă în „Cuvîntul" rubrica „politi protestate". Cu drept Cuvînt...

*

Se vorbește în ziar de o invaziune în atelierele fotografului Weiss.

...Oare de aceea e mereu consemnată armata în Curtea atelierului?

Faptele răzbună pe ministrul calomniat

Spuneam dăunăzi că din moment ce există o justiție imanentă a faptelor, mai curînd de cum își inchipuie mulți, se va dovedi cît de admirabil administrator a fost și este actualul ministru al lucrărilor publice—care, timp de un an, a fost obiectul calomniilor prea cinstitului Fleva, imparțialilor de la *Epoca* și a asociației de apași Bogdan-Pitești—N. D Cocea.

Și iată că a venit această dovadă—în ședința de Simbătă a Camerei, în ultimele momente politice ale apașului deputat, care s'a făcut, în plin parlament, ecoul calomniilor bandei.

După ce Fleva a fost executat în modul știut de către d-nii Titu Maiorescu și Take Ioneseu, actualul ministru al lucrărilor publice, folosindu-se de faptul că smolitul tribun a pomenit de Berman Iuster în discuția la mesagiu, și voind probabil să lămurească această chestie, chiar dacă d. Fleva nu va mai avea timpul să-și dezvolte interpelarea, a luat cuvîntul.

Discursul ministrului lucrărilor publice, aprobat cu căldură de aproape unanimitatea camerei, a fost o execuție fără precedent, pentru cel mai veninos din oamenii noștri politici.

Nu fraze, nu insinuări, nu calomnii—ci fapte, fapte reale, fără contestare posibilă, iată ce a adus la tribună d. Badareu, și cu ele a dovedit pînă la evidență și valoarea actului de bună administrație făcut și lipsa de autoritate morală a d-lui Fleva.

*

In ce privește actul în sine, d. Badareu a dovedit că n'a comis nici o ilegalitate, că actul era perfect legal. Se ținuse trei licitații fără rezultat, iera dar în drept să procedeze prin bună înțelegere.

Că a dat 400,000 lei acont de preț—iera perfect legal, fiindcă a luat lemnele în primire. Acest lucru se face la C. F. R.—și d-sa a citat numeroase cazuri. Ba ceva mai mult. D. Badareu a dovedit că direcția C. F. R. a dat avansuri într'adevăr—căci a dat bani înainte, fără să iee lemnele în stăpînire. Și,—ceea ce este și mai curios,—acest lucru s'a făcut fără respectul legei, fără știrea autorităților superioare și nici măcar pe calea obicinuită a serviciilor ordinare.

D. Badareu a dovedit că a cumpărat lemnele cu 8 lei metru — și nici pînă atuncea, și nici de atuncea încoace, nici o administrație n'a plătit mai ieftin de 10 lei metru.

A dovedit, că, deși Berman Juster a fost împiedecat de mobilizare și cerere de declarare în stare de faliment, a predat totuși 34.000 de m. c. dintr'un total de 80.000 m. c., cît trebue să predea, adică 44 la sută. Că nici un furnizor, de la nici o administrație, n'a ajuns la această procentualitate în predare, că Fischer, acel care a avut rolul lui în această campanie, n'a predat nici un metru de lemn.

Făcînd aceste dovezi, d. Badareu nu s'a putut împiedica de a nu releva ticăloșia acelora, care transformînd lucrul într'o chestie politică, erau să ducă la faliment pe un comerciant, care are atîta avere în cît astăzi i-o rescumpără toată d. Vasile Iamandi de la Iași, cu obligația de a respecta în totul contractul cu C. F. R.

Și, cu drept cuvînt, d. Badareu a spus că în curînd vom vedea, pe baza averei lui Berman Juster constituită o societate pe acțiuni, cu mulți liberali în consiliul de administrație și realizînd cîștiguri fabuloase.

E și aceasta o urmare a sistemului nenorocit de a transforma totul în chestii politice și de a încerca o lovitură în potriva unui adversar, chiar cu prețul ruinei unui om nevinovat.

*

Dar mai era o chestie care nici ea nu trebuia să rămîe nelămurită — chestia intermediarilor. Aci d. Badareu a fost cu adevărat crud cu d. Fleva. D sa s'a folosit de un act judecătoresc, pentru a dovedi că tribunul n'a găsit, odinioară, că este un act ilicit să faci pe stăruitorul pentru ca statul să cumpere o casă de la un particular și că d. Fleva a găsit că e corect, ca un avocat să nu se mulțumească cu onorar, ci să ceară plata corespunzătoare actului de stăruință și nu numai oficiului de avocat.

Această parte a discursului a căzut ca un trăsnet pe capul tribunului și pînă în prezent, n'a replicat.

De sigur faptul privitor pe Fleva citat de d. Badareu nu mai poate emoționa pe nimeni. Lipsa de autoritate morală a d-lui Fleva ie doar notorie! Nu mai puțin, cazul adequat citat de d. Badareu, în materie de intervenții și intermedieri, atît de des pomenit de d. Fleva pînă acum, dovedește absoluta inconștiență a ex-tribunului.

*

Cum am spus, d. Fleva n'a replicat, n'a cerut macar cuvîntul în chestie personală.

E destul atît pentru ca cititorii să și poată forma convingerea cît de zdrobitoare a fost ședința de Simbătă pentru acest Cleone fără de rușine.

Const. Vera

Sub masca civilizației

La cîte absurdități nu împing *interesele*, relațiunile dintre popoare! Se dă loc unui război,—alții par a încuviința cutare ori cutare atitudine a beligeranților, — susținîndu-se că, prin acea acțiune, e menit să se curme o stare precară de lucruri, un șir de nedreptăți etc.

Nu mai departe de cît războiul balcanic,—care a fost pornit—în numele crucii—pentru eliberarea creștinilor, ce-aveau de suferit atîtea sub jugul turcesc. Astăzi, după terminarea acestui război, vedem că lucrurile în Balcani nu s'au îmbunătățit, că, din potrivă, merg din ce în ce mai rău, — căci dacă, omenește vorbind, atrocitățile puteau fi scuzate unui popor în stare de înapoiere, ele nu pot fi îngăduite, celor ce-au intervenit în numele blîndeței, a umanitarizmului, a civilizației. Ori nu e zi în care ziarele să nu ne aducă vești despre sălbătăciile pe care Serbii și Grecii le-ar fi înfăptuit asupra Bulgarilor, ori vice-versa. Vra să zică sîngele curs pentru încetarea vărsării lui, n'a făcut totuși să înceteze curgerea sîngelui.

Și aceasta cînd? Azi, după ce, sub masca umanitarizmului, vedem un popor aproape răsluit din vechiul nostru continent,—pe care e atît de discutabil dreptul de sălășluire a multor din cei ce contestă Turcilor acest drept.

Ori acest de până acum nu ajung, căci după ce—ca o absolută necesitate a împedecării unui bruhaha în configurația geografică europeană — Turcia rămîne cu un colț neînsemnat de pămînt în jurul mărei de Marmara,—vedem că chiar pe acest petic nu i se pare îngăduit cel mai elementar drept: acela de a-și apara viața.

Și că lucrurile stau astfel e că nu mai departe de cît ultimile zile presa europeană a clocotit de cele mai energice protestări, împotriva înarmării — ori mai bine a îmbunătățirii apărării lor.

Protestările în potriva numirei comandantului corpului I de armată din Constantinopol, de abia s'au terminat—și se știe că numai în urma unor *compensații*, și altele le iau rîndul.

Nu mai departe de cît *„Echo de Paris"* care publică un articol fulgerător în potriva aceleiași nenorocite Turcii, care a îndăznit să cumpere încă un vas de război, dreagnouth-ul „Rio de Janeiro"!

Oare de ce nu-i va fi îngăduit și Turcii, ceia ce e un fapt firesc ori cărei altei țări europene? Să fie oare aceleași motive de ordin umanitarist, care — au dat loc și războiului balcanic?

In tot cazul e un fapt brutal, meschin, nu atît prin esența lui, cît prin masca sub care se ascund cele mai revoltătoare uneltiri, a intereselor de satisfăcut, în potriva unui neam a cărui desființare — la care pare că se tinde — ar da loc la cine știe ce preschimbări de natură și mai puțin civilizătoare, de cît tragica îndărătnicie de viețuire de care a dat pildă până acum.

Dinu

OAMENI ȘI LUCRURI

„MUSICA"

Aceeași cunoscută și nu prea vastă sală a Conservatorului nostru, decorată de o adevărată galerie de tablouri: Gros, Galino, Muzicescu, d-na Boscof, Mezzetti tatăl, Bursuc, Caudella și cîți alții.

Sunt foști directori și profesori; sunt penații generoși cari ocrotesc acest modest templu artistic al Iașului și sub ale căror auspicii se adăpostește acum nona organizație muzicală a Iașului la a cărei primă audiție ne-am adunat.

Auditoriu restrîns, numerotat, sfios încă și nerăbdător, ca și organizatorii înșiși ai seratei,—în așteptarea momentului cînd cortina se va rîdica.

E mica scenă pe care am văzut perindîndu-se atîtea emoțiuni de talente nesigure, ori încă neconsacrate. Și e același policandru bronzat care, de ani de zile, a iradiat lumină vie asupra atîtor debuturi promițătoare, atîtea speranțe și iluzii, —atîtea tinereți. Arareori cîte un mare talent străin a apărut, în treacăt, ca un meteor, pe aceeași scenă. N'am aplaudat oare pe Reisenauer în sala mică a Conservatorului din strada Lăpușneanu?

...Dar iată cortina ridicată și iată corul bărbătesc al „Musicei" întonînd marșul patriotic al lui Andrei Mureșanu și frumoasele două compoziții ale lui Mezzetti: „Tatăl Nostru" și „Prutul". E un cor cu adevărat bărbătesc, de o impozantă vigoare și corectitudine și căruia va urma, neîntîrziat, corul mixt, aducînd farmecul unor gingașe voci femeești și întinzînd astfel mult mai departe orizontul producțiunilor artistice, fără a mai vorbi de pitorescul însuși al tabloului.

Negreșit, un cor bărbătesc predispune în afară de considerațiunea artistică, la reflecții de altă natură. E o plăcere reală să vezi apărînd, într'un grup disciplinat, strînși la olaltă de unica preocupare artistică—profesori de conservatar și profesori secundari ori primari,—medici, farmaciști, profesioniști de atîtea nuanțe sociale. Cultul artei în general și al muzicei în special e una din acele manifestări curate care innobilează, care crează adevărata aristocrație în societate.

Afară de ansambluri au fost admirabile producțiune de soliste și soliști,—ca a d-nelor Raluca Scriban și Gem na Mezzetti, ori a d-lor Agapescu—într'o grea și minunată bucată de Loeve bogată în armonii imitative—Th. Jelea — într'o duioasă bucată lirică recitată cu finețe.

Ca intermezzo—o cuvîntare spirituală și substanțială a d-lui dr. Stefănescu-Galați, președintele societății. In afară de laudele adause d-lor Mezzetti și Jelea, d-sa —și subliniem cu plăcere lucrul acesta—a lămurit cu o desăvîrșită obiectivitate și înlăturînd ori-ce umbră de personalități — cauzele pentru cari organizația „Musica" a devenit de sine stătătoare și s'a despărțit de „matca" ei — Societatea de gimnastică. D-sa a terminat printr'un apel către Iașul iubitor de artă, ca să îngroașe numărul membrilor. E un îndemn pe care se cuvine să-l aplaudăm cu sinceritate, căci are în vedere o înălțare — am zice aproape o reabilitare a Iașului intelectual—care începe a fi confundat cu anumite straturi—ori stratinuri —gălăgioase, cu totul străine de sufletul cu adevărat intelectual al foastei Capitale.

Acolo, în sala Conservatorului se făurește zilnic cîte ceva din acel suflet curat, iașan cu suflu și avînt ideal. Dovadă că în aceeași seară chiar, într'o altă sală, debutau cîțiva străluciți elevi ai Conservatorului, sub auspicii profesorale, iar a doua zi, Dumineca, Iașul iubitor de artă avea să admire și să aplaude corul Conservatorului, în biserica Banu, dirigiat de d-na Teodoreanu, o eminentă profesoară care—după cum foarte bine spunea președintele „Musicei" despre Enrico Mezzetti —reprezintă în Iași tradiția a doue generații artistice.

Aceasta e marea avuție a orașului nostru...

Rodion

Leonardo da Vinci

Odată cu regăsirea marei opere „Gioconda" credem că ar fi folositor să facem un studiu ușor asupra celebrului artist Leonardo da Vinci, care a întrupat în el *arta* și *știința*.

Nimic nu arată mai bine incomparabilul geniu al lui *da Vinci* ca superioritatea sa decisă, prestre toți artiștii mari cari au trăit înainte și în timpul lui, chiar din cei mai eminenți. Se poate zice că el a fost expresiunea celei mai complecte, dacă nu mai înalte, a spiritului omenesc; în tot cazul, el, este expresiunea cea mai desăvîrșită a Renașterei.

Pictor, sculptor, muzicant, poet, architect, îndemînatea în toate mișcările corpului, a fost de asemenea inginer, matematic, naturalist.

Poseda în științele teorice și aplicate, adevărate presimțiri despre descoperilele moderne (de ex: geologia și aerostația), vederi de geniu căci nu-i plăcea să publice lucrările lui și cari au rămas pînă azi în manuscrise.

Leonard a știut a uni imaginația cea mai vie controlului spiritului critic, „îndrăzneala visului la precizia științii", fan-

tazia cea mai miraculoasă la adevărată judecată.

Cum a fost ușurința lui de conceptie și a mînei, a produs puțin, căci urmă, rea numai perfecțiunea; și chiar era de plins nefiind mai nici odată mulțumit de de ce făcea, căuta noui perfecțiuni tecnice, distrugînd cu totul operele aproape să fie gata. Urmărea studiile anatomice de la disecții cu atîta îngrijire și pasiune, ca Michel-Angelo însuși. Acest om care mai mult ca altul, se pare că avea prevederea, a traduce fără sforțări, sau mai bine zis, a creia suflete esențial complexe, ca *Gioconda*, recomanda elevilor lui să caute aranjamente interesante a liniei pînă în silueta nourilor. Un desemn savant, foarte fin și cu toate aceste plin de măreție, un clar obscur puternic care se împacă cu o perfectă decisie de forme talentul de a absori amănunțimile în masa generală fără a le perde, o grație învăluită în mîndrie, care n'a sparținut de cît lui, asigurînd lui Leonard o admirație care nu poate de cît să se mărească cu secolele.

Prin inspirația, ca și prin executarea lui, pare mai modern ca alți mulți pictori din generația următoare, fără a execepta, pe Rafael.

*

Mai adăogăm că îl putem considera, asta fiind opinia lui Corot, un mare peisagist francez, ca inițiatorul peisagiului așa cum l'au înțeles artiștii din timpurile noastre.

Fondurile tablourilor lui Leonard au ceva fără îndoială din complicațiunile cari le făceau predecesorii lui; înălțimea excesivă a orizontului le dă aspectul panoramic, care nu se leagă îndestul cu personagiile din tablou. Insă el suprimă aproape complect fabricele, spre a lasa să domine impresia naturii. El a pătruns poezia, adevărată, fiind și un maestru al perspectivei aeriene.

Născut în castelul *da Vinci*, aproape de Florența (1452), făcea la început pe ucenicul în atelierul lui Verrocchio. Se povestește că Verocchio l'a însărcinat să picteze capul unuia din cei doi îngeri din *Botezul lui Isus*, care tablou și astă-zi este în Academia din Franța; tînărul arată în lucrarea lui o așa superioritate, că Verrocchio disesperat a renunțat să mai facă pictură. Cu toate aceste Vinci nu pare să fi fost apreciat la Florența după meritul lui; o tradiție veche împedica pe Florentini să puie picturile lui Leonardo, înaintea picturilor lui Verrocchio, fost profesorul lui.

Chemat de Ludovic Sforza, vine și se stabilește la Milano în 1485. Din atelierul lui făcuse o adevărată Academie, pentru care a compus un tratat al lui de pictură, precum și tratatele asupra mișcărei și proporției corpului omenesc. La început a pictat *Vierge aux rochers*, tablou care este la Louvre.

Imediat a fost însărcinat să picteze pentru refectorul bisericei S-te Marie-des Grâces, această *Cină de Taină*, care, prin unirea complectă realizată prin știința de a da puterea expresivă în armonia cu un colorit solid, înseamnă ultimul termen de evoluție, căruia Giotto i-a dat semnalul. Momentul ales este acela unde Hristos pronunță cuvintele: „In adevăr, unul din voi mă va trada".

Fiecare apostol exprimă sentimentele în raport cu natura lui: mirarea, îndoiala, teama, durerea, indignarea, mînia, oroarea. O dramă morală de o putere și de un adevăr profund, domnește în această compoziție, care rămîne totuși plină de nobleță și armonie. „E un isvor nesecătuit de studiu și de reflexii, a zis pictorul Prudihon. Vederea numai a acestui tablou ajunge a perfecționa un om de geniu".

Din nenorocire această operă, fiind pictată pe zid oloiat și nu à fresco, este cu totul deteriorată. Cînd francezii au ocupat Milanezul și au făcut prizioner pe protectorul lui Leonard, Ludovic Sforza, artistul părăsi locul și trecu în Italia centrală. Aici s'a ocupat de inginerie la Cezar Borgia. dar stătea mai mult la Florența. In 1500 a început a picta portretul *Mona Lisa del Gioconda*.

A lucrat cu sîrguință timp de patru ani la această figură care, zicea Vasari*) șaizeci de ani mai tîrziu, „este de o executare să se cutremure și să se uimească cel mai abil artist din lume, fără a aminti de acel surîs așa de plăcut care face din acest portret o operă mai mult dumnezeească ca omenească". Această pînză înseamnă ultima desvoltare a talentului său.

In 1503, Leonard da Vinci a fost însărcinat a decora o parte a salei consiliului Palais-Vieux, unde Michel-Angelo a trebuit să picteze păretele opus. Picturile n'au fost executate, iar cartoanele perdute, perdere care a deplîns o toată lumea, căci orice operă a acestor doi incomparabili artiști nu excită de cît admirația și Cellini le zicea „Școalele universului". Leonard a reprezentat *Bataille d'Anghiari*; nu putem astăzi, de cît să avem o idee foarte incompleclă din un fragment al tabloului întreg, gravat de Edelinck după un desemn al lui Rubens. E e luptă de cavaleri, și niciodată, pînă la Gèricault, forma calului n'a fost mai bine redată. De altfel, se știe, că în numeroasele lui studii anatomice, Vinci n'a neglijat calul nici-odată.

In 1515, Francisc I-iu l'a decis să vie în Franța; dar acuma era bătrîn și obosit. S'a ocupat mai mult de canalizări, pe cari le-a făcut cu succes în Italia. A murit la micul castel Cloux, sau Clos Lucé, situat mai în jos de castelul d'Amboise, pe coastele cari domină rîușorul Masse. Acest om ilustru între toți, n'are un monument funerar!

A fost îngropat în capela care era pe terasa castelului d'Amboise. Această capelă a fost distrusă fără milă, cu tot ce a fost în ea, unde revoluția, dar de exconsulul provizor Roger Ducos: a voit să dea mai multă simetrie grădinii care înconjura noua lui locuință!

In 1869 guvernul a făcut să fie strînse osemintele găsite subt temelia edificiului distrus și le-a transportat într'o mică capelă a St. Hubert care a rămas nevătămată.

Aici, se repausează încă, amestecate cu stîrvuri obscure, cîteva fragmente ale marelui Florentin. Franța ar fi onorată, ridicînd în acest loc un monument demn unei asemenea amintire.

Don Cezar

*) Artist si critic.

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR

A. A. BADAREU

IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoștința Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă și pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producție de toamnă în burdufi și în putini; cașcaval de penteleu, cașcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce și ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub prețul pieței.

De asemenea vinurile naturale albe și negre se vînd cu litru și în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum și deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproșabil

Incidentul Lascar Antoniu—Al. Gussi

— Ședința Senatului de la 20 Decembrie —

Intervenția d-lui M. Ferekide — Vidarea unei chestiuni personale —

D. *Lascar Antoniu.*—In ședința de Mercuri, pe cînd lipseam de la desbaterile Senatului, d. senator Al. Gussi, profitînd de acest fapt a luat cuvîntul pentru a insinua că ocupîndu-mă de soarta funcționarilor în dezvoltarea interpelării mele de Luni, am făcut acest act în scopul politicei de partid numai ca o machinațiune electorală.

Am ramas uimit, și cu drept cuvînt, cînd am citit în ziarele de eri din Iași, această lipsă de urbanitate parlamentară din partea d-lui senator de Covurlui, față de mine, care nu aveam altă vină de cît aceia de a fi fost poate prea obiectiv în desvoltarea interpelărei în chestia funcționarilor, cînd ași fi putut aduce, dacă urmam obiceiul parlamentar al d-lui Gussi, destule învinuiri partidului din care face parte.

Acum însă recunosc că dacă este bine pe deoparte, ca să avem buna cuviință în discuțiuni și educație parlamentară în atitudini, apoi această măsură nu-i nimerită a se întrebuințată față de toți, în mod uniform, adică și față de d-nul Al. Gussi.

Să mă explic.

Care din d-voastre ați fi procedat la fel ca d. senator de Covurlui, adică să cereți de două ori cuvîntul în chestie personală, să vă înscrieți pentru a avea la timp acest cuvînt, să lasați ca să se continue discuția pînă a doua zi, cînd după explicațiunea d lui ministru al justiției să nu obiectați nimic la închiderea discuțiunei și nici să cereți înainte sau chiar atunci cuvîntul, de a vida chestia personală cu mine.

In schimb însă, să vă amintiți tocmai a treia zi că aveți o răfuială de acum 3 zile și cerînd cuvîntul în lipsa mea, pentru o chestie personală închisă de parlament să întrebuințați expresiuni ca aceste: *Machinațiuni electorale*", că ați auzit în *„piață"* vorbindu-se de retragerea guvernului și că am vorbit la *„spartul tîrgului"*. Aș ruga pe d. Gussi ca să-mi arăte și mie vre-un precedent care să fi fost vre-odată la fel în acest Senat cu modul de educațiune parlamentară de care a dat dovadă senatorul de Covurlui.

Dar în definitiv, fie care e liber ca să se comporte după cum temperamentul său îl îndreptățește a fi.

D. *Gussi.*—Sunteți lipsiți de cuviință.

D. *Lascar Antoniu.*—Cînd am vorbit în interpelarea mea în ședința de Luni am fost urban cu d-voastră toți din minoritate și chiar față de partidul liberal.

Astă-zi însă, cînd tratați cuvîntarea mea de „machinațiuni electorale" mă provocați și ca atare vă tratez în consecință.

D. *Al. Gussi.*—D-le președinte, vă rog să nu permiteți atitudinea aceasta față de noi (zgomot, protestări).

D. *M. Pherekyde.*—Să fiți cuviincioși.

D. *Lascar Antoniu.*—In ce constă pretinsa mea necuviință? Că am făcut aluzie la cointeresarea partidului d-voastră, la fierul roș ce v'a fost aplicat odinioară? (aplauze).

D. *M. Pherekyde.* — Dacă nu vă puteți ridica atît de sus ca să vă atribuiți meritele și demnitatea partidului liberal! (Zgomot).

D. *Al. Gussi.* — Este vina noastră că i-am creat. (Zgomot).

D. *M. Pherekyde.* — D. Carp amenințîndu-ne cu fierul roș a fost nevoit să plece dela guvern.

D. *Lascar Antoniu.*—Nu știu care-i adevărul în această chestiune ce privește pe d. Carp, dar care nu-i aci, a vă răspunde.

Ceeace vă pot asigura însă, e că menținînd cele ce v'am spus eu, nu voiu pleca nici din Senat, nici din partidul meu, din această cauză.

D. *M. Pherekyde.*—Ați atacat partidul întreg!

D. *Lascar Antoniu.*—Eu unul regret că într'o chestie personală cu un membru al minorității, m'ați provocat să aduc în discuție întreg partidul d-voastră. Dar pentru că m'ați provocat să vă vorbesc în modul acesta nu am ce regreta cu privire la cuvintele și învinuirile de ce vi le-am adus.

Astfel e cazul de față dintre mine și d. Al. Gussi.

Voiu răspunde dar, scurt și lămurit în care scop am venit de la Iași.

Am luat cuvîntul în Senat în favoarea tuturor funcționarilor și în special pentru îmbunătățirea soartei funcționarilor judecătorești, determinat de memoriul pe care mi l'a încredințat în Senat cu rugămintea de a prezenta parlamentului doleanțele lor.

La învinuirea d-lui senator de Covurlui, că de ce am interpelat *„la spartul tîrgului"*, îi răspund că chestiuni e politico-sociale nu au un timp anume determinat, după considerațiuni politice, pentru a fi aduse în discuțiunea parlamentului și iarăși nu sunt legate, numai de cît, de nuanța politică de partid a persoanelor cari ocupă banca ministerială.

Chestiunile aceste se aduc în discuție cînd senatorul sau deputatul este sesizat de ele și pe care dezvoltîndu-le își îndeplinește o datorie de reprezentant al țării, fără a se preocupa dacă guvernul de azi sau acela de mîine, va ține seamă de ele le va înfăptui sau îndrepta. Ca o dovadă de acest adevăr, vă citesc următoarele rînduri stenografiate din interpelarea mea de Luni:

„Excedentele bugetare sînt mari și frumoase, iar finanțele statului bune.

Nu trebue de cît buna voință a guvernului de azi sau de mîine, pentru a îmbunătăți soarta acestor slujitori ai statului".

Dacă în adevăr sînteți sinceri în ambițiunea ce-ați exprimat de-a face d-stre partidul liberal, aceste îmbunătățiri, nimeni nu vă împiedică ca să țineți seama de apelul ce l'am făcut în acest Senat și să căutați a le înfăptui.

Acești funcționari vă vor fi recunoscători, iar eu în schimb voiu ierta păcatele de astăzi ale unui senator liberal prea tînăr și neexperimentat din maturul corp. (Aplauze).

D *Gussi.* — Regret că vă luați după ce citiți prin ziare. Trebuia să așteptați dezbaterile din „Monitor" și acolo veți vedea că v'am făcut laude. Spuneam că pe lîngă interesul ce purtați și cu toții purtăm unei clase de bravi funcționari obijduiți, era în interpelarea d-stră și o parte de reclamă electorală.

D. *Ion Lahovary.* — Dacă se zice că reclama e sufletul comerțului, acest cuvînt întrebuințat în parlament la adresa unui senator, nu este parlamentar.

La GARTENBERG FIU

Str. Ștefan cel Mare 11

A sosit noui mărfuri de lux, Articole de voiaj, menaj, cărucioare, precum și un mare transport de

Jucării pentru copii.

Grigore Dimitrescu

profesor universitar—fost magistrat

AVOCAT

S'a mutat în strada Buzdugan, 1. (casele Teodor)

Consultațiuni 7 — 8 seara.

INFORMAȚII

D-nii membri ai clubului conservator-democrat sunt convocați în ședință pentru Joi 26 Decembrie (Ziua a doua de Crăciun)—ora 5 d. a.—cînd se vor face comunicări importante.

S'a observat și comentat mult, în ședința de Sîmbătă a Camerei, tonul de milogeală și plîngător, cu care a vorbit d. Fleva, în chestie personală cu d. Maiorescu.

A fost un adevărat mea culpa. D. Fleva spunea: de ce m'ați atacat, d le Maiorescu, cînd eu de atîția ani vă sunt prietin, și nu v'am contestat valoarea actelor săvîrșite?

A ținut apoi să accentueze că d-sa s'a ridicat împotriva ilegalităților și a intermediarilor, dar că n'a pus un moment la îndoială cinstea personală a miniștrilor vizați.

Spusele d-lui Fleva au provocat adevărată milă, căci ele vorbeau de la ce grad de lipsă de demnitate a ajuns acest om.

In cursul ședinței de Sîmbătă de la Cameră s'a produs un incident caracteristic.

In imposibilitate de a replica la actul judecătoresc citat de ministrul lucrărilor publice, d. Fleva, făcîndu-se că nu pricepe dacă ie un fapt ilicit să întervii ca avocat pentru ca să cei apoi onorar de intermediator, s'a apropiat de banca ministerială pentru a vedea hotărîrea judecătorească în chestie.

Evident că d. Bădăreu a refuzat să-i respundă.

Indignat de inconștienția și cinismul tribunului, d. Victor Ionescu i-a strigat:

— „Nerușinatule! După ce calomniezi un om un an de zile te mai duci să-i vorbești".

Vom publica într'unul din numerile noastre viitoare, în extenso, discursul pronunțat, în ședința de Sîmbătă a Camerei, de către d. Al. A. Badareu, prin care a executat magistral pe smolitul extribun.

Intr'un articol intitulat „Ceea ce nu moare" ziarul „La Politique" comentează răspunsul vehement, dat de d. Lascar Antoniu, în Senat, d-lui Al. Gussi cu care ocazie a întrebuințat expresia de „partidul cointeresaților" alarmînd pe senatorii liberali, în frunte cu d. Ferekide.

După toate probabilitățile d. Al. A Badareu ministrul lucrărilor publice, va sosi în Iași, Miercuri dimineață.

D. dr. Slătineanu, inspector sanitar, a plecat la München fiind chemat telegrafic.

Fiul d-lui profesor Slătineanu care studiază la München se află bolnav.

Credem a ști că în luna Martie societatea filarmonică „Muzica" va da a doua producțiune artistică în sala teatrului național.

Noutăți literare apărute; „Noua Revistă Romînă" cu un bogat sumar literar și politic.

„Flacăra", de Crăciun, cu numeroase bucăți și ilustrații ocazionale.

Un caz de scarlatină s'a declarat în strada Sf. Lazăr 10.

In ședința sa de Mercuri noapte Senatul a votat indigenatul d-lui Isidor Goldner din Fălticeni.

Primăria va lua vacanță din astă seară și pînă la 28 Decembrie.

De la această zi și pînă la anul nou biurourile Primăriei vor funcționa numai de la 8—12 înainte de amează.

Curțile și tribunalele vor lua vacanța cu începere de astăzi și pînă la 2 Ianuarie.

D. N. Crăescu a fost numit învățător suplinitor la școala din Plugari — Lupăria, în locul d-lui I. Șendrea demisionat.

D-na Maria Sava a fost numită învățătoare suplinitoare la școala din Zbereni, com. Cotnari.

D. Zamfir Zamfirescu a fost numit regizor al moșiei statului Belcești, în locul d-lui P. Coroi, numit în altă funcțiune.

Copilul Ioan Gh. Macarie din Golăești, fiind lasat singur în casă, s'a apropiat de foc și i s'au aprins hainele pe dînsul.

Fiind transportat la spitalul din Ungheni, a încetat din viață în chinuri groaznice.

Din inițiativa economului Dăringă, revizor eclesiastic, și a institutorilor din Tg.-Frumos, s'a înființat în numita localitate o cantină școlară care va mai deservi și localitățile Buznea, Dădești și Jora.

Alaltăeri a avut loc intăia consfătuire a medicilor de plasă, întruniți sub președenți d-lui dr. Grigoriu, medic șef al județului. Medicii de plasă, au hotărît ca de azi înainte să participe și la ședințele Consiliului de higienă al județului avînd bine înțeles numai vot consultativ.

D. dr. Mezincescu, subdirectorul serviciului sanitar, a aprobat în totul această bună dispozițiune, cu speranța că legea se va modifica în senzul ca medicii de plasă să poată face de drept parte din Consiliul de higienă.

In Consfătuirea avută, medicii de plasă au discutat cu privire la mijloacele de transport pentru moașele de la țară, care avînd a vizita numeroase cotune, se văd din lipsă de mijloace de transport, în neputință de a-și face datoria.

Pe ziua de 1 Ianuarie următoarele înaintări s'au făcut în corpul telegrafo-postal Iași:

A fost înaintate la gradul de impiegate gradul al treilea, actualele impiegate inferioare gradul a patrulea: Raicu Elena, Caramlău Victoria, Cerchez Elvira, Raicu Eufrosina, Dăncinescu Elena.

Impiegate inferioare gradul al cincilea la gradul al patrulea: Curcumeli Eleonora, Tabăra Eufrosina și Sava Talița.

Actualele impiegate gradul al șaselea, a 80 lei, la gradul al 5-lea a 100 lei Popa N. Lucreția, Popovici Natalia și Porojan Lucia.

La gradul de impiegate gradul 2 a 160 lei pe eleva gradul 3 Caramlău Elena.

Domnul și Doamna H. Braunstein anunță logodna fiicei lor Beca cu d-l inginer I. Krumholz din Viena.

Centrul studențesc.— Comitetul centrului studențesc din localitate, s'a constituit în modul următor:

D-nii: St. C. Petrovici, președinte; Gr. T. Popa și Gh. Alexandrescu, vicepresedenți; G. Obreja, secretar general, Gh. Tudoranu, secretar de ședință, P. Constantinescu bibliotecar, Toma Popescu casier. Comitetul cenzorilor se compune din d-ra Felicia Ulrich și din d-nii Gh. Munteanu, I. Plăcințeanu, C. Motăș, V. Cădere și T. Popovici.

Programele speciale pentru studiile: științelor comerciale și științele juridice, întocmit de d. V. I. Radu, au fost aprobate de consiliul Permanent al Instrucțiunei.

In urmarea aceasta s'a anunțat examene de capacitate pentru aceste studii la 15 Aprilie 1914.

Examenele de capacitate.—Comisiunea profesorală pentru examenul de capacitate de științe comerciale se compune astfel:

D. Pompei, președinte, V. I. Radu, Gr. L. Trancu, membri.

*

— Comisiunea pentru examenul de capacitate în studiul științelor juridice se compune: M. Săulescu, președinte, M. A. Dimitrescu, Eugen Herovanu, membri.

Examenele după cum spuneam mai sus vor avea loc la 15 April 1914.

Din importanta lucrare a d lui N. A Bogdan „Orașul Iași" a apărut cartea III-a cu o bogată documentare de texte și ilustrații.

In vederea cazurilor epidemice ivite în partea locului s'a oprit serbarea școlară de Crăciun la școala de fete „Hatmanul Nicoară".

Sezonul serbătorilor și al schimbării carnetelor pentru C. F. R. a adus o adevărată invaziune la atelierul fotografiei artistice Weiss din Piața Unirei.

A apărut „Absolutio" No. 2 cu un interesant sumar literar.

Astăzi a fost convocată la serviciul sanitar comisiunea lunară pentru constatarea infirmilor. Comisia se compune din d-nii dri Tudor și Stenner.

Marele Magazin de Muzică

„MICHELSOHN"

fondat în anul 1879

Iași, palatul Creditului Urban, Iași

PIANE și PIANINE

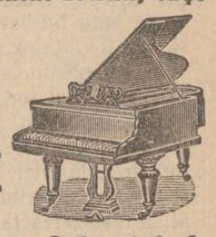

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York

precum și din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu prețurile originale a fabricei.

Pianine electrice

Kühl & Klatt—Berlin

Orchestrioane automate

Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale și accesorii.

Note clasice și moderne

Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat*.

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori ce parte a țărei.

Inaugurarea pavilioanelor de la Galata.—Eri la orele 10 a avut loc, inaugurarea noilor pavilioane construite la ospiciul Galata, pendinte de Epitropia Casei sf. Spiridon.

Vechiul local devenise în timpurile din urmă în o stare atît de deplorabilă şi improprie menirei avute, în cît orice reparaţii devenise inutile.

Epitropii Casei sf. Spiridon, au hotărît încă de acum un an construirea (anuală) de noi pavilioane şi chiar în cursul anului expirat, s'a construit un pavilion, iar în anul acesta s'a terminat al doilea pavilion. Construcţii moderne şi solide în care bătrînii desmoşteniţi ai soartei vor găsi adăpost pentru ultimele lor zile.

Ridicarea acestor pavilioane a costat aproximativ 70.000 lei.

După efectuarea serviciului divin săvîrşit de clerul Casei sf. Spiridon, în unul din noile pavilioane la care a asistat d-nii: dr. Em. Riegler, Ch. T. Christea, Epitropi g-li ai Casei, Şt. A. Negruzzi, prefectul judeţului, Rudolf Suţu, directorul Epitropiei, dr. Gane, medicul ospiciului, Atanasiu, constructorul pavilioanelor, I. Grosu, arhitect Jean Mihailescu, Ion Badareu, V. Butman, Jean Ionescu, Alfons A. Velciu, D. Petrovanu şi alţi funcţionari de ai Spiridoniei, V. Zahariade primarul com. Galata, d-rele Vizanti, d. Tică Vizanti, alţi invitaţi.

D. dr. Riegler, efor, prin o admirabilă cuvîntare, a arătat starea în care se găseau clădirile ospiciului, menirea ce are, şi nevoia de a construi noile pavilioane. D-sa încheie, adresînd urări familiei Regale şi Princiare a României.

D. Stefan A. Negruzzi, prefectul Judeţului, luînd cuvîntul, aduce laude Epitropilor Casei Sf. Spiridon, pentru activitatea depusă în scurtul timp de administraţie, ştiind să aducă reale îmbunătăţiri aşezămintelor spitaliceşti ale Casei, cum de exemplu chiar ospiciului Galata, prin construirea noilor pavilioane moderne cari vor fi o podoabă pentru judeţul Iaşi.

Mai departe d-sa aduce prinosul său de admiraţie şi recunoştinţa Marelui Voevod Ghica, suflet distins, în care simţul carităţii şi umanităţii a fost covîrşitor, de care-ce cu sacrificii pot zice, a întemeiat două instituţii folositoare neamului şi aproapelui său.

Una cu delicată menire, a primi pe noii născuţi—copii nimănui şi care erau consideraţi ca o povară şi ruşine pentru părinţii lor—şi aceasta e *orfanatrofnia* sau institutul Gregorian, după însuşi numele înfăptuitorului—şi a doua instituţie cu o menire tot atît de importantă, de a da salaş şi îngrijire tuturor acelor ce loviţi de nenorocire, sunt expuşi la bătrîneţe cînd nu mai pot să-şi agonisească traiul, a pieri de foame şi lipsuri pe străzile oraşelor—acesta e *ospiciul de bătrîni şi bătrîne Galata*, în care aproape 70 de bătrîni, îşi au asigurate ultimele lor zile.—Din aceste fapte se poate vedea înălţimea şi bunătatea de suflet a marelui Domnitor, care deşi nedeprins cu lipsă şi suferinţă a ştiut totuşi să vie în ajutorul lumei suferinde.

D sa termină, aducînd din nou mulţumiri, Epitropilor, şi remarcînd lipsa celui de al treilea efor, d. N. Pogonat, care reţinut în casă din cauză de boală nu a putut participa la inaugurare, îi doreşte o grabnică însănătoşire. S'a servit apoi asistenţei prin îngrijirea gospodarului intendent Vizanti, Champagnie, şi Sanndwichuri, la care toasturile nu au lipsit.

La cra 12 invitaţii oficiali retrăgîndu-se. au continuat cei ramaşi, cu seria toasturilor pînă la orele 3.

M. G. M.

Cu începere de la 20 Decembrie între orele 10—12 m. şi 3—6 p. m. se vor vinde de către Casa de Scont la sediul casei din str. Gh. Mîrzescu; diferite bijuterii ca: inele, cercei, brăţare, ornice, etc.

O mare vînătoare a avut loc eri pe moşia Miroslava la care au luat parte mulţi invitaţi din Iaşi şi Vaslui.

Cu începere de eri s'au acordat concedii de cîte 12 zile soldaţilor din garnizoana locală

D. D. Tănăsescu subcomisar cl. I-a în poliţia Bîrlad, a fost mutat în aceiaşi calitate la Iaşi.

Caporalii de la şcoala de instructori din Bucureşti, făcînd parte din trupele locale, au fost avansaţi sergenţi şi retrimişi la regimente ca instructori.

Parte din ei au fost reţinuţi pentru a urma şcoala de plutonieri.

Pentru funcţionarii oficiului telegrafo-postal din Iaşi, îndemnizaţia de locuinţă ce se va acorda de la 1 Ianuarie, s'a prevăzut salarul pe două luni.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen s'a reîntors eri dimineaţă în localitate.

Vreţi să cunoaşteţi viaţa zbuciumată a unei sărmane fete sărace? Citiţi: „Romanul unei fete sărace", ale cărui capitole captivante şi senzaţionale se perindă în jurul nenorocirilor şi suferinţelor „Annei Loster". Preţul 30 bani.

In astă seară se'ntruneşte consiliul de higienă al judeţului, sub preşedinţia d-lui Ştefan Negruzzi Prefectul judeţului.

La ordinea zilei sunt diferite chestiun. privitoare la asanarea satelor.

D. Marcel Marta a fost numit impiegat auxiliar la vama Iaşi.

Ieri Duminică orele 4 p. m. a avut loc la spitalul militar din localitate o solemnitate a companiei sanitare cu ocazia distribuirii medaliilor „Virtutea militară în timp de războiu".

In mijlocul unui batalion, în mare ţinută d. locot.-Colonel dr. Gavrilescu, delegat de d. colonel dr. Palauz a rostit o cuvîntare ocazională după care a înmînat d-lor dr. Benno Stenner şi Constantinescu decoraţiile dobîndite în campanie.

A decorat de asemenea pe plutonierul Minea. Ceremonia a avut loc în curtea spitalului militar.

D. dr. Lambrior medic primar al biroului Primirei din spit. Sft. Spiridon din Iaşi plecînd în congediu de 15 zile serviciul primirei va fi condus de d-na dr. Eugenia Docman medic secundar.

Personalul serviciului technic din Balcic a luat iniţiativa, de a rîdica un monument soldatului Ion Stanciu, din regimentul, 6 Calaraşi, ucis în timpul campaniei de un bulgar.

Din noua publicaţiune „Razna"—din ce în ce mai instructivă—a apărut No. 5. Revista e dirigiată de d. Virgil I. Barbat.

D. dr. Flor, medicul primar al oraşului, a trimis serviciului sanitar superior un memoriu în chestiunea autorizărilor de fabrici şi ateliere în localitate.

Direcţiunea învăţămîntului particular din Ministerul Instrucţiunii, a fixat vacanţa de Crăciun pentru şcolile private de la 25 Decebrie la 2 Ianuar.

In editura Alcalay va apare o importantă lucrare: „Pămînt şi vot" despre care vom vorbi la timp.

D. Paul Bujor, profesor universitar. lucrează la o nouă broşură cu subiect social: „chestiunea israelită.

D. Gh. Lascar, secretar general al ministerului de instrucţiune publică, soseşte mîine în localitate.

D-nii Titus Alexandrescu, C. Botez, Ionel Giurcăneanu, Mihail Iorga, Th. Antoniu, D. Moruzi, S. Pănu, Petrovici de la Puşta Centrală au fost confirmaţi asistenţi pe ziua de 15 Decembrie 1913.

Azi 23 Decembrie, la orele 10 dimineaţă a avut loc la şcoala de fete No. 3, P. Poni, din Păcurari, serbarea şcolară de Crăciun. S'a reprezentat o mică piesă de teatru, jucată de fetiţele din şcoală şi s'a împărţit de către d-na Marie dr. Guţă. directoarea şcolii şi d-rele Florescu şi Teodorescu, profesoare, daruri de sărbători, fie-cărei eleve.

A asistat foarte multă lume distinsă şi părinţii elevelor.

Sîmbătă şi Duminică, d-nele membre ale societăţii „Pînea Saracilor" s'au întrunit la cantina din strada Palatului 15, unde au distribuit, la o sută de saraci, sumele de cîte 10 lei şi cîte un bon de lemne de 2 sute kgr. Lemnele s'a împărţit în valoare de 665 lei, plătindu-li-se şi transportul.

S'a mai decis a se oferi suma de 200 lei copiilor săraci, pentru cadouri de anul nou şi pentru 100 lei se va cumpăra îmbrăcăminte complectă pentru moşnegii întreţinuţi de asilul Societăţii.

D-na C. Miclescu din Bucureşti şi d-rele, care au fost cîte-va săptămîni oaspetele oraşului nostru, au plecat azi cu expresul la Paris, împreună cu d-ra Vrabie licenţiată în filosofie şi care urmează a-şi termina studiile de doctorat în Franţa.

D-na Elena dr. Riegler, preşedinta societăţii „Pînea Saracilor", în numele comitetului societăţii, aduce viile sale mulţumiri publicului Iaşan, care binevoitor a răspuns în număr neobişnuit de mare la apelul său de a lua parte la matineul organizat în folosul societătii, pentru ziua de 15 Decembrie şi care a avut loc în saloanele Cercului militar.

De asemeni, presidenta societăţii şi întregul comitet, mulţumesc recunoscătoare d-lui general Alexandru Lambrino, comandatul corpului IV şi d-lui colonel C. Vrabie, care cu multă amabilitate le-a pus la dispoziţie saloanele cercului militar şi muzica militară în mod gratuit.

De asemenea, d-na preşidentă, aduce adînca sa mulţumire tuturor d-nelor din comitet şi persoanelor din societate, care cu multă graţiozitate şi bunăvoinţă au contribuit la desăvîrşita izbîndă a serbărei organizată, fie dînd cadouri pentru tombolă, fie prin donaţiuni în numerar. In special d-nei Elisa Mavrocordat, care a pus la loterie un prea frumos guler de dantelă în point d'irlandei donat de d-sa şi pentru care s'a strîns suma de 100 lei şi Principesei M. Moruzi, care a donat o păpuşă mare, îmbrăcată în haine ţărăneşti brodată în şcoala Domniţa Ruxanda.

D-nei Carolina Levin, care a oferit 100 lei, d-nei Flora general Mavrodi, care a oferit 60 lei, d-nei Constance Ghyka, care a donat 35 lei, Nathalia Vlădoianu şi Hortansa Drosso, care au dat cîte 20 lei, d-nii Aprihan şi Văsescu, cîte20 lei, d-nei Grigore Iamandi, care a dat 12 lei şi d-nele Natalia Lohan, Elena Meissner, şi d-lui consul Weber, care au donat cîte 10 lei, cum şi tuturor persoanelor care au donat sume mai mici cîte 5 lei.

De asemenea, în numele societăţii să mulţumeşte d-lor comercianţi care au contribuit prin obolul lor şi anume: florăria Grabowieschi, care a dat două coşuri cu flori pentru serbare; Tufli, care a dat 2 kgr. bomboane, apoi firmei Diamant, Karacaş, sticlăria Hirschensohn, d-lui Hagi Ioan (Pavilion) şi d. Grimberg proprietarul pităriei (fost Forş) un foarte caritabil donator, care a oferit cu prilejul serbătorilor 100 pîni pentru cantină, pe lîngă cozonacii dăruiţi la serbarea din 15 Decembrie.

Serbarea frumoasă, pe lîngă succesul moral a produs suma de 2100 lei, scăzîndu-se cheltuelile a ramas în beneficiul societăţii suma de 1532 lei, sperîndu-se că d. inginer Lecca, director al societăţii de electricitate, împreună cu consiliul societăţii să bine-voiască a contribui de asemeni la ajutorarea sărăcimei, acordînd gratuit societăţii, lumina cheltuită cu ocazia serbărei din 15 Decembrie.

Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Luni 23 Decembrie: „Nick Winter şi Prinţul moştenitor", grandios roman poliţienesc în 2 părţi. Desfăşurări uimitoare, peripeţii senzaţionale, aventuri ciudate. Eroul detectiv, abilul şi vicleanul Nick Winter, groaza apaşilor escelează în această bizară desfăşurare.

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Cissy devine o vînzătoare admirabilă, scene foarte humoristice.

Se caută o mamă, desfăşurare splendidă într'un act.

Agra, oraş în Indiile engleze (Asia), interesante şi instructive călătorii.

Jack e un băiat deştept, scene comice.

Noul program viitor se reprezintă poimîne Mercuri 25 Decemb. (întăia zi de Crăciun) două matineuri (3 şi 5 ore), şi reprez. seală la 9 ore: Fericire zdrobită, mare roman în 3 părţi; apare pentru I-a oară d-ra Betty Nansen, o stea a scenelor scandinave.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

Convocare

Domni membrii ai societăţii Azilului de Bătrîni din Iaşi sunt rugaţi a lua parte la adunarea generală extra-ordinară care va avea loc în localul azilului din stradela Sf. Constantin No. 5

Mercuri 25 Decembrie a. c.

Ora 2 p. m.

La ordinea zilei: Modificarea statutului.

Comitetul.

De Inchiriat *o odaie la d. Isidore Margulies str. Stefan cel Mare No. 27 mobilată sau nemobilată.*

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Discursul d-lui Maiorescu şi presa vieneză

Viena.— „Neue Freie Presse" declară că discursul d-lui Maiorescu va produce în Austro-Ungaria o impresiune foarte simpatică, ca ori şi ce ar putea contribui la reconsolidarea relaţiunilor dintre Austro Ungaria şi Romînia.

Demisia cabinetului sîrb respinsă

Belgrad.— Regele Petru a respins demisiunea cabinetului, găsind că nu avea motive să demisioneze. Astfel, criza se poate socoti ca îndepărtată. Coroana crede că nu este loc a se recurge la alegeri noi. Scupcina s'a amînat pînă la 4 Februarie.

Ziarist romîn în audienţă la regele Greciei

Atena. — Regele a primit în audienţă, ieri, pe d. Rubin, redactor şef al ziarului „L'Indépendance roumaine", care a întreprins o călătorie în vederea creerei la Bucureşti a unui mare cotidian consacrat în special lucrurilor din Balcani.

Răscoala unor deţinuţi

Cairo.—O răscoală a izbucnit în închisoarea de la Durba, la care au luat parte 1300 prizonieri. Gardienii au tras focuri, 41 deţinuţi au fost ucişi şi 53 rănţi. Ordinea s'a restabilit. Răscoala ar fi fost provocată de maltratarea prizonierilor,

Accident de tren

Cerbere.—Se anunţă că un tren mixt s'a izbit de-o maşină care făcea manevră, la Fuente Piodra, pe reţeaua Andaluza. Doi mecanici, un şef de tren şi un controlor au fost grav rîniţi; mai mulţi călători au suferit contuziuni.

Pagubele sunt însemnate.

Criza politică bulgară

Sofia.—Regele a primit azi dimineaţă pe presedintele Sobraniei, Watcev, spre a-l consulta asupra soluţiunei crizei cabinetului.

După sfatul d lui Watcev, regele a însărcinat pe d. Radoslavof să formeze noul cabinet care trebue să constitue pînă mîne după prînz şi să se prezinte Sobraniei, de care-ce Sobrania va lua, după şedinţa de mîne, vacanţă pentru Crăciun.

Deraiarea unui tramvai

Limoges. — Un tramvai deraind din cauza poleiului la Texonieres lîngă Limoges, a ucis 2 pietoni care treceau pe drum şi a rănit grav pe altul.

Cele trei vagoane care formau convoiul au fost trîntite pe drum. Zece călători au fost răniţi.

Numire

Bucureşti.—D. M. Margăşeanu, secretar general la ministerul de finanţe, a fost numit cenzor la Banca Naţională.

Serviciul Telefonic

Maiestatea-Sa şi d. Titulescu

Bucureşti. — Primind eri comisiunea care a dus răspunsul Camerei la Adresă, M. S. Regele s'a întreţinut şi cu d. Titulescu—raportor—şi i-a spus textual:

— «Aţi făcut un foarte frumos proiect de răspuns la Adresă, — aţi făcut un şi mai frumos discurs cu ocazia dezbaterilor.

Am convingerea că vă veţi înalţa din ce în ce mai mult".

Prelungirea şedinţei Camerei

Modificarea legei de exploatare a căilor ferate

Scutirea militarilor de grade inferioare de taxele de prestaţie

Bucureşti.—CAMERA.—Şedinţa se prelungeşte, după ora 5.

Se ia în discuţiune proiectul, prin care în lipsă de comandant al corpului de grăniceri, el să poată fi înlocuit prin un colonel de armată.

Vorbesc d-nii Vespasian Pella, Grigore Vasiliu şi Ionescu Iorgu. Proectul se admite cu 62 voturi albe şi 12 negre.

*

Se ia apoi în discuţiune proectul pentru modificarea articolelor 6 şi 9 din legea de exploatare a căilor ferate, prin care se crează un nou post de subdirector. Deputaţii liberali aduc critici la acest proect.

Ia cuvîntul d. Ministru Al. A. Badareu, care spune că are convingerea că guvernul liberal va vedea, că este nevoe de un control serios din partea ministerului la Căile ferate. (Aplause).

Continuînd, d. Badareu spune că al doilea subdirector general al Căilor ferate, se impune pentru sporirea organelor de control pe linie, de care ce nici directorul general, nici subdirectorul n'au timp azi să iasă pe linie.

Vorbind de micii funcţionari ai căilor ferate, d. ministru recunoaşte temeinicia cererilor lor şi regretă că în anul acesta nu s'a putut face nimic pentru ei.

Proectul de lege depus de d. ministru al lucrărilor publice, se admite cu 65 voturi albe şi 5 contra.

*

Se ia apoi în discuţiune proectul de lege, prin care se modifică unele articole din legea învăţămîntului profesional şi se mai crează încă 4 şcoli normale, dintre care una în teritoriul anexat.

D. *Săvescu*, în numele minorităţii liberale, declară că se asociază din inimă la acest proect.

Proectul se admite.

*

Se votează apoi proectul depus de ministrul de interne, prin care sunt scutiţi de taxele de prestaţie militară gradele inferioare, cari au participat la mobilizare.

Se votează indigeratul d-lui Ortiş, profesor şi se respinge indigenatul d-lui Grosman.

Şedinţa se ridică la ora 8.

Scutire de prestaţii

Bucureşti.—Senatul a votat aseară, în unanimitate proectul de lege prin care sunt scutiţi de taxă de prestaţii, pe anul trecut, cei mobilizaţi. De aseminea a votat şi repartiţia fondului de două milioane jumătate pentru judeţe.

Din acest fond s'a dat pentru Moldova cîte 80.000 lei judeţelor Iaşi şi Botoşani, cîte 100.000 lei judeţelor Vaslui, Tutova, Fălciu şi Dorohoi.

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Pentru mîne la ora 10 dim. este convocat un consiliu de miniştri, sub preşedinţia d-lui Maiorescu, la ministerul de interne.

Numiri

Bucureşti.—Pe ziua de astăzi au fost numiţi:

D. Rădulescu-Motru, membru în consiliul permanent al instrucţiei.

D-nii Cezar Simionescu şi I. Carionopol, avocaţi la C. F. R. direcţia lucrărilor nuoi.

D-nii Victor Ştefănescu, Duiliu Marcu şi Marcel Lebel, arhitecţi, detaşaţi la serviciul lucrărilor nuoi.

D. Ing. Motăş, inginer la serviciul lucrăsilor nuoi.

Vacanţa parlamentară

Bucureşti.—Parlamentul va lua astăzi vacanţă pînă la 10 Ianuarie.

Viitorul guvern liberal

Bucureşti.—Incepe să se desemneze mai precis modul cum va fi alcătuit viitorul guvern liberal.

D. Ionel Brătianu, preşedinte de consiliu şi ministru de războiu, d. Emil Costinescu, finanţele, Ferechyde, externele, I. I. Duca, instrucţie, dr. Anghelescu, lucrări publice, Morţun sau Al. G. Radovici, internele, Al. Constantinescu domeniile şi în cazul cînd nu va lua internele d. Radovici la industrie.

D. Vintilă Brăteanu nu intră în minister.

CROITORIA BARBATEASCA
„LA MARCHIZUL"
Primeşte comenzi după ultimele jurnale de mode străine.
Croiala Artistică
bogat asortiment în stofe engleze şi franceze, prima calitate
Dacă voiţi să fiţi bine îmbrăcaţi şi eftin
Vizitaţi: Croitoria
„La Marchizul"
Str. Lăpuşneanu 21

O FRUMOASA fotografie puteţi obţine numai în atelierile cunoscutului fotograf al Curţei Regale **WEISS** din Piaţa Unirea
3 LEI 6 FOTOGRAFII c. postale.

Fabrica de Vată şi Plapome
„GLORIA"
LAZARE & GUSTAV RECHLER
— IAŞI —
Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de
Vată gumată pentru confecţiuni
albă şi neagră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.
Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.
Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biroului de agentură şi comision
Maurice Brauchfeld, Iaşi

Borhotul *Fabricei de bere „Zimbru" strada Păcurari No. 91 este* DE VÎNZARE.
A se adresa la Fabrică.

SALA TEATRULUI CARAGIALE
Mari reprezentaţii
date de trupa de opere, comedii şi drame
S. M. GHIMPEL
din Lemberg, în compania d-lor
B. Segal şi K. Iskovici

RENUMITUL MAGAZIN DE MUZICA

„LA INGER“

IAŞI.— Strada Stefan cel Mare No. 4.—

Face cunoscut Onor. sale clientele, cît şi Onor. Public, că, cu ocazia Sft. Sărbători a mărit Magazinul său şi i-a sosit un **Mare transport de Gramofoane**, reputata marcă **Inger** precum şi **Parlofoane fără goarnă** începînd de la **Lei 35** pînă la **700.**

Asemenea a primit **25,000** plăci, începînd dela **2** pînă la **35** Lei bucata, cu **ultimele noutăţi** ca: **Dansuri, Opere** şi toate operetele noui, cîntate de artiştii trupei **„Grigoriu“**, precum şi **Plăci speciale** cîntate de celebri artişti ca

Carusso, Tita Rufo, Tamgua etc.

Vast asortiment de **Instrumente muzicale, Maşini de cusut Biciclete, Arme de vânat, Revolvere, Case de bani, Ceasornice Pendule, Mobile de lemn şi fer** etc.

Vinde şi cu plata în rate.

JACQUES CALMANOVICI
Strada Mare No. 4

Filiala. — Paşcani str. Mare
Succursala. — Codăeşti, Jud. Vaslui

25% !

ECONOMIE

prin întrebuinţarea

Săpunului Popular

din Fabrica „STELLA“ Bucureşti

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ucurează şi vindecă Nevralgiile cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cefalgiile, Sciatica, Reumatismele acute şi dureroase* cari-ci resistă la toate celelalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In ziua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 3 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

BAZARUL DE VANZARE

al produselor industriei naţionale

Iaşi.—Strada Stefan cel Mare No. 13—Iaşi

Mare depozit complect asortat cu toate produsele următoarelor fabrici.

„Ţesătura—„Iaşi
Societate anonimă

Tot soiul de Ţesături de bumbac, uniforme şcolare, doguri, diverse americi, chifoane, barcheturi, **Pînză de casă.**

Malteză, zefiruri, aţică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA“
Societate anonimă

pentru industrie de tricotage—Iaşi

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva“ Iaşi

Parfumuri, Săpunuri de toalete şi Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile“—Iaşi

Şireturi pentru ghete, şireturi pentru rochii de bumbac şi lînă, sutase de bumbac, lână şi matasă. Urechi de piele şi cisme. Beţe tricolore şi faşe de Botez. Fitil de lampă şi de scaparat. Beţe pentru covoare. Şireturi de metal, şireturi pentru haine de bumbac şi lână, negre şi colorate. Sireturi de corsete. Chingi pentru tapiţeri şi chingi gata cu cătărami pentru cai.

„DOROBANŢUL“
Fabrică Naţională de produse textile

Max I. Schapira—Ploeşti

Postavuri, Pături militare, Postavuri şi Pături de comerţ. Dimie, Flanele de Braşov, etc.

ZÖBISCH et Co.
Societate în comandită

ŞALURI DE LÂNĂ

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi, visitaţi

Renumita croitorie **Bărbătească** şi **Uniforme şcolare „LA BUCUREŞTEANU“**

S. D. MEISNER

— Maistru croitor —

fost şef de atelier la cele mai reputate croitorii din Bucureşti

Str. I. C. Brătianu 133 (Visa-vis de Sal. Wachtel).

Unde se lucrează **Bine** şi mai **Eftin** ca ori unde

„Croială Elegantă“

după ultimile jurnale de mode streine.

Atelier special pentru Uniforme Şcolare cu **preţuri reduse.**

La Aberman

Strada Ştefan cel Mare 13.

Astăzi toată lumea ştie
Că magazinul ideal
Care în delicatese
Pe cuvînt, n'are rival

E Aberman din strada mare
Ce totdeauna'i asortat
Mulţumind pînă şi gustul
Cel mai fin mai delicat,

Marinaturi, untdelemnuri
Brînzeturi fine, pescării
Somon de Rin şi icre negre
Sardele, ori şi ce cutii,

Jambon de Praga şi pastrămuri
Coloniale cum doriţi
Dacă'i tărguit odată
Tot mereu o să veniţi

Cît despre băuturi v'asigur
In modul cel mai amical
Căci nu au, vă spun pe cinste
In bunătate n'au rival

Vinuri vechi şi noi, butelii
Si cu litru se măsor
Care fac suprem deliciu
Ori-cărui cunoscător !

Cogneacuri, romuri şi liqueruri
Champanie, mărci care doriţi
La Aberman găsiţi de toate
Ca să fiţi prea mulţumiţi.

Şi-acum vreţi să ştiţi misterul
Mărfurilor aci puse ?
La Aberman se vînd v'asigur
Cu preţuri mici, foarte reduse !

7 ANI DE SUCCES 7

CINEMATOGRAFUL

PATHÉ FRÈRES

SALA CIRCULUI SIDOLI

Reprezentaţii în fie-care seară la orele 9

Duminicele, Sîmbetele şi Serbătorile

MATINEURI LA ORA 3

La reprezentaţiile noastre iau parte toţi corifeii marilor teatre din Paris, Berlin, Copenhaga, Viena, Roma, Milano etc. ca: Sarah Bernhardt, Jane Hading, Etiévant, Sully, Alexandre, Robin, Wiehe, Psylander, Henny Porten, Asta Nielsen, etc. etc.

FILME DE POPULARIZARE ŞTIINŢIFICĂ

Excursiuni prin cele mai pitoreşti regiuni din întregul univers

TOATE SPORTURILE MODERNE

VULGARIZAREA INDUSTRIILOR

Manevrele armatelor pe uscat şi pe mare

INVENŢIILE ŞI NOILE DESCOPERIRI

Pathé-Journal şi Eclair-Journal

Ziarele însufleţite care ne arată în fiecare săptămână tot ce se întâmplă mai de seamă în lumea toată.

Comedii, scene hazlii, scene artistice de varieteu, redare cinematografică a scrierilor autorilor celebri. etc. etc.

TOTUL REDAT CLAR ŞI PERFECT

Stagiunea de iarnă în vasta Sală Sidoli, cea de vară în Grădina Trajan, anume aranjată pentru Reprezentaţii cinematografice

7 ANI DE SUCCES 7

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNTURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mironescu 17

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul XI.—No. 2067—Mercuri 25 Dec. 1913

Retragerea Guvernului

Ea a fost anunțată, ieri, în plin parlament, de către d-nii Titu Maiorescu și Take Ionescu.

Constituționaliceşte această retragere este motivată de trei fapte și anume:

a) Guvernul de colaborare a avut misiunea exclusivă și foarte grea de a rezolvi chestiunea externă. Această misiune a fost îndeplinită cu un splendid succes pentru țară și guvern,

b) Odată problema externă rezolvită, nu era posibil să nu se facă un nou apel către țară — întru cît parlamentul actual a fost ales în împrejurări speciale și extraordinare, și întru cît problema internă cere o rezolvire;

c) Că această consultare a țării nu se putea face de cît sub un guvern unitar, și nu de un guvern reprezentînd două partide și cu două programe diferite.

Precum se vede, din punct de vedere al dialecticei și al regulelor constituționale, retragerea guvernului este justificată și de aceea primul ministru a declarat în Senat, că, la redeschiderea camerelor, alții vor fi pe banca ministerială.

*

Evident că aceste declarații în sine au importanța lor — or cît prin ele se comunică un sfîrșit de regim.

Și, desigur, plecarea guvernului de colaborare, de lîngă că va bucura pe adversarii firești — cari au dat atîta dovadă de nerăbdare — va provoca și mulțumirea adversarilor nefirești, cari au combătut din răsputeri actualul guvern, și va fi și spre satisfacția acelora, care, oportuniști, se declarau pentru guvern, imediat ce situația părea întru cîtva consolidată, îl atacau, însă, imediat ce li se părea că situația se zdruncină, și, deci, că ei ar putea trage un folos.

Se bucură dar unii și de diferite categorii. Bucuria le va fi, însă, de scurtă durată.

*

In primul loc liberalii—succesorii, iartă-ni-se acest cuvînt obicinuit în întreprinderi comerciale—au și început să se resimtă de dificultățile situației.

Venind la putere după ce au afișat programul, ei își dau perfect seama de răspunderea ce le incumbă situația.

A mai diminua cu ceva din promisiile date, nu ieste cu putință. A le realiza întocmai este un mare punct de întrebare în viitor. Iar în acest interval staréa spiritelor clasei țărănești va fi cea mai grea povoară pentru liniștita lor guvernare.

Scurtă va fi și bucuria acelor adversari ai actualului guvern, care nu fac parte din cadrele liberale.

Speranța de a fi readusă la suprafață mediocritatea lor personală sau persoanele lor mediocre, pare că va fi zădărnicită de dorința actualului șef al partidului conservator, de a reintregi partidul. In această privință întreruperea de ieri de la Senat a d-lui Maiorescu, în timp ce vorbea d. Take Ionescu, nu permite nici o îndoială.

Cît despre categoria a treia—a insuficienței oportuniste,—aceștia vor avea cu atît mai puțin ocazia să se bucure. Preocupați numai de ei și făcînd politică numai pentru ei, se vor resemna la o situație alta de cît cea dorită, fiind-că, neavînd putința să se înalțe, ei sunt meniți să rămîie jos, și, neavînd putință să se reazîme pe ei, sunt condemnați să caute sprijin în afară de ei.

*

Bucuria tristă sau nelegitimată — iată partea adversarilor guvernului care se retrage.

Mîndrie și sentimentul mulțumirei, a unei datorii bine îndeplinite — iată partea celor cari pleacă.

Nici cînd un guvern n'a părăsit puterea în condiții atît de frumoase — nici cînd opinia publică n'a regretat o atare plecare.

E și aceasta o chezășie a frumoaselor zile, ce va să vie,

Const. Vera

NOTA ZILEI

Cadou.

Două cadouri a făcut „Evenimentul" cetitorilor săi.

Intîiul—că n'a apărut de sărbători.

Al doilea, că prin pana prefectului de poliție, a dăruit cea mai comică proză posibilă:

«...La telegrama d-lui Take Ionescu a răspuns prefectul tot telegrafic, că nu vor fi turburări la Iași și că prin urmare delegatul ministerului de interne se deranjează degeaba».

«...Astfel d. Take Ionescu a reușit să se facă ridicol față de întregul guvern».

...Ce păcat că după această nouă dovadă că Stratinii sunt absolut la discreția prefectului de poliție, pentru scandal ori pentru liniște—**după ordin—ministrul nu mai are vreme să facă un ultim cadou iașanilor dînd afară din slujbă pe comicul polițai...**

CEI MICI...

In zilele aceste de Crăciun — serbătoarea celor mici și celor umili — nu ne gîndim numai la cei mici prin vîrstă, ci și la cei mici prin voința soartei care împarte lumea în bogați și săraci, în triumfători și umili.

Către acei mici în înțelesul social al cuvîntului se cuvine să se îndrepte gîndul nostru al acelor pe cari destinul ne-a favorizat dăruindu-ne mijloacele unui traiu mai ușor și mai sigur.

In sprijinul celor mici s'a ridicat și în Parlament vocea unui vrednic reprezentat al Iașului, senatorul Lascar Antoniu din a cărui documentată cuvîntare am putut reproduce numai o parte în numărul de astăzi.

Am ținut însă să nu lipsească din acest număr rezumatul frumoasei interpelări în care se invoacă atîtea sănătoase argumente în folosul celor mulți și mici, a căror serbătoare n'a venit încă dar va trebui să vină cu concursul celor binevoitori.

△

Ucenicia familială a femeei

Se știe că cel mai puternic argument contra dării drepturilor femeei—argument adus de barbați—este imposibilitatea în care se găsește sexul femeesc de a face serviciul militar.

Femeile mai puțin îndîrjite, au recunoscut că trebuie să se supue și ele unui serviciu ca și barbații — neaparat că nu poate fi vorba de cît de un serviciu, echivalent cu cel militar, ca și unele din datorii ce li se cer celor două sexe.

Chestia acestui serviciu echivalent a fost dezbătută în Congresul femeilor germane ținut la Berlin anul acesta, precum și la Adunarea generală a Uniunei asociațiilor femenine de la Gotha.

Au fost mai multe păreri și credem că nu se poate să nu intereseze cel puțin pe o parte din femeile noastre propunerile ce s'au făcut și modul cum femeile din alte părți știu să înțeleagă viața și misinea lor.

S'a vorbit despre un serviciu femenin cu privire la prepararea pentru cariera maternă. D-na Gnauck-Kuhne a susținut că mamele de astăzi n'au putut să se adapteze la condițiile economice ale timpurilor moderne și deci nu pot să învețe pe fetele lor ceea ce ele singure nu știu. Munca maternă va trebui să fie ridicată la rangul muncii ce trebui de învățat astăzi. De aceea ea propune înființarea unei case numite *„Gemeinschaftshaüser"* care să fie alipite la orfelinate, leagăne și spitale de copii, pe lîngă bucătăriile populare, azilurile de orbi etc. Aci fetele să-și petreacă un an sub o disciplină severă spre a învăța economia domestică, îngrijiri copiilor și bolnavilor, pentru care la sfîrșitul anului să capete un certificat.

Societatea de utilitate publică a femeilor din Elveția a cerut ca fiecare fată avînd 18 ani să treacă un examen de Stat prin care să-și probcze cunoștințile gospodărești.

Alte propuneri au fost făcute de către doctorul Witzel care susține serviciul femenin constînd din prepararea pentru asistență în caz de războiu.

Alții au susținut consacrarea fetelor un an de zile poporului ocupîndu-se de copii mici pînă la 6 ani. Iar alții au cerut ca fetele să petreacă neaparat un an într'un domeniu agricol.

Părerile din urmă au fost discutate și respinse pe motiv că ucenicia gospodăriei nu poate fi considerată ca un serviciu echivalent cu cel pe care barbatul îl face pentru patrie.

Cît privește asistența în caz de războiu iarăși nu poate fi privit ca un serviciu în favoarea colectivității.

Numai la cămin și pe tărîmul social femeile își pot exercita activitatea lor creatoare. Dintre toate carierile femenine, cariera maternă este una din cele mai complexe. Și multe din neajunsurile vieței se datoresc lipsei de pregătire familială a fetelor. E foarte necesar de a se face educația educatoarelor — chestiune care s'a discutat mult în congres.

D-na Gnauch Kuhne a aratat că ucenicia familială este una din consecințile condițiilor economice moderne, care pe de o parte au simplificat munca gospodinei acasă și care, pe de alta obligă pe cea mai mare parte din fete să muncească afară din casă. Dar chiar și fetele care ar putea învăța gospodăria pe lîngă mamele lor, încă au nevoie de a urma un curs de gospodărie; căci acolo ele vor afla cauza ocupațiilor ce trebuesc să aibă obișnuindu-se cu o muncă metodică. Tot acolo vor învăța și necesitatea unei alimentări raționale, singura care dă corpului elementele de care are nevoie pentru reconstruirea și întreținerea lui zilnică.

Apoi un stagiu pe lîngă un leagăn de copii se impune de asemenea în educația femenină. Iar un al treilea stagiu să se facă pe lîngă o grădină de copii pentru a se desăvîrși o fată în sarcina de educatoare.

Această ucenicie—numită *serviciul femenin*—va fi echivalentul *serviciului militar.*

Maria C. Buțureanu.

ECOURI

Principesa Antonia

Simbătă 21 c. a avut loc înmormîntarea Principesei Anton mama A. S. R. Principelui Ferdinand moștenitorul tronului.

Iată ce găsim în *Almanach de Gotha* în privința marei decedate:

„Princesa *Antonia*-Marie-Ferdinande-Michaela-Gabrielle-Raphaelle-d'Assise-Anne Gouzagne-Silvine-Julia-Auguste d'Bragance-Bourbon, ducesă de Saxa, născută la 17 Februarie 1847 și măritată la 12 Sept. 1861 cu prințul *Léopold*-Etienne-Charles-Antoine Gustave Edouard-Thassilo, născut la 22 Sept. 1835 cu titlul de alteță, colonel *à la suite* din regimentul 1 din garda prusiană pe jos.

„Din această căsătorie au eșit următorii copii: 1) Prințul Vilhelm-Auguste-Charles-Joseph Ferdinand-Pierre-Benoit, născut în castelul de Benrath la 7 Martie 1864. 2) Prințul *Ferdinand*-Victor-Albert-Mainrad (prințul Romîniei) născut la Sigmaringen la 24 August 1865. 3) Prințul Carles-Antoine-Frédéric-Vilhelm-Louis, născut la 1 Sep. 1868.

Principesa Antonia a fost sora regelui Louis al Portugaliei".

Iar despre Principesa *Iosefina*, mama regelui nostru, găsim următoarele în „Gotha":

„*Joséphine*-Fréderique-Louise, născută la 21 Oct. 1813, fiica lui Charles-Louis-Fréderic, mare duce de Baden și a femeei sale Stéphanie-Louise-Adrienne-Napoleone, vicontesă de Beauharnais, fiică adoptivă a Impăratului Napoleon I".

OAMENI ȘI LUCRURI

Crăciunul Reginei

Săptămîna aceasta se poate socoti ca o săptămînă a Carmen Sylvei, al cărei iubileu trimite încă ecouri festive din toate unghiurile lumei.

Intre nenumăratele bucăți consacrate de Regina-poetă celei mai mari dureri ce i-a rezervat Destinul, găsim și o duioasă bucată intitulată „Crăciunul":

De ce-ai mai căzut, tu, alb omăt?
Ași fi uitat că-i noapte de Crăciun,
Și-ar fi tăcut atîta chin nebun,—
Dar azi, că văd pămîntu'n alb gătit
Mă 'nneacă vechiul plîns nepotolit.

Cu albe mîni, de ce icoana dulce
Așa duios mi-o mai arăți tu mie?
Tot astfel e pribeagul prin pustie—
Oftarea setei lui pe 'ntinsuri moare,
Ori cît în zări i-ar tremura izvoare!

Cobori în jos sub mușchiul ce dă umbră
Copilei mele 'n visuri cufundată,
Incet tu bate 'n cripta înnoptată
Și spune lui în noaptea-i de mormînt:
«O vino, vino! e sus Crăciunul sfînt!»

E în această lirică bucată—pe care am citat-o în traducerea d-lui A. Toma—întreg tragicul contrast între sărbătoarea veselă a Crăciunului dătător de bucurie obștească și între mîhnirea fără leac a mamei, lovită în inimă de-a dreptul.

Sărbătorile cu veselia lor trezesc în simțirile îndurerate ecoul celor mai profunde suferințe.

Rodion

Tolstoi educator

Tolstoi a fost și pedagog, mai întîi teoretician, apoi practicant. După ce a cercetat bazele filosofice ale educației, el a aratat cum concepe practica educației. „Și nu trebue să ne surprindă aceasta,—zice d. Guex, profesor de pedagogie de la Universitatea din Lausanne, — un om a cărui viață și operă se rezumă într'un singur cuvînt: *bunătatea*, trebuia să se simtă atras către problemele de educație populară. Iubirea sa pentru cei obijduiți trebuia să-l conducă ca să se ocupe de copiii poporului, de deșmoșteniți, de sărmanii *mujici* ai guvernamîntului Tula".

De aceea îl și vedem pe Tolstoi, de trei ori în viața sa, ocupîndu-se de educație, de organizarea de școli, și la un moment dat — luînd și conducerea unei clase.

Incercarea principală o face între 1860 și 1862. Neavînd încredere în învățătorii de profesie, înarmați cu multe diplome de capacitate, Tolstoi crede că toată lumea poate învăța pe cineva, cu condiția numai să urmeze sfatul lui Rousseau: *de a face contrarul de ceea ce se practică.* Cu toate acestea el vrea să vadă ce se face pe acest tărîm în Germania, Franța și Anglia.

Tolstoi merse mai întîi în Leipzig. Dar nu-i mulțumit de ceea ce vede, de aceea și scrise în *Jurnalul* său: *„Teribil" Rugăciune pentru rege, lovituri, copii sperieți și paralizați, regimul bățului pretutindene".* Tolstoi părăsește orașul saxon și pe drum citește o istorie a pedagogiei, care, nici aceasta nu-l satisface. La Kissingen, face cunoștință cu Jules Froebel, nepotul și continuatorul maistrului de la Keilhau.

De aici pleacă în Franța. In 1860 această țară nu și avea încă organizat învățămîntul public, așa că Tolstoi rămîne deziluzionat de școalele din Marsilia, pe care le vizitează. El scrie: *„Programa claselor constă în catehism, istoria sfîntă și generală, cele 4 operațiuni, ortografia și comptabilitatea."* Rezultatul? *„Nici un elev nu știe sa rezolve o problemă de adunare sau scădere, dar știau să facă operațiuni lungi și repede cu cifre abstracte, înmulțind numere lungi unele cu altele".* La istoria Franței, copiii răspundeau cu destulă siguranță. Dar cînd într'o zi Tolstoi îi întreabă, într'o ordine deosebită de cum era în cărți, află că Henric al IV a fost ucis de Iuliu Cesar.

La Londra acelaș lucru. La întoarcerea în Rusia, trecînd din nou prin Germania s'a oprit la Weimar și la Berlin, dar și aici Tolstoi remîne nemulțumit.

Diesterweg îi apare ca *un pedant rece și fără inimă, care-și închipue să conducă și să dezvolte sufletul copiilor cu ajutorul regulelor și a perceptelor.*

Prevăzut cu aceste cîteva lecturi și observații și cu acest mic bagaj pedagogic, Tolstoi se puse pe lucru.

Inainte de a vedea școala sa trebue să reținem două puncte însemnate din filosofia sa: unul privitor la ideile ce are Tolstoi despre progres și altul privitor la natura instrucției.

Tolstoi nu crede în progres. El nu vede nici o necesitate de a găsi legile generale ale istoriei, pentru că sunt imposibile de găsit. Legea progresului și a perfecțiunei este scrisă în sufletul fiecăruia.

In ceea ce privește *natura instrucțiunei*, pentru Tolstoi, *scrisul și cetitul nu constitue prima treaptă a instrucției, ci numai un instrument de a cîștiga instrucția elementară.* Iar instrucția elementară este un instrument de care trebue să ne servim nu numai pentru a îmbogăți spiritul *ci pentru a întări personalitatea morală.* El opune instrucției oficiale, obligatoare, considerată ca un scop în sine, instrucția liberă, spontană, acea pe care o cîștigăm prin noi înși-ne și cari e prin urmare, cea mai bună. Și în această privință Tolstoi împarte oamenii în două categorii. Unii cari știu să scrie și să citească, dar atît; alții cari nu știu să scrie și să citească, dar cari cunosc foarte bine toate faptele necesare ale unei științi și un foarte mare număr de raporturi dintre ele. Intr'adevăr, sunt mulți negustori, artiști, giranți, conducători de lucrări, financiari, instruiți numai prin viață, fără să aibă nevoe de a ceti din cărți cunoștințele cari le au, iar pe de altă parte o mulțime de cetitori și de scriitori cari nu știu nimic.

Tolstoi se întreabă: atunci la ce bun să amărîm zilele copilăriei cu învățarea acestor arte așa de puțin gustate de copii?

Nici unul din sistemele pedagogice elaborate în Apus nu-l satisfac pe Tolstoi. El nu înțelege să ridice pe elev la nivelul său cu mijloacele cele mai comode, ci făcînd apel la curiozitatea lui. La învățămîntul dogmatic și autoritar al învățătorului Tolstoi opune satisfacerea de către acesta a întrebărilor puse de copil din spirit de curiozitate. Copilul trebue să se desvolte la soarele sfînt al *Libertății* ale cărui cuvinte figurează pe porticul ideal al școalei din *Yasnaia*, după cum: *Cunoaște-te pe tine însuți*, figurau pe frontonul templului de la Delfi. Aceste cuvinte sunt:

Să recunoaștem că nu există de cît un singur criterium al pedagogiei: **libertatea.**

De aceea în școala lui Tolstoi, copilul era liber pe mișcările sale, liber de a învăța ceea ce-i plăcea, și cînd vroia.

Școala lui Tolstoi nu era un internat. Filosoful negator n'avea cuvinte destul de tari ca să blameze sistemul de a sustrage pe copil de sub influența familiei. El zicea: „Nu mai rămîne de cît să se inventeze o mașină cu vapori care să înlocuiască primele îngrijiri ale mamei". Școala lui Tolstoi funcționa cu 30—40 copii de țarani numai iarna. Vara era vacanță completă: Copii învață tot-atît, dacă nu poate și mai mult, ajutînd părinților la munca cîmpului. Erau patru învățători în trei clase sau grade, cari dădeau dela 5 pînă la 7 lecții pe zi. Învățătorii țin un registru și se întrunesc Duminecă în conferență spre a discuta materiile și metodele.

Școala este instalată într'o casă de piatră cu doua etaje: două camere sunt pentru școală, una pentru cabinetul de lucru și două pentru învățători. Deasupra intrărei este un clopoțel care se poate trage de o frînghie cînd este nevoe de a se chema copii la școală. Jos, în vestibilul sunt puse aparatele de gimnastică, iar sus, instrumentele pentru lucrarea lemnului.

„Copii n'aduc nimic cu ei: nici cărți, nici caete, ei n'au lecții de învățat, aproape n'au nimic în mîni; ei nici în cap n'au de dus nimic. Ei nu sunt obligați a-și aduce aminte astăzi, ce-au făcut eri; gîndul de lecția ce are să urmaze nu-i prea ocupă; elevul nu se aduce de cît pe sine, natura sa impresionabilă și siauranța că școala va fi tot așa de veselă cum a mai fost. El nu se gîndește la lecție înainte de a-o începe. Nici odată nu se face nici o observație, nu sunt întărziați, afară poate de cei mai mari cari ajută părinților lor și atunci băiatul aleargă la școală gîfăind".

Cei cari vreau, pot să învețe a ceti prin sistemul care face apel mai mult la curiozitatea instinctivă a copilului.

Noțiunile de gramatică vor fi găsite de către copii înșiși cari se vor controla între ei și și vor corecta temele. Ca și la Rousseau, istoria, unde metoda autoritară, diagnostică are un loc așa de mare, — este proscrisă. Cel mult se poate face excepție pnntru istoria Rusiei. Cît privește geografia, e prea puțin proprie pentru învățămîntul primar.

„Nu văd de loc nacesitatea învățămîntului istoriei și al gengrafiei, din contra

văd mari inconveniente". Desemnul şi muzica sunt la mare preţ. Cît priveşte metoda, ea se inspiră de la Socrate.

Invăţămîntul nu constă *în a repeta vorbele unuia în limba altuia.* Voind a lucra astfel cădem într'o lucrare maşinală, în verbiaj, în psitacism, în automatism.

Filosoful rus a încercat să demonstreze că instrucţia impusă contribue puţin la desvoltaree copilului. Ea omoară iniţiativa, pentru că cu cît supunem pe copii la un învăţămînt silit, cu atît ei au mai puţin facultatea de a desvolta prin ei înşişi.

Se ştie că şcoala lui Tolstoi n'a durat mult timp. Istoria va trebui însă să ţie seamă de această încercare. Ea va trebui să fie reluată într'o zi pe nişte baze mai largi.

C. V. Buţureanu

Inchinarea păstorilor

O stea cum n'a mai avut
Templul nopţei — sfînt —
A legat cu'n brîu de-argint
Cerul de Pămînt.

Firea 'ntreagă—a 'nmărmurit
Apele nu gem;
Sfîntul Duh s'a pogorît
Peste Betleem!

Staulul în care dorm
Iosif şi Maria
Intrupează în jurul său
Toată măreţia:

Serafimi micuţi şi dragi
Lumei trîmbiţează:
„Ura, vrajba dintre voi
„De-acum încetează, —

„Ce-a fost scris a împlinit
„Pronia cerească
„S'a născut pruncul Isus
„Să ne înfrăţească!"

*

Cei trei păstori deşteptaţi
De cînt şi lumină
Drum în staul şi-au croit
Şi *Lui* îi se închină;

Unul zice: „Micul prunc
„Cu ochii albaştri
„Va 'mblînzi cu un cuvînt
„Lutul, marea, aştrii..."

Altul: „Craiul ce-a sosit
„In puterea serii
„Fericirei pus-a fir
„Şi sfîrşit Durerii..."

„Doamne-ai treilea a zis —
„Crede-voi în Tine!"...
. . . . . .
Şi, smeriţi, ei dat-au rînd
Altor să se închine.

Dimitrie Orfănescu

RECENZII

— Prostituţia în Iaşi —

Sub titlul acesta a fost publicată o lucrare care a servit şi de teză şi de doctorat în medicină a d-lui dr. I. Schmilovici, înaintea facultăţii de medicină din Iaşi.

Autorul, bazat pe numeroase statistici, cercetează prostituţia în diversele ei manifestări şi urmări, în oraşul Iaşi, în decursul ultimilor zece ani (1902—1912).

In partea introductivă la studiul propriu zis, nemulţumindu-se cu definiţiile asupra prostituţiei date de d-torii A. Forel şi Commenge, autorul spune că:

„Femeia care se dă pentru bani primului bărbat care i-o cere, practică prostituţia".

Apoi, cadrul lucrării nepermiţînd a face istoria evoluţiei prostituţiei, pentru a umple această lacună, aminteşte în treacăt că bordelurile şi-au făcut apariţia la Atenieni. Solon a reglementat aceste „dicterion" cum se numeau pe atunci.

Romanii aveau *lupanarul* care se găsea mai ales în cartierele mărginaşe.

Jeana, regina Siciliei, a dispus în anul 1347 examinarea medicală săptămînală a femeilor care se dedau prostituţiei. De asemenea, se găsesc registre din 1354, în Frankfurt a M., în care erau trecute taxele percepute pentru examenul medical al „femeilor rele".

In anul 1700, se introduce în Berlin reglementarea sistematică a bordelurilor.

După această dată, reglementarea se face pretutindeni.

*

La noi, în Iaşi, reglementarea prostituţiei e din cale-afară de defectuoasă d. dr. Şmilovici protestează cu vehemenţă în privinţa acestui fapt care permite împrăştierea boalelor venerice.

Datorită acestei stări imposibile, a ajuns ca Iaşii să dea cel mai mare contingent de sifilitici, ţinînd fruntea oraşelor din Romînia şi, proporţional, întrecînd multe oraşe străine.

Arată cum numărul prostituatelor înscrise descreşte mereu, crescînd în schimb numărul celor clandestine, fapt care constitue un pericol permanent pentru sănătatea publică.

Pe lîngă aceasta, cu cît scade numărul prostituatelor majore, cu atît creşte numărul celor minore.

In 1902, au fost înscrise 198 de prostituate. In anul 1912, numărul lor a scăzut la 111.

Tot aşa şi cu bordelurile. In 1904 erau 13, iar în 1913 *nu există nici unul.*

Astfel prostituatele au devenit clandestine, sustrăgîndu-se examinării medicale şi împrăştiind mai din plin bolile venerice—mai ales sifilisul pe care ele îl contractă la trei luni, abia, după îmbrăţişarea acestei cariere triste.

In cursul lucrării, autorul se mai ocupă de cauzele prostituţiei (insistînd asupra faptului că prostituţia mai este determinată de reaua organizare economică a societăţii), de elementele din care se recrutează prostituatele, în sfîrşit se ocupă de profilaxia socială şi medicală a prostituţiei.

Insistă ca profilaxia medicală să fie încredinţată medicilor sanitari şi să fie creiată o poliţie sanitară, care să vegheze mai ales asupra prostituatelor clandestine.

Lucrarea d-lui dr. Şmilovici prezintă un mare interes ştiinţific şi e scrisă explicit şi frumos. E bogată în date şi fapte şi regret că spaţiul nu-mi permite să mă ocup mai pe larg.

In expunerea sumară a conţinutului—pentru mai mare fidelitate—am transcris unele părţi din valoroasa lucrare, aproape întocmai.

C. R. Ghiulea

Politica în Provincie

— Linia Tg.-Neamţ—Paşcani —

Se ştie, că din iniţiativa şi după stăruinţa d-lui Al A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, guvernul s'a grabit să incuviinţeze ca din creditele votate pentru Căile ferate, să se afecteze şi suma necesară pentru construirea liniei ferate Tg.-Neamţ-Paşcani.

Or, liberalii din Neamţ, sectari ca de obiceiu, şi temîndu-se de influenţa ce ar putea avea asupra corpului electoral fapta lăudabilă a partidului conservator-democrat, au respîndit un manifest, prin care ar voi să arăte că realizarea acestei linii s'ar datori d-lui Costinescu, şi ar fi fost combătută de conservatorii-democraţi, dînd ca dovadă un amendament propus de către d. Remus Şoarec.

Dar acest manifest n'a rămas fără răspuns, şi el se datoreşte d-lui Ion Gheorghiţă avocat, care arată adevărul celor petrecute.

«Au fost în trecut depus asemenea proiecte, dar n'au fost realizate.

Insă conservatorii democraţi, prin d-l ministru Al. A. Badareu, a luat în consideraţie dreapta cerere a nemţenilor şi din împrumutul de 405 milioane a hărăzit pentru linia Paşcani-Tg. Neamţ creditul necesar de 7,900,000 lei pentru construirea acestei linii, arătînd în expunerea de motive că această linie este o necesitate economică, dînd legătură acestui tîrg cu restul ţărei, fiind singurul oraş lipsit de cale ferată».

Cu drept cuvînt d. Gheorghiţă afirmă în respunsul seu, că amendamentul d-lui Şoarec trebue considerat ca o dorinţă personală, dar că recunoştinţa nemţenilor trebue să fie pururea pentru guvernul actual şi în special pentru partidul conservator-democrat, care s'a grăbit să aducă la îndeplinire cea mai de seamă din doleanţele acestui oraş.

Marele Magazin de Muzică

„MICHELSOHN"

fondat în anul 1879

Iaşi, palatul Creditului Urban, Iaşi

PIANE şi PIANINE

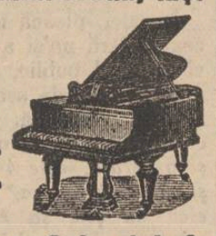

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York

precum şi din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu preţurile originale a fabricei.

Pianine electrice

Kühl & Klatt—Berlin

Orchestrioane automate

Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale şi accesorii.

Note clasice şi moderne

Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat.*

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a ţărei.

Salariile mici ale funcţionarilor

— Din cuvîntarea d-lui senator Lascar Antoniu —

Reproducem părţile esenţiale din interpelarea desvoltată la 16 Decembrie în Senat, de către distinsul senator iaşan:

Agitaţia funcţionarilor

Zilele acestea a avut loc în Capitală congresul funcţionarilor judecătoreşti.

Dacă la această consfătuire profesională nu s'au auzit vorbindu-se teorie, nu s'a făcut discuţiuni academice, cum e deprinsă Capitala cu aşa zisele congrese teoretice, nu e mai puţin adevărat că tot aşa de interesant a fost şi modestul congres al acestei clase de funcţionari, cari urmăresc uşurarea vieţei lor.

Acţiunea cuminte, liniştită şi demnă, cu care au păşit spre îmbunătăţirea stărei lor materiale, departe de a fi dezaprobată de cine va, trebuie privită cu laudă şi simpatie, fiind foarte utilă.

Am deplina credinţă că numai prin reunirea forţelor lor, care pînă acum erau separate, vor putea prin ei înşişi, ajunge la izbînda desăvîrşită, pentru a li se asigura mijloacele de trai, norma pentru avansare şi garanţia de stabilitate.

Şi aceste legitime doleanţe vor trebui ca să fie ţinute în seamă şi îndeplinite de ori care partid de guvernămînt.

Sunt pe deplin convins, domnilor senatori, că atît în ţara noastră, cît şi în alte state, cuceririle serioase în domeniul social nu se pot face fără ca cei interesanţi să nu se agite, să nu se mişte. Numai astfel se înfăptuesc revendicările sociale, mai ales cînd aceste revendicări ating o clasă de oameni pe care guvernele s'au obişnuit a-i lăsa uitărei.

...Găsesc că este bine, domnii mei, ca să vorbim în parlamentul ţărei cît de des de justiţie, de magistraţi, auxiliarii acestora, mici funcţionari judecătoreşti.

Căci la drept vorbind, din cauza preponderenţei politice de partid, care preocupă atît de mult atenţiunea oamenilor noştri de stat, justiţia adică magistraţii şi auxiliarii lor, sunt neglijaţi, neacordîndu-le nici o înlesnire accesibilă timpurilor în care trăesc.

Magistraţii şi budgetul ministerului de justiţie

S'a zis de cei vechi şi se zice veşnic, „Justitia est fundamentum omnium regnorum" şi în adevăr de la modul şi timpul în care această justiţie este distribuită şi de felul cum se recrutează şi se întreţin personalul însărcinat cu distribuirea şi executarea ei, atîrnă liniştea şi bunul mers al întregului organism social.

Şi e foarte adevărată aceasta domnilor, căci unde nu e justiţie neregulată, e anarhie, şi unde e anarhie nu poate fi ordine şi dreptate socială.

De aceea mă surprinde că oamenii noştri de stat—afară de oare-care onorabile excepţiuni—mai toţi ceilalţi se preocupă foarte puţin de mersul justiţiei şi de starea materială a tuturor acestor funcţionari, care ajută la distribuirea şi executarea justiţiei în general.

In adevăr, dacă prin legile de la 1905, sub ministerul justiţiei din timpul d-lui Al. A. Badareu, cum şi în guvernarea de acum sub d. ministru M. Cantacuzino s'au făcut oare care îmbunătăţiri, cu privire la magistraţilor, îmbunătăţiri mici dar în definitiv un bun început faţă de dificultăţile bugetare prin care au trebuit să treacă în schimb însă, de aproape 30 de ani nu s'a făcut nimic în interesul celor mici nevoiaşi, în interesul funcţionarilor din toate grefele instanţelor judecătoreşti, de toate gradele.

Şi nu trebuie să perdem din vedere că şi aceşti funcţionari au un rol destul de important în justiţie, complectînd opera magistraţilor în distribuirea dreptăţii.

Iată de ce nu înţeleg pentru ce s'a putut face pînă astă-zi această nedreptate evidentă faţă de aceşti funcţionari.

Că nu permite budgetul ministerului de justiţie?

Dar vă întreb, care este raţiunea ce determină ca din toate budgetele statului acela al ministerului de justiţie să fie cel mai sărăcăcios, şi anume de 11 milioane 500 de mii, faţă de celelalte cari se cifrează între 100 şi 200 milioane?

Disproporţie curioasă, nejustificată şi dăunătoare!

Dar e de remarcat un fapt curios şi anume: budgetele celorlalte ministere sunt cu mult mai mari de cît acela a ministerului de justiţie, în schimb însă salariile funcţionarilor pendinte de acele departamente au fost îndoite şi la unii chiar întreite, pe cînd funcţionarilor justiţiei nu numai că nu li s'au mărit lefurile de la 1884, dar i-a adus în starea aceea că se găsesc astă-zi, după un interval de timp de 24 de ani, cu salarii mai mici de cît aveau la 1884.

Să dovedesc cu cifre, după budgete luate, afirmaţiunea pe care v'o fac.

Soarta grefierilor

Să luăm ca normă grefierul Curţei de apel; constat că la 1884 avea ca salar 385 lei, fără a fi nici o distincţiune de clasă, adică grefier clasa I-a sau clasa II-a, iar astă-zi primeşte ca feală, după buget, grefierul de clasa II, 350 lei, adică cu 35 lei mai puţin de cît primea la 1884.

Tot astfel grefierul de tribunal: trecut în budget la 1884 cu 276 lei lunar pentru a ajunge azi ca să fie retribuit după budget ca grefier de cl. II-a cu 240 lei lunar budgetar, adică cu 36 lei mai puţin de cît primea acum 24 de ani.

Cît credeţi domnilor, că rămîne să primească de fapt un grefier de tribunal, din salariul cu care este trecut în budget după scăderea dărilor reţinerilor şi procentele pe cari trebuie să le plătească la garanţia de 6000 lei, pe care natura slujbei i-o cere s'o aibă consemnată?

Sărăcăcioasa sumă de 190 lei lunar!

Ei bine, domnilor senatori, e timpul ca să ne întrebăm, ce poate face un grefier de tribunal, titrat, căsătorit, avînd şi copii, nevoit ca să se cultive în cunoştinţi juridice atît în vederea aspiraţiunilor lui, cît şi pentru a corespunde sarcinei grele pe care o are, cu modesta sumă de 180 lei pe lună?

Funcţionarii judecătoreşti în genere

Am luat un singur exemplu, din aceasta sînt convins că puteţi deduce întreaga situaţiune materială a tuturor celorlalţi funcţionari judecătoreşti.

Şi pentru aceşti funcţionari, cu o răspundere atît de mare în cercul atribuţiunilor lor, în care munca nu cunoaşte odihna, iar viaţa le e exploatată în mod aşa de neomenos, statul n'a găsit cu cale timp de 24 ani, ca să le facă dreptate, să le dea cel puţin posibilitatea unui trai mai demn şi mai potrivit cu rolul lor. In schimb însă, s'au mărit lefurile funcţionarilor celor mari, de altă categorie, iar pe aceştia i-au lăsat în părăsire.

Să vă dovedesc: Incep cu cancelaria ministerului de justiţie, pentru a fi nedreptatea şi mai evidentă.

La 1889 şeful de divizie la acest departament avea lunar 550 lei, pentru ca să ajungă la 1900 cu 750 lei, şi în cele din urmă, la 1913, cu 900 lei salar pe lună.

Şeful de birou începe cu 300, i se măreşte la 450 şi în cele din urmă ajunge la 468 lei pe lună.

Arhivarul e prevăzut cu 200 lei şi i se urcă salarul la 300.

Importanţa şi răspundcrea acestor funcţionari dacă nu este mai mică dar cel puţin e egală cu a grefierilor şi cu a arhivarilor instanţelor noastre judecătoreşti, Curte şi tribunal.

Comparaţi aceste cifre cu acele ale funcţionarilor judecătoreşti şi vedeţi cîtă dreptate avem cînd vă spuneam că lăsîndu-i în părăsire 24 ani, pe funcţionarii instanţelor noastre judecătoreşti, statul s'a preocupat în schimb de alţii, mărindu-le salariile la intervale de timp, în mod cu totul disproporţionat, faţă de aceştia de care mă ocup azi.

Dar să continuu cu dovezile: Am înaintea mea bugetul ministerului de finanţe referitor la Curtea de compturi. Din el constat că grefierul Curţei de conturi avea cu salar la 1888 suma de 400 lei lunar, iar arhivarul 225 lei. La 1900 li se măreşte grefierului cu 100 pe lună şi arhivarului cu 25.

Astăzi grefierul curţei de compturi are 606 lei lunar.

Cu drept cuvînt întreb, domnilor senatori, ce deosebire ca importanţă de serviciu, mai poate fi între aceşti slujbaşi ai Curţei de Compturi cu funcţionarii Curţei de apel, grefier, arhivar etc.?

Să merg mai departe domnilor. Mă servesc acuma de budgetul ministerului de instrucţiuni publice. La acest departament găsesc o deosebire de comparaţie cu funcţionarii judecătoreşti, foarte dureroasă în ceea ce priveşte pe aceşti din urmă funcţionari; Cameristul adică aprodul, odăiaşul, are ca salar 120 lunar, cu 10 lei mai mult de cît prevede bugetul ministerului de justiţie pentru copistul de tribunal, dar egalat în leafă cu copiştii de la Curţile de apel!

Şi trebue să reţineţi că copiştilor judecătoreşti li se cer anume condiţiuni de capacitate pentru a fi admişi, iar din ei pe cale de avansare, se recrutează grefierii şi ajutoarele de grefieri.

Mă opresc aci cu tablourile de comparaţie, deşi pentru a pune la dispoziţia dv. mai am aceleaşi dovezi, scoase din bugetele ministerelor de domenii, externe, lucrări publice, consiliile de răsboiu şi revizie.

Iată cum se exprimă în durerea şi suferinţa lui un grefier judecătoresc la congresul lor din Capitală: „Se face cu noi o nedreptate, n'avem cu ce trăi, ni se ia putinţa de a fi oameni demni, cinstiţi".

Vă daţi seama de gravitatea acestei sincere şi reale afirmaţiuni?

Funcţionarii judecătoreşti protestînd că li se ia putinţa de a fi oameni demni... cinstiţi, astfel după cum ei singuri doresc să fie!

Şi cine credeţi că le ia această putinţă de demnitate de cinste?

Insuşi statul care i-a creiat, pentru ca în cele din urmă lăsîndu-i în mizerie să-i lase a-şi găsi existenţa lor materială în ori ce alte mijloace, în afară de salariile lor!

Ce ar fi de făcut

D. *Lascar Antoniu.*—Ziceam d-lor senatori că această stare de lucruri nu mai poate dăinui, fiind în joc interesul public, care suferă de toate acestea.

Să căutăm a feri, cît mai este timpul, pe micii funcţionari ai statului de nevoia cîrpelei pentru a putea trăi—moravuri care dacă erau scuzate la timpul lor pînă la un punct oare-care, şi pe care nemuritorul Caragiale, le-a imortalizat prin scrierile sale literare, astăzi însă dacă s'ar reînvia, generalizîndu-se ar fi dăunător prestigiului nostru ca stat civilizat care tolerează funcţionari miluiţi.

Excedentele bugetare sînt mari şi frumoase, iar finanţele statului bune.

Cu aceasta am terminat prima parte, şi cea mai importantă din nevoile acestor funcţionari judecătoreşti.

(Aci interpelatorul dă citire tabloului comparativ)

...Şi cînd văd cu cîte nevoi au de luptat aceşti funcţionari, găsesc că este timpul ca să ne spunem şi noi cuvîntul în parlamentul ţărei, cerînd guvernului sprijinul necesar în îmbunătăţirea soartei lor.

Ca ultim deziderat pe care-l reţin din discuţiunile lor de la congresul din Capitală este inamovibilitatea în funcţiuni a acestor slujbaşi ai statului.

In adevăr astfel cum sînt astăzi, se găsesc la discreţia primului preşedinte sau a preşedintelui lor, care ori cînd prin raport către minister pot fi îndepărtaţi, fără judecată.

Şi aci este o nedreptate, care trebue remediată.

De altfel în programul partidului din care fac parte, conservator-democrat, este prevăzută această reformă democratică, inamovibilitatea tuturor funcţionarilor.

Pînă ca şeful meu, d. Take Ionescu să înfăptuiască această reformă de partid, eu aduc în discuţiunea parlamentului, soarta funcţionarilor judecători, solicitînd cel puţin pentru ei, deocamdată buna voinţa guvernanţilor în această privinţă.

In acest scop, domnilor senatori, şi animat numai de acest spirit am luat cuvîntul în a solicita îmbunătăţirea soartei funcţionarilor în general şi în special a funcţionarilor judecătoreşti.

Imi îndeplinesc o dreaptă datorie, dînd alarma necesară, iar Senatul şi-a arătat bunavoinţa sa ascultînd cele spuse şi demonstate de mine. rămîne ca guvernul, d. Ministru de justiţie să le acorde toată solicitudinea. (Aplauze)

INFORMAŢII

D-nii membri ai clubului conservator-democrat sunt convocaţi în şedinţă pentru Joi 26 Decembrie (Ziua a doua de Crăciun)—ora 5 d. a. —cînd se vor face comunicări importante.

In zilele de sărbători, laşii va găzdui peste 1500 de notari, veniţi din toată ţara, pentru a-şi expune doleanţele lor.

E întâia mişcare de acest fel, pe care o fac aceşti vrednici şi modeşti funcţionari, cari au un rol atît de important în vieaţa de la ţară.

Nu ne îndoim că acest congres va obţine şi succesul dorit, toată lumea fiind de acord în a recunoaşte temeinicia desideratelor notarilor.

Din partea noastră, notarii pot conta pe întreaga noastră incurajare.

Consiliu de higienă.—Aseară a avut loc şedinţa consiliului de higienă al judeţului, sub preşidenţia d-lui Ştefan Negruzzi, prefectul judeţului. La această şedinţă au participat şi medicii de plasă.

D. dr. Grigoriu medic primar al judeţului, a expus chestiile la ordinea zilei.

După ce s'a resolvit chestiunile curente şi s'a luat act de descreşterea epidemiilor din judeţ, consiliul s'a ocupat de cîteva chestiuni importante, pentru a asigura buna stare a satelor.

Astfel s'a hotărît, ca de azi înainte să se urmeze în chip mai scrupulos, în ceia ce priveşte autorizaţiile pentru industrii insalubre, anume să se ceară garanţii mai mari pentru ca aceste industrii să fie în conformitate cu legea sanitară. Bine înţeles se va ţine în seamă şi în primul rînd nevoile satelor.

A doua chestie ce a preocupat consiliul, a fost cu privire la fîntîni, hotărîndu-se ca să se ieie măsuri pentru ca toate fîntînele să fie făcute după un plan tip, elaborat de către d. Ţinţu, inginer şef al judeţului.

Şedinţa s'a ridicat la orele 6, d. Ştefan Negruzzi mulţumind medicilor de plasă pentru concursul ce dau în opera umanitară ce se face la sate.

Pe ziua de 1 Ianuarie au mai fost avansate la oficiul telegrafo-poştal Iaşi, d-na Neculau şi d-ra Mihailescu, ambele distinse impiegate ale acestui oficiu.

— *Din cauza serbătorilor Crăciunului, viitorul număr al „Opiniei“ va apare Sîmbătă 28 Decembrie, la orele obișnuite.*

■ Romînia.—Judecătoria Ocolului II Urban Iași.—Publicațiune.—Majestatea Sa Regele prin Inaltul decret No. 6850 din 16 Decembrie 1913 a bine-voit a ierta de plata amenzilor care n'au fost încă percepute și de pedeapsa închisorei pe toți acei care au răspuns la ordinul de mobilizare a armatei din acest an, fie ca soldați activi și de rezervă, fie ca voluntari, precum și pe toți acei care au îndeplinit un serviciu obligator în armată pe timpul mobilizării și care se găseau condemnați definitivi la acea dată a decretului de mobilizare (23 Iunie 1913) pentru tot soiul de contravenţiuni și pentru delictele de loviri simple cu incapacitate de lucru și din imprudență (art. 238, 239 și 249 cod. pen.) injurii prevăzute și pedepsite de art. 300 c. p. și înstrăinare de obiecte sequestrate prevăzut de art. 330 al. I c. p. și delicte silvice.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestui decret se publică spre cunoștință generală că toți cei aflați în categoria decretului de mai sus, care sunt executați sau care știu că au să fie executați, să se prezinte la judecătorie cu dovezile că au fost mobilizați și că au făcut vre-un serviciu obligator în armată pe timpul mobilizării și să ceară scutirea de pedeapsă, fără care nu ar putea înceta urmărirea în contra lor.

■ Astăzi la ora 10 a. m. în Cancelaria Spitalului Militar a fost decorat d. dr. A. Spirt de către Medicul Maior dr. Țiițu în fața Colonelului Medic dr. Palouz cu Medalia „Virtutea Militară de aur“.

※ In Monitorul oficial de azi au apărut decizia ministerială, prin care se declară vacante catedrele de clinica oftalmologică și clinica genito-urinară la facultatea de medicină din Iași.

■ D-ra Ecaterina Ioan și-a trecut Sîmbătă seara, cu strălucit succes, examenul ultim de doctorat în medicină, susținîndu-și teza: „Contribuțiuni la studiul Malariei la copii“, tipărită în tipografia H. Goldner, care înseamnă tot odată o distinsă lucrare științifică.

Noua doctoreasă a fost viu felicitată de severa comisiune ce-a format juriul examinator, compusă din cei mai distinși profesori ai facultății.

■ De cîte-va zile se observă o afluență enormă pe strada Cuza Voda, o aglomerație, cu scandaluri între visitatorii **localului de băuturi fine, alese și naturale D. VIZANTI,** care doresc a'și procura vinuri, așa cum se făceau pe timpul lui **tata Noe.**

Și.... poliția, în loc să intervie cautoritate cu un.... circulați d-lor.... astă să le vie rîndul spre a'și umple cămășile cu produsul viilor **PAIANO & Comp.**

■ Pentru ridicarea monumentului lui „Vlaicu“ la Cetățuia Iași, s'a mai primit următoarele sume:

1000 lei, M. S. Carol, Regele Romîniei, 410 lei, d. Beldițeanu, consilier Comunal, București, 112 lei, d, I. Burada, Prim Președinte al Curței de Apel din Iași, 100 lei, d, M. Helder, Galați, 69 lei 25 bani, Regimentul Artilerie Călăreață, Galați, 60 lei, A. Popovici, Brosteni, 25 lei, Camera de Comerț, Galați, 59 lei, Inginer Botez, gara Pașcani, 40 lei, Societatea Clerului Ajutorul, București, 20 lei, divizionul 4 Obuziere, Roman, 11 lei, regimentul 7 Rahova No. 25, Vaslui, 6 lei, preotul Iosif Popescu, Talca, jud. Prahova, 8 lei 50 bani, Stăreția monastirei Secu.

■ A doua zi de Crăciun stareța și stareții mănăstirilor din eparhia Moldovei vor veni să exprime felicitări I. P. S. S. Mitropolitului Pimen cu ocazia sărbătorilor.

Cu prilejul acesta, va avea loc și o consfătuire a stareților sub presidența Mitropolitului, pentru a se lua hotărîre în privința bunului mers al mînăstirilor.

■ Prima ședință a congresului notarilor va avea loc Joi 26 Decembrie la teatrul modern, la 11dimineață.

Ședințele de Vineri și Sîmbătă vor avea loc la Teatrul Național.

■ Serviciul divin la Mitropolie va fi oficiat mîne de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen înconjurat de clerul catedralei.

Corul de sub conducerea d-lui D. Dimitriu va cînta unul din cele mai frumoase concerte bisericești.

In timpul slujbei religioase, I. P. S. S. Mitropolitul va decerne ranguri la mai mulți preoți.

■ „Monitorul Oficial“ publică legea prin care se înființează—cu începere de la 1 Ianuarie 1914—o catedră de clinică genito-urinară, și alta de clinică oftalmologică pe lîngă facultatea de medicină a a universității locale.

CAUT POST

de casieriță, telefonistă, ca elevă pentru mașina de scris, sau orice funcțiune. Scriți sub adresa: D-rei DORINA SPIRESCU, strada Ghica-Vodă 34, Loco.

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

In ziua de 25 Ianuarie 1914 oara 11 a. m. se va ținea în localul Primăriei licitație orală pentru vinderea terenului în suprafață de 700 m. p. situat în Bulevardul I. C. Brăteanu în dosul proprietăților Nr. 26, 30, 32, 34, 36.

Garanția 25 lei.

Condițiunile de licitație și planul locului se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No, 25641 23 | 5 Dec. 1913.

■ **„Serbarea de Crăciun“,** *La Școala primară de băeți „V. Adamachi“.*— Eri, Duminică 22 crt. a avut loc o frumoasă serbare școlară sub presidența d-lui Institutor I. Cucu, Directorul școalei „V. Adamachi“ la care pe lîngă d-nele Institutoare Stănescu și Mitescu, au luat parte și părinții unora dintre elevi.

Serbarea a început prin „Iată ziua de serbare“ executat pe voci de corul școalei aflat sub conducerea d-lui M. Cristescu, cunoscutul derijor de cor, care prin munca ce depune pentru instruirea acestui cor școlar, stabilește rezultatele ce se pot obține prin cultivarea inimei și sufletului prin muzică la micii copilași ce păreau, — cu drept cuvînt,— atît de mîndri de corul și conducătorul lui.

D. I. Cucu prin o cuvîntare de un dulce grai părintesc adresîndu-se elevilor celor 4 clase întruniți în sala de serbare, constată că sunt în vacanță pînă la 8 Ianuarie a. crt.

Desvoltă pe înțelesul micilor copii, însemnătatea Nașterei Domnului nostru Iisus Christos, eveniment ce a adus adînci prefaceri sociale, dînd prin însuși felul său de a trăi simplu, și moral o pildă lumei în mijlocul căreia trăia, dela care trebue să ne inspirăm pentru a fi modești, căci, zis-a Christos; cine se smerește se înalță și cine se înalță se smerește.

Arată disprețul lui Iisus pentru comorile pămîntești, și indemnurile sale pentru ca omul să-și strîngă comori sufletești pe care nici rugina nu le atacă și nici furii nu le fură.

Amintind elevilor că anul acesta Școala s-a deschis cu o lună jumătate mai tîrziu le cere a depune cît mai multă silință și le recomandă a practica unile din obiceiurile ce sunt cu ocaziunea acestor serbători, căci prin ele se păstrează caracterul nostru național și religios.

Termină urînd elevilor săi, Serbători fericite.

Urmează apoi, următorul program.

1) Nașterea Domnului nostru Iisus Cristhos. — Monolog.
2) Trei Crai de la răsărit.
3) Zefirul murmură.
4) Bravi ostași ai Romăniei.
5) Libertatea. Dialog.
6) Deschiderea Camerei Dialog.
7) Sentinela.
8) Pe-al nostru steag.
9) Mult iscusita. Poezie.
10) Fluturașule ușor!
11) Mulți ani trăiască!

Inițiativa de mai sus a umplut de bucurie nu numai sufletele micuților copii dar și pe a părinților prezenți cari au felicitat călduros pe simpaticul Director pentru infiltrațiunile de înalt efect moral ce decurg pentru copii lor în asemenea serbări, la care ar trebui să nu lipsească nici un părinte spre o cît mai desăvîrșită înrîurire asupra propriilor lor copii.

■ Luni 23 Decembrie a avut loc, o frumoasă serbare școlară, în localul școalei C. Negrea, dată de elevele școlei de fete numărul 19 de sub direcția d nei Dimitrescu și elevii școalei de băeți G. Negrea de sub direcția d lui Tenie. Sau ținut cuvîntări ocazionale un frumos tablou vivant, recitări, coruri executate de elevele și elevii acestor școli.

■ Astăzi în fața unei comisiuni compusă din D nii: Profesori Buțureanu ca presedinte și Popovici, și a trecut primul examen probatoriu d. farmacist P. Pavloff de la Spridonie.

D sa, care e primul ce dă examenul de natura aceasta la facultatea de Medicină din Iași, a obținut media 9.66 și a fost felicitat de jurul examinator.

■ Rezultatul examenelor și concursurilor din sesiunea de Decembrie a. c. cu elevii cuprinși sub vechiul regulament a școalei de Belle-Arte e următorul:

Cursuri teoretice.—Istoria Artelor, anul II: d-na Maria Hasnaș Motăș, mențiune. An. III: D-na Maria Hasnaș-Motăș, mențiune, d-ra Adela Filipescu menț., d. V. Cieherschi menț. An. IV: d. Gliga Emanoil și Cicherschi Victor, mențiune.

Estetica: an. I, an. II: Cichorschi Victor, mențiune.

Cursuri practice: Concurs de studiu după natură (fig. desemnată) d-na Maria Hasnaș—Motăș med. bronz cl. II-a.

Concurs cap de expresie în desemn, d-na Maria Hasnaș Motăș med. bronz cl. III.

Concurs după natură figură depresă Victor Cicherschi, mențiune.

Concurs cap de expresie în culoare, Victor Cicherschi, mențiune.

Concurs de compoziție, Victor Cicherschi, mențiune.

■ D-ra dr. Ecaterina Ioan a fost numită medic secundar al spitalului Beldiman, din Birlad post aflat vacant.

Mărci poștale ale ANEXIUNII (puse în circulație pentru 15 zile acum) plătim 1 LEU SUTA. Asemene cumpărăm orice mărci poștale uzate documente și tablouri.

E. ȘARAGA

Str. Lăpușneanu 2,—Iași

■ Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Marți 24 Decembrie: „Nick Winter și Prințul moștenitor“, grandios roman polițienesc în 2 părți. Desfășurări uimitoare, peripeții senzaționale, aventuri ciudate. Eroul detectiv, abilul și vicleanul Nick Winter, groaza apașilor excelează în această bizară desfășurare.

Noul program cinematografic de astăseară cuprinde între altele:

Cissy devine o vînzătoare admirabilă, scene foarte humoristice.

Se caută o mamă, desfășurare splendidă într'un act.

Agra, oraș în Indiile engleze (Asia), interesante și instructive călătorii.

Jack e un băiat deștept, scene comice.

Noul program viitor se reprezintă mîne Mercuri 25 Decemb. (întâia zi de Crăciun) două matineuri (3 și 5 ore), și reprez. seralа la 9 ore: Fericire zdrobită, mare roman în 3 părți; apare pentru I-a oară d-ra Betty Nansen, o stea a scenelor scandinave.

Octave, cea mai reușită comedie de moravuri pariziane—Recolta orezului în India etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ȘI VIILOR

A. A. BADAREU

IAȘI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoștința Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă și pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producție de toamnă în burdufi și în putini; cașcaval de penteleu, cașcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce și ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub prețul pieței.

De asemenea vinurile naturale albe și negre se vînd cu litru și în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum și deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproșabil

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei“

Serviciul Telegrafic

Raporturile austro-romîne și presa vieneză

Viena. — Ziarul „Reichpost“ vorbind de declarațiile d-lui Maiorescu a zis: Este bine că cele publicate în Cartea Verde să fi fost complectate în loc competinte Legenda că Austria a avut față de Romînia un alt rol decît unul binevoitor și amical, este definitiv distrusă.

Audiență de concediu

Tsarkoc Selo.— Imparatul a primit în audiență de concediu pe d. Nanu, ministrul Romîniei, care i-a remis scrisorile de rechemare.

Oraș distrus de furtună

Londra.— Ziarele află din New-York că localitățile situate pe coasta New Jersey au avut mult de suferit de furtună.

Orașul Seabright a fost aproape complect distrus.

Tot afacerea Zabern

Strassburg.— S'a început, în fața tribunalului de război, procesul contra colonelului Reuter și locotenentului Schad din reg. 99, pentru afacerea din Zabern.

Din Bulgaria

— Tratative pentru formarea cabinetului. — Vechiul guvern rămîne.

Sofia.— Agenția Bulgară spune că d. Radoslavof, primind însărcinarea de a forma cabinetul, a făcut sondagii pe lîngă toate grupările parlamentare, cu excepția partidelor d-lor Gheșof și Danef contra cărora toate partidele cer deschiderea unei anchete parlamentare.

Grupările consultate au declinat propunerea de a intra în cabinet. Deputații agricoli și socialiști au declarat că refuză să facă parte din vre-o combinație ministerială.

*

Toți membrii guvernului Radoslavof au fost numiți din nou prin ucaz. Ei păstrează portofoliile de mai înainte. Ministerul de externe va continua a fi girat de d. Radoslavof care, fiind date dispozițiunile patriotice ale diferitelor partide, speră să poată lucra cu actuala Sobranie.

Dizertarea din Dobrici

Brăila.—Se confirmă știrea, că un plutonier cu 16 soldați din batalionul I al reg. 38 de infanterie, cu garnizoana în Dobrici, au dizertat, trecînd în Bulgaria.

Ancheta a dovedit că dezertarea s'a operat din îndemnul plutonierului, care e de origine bulgară.

Serviciul Telefonic

Intrunirea comitetului executiv liberal

— Declarațiile d-lui Ionel Brătianu —

București.—La locuința d-lui Ionel Brătianu a avut loc aseară o nouă consfătuire a comitetului executiv liberal.

D. Ionel Brătianu a zis că azi nu se mai poate vorbi de situație nelămurită, și nu se mai poate spune, dacă avem sau nu o schimbare de regim.

Chestia a fost definitiv tranșată în parlament de către d. Titu Maiorescu, care a adăugat că va recomanda Suveranului formarea unui guvern liberal.

D. Ionel Brătianu mai zise că are convingerea că e secundat fără șovăire și își ia angajamentul să lupte cu toată energia pentru realizarea reformelor ce a anunțat, fără să se ocupe de cei cari vor rămînea în urmă.

D. Ionel Brătianu a invitat apoi pe șefii organizațiilor din provincie, ca să vie la București, de îndată ce se va forma noul guvern, aducînd cu dînșii și listele persoanelor ce vor fi numite în diferite demnități, precum și acele privitoare la candidații pentru parlament.

*

Șeful liberalilor a mai făcut două declarații de o importanță deosebită.

Vorbind de luarea puterei, d. Ionel Brătianu a zis că atunci cînd va prezenta regelui lista guvernului, va formula și condițiile în care poate accepta guvernul.

Pentru a mai încuraja pe ministeriabilii cari nu pot intra în guvern, d-nul Brătianu a declarat, că în decursul acestei guvernări vor fi cel puțin trei formații ministeriale.

Asupra listei primului minister și asupra datei înfăptuirei noului guvern, d. Brătianu n'a dat nici o lămurire.

Un incident, din pricina schimbărei de regim

Tulcea.—Aseară un incident violent a avut loc între d-nii avocați Ventura, liberal și M. Ceatarn, conservator.

După o discuție provocată pe tema schimbărei regimului, s'a încins o bătaie în regulă și cu mare greu cei doi beligeranți au putut fi despărțiți.

Centenarul lui Cezar Boliac

București.—Aseară a avut loc la Atheneu, serbarea de comemorarea nașterei lui Cezar Boliac, organizată de Asociațiunea generală a presei.

Sala arhiplină, de lumea cea mai elegantă a Capitalei.

Au vorbit d-nii Costaforu, după care au recitat bucăți d-nii Oreste și Victor Eftimiu.

D. Ion Dragu a ținut o conferință despre opera lui Boliac.

D. C. Mille a mulțumit publicului pentru participarea la acest festival — după care directorul „Adevărului“ a analizat viața și activitatea de ziarist a lui Cezar Boliac.

Intristații: Aglae și Dimitrie Sofian; Aristița Moisachi; familiile: Chirilovici, C. Sofian și Octav Sofian au durerea a vă face cunoscut pierderea iubitei lor mame, soră și rudă

†

Ecaterina Dimitriu

născută Deoghenide

încetată din viață în etate de 79 ani după o scurtă suferință în ziua de 22 Decembrie, și vă roagă a lua parte la ceremonia inmormîntărei ce va avea loc Mercuri 25 Decembrie a. c.

Cortegiul va pleca de la Biserica Sft. Haralambie, unde sunt depuse rămășițele defunctei, la orele 2 p. m,

Aceasta ținînd loc de invitațiune.

Iași 24 Decembre 1913

†

Adînc îndurerații: soțul Constantin Sporea profesor, cu copiii Mircea, Corina, Titu și Constantin; mama Ecaterina Vasilescu; soacra Ioan Sporea; surorile Maria Popescu, Elena și Elisabeta Vasilescu; frații preotul Stefan Popescu, Ioan Vasilescu; cumnatele și cumnații Eleonora Popescu, Ioana, Maria și Valeria Sporea, Adriana Pătrunjel, Ilie Popescu, Neculai George și Ioan Sporea au nemărginita durere de a anunța moartea mult iubitei lor

Eleonora Sporea

care s'a stins în ziua de Luni 23 Decemvrie, orele 6 jum. dimineața, în vrîsta de 32 dn ani.

Ceremonia înmormîntării va avea loc Miercuri 25 Decemvrie, orele 3 după amiază la Cimitirul Eternitatea într'a cărui capelă e depus corpul mult iubitei decedate.

Iași, în 23 Decemvrie 1913

Convocare

Domni membrii ai societății Azilului de Bătrîni din Iași sunt rugați a lua parte la adunarea generală extra-ordinară care va avea loc în localul azilului din stradela Sf. Constantin No. 5

Mercuri 25 Decembrie a. c.

Ora 2 p. m.

La ordinea zilei: Modificarea statutului.

Comitetul.

S'a pierdut *pe drumul care duce de la locuința d-lui Weisengrün, strada Neculai Gane prin strada Carol, la Copou, un portmoneu conținînd bani și o cheie de la o casă de fier. Găsitorul e rugat să aducă obiectele la Agenția teatrală, Th. Maximovici, unde va primi o bună recompensă.*

Becuri electrice „OSRAM“

Au sosit **becuri electrice „OSRAM“** *la* **„Romînia Muzicală“**—*Iași, Lăpușneanu 24.*

Prețul a: **LEI 1.75.**

Expedițiile în provincie.

Becurile **„OSRAM“** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrșită.*

Observați bine adresa.

Magazinul de Produse alimentare

Dr. I. MANOLESCU

— Str. Lăpușneanu No. 12 —

(Telefon 233)

vinde în afară de produsele de fermă

Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.

Coloniale și Delicatese

din cele mai fine

— Cu prețurile cele mai convenabile —

SALA TEATRULUI CARAGIALE

Mari reprezentații

date de trupa de opere, comedii și drame

S. M. GHIMPEL

din Lemberg, în compania d-lor

B. Segal și K. Iskovici

I. BEINER

Str. Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine şi complect asortat cu

INCALŢAMINTE (străină)

Fabric. original **Fortschritt şi Viro** calitate prima durabilitate garantată.

Jambiere de pele şi stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne şi Copii Transport nou de **Şoşoni** şi **Galoşi** (Veritabil Rusesti).

Mare depozit de cămaşi, flanele, ciorapi, gulere, manşete, cravate, batiste etc. Calităţi superioare — Forme frumoase şi distinse.

Mare depozit *de Articole de voiaj umbrele şi bastoane.*

Bogat asortiment de *Măuşerie* de la cele mai repurtate Case franceze şi engleze. Precum şi tot felul de obiecte de toilletă.

Toate se vînd cu preţurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători *„Exposiţie Permanentă"* cu *Ultimile noutăţi.*

Telegramă Urgentă

Răsboiu pe toată linia

Flota generală gata de plecare
La Lazăr Iosef în str. Mare
Asalt de „Fine Bijuterii"
Adevărate minunăţii

Ceasoarnice de preciziune
Ultima invenţiune
Mîndre podoabe de frumuseţe
Pentru cadouri la logodne şi pentru mirese

Cu mic cu mare daţi năvală
La *Lazăr Iosef* în str. Mare
Căruia s'a dus vestea peste hotare
Că vinde mai eftin ca ori şi care.

FABRICA DE

Cafe turcească şi coloniale

SETRAC H. OHANNESIAN

Este cea mai bine asortată în *Undelemnuri* de la cele mai renumite fabrici fraţuzeşti, grecesti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*

Rahat de *Constanţinopol, Smochine* şi *Malaga* de *Smyrna, Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.

— Conserve „CORONA" —

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale **Setrac H. Ohannesian**
str. Cuza Vodă 42

Cofetăria TEODOR NEDEF

Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**

Sub conducerea şi îngrijirea d-lui NEDEF vechi specialist în branşa cofetăriei.

Se primesc comenzi pentru onomastice logodne, botez şi ori-ce fel de ocaziuni, **cu preţuri reduse.**

Cu ocazia Sf. serbători, zilnic torturi, cozonaci şi prăjituri proaspete şi alese.

Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.

Magazinul de Confecţii

PENTRU DAME

Maximilian Demek

s'a mutat în strada Lăpuşneanu
(*Casele d-nei Drosin*)

Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes

Se recomandă pentru Confecţionare *de* Rochii *Tailleur şi de* Bal, Soiree, *etc*

— PĂLĂRII MODEL —

Se vînd **Stofe, Garnituri,** *etc. Se îmbracă* **Bumbi** *din stofa clienţilor.* **Se plisează** *orice stofe.*

Rochii gata de la 70 lei în sus.

Expoziţie de modele de Rochii, ultima creaţiune

Colosal de ieftin!

Numai pentru **95 bani** Cassa de Export N. Reifler, Cernăuţi (Bucovina) oferă un elegant ceas din renumitele fabricaţiuni ale Şviţeriei de aur, argint şi sidef pentru domni şi dame precum şi elegante brăţare cu ceas de sidef şi în fine ori-ce obiect de aur şi argint în urma unui Sistem adoptat de mine. **Cereţi prospecte gratis!**

Toate obiectele se dau cu garanţie pe 3 ani! Serviciu conştiincios. Spre convingere încercaţi! O cartă poştală se franchează cu **10 bani.**

Colosal de eftin

la depozitele mele din **Str. Sft. Andrei No. 63** în curtea „Otelului Cernăutz", şi în **Str. Cucu No. 10,** lîngă podul de fier.

Am redus 100 kgr. lemne tăiete la Lei 2.60.

Cu stimă, **U. KLIGHER.**

Renumitul magazin

„Carmen"

s'a mutat sub Hotel Continental, Piaţa Cuza-Vodă.

SALI PORJES

Vechea şi renumita Magazie de

MODE ŞI CONFECŢIUNI PENTRU DAME

aduce la cunoştinţa Onor. sale clientele şi a Onor. Public, că s'a mutat şi nou aranjat în **PIAŢA UNIREI,** *vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova", unde a înfiinţat şi un atelier pentru Confecţiuni.*

Numai pentru un scurt timp

GRABIŢI-VA

Galoşi, Şoşoni, Ghete

pentru **Barbaţi, Dame şi copii** *cu preţurile cele mai* **eftine posibile.**

Veniţi şi vă veţi convinge

La renumitul magazin LUVRU
Str. Cuza Vodă 42 *(Casele Cristofor. Lîngă Banca Moldova).*

Goldstein Matelii

— Moaşă premiată —

— Stradela Armeană No. 6 —

De vînzare *12 odăi, antrete, pivniţă, curte mare, grădină, diverse atenanse. Casa situata la loc foarte bun.*

(De închiriat, 7 odăi, bucătărie etc.)

A se adresa la d-na **Adela Ghiulea,** *str. Muzelor 18.*

IMPORTANT

Fac cunoscut onor. mele clientele, că soţia mea D-na A. VOGT după o practică îndelungată în Germania, a preluat conducerea frizeriei mele pentru Dame, asociindu-şi o domnişoară specializată în frizeria Beer din Calea Victoriei din Bucureşti, astfel că onor. dame din Iaşi vor avea la îndemînă un salon de coafură adevărat model.

Execut: toate lucrările de păr, Manicure, şamponarea şi uscarea părului cu aparat electric. Masaj facial. Tenturarea părului. *Ondulaţiani à la Marcelle.* Frizuri p. vizite, suarele, teatru, nunţi. Ape contra mătreţei, pentru unghii, mîni, etc.

La frizuri pentru nunţi pentru mai multe persoane de odată reduceri mari la preţ.

Georges Vogt
Friseur-Coiffeur
Str. Lăpuşneanu

S. MAGDER

AVOCAT

Strada Căpitan Păun No. 8

Berăria „LUTHER"

— PIAŢA UNIREI —

Primul local de consumaţii cu băuturi indigene şi străine.

Bucătărie de primul rang. Mîncări calde şi reci la ori-ce oră din zi şi noapte.

Bere specială din renumita

Fabrica „LUTHER"

Bere neagră Bock şi *Bere blondă* a la München.

CONCERT

sub conducerea maestrului *Gh. Drigoi*

Simbătă, Duminicele şi sărbătorile Matineu de promenadă

Localul este încălzit cu calorifere.

Se primesc abonamente lunare.

Banchete şi Nunţi cu preţuri cît se poate de avantajoase.

HOTEL EUROPA de primul rang, camere dela 3 lei în sus, calorifer şi lumină electrică.

Sub conducerea cunoscutului

Antreprenor, **I. ZENTNER.**

Monteur special în instalaţiuni de apă şi canal, după o lungă practică în România şi străinătate fost şef monteur în aceasfă branşă, caut post.

Adresa: *Norbert Brecher*
Weggasse 4 Czernowitz

O veste bună!!

Nu comandaţi nici o haină pînă nu vizitaţi

Magazinul „Lumei Elegante"

Asortat în totdeauna cu cele mai bune stofe engleze şi franceze, precum şi ultimile modele de veste fantezie.

Magazinul „Lumei Elegante"
Str. Cuza-Vodă, 42

Preparator special

de limbele **FRANCEZĂ, GERMANĂ,** *scrierea corectă, conversaţia şi corespondenţa,* **latină,** *matematecile, curs primar şi secundar.*

Meditez în special elevi care **se prepară în particular** *pentru a trece examenul la şcoalele statului precum şi corigenţi.*

Seara de la 7—11 de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi, cu 10 lei lunar.

V. EMIL profesor
Str. Sf. Teodor 36 (în curte)

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală
BOLI DE FEMEI—FACERI
—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43—

Depozit de cărţi postale
En-gros şi detailles

M. H. SCHOENFELD

(LIBRĂRIE)

Strada Lăpuşneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Fraţii Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport** de *cărţi postale ilustrate* din cele mai frumoase, sujete noi şi alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de *modele noi* cu motive alese de

CRACIUN şi ANUL NOU
ultimele creaţiuni.

Preţ-curent de En-gros:

Presate (chromo)	Lei	3.50	suta
Gelatine	„	4.80	„
Gelatine aurite	„	5.50	„
gelatine roşie	„	5.90	„
Platin veritabil	„	6.50	„
Platin colorat	„	8.50	„
Sepia veritabil	„	7.—	„
Sepia colorat	„	10.50	„

Deviza mea este, vînd **eftin** *ca să vînd* **mult.**

A sosit şi un mare transport de jucării.

M. H. SCHOENFELD.

MAGAZINUL

IOSEF HIRSCH & Co.

— IAŞI —

Mobile şi articole de lux

Liquidează complect şi vinde toate mărfurile cu preţuri foarte scăzute.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

reîntorcîndu-se şi-a reluat consultaţiunile în

Str. Lăpuşneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

Prima Franzelărie Naţională

— DE LUX —

M. Grünberg (fost Forşt)

Este în totdeauna cea mai bine asortată cu: Chifle de apă, Colăcei, Covrigei cu sare, Franzele de apă, de lapte şi cu cartofi, Porumbar, Brăileni, Cartofe mici, Coilici, Colaci, Kaisersemel, Stanghe, Chifle, Cozonaci, Chifle cu nuci, Cozonaci, Grafle şi Brânzoie.

Primeşte aseminea comenzi speciale, pentru or-ce fel de ocaziuni.

Cu ocazia Sf. Sărbălori. Laboratoriile de lucru, sunt din nou amenajate şi înzestrate cu cuptoare speciale şi masini moderne, puse sub directa conducere şi supraveghere a d-lui **M. Grünberg,** cunoscut onor clientele, ca vechiu specialist în această branşă, aşa că onor clienţi, precum şi onor public în generul, vor fi pe deplin mulţumiţi, procurându-şi cu încredere, tot ce atinge această branşă de la

Prima Franzelărie de Lux
M. GRÜNBERG
Str. I. C. Brătianu 168.

Rog. Onor. clienţi a observa bine, atît firma cît şi No. ca să nu confundă adresa.

Dr. Al. Brumă

Medic secundar al clinicei Dermato-sifilitice (Spit. Sft. Spiridon)

Boli de piele, sifilis şi genito-urinare

(Injecţii cu salvarsan „606")

Consultaţiuni: 2—3 şi 6—7 p. m.

— Str. Cuza-Vodă (Golia) 14 —
(*Casele foaste dr. Filipescu*).

De Inchiriat sau de vînzare o casă cu 4 odăi, coridor de sticlă, bucătărie, pivniţă şi grădină, Str. Nicolina 70, Tramvai la scară.

A se adresa în str. Albinetz 22 Iaşi, la d-na Colasiu.

Absolvent al Şcoalei superioare de Comerţ, dispunând de ore libere aranjează registre la comercianţi.

Doridorii se vor adresa la ziar.

DE VÎNZARE

pentru strămutare de domiciliu:

1) Una vie numită Mitoc satul Todireni, comuna Ciurea jud. Iaşi, întindere de 30 ha pămînt, compus din 16 ha arătură, 5 ha fînaţ, 8 ha pădure tînără, cu foarte mulţi pomi roditori; casă, două crămi, casă pentru vier, două fîntâni. Via este împrejmuită cu seci şi este răscumpărată. 8 klm. depărtare de oraş.

2) Una vie în satul Lunca Bîrnovei com. Ciurea, 6 ha întindere, 2 ha jum. plantată cu viţa americană, al 3-lea an, restul arătură, fînaţ şi pădure tînără, casă pentru vier, fîntînă. Via e răscumpărată.

3) Două rînduri de case str. Albineţ, No. 12, Iaşi, un rînd cu patru camere şi paravane şi un rînd în două etaje compus din şase camere şi 3 bucătării, cu pivniţă sub ele, ogradă şi cu 4000 m. p. loc deosebit.

4) Un rînd casă mahalaua Broscăriei 98, construcţie nouă, compusă din 4 odăi, 2 antreturi şi alte atenanse, cu grădină cu pomi roditori şi pentru zarzavaturi, locuită de proprietar unde doritorii se pot adresa.

Dr. H. Solomovici

SPECIALIST IN BOALE DE NAS, GÂT, URECHI

şi — GURA —

Ord. 8—10 a. m. şi 3—6 p. m.

67 Str. Cuza-Vodă 67

De vînzare *Casele Str. Lascar Catargi 5 compuse din 4 apartamente, canal, apă. A se adresa d-nei Jeanne Unter, Păcurari 37.*

Doctorul C. I. Parhon

Profesor de Clinica boalelor nervoase şi mentale.

S'a mutat în str.
Anastasie Panu 8
Consultaţiuni 6—7 seara

Foarte important

Aducem la cunoştinţa onor Public că am concedat depozitul renumitului

UNT-DE-LEMN

marca **„PRINCESSE"** garantat pur d-lor

FRAŢII SMIRNOV

şi garantăm că va fi servit din acest nepozit cu marfa noastră originală garadtată pură.

Caisson & Brocard
Fabricanţi
Nice (Franţa)

O fotografie bine reuşită obţineţi totdeauna numai la Fotoglob Electric

Siegmund Packer
Str. Lăpuşneanu 34

Dr. I. BRENER

Specializat în clinicele din Germania

BOALE DE FEMEI

MAMOŞ

Str. Lăpuşneanu 25

— Cons. 1—6 —

Reîntors din campanie şi-a reluat ocupaţiunele

A apărut:

Noua lege a firmelor

Toţi comercianţii să se grăbească să şi-o procure pentru a se conforma. Noua lege prevede amenzi pînă la 5000 lei pentru contravenienţii.

Se află de vînzare la Tipografia H. Goldner. **Un exemplar 25 bani**

S'A REDESCHIS

Hotelul şi restaurantul

„CENTRAL"

— Iaşi, Strada Gh. Mîrzescu —
Vis-a-vis de Tip. H. Goldner

ARANJAT CU MOBILĂ NOUA

Bere, vinurile cele mai bune şi Aperitive speciale

ub direcţiunea cunoscutului **Leon From**

Preţuri foarte convenabile

Se primesc Abonamente Lunare trimis la Domiciliu.—Asemenea se primesc angajamente pentru Nunţi şi Baluri

Fabrica de Vată şi Plapome

„GLORIA"

LAZARE & GUSTAV RECHLER

— IAŞI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecţiuni

albă şi neagră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biuroului de agentură şi comision

Maurice Brauchfeld, Iaşi

Borhotul *Fabricei de bere „Zimbru" strada Păcurari No. 91 este* **DE VÎNZARE.**

A se adresa la Fabrică.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ:

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, IAŞI

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA" a DOCTORULUI RĂTIANU,** şi feriţi-vă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara intru nimic cu excelentele produse **„SINTEZA".**

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEŞICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAŢIE** etc.

Observaţi bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** şi **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebue să poarte numele meu **Dr. A. RĂTIANU** şi marca **„SINTEZA".**

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

CURA — Cea mai raţională de Unt de peşte

pentru ADULŢI şi COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEŞTE IODOFERAT SIMPLU şi
UNT DE PEŞTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru bersoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.*

Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei,* la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani,* la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER,** *furniz. Curţei Regale* **Iaşi.** Pentru Bucureşti: *la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Tipografia H. Goldner, strada Gheorghe Mîrzescu No. 17

5 BANI

ABONAMENTE

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b.
„ „ „ IV, 40 „

5 BANI

Administrația: Iași, str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul XI.—No. 2068 -Duminică 29 Dec. 1913

De ce se retrage guvernul de colaborare!

- Cînd se va retrage? Ce va fi după această retragere! -

Discurs pronunțat de d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, în ședința plenară a clubului Conservator-democrat din Iași, de la 26 Dec. 1913

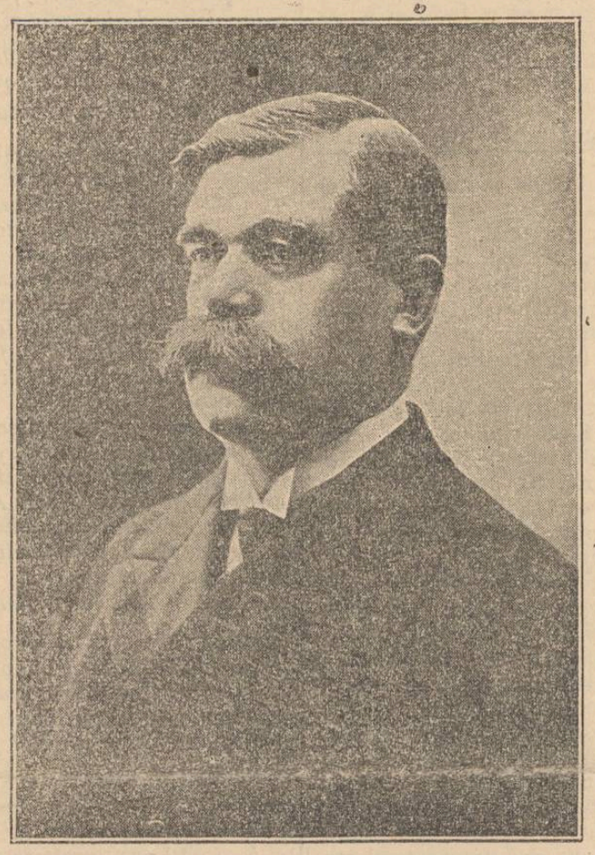

Pentru Miercuri, 26 Decembrie, ora 5 d. a., membrii clubului conservator-democrat din Iași au fost convocați în ședință plenară — la care a participat și iubitul nostru președinte, actualul ministru al lucrărilor publice.

Ocupînd fotoliul prezidențial, d. Al. A. Badareu a fost salutat cu aplauze, care păreau a nu mai lua sfîrșit.

Iată cuvîntarea pronunțată—fără, însă, ca ea să fie redată după note stenografice:

Iubiți prieteni,

Cînd, acum cîteva zile, am rugat, pe cei dela *Opinia*, să convoace clubul pentru astăzi, în mintea mea era ca, prin acest mod, să vă pot vedea pe toți și să vă urez, conform obiceiului, serbători fericite...

Voci. Aseminea! Să ne trăești!

D. Al. A. Badareu. Nu-mi închipuiam, însă, că-mi vor face farsa—și nu ie prima dată—de a anunța că se vor face comunicări importante.

Evident. Voi face unele comunicări. Nu știu dacă ele vor fi plăcute—mai cu samă dacă ar fi să luăm lucrurile după forma lor comună. Cred, însă, că ele vor avea oare-care însemnătate, vor fi interesante, pentru toți acei cari, privesc lucrurile în față și bărbătește.

Retragerea unui guvern fericit

Sunt patrusprezece luni și ceva de cînd s'a alcătuit actualul guvern de colaborare, din care am onoare a face parte, ca trimis al Dv.

Guvernul acesta, pe care, prin urarea făcută cu ocazia depunerei jurămîntului—cuvintele sunt publicate în *Monitorul Oficial*—Coroana l'a calificat de cel mai puternic guvern, pe care țara l'a putut da în Octombrie 1912, n'a fost numai atunci cel mai puternic, ci a fost și de atuncea încoace, și n'a fost numai puternic, dar a fost și un guvern fericit.

Și cu toate aceste, acest guvern, puternic și fericit, care a înscris pagina cea mai frumoasă a istoriei romînești, se retrage. Nedumerirea ie mare și fie-care se întreabă de ce,—cu atît mai mult cu cît, judecînd lucrurile numai după aparență, nedumerirea este justificată.

Domnilor!

Există două feluri de schimbări de guverne: prin cădere și prin retragere.

De cîtva timp s'a introdus la noi inovația retragerei și nu a căderei guvernelor, prin mișcări violente, Actuala retragere ie a treia, în seria dela 1907. Intr'adevăr, în acel an s'a retras guvernul Cantacuzino, în 1910 guvernul Brătianu, și, acum, guvernul Titu Maiorescu.

Inovația este ea fericită sau nu? Credința mea este că da, că ea este spre binele țărei, spre folosul maturizărei spiritului nostru public. Căci, într'o țară ca a noastră, unde nu avem o opinie publică solid orientată, zbuciumările — pe tema campaniilor opoziționiste — nu pot fi de nici un folos.

Aceasta cu atît mai mult cu cît, cele mai adesea-ori, zbuciumul campaniilor opoziționiste are la baza lui sentimente foarte variate, mobile cu totul distincte. Dovadă că nu de rareori am văzut opoziția despărțindu-se în două, imediat ce și-a ajuns scopul,—acela de a trînti guvernul. Unde mai pui că ori-ce agitație, într'o țară cu spiritul public atît de puțin disciplinat, zbuciumul, de or-ce natură, nu poate de cît să strice, nici de cum să folosească.

Iată de ce, cred foarte bun, în or-ce caz preferabil, sistemul retragerilor.

Inovația a fost fericită—dar tot partidelor conservatoare și guvernului de colaborare i-a fost hărăzit să complecteze, să perfecționeze, această inovație (Aplauze).

S'a retras guvernul conservator în 1907, deși ar fi putut continua a guverna,—dacă ar fi admis să facă el represiunea cerută atuncea de d. Carp. N'a voit să facă el represiune, a crezut de cuviință să se retragă, pentru ca liberalii, cu autoritatea lor de partid neuzat, s'o facă, căci ei o puteau face mai sigur, și fără dificultăți nuoi.

S'a retras guvernul Brăteanu în 1910 — dar această retragere s'a făcut, după ce, prin alegeri repetate, în toate părțile țerei, în București, Iași, Tecuci, etc. se dovedise un simțimînt public potrivnic liberalilor.

S'au retras ambele guverne, fie din cauza unor evenimente triste ca cele din 1907, fie că guvernul se simțea invechit, uzat, obosit, cu o opoziție tare, cu un spirit public potrivnic, cum era în 1910. Erau retrageri, dar nu de bună-voie, ci produse ale unor imprejurări speciale.

Nu este tot ast-fel cu retragerea guvernului actual. Noi facem inovația complectă — căci pînă astă-zi țara n'a văzut încă retragîndu-se un guvern încărcat de atîta glorie și în deplinătatea puterei sale. Acest lucru îl face guvernul de astă-zi, unul din cele mai fericite, din cîte a avut țara. (Aplauze).

Sunt adînc convins, domnilor, că felul cum se retrage guvernul de colaborare va lăsa urma. Se înșală acei care cred că, la noi, faptele nu lasă urme adînci. Nu poate fi fără urmare, ceea ce facem noi și nu se poate ca pilda noastră să nu fie imitată. Am ferma credință că viitorul guvern liberal, după ce se va încărca de gloria reformelor interne — care vor necesita, de sigur, muncă, jertfă, uzagiu — va procede la fel cu noi, și după cum noi n'am insistat ca să complectăm opera de organizare și am lasat acest lucru în sarcina lui, tot ast-fel și viitorul guvern liberal, după ce va realiza reformele promise, se va retrage, pentru ca organizarea, pe baza acelor reforme, să fie făcută de alții, și, cu chipul acesta, cu toții să contribuim la înfăptuirea reformelor.

De ce se retrage guvernul

De ce se retrage guvernul actual? Iată întrebarea care este pe buzele tuturor, în mintea tuturor.

Pentru mulți din dv. faptul că, actualul guvern se retrage, nu constituie un lucru nou. Acum vr'o două luni și mai bine, în ședința comitetului executiv de la Iași, am comunicat, în formă destul de categorică, că actualul guvern se va retrage curînd. Și v'am spus aceasta, din cauză că survenise dificultăți neprevăzute în situația partidelor în colaborare.

Intr'adevăr, domnilor, cînd, în Octombrie 1912, noi am decis să facem un guvern de colaborare, ne-am închipuit că vom colabora cu întreg partidul conservator. Or, din primul moment, sau puțin după constituirea actualului guvern, ne-am convins că lucrurile nu s'au petrecut, cum ne-am închipuit. Partidul conservator s'a împărțit imediat în două—indiferent dacă au fost sau nu părți egale—și una din ramuri a și început lupta în contra jumătății din partidul conservator la guvern și în contra noastră. Acest lucru s'a petrecut pretutindenea și, cînd voiu vorbi mai tîrziu, despre situația de la Iași, voiu insista și asupra acestei chestiuni speciale.

Partidul conservatar nu era unit și un partfd divizat constituie pururea o situație bolnăvicioasă. Acei care cred, că diviziunile din partidul conservator sunt pe bază de capricii sau de dorinți personale numai, se înșală. Numai aparența este astfel, pe cînd, în realitate, cauza este mult mai aprofundată, și ea privește înainte de toate, o chestie de ordin social, de clasă.

Cînd voiu avea timpul liber voiu veni aci pentru ca să vă fac un soiu de conferință asupra influenței pe care o exercită viața socială asupra vieței politice.

De pe acum, însă, vă pot spune că ar fi o copilărie să credeți că disensiunile în partidul conservator au vr'o legătură numai cu chestii de persoane, că ele există numai pentru că d. Nicu Filipescu face parte din partidul conservator, sau fiind că d. Take Ionescu își impune tot mai mult marea sa personalitate. Neînțelegerile datează de cînd există partid conservator în țară, ele dăinuesc fiind-că lupta între clasa socială, care pretinde dreptul la diriguire pe baza numelui, continuă încă cu clasa care cere legitimitatea dirigoirei, pe baza mentalității conservatoare și a vrednicie ei dovedite. (Aplauze îndelung repetate).

Desigur că ne apropiem de sfîrșitul acestor lupte. Clasa socială care a diriguit pînă acum, numai pe baza numelui, s'a împrăștiat. O parte se află la liberali, foarte mulți în partidul conservator-democrat, mulți în rîndurile partidului conservator.

Ea a slăbit, s'a micșurat. Și de aceia ne îndreptăm spre o alcătuire mai normală, cînd, mentalitatea conservatoare *făcută* va avea drept la diriguire ca și mentalitatea conservatoare *moștenită*, și că, atunci cînd această din urmă mentalitate, cam adormită, va fi pusă în fața celei dintăi, care are îndărătul ei munca și vrednicia, cea dintăi va triumfa, cea de a doua va trebui să cedeze. (Aplauze îndelungate).

Echilibristică dificilă

Dar explicațiile sunt una, faptele sunt alta — și ceea ce interesează în primul loc sunt, rezultatele, faptele.

Neînțelegeri au fost, frămîntari s'au produs—și în primul loc, de pe urma acestor neînțelegri, a suferit guvernul de colaborare.

Situația, o recunosc, era din cele mai grele pentru unii din colegii noștrii în colaborare. Ei n'au putut — fie din motive de considerații sociale, fie din motive de grija zilei de mîine—să nu păstreze relații și raporturi cu nuanțele desidente. O făceau aceasta și din instinct de clasă și din considerația preocupărei pentru ziua de mîine.

Eu nu încriminez, nu critic pe niminea, dar întru cît ie vorba de constatare de fapte nu pot să nu recunosc că unii din colegii în colaborare au trebuit să se dedea la o echilibristică din cele mai grele. Nu-i ușor lucru că în consilii să fii din partea colegilor colaboratori, iar în afară, să întreții raporturi cu nuanțele desidente.

Din această cauză s'a ajuns la situații imposibile, la adevărate monstruozități; s'a văzut inspirate și susținute campanii de cei ce trebuiau să ne fie prietini colaboratori; s'a văzut campanii contra d-lui Take Ionescu, care au culminat în susținerea că d-sa nici n'a fost la Atena, că aceste lucruri le-au scormonit niște ovreiași de la gazete.

Desigur că după pronunciamentul civil de astă-primavară și după retragerea d-lui P. P. Carp, se pusese, pentru ramura conservatoare la guvern, chestia importantă: cum să atragă pe cei ramași fără d. Carp, pe desidenți.

Acest lucru nu se putea face de cît pe baza aprobărei unora din susținerile dezidenților. De aci explicația că une-ori acordul a fost perfect între *La Politique*, *Inainte și Epoca*.

Se pusese chestiunea că s'ar putea că mîne, poimîne, partidul conservator să fie nevoit poate să aibă o acțiune de sine stătătoare. Nu se putea aceasta, fără să nu se strîngă rîndurile, fără să nu se reintrunească toți cei rezleți.

Și atuncea s'a făcut acest lucru nu pe bază de idei, ci pe bază de rancună, nu pentru ceva, ci contra cui-va. Așa ceva, însă, nu constituie un lucru normal și lucrurile anormale nu pot da de cît rezultate nemulțumitoare.

Retragerea inevitabilă

Situația aceasta a culminat în momentul cînd trebuia să se întîmple un eveniment de mare importanță politică—redactarea proiectului de mesagiu. Cînd starea lucrurilor, despre care v'am vorbit odinioară și-a găsit expresia cea mai desăvîrșită in chipul cum a fost pregătit acel proiect, se mai încăpea vre-o iluzie?

Capul statului s'a declarat nemulțumit de acest proiect. Coroana a ținut să se scoată în relief un succes, care era al țării înainte de a fi a d-lui Take Ionescu—și prin acest gest coroana n'a făcut numai un act de desăvîrșit respect pentru adevăr și istorie, dar a făcut și un act de reparație, un act de dreptate pentru partidul conservator-democrat.

A făcut actul de reparație, dar putea coroana să nu ia act de cele constatate cu acea ocazie? A putut oare coroana să-și închipuie că mai este cu putință o guvernare a partidelor în colaborare, și că un guvern format de aceste partide ar mai putea prezida marele reforme interne?

Coroana a luat act, noi am luat act, partea cuminte a partidului conservator a luat act. Guvernul trebuia să se retragă, din cauza unor împrejurări nenorocite din lăuntrul partidului conservator, care nu puteau să nu se resfringă și asupra guvernului de colaborare.

Guvernul actual a simțit că el nu va putea prezida marile reforme interne, pentru că astfel de reforme cer un guvern compus din afinități sufletești și nu din înțelegeri și formule convenite. Legăturile de cuvînt, legăturile de contract, constituie desigur foarte mult pentru oameni întregi și cu simțul datoriei. Dar în care contract se pot prevedea toate? Și care contract nu poate fi izvor de neînțelegeri, cînd mobile de interes se pun în mișcare?

Reformele oferite

Este natural dar că s'a hotărît retragerea guvernului—aceasta cu atît mai mult cu cît partidul liberal a apărut cu programul lui, *prin care oferă reformele*.

Căci, domnilor, este evident că reformele interne se vor da, fără să fi fost cerute. Partidul liberal nu le-a înscris ca un ideal, ci le-a declarat puncte categorice de program, realizabile în cel mai scurt timp posibil. El a declarat că va da aceste reforme, deși niminea nu vede curentul puternic, care să le solicite.

Desigur că nu este un rău că măsurile bune, reformele salutare, se realizează de clasa diriguitoare, fără să fie cerute cu insistență sau impuse de clasa diriguită. Nu facem din aceasta nici o vină liberalilor, cu atît mai mult cu cît procedarea ne mulțumește din punctul de vedere al concepțiunei cu adevărat conservatoare. Conform acestei concepțiuni totul trebuie făcut fără zguduire, la timp, pe baza cumințeniei și a prevederei. Clasa diriguitoare numai atuncea corespunde menirei ei cînd știe să prevadă și să satisfacă la timp toate cerințele. Iată de ce ne surîde faptul că clasa diriguitoare a propus reformele, fără ca cei diriguiți să le fi cerut.

Ori cum, odată reformele propuse, cele două partide în colaborare nu puteau sta impasibile. In neputință de a face ele ce trebuia—guvernul a trebuit să se retragă. Acest lucru hotărît—trebuie de știut: cînd se va retrage guvernul. Mai mult chiar de cît explicațiile pentru ce se retrage guvernul. vă interesează cînd se va retrage el și ce va aduce ziua de mîine.

Suveranul bolnav

Probabil că vă închipuiți că această retragere va avea loc la 30 Decembrie, așa cum s'a anunțat.

Cu părere de rău trebue să vă spun că lucrul va întîrzia cîte-va zile și aceasta din două cauze.

Spun cu părere de rău,—în primul loc, pentru că numai situațiile limpezi și definitive corespund cerințelor oamenilor întregi, și, în al doilea loc, fiind-că întîrzierea se produce din cauza indispoziției suveranului. De cîte-va zile M. Sa este suferind și a fost oprit să comunice cu cine-va.

Aceasta din urmă cauză nu motivează numai regretul că situația politică nu poate fi imediat rezolvită—dar constituie prin sine însă-și un motiv de durere. De aceea urările noastre să fie pentru o cît mai grabnică întremare a suveranului nostru, ca providența să ni-l mai ție mulți ani în deplină sănătate, spre gloria și fericirea țării—căci rare ori un popor a avut norocul să fie condus de un suveran cu o atîtă validă individualitate, atît de înțelept și experimentat. (Aplauze îndelungate)

Despre marea personalitate a regelui Carol, voi putea, sper, în curînd să vă vorbesc aci și să vă spun lucruri în totul sau macar în parte inedite despre rolul personal ce l'a avut în rezultatul fericit de astă-vară.

Ce va fi după retragere

Eu cred că atîrnă de la munca noastră, a partidului conservator-democrat, ca să ajutăm desfășurarea evenimentelor, pe drumul pe care sunt așezate, spre folosul țărei și cinstea partidului conservator-democrat, prin cinstirea persoanei șefului nostru (Aplauze. Ovațiuni).

In cercetarea problemei ce va fi după retragere trebuie să cercetăm în primul loc situația partidului nostru, după ce plecăm de la guvern.

Este adevărat, oare, că deși șeful nostru eșă atît de mărit din această guvernare, partidul eșă micșurat? Asupra acestei chestiuni era să provoc pentru astă-zi aci o discuție contradictorie cu amicul nostru Vasile Dimitropol. Convenisem la aceasta — și era, cu această ocazie, să reînviem un vechiu și bun obiceiu ieșan, al discuțiilor contradictorii, asupra chestiilor la ordinea zilei. Din anumite imprejurări lucrul n'a fost posibil — și de acea o cercetăm, fără caracterul unei discuții contradictorii.

In primul loc — ca principiu. Numai partidele bolnave sau inferioare din toate punctele de vedere pot eși micșurate, cînd pleacă de la guvern. Țelul ori-cărui or-

ganism politic este guvernarea — opera pozitivă, creatorie. Opoziția nu este de cît procedura întrebuințată spre a ajunge la guvern și a putea crea. Un partid politic este un mandatar al națiunei, pe care mandat el nu-l poate aduce la îndeplinire de cît fiind la guvern. Capitalul politic al unui partid nu se făurește în campaniile opoziționiste, ci prin munca și creațiunile de la guvern (Aplauze)

Precum vedeți, dar, ca principiu, susținerile acelora care afirmă că prin faptul că am fost la guvern am eșit micșurați, nu sunt admisibile.

Dar în fapt? Chiar amicul Dimitropol pentru ca să poată să facă o afirmare a șters o altă afirmare, D-sa a spus că partidul a eșit micșurat, deși șefal a eșit mărit. Dar oare perderile partidului—dacă sunt—nu sunt ele cu prisos compensate prin gloria cu care s'a acoperit șeful—acel șef, care, astă-zi, constituie o personalitate de mîna întâia, în rîndurile personagiilor europene care făuresc și desfac evenimentele politice; acel șef, care, în fața coroanei, a dovedit și a fost apreciat ca atare, că acțiunea sa extra ordinară—personală, a fost o acțiune înlănțuită, unde nimica nu era neprevăzut, unde fie care act era urmare logică a celuilalt, unde faptele se îmbinau ca verigile unui lanț (Aplauze, ovații entuziaste).

Acțiunea lui a fost mare—faptele i-au dat dreptate, le vor da dreptate. Iată de cen'am avut un moment de ezitare, cînd la 24 Decembrie 1912, tot aci la club, am venit, în toiul campaniei canibalice dusă contra lui Take Ionescu și v'am spus: să n'aveți nici o grijă. (Aplauze).

Nu sunt profet, nu sunt un vizionar, sunt un om pentru care faptele au mare importanță.

Pe baza lor și cu judecata pe care mi-a dat'o Dumnezeu, v'am afirmat că dela Londra va eși mărit șeful nostru (Aplauze îndelungate).

Și astă-zi vă pot spune că Londra ne-a dat conferința de la Petersburg; că prin Londra am obținut protocolul de Petersburg; că Londra ne-a adus pacea de la București; că Londra ne-a dat triumful de la Atena, triumf care a ratificat pentru vecie măreața operă de la București. (Ovații).

Cu un astfel de șef și cu un atare triumf, cum ar mai fi fost cu putință să piardă partidul?

Cei care au plecat

Pentru unii superficiali, sau care privesc lucrurile numai în mod superficial, se poate ca partidul nostru să fi eșit micșurat. Pentru acei care cred mai mult în cataloage, de cît în creditul public, partidul nostru a pierdut.

In realitate, însă, lucrurile nu sunt ast fel.

Mai întâi, au ele oare, într'adevăr, cataloagele multe ștersături? Nu vorbesc de Iași, fiind-că s'ar putea spune că mă laud sau ascund adevărul — mai cu seamă că unii nu mă admit de cît ca o mare putere electorală. Dar în toată țara prezintă oare cataloagele multe ștersături? Ar trebui dovedit.

Și apoi, este oare un partid, care, în cursul guvernărei, să nu sufere schimbări în cataloage? In opoziție cataloagele tuturor partidelor sunt în creștere. Vin mulți: unii nechemați, alții care nu se știe dacă se vor adopta, acomoda. Nu în opoziție se face selecția, ci la guvern. Atunci se face triajul, se pune în evidență vrednicia. Tot atunci se face triajul de idei și cei în dezacord pleacă, după cum tot atunci se face triajul de persoane, și acei care, pun mai presus de toate năzuințele lor personale, pleacă.

Dar luptele serioase, uneori de adevărat eroism, partidele politice nu cu aceste elemente le duc și nu pe aceștia contează—cari, cînd se duc, fac foarte bine că se duc, fiindcă pun capăt unei situații nemulțumitoare pentru toți. (Aplauze).

Dar plecarea unor atari elemente — dacă se produce—poate fi interpretată ca un semn de slăbirea organizmului politic? Mare eroare. Un organism compus din cinci celule perfect sănătoase, ie mai bine pregătit, de cît un organism cu un mare număr de celule, disparate și bolnave. Și ca și în lumea organismelor, așa este și în viața partidelor politice.

Tăria unui partid stă în comunitatea sufletească a membrilor săi. Nu ștersături de cataloage pot diminua această tărie, care ne leagă și formează puterea noastră. (Aplauze).

Nu numai că n'am eșit micșurați, dar, între altele, am plecat din actualul guvern cu tranșarea unei chestiuni constituționale. Pînă acum se spunea că n'ar fi nevoe de cît de două partide de guvernămînt, și că aceasta este și credința factorului suprem. Prin chipul cum s'a alcătuit guvernul de colaborare, prin apelul făcut la partidul nostru, care, era atît de tare, în cît, cu toate că guvernul conservator era în declin, prin partidul nostru s'a putut alcătui cel mai tare guvern, în cele mai grele împrejurări prin care a trecut țara, prin aceasta zic partidul conservator-democrat a fost recunoscut ca partid de guvernămînt. (Aplauze prelungite).

Departe dar de a eși micșurat, partidul nostru a eșit mărit, foarte mărit, din actuala guvernare. (Aplauze). Și mărit, el trebuie să continue viața sa proprie, pentru că ar demerita de la acei care s'au încredințat lui, și pentru că am lipsi țara de un sprijin puternic, care cu siguranță că va servi țara și în viitor. (Aplauze prelungite).

Cu această necesitate de a continua viața de al treilea partid de guvernămînt, suntem datori, ca pe cale constituțională, să luptăm și să dovedim că suntem cel mai de viitor și mai vrednic din partidele conservatoare.

Lipsa de maturitate politică

Și acum să venim, d-lor, la partea ce a luat guvernul de colaborare, în opera de înălțare a Iașilor. Să examinăm cu aceiași atenție și partea *slabă* cum și partea *tare*, rezultînd din ceia ce am făcut noi pentru Iași.

Partea slabă este, că la Iași am fost în colaborare cu tovarășii noștri, cu partidul conservator. Noi n'am tîrguit colaborarea și cu toate că am fi avut dreptul, după situația noastră politică, să avem precădere la Iași, să luăm chiar totul în lotul nostru, noi le-am dat alegerea de preferință.

Și știți cu toții că ei au ales întâiu, și noi am luat ceia ce a rămas după alegerea lor. Dar imediat ei s'au transformat în adversarii noștri.

D. T. Emandi.—Și la Bîrlad tot așa s'a întîmplat.

D-nul **Al. A. Badareu.**—Da, foarte adevărat, căci exemplul de la Iași a fost imitat. Care au fost consecințele acestui fapt! Frămîntările provocate prin această atitudine au dat nouă o umbră, iar din această umbră a cîștigat partidul liberal. Să nu vă citez de cît un fapt. Cînd a fost întrunirea în chestia d-lui Carp, pronunciamentul pentru d. Carp, a asistat primarul conservator al Iașilor, a asistat prefectul poliției, deputații și senatorii Iașilor, în sfîrșit însuși șeful organizării locale conservatoare. Netăgăduit că era atunci o vădită atitudine ostilă guvernului de colaborare.

Dar boala n'a putut fi oprită numai la aceasta.

Pentru bolile sociale nu există încă o știință menită să le vindece urmările, nici să le tae cauzele. Nu există încă o știință de medicină socială, și cu atît mai puțin există o artă de medicină socială. Boala a mers mai departe și azi se culeg urmările. Unde e primarele conservator? De ce n'am vedea noi acest eveniment politic? De ce nu l'am semnala? La Mai cînd s'a făcut întrunirea cu pronunciamentul Carp, conservatorii de la Iași s'au dus în corpore la București să sufle în pumnii d-lui Carp ca să nu se răcească fierul roș (aplauze, rîsete).

Oare nu e vrednic de semnalat faptul că aceiași conservatori, cari luptau pentru fierul roșu al d-lui Carp, să fie siliți în Ianuarie să lupte alăturea cu adversarii d-lui Carp, cu liberalii? Ce arată aceasta? E lipsă de direcție? Trebuie să învinuim pe cineva? Eu, d-lor, nu văz în aceasta de cît *lipsă de maturitate politică*, nu pot da învinuire numai pe directiva politică! Și apoi de ce nu am spune-o verde, căci ne privește și pe noi.

La noi la Iași, în organizarea conservatoare democrată, nu ne putem tîngui că ar fi o lipsă de direcție. Eu din parte-mi vă văd cît mai des, ne consfătuim și vă dau dar norme de orientare. Oare nu s'au petrecut și la noi asemenea fapte, care să denote lipsă de maturitate politică? Netăgăduit lucru că în viața parlamentară partidul nostru a înregistrat un izvor colosal de mare prin punerea în relief a talentului lui Titulescu.

Noi n'am înlesnit, vorbim de noi cei de la Iași—că acest talent să aibă o legătură cu Iașii, ca succesul lui să se resfrîngă și asupra orașului nostru. Eu v'am rugat acum trei ani să-l alegem pe Titulescu la Iași. Prietenii, departe de a-mi înlesni această alegere, au răspuns cu înaintarea demisiilor. De ce am fi cruzi numai cu alții, și nu ne-am înțelepți și vedea că și între noi se constată o lipsă de maturitate politică?

Eu în politică n'am rancune, nu păstrez ură nici dușmănie. Mă mulțumesc să constat nemulțumirea de și poate și eu, *ca om nou*, întro formă uneori prea tare, dar rancună n'am, n'o păstrez și odată explicația terminată închid incidentul, fără să mă mai gîndesc la el.

Cine în sufletul lui păstrează rancune, nu poate, nu trebue să facă politică.

Maturitate politică, domnilor, nu avem; n'au nici ei, n'avem nici noi. Ei însă au în plus anarhia; și se prea poate ca din această anarhie să nu cîștige de cît liberalii, și deci să nu fim mirați, cînd vom fi înregistrat surprize. E foarte posibil ca liberalii tocmai din aceste cauze să aibă o luptă politică ușoară, și noi să avem situațiuni grele, anevoioase.

Avem și vom avea dificultăți și de aceia ne întrunim mai des între noi aici în club, ca să le ușurăm. Și, deci, să vedem, d-lor, aici la Iași avem noi față de cetățenii ieșeni titluri de recunoștință ca să fim ușurați în lupta politică ce se va încinge în curînd?

Partidul nostru și Iașii

Cari sunt titlurile de recomandare ale noastre, ale partidului conservator democrat în fața cetățenilor ieșeni! Nesocotit-am noi oare un singur moment interesele legitime ale Iașilor? E un mare interes, ca totdeauna Iașii să fie reprezentați la centru. Iașii nu numai ca Iași, dar și ca reprezentant al Moldovei, are tot interesul să fie reprezentat la centru (aplauze). Sunt, d-lor, moldovan, dar și ieșan și nu mă feresc de a constata acest lucru în folosul Iașilor (aplauze prelungite) Partidele conservatoare au făcut ce au putut ca să-și aibă reprezentantul lor la centru; mi-ar părea rău dacă partidul liberal—ori-care i-ar fi motivele—ar lipsi Iașii de reprezentanța legală la centru.

Partidul conservator-democrat a fost reprezentat la centru prin trei persoane, prin mine la departamentul lucrărilor publice, prin Gh. Lascar (aplauze prelungite, entuziaste, aprobări unanime) ca secretar general la Instrucție, și prin dr. Mezincescu ca subdirector la serviciul sanitar. (aplauze prelungite).

Eu socot că la instrucția publică administrația centrală n'a avut parte încă pînă acum de un om întreg ca Gh. Lascar (aplauze). Intenții curate, cunoștinți desăvîrșite în ceia ce privește trebuințile școalei, scaunul cel mai solid la cap ca să găsască soluția cea mai potrivită la nevoile școalei. Toate aceste calități s'au simțit nu numai de prieteni, ci și de către adversari. Cu ce a pierdut partidul nostru la Iași, cîștigînd Gh. Lascar? Ce e dreptul, la început, și eu aveam o căință că din cauza preferinței de alegere ce am dat colaboratorilor noștri a trebuit să lipsim Primăria de Iași de un primar ca Lascar! Și credeam ca toți dumneavoastră că e o rea deplasare a lua pe Lascar de la Primărie și a-l pune biurocrat la un departament. Dar acum, cînd știm ce a făcut Lascar la Instrucție nu mă mai căesc, căci și ministru de ar fi fost n'ar fi putut face mai mult (tunete de aplauze, sala salută cu toată afecțiunea pe d. Lascar, care mulțumește cordial tuturor).

Partea cu care s'au dotat Iașii numai la departamentul Instrucțiunei publice e de peste 2 milioane, din care universitatea ia 1,300,000 lei, iar restul se împarte la diferitele școli secundare, ca Externatul secundar de fete cu 300.000 lei, Școala normală de băeți „Vasile Lupu" cu 175 mii lei, școala normală de fete „Mihai Sturza" 80,000 lei, arhivele statului 70 mii lei etc. Toate acestea sunt trebuinți vădite, urgente și care vor fi satisfăcute.

Ele se vor executa. Și cînd zicem Universitate zicem întîiu o bibliotecă mare, centrală, care să servească interesele culturale ale unui oraș de însemnătatea Iașilor, zicem o grădină botanică, zicem înzestrări de acelea care se resimt în mod efectiv. Vrea să zică numai la Instrucție s'au dotat Iașii cu două milioane.

Ce a făcut acum d. dr. Mezincescu?

— *Voci* — a stîrpit holera din țară (aplauze prelungite).

D. A. A. Badareu: Da, D-lor; în Moldova de nord n'a fost holeră, întreg corpul IV de armată a fost indemn de holeră. Cît am fost *adinterim* la interne am luat măsuri în scris și am izbutit a feri Moldova de sus de flagelul holerei. Ce ar fi fost în sărăcia noastră o holeră! O nenorocire complectă! Ferirea de holeră e o chestie de administrație. Și știți cu toții ca la Slănic, după o noapte nedormită, cu elementele date de dr. Mezincescu, am scris acel raport către Majestatea Sa și a doua zi eram la Castelul Peleș, de unde s'au dat ordine riguroase și în scris, sub aprobarea Regelui, ca să se execute.

Ferirea corpului IV de armată de holeră și prin el ferirea Moldovei de sus de holeră va fi titlul de glorie și științific și administrativ al d-r Mezincescu (tunete de aplause). Nu trebue însă a uita și pe dr. Slătineanu, care ne-a dat în combaterea holerei tot sprijinul și zelul cerut

Acum, ce a făcut ministerul lucrărilor publice pentru Iași? S'a încheiat contractul pentru canalizare și pavajul orașului Iași în sumă de 2 milioane lei, din care 1,200,000 lei pentru pavaj și 800000 lei pentru canalizare. Această înlesnire nu s'ar fi putut face fără trecerea în bugetul ministerului a unei sume de 100000 lei ajutor, pe timp de 40 de ani, reprezentînd anuitatea acestei sume.

De la sine se înțelege că această prevedere în buget se datorește în primul loc prezenței mele ca ministru la departamentul lucrărilor publice.

Eu eram consequent cu mine însumi. Cînd am instalat pe d. Matei Cantacuzino ca primar al Iașilor, am schițat un program de lucrări ce erau chemate a avantaja Iașii, cu partea mea de contribuire ca ministru al lucrărilor publice. Imi place a constata astăzi că n'am rămas dator cu nimică.

In *primul loc* am făcut să se treacă linia Dorohoi Frontieră, ca complectare a liniei Iași-Dorohoi, care va lega Iașii cu străinătatea prin o linie directă.

In *al doilea loc* am trecut linia Nicolina-Abator, care va rădica valoarea comercială a abatorului și va servi regiunea Tatarașilor față cu Nicolina și Gara.

Al treilea am dat 3 milioane pentru atelierele C. F. R. de pe șesul Frumoasei ca complectare de lucrări și înzestrări în ateliere.

Al patrulea, am dat un milion pentru liniile de garaj din gara Iași, care de 40 de ani a rămas cum a fost la 1871, și de și toată lumea comercială ceruse, nimene nu a dat nimica. Eu am dat și pentru gară și pentru oficiul poștal din gară (aplause îndelungate).

— S'au dat 5 milioane pentru linia Tecuci Fălurei, care va înlesni legătura Iașilor cu 2 mari centre; cu Constanța și cu Bucureștii. Prin Fălurei vor avea să treacă expresele spre Iași și Berlin-Constanța, scurtînd drumul cu cîteva zeci de chilometri și cu cîteva ceasuri, mai ales după ce se va construi un al doilea pod duplu peste Dunăre la gura Ialomiței spre Hârșova și va lega Constanța prin noua linie ferată Hârșova-Constanța, linie cu interes curat moldovenesc. Iar din Fălurei prin Urziceni altă linie va merge spre București (Obor) și va scurta drumul expresului dintre Iași și București, cu peste 70 kil. și mai bine, un ceas distanță (aplause).

— S'a dat putința construirei liniei Pașcani-Neamț, înlesnind Iașilor putința de a atinge cît mai curînd munții, căci pentru noi ca și pentru restul țării munții Neamțului și ai Sucevei sînt Sinaia Moldovei, și cu cît vom aduce mai multă lume acolo, cu atît va fi mai bine și pentru Iași (aplause).

— Am luat pe sama statului ca șosea națională 54 klm. de șosea județană și am dat județului Iași o economie de 200000 lei.

— Din legea prestației pentru cei mobilizați am ușurat traiul conjudeșenilor noștri în măsură directă.

— S'au dat 800000 lei pentru isprăvirea palatului administrativ, care așteaptă de atîta vreme să fie sfîrșit pentru a isprăvi tot eu, ceia ce eu începusem cu prevederea primelor sume la restaurarea acestui istoric monument, care face fala Iașilor și a Moldovei (aplauze îndelungate).

Incheind lista îmbunătățirilor ce noi am făcut Iașilor, nu pot trece peste faptul că toate aceste nevoi au găsit ecoul cerut la întregul guvern. Urez din parte-mi ca și viitorul guvern liberal să facă tot ce va vrea pentru Iași. Eu sînt Ieșan, și ca atare ori ce sacrificii s'ar cere să se facă pentru Iași aș fi cel dintâiu să stărui, să lupt ca să se facă, și mi-ar părea foarte rău, ca în viitorul guvern liberal Iașii să nu-și aibă reprezentantul lor legal.

Numai activ nu și pasiv

Dar mă veți întreba acum: toate bune; foloase și atenție pentru Iași, creștere mare în ochii țării, slăvire a neamului peste hotare; dar, *uzură* nu-i?

Da, domnilor; e Berman luster la lucrările publice! (rîsete). Cine nu știe ce au făcut detractorii mei din afacerea cu Berman luster; mi-au dat o nouă poreclă. Cîte porecle nu mi-au dat mie; eu, marele elector de la Iași, eu care nu știu decît să cer voturi; eu acum am și porecla de luster. Imi es din obiceiul meu și mă fac forte să vă declar că nu va trece multă vreme și-mi voiu schimba porecla în renume, (aplauze prelungite).

Chestia se prezintă foarte simplă. Și-a permis un răzeș din fundul Moldovei să cumpere pentru stat lemne, mai eftin de cît pentru particulari. Da, aceasta e chestia. Biurourile credeau că statul trebue să cumpere totdeauna mai scump ca particularul, tocmai pentru că este stat, și eu, răzeșul, am crezut și cred contrarul (aplause). Credința mea nu va putea-o surpa nimenea și nici odată pentru că statul fiind cel mai mare consumator, sigur și statornic, el trebue să cumpere tot deauna mai eftin (aplause). Eu am cumparat cu 8 lei m. c. de lemne de foc, pe cînd piața vindea cu 11 lei m. c. (aplause).

Din toată această afacere simplă, dar care eșia din făgașul comun al biurourilor, s'a brodat o legendă, în modul așa de sgomotos și de cunoscut. Dar legenda e legendă, și faptele vor veni să distrugă legenda.

Acum în urma creșterei ce a primit țara în afară, și ca întindere de teritoriu, se impun țării sarcini nouă și pe drumul nou ce trebue să mergem, a venit vremea ca răsipa biurourilor să fie înfrînată.

Față cu noile cheltueli ce le va cere armata și situația politică creiată Romîniei; față dar cu un buget care va ajunge la 700 milioane, în curînd, a venit vremea ca fiecare leu să se cheltuiască numai pentru ce trebue, și să nu meargă nici o centime aiurea de cît unde trebue (aplause prelungite.) Se prea poate ca, cu vremea, clasa administrativă să capete un fel de *inchistare* așa că devine refractară la ori ce cerință nouă, dar a venit vremea ca ori să intre în ordine ori să dispară (aplauze).

In copilăria noastră politică, în care ne aflăm, suptilizarea faptelor e un lucru prea ușor, Se face ușor, se prinde ușor. Așa o anumită presă a vorbit de sute de ori de afacerea Berman-Juster, care și-a găsit ecou și în parlament prin organul d-lui Fleva; dar în toată acea presă nu s'a scris un rînd pentru celalalt fapt că la ministerul lucrărilor publice s'au dat pentru țară ca să-și sporească producția 40 milioane pentru căi ferate, pentru șosele, pentru creări de porturi, că acest capital dat tocmai la lucrări publice, va face să crească averea publică și deci să folosească tuturor (aplauze). Nu se cunoaște pînă acum un moment ca acesta, ca la un singur departament să se dea o jumătate de miliard pentru lucrările sale. Și acel departament e al lucrărilor publice. Presa de apași nu va putea întuneca opera această importantă a guvernului de colaborare (aplause prelungite)

Noi ne-am făcut pe deplin datoria și către țară și către Iași. Plecăm de la putere cu conștiința împăcată că ne-am făcut numai datoria. Acum e datoria d-voastră ca să intrați în acțiune pentru menținerea și rădicarea steagului partidului conservator-democrat, pentru înălțarea și mai sus a diriguitorului acestui partid, a lui Take Ionescu (aplauze prelungite).

INFORMAȚII

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, va pleca după toate probabilitățile la Paris.

Interimatul ministerului Lucrărilor publice pînă la demisiunea guvernului, va fi ținut de d. Take Ionescu.

D. Badareu va veni din streinătate direct la Iași, în ziua de 8 Ianuarie, via Berlin.

D-nii Maiorescu și Take Ionescu au reținut locuri la expres-orient pentru ziua de 1 Ianuarie.

Bine înțeles că în cazul dacă, din cauza indispoziției Suveranului, demisia guvernului nu se va putea produce, plecarea miniștrilor va întîrzia.

D. Take Ionescu pleacă numai pentru cîteva zile la Viena. D-na și d. Maiorescu pleacă pentru cîteva săptămîni la Heidelberg.

D. Maiorescu va lipsi din țară în timpul campaniei electorale. Regența în lipsa șefului va fi încredințată d-lor Jean Lahovary și Alex. Marghiloman. Se depun mari stăruinți pentru ca din această regență să facă parte și d. Mișu Cantacuzino.

Congresul notarilor. — *Congresul notarilor cari s'a deschis a doua zi de Crăciun se termină astăzi. E de relevat buna ordine ce a domnit în dezbateri, și faptul că notarii, dîndu-și perfect seamă de rostul congresului, au ținut să-și concretizeze desideratele lor în chip precis. Discuțiunile au atins teme importante și întru cît ele au fost rezumate de ziarele populare din Capitală, nu le mai redăm aci.*

Congresul, pus sub prezidința de onoare a d-lui Ștefan Negruzzi, a fost onorat cu prezența unui număr de personalități distinse, în frunte cu d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, care a rostit în prima zi a congresului o cuvîntare mult aplaudată și a d. A. D. Xenopol, membru al Academiei Romîne.

Știrea care a circulat prin ziare despre demisiunea d-lui profesor dr. Mezincescu din subdirectoratul general al serviciului sanitar era neîntemeiată. D-sa continuă a ocupa înaltul post.

Din București primim știrea că s'a acordat Bene-Merenti clasa I, d-lor Calistrat Hogaș, profesor la liceul internat și G. Ibrăileanu, profesor universitar.

Amîndouă distincțiunile sunt pe deplin meritate.

De asemenea aflăm că s'a acordat părintelui C. Păun decorația „Răsplata muncei pentru Biserică" clasa I.

Ca reprezentanți ai ministerului de interne au luat parte la congresul notarilor d-nii Ștefan Negruzzi, prefectul jadețului Iași și François Botez, inspector general administrativ.

Schimbarea de regim. — Ziarul parizian „Le Temps" cu data de 8 Ianuar consacră primul său articol schimbării de minister în Romînia și rezumă cuvîntările din parlament ale d-lor Maiorescu și Take Ionescu cu motivarea acelei schimbări. Marele ziar continuă apoi:

„Noul minister găsește Romînia într'o situație internațională excelentă, la care partidul liberal trebuie cu atît mai mult să țină, cu cît a contribuit în mod patriotic la pregătirea ei. Mărirea teritorului obținută de Romînia nu este neînsemnată. Mai însemnată însă este creșterea creditului ce i-a adus succesul fermei și înțeleptei sale diplomații. **Ea a cucerit în Balcani un rol de arbitru care încă nu s'a terminat.** *Și-a asigurat în Europa o autoritate întemeiată pe afirmarea personalității sale și revendicarea legitimă a autonomiei sale internaționale. S'a substituit în chip strălucit concertului indolent al marilor Puteri și astfel a devenit, cu imediate mijloace de acțiune, chezășia păcii încheiate sub auspiciile sale".*

Trupa noastră dramatică va da prima reprezentație la Craiova în seara de 10 Ianuarie. In aceiași seară va debuta la Iași trupa dramatică din Craiova.

Concetățeanul nostru Ioan Costin fost șef de birou la ministerul de instrucțiune publică a fost avansat director al unuia din birourile ministeriale.

Din partea d-lui Nicu Corfescu tenor, primim un Memoriu pentru înființarea operei naționale romîne.

Asupra unora din datele cuprinse în Memoriu vom reveni.

De cîte-va zile se observă o aflu ență enormă pe strada Cuza Voda, o aglomerație, cu scandaluri între vizitatorii **localului de băuturi fine, alese și naturale D. VIZANTI,** care doresc a'și procura vinuri, așa cum se făceau pe timpul lui **tata Noe.**

Și.... poliția, în loc să intervie ca autoritate cu un.... circulați d-lor... așteaptă să le vie rîndul spre a'și umple clondirile cu produsul viilor **PAIANO & Comp.**

Constituirea guvernului liberal.—Alcătuirea noului guvern liberal dă loc la foarte mari dificultăţi. După toate probabilităţile d. Costinescu nu va face parte din minister şi aceasta pentru următoarele trei motive. 1). Că nu este pe deplin restabilit ca sanatatea. 2). Pentru că susţine numai de cît intrarea în minister a lui Saita şi 3). Pentru că se opune la intrarea d-lui Morţun la Interne.

*

Pe de altă parte s'a telegrafiat d-lui Stelian ca să se reîntoarcă în ţară. D-sa pare însă hotărît a persista în atitudinea adoptată.

Nu încape nici o îndoială, că d-sa pretinde portofoliul Internelor.

Asupra condiţiunilor în care s'a manifestat supararea d-lui Stelian se povestesc următoarele, absolut autentice.

Dl. Brătianu a făcut o vizită d-lui Stelian avînd aerul că se consultă cu d-sa asupra alcătuirei guvernului. Spre a preveni însă dificultăţile, d-l Brătianu i-a spus:

— Să nu te ocupi de portofoliul Justiţiei, care este pentru d-ta şi al Războiului, care este pentru mine.

La aceasta d. Stelian a răspuns:

— Nu pot lua în serios spusele d-tale întru cît ştiu de la d. Procopiu modul cum este alcătuită lista ministerială şi cred că nu vei contesta că faptul este exact.

După aceea d. Stelian a declarat că pleacă în străinatate, că nu se va reîntoarce de cît după constituirea camerelor, dacă va fi ales. Dar nu va desfăşura toată activitatea d-sale de cît cu prilejul Constituantei.

*

Prietenii d-lui Stelian afirmă că d-sa este foarte pornit, că este decis a-şi forma un grup aparte în partidul liberal şi că va fonda, imediat după întoarcere, un ziar.

*

Este fapt sigur, că d. Brătianu a oferit portofoliul Justiţiei d-lor Saita şi Orleanu cu ştiinţă că ei nu vor primi, căci le-a pus condiţia, inacceptabilă pentru dînşii, de a nu pleda cinci ani după eşirea lor din minister.

Societatea pentru protecţia animalelor, pentru a da măsurilor de educaţie o cît mai mare extidere, a instituit un concurs între institutorii şi învăţătorii din toată ţara, cu 3 premii ce se vor decerne autorilor celor mai bune lucrări, în formă de conferinţe, ce vor fi comunicate societăţii la Bucureşti, pînă la 28 Februar 1914.

Subiectul lucrărilor este; „Necesitatea protecţiunei animalelor".

D-na Maria Castriş, învăţătoare la şcoala din Voineşti a fost detaşată la şcoala de fete din Silistra.

In ziua de 28 Ianuarie va avea loc la Buhuş un bal, dat în folosul internatului pentru copii orfani, ce s'a înfiinţat în Piatra-Neamţ.

Sub titlul „Teatru şcolar" d. Th. D. Speranţă a tipărit în editura Sfeţea 12 piese şcolare, de mare valoare pentru forma lor literară care le face uşor accesibile elevilor diletanţi.

Recomandăm volumul.

Reprezentaţia de teatru în beneficiul cantinei şcolare din Iaşi a adus un venit de peste 1000 lei.

In marele ziar parizian „Le Temps" d. Ricard *Arapu* conduce o importantă anchetă ştiinţifică. După nume s'ar părea că autorul anchetei e un compatriot al nostru.

D. André Faure, cunoscutul literat va ţinea peste cîte-va zile o conferinţă la Dorohoi.

Noutăţi literare.—„Arhiva Genealogică" cuprinzînd studii semnate de Sever de Zotta, Gh. Ghibănescu etc. No. Iulie, Septembrie anul II—„Chassidismus und Zadikkismust" de dr. I. Niemirorver un volum de 160 pagini.

— „Romînia Ilustrată" cu un foarte variat sumar literar, beletristic şi artistic.

— „Democraţia" anul I cu studii sociale de actualitate

Ministerul Cultelor şi instrucţiunei publice publică vacanţa a 11 ore de limba germană în învăţămîntul secundar, al băeţilor din Iaşi.

Cererile pentru ocuparea lor vor trebui înaintate ministerului pînă la 18 Ianuarie.

Un caz de scarlatină s'a declarat în sanatoriul S-ta Maria, în familia d-lui dr. Ţaicu.

Un alt caz în str. Păcurari 50.

Serviciul sanitar al oraşului Iaşi a tipărit într'un foarte mare număr de exemplare „Sfaturi privitoare la întreţinerea localurilor publice şi fabricarea, pastrarea şi vînzarea alimentelor şi băuturilor".

Agenţii sanitari au distribuit placarda tuturor celor interesaţi.

Ministerul de Interne aduce la cunoştinţa generală că publicul să se ferească de excrocheriile unei case din Berlin, Herman Delin, zisă şi Kulbatzki.

In zina de 1 Ianuar 1914, liturghia la Catedrala Metropolitană va fi săvîrşită de către I. P. S. Mitropolitul Pimen.

Vor asista autorităţile civile şi militare.

Schimbarea de regim la Iaşi.—Schimbarea de regim la Iaşi nu se va produce fără oare care schimbări de domicilii politice şi fără multe neajunsuri pentru diriguitorii partidului liberal local.

In ce priveşte faptul prim, se asigură că d. M. B. Cantacuzino, actualul primar al Iaşilor, ar fi declarat că va cere înscrierea sa în partidul liberal.

Din vechea pleiadă junimistă, d-sa nu vine singur. Se asigură că va fi urmat de d. I. Rallet, căruia îi se atribuie şi următoarea declaraţie:

— „Mă duc la liberali, pentru ca să-l încadrez pe Matei".

Cum toate lucrurile bune sunt trei, se asigură că partidul liberal ieşan nu se va îmbogăţi numai cu doi noui membri profesori universitari. Se spune că vine şi un al treilea, tot din cadrele junimiste: d. dr. Gabriel Socor.

*

In ce priveşte necazurile se pare că diriguitorii vor avea multe.

Ast-fel, se spune că pentru postul de director al epitropiei Sft.-lui Spiridon candidează un mare număr de tineri avocaţi dar că funcţia va fi încredinţată d-lui Gr. Pascu, fost registrator, pentru a scăpa de mare număr de avocaţi postulanţi.

Se asigură că d. Petru Fîntînaru nu primeşte epitropia de cît în anumite condiţiuni, cu caracter personal.

D. Scobai profesor, ameninţă cu candidatura independentă la col II Senat, dacă nu va figura pe lista oficială.

Se zice că d. Dimitriu Păuşeşti va fi numit avocat al Sf. Spiridon şi d. Octav Velciu avocat al Statului.

D. Netter nu va fi de cît membru în consiliul judeţian—dacă va accepta bine înţeles. In schimb d. Dim. Botez, fost efor la Sf. Spiridon va fi preşedintele consiliului judeţian.

Se dă cu sigur că d. Gr. Iamandi va fi deputat al colegiului II Cameră, d. Moţet director de prefectură şi d. Manciu, secretar al consiliului judeţean.

Se zice—şi bine înţeles că fie-ce numire supără pe un mare număr de concurenţi şi încurcă pe cei care diriguesc.

Duminică 29 Decembrie orele 4 p. m. va avea loc în saloanele cercului didactic din Iaşi un matineu muzical dat de d-nii profesori: Al. Roşca, flaut, G. Ionescu clarinet, I. Vasilescu, fagot, P. Niţulescu corn, Mihail Barbu violina şi Ant. Ciolan piano.

Se vor executa pe lîngă solurile de violini flaut un quintet de Beethoven pentru instrumente de vînt.

Membrii cercului sunt cu insistenţă rugaţi a lua parte la acest eveniment artistic.

La congresul notarilor. — Şedinţa de azi dimineaţă, se deschide la ora 9 dimineaţă, sub preşedinţia d-lui Ionescu, preşedintele activ al congresului. Cel dintăi vorbeşte d. *Botez*, directorul prefecturei de judeţ.

D-sa arată din partea d-lui Stefan Negruţţi, prefect de judeţ, părerea de rău, că n'a putut lua parte la şedinţa de eri.

Trecînd la înfăţuirea congresului spune că acum o lună a venit un grup mic de notari, cari cu sfială au cerut să se permită notarilor să ţină un congres la Iaşi. Şi s'a admis cererea, care a fost aprobată şi de ministrul de interne.

D. Botez cere a se înscrie un deziderat ca la toţi notarii cari se găsesc în funcţiune înainte de 1908, să li se admită anii serviţi, şi în al doilea rînd să se acorde definitivatul notarilor, cari funcţionează de la 1908 şi în fine ca şi notarii să se bucure de repausul duminical—şi notarul să fie şeful cancelariei Primăriei. Cuvîntarea d-lui Botez e primită cu lungi aplauze.

D. *Petre Stefănescu*, directorul şcoalei de notari din Panciu, aduce elogii acestui congres. Spune că ne găsim la o cotitură de drum şi se impune o schimbare în administraţiune şi în primul rînd în rolul notarului, care ne-a călăuzit pe ţăran.

D. *Mardari*, notar din Podul Iloae, arată rolul social ce-l are notarul, căruia i se cuvine să aibă şi rolul politic, ce consistă în a deştepta pe ţeran la drepturile şi datoriile sale.

Insistă asupra rolului patriotic al notarului în comună şi sfîrşeşte prin a sfătui pe notari, ca întorcîndu-se în comună, să se găsească braţ la braţ cu învăţătorul şi preotul pentru ca împreună să lucreze spre binele neamului.

D. *Niţulescu-Argeş*, descrie pe larg atribuţiunile ce le are notarul, dar şi suferinţele ce le îndură. Cere complectarea legei din 1908, în senzul a se da şi stabilitatea şi prestigiul de care are a se bucura notarul.

D. *M. Săveanu*, deputat, face istoricul legilor din 1900, 1903 şi 1908, privitoare la notar şi insistă asupra legei din 1908 care a creat pe notar şi a dat prilej şi congresului de azi. Prin legea din 1908 s'a creat şi salarul, care de şi e modest, totuşi însamnă un progres faţă de ceia ce a fost în trecut.

Ar trebui ca notarul să fie ferit de politicianism. Crede că dezideratele notarilor sunt legitime, dar acum cu reformele mari ce sunt la ordinea zilei, se va ajunge şi la reforma administrativă, căci cum bine a zis d. Al. Badareu, la prima şedinţă a congresului, administraţia e aceea ce are mai complect contactul cu omul.

Părintele *Ţincoca*, aminteşte de armonia ce trebue să domnească între preot şi notar. Spune că I. P. S. S. Mitropolitul, ca amintire, va pune pe monumentul lui Vlaicu de la Cetăţuia şi o inscripţiune, comemorînd astfel congresul notarilor din Iaşi.

D. *Georgel Mirzescu*, roagă pe congresisti să scuze pe d. Sterea şi pe d-sa că n'au putut lua parte la primele şedinţe ale acestui congres, care prin ordinea ce doreşte şi discuţiile ce se fac, va rămîne primul între congresele din ţară.

Mişcarea notarilor dovedeşte spiritul masselor, de a cuceri dreptatea prin mijloacele legale şi noi, cari ne-au pus crezul, în a ridica puterele de jos, vă asigurăm că aveţi dreptul la toată solicitudinea noastră.

Aveţi încredere în oamenii de la 1908 cari cred că viitorul acestui neam, stă în cele 7 milioane de ţărani, din sînul cărora aţi eşit şi dv.

D, *Zosin*, fost administrator de plasă, vorbeşte de emanciparea notarului şi de scoaterea lui de sub biciul jandarmului.

După ce mai vorbeşte d. dr Cosmovici, şedinţa se rădică, anunţîndu-se ultima şedinţă pentru azi, la orele 2 jum. p. m.

D.

Cinematograful Pathé-Frères din sala Circului Sidoli, reprezintă pe miraculosul său ecran astă-seară Sîmbătă 29 Decembrie: „Inimă de artistă". Desfăşurare fără seamăn, interpretare datorită artiştilor dramatici ai scenelor pariziane (2 părţi).

Noul program cinematografic de astă seară cuprinde între altele:

Intreruperea ostilităţilor, film american cu un grandios scenariu. Reconstituiri şi episode răsboinice. (2 părţi).

Cele mai noui numere din Pathé-Journal cu telegramele însufleţite din lumea întreagă.

Contran şi afacerea colierului, scene foarte humoristice.

Cascadele din Trollhatta (Suedia), interesante şi instructive călătorii.

Noul program viitor se reprezintă mîne Duminică 29 Decemb. două matineuri (3 şi 5 ore), şi reprez. serală la 9 ore: Secretul măştei negre, mare roman în 2 părţi etc.

Noua orchestră sub conducerea talentatului şi simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfăşurarea pieselor.

Diverse întîmplări

— Indivizii Ilie Puşcaşu şi N. Ciobanu din Podul Iloae s'au introdus într'un hambar de pe moşia Scobîlţeni, proprietatea băncei „Podul Iloae" şi au furat o mare cantitate de grîne.

Hoţii au fost arestaţi.

— In ziua de 17 Ianuarie 1914 se va ţine, în localul prefecturei de judeţ, licitaţie publică pentru lucrările de supraînalţare ale şoseiei naţionale Iaşi—Bivolari—Ştefăneşti.

— Existînd cazuri de Ciumă în guvernămîntul Uralsc (Rusia) s'au luat măsuri în consecinţă, în contra călătorilor şi provenienţelor ce vin din numitul guvernămînt.

— Icoanele religioase, pentru creştinii ortodoxi din ţară, se efectuează numai la Tipografia cărţilor Bisericeşti, după modelul fixat de Sinod.

Desfacerea acestor icoane se face de societăţile bisericeşti „Ajutorul„ din Bucureşti şi „Ocrotirea" din Iaşi.

Publicul să se ferească de diferiţi indivizi care, fără autorizare, vînd icoane false şi rău executate.

MAGAZINUL DE DESFACERE A PRODUSELOR FERMEI ŞI VIILOR

A. A. BADAREU

IAŞI.—Strada I. C. Brătianu 185

Telefon. *Serviciu la domiciliu.*

Aduce la cunoştinţa Onor Publicului că a pus în vînzare toate produsele alimentare zilnic proaspete precum: Unt pentru masă şi pentru gătit, smîntînă centrifugată, diferite brînzături de oi, producţie de toamnă în burduhi şi în putini; caşcaval de pentelen, caşcaval grecesc, brînză de Brăila, lapte dulce şi ouă zilnic proaspete. Depozit permanent de sweitzer. roquefort, gervais. — Jambon salam sibiu, ghiudem, mezeluri asortate, miere de mai etc. Toate produsele se vînd sub preţul pieţei.

De asemenea vinurile naturale albe şi negre se vînd cu litru şi în sticle înfundate începînd de la 80 bani litrul, precum şi deliciosul vin spumos.

Serviciul ireproşabil

La GARTENBERG FIU

Str. Ştefan cel Mare 11

A sosit noui mărfuri de lux, Articole de voiaj, menaj, cărucioare, precum şi un mare transport de

Jucării pentru copii.

Un ziar francez despre România

La *Temps* în un număr din Decemvre publică un lung articol asupra României din care extragem cîteva părţi:

Originea şi fizionomia actuală a României.

Traian, proteguitorul şi prietenul lui Tacit şi a lui Plinius cel tînăr, după ce a cucerit în anul 107 toată ţara care se întinde de la Tisa la Marea Neagră şi de la Carpaţi la Dunăre, împărţi pămînturile cele mai bune între legionarii romani. Se ştie că columna lui Traian fu rădicată în 162 la Roma in onoarea lui Traian după expediţia în contra Dacilor.

Românii se coboară din colonii romani şi din rasele autohtone care ocupau ambele cline ale Carpaţilor. Intipărirea romană fu aşa de adîncă că se împotrivi năvălirilor succesive ale Goţilor, Hunilor, Gepizilor, Bulgarilor şi a Ungurilor.

Principatul Moldovei şi al Valahiei trebuiau apoi să-şi unească puterile spre a se opune unor noi năvălitori mai cumpliţi decît ceilalţi, Turcii. In timp de aproape 3 veacuri se dădură lupte în care fie care din protivnici repurtau cînd foloase, cînd fură înfrînţi, până în ziua cînd Poarta, în dispreţul capitulaţilor chemă la tronul principatelor pe Fanarioţi. România robită sub stăpînirea lor în decursul întregului veac al XVIII-lea fu supusă unei tăieri regulate, prin călugării greci ai căror venituri uriaşe mergeau să sporească bogăţiile muntelui Atho şi ale mănăstirilor Ierusalimului şi altor locuri din răsărit. Aceeaşi Fanarioţi însă cu toată apăsarea ţării, întroduseră moravuri deosebite şi limba franceză. Fu ca o întoarcere a veacului latin care adusese întâiul element de civilizaţie, pe colonii romani, şi care, multe veacuri mai tîrziu trebuia să procure coborîtorilor veteranilor romani, mijlocul de a-şi recapata neatîrnarea.

D. Xenopol, istoricul romîn a dat explicarea acestui fenomen remarcabil în viaţa unui popor. Pentru conducerea negocierilor cu popparele străine, cînd puterea lor începu a declina, Turcii chemară în slujbă pe Grecii din Fanar care cunoşteau franceza, limbă diplomatică de la Ludovic al XIV-a şi aşa Grecii ajunsese mult preţioşi mijlocitori. Ca mulţămită pentru slujbele aduse, unii din aceşti dragomani fură dăruiţi cu ocîrmuirea unor provincii romîne. Bogatele familii greceşti din Constantinopol, în vedere de a obţinea aceste locuri atît de căutate, se înconjurară de secretari şi de preceptori francezi şi nouii gospodari transportau la scaunul reşedinţei lor moravurile şi limba înconjurimei lor. Aşa încă din veacul al XVIII-lea limba franceză deveni în întrebuinţare obişnuită în societatea romînească *).

Urmează apoi o lungă expunere a stării actuale a României.

In vol. «Les Roumains» cele 8 lecţii ţinute de d. Xenopol la Collège de France, Paris 1909.

Serviciul telegrafic şi telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Pentru domnia Albaniei

Complotişti arestaţi — Essad Paşa este favorabil principelui de Wied

Roma.—Agenţia Ştefani află dela Valona că cîţiva notabili albaneji, bănuiţi a fi complici în complotul făcut în favoarea lui Iszet Paşa, au fost arestaţi.

In prezenţa miniştrilor guvernului parizian şi a comisiunei de control s'a luat ieri un lung interogatoriu promotorului complotului, Bekir-Bey.

Ofiţerii turci debarcaţi acolo vor fi interogaţi azi.

*

Milan.—„Corriere dela Sera" afiă din Bari că Hassan Paşa, unul dintre personagiile albaneze care vin de la Durazzo, a declarat că toate zvonurile despre agitaţiuni în contra principelui de Wied sînt neîntemeiate; dimpotrivă, se fac pregătiri de primire. Essad Paşa este favorabil principelui de Wied şi prezidează la organizarea pregătirilor pentru decorarea palatului.

Călătoria principilor moştenitori

Sigmaringen—Principele Ferdinand al României a plecat azi să întîlnească pe principesa Maria la Münich şi se vor întoarce împreună în ţară.

Tratativele romîno-maghiare

Viena.—Ministrul preşedinte Tisza a sosit aici.

După ziare, Tisza va raporta împăratului asupra negocierilor cu Romînii şi asupra rezultatului obţinut şi va supune suveranului propuneri privitoare la măsurile ce guvernul trebue să ia spre a putea împlini unele condiţiuni puse de deputaţii romîni.

După întoarcerea d-lui Tisza la Buda-Pesta, negocierile vor fi urmate în mod activ. Se crede că se va ajunge în curînd la o soluţie definitivă.

O dramă senzaţională

Goldau (Prusia de Răsărit).— Azi dimineaţă, arhitectul Bratz, soţia sa, cei cinci copii şi sora sa, au fost găsiţi morţi.

Dînşii încercaseră a se sinucide prin gaz, dar efectul nefiind destul de repede, arhitectul a tăiat gîtul copiilor şi surorei sale.

Starea politică bulgară

Sofia. — D. Ghenadief a anunţat că este iminentă fuziunea într'un mare partid liberal a celor trei fracţiuni ce sînt la putere.

TURCIA ŞI TRONUL ALBANIEI

Marele vizir declară, că Poarta e străină de proclamarea lui Izet Paşa ca principe al Albaniei

Comentariile presei turceşti

Constantinopole.—In urma ştirilor despre proclamarea lui Izzet Paşa ca principe al Albaniei, ambasadorul Pallavicini a făcut eri după prînz un demers pe lîngă Marele Vizir, spre a cere lămuriri.

Marele Vizir a declarat, că Poarta rămîne cu totul străină de acest lucru şi îşi va da toate silinţele spre a nu păcătui în contra deciziilor Puterilor cu privire la Albania.

*

Izzet Paşa a vizitat azi dimineaţă pe d. Palavicini.

*

Comentînd recentele ştiri din Albania, ziarul „Le Jeune Turc", de ordinar inspirat de guvern, precizează atitudinea Porţii în aceşti termeni.

„Albanejii, care au fost cauza iniţială a nenorocirilor noastre, se constituesc ca stat cu ajutorul şi protecţiunea Europei. Nu avem intenţiunea a ne duce să-i tulburăm la ei acasă şi să ne amestecăm în trebile lor. Am voit ca, în chestiunile de naţionalitate, să se stabilească lămurit deosebirea între Albaneji şi Otomani.

E deci netăgăduit că guvernul se desinteresează cu totul, politiceşte, de evenimentele lăuntrice ale noului stat, ale cărui convulsiuni nu-l pot atinge. Pentru acelaş cuvînt, este cu neputinţă a se bănui că un om ca Izzet Paşa, care a fost membru în consiliul guvernului şi cunoaşte toate greutăţite situaţiei, să fi voit să se răscoale în contra deciziunilor Europei, care a desemnat pe principele de Wied.

*

Ziarul turcesc „Peyan", zice că Poarta socoteşte că politica cea mai serioasă este a nu se amesteca în drama albaneză şi a probat prin fapte această conduită.

Serviciul Telefonic

Congresul învăţătorilor

Bucureşti.—Azi s'a deschis la Ateneu congresul învăţătorilor. Asistă d-nii Take Ionescu, Mehedinţi şi alte persoane marcante.

Corul învăţătoresc intonă imnul regal.

D. *Ionescu-Lungu*, deschide congresul, arătînd opera mare săvîrşită în acest an şi recunoştinţă pe care ţara e datoare Suveranului, marelui căpitan, furitorul Romîniei mai mari.

Propune a se trimite o telegramă de devotament Suveranului, ceia ce admite.

Continuînd d. Ionescu Lungu, arată tot ce s'a făcut pentru învăţămînt, însă sacrificiile, sunt tot mici şi inferioare celor făcute de budgetari.

Şedinţa continuă.

Citiţi urmarea în pagina IV-a

Demisia directorului C. F. R.

Bucureşti.—In cercurile liberale se afirmă că d. Al Cottescu, actualul director al C. F. R., va demisiona în curînd spre a lua conducerea societăţii de navigaţie fluvială Romîn.

Se dă ca probabil că în locul d-lui Cottescu va fi numit director al C F. R· d. Petru Zahariade, inspector general, şi actualul director al serviciului de întreţinere de la C. F. R.

D Ionel Brătianu indispus

Bucureşti.—D. Ionel Brăteanu şeful partidului liberal, se află indispus. D-sa este complect afon.

Se speră că în cîte-va zile va fi complect restabilit.

Anulare de contract

Bucureşti.— Ministerul lucrărilor publice a semnat astă-zi decizia, prin care, se anulează contractul încheiat între direcţia C. F, R. şi Societatea Vulcan pentru furnitura cutiei de unsori Cozmovici.

După retragere

Bucureşti.—In rîndurile partidului conservator se observă oare-care deprimare în urma retragerei partidului de la putere. Se înregistrează o sumă de demisiuni. Intre altele ie simptomatică demisia d-lui Zănescu, ginerile lui Alexandru Lahovary şi prietin intim al d lui Al. Marghiloman.

D. Zănescu a cerut să fie înscris în rîndurile liberalilor.

Ştiri politice

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu a telegrafiat d-lui Stelian la Paris, rugîndu-l să se întoarcă în ţară, pentru a-i înlesni formarea guvernului.

*

D. N. Săveanu, refuzînd secretariatul general al ministerului de interne, va fi probabil numit prefect de poliţie al Capitalei.

D. Dimitriu, deputat, va fi numit secretar general la interne.

D. inginer Hălăceanu, va fi numit secretar general la ministerul de industrie.

Mari neînţelegeri liberale

Bucureşti.— In afară de celelalte dificultăţi cu privire la constituirea guvernului liberal, despre care vorbim în altă parte a ziarului, se mai comunică următoarele, cu privire la situaţia în provincie.

La Iaşi. *Bătrînii liberali ar fi obţinut de la d. Ionel Brăteanu, cu ocazia ultimei întruniri publice ieşene, ca d. Const. Climescu să fie numit prefect de judeţ şi d. M. Gane, prim ajutor.*

Or, d. Stere se opune din răsputeri şi voieşte absolut ca prefect pe d. Chilimoglu.

La Vaslui. *Lupta este între d. Eduard Ghica, susţinut de d. Neron Lupaşcu şi Sassu, susţinut de d. Const, Stere.*

La Suceava. *Luptă mare între Ghiţescu şi Abba. Generoşii sunt în potrivă d-lui Ghiţescu, pe motivul că va da drumul tuturor protivnicilor expropierei.*

La Piatra-N. *D. M. Ioaniu duce o luptă de moarte contra d-lui Ermil Zaharia, în chestia prefecturei de Neamţ.*

La Huşi. *Marea luptă, tot pentru prefectură între d-nii Eremia Gheorghiu şi Cişman.*

Starea sănătăţei Regelui

Bucureşti. — In cursul după amezei s'a aflat că M. Sa a petrecut o noapte cam neliniştită, din cauza tusei. Regele pare obosit — aceasta fiind-că şi somnul pare neliniştit.

D. dr. Mamulea este optimist şi nu vede nevoia unui consiliu de medici.

Ceilalţi de la Curte nu se arată însă atît de optimişti ca d-rul Mamulea.

*

Bucureşti.—Ştirile de azi, arată că starea M. S. Regelui e mai bună. Se afirmă, că Regina a trimis o scrisoare primului ministru, prin care îi arată, că starea regelui e mai bună şi că îl va putea primi mîine sau poimîne.

Buletinul de azi asupra stărei de sănătate a Suveranului, glăsueşte astfel :

„Starea M. Sale s'a îmbunătăţit. Catarul s'a micşurat. Temperatura şi pulsul normale. Ivindu-se însă de aseară încă o aspenie post gripală, M S. este obligat să nu părăsească patul".

(s) **dr. Mamulea**

*

Bucureşti.—Eri la ora 3 jum. d. a. d. Titu Maiorescu, ministru preşedinte, s'a prezentat la palat şi a fost primit de M. Sa Regina, care i-a comunicat că starea sănătăţei suveranului nu inspiră îngrijiri.

Temperatura este ceva mai urcată de cît cea obişnuită—dar starea generală este bună.

Se speră că mîine sau poimîie d. Maiorescu va putea fi primit în audienţă de Suveran.

EXPERIENŢA A DOVEDIT CĂ :

Apele Mineralizate Sinteza

Preparate cu **Lithină şi Bicarbonat de Sodă** de

Doctorul RATIANU Chimist şi farmacist, IAŞI

sunt cele mai conştiincios preparate, cele mai curate şi cele mai plăcute dintre toate produsele similare din ţară.

Cereţi dar pretutindeni, în toate debitele de băuturi şi în toate restaurantele, numai **APELE MINERALIZATE „SINTEZA" a DOCTORULUI RĂTIANU,** şi feriţi-vă de imitaţiuni care prin compoziţia lor nu se pot compara întru nimic cu excelentele produse „SINTEZA".

Apele Mineralizate Sinteza sunt alkaline—lithionate şi se recomandă în special ca apă de masă persoanelor ce suferă de **ACREALA EXAGERATA a STOMACULUI, GUTTA, ARTRITISM, NISIP LA FICAT, NISIP LA BEŞICĂ** sau **RINICHI, CONSTIPAŢIE** etc.

Observaţi bine **ETICHETA DE PE STICLĂ** şi **PLOMBELE DE ÎNCHIDERE** care trebue să poarte numele meu **Dr. A. RĂTIANU** şi marca **„SINTEZA".**

Refuzaţi ori ce substituţie.

La cerere se trimite trăsura fabricei la domiciliu.

— Biroul Fabricei IAŞI str. GOLIA No. 46 —

MAGAZINUL

IOSEF HIRSCH & Co.

— IAŞI —

Mobile şi articole de lux

Liquidează complect şi vinde toate mărfurile cu preţuri foarte scăzute.

Cofetăria TEODOR NEDEF

Face cunoscut onor. public **redeschiderea** *cofetăriei din* **str. I. C. Brătianu No. 154.**

Sub conducerea şi îngrijirea d-lui NEDEF vechi specialist în branşa cofetăriei.

Se primesc comenzi pentru onomastice logodne, botez şi ori-ce fel de ocaziuni, **cu preţuri reduse.**

Cu ocazia Sf. serbători, zilnic torturi, cozonaci şi prăjituri proaspete şi alese.

Laboratorul din nou amenajat este iluminat cu electricitate.

Cadou de Anul Nou

mai potrivit şi mai folositor pentru elevi, studenţi şi intelectuali nu poate fi de cît un

DICŢIONAR LATIN-ROMÎN

de

I. NĂDEJDE

Ediţie de lux, legată — 12 lei

La Tipografia H. Goldner

Vînd casele din str. Romînă No. 9.

Adresaţi-vă la proprietar dr. Segărceanu în Caracal.

Doctor S. Dulberger

de la Facultatea de Medicină din Viena

după o practică de 17 ani în spitalele din Iaşi, Viena şi Berlin sub direcţiunea d-lor profesori Sculy din Iaşi, Drasche din Viena şi Bum din Berlin, specializat în bolile de femei, faceri şi în noul tratament cu băi de lumină electrică, avînd aparatele cele mai perfecţionate proprii pentru următoarele boli: Reumatism, boli de femei, ischias, gută, obezitate, diabet, nefrită. artrite, astmă, bronchită, tuberculoza în primul stadiu, pleurezia tuberculoasă, anemia, neuralgia, tabes, scrofuloză şi toate intoxicaţiile cronice, dă consultaţiuni dela 10—12 m. şi 3—5 p. m în locuinţa sa din :

Iaşi, Str. Costache Negri No. 10

(foasta str. Veche), vis-à-vis de Biserica Bărboi.

— Telefon No. 101 —

CROITORIA BARBATEASCA

„LA MARCHIZUL"

Primeşte comenzi după ultimele jurnale de mode străine.

Croiala Artistică

bogat asortiment în stofe engleze şi franceze, prima calitate

Dacă voiţi să fiţi bine îmbrăcaţi şi eftin

Vizitaţi : Croitoria

„La Marchizul"

Str. Lăpuşneanu 21

O FRUMOASA fotografie puteţi obţine numai în atelierile cunoscutului fotograf al Curţei Regale **WEISS** din Piaţa Unirea

3 LEI 6 FOTOGRAFII c. postale.

De Inchiriat *o odaie la d. Isidore Margulies str. Stefan cel Mare No. 27 mobilată sau nemobilată.*

Grigore Dimitrescu

profesor universitar—fost magistrat

AVOCAT

S'a mutat în strada Buzdugan, 1. (casele Teodor)

Consultaţiuni 7 — 8 seara.

Mărci poştale ale ANEXIUNII **(puse în circulaţie pentru 15 zile acum) plătim 1 LEU SUTA. Asemene cumpărăm orice mărci poştale uzate documente şi tablouri.**

E. ŞARAGA

Str. Lăpuşneanu 2,—Iaşi

Becuri electrice „OSRAM"

Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"***—Iaşi, Lăpuşneanu 24.*

Preţul a : **LEI 1.75.**

Expediţie în provincie.

Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrşită.*

Observaţi bine adresa.

CAUT POST

de casieriţă, telefonistă, ca elevă pentru maşina de scris, sau orice funcţiune. Scriţi sub adresa : D-rei DORINA SPIRESCU, strada Ghica-Vodă 34, Loco.

SALI PORJES

Vechea şi renumita Magazie de

MODE ŞI CONFECŢIUNI PENTRU DAME

aduce la cunoştinţa Onor. sale clientele şi a Onor. Public. că s'a mutat şi nou aranjat în **PIAŢA UNIREI,** *vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova", unde a infiinţat şi un atelier pentru Confecţiuni.*

Magazinul de Confecţii PENTRU DAME

Maximilian Demek

s'a mutat în strada Lăpuşneanu

(Casele d-nei Drossu)

Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes

Se recomandă pentru Confecţionare *de* Rochii *Tailleur şi de* Bal, Soiree, *etc*

— PĂLĂRII MODEL —

Se vînd **Stofe, Garnituri,** *etc. Se îmbracă* **Bumbi** *din stofa clienţilor.* **Se plisează** *orice stofe.*

Rochii gata de la 70 lei în sus.

Expoziţie de modele de Rochii, ultima creaţiune

Marele Magazin de Muzică

„MICHELSOHN"

fondat în anul 1879

Iaşi, palatul Creditului Urban, Iaşi

PIANE şi PIANINE

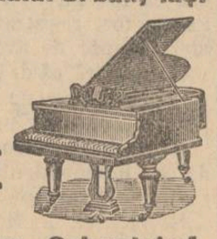

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York

precum şi din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu preţurile originale a fabricei.

Pianine electrice

Kühl & Klatt—Berlin

Orchestrioane automate

Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale şi accesorii.

Note clasice şi moderne

Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat.*

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a ţărei.

Magazinul de Produse alimentare

Dr. I. MANOLESCU

— Str. Lăpuşneanu No. 12 —

(Telefon 233)

vinde în afară de produsele de fermă

Lăptării, Brînzeturi, Vinuri din cele mai fine, Fructe, Mezeluri, etc. etc.

Coloniale şi Delicatese

din cele mai fine

— Cu preţurile cele mai convenabile —

Calitatea recunoscută a tuturor produselor magazinului este cea mai bună garanţie ca onorata clientelă va fi servită în modul cel mai ireproşabil.

Conducerea magazinului este încredinţată d-lui N. Cioclîrlan bine cunoscut onoratei clientele.

Serviciu la domiciliu.

I. BEINER

Str. Ştefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine şi complect asortat cu

INCALŢAMINTE (străină)

Fabric. original **Fortschritt** şi **Viro** calitate prima-durabilitate garantată.

Jambiere de pele şi stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne şi Copii Transport nou de **Şoşoni** şi **Galoşi** (Veritabil Ruseşti).

Mare depozit de cămaşi, flanele, ciorapi, golere, manşete, cravate, batiste etc. Calităţi superioare — Forme frumoase şi distinse.

Mare depozit *de Articole de voiaj umbrele şi bastoane.*

Bogat asortiment de *Măunşerie* de la cele mai repurtate Case franceze şi engleze. Precum şi tot felul de obiecte de toilletă.

Toate se vînd cu preţurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători *„Exposiţie Permanentă"* cu *Ultimile noutăţi.*

S'A REDESCHIS

Hotelul şi restaurantul „CENTRAL"

— Iaşi, Strada Gh. Mîrzescu —

Vis a-vis de Tip. H. Goldner

ARANJAT CU MOBILĂ NOUA

Bere, vinurile cele mai bune şi Aperitive speciale

ub direcţiunea cunoscutului Leon From

Preţuri foarte convenabile

Se primesc Abonamente Lunare trimis la Domicilia.—Asemenea se primesc angajamente pentru Nunţi şi Baluri

Depozit de cărţi postale

En-gros şi detailles

H. SCHOENFELD

(LIBRĂRIE)

Strada Lăpuşneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Fraţii Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport** de *cărţi postale ilustrate* din cele mai frumoase, sujete noi şi alese ca : Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de *modele noi* cu motive alese de

CRACIUN şi ANUL NOU

ultimele creaţiuni.

Preţ-curent de En-gros:

Presate (chromo)	Lei	3.50	suta
Gelatine	„	4.80	„
Gelatine aurite	„	5.50	„
gelatine roşie	„	5.90	„
Platin veritabil	„	6.50	„
Platin colorat	„	8.50	„
Sepia veritabil	„	7.—	„
Sepia colorat	„	10.50	„

Deviza mea este, vînd **eftin** *ca să vînd* **mult.**

A sosit şi un mare transport de jucării.

M. H. SCHOENFELD.

FABRICA DE

Cafe turcească şi coloniale

SETRAC H. OHANNESIAN

Este cea mai bine asortată în *Undelemnuri* de la cele mai renumite fabrici franţuzeşti, greceşti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*

Rahat de *Constanţinopol, Smochine* şi *Malaga* de *Smyrna, Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.

— Conserve „COROANA" —

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale **Setrac H. Ohannesian**

str. Cuza Vodă 42

Fabrica de Vată şi Plapome

„GLORIA"

LAZARE & GUSTAV RECHLER

— IAŞI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecţiuni

albă şi neagră în pachete a 800 şi 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară şi cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms şi atlas în orice dimensiune, precum şi plapome speciale de botez.

Comenziie pentru Moldova sunt a se adresa : biroului de agentură şi comision

Maurice Brauchfeld, Iaşi

O veste bună!!

Nu comandaţi nici o haină pînă nu vizitaţi

Magazinul „Lumei Elegante"

Asortat în totdeauna cu cele mai bune stofe engleze şi franceze, precum şi ultimile modele de veste fantezie.

Magazinul „Lumei Elegante"

Str. Cuza-Vodă, 42

Preparator special

de limbele FRANCEZĂ, GERMANĂ, *scrierea corectă, conversaţia şi corespondenţa,* latină, *matematecile, curs primar şi secundar.*

Meditez în special elevi care se prepară în particular *pentru a trece examenul la şcoalele statului precum şi corigenţi.*

Seara de la 7—11 de 3 ori pe săptămînă curs pentru adulţi, cu 10 lei lunar.

V. EMIL profesor

Str. Sf. Teodar 36 (în curte)

Dr. Suzana GROSI

Asistentă la clinica obstetricală

BOLI DE FEMEI—FACERI

—Iaşi.—Strada Anastasie Panu No. 43—

Dr. Al. Brumă

Medic secundar al clinicei Dermato sifilitice (Spit. Sft. Spiridon)

Boli de piele, sifilis şi genito-urinare

(Injecţii cu salvarsan „606")

Consultaţiuni : 2—3 şi 6—7 p. m.

— Str. Cuza-Vodă (Golia) 14 —

(Casele foaste dr. Filipescu).

ABONAMENTE

5 BANI

Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei

OPINIA

ANUNȚURI

Un rând pag. III, 50 b. 5 BANI
„ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Administrația: Iași, str. Gh. Mirzescu 17 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul XI.—No. 2069—Marți 31 Dec. 1913

POLITICE

Răsipa să înceteze...

Intr'o formulă de generalizare—dar desigur vizînd numeroase cazuri caracteristice — d. Al. A. Badareu s'a ocupat, între altele, în luminosul său discurs dela clubul conservator-democrat din Iași, de spiritul de răsipă, care domnește la clasa noastră birocratică.

Despre multe s'a vorbit la noi—în potriva multor categorii s'au dus la noi campanii—uneori perfect îndreptățite. Niciodată, însă, nu s'a vorbit și mai cu seamă, nu s'a vorbit destul, despre a tot puternicia clasei birocrate și spiritul de care ea este animată.

A tot puternicia ei—fiindcă cele mai bune intenții sunt anihilate sau falsificate, de aceste birouri cu concepții în stare de închistare, sau cu deprinderi și procedeuri necorecte.

Spiritul acestei clase este pururea în favoarea membrilor ei, cu nesocotirea celor mai vitale interese ale Statului.

Cazul cu furniturile de lemne de la C. F. R. este cel mai caracteristic.

Fiind-eă un ministru și-a permis să aibă concepția, că Statul, ca cel mai mare consumator, trebuie să plătească prețul cel mai mic, acel ministru, grație mânevrelor birourilor și a unui politician ticălos, a fost acoperit de calomnii și hulă.

Necinstit ministrul care a cumparat cu 8 lei m. c. de lemne, din care, cu toate împrejurările nenorocite din acest an, s'a predat 44 la sută; cinstite birourile, cari, fără știrea ministrului, în August, cu șapte luni mai tîrziu, după cumpărătura cu 8 lei, plătesc 10 lei m. c., din care pînă în prezent s'a predat foarte puțin.

A fost hulit, calomniat, ministrul—de cel mai ticălos dintre oamenii noștri politici și de apașii presei, puși în serviciul birourilor. A fost hulit, calomniat—dar nu fără folos pentru țară vor fi neajunsurile omenești suferite de ministrul îndrăzneț, care, cel dintâi, a pus stavilă răsipei birourilor.

Inceputul fericit va fi continuat. A tot puternicia și concepția dubioasă a birourilor vor trebui să dispară.

Țara aceasta, cu sporul de necesități, cu chemarea ei în raporturile din afară, are nevoie ca toate cheltuelile să corespundă unor nevoi reale. Nici o centimă să meargă de cît acolo unde trebuie.

Iar acei cari vor voi să se opună acestor cerințe vor trebui să dispară și cu dînșii să se fi sfîrșit și atot puternicia birourilor și spiritul de risipă, astăzi în floare.

MICI POLEMICI

Ziarele povestesc că notarii au confundat pe d. Mihai Negruzzi cu d. N. Iorga și au cerut să vorbească la congresul lor.

Ori cît e de confuz... stilul d-lui Iorga, nimic din capul d sale — afară de barbă — nu se poate confunda cu capul d lui Negruzzi...

*

O importantă comunicare științifică s'a făcut la Paris despre „les sans-cerneau" — oamenii fără creeri. Academicianii au numit cazurile aceste niște fenomene.

— La noi însă atari fenomene sunt mai puțin rare: Cehan, Stratin și cîți alții!

*

Partidul liberal are prea mulți candidați la portofoliile ministeriale. De aceea vor rămînea vr'o cîți va la... Externe.

*

Pînă la împăcarea romîno maghiară, Liga Culturală a acceptat o împăcare evreo-romînă. In adevăr „Universul" anunța pentru eri o adunare a Ligei gălățene în... „saloanele Goldenberg"..

*

Ni se atrage atenția că d. Dim. Orfănescu a adresat strofele intitulate „Inchinarea Păstorilor" și nouă și „Universului".

Autorul ne-a trimis versurile de la spital. Nu știam însă că sufere de boala... obicuității.

*

— „Guvernul se retrage" — spunea cine-va — „Take Ionescu, Arion au primit procese pentru Februarie.

— „E un semn și mai sigur — răspunse celălalt — Stroja a primit afaceri de recrutare, tot în Februarie.

*

Simpaticul institutor ieșan Dimitriu a căpătat „Bărbăție și Credință.

.. Un-spre-zece copii!

*

De ce atît de dese desfășurări de forțe publice în fața sălii „Caragiale"?

Prefectul Stroja se teme să nu se atenteze la fotografia, pe care i-o expune atelierul Weiss,—în mărime naturală...

EPILOG

Că va fi azi sau mîne,—e o simplă chestie de zile și ele nu compteazā în viața neamurilor,—dar acum lucrul e sigur — guvernul se *va retroge*, — și accentuăm acest verb, pentru că el să nu cuprindă nici pe departe o altă noțiune, de cît acea a curatului înțeles, o retragere cinstită, după o cinstită și laborioasă muncă, pentru binele și prestigiul țării noastre.

Vor trimbița—după cum au făcut-o și o fac cei interesați și de rea credință—motive de acele, care ar fi să le îmbrace într'o aureolă, oare care, venirea lor în locul actualului guvern.

Ori ce-ar fi, adevărul rămîne unul și același: atîta timp cît guvernului de colaborare i a fost dat să diriguiască nevoile țării, în cartea aceș a s'au înscris pagini de acele, pe care nici orbia geloziei și nici cea mai palavragioacă-rea credință nu le vor putea întuneca.

Noui teritorii și noui locuitori,—o preponderanță în peninsula Balcanică, de atîți rîvnită, — prestigiul cîștigat în fața politicei europene—opere mari nelndoioasă, cărora li se adaugă toate acele de ordin intern, menite să îmbunătățească atît, dacă nu să transforme radical, înfățișarea stărilor de lucruri de pînă acum.

Ajunge să menționăm dintre acestea cele două mari îmbunătățiri: acea a căilor ferate—căreia ar fi să se adauge înfăptuirea atît de mult rîvnitei conducte petrolifere — și îmbunătățirile și sporurile cedate instrucțiunei publice pentru a vedea că dăinuirea la cîrmele statului a avut urmări de acele, ale căror roade vor fi culese imediat și de toți, spre binele neamului și cinstea partidului ce le-a înfăptuit.

Și azi, dacă ast-fel e roata lucrurilor și faptelor,—guvernul de colaborare va da loc altuia — ca un mijloc și o garanție a dăinuirei neștirbite a vieței constituționale, aceasta o va face fără nici o mîhnire, cu conștiința împacată însă că viața lui guvernamentală nu a fost sacă și că tot timpul cît a avut răspunderea ce i-o implica situația, s a făcut pe deplin și cu prisosință ce mai conștiincioasă datorie.

Și dacă va sosi — azi sau mîni—clipe intrării în faza recuperarei de forțe și energie nouă, o va face cu dragă inimă și cu nădejdea caldă că, atunci cînd țara va apela din nou la puterile sale—partidul conservator-democrat—cel puțin — va fi tot atît de tînăr și viguros după cum a fost atît timp cît încrederea în forțele sale și puternica lui înjghebare i-au dat putința să conlucreze la înscrierea în cartea neamului a unora din cele mai glorioase pagini.

NOTA ZILEI

O mostră.

In unul din ziarele cari arată multă simpatie ramolitului și semolitului Fleva, găsim următoarele rînduri:

„In urma cercetărilor făcute cu privire la furnitura de lemne dela fîrtăoarea Văcărești, am putut constata că informațiunile publicate în numărul nostru de Duminica nu corespundeau adevărului".

Cu afacerea lemnelor—de care s'a fript și ex tribunul le-a fost fatală și celor de la „Facla" nu e de mirat. Nou este numai un singur lucru,—că mincinoșii de profesie rectifică, dezmint, una din suta lor de minciuni zilnice.

Explicația nu poate fi decît una singură: de astă dată și-au găsit boclucul cu Văcărești în persoană și au văzut spectrul dubei. Pățaniile colegului lor Bogdan-Văcărești i-au învățat minte.

ELOGIUL FAPTELOR

Increzător în puterea convingătoare a faptelor, ministrul lucrărilor publice, nu se ocupă de cît prea rar de persoana sa proprie. Și cînd o face—pentru spulberarea unei infamii, sau pentru a răspunde unuia din numeroasele și nedemnele atacuri, cu care adversarii țin să-i clădească piedestalul înălțării, —atunci tot elementul pozitiv al faptelor alcătuește fondul cuvîntărilor lui.

Pentru întâia oară, în acel mare discurs, pe care l'a rostit de curînd la clubul conservator democrat, l'am auzit vorbind de el însuși, fără nici o provocare directă.

Făcuse acea mare și luminoasă expunere a situației, plină de învățăminte pentru acei, cari din cursul evenimentelor de eri țin să tragă linia de conduită a activității lor de mîni. Și ajunsese la examenul chestiunei: care e uzura partidului, în timpul guvernării de pînă acum?

Cu seninătatea omului care simte că și-a făcut toată datoria, fruntașul democrației conservatoare, arată esența campaniei dusă în jurul cazului Berman Iuster, repetînd concluzia, pe care o mai formulase cu altă ocazie: «Am desființat vechea tradiție a biurourilor. Statul care e cel mai mare consumator, nu trebue să plătească prețurile cele mai mari.—Față cu nevoile pe cari ni le creiază noua situație politică a venit vremea ca nici un ban din cheltuiala publică să nu meargă aiurea de cît acolo unde trebue".

Și tîrît pe calea aceasta de lucruri, care legate de persoana sa, îmbracau un caracter subiectiv, ministrul adaugă:

— Dar toți cei cari m'au atacat, fără pic de conștiință, n'au găsit un cuvînt bun pentru faptul că am sporit activitatea departamentului meu cu lucrări de-aproape jumătate miliard, care au menirea de a ne ridica, acolo unde ne îndreaptă mersul ascendent al vieței noastre economice și a aspirațiilor noastre politice.

Mi s'a părut că văd în această declarație, — la care tocmai țineam să ajung,—un sentiment spontan de revoltă împotriva nedreptății făcută prin tăcere, a ultrajului adus prin nepăsare. Și dac'a fost cu adevărat revoltă, ea e desigur generoasă și justificată pentru că oferă singurul chip de a răspunde celor, cari încearcă să tăgăduiască evidența.

E în adevăr fără precedent, pînă astăzi, ca stăruința neadormită a unui ministru să fi provocat, la un singur departament, un credit așa de considerabil și în acelaș timp așa de util. Și e rar — chiar în ticăloșia moravurilor noastre—ca asemenea acte să nu fie răsplătite imediat cu cea mai caldă, cu cea mai largă recunoștință.

De sigur mîni, cînd pasiunile de acum își vor schimba poate cursul, sau cînd cel puțin intenzitatea lor se va fi potolit întru cîtva, se va vedea ce a însemnat trecerea la ministerul lucrărilor publice a unui om de voința, de perseverența, și de puterea de muncă a aceluia, care a reprezintat Moldova în actualul guvern. Se va vedea atunci ce preț înfățișează activitatea acestui om, care pentru a face operă de bună și fecundă administrație, a trebuit să lupte cu dificultăți dinăuntru, tot atît de mari ca și acele din afară, — mai mari poate, dacă se are în vedere tenacitatea rutinei și a relelor deprinderi. Și de sigur mîni, răsplata recunoștinți va veni dela sine.

Mă întreb însă, ce se va săpa mai adînc în sufletul omului datoriei, și ce-i va da mai multă și mai curată mulțumire intimă: Hula detractorilor de azi, sau osanalele întîrziaților de mîni?

Eug. Herovanu

OAMENI ȘI LUCRURI

Paradoxul valorilor

De trei ori bine cuvîntat fie numele geniului muzical care a fost Richard Wagner!

Mulțumită lui *Parsifal*, care—intrat în domeniul public — a putut fi montat și cîntat în toate centrele mari europene și în Capitala Franței în primul rînd, s'a dat uitării acel obsedant eveniment european—și parizian mai cu seamă—al dispariționii și reîntoarcerei Giocondei lui Da Vinci: Mona Lisa!

Un an de zile lumea civilizată a purtat povoara copleșitoare a acestei chestiuni artistico aventuroase care n'ar fi fost încă uitată nici acum, dacă nu survenia evenimentul artistic mondial,—emanciparea de sub tirania Beyreutului—a operei wagneriane.

Numai o atare imensă actualitate poate veni de hac unei preocupări copleșitoare cum fu afacerea Giocondei, căreia, nu de mult, îi se mai alăturase, în Germania, dispariția nu știm cării arhi-prețioase colecțiuni de gobelinuri.

E o problemă unică în felul ei, avînd filosofia ei a parte,—stăpînirea capo d'operelor artistice, paza și îngrijirea lor, răspunderea pentru autenticitatea lor, pentru inviolabilitatea lor. Și de cîte feluri este această modernă problemă!

A avea monopolul unei Opere ca Parsifal, legată prin testamentul autorului, pe timp limitat din fericire!—de o scenă unică, o localitate unică; a poseda, într'o sală de muzeu, o pînză extraordinară, unică, inimitabilă,—iată griji cari pot apăsa pe conștiința unei națiuni, tot atît de mult pe cît o onorează.

Dar cîte aspecte prezintă încă obsesiunea valorilor în viața popoarelor și a indivizilor!

Ceteam, nu de mult, drama vieței unui fiu al lui Goethe, înnăbușit de greutatea numelui care-l copleșia cu răspunderea uriașă... Societatea constituită pentru „Cultul" lui Goethe în Germania a consacrat volumul anual acestei biografii a lui Goethe-fiul.

Aduceți-vă aminte de acel biet Duce de Reichstadt, fiul „Vulturului",—umbră plăpîndă a marelui stejar ce fusese Napoleon...

Cu ce melancolie spunea în una din scene:

J'étais plus grand dans ce berceau que dans ce lit.

Leagănul, într'adevăr, îl căpătase de la orașul Paris ca prunc al Marelui Impărat; pe cînd patul i-l dăduse Curtea de Austria... De aceea el singur pricepea că stinghereşte prea multă lume, cu autoritatea părintelui său, obsedantă pentru Europa întreagă:

...Donnez, que de ce voile exquis je m'enveloppe,
Peur pousser le soupir qui délivre l'Europe.

Iar dacă din mediul unor descendenți olimpici ori eroici ne scoborîm în acel al muritorilor mai simpli, oare nu găsim de atîtea ori copleșind pe cei slabi — greutatea unor nume părintești? Și doară lumea nu poate merge numai în suiș, ci cu abateri, cu frîngeri, cu zig-zaguri, cu accidente... Ce vină au copiii să îndure presiunea părinților, cînd aceștia, întîmplător, și-au dobîndit oarecare faimă și au cucerit un loc de cinste ori de glorie?

Cine știe!

E poate cerința unei ascunse legi de echilibrare. Prea de multe ori urmașii se folosesc ușor, nedrept, de ascendența celebră ori bogată și de aceea, în alte împrejurări, destinul copleșește pe unii sub apăsarea premergătorilor lor, sub obsesiunea valorilor consfințite...

Rodion

RECENZII

Ion Bogdan.—Documentele lui Ștefan cel Mare, 2 vol. Buc. 1913, Socec.

Mult așteptata lucrare a d-lui Ion Bogdan, profesor universitar asupra diplomaticei interne și externe a lui Ștefan cel Mare, a văzut lumina tiparului. Plănuită în 1904 Iulie, ea nu putea fi isprăvită de cît în 1913, după 9 ani de strădanie. Toată colecția d-lui Bogdan cuprinde 448 numere de documente, din care numai 264 sînt reproduceri după originale și acele nu toate direct făcute de autor, iar restul de 184 sînt copii, surète vechi sau simplu regestee, după opise, perilipsis sau simplu indice ca cei de la Jolcfa.

Dacă punem în socoteală că dintre cele 264 originale s'au găsit în țară la principalele depozite 137 bucăți, fiecare vede că prea încet s'a lucrat ca să se copieze cele 81 urice ce se aflau în afară de Regat și alte 46 originale de pe la particulari, mai lipsind încă multe originale, care se află împrăștiate pe la particulari, și despre care autorul nu s'a silit nici să le afle, nici să le adune.

Pe lîngă *încetineala* lucrării, cetitorul rămîne nemulțumit cu planul lucrării. D-sa publică textele slavone fără să le dea și traducerea; se mulțumește să dea *sumare* în capul fiecărui document, dar acel sumar nu cuprinde în esență tot ce spune documentul, iar pe alocurea greșește conținutul.

Din toate acestea reiese că publicația d-lui Bogdan nu se poate utiliza de cît de cititorul slavist, care trebue să buchinească rînd cu rînd ca să afle ce caută. Planul acesta al lucrării nu poate fi scuzat cu nimica; ce-ar fi fost dacă se adăogau 15—20 coale la publicație! Și așa autorul a încasat 10.000 lei alocați de Haret, pentru adunarea materialului, adică a celor 127 documente externe, ceia ce revine de fiecare document copiat cîte 90 lei, iar plata tiparului a făcut-o comisia istorică.

Cetitorul neslavist se va uita la lucrarea d-lui Bogdan și se va mulțumi cu ceia ce-i dă autorul în rezumate; în plus însă va vedea mania ce are autorul de a polemiza cu morții și cu vii, a-i reduce pe toți la nimica și pe Hașdeu și pe Melhisedec, ca să nu vorbim de cît de cei mari și dispăruți, așa că cu drept cuvînt se va întreba: ce a vrut să urmărească autorul cu această publicație? Să pună în evidență starea lucrurilor de subt Ștefan cel Mare, ori să-și etaleze marea sa persoană pe de-asupra tuturor oamenilor țării.

Din nici un rînd nu apare figura lui Ștefan Vodă, dar din toate rîndurile reiese strășnicia autorului, care împarte meritul și demeritul, la toți cari au avut nefericirea de a se ocupa de diplomatica lui Ștefan cel Mare.

Deci a doua imputare ce se poate face lucrării e că nu i *completă*, nu folosește cetitorului romîn și nu e *obiectivă*.

Ce bine ar fi venit la măreția persoanei lui Ștefan Vodă și măreția operei!

Pentru a adeveri felul lucrării stăruim asupra lipsurilor și bunurilor ei din cetirea a 30 documente de la început: Cinci doc. le dă în regeste; 5 le dă în surete vechi, iar 19 originale în limba slavă; din aceste 19 urice slavone nu traduce de loc 15 din ele, la 2 dă surete vechi găsite în diferite depozite; *și numai la două face traduceri proprii.*

De ce această zgîrcenie în traducere? Oare nu e un sistem de a evita desele greșeli, ce d. Bogdan face în traduceri, lucru constatat și în desbaterile Academiei? Nu credem, de și d-sa găsește pain și la Hajdeu și la Melhisedec și la toți cei mai noi traducători de urice slave.

Că d. Bogdan nu e impecabil în traducere, dăm cîteva specimene culese din primele 30 documente. La doc. sub No. 3, dă în sumar: „Oancea și fratele său Petraș"; textul slavon scrie „Oancea i *sin* (fiul) ego Petraș".

La acelaș doc. în note traduce astfel o notă slavă găsită pe uricul din 1458 „*întâiul mare privilegiu dat de Ștefan Vodă* și și-a pus pecetea sa cea mare și nouă pe acest privilegiu al Mînăstirei Neamțului". Că nu poate fi aici vorba de *întâiul* privilegiu, e că poartă numărul 3, iar cu

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Reprezentanţi: Sam. Löwi, Bucureşti.

6 luni înainte dăduse un alt privilegiu Bistriţei, dar notiţa slavonă spune: „prăveae egda sătvori privilie velico Stefan Voevod, a on postavi svoi peceat novii velichii...", adică pe romîneşte: întâiu cînd a făcut privilegiul cel mare Ştefan Vodă, iar el a pus a sa nouă pecete mare", deci nu că acest uric al Neamţului e *întâiul* privilegiu dat de Ştefan Vodă, ci autorul notiţei a crezut de cuviinţă să însemneze că „atunci cînd s'a făcut acest uric pentru întâiaşi dată Ştefan Vodă şi-a pus marea pecete nouă de 8 cm. diametral".

Domnii obişnuiau să aibă peceta mare şi mică şi cititorul de urice slave ştie să distingă în sfragistică toate semnele caracteristice ale sigiliilor vechi, care spun şi ele pe lîngă arta săpăturei în lemn ori metal şi înţelesul lor politic ori bisericesc.

— In doc. VI traduce „bud caki iazic" „de ori ce *neam*" în loc de vechia şi plastica expresie „de ori ce *limbă* ar fi".

— Pe să „Valilami" din doc. VI îl traduce cu *piuă*; mai propriu secl. al XV-a e cuvîntul „steaje" care şi azi se aude la munte şi arată o stare mai primitivă a industriei textile.

— La doc. IX se mulţumeşte a da un suret vechiu al arhimandritului Isaia Băloşescul, pe motiv că „este exact în ce priveşte înţelesul". Acest tălmăcitor traduce pe „naşih predcov" = înainte *fiitorilor* noştri domni." Aici avem termenul uzitat „procatohilor nostri" sau „celor ce au fost înaintea noastră"; iar fiitorilor e un latinism inuzitat în şcoala de tălmăcire slavonă.

— La doc. XI d. Bogdan zice în sumar „Neagul şi Tatul, nepoţi de frate ai lui Poiană". Textul slav zice „Sinovţehu Poianinom" = fii lui Poiană!! Nepot de frate e *bratanici*.

— La doc. XIII zice în sumar „o prisacă lîngă gruiul de la Şacovăţ" pe cînd textul cuprinde „na coneţ grunea" = la capătul gruiului", iar la nota explicativă a frazei din text „cît poate trăi o prisacă" prin „cît poate să arunce un om cu măciuca" se mai putea spune şi „cît poate să arunce un om cu *toporul*", care vine des în documentele secl. al XVII a.

— La doc. XIX traduce pe „teagalisea" cu „s'a judecat" în loc de vechiul „s'a părît", care şi azi se întrebuinţează în Bucovina şi cum îl traduc toţi dascalii vechi ca Evloghie, Stamati, Debrici. Iar în felul cum scrie textul slavon ne mirăm că d. Bogdan, slavistul emerit scrie: ani cto = nici alt cineva, în loc de „a nicto" unde negativul *ni* alăturat pe lîngă relativul *cto* îl face nehotărîtul *nicto*, iar nici de cum negaţiunea *ni* nu se pune pe lîngă adversativul *a* = iar. Tot aşa şi pe „potrebi zna=„cui va trebui să ştie" d-sa îl scrie ca un singur cuvînt „potrebizna" ca viitor de necesitate: „trebue să plece, trebue să vină, trebue să traducă".

— La documentul XXII, traduce pe „perepis" cu „numărătoarea oilor sau a berbecilor" şi în notă face polemică ridiculizînd traducerea lui Stoica Nicolaescu „cisla de la Bacău". Dl. Bogdan trebuia să ne facă etimologia cuvîntului „perepis" care nu cuprinde nici de cum ideia de *numărătoare* ori *cislă*. Cisla era felul de plată a birului ţărănesc, cînd individul era înglobat în obştea satului pentru siguranţa fiscului. Era de pildă de plătit de obştea satului compusă din 20 birnici o sumă de 100 lei; ţăranii se adunau la *cislă*, se numărau şi după starea fiecăruia se înscriau în tabla cislarului din sat cît va da, 5 lei ori mai mult ori mai puţin, căci darea în cislă era proporţională nu egalitară. Cînd unul din cei 20 ţărani din obştie fugea, adică „dădea bir cu fugiţii" cei 19 asigurau plata celui fugit, mărindu-şi fiecare partea sa cu o nouă distribuire a părţii celui fugit.

In documentul adus de d. Bogdan nu poate fi vorba nici de cislă nici de numărătoare de oi ori berbeci, ci de o taxă de cancelarie pentru *perepis* = *transcriere* în condicile vămii. *Pere* e latinescul *trans*, iar *pis* este *scribere*, copie, duplicat; şi numai în înţelesul derivat catagrafie, recensiment de populaţie. *Perepis* e un malorusism, căci şi în rusă ca şi în maloruşă se găseşte vorba perepis cu toate derivatele ei şi mai puţin în bulgară. Vorba dar în cancelaria oficială ne-a venit de la nord, şi a rămas în grain cu înţeles peiorativ, ca multe alte cuviate ruseşti: ai intrat în perepisică, ai intrat în delă, l'a făcut sprafca, etc., sunt atîtea vorbe de cancelarie, cari au răsunat urît în mintea împricinaţilor.

— La documentul XXVIII traduce neexact pe *hiji* = casă, căci în textele slave *dom* este casă „gde bil dom ego= unde a fost casa (curtea) lui, iar *hij* este *colibă*.

După acest mic escurs în felul de a traduce al d-lui Bogdan se vede că d-sa a evitat traducerile tocmai din sistem de a nu greşi prea mult. Dar d-sa ca profesor de slavistică, care face şcoală şi e chemat a produce un curent era obligat tocmai la publicarea diplomaticei lui Stefan cel Mare să ne dea un sistem al d-sale de traducere. Marii dascali de slovenie din Iaşi şi Bucureşti, Evloghie, Costantin dascalul, Ioniţă Stamati, polcovnicul Pavel Debrici, nu sînt mari că ştiau să citească uricile vechi, nu sînt mari pentru că vorbeau şi predau slavona la şcolile domneşti de la sfîntul Gheorghe cel vechiu, ori la şcoala domnească de la Mitropolia din Iaşi, ci sînt mari în ochii noştri că au cultivat limba romînă, traducînd într'o frumoasă limbă literară uricile vechi, slujindu-ne nouă astăzi de probarii în tălmăcirea vechilor ispisoace.

Nimic din toate acestea nu vedem la d. Ion Bogdan.

— Din faptul că d. Ion Bogdan nu traduce textele slave, cetitorul neslavist va fi lipsit de foarte multe ştiri din cuprinsul uricilor. Aşa nu va şti sfîrşitul actelor, care cuprinde în sine formula constituţională a succesiunei la tron; nu va şti formula blăstămului mare sau mic. Nu va şti numele diacului care a scris uricul; nu va şti hramul atîtor mănăstiri la care Stefan Vodă a făcut dania Adormirea maicei domnului (Bistriţa), Inalţarea Domnului (Neamţ), sf. Paraschiva (Mitropolia din Roman), Buna Vestire (Moldoviţa). Adormirea Maicei Domnului (Homor), etc., nu va şti în fine o sumă de amănunte, care e de prisos a le nota aparte, căci ar fi să refacem toată lucrarea.

Mă opresc la aceste constatări izvorite din lectura numai a 30 documente; căci lectura acestei cărţi trebue făcută cu creionul în mînă şi la fiecare pas subliniat cuvîntul, raportat la text, la note, şi numai aşa să-ţi poţi face o idee de felul şi trăinicia lucrării. Netăgăduit că lucrarea d-lui Bogdan nu e întreagă, nu satisface pe orice cetitor romîn şi precum în „Relaţiile cu Braşovul" d. Bogdan a fost silit să-şi întregească opera, tot aşa va fi silit să şi întregească şi „Documentele *lui* (?) Stefan cel Mare.

Gh. Ghibănescu

INFORMAŢII

In numărul nostru de mîne vom publica, după notele stenografice, discursul pronunţat la Cameră de către d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, la sfîrşitul discuţiei la mesagiu, drept răspuns la cuvîntarea d-lui Fleva, care, a crezut de cuviinţă să vorbească pînă şi în discuţia la mesagiu, asupra chestiunei Berman Juster.

Atragem atenţia cititorilor asupra documentatei cuvîntări a d-lui Badareu, din care se vede pînă la evidenţă, că cumpărarea lemnelor de la Berman Juster a fost un act de admirabil administrator. Tot din acel discurs se poate vedea cît de jos a căzut smolitul Fleva, acel care a îndrăznit să se facă, în plin parlament, ecoul tuturor calomniilor.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a plecat aseară, cu Orientul-express, la Paris. D-sa se va reîntoarce în ţară, în ziua de 8 Ianuarie şi vine, via Berlin, direct la Iaşi.

Aseară a avut loc, în saloanele d-nei Dr. Sculy-Logothetides, logodna d-rei Marie Antoinette Sculy cu d. M. Sturdza, avocat.

In afară de numeroase persoane din elita ieşană, au luat parte la această serbătoare familiară, d-na şi d. Nestor Cincu, vice-preşedintele Camerei Deputaţilor, d-na şi d. Const. Mille, directorul Adevărului, d-na şi d. Const. Balaiş, primarul oraşului Roman.

I. S. S. Mitropolitul Pimen şi-a exprimat dorinţa, ca serbarea Bobotezei să se facă şi în acest an în Piaţa Unirei.

Consiliul sanitar superior, a hotărît ca în viitoarea şedinţă să se ocupe în special de căutarea tuberculozei în spitale. Părerea ce domneşte în sînul consiliului tinde a obliga spitalele din ţară să aibă pavilioane speciale, dacă în ele se primesc spre căutare bolnavi de tuberculoză.

D. dr. Grigoriu, medic şef al judeţului, pleacă mîne în inspecţiune în judeţ.

Aeroplanul Iaşi. — D-nul Ştefan Negruzzi, prefectul judeţului Iaşi ne roagă a comunica următoarele:

La 27 Mart 1913 a remis Ministerului de Războiu, suma ce o colectase până atunci: douăsprezece mii lei, — Ministerul de Război prin adresa No. 432 din 9 Aprilie în schimbul acestor 12000 lei, precum şi a altor sume ce se vor mai încasa ulterior şi cari să se verse tot ministerului, se obligă a completa diferenţa ce ar mai trebui, şi a cumpăra un aeroplan nou, pentru armată, care va fi botezat „Iaşii" şi care va face primele sale zboruri deasupra oraşului nostru.

Inchizîndu-se acum subscrierea pentru aeroplanul „Iaşii" şi procedîndu-se la verificarea sumelor încasate se constată că pînă în prezent, s'a încasat în *total* suma de *18707 lei şi 50 bani* neto,— din care scăzîndu-se 12000 lei primiţi de Minister, mai rămîne încă un rest de 6707 lei şi 50 bani, care s'a consemnat la Administraţiunea Financiară Iaşi, cu adresa no. 8695, tot în acelaş scop, la dispoziţia Ministerului de Răsboi.

Odată cu consemnarea acestui rest de 6707 lei şi 50 bani, d. Ştefan Negruzzi, prin adresa no. 8606, a intervenit către Ministerul de război, ca cel mai tîrziu în primăvara anului 1914, noul aeroplan „Iaşi" să fie cumpărat şi să facă primele sale evoluţiuni deasupra oraşului nostru.

Cîteva persoane cari încă n'au înapoiat listele de subscripţiuni, sunt rugate a le înapoia cît mai curînd Prefecturei de Judeţ.

Duminica trecută s'a ţinut conferenţa cercului cultural „Romănesti" la şcoala din Gropniţa-Forăşti.

Toţi învăţătorii din cerc au asistat la serviciul divin oficiat de Preotul Gh. Ursache iar la orele 10 jum. s'au dus la şcoala unde d. D. Ionăşescu preşedintele cercului a tratat în şedinţa intimă „despre atenţie şi disciplină".

După amează în sala de clas şi în faţa unui auditor numeros s'a tratat de către D-ra Paras. Teodoreanu, Rolul femeei, ca soţie, mamă ca soacră etc. Asemenea a vorbit Preotul Gh. Ursache „despre scăderea sentimentului religios" arătînd mijloacele de îndreptate.

După care preşedintele cercului a făcut rezumatul celor tratate, complectîndu-le cu unele scăpări din vedere ale vorbitorilor, rugînd pe săteni a face cunoscut şi cele ce s'au vorbit şi celorlalţi săteni, cari din diferite cauze n'au putut asista,

Aplicarea noului legi a poştelor.—Prin aplicarea noului legi a poştelor şi telegrafelor pe ziua de 1 Ianuarie, mărindu-se salariile, sporul cuvenit pe luna Ianuarie se va vărsa la Cassa pensiilor, conform legei pensiilor în vigoare.

In ceia-ce priveşte îndemnizaţiile de locuinţă ele se vor plăti în cursul lunei Ianuarie.

Celor ce prin noua lege îndemnizaţiile acordate depăşesc cei 4 sau 2 lei pe zi ce azi li se plăteşte vor primi prisosul pînă la quantumul îndemnizaţiei acordată prin noua lege pînă la Aprilie.

Tot pe baza noului legi se vor plăti cu începere de la Ianuarie cheltuelile în caz de transferări în interesul serviciului şi anume:

Lei 150 pentru personalul inferior; lei 300 pentru asistenţi şi impiegaţi; lei 450 pentru oficianţi inferiori şi superiori.

Indemnizaţiile de locuinţă s'au prevăzut ast-fel:

Salarul pe 3 luni: Bucureşti; Sulina Constanţa, Predeal, Cîmpina, Buşteni şi toate oficiile din noul teritoriu (cadrilater). Salonul pe 2 luni: Iaşi Brăila Focşani, Galaţi, Craiova, Ploeşti, Tulcea, Sinaia, Burdujeni, Vîrciorova, Moreni, Buşteni, Băicoi, Azuga Comarnic şi Căineni. Salarul pe o lună: toate oficiile din restul ţărei.

Cu începere de 1 Ianuarie, elevele trecîndu-se în corpul impiegaţilor şi anume cele de cl. III-a ca impiegate inferioare a 100 lei, cele de cl. II ca impiegate inferioare a 180 lei, iar cele de cl. I ca impiegate superioare a 210 lei; în locul lor se vor face avansări în corpul impiegaţilor, înaintîndu-se cîte 80—90 impiegate a 80, 100, 120 şi 140 lei la grupul imediat superior.

D. Ilie Nedelcu a fost numit pe ziua de 1 Ianuarie controlor cl. la corporaţiile din judeţul Iaşi, în locul d-lui *I.* Grigoriu, trecut ajutor-comptabil.

D. Alex. C. Coroi actualul supleant la sect. II a trib. local a fost înaintat procuror de secţie la acelaşi tribunal, în locul d-lui Nicolae Corodeanu, demisionat.

D. Mihai Eşianu, actualul magistrat stagiar la judecătoria ocolului Şipote a fost înaintat supleant la secţia II-a a tribunalului local.

D. Robert C. Ulrich, licenţiat în drept de la Facultatea de drept a universităţii locale a fost numit magistrat stagiar la judecătoria ocolului Şipote.

Cu ocazia sărbătorilor de Crăciun d-na Constance Ghika a trimis preşedintei societăţii Pînea săracilor, patruzeci de pachete de tutun, care au fost distribuite săracilor împreună cu mici ajutoare băneşti oferite de preşedinta societăţii.

La masa din zilele de Crăciun nu s'a cerut săracilor bonul, în schimb li s'a dat pe lîngă o masă bună şi mezeluri trimise în acest scop de fabrica Noak şi cozonaci trimişi de franzelăria Grünberg.

La primărie s'a lucrat azi pînă la ora 1 după amează. Funcţionarii au luat apoi vacanţă pînă la 2 Ianuarie 1914.

Crimă.—Evreul Avram Lupu zis Făinuţă, din Podul-Iloaei pe cînd mergea cu mărfuri de băcănie spre Erbiceni, a fost întîmpinat de individul Alexa Stoian în etate de 60, ani, lucrător pe moşia Mălăeşti şi de loc, din Serbia.

Stoian a somat pe Lupu să oprească căruţa. Apoi a încercat să-l jefuiască. Lupu a încercat să se opue şi atunci agresorul l'a izbit cu o bardă ucizîndu-l pe loc. In urmă, Stoian s'a suit în căruţa victimei sale şi s'a întors în Podul-Iloaei.

Aici, părînd suspect, a fost arestat şi luat din scurt, a mărturisit crima.

Mîne se va face autopsia cadavrului.

Ministerul de instrucţie a dat cîte 2 zile libere, pentru Ianuar ori Februar, tuturor învăţătorilor care sînt casieri ori comptabili la băncile populare.

Aceasta în vederea încheerii bilanţului anual.

Toţi d-nii revizori şcolari au fost convocaţi la minister, în interes de serviciu.

Postul de conducătoare de grădini de copii din comuna Focuri a fost transferat la Tîrgul-Frumos.

Conducătoare a fost numită d-ra Victoria Ştefăniu.

In comunele Belceşti, Focuri, Cepleniţa şi Scobinţi s'a declarat epidemia de scarlatină.

D. dr. Grigoriu medic şef al judeţului, a luat întinse măsuri pentru combaterea epidemiei, izolîndu-se bolnavii şi făcîndu-se desinfectări radicale la locuinţe.

Din ordinul direcţiei generale a serviciului sanitar moaşa din Comuna Cotnari a fost suspendată pentru neglijenţă în seeviciu.

Marile Serbări *de la Societatea de gimnastică, Sport şi Muzică.*—Societatea de gimnastică Sport şi Muzică, credincioasă tradiţiilor înrădăcinate deja în spiritul public, a organizat şi anul acesta splendide serbări, care vor atrage şi delecta în chip minunat pe locuitorii vechei Capitale a Moldovei.

Nu s'a cruţat nimic, făcîndu-se toate sacrificiile de timp şi materiale, întru asigurarea deplinului succes al acestor serbări, cu care publicul nostru e atît de obişnuit, în cît atribue existenţei lor o imperioasă necesitate distractivă şi organică.

N'au fost, de asemenea, nimeni neglijaţi, ast-fel că toată lumea va avea parte de distracţii, care vor înveseli şi amuza, în chip plăcut, după vrista şi predispoziţiile fie-căruia.

Ast-fel, pentru copii s'a aranjat în zina de 31 Dec. între orele 3—8 o frumoasă serbare a copiilor—cu un program cu foarte multă grijă şi cu bun gust întocmit.

Se va începe printr'o alegorie de 12 splendide tablouri vivante, organizate de către d. profesor I. Bejan, cu subiecte luate din Sf. Scriptură şi referitoare la sărbătorile prin care trecem. Vor urma apoi coruri, cîntece de stea şi urături; iar la sfîrşit un bal de copii.

Natural, nu va lipsi nici frumosul pom cu totul variat împodobit, nici ademenitoarea tombolă, la care au colaborat toate magaziile de jucării din străinătate, inclusiv Nürnbergul.

A doua serbare, va fi în aceeaşi zi seara, constituind „Revelionul". La orele 11 jum., pe scena de teatru a societăţei anume amenajată, va trece anul „1913" lăsînd să urmeze cel nou „1914", care va saluta lumea prin urări de noroc şi fericire. Apoi va urma masa.

Finalul seratei, care va putea fi cît de mult prelungit îl va constitui „balul".

Ultima distracţie din acest ciclu, pe care în iarna aceasta, Societatea de gimnastică o va oferi publicului nostru, va fi mult aşteptatul bal constumat din ziua de 8 Februarie.

E de prisos a mai insista asupra modului de organizaţie a acestei ultime serate, de care ce frequenţii vizitatori din anii trecuţi, ne vor uşura cu mult misiunea, obligîndu-se întru a spune d-lor înşişi, celora ce n'au luat parte, tot ceea ce au văzut şi simţit, fiind prezenţi la balurile mascate, organizate pînă în prezent de societatea de Gimnastică. Doar atîta tot vom mai adăuga; în anul acesta s'au rezervat, pour la bone bouche, surprise noi, prin inovaţii cu totul personale, care vor entuziasma, extaziind publicul.

Cea din urmă veste plăcută, pe care, o mai facem să fie de asemenea cunoscută de pe acum, e că la toate aceste serbări, Societatea si-a asigurat concursul muzicei reg. XIII. pusă direct sub conducerea mult răsfăţatului de către Ieşeni, şi valorosului ei şef, căpitan Vlăduţă.

Comitetul executiv al notarilor a hotărît să strîngă întru'un volum toate cuvîntărilor rostite la congresul ce a avut loc în zilele de 26, 27 şi 28 Decembrie a. c.

Economul purtător de cruce C. Păun parohul parohiei Bîrnoschi din Iaşi, a fost decorat cu răsplata muncei clasa I pentru biserică, în urma propunerii d-lui ministru al cultelor şi instrucţiunei publice.

Medalia s'a oferit prin decretul regal No. 7044 din 21 Dec. şi s'a înaintat prin ordinul administraţiei casei bisericei No. 43515 din 23 Dec.

Felicităm pe părintele paroh C. Păun pentru distincţia bine meritată, mai ales că-i vine în urmă recunoaşterea meritelor sale de către d. ministru al cultelor şi intrucţiei publice.

Serviciul sanitar local a procedat la o radicală desinfectare a sălilor şi anexelor liceului naţional.

De asemenea s'a desinfectat cu etuva una din sălile institutului Grigorian.

D-l Dr. An. Gusti, subdirector general al cassei centrale a meseriilor a petrecut zilele Crăciunului în oraşul nostru.

Russian-American India Rubber Co.
„TREUGOLNIK" St. Petersburg
Sucursala: Bucureşti, Strada Sărindar 22.
(numai pentru engros)

■ Romînia.—Judecătoria Ocolului II Urban Iași.—Publicațiune.—Majestatea Sa Regele prin Inaltul decret No. 6850 din 16 Decembrie 1913 a bine-voit a ierta de plata amenzilor care n'au fost încă percepute și de pedeapsa închisorei pe toți acei care au răspuns la ordinul de mobilizare a armatei din acest an, fie ca soldați activi și de rezervă, fie ca voluntari, precum și pe toți acei care au îndeplinit un serviciu obligator în armată pe timpul mobilizării și care se găseau condemnați definitivi la acea dată a decretului de mobilizare (23 Iunie 1913) pentru tot soiul de contravenţiuni și pentru delictele de loviri simple cu incapacitate de lucru si din imprudență (art. 238, 239 și 249 cod. pen.) injurii prevăzute și pedepsite de art. 300 c. p. și înstrăinare de obiecte sequestrate prevăzut de art. 330 al. I c. p. și delicte silvice.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestui decret se publică spre cunoștiuță generală că toți cei aflați în categoria decretului de mai sus, care sunt executați sau care știu că au să fie executați, să se prezinte la judecătorie cu dovezile că au fost mobilizați și că au făcut vre-un serviciu obligator în armată pe timpul mobilizării și să ceară scutirea de pedeapsă, fără care nu ar putea înceta urmărirea în contra lor.

■ *Biserica din Răzoare* se intitulează un non volum de „Nuvele si Schițe", editat și pus în vînzare de „Viața Romînească".

Este primul volum al mult talentatului scriitor G. Galaction, unul dintre puținii prozatori cu adevărat originali pe care i-a produs publicistica noastră în acești din urmă cîți-va ani.

Punînd în vînzare acest volum cu titlul romantic și atît de suggestiv, editura iașană face, în ajunul anului nou, cea mai plăcută surprindere și cel mai util cadou numeroșilor iubitori de bună literatură.

■ Două cazuri noui de scarlatină s'au declarat în strada Săvescu, disp. III-a.

■ E vorba ca una din tipografiile locale să devină proprietatea clubului liberal din localitate.

■ Duminică 29 Decembrie s'a efectuat un parastas la biserica Vovidenia pentru pomenirea fostului profesor și director al Seminarului Veniamin, răposatul arhierеu Ieremia Galațanu.

Parastasul s'a făcut din inițiativa si cu cheltuiala noului arhierеu Alexie Craioveanul. Serviciul dumnezeesc s'a efectuat de I. P. S. Sa asistat de preotul Ștefan Dărțu, de Ec. Gh, Florescu și diaconii T. Oprișanu și Scriban.

Fapta cinstește pe noul arhierеu, căci probiază, că „n'a uitat vorbele Sf. Apostol Pavel: „Aduciți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au vestit cuvîntul Domnului".

■ La școala Evanghelică din localitate de sub direcțiunea d-lui profesor Perschmann, a avut loc în seara de ajun sărbătorirea Kristbaumului.

In salonul, splendid aranjat în ghirlande de brad, a fost aranjată o mică scenă, pe care elevii școlii au jucat o foarte drăgălașă comedie.

A luat parte pastorul protestant cu d-na, consulul austriac, d. Weber, d-na dr. Riegler și foarte multă lume din înalta sucietate germană.

Programul între altele a avut un foarte frumos număr în tabloul vivant, în trei părți, reprezentîndu-se de micii elevi ai școalei după celebrul tablou al lui Murillo „Creșa". Au fost de asemenea aplaudate și admirate numerile de concert din program și în special bucățile executate de d. Perschmann, care posedă o voce de tenor și distinsă școală muzicală, cum și bucățile executate de d-sa din violină.

De asemeni foarte mult au plăcut recitările făcute de elevele și elevii acestei bune școale a orașului.

■ Necunoscuți au pus foc la un stog de fîn al lui V. Lungu din satul Păun. Finul a fost distrus cu desăvîrșire.

Se fac cercetări.

■ D. prof. dr. Negel, fiind suferind, a plecat la Berlin pe timpul vacanței, spre a se căuta sistematic.

■ Copila Natalia Ion Pomîrlă, în etate de 2 ani și jum., din Țuțora, fiind lăsată de mama sa singură în casă, s'a apropiat de foc și a fost complect carbonizată.

■ Cu prilejul serbătorilor de Crăciun' Societatea „Pinea Săracilor" a distribuit prin președinta sa d-na dr. Riegler, suma de 1200 lei, la o sută de nevoiași dînduli-se cîte 10 lei numerar, 200 kgr. lemne și un leu pentru transportul la domiciliu.

Ajutoarele au fost date la persoane absolut nevoiașe și sărace, cea mai mare parte, orbi, paralitici, bolnavi și văduve recomandate de doamnele din societate după ce le-a vizitat și găsit că sunt vrednice de ajutorare.

Ecou.—*Suntem informați că de la 1 Ianuar 1914, se deschide marele depozite de cherestea înființate de* Bradul Moldovei, *societate în nume colectiv pornită sub cele mai frumoase auspicii.*

Din această societate face parte și d. Carol Michelson, un tînăr versat în această ramură și a cărui cinste și corectitudine este o garanție pentru publicul Ieșan.

■ P. S. Sa Arhiereul Alexie Craioveanul, a oferit corului mitropolitan din Iași 50 de franci, fiindcă a cîntat în ziua de sf. Ștefan, cînd a săvîrșit sfînta liturghie în catedrala sfintei Mitropolii a Moldovei și Sucevei.

※ O măreață reconstituire istorică din epoca bizarului rege Henric III al Franței, reprezintă astă-seară Luni 30 Decembrie cinematograful Pathé-Frères, din sala Circului Sidoli. „Contesa de Monsoreau" este titlul acestei grandioase piese, adaptată fidel după romanul celebrului romanțier francez Alexandre Dumas-tatăl.

E un film menit a face epocă în cinematografia actuală prin fidela reconstituire a fastului curței franceze din secolul al 16 lea.

Măiastra inveție, cinematograful, reînvie splendoarea zilelor glorioase ale Franței din veacurile trecute, făcîndu-ne să retrăim, aevea, acelea vremuri. Totul este fidel reprodus, exact redat după documentele istorice păstrate în arhivele Franței și episodele interesante culese de marele romanțier francez Alexandre Dumas sunt excelent narate pe miraculosul ecran.

„Contesa Monsoreau" e un roman istoric trăit, în care se desfășoară iubire și intrigă, pasiune și criminalitate, complotul spadasinilor ducelui de Anjou, învinse prin eroismul și dibăcia contelui de Bussy.

Filmul „Contesa de Monsoreau" nu e numai distractiv, ci cuprinde în același timp părți instructive, pagini însuflețite din glorioasa istorie a nobilului neam: Francejii.

Programul fiind extraordinar de mare (5 acte) spectacolul va începe fix la ora 9 și un sfert.

Mîne Marți pentru ultima oară: „Contesa de Monsoreau".

Noul program viitor se reprezintă poimîne Mercuri 1 Ianuarie, două matineuri (3 și 5 ore), și reprez. seară la 9 ore. Program absolut nou, special alcătuit pentru ziua anului nou.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

Inserții

De ziua ta

Arhidiacone Ștefane,
Cel ce-ai iubit pe Dumnezeu,
Privește faptele umane
Ce'mi-au zdrobit sufletul meu!

Bătut cu pietre-ai fost, știu bine.
Răsplată mare'n cer ți-au dat.
Eu astăzi viu plîngînd la tine
Să'mi dai ce alții mi-au luat.

Sunt două zeci și opt de erne:
Aveam un Ștefan și-o Ștefană!...
Dar astăzi am un cer ce'mi cerne
Doar lacrimi, lacrimi, tristă mană.

O sfinte Ștefane ești mare,
Și mult serbată-i ziua ta.
Te rog cu lacrimi, dă-mi răbdare
Să pot vedea minunea ta.

O, sfinte Ștefane ai milă
Și'n cer te roagă pentru mine:
Ca să mai am o zi senină,
Ori ia-mă, ia-mă sus, la tine

M. V.

Frizeria de Dame VOGT

face cunoscut că domnișoara coafeza artistă pentru ori-ce fel de frizură și postișe s'a întors din București din concediul de Crăciun și stă la dispoziția onor. Dame pentru ori-ce coafură.

Onor. persoane cari doresc să se coafeze sunt rugate a se înscrie din timp.

Cu stima
GEORGE VOGT

S. MAGDER
AVOCAT
Strada Căpitan Păun No. 8

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opiniei"

Serviciul Telegrafic

Explozia din New-Castel

New Jork.—O explozie s'a produs în minele de cărbuni din New-Castel (Alasca) în momentul cînd 200 de lucrători se aflau în mine.

Sunt numeroși morți și răniți.

Turcia și insulele Egee

— Ruperea negocierilor turco-sîrbești —

Constantinopole.—In urma declarațiunilor făcute de cercurile oficiale, după care Turcia e hotărîtă să-și mențină punctul ei de vedere în chestia insulelor, ziarul „Tanin" declară că Turcia nu va ceda nici odată în chestia insulelor, ci va apara *prin toate mijloacele* punctul ei de vedere în fața Puterilor.

*

Negocierile turco sîrbești sînt considerate în cercurile diplomatice ca rupte, de oare-ce delegații nu s'au mai întrunit de două săptămîni.

Cercurile sîrbești declară că această întrerupere se datorește cererilor noi ale Turciei,

Lupte în Albania

Valona.— In ultimele zile au fost ciocniri lîngă Polis, la 6 ore departe de Elbasan, între jandarmi și partizanii lui Essad.

Aceste ciocniri mai continuă.

Situația politică bulgară

— Probabilitatea dizolvărei Sobraniei —

Sofia.— Agrarienii, refuzînd sprijinul lor guvernului, consiliul de miniștri, prezidat de rege, a deliberat asupra măsurilor de luat.

E probabil că Sobrania va fi dizolvată.

Această hotărîre va depinde de ședința de mîne a Sobraniei.

Ambasador decorat

Petersburg.—Țarul a conferit ordinul „Alexandru Newski" ambasadorului austro-ungar conte Thurn Valsasina, care părăsește postul din Petersburg.

Interpelarea din Sobranie

Sofia.—Deputații socialiști au interpelat pe Ministrul de răsboiu, asupra faptului că în temnițile militare se țin arestați 2000 de soldați, dintre acei cari se predeseră armatei romîne, în timpul Campaniei.

Ministrul a declarat că va răspunde peste cîteva zile,

Lupte între greci și albanezi

Belgrad.—Ziarul Balcanii afirmă, că la frontiera greco-albaneză au avut loc eri lupte crîncene între voluntari greci și trupele albaneze. Sunt numeroși răniți în ambele părți.

Organizarea armatei turcești

— Generalul Liman, inspector general al armatei —

— Pentru mărirea flotei turcești —

Constantinopole. — După un comunicat oficial, ministrul de războiu—considerînd că comanda primului corp de armată ar cere cea mai mare parte din activitatea generalului Liman, în paguba înaltei sale misiuni de inspector general al armatei, din care ministerul de războiu așteaptă cele mai frumoase rezultate pentru reorganizarea repede a armatei — comanda corpului 1-iu de armată va fi încredințată unui ofițer general turc, ajutat de un ofițer de stat major german.

*

Subscripțiunea pentru flotă continuă aici în mod activ.

Consiliul general al Capitalei, în urma cererei ministrului de interne Talaat-Bey care era de față, a votat prin aclamațiune principiul surtaxei pentru flotă.

*

Cercurile Porței privesc rechemarea generalului Liman din comanda corpului I de armată și numirea sa ca inspector general al armatei, ca definitivă.

Această schimbare se datorește exclusiv ministrului de războiu Enver-Pașa.

Generalul Liman a răspuns că e gata în ori-ce calitate să lucreze la reorganizarea armatei otomane.

Cercurile Porței recunosc că această schimbare e de natură a satisface Rusia.

Serviciul Telefonic

Incendiul de la spitalul Pantelimon

București.—La ora 3 un incendiu puternic a isbucnit la spitalul Pantelimon, unde se găsesc internați un mare număr de alienați. Panica e mare.

La fața locului au plecat reprezentanții autorităților.

INTRUNIRE

Craiova.—Aseară s'a întrunit comitetul executiv liberal. Cu acest prilej și-a făcut reîntrarea în club și d. Iulian Vrăbiescu, care făcea pe supăratul de un timp.

Congresul învățătorilor

București.— Congresul învățătorilor a continuat și azi, sub președinția d-lui Ionescu Lungu.

S'au rostit numeroase cuvîntări cu privire la dezideratele propuse.

Incendiu

București.— La ora 2 de noapte un incendiu a isbucnit la Casele din șoseaua Mihai Bravu No. 31. Pompierii sosind curînd, după o muncă înverșunată, focul a putut fi localizat. Pagubile sunt însemnate.

Schimbare de regim

București. — In cercurile politice se crede că guvernul își va da demisiunea, pe ziua de 1 Ianuarie

Conferința d-lui Rădălescu-Motru

București.—D. Rădulescu-Motru a ținut o interesantă conferință la Ateneu, vorbind despre *Vocațiune*.

Conferențiarul a arătat că trebue negreșit o potrivire între temperamentul unui individ și funcția sa socială. Astfel în străinătate sunt școli, unde părinții își aduc copii, spre a fi cercetați asupra vocațiunii lor după care abia sunt trimiși în anume școli speciale.

La Paris s'a constatat o micșurare în accidentele de automobile, după ce au fost îndepărtați acei șoferi cari n'aveau creațiuni pentru acest fel de ocupațiune.

Școala viitoare va avea să se ocupe în primul rînd de creațiunea elevilor.

Incercare de sinucidere

București.—Tînărul Mitică Mihăescu, de 19 ani, din strada Martinei, a încercat să se sinucidă bînd o cantitate de spirt de naturat. In stare gravă a fost transportat la spitalul Brancoveanu. Cauzele încă nu se cunosc.

Numire

București. — D. Gârleșteanu, fost Prefect de Dolj, a fost numit membru în consiliul superior agricol, în locul Prințului Știrbei numit administrator al Domeniilor Coroanei.

Demisia guvernului

București.—In cercurile guvernamentale, se afirmă, că d. Titu Maiorescu va fi primit de Suveran, mîine la ora 6 seara, cînd va prezinta demisia guvernului.

Se crede că noul guvern liberal se va constitui abia Vineri.

*

In cercurile liberale se afirmă, că d. Ionel Brătianu a fost invitat la Palat pentru mîine la ora 10 dimineața.

Starea Suveranului

București. — Starea Suveranului fiind mai bună, nu s'a publicat azi nici un buletin.

Suveranul a petrecut o noapte liniștită și a tușit puțin.

*

D. D. Moruzzi, prefectul Capitalei, a fost eri la Palat, pentru a prezinta Suveranului raportul săptămînal.

D. Moruzzi a fost primit de regina, care i-a spus că regele e mult mai bine, dar că trebue încă să se repauseze.

La GARTENBERG FIU
Str. Ștefan cel Mare 11

A sosit noui mărfuri de lux, Articole de voiaj, menaj, cărucioare, precum și un mare transport de

Jucării pentru copii.

Fabrica de Vată și Plapome
„GLORIA"
LAZARE & GUSTAV RECHLER
— IAȘI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturora produsele sale de

Vată gumată pentru confecțiuni

albă și neagră în pachete a 800 și 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într'un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară și cu îngrijire lucrate din satin, creton, poms și atlas în orice dimensiune, precum și plapome speciale de botez.

Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biroului de agentură și comision

Maurice Brauchfeld, Iași

Marele Magazin de Muzică
„MICHELSOHN"
fondat în anul 1879
Iași, palatul Creditului Urban, Iași

PIANE și PIANINE

Neumeyer, Schiller, Schweighoffer, Steinway & Son New-York

precum și din ori-ce altă fabrică se vînd în rate lunare cu prețurile originale a fabricei.

Pianine electrice
Kühl & Klatt—Berlin

Orchestrioane automate
Peters—Leipsig

Ori-ce fel de instrumente muzicale și accesorii.

Note clasice și moderne

Programul complect al Conservatorului cu mare *rabat*.

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a țărei.

I. BEINER
Str. Ștefan cel Mare No. 2 bis.
Cel mai bine și complect asortat cu
INCALȚAMINTE (străină)

Fabric. original **Fortschritt** și **Viro** calitate prima durabilitate garantată.

Jambiere de pele și stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne și Copii Transport nou de **Șoșoni** și **Galoși** (Veritabil Rusești).

Mare depozit de cămași, flanele, ciorapi, gulere, manșete, cravate, batiste etc. Calități superioare — Forme frumoase și distinse.

Mare depozit *de Articole de voiaj umbrele și bastoane.*

Bogat asortiment de *Mănușerie* de la cele mai repurtate Case franceze și engleze. Precum și tot felul de obiecte de toilletă.

Toate se vînd cu prețurile cele mai convenabile.

Cu ocazia Sft. serbători *„Exposiție Permanentă"* cu *Ultimile noutăți.*

Becuri electrice „OSRAM"

Au sosit **becuri electrice „OSRAM"** *la* **„Romînia Muzicală"**—*Iași, Lăpușneanu 24.*

Prețul a: **LEI 1.75.**

Expediție în provincie.

Becurile **„OSRAM"** *dau cea mai* **albă lumină.** *Economia cea mai desăvîrșită.*

Observați bine adresa.

Mărci poștale ale ANEXIUNII (puse în circulație pentru 15 zile acum) plătim 1 LEU SUTA. Asemene cumpărăm orice mărci poștale uzate documente și tablouri.

E. ȘARAGA
Str. Lăpușneanu 2,—Iași

CURA — Cea mai rațională de Unt de pește pentru ADULȚI și COPII —

e numai aceia cu:

UNT DE PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și
UNT DE PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra *Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, guta, reumatism.* E un puternic nutritiv pentru bersoane *slăbite* precum şi un excelent tonic la *reconvalescenţii sifilitici.*

Pentru copii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. *Costul unei sticle de un chilogram 6 lei,* la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru *copii rachitici* spre a le întări oasele şi un *tonic prin excelenţă* în perioada creşterei copiilor, în stările limfatice şi a studiului pubertăţei.

Costul unei sticle de jumătate kilogram **3** *lei* **75** *bani,* la care se adaogă porto.

Depozitul gen. *la farmacia* **I. WERNER**, *furniz. Curţei Regale* **Iaşi.** Pentru Bucureşti: *la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35.* Pentru Craiova: *la Farmacia Ed. Konteschweller.*

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs.

Foarte important

Aducem la cunoştinţa onor Public că am concedat depozitul renumitului

UNT-DE-LEMN

marca „PRINCESSE" garantat pur d-lor

FRAŢII SMIRNOV

şi garantăm că va fi servit din acest nepozit cu marfa noastră originală garadtată pură.

Caisson & Brocard
Fabricanţi
Nice (Franţa)

De Inchiriat

sau de vînzare o casă cu 4 odăi, coridor de sticlă, bucătărie, pivniţă şi grădină, Str. Nicolina 70, Tramvai la scară.

A se adresa în str. Albinetz 22 Iaşi, la d-na Colasiu.

Berăria „LUTHER"

— PIAŢA UNIREI —

Primul local de consumaţii cu băuturi indigene şi străine.

Bucătărie de primul rang. Mîncări calde şi reci la ori-ce oră din zi şi noapte.

Bere specială din renumita

Fabrica „LUTHER"

Bere neagră Bock şi *Bere blondă* a la München.

CONCERT

sub conducerea maestrului *Gh. Drîgoi*

Sîmbătă, Duminicele şi sărbătorile
Matineu de promenadă

Localul este încălzit cu calorifere.
Se primesc abonamente lunare.

Banchete şi Nunţi cu preţuri cît se poate de avantajoase.

HOTEL EUROPA de primul rang, camere dela 3 lei în sus, calorifer şi lumină electrică.

Sub conducerea cunoscutului
Antreprenor, I. ZENTNER.

Renumitul magazin

Caesar

s'a mutat sub Hotel Continental, Piaţa Cuza-Vodă.

A apărut:

Noua lege a firmelor

Toţi comercianţii să se grăbească să şi-o procure pentru a se conforma. Noua lege prevede amenzi pînă la 5000 lei pentru contravenienţii.

Se află de vînzare la Tipografia H. Goldner. **Un exemplar 25 bani**

De Inchiriat

o odaie la d. Isidore Margulies str. Ştefan cel Mare No. 27 mobilată sau nemobilată.

Prima Franzelărie Naţională

— DE LUX —

M. Grünberg (fost Forşt)

Este în totdeauna cea mai bine asortată cu: Chifle de apă, Colăcei, Covrigei cu sare, Franzele de apă, de lapte şi cu cartofi, Porumbar, Brăileni, Cartofe mici, Colţici, Colaci, Kaisersemel, Stanghe, Chifle, Cozonaci, Chifle cu nuci, Cozonaci, Grafle şi Brânzoie.

Primeşte asemenea comenzi speciale, pentru ori-ce fel de ocaziuni.

Cu ocazia Sf. Sărbători. Laboratoriile de lucru, sunt din nou amenajate şi înzestrate cu cuptoare speciale şi maşini moderne, puse sub directa conducere şi supraveghere a d-lui **M. Grünberg,** cunoscut onor clientele, ca vechiu specialist în această branşă, aşa că onor clienţi, precum şi onor public în generul, vor fi pe deplin mulţumiţi, procurându-şi cu încredere, tot ce atinge această branşă de la

Prima Franzelărie de Lux
M. GRÜNBERG
Str. I. C. Brătianu 168.

Rog. Onor. clienţi a observa bine, atît firma cît şi No. ca să nu confundă adresa.

Telegramă Urgentă

Răsboiu pe toată linia

Flota generală gata de plecare
La Lazăr Iosef în str. Mare
Asalt de „Fine Bijuterii"
Adevărate minunăţii

Ceasoarnice de precizione
Ultima invenţiune
Mindre podoabe de frumuseţe
Pentru cadouri la logodne şi pentru mirese

Cu mic cu mare daţi năvală
La *Lazăr Iosef* în str. Mare
Căruia s'a dus vestea peste hotare
Că vinde mai eftin ca ori şi care.

De Inchiriat

de la Sfîntul Gheorghe 1914 localul berăriei **„Carul cu bere"** din *strada Anastasie Panu No. 35.*

A se adresa proprietarului, d. Petigrew strada Banu 16.

O moară cu totul modern

cu motor de benzină cu două rînduri de pietre a 42 se vinde în condiţiuni avantajoase cu înlesnire de plată. A se adresa la administraţia ziarului.

Absolvent

al Şcoalei superioare de Comerţ, dispunînd de ore libere aranjează registre la comercianţi.

Doritorii se vor adresa la ziar.

Facem Cadou 7000 ceasornice

Suntem decisi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scopul de a răspândi mai mult ceasornicele nostru cronometru DELTA si aceasta numai în schimbul plăţei lucrului, adică cu 11 Lei bucata. Ceasornicul cronometru DELTA, este un ceas de precisiune de mare eleganţă modernă, montat într'o cutie de argint Gloria şi care costă 20 Lei. Avem dispose pentru acelaş scop alt gen de 2000 de ceasornice DELTA aur pentru domni şi doamne Acesta ceasornice posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal DELTA cari nu pierd nicio dată culoarea aurului şi care este acoperit printrun procedeu electric cu un carat de aur veritabil ast-fel ca după aparenţa lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acelea de aur veritabil. Aurul DELTA este acum cea mai bună imitaţie de aur şi îl garantăm 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinar 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni şi d-ne, numai în schimbul plăţei lucrului, adică 14 lei bucata. Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este întradevăr un cadou, cea ce facem cu aceste ceasornice si noi presupunem ca în schimb veţi recomanda ceasoarnicele si cassa noastră cunoştinţelor dumneavoastră. Puteţi pricepe dela sine că vă dăm un ceas în radevăr bun si ireprosabil pentru că în urma recomandaţiilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasoarnicile noastre gratuite şi stocul pus la dispoziţie va fi probabil curând epuisat.

Dacă voiţi să profitaţi de această ocazie care nu va mai fi a două oară, binevoiţi a ne trimite cu întoarcerea curierului comanda si veţi primi un ceasornic de care veţi rămâne încântat şi care vă va da servicii preţioase în timpul vieţei d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau plata înainte Pentru porto si ambalaja vă socotim 1 leu.

In cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lanturi foarte moderne în argint Gloria asortate la aceste ceasornice cu lei 2,50 în loc de 5; în aur DELTA cu lei 3,50 în loc de 8. Adresaţi comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francaţi scrisorile cu 25 bani.

Maşină tipografică

(Schnellpresse) sistem nou format No. 6, în cea mai perfectă stare, funcţionare ireproşabilă, se vinde din lipsă de loc.

Adresa la tipografia H. Goldner

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris şi Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas şi Urechi

reîntorcîndu-se şi-a reluat consultaţiunile în

Str. Lăpuşneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

Monteur

special în instalaţiuni de apă şi canal, după o lungă practică în România şi străinătate fost şef monteur în aceasfă branşă, caut post.

Adresa: *Norbert Brecher*
Weggasse 4 Czernowitz

Borhotul

Fabricei de bere „Zimbra" strada Păcurari No. 91 este **DE VÎNZARE.**

A se adresa la Fabrică.

DE VÎNZARE

pentru strămutare de domiciliu:

1) Una vie numită Mitoc satul Todireni, comuna Ciurea jud. Iaşi, întindere de 30 ha pămînt, compus din 16 ha arătură, 5 ha fînaţ, 8 ha pădure tînără, cu foarte mulţi pomi roditori; casă, două crămi, casă pentru vier, două fîntâni. Via este împrejmuită cu seci şi este răscumpărată. 8 klm. depărtare de oraş.

2) Una vie în satul Lunca Bîrnovei com. Ciurea, 6 ha întindere, 2 ha jum. plantată cu viţă americană, al 3 lea an, restul arătură, fînaţ şi pădure tînără, casă pentru vier, fîntînă. Via e răscumpărată.

3) Două rînduri de case str. Albineţ, No. 12, Iaşi, un rînd cu patru camere şi paravane şi un rînd în două etaje compus din şase camere şi 3 bucătării, cu pivniţă sub ele, ogradă şi cu 4000 m. p. loc deosebit.

4) Un rînd casă mahalaua Broscăriei 98, construcţie nouă, compusă din 4 odăi, 2 antreturi şi alte atenanse, cu grădină cu pomi roditori şi pentru zarzavaturi, locuită de proprietar unde doritorii se pot adresa.

Cadou de Anul Nou

mai potrivit şi mai folositor

pentru elevi, studenţi şi intelectuali

nu poate fi de cît un

DICŢIONAR LATIN-ROMÎN

de

I. NĂDEJDE

Ediţie de lux, legată — 12 lei

La Tipografia H. Goldner

Vînd casele

din str. Romînă No. 9. Adresaţi vă la proprietar dr. Segărceanu în Caracal.

Depozit de cărţi postale

En-gros şi detailles

M. H. SCHOENFELD

(LIBRĂRIE)

Strada Lăpuşneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Fraţii Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un **mare transport** de *cărţi postale ilustrate* din cele mai frumoase, sujete noi şi alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de *modele noi* cu motive alese de

CRACIUN şi ANUL NOU

ultimele creaţiuni.

Preţ-curent de En-gros:

Presate (chromo)	Lei	3.50	suta
Gelatine	„	4.80	„
Gelatine aurite	„	5.50	„
gelatine roşie	„	5.90	„
Platin veritabil	„	6.50	„
Platin colorat	„	8.50	„
Sepia veritabil	„	7.—	„
Sepia colorat	„	10.50	„

Deviza mea este, vînd **eftin** *ca să vînd* **mult.**

A sosit şi un mare transport de jucării.

M. H. SCHOENFELD.

O veste bună!!

Nu comandaţi nici o haină pînă nu vizitaţi

Magazinul „Lumei Elegante"

Asortat în totdeauna cu cele mai bune stofe engleze şi franceze, precum şi ultimile modele de veste fantezie.

Magazinul „Lumei Elegante"
Str. Cuza-Vodă 42

Sanatorul Dr. Tzaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie.** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facori. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase *Electroterapie,* curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metode: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile.* Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 1—3 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Laboratorul de Analize Medicale şi Industriale

Doctor A. Ratianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAŞI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAŞI —

Execută: Cele mai complecte analize de urină, din punct de vedere chimic şi microscopic; Analize chimice şi microbiologice de lapte de la doici; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secreţiuni uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de vinuri, lapte, făinuri etc. Analize de stofe din punct de vedere a compoziţiei şi a conţinutului în lînă, bumbac sau matasă etc. etc.

Cereţi instrucţiuni pentru ori-ce analiză.

O fotografie

bine reuşită obţineţi totdeauna numai la Fotoglob Electric

Siegmund Packer
Str. Lăpuşneanu 34

Magazinul de Confecţii

PENTRU DAME

Maximilian Demek

s'a mutat în strada Lăpuşneanu
(*Casele d-nei Drossu*)

Magazin ocupat înainte de firma Sali Porjes

Se recomandă pentru **Confecţionare** *de* **Rochii** *Tailleur şi de* **Bal, Soiree,** *etc*

— PĂLĂRII MODEL —

Se vînd **Stofe, Garnituri,** *etc. Se îmbracă* **Bumbi** *din stofa clienţilor.* **Se plisează** *orice stofe.*

Rochii gata de la 70 lei în sus.

Expoziţie de modele de Rochii, ultima creaţiune

FABRICA DE

Cafe turcească şi coloniale

SETRAC H. OHANNESIAN

Este cea mai bine asortată în *Undelemnari* de la cele mai renumite fabrici fraţuzeşti, grecesti, şi turceşti, *Cafea* Martinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, America şi Henriol. *Ceai* rusesc, englez, indian şi *franţuzesc Colonial.*

Rahat de *Constantinopol, Smochine* şi *Malaga* de *Smyrna, Marmelade* şi *Caramele* ruseşti, *Cacao şi Ciocolate* de la cele mai renumite fabrici.

— Conserve „COROANA" —

Dacă doriţi să fiţi bine serviţi cu marfă proaspătă şi mai eftin ca or unde vizitaţi Magazinul de Cafea şi Coloniale

Setrac H. Ohannesian
str. Cuza Vodă 42

Doctorul C. I. Parhon

Profesor de Clinica boalelor nervoase şi mentale.

S'a mutat în str.
Anastasie Panu 8

Consultaţiuni 6—7 seara

CROITORIA BARBATEASCA

„LA MARCHIZUL"

Primeşte comenzi după ultimele jurnale de mode străine.

Croiala Artistică

bogat asortiment în stofe englezo şi franceze, prima calitate

Dacă voiţi să fiţi bine îmbrăcaţi şi eftin

Vizitaţi: Croitoria
„La Marchizul"
Str. Lăpuşneanu 21

O FRUMOASA

fotografie puţeţi obţine numai în atelierile cunoscutului fotograf al Curţei Regale **WEISS** din Piaţa Unirea

3 LEI 6 FOTOGRAFII c. postale.

CAUT POST

de casieriţă, telefonistă, ca elevă pentru maşina de scris, sau orice funcţiune. Scriţi sub adresa: D-rei DORINA SPIRESCU, strada Ghica-Vodă 34, Loco.

SALI PORJES

Vechea şi renumita Magazie de

MODE ŞI CONFECŢIUNI

PENTRU DAME

aduce la cunoştinţa Onor. sale clientele şi a Onor. Public, că s'a mutat şi nou aranjat în **PIAŢA UNIREI,** *vis-a-vis de Hotel Trajan, casa fost „Banca Moldova", unde a înfiinţat şi un atelier pentru Confecţiuni.*

Grigore Dimitrescu

profesor universitar—fost magistrat

AVOCAT

S'a mutat în strada Buzdugan, 1. (casele Teodor)

Consultaţiuni 7 — 8 seara.